

สารานุกรมดนตรีไทยจีน
泰中音乐全书

ฉบับสองภาษาไทยจีน

泰汉双语版

เมตต์ อดิศักดิ์ทรงฤทธิ์

魏清

สารานุกรมฉบับนี้ได้รับจัดสรรงบประมาณดำเนินงานบูรณาการวิจัยศิลปวัฒนธรรม
มหาวิทยาลัยอุเทนราชธานี ประจำปี ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑
本书由泰国乌汶大学 2006 年和 2007 年校艺术文化研究基金支持

ชื่อหนังสือ **สารานุกรมดนตรีไทยจีน ฉบับสองภาษา ไทยจีน**

ปีที่พิมพ์ 2551 พิมพ์ครั้งที่ 1

ผู้เขียน เมฆม สอดส่องกฤษ

ที่อยู่ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อำเภอวารินชำราบ จังหวัด
อุบลราชธานี 34190 โทรศัพท์ 045 353700 โทรสาร 045 288870
metchaweiqing@hotmail.com

หน่วยงานที่สนับสนุน งานส่งเสริมการวิจัยและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัย
อุบลราชธานี

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์

ข้อมูลบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สารานุกรมดนตรีไทยจีน ฉบับสองภาษาไทยจีน.—อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์, 2551.
282 หน้า.

1.ดนตรีไทย 2.ดนตรีจีน 3.ดนตรีตะวันออก

ISBN 978 – 974 – 523 – 186 - 3

สถาบันกรมดนตรีไทยจีน
ฉบับสองภาษาไทยจีน

泰中音乐全书
泰汉双语版

เมธีม สองภาษา
魏清

๑๙๙๘
二零零八年十月

กิตติกรรมประกาศ

สารานุกรมดนตรีไทยฉบับนี้ ได้รับสนับสนุนงบประมาณทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ประจำปี พ.ศ. 2550 และ พ.ศ.2551 นอกจากนี้ยังได้รับทุนในโครงการแลกเปลี่ยนบุคลากรและนักศึกษาไทยกับสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศประจำปีการศึกษา 2550 เพื่อเก็บข้อมูลเพิ่มเติม ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จากสำนักยุทธศาสตร์อุดมศึกษาระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา อีกด้วย

ข้อยุ่งยากของการเรียบเรียงสารานุกรมดนตรีสองภาษาคือ ปัญหาทั้งในด้านภาษาและด้านดนตรี เนื่องจากผู้รู้ภาษาไม่มีความรู้ด้านดนตรี หรือผู้รู้ด้านดนตรีไม่มีความรู้ด้านภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การแปล “ศัพท์สังคีต” เนื่องจากดนตรีไทยและดนตรีจีนเป็นดนตรีชาติพันธุ์ ซึ่งไม่มีความเป็นสากล แต่ความไม่เป็นที่คุ้นเคยกันเอง ที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นไม่มีชาติใดเสมอเหมือน ศัพท์สังคีตของดนตรีชาติพันธุ์ในทั้งสองประเทศเป็นคำศัพท์ที่เกิดขึ้นเฉพาะกลุ่มเฉพาะพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องชื่อเรียกเครื่องดนตรี ส่วนประกอบต่างๆของเครื่องดนตรี วิธีการบรรเลง โน้ตเพลง ชื่อเพลงเป็นต้น ดังนั้นการที่จะหาคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันได้ทั้งสองภาษานั้น จึงเป็นสิ่งที่กระทำได้ไม่ถนัดนัก ทำให้การเรียบเรียงข้อมูลความรู้ในลักษณะนี้มีน้อยมากจนเรียกได้ว่าขาดแคลนก็ว่าได้ ผู้เขียนจบการศึกษาด้านดนตรีไทยในระดับปริญญาตรี และมีโอกาสได้ศึกษาดนตรีจีนเมื่อครั้งไปศึกษาระดับปริญญาเอกที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และเห็นว่าประเทศไทยยังขาดข้อมูลความรู้ด้านดนตรีจีนอยู่มาก ในขณะที่ประเทศจีนเองก็ต้องการความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทยเช่นกัน จึงมีความคิดที่จะเรียบเรียงสารานุกรมฉบับนี้ขึ้น ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทยและดนตรีจีน นอกจากจะเก็บรวบรวม คัดลอก และอ้างอิงข้อมูลจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ หนังสือ การสัมภาษณ์ และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ แล้ว ยังได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีรัตน์ เรืองกำเนิด และ อาจารย์พัน พงษ์ผล อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปะการแสดง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ผู้เป็นเพื่อนร่วมรุ่นและรุ่นน้องที่ศึกษาด้วยกันเมื่อครั้งผู้เขียนศึกษาดนตรีไทยในระดับปริญญาตรี ให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียบเรียงข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องด้านดนตรีไทยเป็นอย่างดี ส่วนข้อมูลด้านดนตรีจีน ผู้เขียนได้รับความช่วยเหลือจากนักศึกษาวิชาเอกดนตรีจีน ที่มหาวิทยาลัยศิลปกรรมแห่งเมืองหนานจิง (南京艺术学院) มณฑลเจียงซู ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน Mr.Mao Yingdong (毛滢冬) รวมถึงคณาจารย์และนักศึกษาวิชาเอกดนตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยครุศาสตร์หนานจิง มณฑลเจียงซู (江苏南京师范大学音乐学院 School of Music , Nanjing Normal University, Jiangsu Province) ที่สำคัญยิ่งคือ

ตลอดระยะเวลาเก็บข้อมูลและเรียบเรียงข้อมูลที่เมืองหนานจิง ผู้เขียนได้รับการดูแลอย่างอบอุ่นจากครอบครัว **Mr.Mao Jianming**(毛建明) และ **Ms.Hu Chunxiu** (胡春秀)

ในด้านการแปล ทั้งแปลจากภาษาจีนเป็นภาษาไทยและภาษาไทยเป็นภาษาจีน นอกจากผู้เขียนเองเป็นหลักแล้ว ยังได้รับความช่วยเหลือจากลูกศิษย์ชาวจีนที่ศึกษาวิชาเอกภาษาไทย เมื่อครั้งที่ผู้เขียนเคยรับเชิญไปสอนวิชาภาษาไทยที่ มหาวิทยาลัยชนชาติแห่งมณฑลยูนนาน (云南民族大学 Yunnan Nationalities University) **Miss. Chen Yu** (陈宇) และ **Miss. He Yaping** (和娅萍) ช่วยเหลือตรวจสอบความถูกต้องของภาษาด้วย

นักศึกษสาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ช่วยตรวจทานความถูกต้อง และการพิสูจน์อักษร

เหนือสิ่งอื่นใด คุณความดีอันจะเกิดจากสารานุกรมฉบับนี้ ขออุทิศแด่ครูสมพร ประคองบุญ ครูฟุ้ง บัวเอี่ยม ครูสุบิน จันทร์แก้ว ครูชลรัตน์ อ่วมหรราย และมอบเป็นเครื่องสักการบูชาแด่บุพการี ครูอรุณ บัวเอี่ยม ครูเบญจรงค์ ธนโกเศศ ครูเฉลิม ม่วงแพศรี ผศ.ณรงค์ เขียนทองกุล ผศ.วิโรจน์ เวชชะ ครูพจี บำรุงสุข และครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาคนตรีแก่ผู้เขียนทุกท่าน

ข้อผิดพลาดไม่ว่าจะเกิดจากความไม่รอบคอบ สะเพร่าเลินเล่อ หรือความไม่รู้ ผู้เขียนขออ้อมรับความเมตตาชี้แนะจากผู้รู้ด้วยความเคารพยิ่ง

เมฆณ สอดส่องกฤษ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
พุทธศักราช 2551

鸣谢

《泰中音乐全书》得到了乌汶大学 2007-2008 年艺术文化研究基金，此外还得到了泰国 2007 年国际高校教育互换研究委员会办公室奖学金项目的资助，从中国收集相关材料。

编纂这本双语《泰中音乐全书》遇到了两个难题：中泰语言问题和音乐术语问题。因为懂语言的，不懂音乐，而懂音乐的又未必懂语言，尤其是在翻译音乐词汇上。中泰音乐独成一派，没有国际性，这一点也是它不同于其它国家，而最显著的特点。这两个国家的音乐来自于特定的群体和地区，包括乐器的名称、各个组成部分及配件、演奏方式，乐谱和乐名等，上述词语都要找到两国语言中最贴切的词汇加以表达，这不是一件容易的事情。因此，用这种方式编撰音乐资料的人还很少，可以说是没有。

编纂这本《泰中音乐全书》的作者毕业于泰国音乐本科专业，其在中国攻读博士学位时，有幸得以研究中国的音乐。认为泰国还缺少对中国音乐方面的研究，同时中国也需要了解泰国的音乐，因此决定编纂这本《泰中音乐全书》。为此，作者查阅了各类相关书籍和科技杂志加以研究、分析和引用。同时还得到了乌汶大学艺术系表演专业老师的帮助；阿里拉·兰甘那副教授（Assistant Prof. Areerat Ruangkumnerd）以及潘·蓬朋老师(Pan Pongpon)，他们是作者在攻读音乐本科专业时的学友。

至于中国音乐方面的资料，中国江苏省南京艺术学院音乐系学生毛滢冬以及江苏南京师范大学音乐学院师生给了我许多的帮助。最重要的是作者在南京考察和收集中国音乐资料期间，毛建明先生和胡春秀女士，他们的家庭给了我温馨的照顾和支持，在此对他们表示崇敬的感谢！

语言翻译方面，即汉泰和泰汉翻译，主要是作者本人。另外还得到了作者在云南民族大学教授泰语期间的两名中国学生陈宇、和娅萍的帮助。

乌汶大学文学院中文专业的学生负责文字的核对工作。

谨以拙作献给作者的父母亲以及各位音乐老师：颂蓬老师 (Mr.Somporn Prakongboon)，苏斌老师(Mr.Subin Chankeaw)，查罗拉老师(Ms.Chalorrat Uamrai)，阿汶老师(Ms.A-Ngun Bua Iam)，本雅容老师(Ms.Benjarong Thanagoset)，查冷母老师(Mr.Chalerm Muangpraesii)，魏罗副教授(Assistant Prof.Virote Vetcha) 以及帕姬老师 (Ms.Phajii Bamrungsook)

不足之处，无论是出于作者阐述不全面、粗心大意、无知或是表达错误，希望大家给予宝贵的指导和意见。

魏清
泰国乌汶大学文学院
2008 年

คำนำ

สังคีตวิทยาแขนงวิชาดนตรีเพื่อนบ้านหรือดนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ เป็นอีกวิชาหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจอย่างมากในกลุ่มผู้ศึกษาดนตรี เพราะสามารถสะท้อนวิถีวัฒนธรรมของชนกลุ่มหนึ่งๆ ได้ ขณะเดียวกันก็สามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของกลุ่มชนที่มีความใกล้ชิดกันทาง วัฒนธรรมได้อีกด้วย สถาบันการศึกษาหลายแห่งในประเทศไทย รวมทั้งคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ได้เล็งเห็นความสำคัญของศาสตร์แขนงนี้ จึงได้เปิดสอนวิชาสังคีตวิทยา กลุ่มชาติพันธุ์ในระดับปริญญาตรี และมีแผนจะเปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในอนาคตอันใกล้ เพื่อศึกษาวิจัยในแขนงวัฒนธรรมดนตรีทั้งของไทยและประเทศเพื่อนบ้านอย่างกว้างขวางต่อไป

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเปี่ยมด้วยพระอัจฉริยภาพทางดนตรี ไทยและดนตรีจีน เมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ทรงนำ ศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยไปเผยแพร่สู่สายตาชาวจีนและทรงดนตรีจีนเป็นนิจ ส่งผลให้ ประชาชนชาวจีน ตลอดจนนักวิชาการด้านดนตรีของจีนมีความสนใจดนตรีไทยเป็นอย่างมาก แต่ ด้วยปัญหาด้านภาษาจึงทำให้ดนตรีไทยยังไม่เป็นที่รู้จักมากเท่าใดนัก ประกอบกับระยะเวลาที่ผ่านมา สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ได้ทรงเอาพระทัยใส่ศึกษาดนตรีจีนอย่างจริงจัง ด้วยพระปรีชาอันเป็นที่ประจักษ์ รัฐบาลจีนได้กราบบังคมทูลเชิญเสด็จพระราชดำเนินในงานดนตรี สัมพันธ์ไทยจีน ณ เมืองเซี่ยงไฮ้ ปักกิ่ง และซีอาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ในการนี้ เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2545 ได้ทรงแสดงดนตรีที่เมืองเซี่ยงไฮ้ และในเดือนตุลาคม 2548 ได้ทรงดนตรีจีน “กู่เจิง” ในงานสายสัมพันธ์ดนตรีไทยจีนที่กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา และเชียงใหม่ด้วย ด้วยพระมหา กรุณาธิคุณของสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์นี้เอง ทำให้คนไทยได้รับรู้และ สัมผัส อรรถรสอันไพเราะของดนตรีจีน อันเป็นที่เผยแพร่และได้รับความนิยมในประเทศไทยเป็น อย่างมาก วงการดนตรีของไทยเริ่มตื่นตัวและสนใจศึกษาดนตรีจีนกันอย่างกว้างขวาง แต่ในทาง ตรงกันข้าม ดนตรีไทยในสายตาประชาคมโลก รวมทั้งต่อประเทศจีนยังไม่เป็นที่เปิดเผย และไม่ เป็นที่รู้จัก การจัดทำสารานุกรมฉบับนี้เป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทยได้เป็นอย่างดีอีกทาง หนึ่ง ปูทางนำไปสู่การศึกษาร่วมในเรื่องของความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมของชนชาติได้อีก ด้วย

ในขณะที่กระแสความนิยมภาษาและวัฒนธรรมจีนมีมากขึ้น สถาบันการศึกษาทุกแห่งใน ประเทศไทย ตลอดจนโรงเรียนจีนของสมาคมชาวจีนต่างๆ ล้วนให้ความสนใจศึกษาภาษาและ วัฒนธรรมจีนอย่างกว้างขวาง นักวิชาการด้านวัฒนธรรมดนตรีของไทยต่างพยายามสืบค้นหา ข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างสุดความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นการเชิญครูผู้สอน

นักวิชาการคนตรีของจีน มาสอนคนตรีในประเทศไทยแต่ด้วยปัญหาด้านภาษาและไม่ใช่นครีของ ไทย ทำให้ข้อมูลมีความผิดพลาดคลาดเคลื่อน ประกอบกับการศึกษาคนตรีกลุ่มชาติพันธุ์ หรือ คนตรีประเทศเพื่อนบ้าน หรือแม้แต่คนตรีไทยเองมักถูกละเลย ไม่ได้ได้รับความใส่ใจ ความพยายาม ในการศึกษาวิจัยในแขนงนี้จึงยังไม่ปรากฏผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม สูญเสียงบประมาณของ ประเทศชาติไปโดยเปล่าประโยชน์ปีละไม่น้อย นอกจากนี้การจัดการแสดงคนตรีส่วนใหญ่ล้วน จัดการแสดงอยู่ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ๆ เป็นการยากที่นักศึกษาและผู้สนใจใน ต่างจังหวัดจะสามารถสัมผัส รับรู้ได้ อันเป็นเหตุที่ทำให้นักศึกษาในชนบทขาดโอกาสที่จะได้รับรู้ และเปิดสายตาสู่ความรู้แขนงใหม่ๆ ทั้งที่มีความสนใจ มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองเช่นกัน

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีในฐานะสถาบันอุดมศึกษาที่ให้บริการวิชาการ ในเขตภาคอีสานตอนล่าง และมีแผนหลักในการพัฒนาองค์ความรู้ประเทศอินโดจีน เล็งเห็น ความสำคัญในการจัดทำสารานุกรมนี้ขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการการพัฒนาวิชาการคนตรีจีน ในฐานะคนตรีประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนวัฒนธรรมจีนในฐานะวัฒนธรรมอินโดจีนและคนตรี กลุ่มชาติพันธุ์ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งยวดต่อการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร นักศึกษา อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมสัมพันธ์ไมตรีที่ดี สร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการคนตรีกับสถาบันการศึกษาใน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมถึงนานาชาติประเทศที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมไทย และภาษาและวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

เมฆม สอดส่องกฤษ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
พุทธศักราช 2551

序言

民族音乐学 (包括邻国音乐学) 是受到音乐研究者关注的一门学科, 因为这是一门既能反映一种民族文化, 又能体现文化相近民族之间关系的学科。包括乌汶大学人文学院在内的泰国多所教育机构, 意识到这门学科的重要性后, 都开设了民族音乐学本科专业, 并计划在不久的将来增设泰国及邻国音乐文化研究方向的硕士授予点, 不断扩大研究内容和方向。

对泰中音乐颇有造诣的诗琳通公主殿下, 曾在访问中国期间向中国人民宣传泰国的音乐艺术文化, 并展示了其在演奏中国乐器方面的才华, 使中国人民以及中国音乐学者以及中国音乐学者对泰国音乐都产生了浓厚的兴趣, 但由于语言方面的问题, 泰国乐器还没有被其他国家普遍认识。另外, 在过去一段时间里, 珠拉蓬公主殿下也曾认真学习研究过中国乐器, 基于此, 中国政府邀请珠拉蓬公主殿下参加了在中国上海、北京以及西安三地举办的泰中音乐会, 在 2002 年 10 月 26 日的上海站泰中音乐会中公主殿下还亲自演奏了乐器。2005 年 10 月, 泰国政府同样在泰国曼谷、呵叻和清迈三地举办了泰中音乐会, 在此次音乐会上, 珠拉蓬公主殿下演奏了中国古典乐器古筝, 通过公主殿下精湛的演绎, 泰国人民认识并领略了中国乐器美妙动听的旋律, 中国乐器由此得到广泛的宣传, 并在泰国掀起了学习热潮。这也使得泰国音乐界开始认识并拓宽了研究范围, 但另一方面, 泰国乐器还没有在中国被普遍宣传和认识, 也还未被世界人民所熟知, 。以上所讲到的泰中之间的音乐交流活动, 将会成为宣传泰国音乐艺术文化的又一种途径, 并能为学习和研究各民族之间的相关文化奠定基础。

近年来, 泰国掀起学习中文和中国文化的高潮, 学习中国乐器的人也越来越多, 泰国各院校以及多所华侨学校开设了中文课程, 各所学校都对中文和中国文化给予了高度重视。一直以来, 泰国音乐文化学者都在不遗余力地寻找整理各种资料, 以满足学习者的需要, 还邀请中国的乐器老师来泰国教授, 但由于语言不通问题, 加上不是泰国本土乐器, 使得一些音乐资料不能详尽准确地反映真实情况。另一方面, 民族音乐学和邻国音乐学, 包括泰国本土音乐都一度被忽视, 在这门学科的学习研究中没有得到足够的重视和努力, 因此一直没有具体的研究成果问世, 在此过程中也白白损失了不少的国家预算。除此之外, 由于大多数音乐会一般都在曼谷等大城市举行, 使得很多外府的学生和感兴趣人士很难接触了解, 更使得一些喜欢并具有发展潜力的农村学生无法了解学习这些新兴音乐。乌汶大学人文学院作为东北部一所从事学术研究的高等教育机构, 在看到了泰国作为一个音乐周边国家, 以及中国乐器作为印支音乐文化的一部分的重要地位后, 计划深入发展传播印支国家文化知识, 并开设这一专业以满足中国乐器的学习和研究。民族乐器的研习, 对于发展教学、人才、学生具有十分积极的作用, 并将以此作为与中国以及各国相关泰汉语言文化研究教育机构发展良好合作关系的桥梁。

魏清
泰国乌汶大学文学院
2008 年

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ	A
คำนำ	D
ภาคที่ 1 ประวัติและสังเขปเกี่ยวกับคนตรีไทยและคนตรีจีน	1
ประวัติและสังเขปคนตรีไทย	1
ประวัติและสังเขปคนตรีจีน	11
ภาคที่ 2 ประเภทของเครื่องดนตรีไทยและคนตรีจีน	22
การแบ่งประเภทเครื่องดนตรีไทย	22
การแบ่งประเภทเครื่องดนตรีจีน	23
ภาคที่ 3 เครื่องดนตรีประเภทดีด	43
เครื่องดนตรีไทยประเภทดีด	43
กระจับปี่	43
พินน้ำเต้า	43
จะเข้	44
เครื่องดนตรีจีนประเภทดีด	45
เสื่อ	45
กู่เจิง	47
พินวงเดือน	50
หรววน	52
พินฉิน	56
หลิวฉิน	58
กู่ฉิน	60
พินสายเดี่ยว	64
พินสามสาย	65
ผีฟ้า	68
ภาคที่ 4 เครื่องดนตรีประเภทสี	81
เครื่องดนตรีไทยประเภทสี	81
ซอด้วง	81
ซอสามสาย	82

ชอู้	84
เครื่องดนตรีจีนประเภทตี	85
ชอเอ้อร์หู	85
ชอสามสาย	88
ชอสี่สาย	90
ชอเกาหู	91
ชอป่านหู	93
ชอหัวม้า	97
ชอจิงหู	99
ชอจู้ยู่หู ชอจู้ยู่ฉิน	100
ชีฉิน	103
ชอกะลา	105
ชอเหลยฉิน	106
ชอสองสาย	108
ชอกระบอกใหญ่	109
ย่าเจิง	111
เก้อหู	113
ภาคที่ 5 เครื่องดนตรีประเภทตี	144
เครื่องดนตรีไทยประเภทตี	144
กรับพวง	144
กรับเสภา	144
ระนาดเอก	145
ระนาดทุ้ม	145
ระนาดเอกเหล็ก	146
ระนาดทุ้มเหล็ก	146
ฆ้อง	146
ฆ้องมโหรี	147
ฆ้องมอญ	147
ฆ้องระเบ็ง	147
ฆ้องวงใหญ่	148
ฆ้องวงเล็ก	148
ฆ้องหุ่ย	148

หม้อง โหม่ง	148
ฉาบ	148
ฉิ่ง	149
เครื่องตีจำพวกกลองของไทย	149
กลองแขก	149
กลองชนะ	150
กลองชาตรี	150
กลองต๋ोक	150
กลองตะโพน	151
กลองทัด	151
กลองมลายู	151
กลองยาว	152
กลองโหม่งครุ่ม	152
กลองสองหน้า	152
ตะโพน	152
ตะโพนมอญ	153
โพน รำมะนา	153
เปิงมาง	154
เครื่องดนตรีจีนประเภทตี	154
ฉิม	154
ระฆังและระฆังราว	158
ฉิ่งราว	162
ฉาบ	164
เขนา	166
กระดิ่ง	167
หลัว (โหม่ง)	169
ปั้งจื่อ (กรับไม้)	171
แผ่นหลิววา	172
ถั่วย่น้ำ	173
มู่หยวี (ต๋ोक)	174
ตะบองระบำ	177
กรับแผ่นและกรับข้อ	178

ระนาดไม้ไผ่	179
กรับพวง	180
หยวี	182
ระนาดเหล็ก	183
จู้	185
เครื่องตีจำพวกกลองของจีน	186
ประวัติความเป็นมาของกลอง	186
กลองกลางจ่าง	189
กลองเตียนกู่	190
กลองเอว	190
กลองเจี่ยกู่	191
กลองประมง	191
กลองถงกู่	191
กลองผายกู่	192
กลองจ้านกู่	193
กลองฮวาเฟินกู่	194
กลองต้าถั่ง	195
กลองซุกู่	196
กลองป้านกู่	196
กลองพิณ	198
ภาคที่ 6 เครื่องดนตรีประเภทเป่า	211
เครื่องดนตรีไทยประเภทเป่า	211
ขลุ่ยเพียงออ	212
ขลุ่ยกรวด	213
ขลุ่ยอู้	213
ขลุ่ยนก	213
ขลุ่ยหลีบ	213
เครื่องเป่าจำพวกปี่	214
ปี่นอก	214
ปี่กลาง	215
ปี่ใน	215
ปี่โถง	215

ปี่ชวา	215
ปี่มอญ	216
เครื่องดนตรีจีนประเภทเป่า	216
ตี่จื่อ	216
เซียว	218
ผายเซียว	219
หูหลูเซียว	221
ตังตี	222
โขว่เซียว	223
โขว่ตี	224
ซวิน	225
ส่วน่า	227
โหวกว่าน	230
กว่านจื่อ	231
ซวงกว่าน	233
เซิง	234
ฉือปา	235
ฉางเจียน	237
หยวี	238
โขว่เสียน	239
ปาอู	241
ตังซ้	244
เขาวิ้ว	244
บรรณานุกรม	246
ภาคผนวก 1 ตัวอย่างโน้ตเพลงไทย	249
ภาคผนวก 2 ตัวอย่างโน้ตเพลงจีน	254
ประวัติผู้เขียน	279

目录

鸣谢	C
序言	F
第一章：泰中音乐史概说	1
泰国民族音乐发展史	7
中国民族音乐发展史	18
第二章：泰中乐器的分类	22
泰国乐器的分类	22
中国乐器的分类	23
第三章：弹奏乐器	43
泰国弹奏乐器	43
四弦琴	43
独弦葫芦琴	43
箏琴	44
中国弹奏乐器	45
瑟	45
古筝	57
月琴	50
阮	52
秦琴	56
柳琴	58
古琴	60
独弦琴	64
三弦	65
琵琶	68
第四章：弓拉乐器	81
泰国弓拉乐器	81
二胡	81
三弦胡琴	82

椰胡	84
中国弓拉乐器	85
二胡	85
三胡	88
四胡	90
高胡	91
板胡	93
马头琴	97
京胡	99
坠胡, 坠琴	100
奚琴	103
椰胡	105
雷琴	106
二弦	108
大筒	109
轧筝	111
革胡	113
第五章: 打击乐器	144
泰国打击乐器	144
拍板	144
梆子	144
木琴	145
竹板琴	145
高音铁琴	146
低音铁琴	146
锣	146
马红丽锣	147
孟式 U 型锣	147
拉绷锣	147
大圈排锣	148
大圈排锣	148

辉锣	148
梦锣	148
钹	148
碰铃	149
泰国鼓类乐器	149
印度鼓	149
差那鼓	150
查德里鼓	150
中国鼓	150
双达蓬鼓	151
塔鼓	151
马来优鼓	151
长尾鼓	152
蒙库鼓	152
双面鼓	152
达蓬	152
孟式达蓬	153
同鼓--兰马纳鼓	153
围鼓	154
中国打击乐器	154
扬琴	154
钟, 编钟	158
编磬	162
大钹, 小钹	164
铙	166
铃	167
锣	169
梆子	171
梨花片	172
水碗	173
木鱼	174
连厢棍	177

竹板, 节板	178
竹板琴	179
拍板	180
敌	182
方响	183
柷	185
中国鼓类乐器	188
鼓的历史	188
狼涨	189
点鼓	190
腰鼓	190
羯鼓	191
渔鼓	191
同鼓	191
排鼓	192
战鼓	193
花盆鼓	194
大堂鼓	195
书鼓	196
板鼓	196
琴鼓	198
第六章: 吹奏乐器	211
泰国吹管乐器	211
中音箫	212
格鲁瓦箫	213
低音箫	213
鸟箫	213
高音箫	213
泰国管子类乐器	214
小管	214
中管	215
大管	215

唢呐	215
爪哇唢呐	216
孟式唢呐	216
中国吹奏乐器	216
笛子	216
箫	218
排箫	219
葫芦箫	221
侗笛	222
口箫	223
口笛	224
埙	225
唢呐	227
喉管	234
管子	231
双管	233
笙	234
尺八	235
长尖	237
竽	238
口弦	239
巴乌	241
海螺	243
牛角	244
参考文献目录	246
附录一：泰国名曲乐谱例	249
附录二：中国名曲乐谱例	254
作者简介	282

ภาคที่ 1 ประวัติและสังเขปเกี่ยวกับดนตรีไทยและดนตรีจีน

第一章：泰中音乐史概说

ภาคที่หนึ่งนี้กล่าวถึงประวัติดนตรีไทยและดนตรีจีนโดยสังเขป ประวัติดนตรีไทยสืบสาวไปถึงตั้งแต่การเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ชาติไทยได้แก่ สมัยก่อนกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี สมัยกรุงสุโขทัย สมัยกรุงศรีอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ ประวัติดนตรีจีนนับตั้งแต่สมัยบุพกาล สมัยเซี่ย ซาง ซีโจวถึงซุนชีว ยุคจ้านกั๋ว ฉินและฮั่น ยุคสามก๊ก จั๊นตะวันตก จั๊นตะวันออก หนานเป๋ยถึงสมัยสุยและถึง สมัยซ่งและหยวน สมัยหมิงและชิง และสมัยก่อนปัจจุบัน

本章讨论泰中音乐史，泰国音乐史可追溯到泰国第一王朝素可泰王朝前期、接下来的王朝依次是素可泰王朝时期、阿育陀耶王朝时期、拉塔那可信王朝时期（曼谷王朝）。中国音乐史可分为几个阶段，即原始时期、夏、商、西周到春秋、战国时期、秦汉时期、三国时期、西晋、东晋、南北至隋唐、宋元、明清和近代。

ประวัติและสังเขปดนตรีไทย

วิวัฒนาการดนตรีไทยแบ่งได้ตามราชธานีของไทยได้ 4 ยุค ดังนี้

1. สมัยก่อนกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี
2. สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี
3. สมัยกรุงศรีอยุธยา
4. สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ประวัติดนตรีไทย¹

ทัศนะที่ 1 สันนิษฐานว่า ดนตรีไทยได้แบบอย่างมาจากอินเดีย เนื่องจากอินเดียเป็นแหล่งอารยธรรมโบราณที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อารยธรรมของอินเดียได้เข้ามามีอิทธิพลต่อประเทศในแถบเอเชียอย่างมาก ทั้งในด้านศาสนา ประเพณีความเชื่อ ตลอดจน ศิลปะแขนงต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านดนตรี ดังปรากฏรูปร่างลักษณะเครื่องดนตรีของหลายประเทศในแถบเอเชีย เช่น กัมพูชา พม่า อินโดนีเซีย และ มาเลเซีย ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกันเป็นส่วนมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากประเทศเหล่านั้นต่างได้รับอิทธิพลจากดนตรีของอินเดียเช่นเดียวกัน รวมทั้งไทยเราด้วย เหตุผลสำคัญที่ท่านผู้รู้ได้เสนอทัศนะนี้ก็คือ ลักษณะของเครื่องดนตรีไทย ซึ่งจำแนกเป็น 4 ประเภท คือ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตีและเครื่องเป่า การสันนิษฐานเกี่ยวกับกำเนิดหรือที่มาของดนตรีไทยตามแนว

¹ คัดเลือกและปรับปรุงข้อมูลเดิมจากเวปไซด์ 摘选并整理网络的资料 เข้าชมเมื่อ 1 กันยายน 2549 参考日期：2006年9月1日 http://kamas-kamas.blogspot.com/2007/10/blog-post_27.html

ทัศนะข้อนี้ เป็นทัศนะที่มีมาแต่เดิมนับตั้งแต่ได้มีผู้สนใจและทำการค้นคว้าหาหลักฐาน เกี่ยวกับเรื่องดนตรีไทยขึ้น และนับว่าเป็นทัศนะที่ได้รับการนำมากล่าวอ้างกันมาก บุคคลสำคัญที่เป็นผู้เสนอแนะแนวทางนี้คือ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระบิดาแห่งวงการประวัติศาสตร์ของไทย

ทัศนะที่ 2 สันนิษฐานว่า ดนตรีไทย เกิดจากความคิดและสติปัญญาของคนไทยเอง เกิดขึ้นมาพร้อมกับคนไทยตั้งแต่สมัยที่ยังอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีนแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากดนตรีเป็นมรดกของมนุษยชาติที่ชนทุกชาติทุกภาษาต่างก็มีดนตรีเป็นเอกลักษณ์ของตน แม้ว่าในภายหลังจะมีการรับเอาแบบอย่างดนตรีของต่างชาติเข้ามาก็ตาม แต่ก็เป็นการนำเข้ามาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับลักษณะและนิสัยทางดนตรีของคนในชาตินั้น ๆ ชาวไทยเมื่อครั้งที่ยังอาศัยอยู่ทางตอนใต้ของประเทศจีนก็คงจะมีดนตรีเกิดขึ้นแล้ว ดังจะสังเกตเห็นว่าเครื่องดนตรีดั้งเดิมของไทยจะมีชื่อเรียกเป็นคำโดด ซึ่งเป็นลักษณะของคำไทยแท้ เช่น กราะ โกร่ง กรับ ฉาบ ฉิ่ง ปี่ ขลุ่ย ฆ้อง กลอง เป็นต้น

ต่อมาเมื่อชาวไทยได้อพยพลงมาตั้งถิ่นฐานในแถบแหลมอินโดจีน จึงได้มาพบวัฒนธรรมแบบอินเดีย โดยเฉพาะเครื่องดนตรีอินเดียซึ่งชนชาติมอญและเขมรได้รับไว้ก่อนที่ไทยจะอพยพเข้ามา ด้วยเหตุนี้ชนชาติไทยซึ่งมีวัฒนธรรมทางดนตรีอยู่แล้ว จึงได้รับเอาวัฒนธรรมทางดนตรีแบบอินเดียผสมกับแบบมอญและเขมรเข้ามาผสมผสานกับดนตรีที่มีมาแต่เดิมของตน เกิดการประดิษฐ์เครื่องดนตรีเพิ่มขึ้นอีก เช่น พิณ สังข์ ปี่โฉม บัณเฑาะว์ กระจับปี่ จะเข้ เป็นต้น

เมื่อชาวไทยได้ตั้งถิ่นฐานอยู่ในแหลมอินโดจีนอย่างมั่นคงแล้ว ได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในแหลมอินโดจีน รวมทั้งประเทศทางตะวันตกบางประเทศที่เข้ามาติดต่อค้าขายและเชื่อมสัมพันธ์ไมตรี ทำให้ไทยรับเอาเครื่องดนตรีบางอย่างของประเทศต่างๆ เหล่านั้นมาใช้เล่นในวงดนตรีไทยด้วย เช่น กลองแขก ปี่ชวาของชวา (อินโดนีเซีย) กลองมลายูของมลายู (มาเลเซีย) เปิงมาง ตะโพนมอญ ปี่มอญ และฆ้องมอญของมอญ กลองยาวของพม่า ขิม ม้าล่อของจีน กลองมริกัน (กลองของชาวอเมริกัน) เปียโน ออร์แกน และไวโอลินของประเทศทางตะวันตก เป็นต้น

วิวัฒนาการของวงดนตรีไทย

เมื่อชาวไทยได้อพยพมาตั้งถิ่นฐานในแหลมอินโดจีน จนกระทั่งได้ก่อตั้งอาณาจักรไทยขึ้น นับเป็นจุดเริ่มต้นของประวัติศาสตร์ไทยที่มีปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร กล่าวคือนับตั้งแต่การสถาปนาอาณาจักรสุโขทัยขึ้น พ่อขุนรามคำแหงมหาราชได้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้ ต่อมานักวิชาการด้านดนตรีวิทยาได้ใช้หลักฐานต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นหลักศิลาจารึก หนังสือวรรณคดี และเอกสารทางประวัติศาสตร์ในแต่ละยุคมาเป็นหลักฐานในการพิจารณาถึงความเจริญและวิวัฒนาการ

ด้านดนตรีของไทยซึ่งสามารถสืบสาวไปถึงตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา จนกระทั่งเป็นแบบแผนดังปรากฏในยุคปัจจุบัน ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

สมัยสุโขทัย

ดนตรีไทยมีลักษณะเป็นการขับลำนำและร้องเล่นกันเป็นเพลงพื้นเมือง เครื่องดนตรีไทยในสมัยนี้ปรากฏหลักฐานกล่าวถึงไว้ในหนังสือไตรภูมิพระร่วง ซึ่งเป็นหนังสือวรรณคดีที่แต่งในสมัยนี้ได้แก่ แตร สังข์ มโหระทึก ฉ่อง กลอง ฉิ่ง ฉาบ (ฉาบ) บัณเฑาะว์ พิณ ซอพุงตอ (สันนิษฐานว่าคือซอสามสาย) ปี่ไฉน ระฆังและกังสดาล ลักษณะการผสมวงดนตรีปรากฏหลักฐานทั้งในศิลาจารึกและหนังสือไตรภูมิพระร่วงมีข้อความกล่าวถึง “เสียงพาทย์ เสียงพิณ” หลักฐานดังกล่าวนี้สันนิษฐานว่า วงดนตรีไทยในสมัยสุโขทัยมีรูปแบบดังนี้

1. **วงบรรเลงพิณ** มีผู้บรรเลง 1 คน ทำหน้าที่ดีดพิณและขับร้องไปด้วย เป็นลักษณะของการขับลำนำ
2. **วงขับไม้** ประกอบด้วยผู้บรรเลง 3 คน คือ คนขับลำนำ 1 คน คนตีซอสามสายคลอเสียงร้อง 1 คน และคนไกวบัณเฑาะว์ให้จังหวะ 1 คน
3. **วงปี่พาทย์** เป็นลักษณะของวงปี่พาทย์เครื่อง 5 มี 2 ชนิดคือ
 - วงปี่พาทย์เครื่องห้าอย่างเบา ประกอบด้วยเครื่องดนตรีชนิดเล็ก ๆ จำนวน 5 ชิ้น คือ 1. ปี่ 2. กลองชาตรี 3. ทับ (โทน) 4. ฉิ่ง และ 5. ฉับ บรรเลงประกอบการแสดงละครชาตรี (เป็นละครเก่าแก่ที่สุดของไทย)
 - วงปี่พาทย์เครื่องห้าอย่างหนัก ประกอบด้วยเครื่องดนตรีจำนวน 5 ชิ้น คือ 1. ปี่ใน 2. ฉ่องวง (ใหญ่) 3. ตะโพน 4. กลองทัดและ 5. ฉิ่ง ใช้บรรเลงประกอบในงานพิธีและบรรเลงประกอบการแสดงมหรสพต่าง ๆ จะเห็นว่าวงปี่พาทย์เครื่องห้าในสมัยนี้ยังไม่มียุคแรก
4. **วงมโหรี** เป็นลักษณะของวงดนตรีอีกแบบหนึ่งที่น่าเอาวงบรรเลงพิณกับวงขับไม้มาผสมกันเป็นลักษณะของวงมโหรีเครื่องสี่ เพราะประกอบด้วยผู้บรรเลง 4 คน คือ 1. คนขับลำนำและตีกรับพวงให้จังหวะ 2. คนตี ซอสามสาย คลอเสียงร้อง 3. คนดีดพิณ และ 4. คนตีทับ (โทน) ควบคุมจังหวะ

สมัยกรุงศรีอยุธยา

ในกฎมณเฑียรบาลสมัยกรุงศรีอยุธยา ระบุชื่อเครื่องดนตรีไทยเพิ่มขึ้นจากที่เคยระบุไว้ในหลักฐานสมัยสุโขทัย จึงสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นเครื่องดนตรีที่เพิ่งเกิดในสมัยนี้ ได้แก่ กระจับปี่ขลุ่ย จะเข้และรำมะนา นอกจากนี้ในกฎมณเฑียรบาลสมัย สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1991-2031) ปรากฏข้อห้ามตอนหนึ่งว่า “...ห้ามร้องเพลงเรือ เป่าขลุ่ย เป่าปี่ สีซอ ดิดกระจับปี่ ดิดจะเข้ ตีโทนทับในเขตพระราชฐาน...” จากข้อความนี้อาจตีความได้ว่า ในสมัยกรุงศรีอยุธยานิยม

เล่นดนตรีไทยกันมาก แม้ในเขตพระราชฐานก็มีคนไปร้องเพลงและเล่นดนตรีกันเป็นที่เอิกเกริก และเกินพอดี จนกระทั่งพระมหากษัตริย์ต้องทรงออกกฎมณเฑียรบาลดังกล่าวขึ้นไว้ เกี่ยวกับลักษณะของวงดนตรีไทยในสมัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาขึ้นกว่าในสมัยสุโขทัย กล่าวคือ

1. **วงปี่พาทย์** ในสมัยนี้ก็ยังคงเป็นวงปี่พาทย์เครื่องห้าเช่นเดียวกับในสมัยกรุงสุโขทัย แต่มีระนาดเอกเพิ่มขึ้น ดังนั้นวงปี่พาทย์เครื่องห้าในสมัยนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรี 5 ชนิดคือ 1. ระนาดเอก 2. ปี่ใน 3. ซ้องวง (ใหญ่) 4. กลองทัด ตะโพน 5. ฉิ่ง

2. **วงมโหรี** ในสมัยนี้พัฒนามาจากวงมโหรีเครื่องสี่ในสมัยสุโขทัย เป็นวงมโหรีเครื่องหก เพราะได้เพิ่มเครื่องดนตรีเข้าไปอีก 2 ชิ้น คือ ขลุ่ย และ รำมะนา ทำให้วงมโหรีในสมัยนี้ประกอบด้วยเครื่องดนตรีจำนวน 6 ชิ้น คือ 1. ซอสามสาย 2. กระจับปี่ (แทนพิณ) 3. ทับ (โทน) 4. รำมะนา 5. ขลุ่ย 6. กรับพวง

สมัยกรุงธนบุรี

เนื่องจากในสมัยนี้เป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ เพียงแค่ 15 ปี ประกอบกับเป็นสมัยแห่งการก่อสร้างเมืองและการป้องกันประเทศเสียส่วนใหญ่ ดนตรีไทยในสมัยนี้จึงไม่ปรากฏหลักฐานว่ามีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมแต่อย่างใด สันนิษฐานว่ายังคงเป็นลักษณะและรูปแบบของดนตรีไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยานั่นเอง

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

ในสมัยนี้ เมื่อบ้านเมืองได้ผ่านพ้นจากภาวะศึกสงครามและได้มีการก่อสร้างเมืองให้มั่นคงเป็นปึกแผ่น เกิดความสงบร่มเย็นโดยทั่วไปแล้ว ศิลปวัฒนธรรมของชาติก็ได้รับการฟื้นฟูทำนุบำรุงและส่งเสริมให้เจริญรุ่งเรืองขึ้น โดยเฉพาะทางด้านดนตรีไทย ในสมัยนี้ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเจริญขึ้นเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

รัชกาลที่ 1

ดนตรีไทยในสมัยนี้ ส่วนใหญ่ยังคงมีลักษณะและรูปแบบตามที่มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ส่วนที่พัฒนาขึ้นบ้างในสมัยนี้ก็คือ การเพิ่มกลองทัดขึ้นอีก 1 ลูกในวงปี่พาทย์ ซึ่งแต่เดิมมีเพียง 1 ลูกเท่านั้น จนมาถึงสมัยรัชกาลที่ 1 วงปี่พาทย์มีกลองทัด 2 ลูก เสียงสูง (ตัวผู้) 1 ลูก และเสียงต่ำ (ตัวเมีย) 1 ลูก ซึ่งการใช้กลองทัด 2 ลูกในวงปี่พาทย์ก็เป็นที่ยอมรับมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

รัชกาลที่ 2

อาจกล่าวได้ว่าในสมัยนี้เป็นยุคทองของดนตรีไทยยุคหนึ่ง ทั้งนี้เพราะองค์พระมหากษัตริย์ทรงสนพระทัยและทรงพระปรีชาสามารถในทางดนตรีไทยยิ่ง พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้า

นภลัย รัชกาลที่สองแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ทรงดนตรีไทยคือ ซอสามสาย มีซอคู่พระหัตถ์ชื่อว่า “ซอสายฟ้าฟาด” พระองค์ได้พระราชนิพนธ์เพลงไทยขึ้นเพลงหนึ่ง เป็นเพลงที่ไพเราะและอมตะมาจนบัดนี้ นั่นก็คือเพลง “บุหลันลอยเลื่อน” การพัฒนาเปลี่ยนแปลงของดนตรีไทยในสมัยนี้ก็คือ ได้มีการนำเอาวงปี่พาทย์มาบรรเลงประกอบการขับเสภาเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ยังมีกลองชนิดหนึ่งเกิดขึ้น โดยดัดแปลงจาก “เปิงมาง” ของมอญ ต่อมาเรียกกลองชนิดนี้ว่า “สองหน้า” ใช้ตีกำกับจังหวะแทนเสียงตะโพนในวงปี่พาทย์ และใช้ตีประกอบการขับเสภา เนื่องจากเห็นว่าตะโพนเสียงดังเกินไปจนกระทั่งกลบเสียงขับ กลองสองหน้านี้ปัจจุบันนิยมใช้ตีกำกับจังหวะหน้าทับในวงปี่พาทย์ไม้แข็ง

รัชกาลที่ 3

วงปี่พาทย์ได้พัฒนาขึ้นเป็นวงปี่พาทย์เครื่องคู่ เพราะได้มีการประดิษฐ์ระนาดทุ้ม มาคู่กับระนาดเอกและประดิษฐ์ฆ้องวงเล็กมากคู่กับฆ้องวงใหญ่

รัชกาลที่ 4

วงปี่พาทย์ได้พัฒนาขึ้นเป็นวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ เพราะได้มีการประดิษฐ์เครื่องดนตรีเพิ่มขึ้นอีก 2 ชนิดเลียนแบบระนาดเอกและระนาดทุ้ม โดยใช้โลหะทำลูกระนาดและทำรางระนาดให้แตกต่างไปจากรางระนาดเอกและระนาดทุ้ม(ไม้) เรียกว่าระนาดเอกเหล็กและระนาดทุ้มเหล็ก นำมาบรรเลงเพิ่มในวงปี่พาทย์เครื่องคู่ ทำให้ขนาดของวงปี่พาทย์ขยายใหญ่ขึ้น จึงเรียกว่าวงปี่พาทย์เครื่องใหญ่ หนึ่งในสมัยนี้ วงการดนตรีไทยนิยมการร้องเพลงส่งให้ดนตรีรับ หรือที่เรียกว่า "การร้องส่ง" กันมาก จนกระทั่งการขับเสภาซึ่งเคยนิยมกันมาก่อนค่อย ๆ เลือนหายไป ยิ่งไปกว่านั้น การร้องส่งก็เป็นแนวทางให้มีผู้คิดแต่งขยายเพลง 2 ชั้นของเดิมให้เป็นเพลง 3 ชั้น และดัดลงเป็นชั้นเดียว จนกระทั่งกลายเป็นเพลงเถาในที่สุด (เพลงเถาจึงเกิดขึ้นมากมายในสมัยนี้) นอกจากนี้ วงเครื่องสายก็เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลนี้เช่นกัน

รัชกาลที่ 5

ในสมัยรัชกาลที่ห้า สมเด็จพระกระษัตริย์พระยาศรีสุริยราชวงศ์ได้ปรับปรุงวงปี่พาทย์ขึ้นใหม่ชนิดหนึ่ง ซึ่งต่อมาเรียกว่า “วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์” ใช้สำหรับบรรเลงประกอบการแสดง “ละครดึกดำบรรพ์” ซึ่งเป็นละครที่เพิ่งปรับปรุงขึ้นในสมัยรัชกาลนี้เช่นกัน หลักการปรับปรุงของท่านก็คือการตัดเครื่องดนตรีชนิดเสียงเล็กแหลมหรือดังเกินไปออก คงไว้แต่เครื่องดนตรีที่มีเสียงทุ้มนุ่มนวล กับเพิ่มเครื่องดนตรีบางอย่างเข้ามาใหม่ เครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์จึงประกอบด้วยระนาดเอก ฆ้องวงใหญ่ ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเหล็ก ขลุ่ย ซออู้ ฆ้องหุ่ย (ฆ้อง 7 ใบ) ตะโพน กลองตะโพน และเครื่องกำกับจังหวะ

รัชกาลที่ 6

ได้มีการปรับปรุงวงปี่พาทย์ขึ้นมาอีกชนิดหนึ่ง โดยนำวงดนตรีของมอญมาผสมกับวงปี่พาทย์ของไทย ต่อมาเรียกวงดนตรีผสมนี้ว่า “วงปี่พาทย์มอญ” โดยหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) เป็นผู้ปรับปรุงขึ้น วงปี่พาทย์มอญดังกล่าวนี้มีทั้งวงปี่พาทย์มอญเครื่องห้า เครื่องคู่และเครื่องใหญ่ เช่นเดียวกับวงปี่พาทย์ของไทย นิยมใช้บรรเลงประกอบในงานศพมาจนทุกวันนี้ นอกจากนี้ยังได้มีการนำเครื่องดนตรีของต่างชาติเข้ามาบรรเลงผสมกับวงดนตรีไทย บางชนิดก็นำมาดัดแปลงเป็นเครื่องดนตรีของไทย ทำให้รูปแบบของวงดนตรีไทยเปลี่ยนแปลงพัฒนาขึ้นอีกชั้นหนึ่ง ดังนี้

1. การนำเครื่องดนตรีของชาวหรืออินโดนีเซีย คือ “อังกะลุง” มาเผยแพร่ในเมืองไทยเป็นครั้งแรก โดยหลวงประดิษฐไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทั้งนี้ได้นำมาดัดแปลงปรับปรุงขึ้นใหม่ให้มีเสียงครบ 7 เสียง (เดิมมี 5 เสียง) ปรับปรุงวิธีการเล่นโดยถือเขย่าคนละ 2 เสียง ทำให้เครื่องดนตรีชนิดนี้ กลายเป็นเครื่องดนตรีไทยอีกอย่างหนึ่ง เพราะคนไทยสามารถทำอังกะลุงได้เอง อีกทั้งวิธีการบรรเลงก็เป็นแบบเฉพาะของเรา แตกต่างไปจากของชาวแบบเดิมโดยสิ้นเชิง

2. การนำเครื่องดนตรีของต่างชาติเข้ามาบรรเลงผสมในวงเครื่องสาย ได้แก่ ขิมของจีนและออร์แกนของฝรั่ง ทำให้วงเครื่องสายพัฒนารูปแบบของวงไปอีกลักษณะหนึ่ง เรียกชื่อว่า “วงเครื่องสายผสม”

รัชกาลที่ 7

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระทัยทางด้านดนตรีไทยมาก พระองค์ได้พระปรีชาสามารถถึงขั้นพระราชนิพนธ์เพลงไทยไพเราะไว้ถึง 3 เพลง คือ เพลงโหมโรงคลื่นกระทบฝั่ง 3 ชั้น เพลงเขมรละออองค์ (เถา) และเพลงราตรีประดับดาว (เถา) พระองค์และพระราชินี ทรงพระกรุณาโปรดฯ ให้ครูดนตรีเข้าไปถวายการสอนดนตรีในพระบรมมหาราชวัง แต่เป็นที่น่าเสียดายยิ่งนักที่ระยะเวลาแห่งการครองราชย์ของพระองค์ไม่นาน เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง และหลังจากนั้นได้ 2 ปี พระองค์ได้ทรงสละราชบัลลังก์ มีฉะนั้นแล้วดนตรีไทยก็คงจะเจริญรุ่งเรืองมากในสมัยแห่งพระองค์ อย่างไรก็ตามดนตรีไทยในสมัยรัชกาลนี้ นับว่าได้พัฒนารูปแบบและลักษณะการบรรเลง ตลอดจนวงดนตรี เพลงการ มาจนถึงขั้นสมบูรณ์เป็นแบบแผนดังเช่นในปัจจุบันนี้แล้ว

ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชมีผู้นิยมดนตรีไทยกันมาก มีผู้มีฝีมือทางดนตรี ตลอดจนมีความคิดปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้พัฒนาก้าวหน้ามาตามลำดับ พระมหากษัตริย์ เจ้านาย ตลอดจนขุนนางผู้ใหญ่ได้ให้ความอุปถัมภ์และทำนุบำรุงดนตรีไทยในวังต่าง ๆ มักจะมีวงดนตรีประจำวัง เช่น วงวังบูรพา วงวังบางขุนพรหม วงวังบางคอกแหลม และวงวังปลายเนิน เป็นต้น แต่ละวังต่างก็มี ขวณขวายหาคครูดนตรีและนักดนตรีที่มีฝีมือเข้ามาประจำวัง มีการฝึกซ้อมกันอยู่เนืองนิจ บางครั้งก็มี

การประกวดประชันกัน ทำให้ดนตรีไทยเจริญเฟื่องฟูมาก ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 เป็นต้นมา ดนตรีไทยเริ่มซบเซาลง อาจกล่าวได้ว่าเป็นสมัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่ดนตรีไทยเกือบจะถึงจุดจบ เนื่องจากรัฐบาลในสมัยหนึ่งมีนโยบายที่เรียกว่า “รัฐนิยม” ซึ่งนโยบายนี้มีผลกระทบต่อดนตรีไทยด้วย กล่าวคือมีการห้ามบรรเลงดนตรีไทยเพราะเห็นว่าไม่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ ให้ทัดเทียมกับอารยะประเทศ หากจะจัดให้มีการบรรเลงดนตรีไทยต้องขออนุญาตจากทางราชการก่อน อีกทั้งนักดนตรีไทยก็จะต้องมีบัตรนักดนตรีที่ทางราชการออกให้ จนกระทั่งต่อมาอีกหลายปี เมื่อได้มีการสังกตกลุ “รัฐนิยม” ดังกล่าวเสีย แต่ดนตรีไทยก็ไม่รุ่งเรืองเท่าแต่ก่อน ยิ่งล้มลุกคลุกคลานมาจนกระทั่งบัดนี้ เนื่องจากวิถีชีวิตและสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม วัฒนธรรมทางดนตรีของต่างชาติได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทยเป็นอันมาก ดนตรีที่เราได้ยินได้ฟังและได้เห็นกันทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือที่บรรเลงตามงานต่าง ๆ โดยมากก็เป็นดนตรีของต่างชาติ หาใช่ “เสียงพาทย์ เสียงพิณ” ดังแต่ก่อนไม่ ถึงแม้ว่าจะเป็นที่น่ายินดีที่เราได้มีโอกาสฟังดนตรีนานาชาติมานานาชนิด แต่ถ้าดนตรีไทยถูกทอดทิ้งและไม่มีใครรู้จักคุณค่า ก็นับว่าเสียดายที่จะต้องสูญเสียสิ่งที่ดีงาม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาติอย่างหนึ่งไป ดังนั้นจึงควรที่คนไทยทุกคนจะได้ตระหนักถึงคุณค่าของดนตรีไทย และช่วยกันทำนุบำรุงส่งเสริมและรักษาไว้ เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติสืบต่อไป

泰国民族音乐发展史

泰国民族音乐按照泰王朝建立的顺序可分为以下四个时期：

- 1、素可泰王朝前期
- 2、素可泰王朝时期
- 3、阿育陀耶王朝时期
- 4、曼谷王朝时期

泰国民族音乐起源说

第一种观点：印度起源说。这一观点认为，印度是古代文明的重要发祥地之一，印度的宗教、风俗、信仰、艺术等多种文化都对东南亚地区产生了巨大的影响，尤其体现在乐器方面。据考察，发现中国、柬埔寨、缅甸、印度尼西亚、马来西亚等东南亚国家的民族乐器在形状上具有极其相似的特点，这是因为这些国家都将印度乐器作为标准样板进行借鉴，泰国也同样借鉴了印度乐器。提出这一观点的重要依据是认为，泰国民族乐器根据自身特点可分为四类，即弹拨乐器、弓拉乐器、打击乐器和气鸣乐器。

这一关于泰国民族乐器起源说的观点是由来已久的，从开始研究泰国民族乐器时就提出了这一观点，并为广大学者所认可。提出这一观点的重要人物是泰国历史学之父-----当荣拉差努帕侯爵。

第二种观点：本土起源说。这一观点认为，泰国民族乐器是泰民族的智慧结晶，是与泰民族的产生而同时产生的，早在泰民族祖先还生活在中国南方时就产生了。乐器是人类智慧的结晶，不同语言的民族都有自己的乐器，这是人类

的一大特点，虽然后来借鉴了其他国家的乐器样式，但只是对本民族乐器进行调整改进，使之更符合本民族的音乐性质和特点。泰民族在还生活在中国南方时就有自己的乐器产生，这一点可从泰国最早的乐器名称上看出，泰国最早的乐器名称都是单音节词，单音节词是泰语古词汇的显著特点，例如：椰子(kro)、长椰子(krong)、韵板(krab)、钹(chab)、小钹(ching)、箫(pi)、笛子(klui)、锣(kong)、鼓(klong)，等等。

泰民族从中国南方迁徙到中南半岛并定居下来之后受到了印度文化的影响，特别是在乐器方面，而孟族、高棉族早在泰民族到达中南半岛之前就已受到了印度乐器的影响。因此，泰国人民就将印度乐器、孟族乐器、高棉乐器与泰民族已有的乐器相结合，产生了新的乐器，即：印度琵琶、螺、箫、拨浪鼓、四弦琴和箏琴。

自从泰民族迁徙至中南半岛并定居下来之后，就与邻近国家建立并发展了关系，还与西方国家建立了贸易关系，使得泰国民族乐队有机会将这些国家的乐器引进并用于演奏。例如，印度双面鼓 กลองแขก、爪哇笛 ปี่ชวา（印度尼西亚）、马来双面鼓 กลองมลายู，排鼓 เปิงมาง、孟式双面鼓 ตะโพนมอญ、孟式唢呐 ปี่มอญ、孟式编钟锣 ฆ้องมอญ，长尾鼓 กลองยาว、中国扬琴 จิม 和战锣 ม้าต๋อ、美式鼓 กลองอเมริกัน（美国）、西方国家的钢琴、风琴和小提琴，等等。

泰国民族乐器发展进程

自泰民族定居中南半岛后，建立了泰王国，这是泰国有文字记载的最早历史的开始。泰民族建立素可泰王朝后，由于蓝甘亨大帝创造了泰文并传播使用，使得各个时期的石碑、文学书籍以及历史资料都有关于泰国音乐的记载，这些记载都能够作为研究泰国音乐发展兴盛进程的证据，从素可泰王朝时期一直演变到今天并成为经典乐器样式。这一发展进程可总结为以下几部分：

素可泰王朝时期

这一时期的泰国音乐的特点是演奏与说唱地方曲子相结合。在这一时期的文学作品《三藏经》中有所记载，乐器有喇叭、海螺、铜鼓、锣、鼓、小钹、钹、拨浪鼓、印度琵琶、三弦胡（据推测应为三弦胡琴）、箫、编钟、月形钟等等。关于民族乐队的特点在石碑和《三藏经》中记载到：“音乐声、琵琶声”，根据这一记载可推测出素可泰时期的民族乐队有以下4种形式：

- 1、弹拨乐队：由一个人弹奏琵琶并演唱曲子，具有弹唱的特点。
- 2、说唱乐队：由三人组成，一人唱曲、一人拉三弦胡琴伴音、一人摇拨浪鼓打拍。
- 3、管击乐队（วงปี่พาทย์）：由五件乐器组成的乐队，有2种形式。
 - 3.1 轻型五件乐乐队 由五件小型乐器组成，即1) 笛子 2) 小型双面鼓 3) 单面鼓 4) 高低音双锣 5) 小钹，用于查德丽剧（泰南古典舞剧）的伴奏。

3. 2 重型五件乐乐队 由五件乐器组成，即 1) ปี่ใน 2) 大圈排锣 3) 双面鼓 4) 大型双面鼓 5) 小钹，用于各种仪式和文娱活动的伴奏。可以看到这一时期的乐队中还没有木琴。

4、管弦乐队：是将弹拨乐队和说唱乐队相结合而产生的一种新式乐队，称之为四件乐管弦乐队，一般由四人同时演奏，即一人说唱并击板打拍，一人拉三弦胡琴伴奏，一人弹琵琶，一人击单面鼓打拍。

阿育陀耶王朝时期

根据这一时期的宫廷法规里提到的乐器名称，可看到增加了很多素可泰时期没有的乐器，即四弦琴、笛子、箏和单面扁鼓。除此之外，八世王（公元 1348-1488）在位时曾颁布禁令：“禁止在皇宫附近演唱船歌、吹笛子、拉胡琴、弹奏四弦琴和箏、打鼓”，这说明泰国民族乐器的演奏在这一时期非常盛行，即使在皇宫附近都有热闹隆重的歌唱演奏场面，使得皇帝不得不颁布以上禁令来制止。这时期的乐队形式较之素可泰时期有所调整和发展，即还保留素可泰时期的五件乐乐队，但增加了木琴，因此这一时期五件乐乐队由以下五种乐器组成：

1、管击乐队（วงปี่พาทย์）：这一时期的管击乐队还保留素可泰时期的形式，但增加了木琴。由以下五种乐器组成：

- 1) 木琴
- 2) 单簧管
- 3) 大圈排锣
- 4) 双面鼓
- 5) 小钹

2、管弦乐队 在素可泰时期四件乐乐队的基础上发展为六件乐乐队，增加了两件乐器，即笛子和单面鼓，因此这一时期的管弦乐队有六种乐器，即：

- 1) 三弦胡琴
- 2) 四弦琴（代替琵琶）
- 3) 小单面鼓
- 4) 单面鼓
- 5) 笛子
- 6) 节子板

吞武里王朝时期

由于吞武里王朝的历史只有短短的 15 年，加上这 15 年一直忙于重建家园和抵御外侵，因此未发现能体现这一时期泰国管击乐队发展的资料证据，但推测可能仍保留阿育陀耶时期的特点和形式。

曼谷王朝时期

曼谷王朝建立后，国家结束了各种战争，并建立了稳定统一的局面，人民安居乐业。总的来说，民族艺术、文化得已复苏并得到扶持，发展地更加繁荣昌盛，特别是泰国民族乐器也得到了改进和发展，具体表现为：

一、拉玛一世时期

这时的泰国民族乐器还大量保留阿育陀耶时期的特点和形式，有所发展的是管击乐队（วงปี่พาทย์）里增加了一个大型双面鼓，以前的乐队只有一个，增加后即为高音双面鼓（雄性）和低音双面鼓（磁性），这样的形式一直盛行到今天。

二、拉玛二世时期

这一时期可以说是泰国民族音乐发展的黄金时期，因为拉玛二世王特别重视泰国音乐，并在此方面有非常精湛的才华，能够同时双手拉三弦琴，被称之为“霹雳三弦胡”（ขอสายฟ้าฟาด），此外拉玛二世还创作了一首旋律优美并流传至今的歌曲《月儿飘》（บุหลันลอยเลื่อน）。这一时期泰国民族音乐发展的一个突出特点是，第一次在管击乐队（วงปี่พาทย์）的演奏中加入吟咏唱法。除此之外，还产生了一种在孟式双面鼓（เปิงมาง）基础上发展而来的新式鼓，后来把这种新式鼓叫做“สองหน้า”（意为双面），由于觉得原来的双面鼓（ตะโพน）声音过大影响了唱曲声，因此用这种新式双面鼓来取代原来的双面鼓，并负责在新的加入了吟咏唱法的管击乐队（วงปี่พาทย์）里控制节拍。新式双面鼓现被广泛用于木质民族乐器乐队（วงปี่พาทย์ไม้แข็ง）演奏中的节拍控制。

三、拉玛三世

这一时期管击乐队（วงปี่พาทย์）发展为双乐乐队（วงปี่พาทย์เครื่องคู่），并发明了竹板琴，与原来的木琴组成一组，以及发明了小圈排锣，与原来的大圈排锣组成一组。

四、拉玛四世

这一时期管击乐队（วงปี่พาทย์）发展为大型管击乐队（วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่），还发明了琴键和琴槽分别用金属制成、并仿造木琴和竹板琴制造的金属木琴和金属竹板琴，用于双乐乐队（วงปี่พาทย์เครื่องคู่）的演奏，使得管击乐队（วงปี่พาทย์）的规模有所扩大，因此便更名为大型管击乐队（วงปี่พาทย์เครื่องใหญ่）。另外，当时的音乐界很流行采用一种先唱后奏的演奏形式，被称作“领唱”，以致使原来非常盛行的吟咏唱法逐渐消失，这种新“领唱”方式的流行也使作曲家将原来的二声部曲目改编为三声部曲目或单声部曲目，最后演变为链曲（เพลงเถา），拉玛四世时期产生了很多这样的多声部重唱曲目。此外，这一时期还产生了弦乐乐队（วงเครื่องสาย）。

五、拉玛五世

管击乐队（วงปี่พาทย์）有所改进和发展，由于披耶纳利萨努瓦迪翁侯爵将之用于“原始剧”（ละครดึกดำบรรพ์）的演奏，因此后来被称作“原始管击乐队”（วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์）。披耶纳利萨努瓦迪翁侯爵将声音小且尖或声音过大的乐器取消，只保留声音低沉柔和的乐器，并增加了一些新乐器。新的原始管击乐队的乐器有，木琴、大圈排锣、竹板琴、低音金属木琴、笛子、二胡、ฆ้องหุ่ย（有7面鼓）、双面鼓，以及节拍器。

六、拉玛六世

这一时期，銮巴迪派洛（颂辛拉巴班郎）将泰国管击乐队和孟族管击乐队相结合，产生了被称为“孟式乐队”（วงปี่พาทย์มอญ）的新乐队。这种新式乐队包含了五件乐乐队、双乐乐队、大型管击乐队，以及泰国民族乐队的特点，广泛用于葬礼中的演奏，并盛行至今天。此外还将一些外国乐器改造并用于乐队演奏中，使得泰国民族乐队的形式有所改变和发展，具体如下：

1、銮巴迪派洛（颂辛拉巴班郎）第一次将印尼爪哇的竹管乐器“安卡龙”（อังกะลุง）引进泰国，并将之改造为具有 7 个音的乐器（以前只有 5 个音），还改进了演奏方法，即每人控制 2 个声音。后来由于泰国人掌握了安卡伦的制作方法，并有了完全不同于爪哇演奏方法的新演奏法，因此后来安卡伦完全成为泰国民族乐器的一部分。

2、弦乐乐队引进外国乐器，有中国扬琴和西方的风琴，使得泰国民族乐队又产生了一种新形式，即“混合弦乐队”。

七、拉玛七世

拉玛七世王十分重视泰国音乐的发展，还亲自创作了三首旋律优美动听的曲子，即《浪打海岸开场曲》、《美丽高棉》和《星星秀月夜》，拉玛七世王和皇后还邀请音乐老师进宫教授乐器演奏。但遗憾的是，拉玛七世王在位期间曾发生政变，使其在登基后不久就退位了 2 年，不然的话泰国音乐的发展必定更加兴盛。但无论怎样，泰国音乐的形式和特点在拉玛七世时代同样得到发展和完善，并成为今天的经典样式。在君主专制时代里，有很多热爱音乐的人，也有很多具有高超音乐技艺的人，并且出现很多改进发展音乐的思路，这些都使得泰国音乐得到有序的发展和完善。上至国王，王公贵族以及大臣都积极扶持泰国音乐，皇宫里一般都有皇家御乐队，例如东宫乐队、邦坤婆宫乐队、邦阔兰宫乐队和布兰宁宫乐队等等。各个乐队都积极地寻找乐器老师和乐器演奏者进宫加入乐队，并始终坚持排练，有时还举行演奏比赛，这些都使得泰国音乐发展更加兴盛。1932 年民主政变之后，可以说是泰国音乐的一个转折时期，泰国音乐发展受到影响并开始萎缩，几乎走到终点，因为那时的临时政府实施的是“国家主义”政策，认为音乐的存在不符合社会发展，不能与文明国家同时存在，因此禁止音乐演奏，这一政策的实施严重影响了泰国音乐的发展。如果谁要举行音乐演奏必须先取得政府同意，另外从事音乐演奏的人也要取得政府发放的证件。但在取消“国家主义”政策之后，泰国音乐仍然没有恢复到原来的发展状态，直到今天仍旧在不断探索前进。现在的泰国社会和泰国人民的生活方式都有了较大的变化，外国音乐文化也进入到泰国社会，并对泰国人民的生活产生了较大的影响，使得我们曾经在电台电视上听到的、看到的传统民族音乐，以及各种仪式上的音乐，大都变成了外国音乐，再也听不到看不到曾经“音乐声、琵琶声”的繁荣场面了。

ประวัติและสังเขปดนตรีจีน

ยุคบุพกาล

นับแต่บรรพกาล เมื่อมนุษย์เริ่มประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้และดำรงชีวิตร่วมกันนั้น ดนตรีในยุคบุพกาล ก็เริ่มถือกำเนิดขึ้นมาพร้อมกับจังหวะชีวิตการทำงานของมนุษย์ในยุคนั้นนั่นเอง

การดนตรีในยุคเริ่มแรกที่สุดเป็นการผสมผสานกันระหว่างการร้องขับลำ การดนตรี และการเต้นรำรำฟ้อน กิจกรรมเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับชีวิตการทำงานและการต่อสู้กับภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างใกล้ชิด มีตำนานเล่าว่าในสมัยเหยาซุ่นมนุษย์ใช้กลองดินเผาและเครื่องเคาะชื่อ ฉิ่ง (磬) ติเป็นจังหวะในการเต้นรำเลียนแบบท่าทางของสัตว์ ซึ่งสามารถสะท้อนให้เห็นการดำรงชีวิตด้วยการล่าสัตว์ของมนุษย์ในสังคมบุพกาลได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ดนตรียังใช้เป็นเครื่องเคาะจังหวะในการสวดมนต์และประกอบพิธีกรรมต่างๆ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการนับถือบูชาโทเทม (totem) และความสัมพันธ์ใกล้ชิดของคนตรีกับพิธีกรรมของมนุษย์ในยุคนั้นได้เป็นอย่างดี ในสังคมบุพกาล มนุษย์เชื่อว่าดนตรีมีมนต์ขลังและพลังอำนาจลึกลับ มีบันทึกหลายเล่มที่กล่าวถึงดนตรีในสมัยบุพกาลเช่น หยวินเหมิน 《云门》 เสียนฉือ 《咸池》 สาว 《韶》 เป็นต้น บันทึกเล่มสำคัญคือเล่มที่ชื่อ สาว 《韶》 ซึ่งเป็นบันทึกในสมัยชุนชิวที่หลี่จ่าและขงจื้อให้การยกย่องเป็นอย่างมาก เครื่องดนตรีโบราณที่มีปรากฏในตำนานเช่นกลอง ฉิ่ง จง(ระฆัง) เชียว กวาน ฉือ เซิง ฉิน เสือ เป็นต้น นอกจากนี้ในบรรดาโบราณวัตถุที่ขุดพบ พบเครื่องดนตรีดินเผาที่ชื่อว่า ชวินมากที่สุด

ประวัติศาสตร์ดนตรีของจีนมีความเป็นมายาวนานมาก จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ขุดพบในแผ่นดินจีนสามารถยืนยันได้ว่า มีเครื่องดนตรีหลากหลายประเภทถือกำเนิดขึ้นมานานก่อนที่จะเริ่มประวัติศาสตร์สมัยฉินแล้ว เช่น การขุดค้นทางโบราณคดีในยุคหินใหม่ที่ไคจากเมืองเหอหมู่ตู มณฑลเจ้อเจียง พบเครื่องดนตรีลักษณะคล้ายนกหวีดชื่อ “ซ่าว” (哨) โบราณวัตถุข่าวที่ขุดได้จากบ้านป่านโป เมืองซีอาน พบเครื่องดนตรีดินเผาชื่อ “ชวิน” (埙) โบราณวัตถุที่อำเภออินชวี เมืองอันหยาง มณฑลเหอหนาน พบเครื่องดนตรีที่ทำจากหินชื่อ “ฉิ่ง” (石磬) และกลองไม้ที่ขึงด้วยหนังงูเหลือมชื่อ “หม่างผิง” (蟒皮鼓) โบราณวัตถุที่ขุดได้จากสุสานเจิงไห้วอี่ อำเภอสุย มณฑลหูเป่ย์ (ฝังเมื่อ 433 ปีก่อนคริสตกาล) พบเครื่องดนตรีหลายประเภท เช่น ระฆังราว ฉิ่งราว กลองแบบต่าง เครื่องเป่าจำพวกขลุ่ยชนิดต่างๆ เครื่องตีชื่อเสือ เป็นต้น เครื่องดนตรีโบราณเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาการประดิษฐ์คิดค้นอันชาญฉลาดของบรรพบุรุษจีน

สมัยเซี่ย ซาง ซีโจวถึงชุนชิว

สมัยเซี่ย ประเทศจีนเริ่มเข้าสู่สังคมทาส ผู้ประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นก็คือกลุ่มชนในชนชั้นทาสนั่นเอง ส่วนผู้ที่เสพวรรณคดีเป็นชนชั้นเจ้านายผู้ครองทาส การดนตรีในสมัยนั้นใช้เพื่อประกอบพิธีกรรมสำคัญ เพื่อการสรรเสริญคุณธรรมของบรรพบุรุษและชนชั้นผู้ปกครอง และเพื่อดำรงไว้ซึ่งอำนาจของชนชั้นปกครอง การดนตรีในสมัยซีโจวมีความสมบูรณ์ถึงขีดสุด มีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมต่างๆแบ่งตามระดับชนชั้นอย่างเคร่งครัด ผู้ฝ่าฝืนจะถือเป็นการ “ลบหลู่เบื้องสูง” หรือ “ผิดธรรมเนียม” ดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรมเหล่านี้ถือว่าเป็นดนตรีชั้นสูง มีท่วงทำนองเคร่งขรึมและสูงส่ง แต่ต่อมากลุ่มทาสเริ่มลุกขึ้นต่อต้านชนชั้นปกครองอยู่เนืองๆ จนถึง

ยุคชนวิระระบบทาสเริ่มล่มสลาย คนตรีชั้นสูงและคนตรีราชสำนักที่แต่เดิมเคยเป็นหน้าที่ของชนชั้นทาสก็เริ่มเข้าสู่ภาวะล่มสลายเช่นเดียวกัน คนตรีพื้นบ้านของสามัญชนทั่วไปเริ่มเข้าสู่ราชสำนักของแคว้นต่างๆ และแทนที่คนตรีราชสำนักที่เคยมีมาแต่เดิมในที่สุด ในยุคสังคมทาส วัฒนธรรมการคนตรีได้รับการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ การคนตรีและนาฏศิลป์มีรูปแบบและเนื้อหาการแสดงที่หลากหลาย สลับซับซ้อนและลึกซึ้ง เครื่องคนตรีในสมัยโจวเท่าที่มีบันทึกไว้มีมากกว่า 70 ชนิด ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่เป็นเครื่องคนตรีที่ทำจากโลหะ จากการขุดค้นทางโบราณคดีในสุสานสมัยจ้านกั๋วพบประขังราวจำนวนมาก แสดงให้เห็นว่าการประดิษฐ์เครื่องคนตรีในยุคนั้นมีพัฒนาการมาก นับเป็นหลักฐานโบราณวัตถุทางสังคีตวิทยาชิ้นสำคัญและล้ำค่าของวงการคนตรีจีนเลยทีเดียว

ยุคจ้านกั๋ว ฉิน และฮั่น

ยุคจ้านกั๋ว เริ่มเข้าสู่พัฒนาการของสังคมศักดินาอย่างช้า ๆ การเปลี่ยนแปลงของสังคมส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมคนตรี คนตรีชั้นสูงแบบดั้งเดิมเริ่มถดถอย คนตรีพื้นบ้านของสามัญชนก่อกำเนิดขึ้นและแทรกซึมเข้าสู่ราชสำนักอย่างช้า ๆ ในยุคนั้น “สำเนียงแห่งฉู่” คนตรีของชาติฉู่ที่อยู่ทางตอนใต้ นับเป็นรากฐานทางคนตรีที่สำคัญของการคนตรีจีน การก่อกำเนิดของสำนักปรัชญาต่างๆ เป็นแรงผลักดันสำคัญของวิวัฒนาการสังคีตวิทยาของจีน เช่น ผลงานประพันธ์เรื่อง “หาใช่คนตรี” ของโม่จื่อ ผลงานประพันธ์เรื่อง “การคนตรี” และ “บันทึกพิธีการ ภาคคนตรี” ของสวีจื่อ แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความเจริญรุ่งเรืองทางความคิดด้านคนตรีของคนในยุคสมัยนั้น เรื่องราวเกี่ยวกับ “กฏทำนอง” ในบันทึกชื่อ “หลิวชื่อชุนชิว, อินลิว” เป็นเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีคนตรีที่เก่าแก่ที่สุดของจีน มาถึงสมัยฉินและฮั่น ประเทศจีนเริ่มรวมเป็นปึกแผ่น การคนตรีก็ได้รับการยกย่องจากสำนักปรัชญาต่างๆ อย่างสูงส่ง ในยุคนี “บันทึกพิธีการ ภาคคนตรี” ได้รับความยกย่องให้เป็นผลงานชิ้นเอกของสำนักปรัชญาขงจื่อ สำนักปรัชญาขงจื่อมีอำนาจอยู่ในชนชั้นปกครองในสมัยฮั่นตะวันตกและฮั่นตะวันออก ในยุคราชวงศ์ฉินเริ่มมีการก่อตั้งกองการสังคีตขึ้น และรุ่งเรืองมากที่สุดในรัชสมัยพระเจ้าฮั่นอู่ตี้ กองการสังคีตนี้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อวัฒนธรรมการคนตรีในสมัยนั้น ปราชญ์ทางคนตรีจำนวนมากพ้นจากทิวาสตริศาสตร์สร้างผลงานทางคนตรีขึ้นโดยอาศัยพื้นฐานการคนตรีจากส่วนกลาง ผสมผสานกับคนตรีพื้นบ้านพื้นเมืองของตนเพิ่มเติมความหลากหลายให้กับคนตรีราชสำนักเป็นอย่างมาก การแสดงคนตรีที่เป็นหลักในยุคนั้น ได้แก่เครื่องคนตรีจำพวกกลอง เครื่องเป่า และการขับร้องประสานเสียง การลั่นกลองบรรเลงและเครื่องเป่าเป็นการแสดงคนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยทางชายแดนตอนเหนือ ราชสำนักฮั่นนำมาใช้ในพระราชพิธีการออกว่าราชการท้องพระโรง การศึกษารทหาร เป็นสัญลักษณ์การประกอบเกียรติยศของกษัตริย์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ส่วนการขับร้องประสานเสียงใช้เพื่อการรื่นเริง จึงได้รับความนิยมใช้กว้างขวางมากกว่า นับเป็นตัวแทนทางศิลปะคนตรีที่ชัดเจนที่สุดในขณะเดียวกัน ในยุคนีมีเครื่องคนตรีเกิดขึ้นใหม่หลายชนิด เช่น ซอหูเจีย แตรเขาวัว ขลุ่ย กู่เจิง

ผีฟ้า ปี่ เป็นต้น การศึกษาด้านทฤษฎีและระเบียบวิธีการดนตรีก็มีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก เช่น การศึกษาดนตรีราชสำนักหกสิบเอ็ดท่านอง เป็นต้น

ยุคสามก๊ก จินตะวันตก จินตะวันออก หนานเป่ยถึงสมัยสุยและถัง

ยุคสามก๊ก จินตะวันตก จินตะวันออก หนานเป่ยเป็นยุคที่แผ่นดินจีนวุ่นวายที่สุดในประวัติศาสตร์จีน ดนตรีจึงอยู่ในฐานะที่พึ่งทางจิตใจทางเดียวของคนในยุคนั้น ท่วงทำนองดนตรีที่งดงามอ่อนหวานของสำนักชิงชางเป็นที่นิยมอย่างมาก ลักษณะเด่นของผลงานดนตรีจากสำนักนี้เน้นเรื่องราวความรักเป็นหลัก น้อยนักที่จะกล่าวถึงเรื่องราวความเป็นจริงในสังคม นับได้ว่าการสรรสร้างเพลงในยุคนี้นี้มีการรุ่งเรืองอย่างมาก เหล่าคีตกวีต่างฝากอุดมการณ์และปณิธานแฝงไว้ในบทเพลง รังสรรค์บทเพลงอันไพเราะตรึงใจมากมาย ในขณะเดียวกัน ดนตรีจากต่างแดน เช่น เพลงพุทธาจากอินเดีย ดนตรีจากประเทศอันกัวอ และเกาหลีก็เผยแพร่เข้ามา เป็นการเตรียมความพร้อมให้กับพัฒนาการดนตรีอันรุ่งเรืองของดนตรีเยียนเยว¹ แห่งสมัยสุยและถังในเวลาต่อมา

เมื่อเข้าสู่สมัยสุยและถัง ประเทศชาติรวมเป็นปึกแผ่นมั่นคง เศรษฐกิจเฟื่องฟู ประชาชนเป็นสุข ร่วมสร้างวัฒนธรรมการดนตรีอันรุ่งโรจน์ชั่วกาล ดนตรีสำนักเยียนเยว¹ นับเป็นดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์สำคัญที่แสดงถึงความรุ่งเรืองถึงขีดสุดของการดนตรีและนาฏศิลป์ในยุคนี้นี้ รูปแบบของฉันทลักษณ์คำร้องได้รับความนิยมรับเป็นอย่างมาก จนกลายมาเป็นรูปแบบวรรณกรรมที่สำคัญในสมัยช่ง ส่วนการดนตรีและนาฏศิลป์ก็เป็นพื้นฐานสำคัญของละครช่งและละครใต้ในเวลาต่อมา ส่วนเปียนเหวิน² การขับลำที่เป็นที่นิยมในสมัยนั้นก็เป็นแบบฉบับของการขับลำเล่าเรื่องในเวลาต่อมาเช่นกัน ในสมัยถังได้มีการก่อตั้งดนตรีชั้นสูงแห่งราชสำนักขึ้น ซึ่งเป็นดนตรีที่ได้อิทธิพลจากดนตรีเยียนเยวอย่างเต็มรูปแบบ นับตั้งแต่ภายหลังสมัยจินเป็นต้นมา การดนตรีในสมัยสามก๊ก จินตะวันตก จินตะวันออก หนานเป่ยถึงสมัยสุยและถังเป็นช่วงที่ดนตรีและนาฏศิลป์พื้นเมืองพัฒนาและรุ่งเรืองสูงสุด ในสมัยถังมีการก่อตั้งกองดุริยางค์หลักและฝ่ายดูแลรับผิดชอบด้านดนตรีมากมาย แต่ละหน่วยมีหน้าที่รับผิดชอบงานดนตรีเฉพาะด้านแตกต่างกันไป เช่น ฝ่ายดนตรีราชสำนัก ฝ่ายเครื่องกลองเครื่องเป่า ฝ่ายการสอนและโรงละคร จำนวนพนักงานในกองดุริยางค์มีนับ

¹ ดนตรีเยียนเยว คือดนตรีที่เกิดจากการผสมผสานกลมกลืนของดนตรีอันกับดนตรีพื้นเมืองของชนเผ่าต่างๆ และดนตรีที่รับมาจากต่างถิ่น 燕乐 是汉族俗乐与境内其他民族以及外来俗乐相融合而成的。

² เปียนเหวิน คือศิลปะการเล่าเรื่องวรรณกรรมมุขปาฐะในสมัยถังอย่างหนึ่ง เป็นศิลปะการเล่าเรื่องที่มีทั้งการเล่าเป็นคำพูด และการขับร้องเป็นกลอน นับเป็นรากฐานของการขับร้องอุปรากรจีนและนิทานพื้นบ้านอย่างหนึ่ง เรื่องราวที่เปียนเหวินใช้แสดงหลักๆ คือ เรื่องราวเกี่ยวกับพุทธศาสนา นอกจากนี้ยังสามารถร้องเล่าเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ และเรื่องราวที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาปัจจุบันนั้นด้วย ผู้ขับร้องเปียนเหวิน เรียกว่า “จ้วนเปียน” (ขับลำ) ผู้แสดงจะเป็นพระนักบวช นักขับลำพื้นบ้านก็ได้ 变文 实质上都是通俗的叙事文学，并以说唱相间为其主要艺术特征，应当视为戏曲和通俗小说的重要渊源之一。变文既演说佛教故事，又演唱历史故事，还可以演讲当代时事，如《张义潮变文》。说唱变文者称为转变（转同啮，即唱），可以是僧人，也可以是俗家歌女。（อ้างอิงจากเวปไซต์คลังข้อมูลต้าถัง 取自大唐资料库 <http://info.datang.net/B/B1116.HTM>）

หมื่นคน การดนตรีที่รุ่งเรืองขึ้นส่งผลให้มีการศึกษาด้านทฤษฎีดนตรีการอย่างกว้างขวาง ที่สำคัญ เช่น ผลงาน “ทฤษฎีแปดสิบสี่ทำนอง” “ยี่สิบแปดทำนองดนตรีเขียนเยว่” “การสำรวจสิบสองทำนองทงเซียง” ของเจิ้งอี้ในช่วงต้นสมัยซุ่ย นอกจากนี้ยังมีผลงาน “เสียงไร้ทุกข์สุข” ของจี้คัง เป็นผลงานประพันธ์คีตวรรณจากมุมมองของศิลปะ ผลงานเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าของศิลปะดนตรีในยุคนี้ได้เป็นอย่างดี

สมัยซ่ง และหยวน

สมัยซ่งเป็นยุคแห่งการพัฒนาการเกษตรและงานหัตถกรรมผู้ตลาดการค้าขายที่เจริญรุ่งเรืองไปพร้อมกับเศรษฐกิจที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เกิดความแตกต่างระหว่างชนชั้นของสังคมขึ้น กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบันเทิงเริ่มมีมากขึ้นมาพร้อมกับจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วของเหล่าบรรดาศิลปิน ศิลปะการแสดงสำคัญๆ ที่พัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วได้แก่การขับลำและละครพื้นเมือง ต่อมาการแสดงอุปรากรได้รับความนิยมแทนที่เพลงเสภา (เพลงร้องเล่าเรื่อง) ทางตอนเหนือเกิดมีดนตรีละครเก๋ตั้นขึ้น ตอนใต้เกิดดนตรีละครใต้ขึ้น ดนตรีละครเก๋ตั้นเรียกทั่วไปว่าเพลงเหนือ มีลักษณะเด่นคือใช้โน้ตเต็ม 7 เสียง ลักษณะเพลงเป็นเพลงทางเก็บ มีท่วงทำนองกระชั้น เร่งเร้าทรงพลัง ส่วนดนตรีละครใต้เรียกชื่อทั่วไปว่าเพลงใต้ มีลักษณะเด่นคือใช้โน้ต 5 เสียง ลักษณะเพลงเป็นเพลงทางกรอ ท่วงทำนองแซมซ้า นุ่มนวล อ่อนช้อย ในยุคปลายสมัยหยวนละครเก๋ตั้นและละครใต้มีการผสมผสานระหว่างเพลงเหนือกับเพลงใต้ขึ้น เพลงดนตรีที่มีมาแต่สมัยซุ่ยและถึงสี่บทอดและมาได้รับความนิยมในสมัยหยวนนี้เอง ส่งผลโดยตรงต่อความรุ่งเรืองของดนตรีในสมัยหยวน ผลงานของเจียงชวย “บทเพลงไปสื่อเต้าเหริน” (บทเพลงศิลาขาวพรตเต้า) เป็นโน้ตเพลงสมัยหนานซ่งที่เก่าแก่ที่สุดที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในปัจจุบัน รูปแบบของการขับลำต่างๆ เช่น โน้ตกลอง และเพลงราชสำนักก็ถือกำเนิดและพัฒนาขึ้นในสมัยซ่งนี้เอง ด้านเครื่องดนตรีต่างๆ ก็มีการพัฒนาขึ้นในสมัยซ่งด้วยเช่นกัน ซอหุฉินปรากฏมีขึ้นในสมัยซ่งเหนือ ต่อมาได้รับความนิยมอย่างมากในสมัยหยวน การรวมวงของวงเครื่องไม้ วงเครื่องเป่า วงเครื่องสาย (เป็นการรวมวงพื้นเมืองของชนชาติมองโกลชื่อต้าต้าเล่อ) และการบรรเลงรวมวงวงเล็ก วงลั่นกลอง ก็ถือกำเนิดขึ้นในสมัยซ่งและหยวน การบรรเลงเพลงเดี่ยวและการประพันธ์บทเพลงเพื่อการบรรเลงเดี่ยวพัฒนาอย่างมากในยุคนี้ เช่น บทเพลง “เงาเมฆฉายธารเซียง” ผลงานการประพันธ์ของกัวเหมียนแห่งสำนักเจ้อเจียง เพลงเดี่ยวพิพา “หงฟ้าในทะเลคราม” ที่ได้รับความนิยมมาจนปัจจุบันล้วนเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่เกิดขึ้นในสมัยซ่งและหยวนนี้เอง ในขณะเดียวกันการบันทึกและงานเขียนด้านดนตรีในยุคนี้ เช่น “คีตจารึก” ผลงานของเฉินหยาง “บันทึกเมิ่งซีเป่ถาน” ผลงานของเถินคั่ว “โก่ฟ้ามรดก” ผลงานของหวางจิว ล้วนเป็นเอกสารอันทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ดนตรีวิทยาที่สำคัญของจีน นอกจากนี้หนังสือ “เยว่ซู่” (คีตจารึก) ยังได้รับการยกย่องให้เป็นสารานุกรมดนตรีเล่มแรกของจีนอีกด้วย

สมัยหมิงและชิง

สมัยหมิง ละครเกร็ดเริ่มหมดความนิยมลง แต่ละครใต้ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อยๆ ทางขับร้องของละครใต้สี่ทาง ได้แก่ ทางไห่เหยียน ทางสวีเหยา ทางเกอหยาง และทางคุนชานพัฒนาขึ้นมาก โดยเฉพาะต้นสมัยหมิง ทางเกอหยางได้รับความนิยมและเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ในขณะที่ทางคุนชานได้รับความนิยมมากที่สุดในการขับร้องอุปรากรตลอดช่วงสมัยหมิง และมีอิทธิพลต่อการดนตรีนาฏศิลป์จีนในวงกว้าง นับเป็นทางที่สำคัญที่สุดของเพลงหนานเป้ย แต่การแสดงของทางเกอหยางเน้นความเป็นวรรณกรรมชั้นสูงมากจนเกินไป จนในที่สุดเริ่มสลายความนิยมไปในปลายสมัยหมิงต้นสมัยชิง หลังจากนั้นอุปรากรพื้นบ้านของแต่ละพื้นที่ก็ได้เริ่มถือกำเนิดขึ้นมา ที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมทั่วไปก็คือทางร้องปิงจื่อ และทางร้องผีหวง นับแต่ศตวรรษที่ 18-19 เป็นต้นมา ศิลปินจากสุยป๋าน อันป๋านเริ่มทยอยเข้าสู่เมืองหลวง อุปรากรจีน “จิงจิว” (จิวปักกิง) เริ่มถือกำเนิดเป็นรูปร่างขึ้น โดยมีทางร้องผีหวงเป็นรากฐานสำคัญ ทางร้องปิงจื่อและผีหวงจัดเป็นทางร้องที่มีรูปแบบฉันทลักษณ์ชัดเจนตายตัว ทำนองค่อนข้างง่าย ด้วยรูปแบบที่ไม่ยากมากนักเอง ทำให้ร้องง่าย เรียนง่าย และฟังง่าย จึงได้รับความนิยมและมีบทบาทสำคัญมากในวงการอุปรากรและดนตรีของจีน นอกจากนี้การแสดงอุปรากรพื้นบ้าน ละครพื้นบ้าน การแสดงพื้นบ้าน เพลงร้อง การรำพื้นบ้านต่างๆ ก็ได้พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในสมัยหมิงและชิง และด้วยเหตุที่เครื่องดนตรีหลายประเภทเช่น พิพา พิณสามสาย เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบการขับร้องและการแสดงอุปรากรต่างๆ ทำให้การดนตรีในยุคหมิงและชิงได้รับอิทธิพลจากทำนองการร้องอย่างมาก ความนิยมในเครื่องดนตรีเหล่านี้ก็มีมากขึ้นเช่นกัน ในช่วงปลายสมัยหมิงมีนักพิพาเอกคือ ทังอิงเจิง ได้เรียบเรียงหนังสือรวมโน้ตเพลงพิพาขึ้นชื่อ เสินฉิมี่ผู้ (โน้ตเพลงมหัศจรรย์) เป็นหนังสือที่รวมโน้ตเพลงไว้มากมาย นับเป็นโน้ตเพลงฉบับแรกในประวัติศาสตร์ดนตรีจีน โน้ตเพลงต่างๆก็ได้รับการชำระและปรับปรุงขึ้นใหม่ในยุคนี้เช่นกัน ในขณะเดียวกันนี้ ยุคหมิงและชิงก็เป็นยุคที่ดนตรีของชนกลุ่มน้อยมีการพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น เพลงกลอนขับตำนานของชนกลุ่มน้อยเผ่าแม้ว เผ่าอี ดนตรีมู่จำหนู่ของชนเผ่าเวอูร์ ดนตรีหนางหม่า และอุปรากรของชาวธิเบต เป็นต้น ล้วนพัฒนาเป็นระบบระเบียบขึ้นในสมัยหมิงและชิงนี้เอง ผลงานความสำเร็จด้านดนตรีวิทยาในสมัยหมิงและชิงที่สำคัญคือการคิดค้นเสียงมาตรฐาน 12 เสียงได้สำเร็จ เป็นผลงานการคิดค้นวิจัยยาวนานกว่าสิบปีของนักดนตรีวิทยาชื่อจู่จ้ายวี่ ไช่ซ้อได้แย้งเรื่องระบบบันไดเสียงดนตรีจีนที่มีมานับร้อยปีให้กระจ่าง นับเป็นคุณูปการต่อวงการดนตรีจีนอย่างใหญ่หลวง เรียกได้ว่าการดนตรีในสมัยหมิงและชิงนี้รับถ่ายทอดการดนตรีมาจากดนตรีพื้นเมืองสมัยช่งและหยวน และต่อ ยอดพัฒนาการอันรุ่งเรือง สร้างสรรค์งานดนตรีนาฏศิลป์และการแสดงใหม่ๆ ขึ้นนับร้อย เป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งต่อการดนตรีในยุคต่อมา

สมัยก่อนปัจจุบัน

หลังยุคปี 40 เป็นช่วงที่ตกอยู่ในสภาพการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ครั้งยิ่งใหญ่ พัฒนาการทางดนตรีแตกต่างไปจากในอดีต ด้านหนึ่งยังคงสืบทอด บรรเลงและละเล่นอยู่ในกลุ่มชนทั่วไป ในขณะที่เดียวกันก็พัฒนารูปแบบใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาเพื่อตอบรับกับสังคม และยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ในอีกด้านหนึ่ง ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง และการเผยแพร่เข้ามาของดนตรีตะวันตก รวมทั้งการศึกษาด้านดนตรี ทฤษฎีดนตรี คีตนิพนธ์ การแสดงดนตรี และกิจกรรมทางดนตรีต่างๆ ก็เริ่มมีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คนมากขึ้นทุกขณะ เกิดการผสมผสานระหว่างดนตรีสมัยใหม่กับดนตรีจีนที่มีวิวัฒนาการมาแต่เดิมได้อย่างลงตัว ก่อกำเนิดรูปแบบดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของยุคก่อนปัจจุบันขึ้น การดนตรีที่พัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดคือการขับร้องและการสร้างสรรค์ผลงานด้านเพลงร้องเป็นหลัก ส่วนพัฒนาการด้านเครื่องดนตรีกลับเป็นไปอย่างช้า ๆ คีตกรผู้มีชื่อเสียงในยุคนี้ เช่น เซียวโฮ่ยเหมย จ้าวหยวนเร็น หลี่จิ้นฮุย หลิวเทียนหวา หวงจื่อ หม่าซือซง เนี่ยเออร์ เลียนซิงไห่ หลิวจี๋ เฮ่อลู่ทิง เป็นต้น

ในปี 1949 ประเทศจีนก่อตั้งเป็นสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นยุคแห่งการปฏิรูปและปฏิวัติ สังคมเศรษฐกิจของประเทศ แม้ว่าดนตรีในยุคนี้จะยังคงรักษารูปแบบความเป็นดนตรีดั้งเดิมผสมผสานดนตรีตะวันตกเหมือนยุคก่อนสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่ แต่ทว่าการผสมกลมกลืนของดนตรีทั้งสองยังมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ด้วยความที่ประเทศมีความมั่นคง สังคมสงบสุข คุณภาพชีวิตเศรษฐกิจของประชาชนดีขึ้น รัฐบาลให้ความสำคัญกับการดนตรีของประเทศ มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการดนตรีกับต่างประเทศเป็นนิจ เป็นเหตุให้การดนตรีไม่ว่าจะเป็นด้านรูปแบบ เอกลักษณ์ เทคนิค ศิลปะทางดนตรีมีการพัฒนาไปในหลากหลายรูปแบบ จากเดิมที่เคยยึดถือกฎเกณฑ์มากมาย กลับมีความคล่องตัวมากขึ้น ช่วงเวลาแห่งพัฒนาการดนตรีที่ยาวนาน ก่อกำเนิดคีตกร ผลงานคีตศิลป์ วิทยากรและคีตศิลปินมากมาย การดนตรีของจีนก้าวเข้าสู่มิติใหม่อย่างเป็นระบบและสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังยุคปี 80 เป็นต้นมา ดนตรีซึ่งอยู่ในฐานะสร้างความบันเทิงให้กับประชาชนมีการพัฒนารุดหน้าอย่างคาดไม่ถึง ด้วยคุณูปการของคีตกรจีนตลอดระยะ 50 ปีมานี้ การดนตรีของจีนก้าวเข้าสู่ความเป็นสากลทัดเทียมกับนานาประเทศอย่างไม่หยุดยั้ง

中国民族音乐发展史¹

原始时期

当最早的人类开始制造原始的工具和进行集体劳动的时候，原始的音乐就在他们的劳动节奏和劳动呼吸中萌发了幼芽。最初的古乐常常是诗歌、音乐、舞蹈的结合体，且都与原始人类的生产活动、他们与自然灾害的斗争直接相关。相传尧舜时代人们就在土鼓、古磬的伴奏下模仿兽类的形态舞蹈，这是原始人类狩猎生活的反映；而类似于咒语的初期音乐，则反映了原始人类的图腾崇拜，以及音乐与巫术之间的密切联系。在原始社会中，音乐在人们看来具有魔术般的力量。原始时代有记载的古乐有《云门》、《咸池》、《韶》等。其中最重要的是《韶》，春秋时期季札和孔子给予很高评价。远古乐器传说中有鼓、磬、钟、箫、管、篪、笙、琴、瑟等。在一些古文化遗址中遗存较多的古乐器是陶埙。

中国民族乐器，历史悠久，源远流长。仅从已出土的文物可证实：远在先秦时期，就有了多种多样的乐器。如新石器时代文化遗址浙江河姆渡出土的骨哨，仰韶文化遗址西安半坡村出土的埙，河南安阳殷墟中出土的石磬、木腔蟒皮鼓；湖北随县曾侯乙墓(公元前 433 年入葬)出土的编钟、编磬、悬鼓、建鼓、枹鼓、排箫、笙、篪、瑟等等。这些古乐器向人们展示了中华民族智慧和创造力。

夏、商、西周至春秋时期

夏代，中国逐渐进入奴隶社会。在奴隶社会中，创造音乐的是奴隶，而享受音乐的则是贵族奴隶主阶级。其音乐多用于祭祀等重大典礼活动，内容多为歌颂统治者列祖列宗的功德，为巩固其统治权服务。西周的礼乐制度达于完备，对音乐在礼仪中的应用按不同等级作出了严格规定，违反规定便是“僭越”或者“非礼”。这些与礼仪结合的音乐，被称为雅乐，其基本风格是庄严肃穆。随着奴隶起义的不断发生，奴隶制在春秋时逐渐崩溃，礼乐制度和宫廷雅乐处于“礼崩乐坏”的局面中。新兴的民间俗乐“郑卫之音”逐渐进入各诸侯国的宫廷，取代了雅乐的位置。在奴隶社会中，音乐文化取得了长足进步。宫廷乐舞演出规模盛大，演出作品内容丰富复杂，演出乐器种类、形制多样化。周代乐器见于记载的近 70 种，金石（青铜）乐器占突出地位，近年出土的战国初期入葬的曾侯乙编钟显示了其制作技术的高度成就，为了解当时的乐律学体系提供了宝贵的史料。

战国、秦、汉时期

战国时代，封建社会步入缓慢而漫长的发展进程。社会变革给音乐文化以巨大冲击，旧的雅乐衰败，新的民间俗乐兴起，并纷纷进入宫廷。南方楚国的

¹ อ้างอิงจาก 参考文献:

1. เว็บไซต์ดนตรีกู๋เจิงจิน เข้าชมเมื่อ 30 ตุลาคม 2550 / 取自：中国古筝音乐网，参考日期：2007 年 9 月 30 日。 http://www.51zheng.com/Article_Show.asp?ArticleID=5116

2. เว็บไซต์ پایگاهข้อมูล เข้าชมเมื่อ 30 ตุลาคม 2550 / 取自：百度百科网，参考日期：2007 年 9 月 30 日。 <http://baike.baidu.com/view/35402.htm>

音乐——楚声，给屈原的创作提供了丰富的养料。“百家争鸣”的局面，推动了音乐理论的发展。墨子的《非乐》、荀子的《乐论》和《礼记·乐记》等，显示了古代音乐思想的光辉成就。《吕氏春秋·音律》中关于三分损益法的记载是中国乐律学的最早文献。秦代、汉代国家实现了统一，音乐思想也由百家争鸣趋于独崇一尊。《礼记·乐记》被作为儒家经典的部分，在两汉居于统治地位。始建于秦代而在汉武帝时得到极大加强的乐府，对当时的音乐文化发展产生了重大影响。1,000多名乐府里的优秀音乐家广泛采集各地、各民族的民间音乐，并在此基础上加工提高或改编创作，大大丰富了宫廷音乐。当地的演出主要有“鼓吹乐”和“相和歌”。鼓吹乐源于北部边境少数民族，在汉代宫廷中主要用于朝会、道路及军中等，多少带有些仪仗的性质；相和歌则主要用于娱乐和欣赏，因而应用较普遍。在相和歌中，最重要而且最能反映当时艺术水平的是相和大曲。此时期新出现的乐器有箛、角、笛（竖吹）、箏、琵琶、箜篌等。乐律学研究又有进一步发展，出现了京房的六十律学说。

三国、两晋、南北朝至隋、唐时期

三国、两晋、南北朝是中国历史上一个大动乱时期。音乐成为人们寄托理想的避难所。风格纤柔绮丽的清商乐兴起并居主导地位，它的作品大多以爱情为题材，较少触及社会现实。琴曲此时获得重大发展，许多琴家以琴寄志，创作了不少具有影响力的琴曲。外国音乐，如天竺（印度）的佛曲，中亚的安国、东邻的高丽（朝鲜）音乐也陆续传入，为隋唐燕乐的高度繁荣作了准备。隋唐时期，国家统一，经济繁荣，国乐强盛。各族人民共同创造了光辉灿烂的音乐文化，燕乐成为它的主要标志。标志着歌舞音乐发展的一个高峰。除燕乐外，其他一些音乐体裁在当时和后世都产生了相当影响，如当时流行的曲子填写的词成了宋代重要的文学体裁；当时盛行的歌舞戏为宋代杂剧与南戏的产生准备了条件；当时通行的变文，正是后世词话与宝卷一类说唱的直系祖先。隋唐时也曾致力于制订雅乐，这时的雅乐受到燕乐的明显影响。三国、两晋、南北朝至隋唐，是秦汉以后兴起的以歌舞为中心的俗乐进一步发展并达到高峰的阶段。唐朝设立了庞大的音乐机构——大乐署、鼓吹署、教坊和梨园，统领各色音乐，总数达数万人。音乐的繁荣，引发了音乐理论的发展，隋初郑译的八十四调理论和后来燕乐二十八调的产生，以及对通向十二平均律的探索，表明这个时期乐律理论上的成就，而嵇康的《声无哀乐论》则从美学角度对音乐进行了论述探讨。

宋、元时期

宋代，农业和手工业的发展促进了商品流通，城市繁荣，市民阶层扩大，城市游乐场所和专业艺人大量增加。以说唱、戏曲为主的多种民间音乐形式迅速发展，歌舞大曲在音乐中的核心地位逐渐为新兴戏曲所取代。在北方有杂剧，在南方有南戏。杂剧音乐通称北曲，其主要特点是用七声音阶，字多调足，风格遒劲；南戏音乐通称南曲，其主要特点是用五声音阶，字少调缓，风格柔婉。在较晚的元杂剧和南戏中，也存在南北互相交流吸收的情况。隋唐以来的曲子在宋代广为传唱，直接导致了宋词的繁荣。南宋姜夔的《白石道人歌曲》是现存最早的宋词歌谱。鼓子词和诸宫调等说唱形式也在宋代形成并发展。乐器和器乐在宋元时期也有重要发展。胡琴在北宋时出现，到元代已相当流行。丝竹乐器合奏、管乐合奏、弦乐合奏（元代蒙古族传统音乐达达乐）及小乐器、鼓板等在宋元时即已盛行。独奏乐器的演奏与创作也有显著发展，浙

派琴家郭沔的《潇湘水云》、流传至今的琵琶曲《海青拿天鹅》，都是当时出现的重要作品。这时出现的陈旸的《乐书》、沈括的《梦溪笔谈》、王灼的《碧鸡漫志》等，在研究音乐史方面具有重要价值。其中《乐书》还是最早出现的一部音乐百科全书。

明、清时期

明代时，杂剧渐趋衰微，南戏转趋兴盛。南戏的四大声腔：海盐腔、余姚腔、弋阳腔、昆山腔都获得了发展。其中弋阳腔在明初流传最广；而昆山腔在明代戏曲声腔中成就极高，影响极广，是南北曲的集大成者，但由于在表演上过分追求文雅和雕琢，到明末清初便逐渐衰落。代之而起的是多种地方戏曲声腔的兴起，而以梆子腔和皮簧腔影响最大。18~19世纪，徽班、汉班艺人相继进京，逐渐形成了以皮簧腔为主要声腔的新剧种——京剧。梆子腔和皮簧腔的音乐都属于板腔体，音调较简单，却颇为灵活，富于变化，便于欣赏学习，在戏曲音乐中具有重要意义。此外，民间小戏、民歌小曲及各种说唱形式在明清时期也有显著发展。这时期的器乐，不同程度地受到戏曲和说唱音乐的影响。随着琵琶、三弦等乐器在戏曲、说唱等音乐形式中的广泛应用，演奏这些乐器的名手越来越多。明末的汤应曾曾是众多琵琶名手中的一个。在琴谱的整理和刊印上，《神奇秘谱》汇集了较多琴曲，是第一部琴谱集。一些经过整理的琴曲在艺术上也有发展和提高。明清时期，少数民族音乐得到较快发展，如苗、彝等南方少数民族的史诗性歌曲，维吾尔族的木卡姆和藏族的囊玛、藏戏等，不少是在明清时期得到进一步发展或趋于定型的。明清时期音乐科学的重大成就就是十二平均律的发明。杰出的音乐理论家朱载堉经10年钻研、实验、计算，创造了新法密律，即十二平均律，彻底解决了千百年来旧的三分损益律和旋宫转调创作要求之间的矛盾，为音乐艺术和音乐科学的发展作出了巨大贡献。明清时期的音乐，承宋元之风，各种民间音乐形式得到普遍发展，形成了数以百计的戏曲剧种、说唱曲种和器乐乐种，积累了丰富的音乐财富，为近现代音乐提供了良好的发展基础。

近现代

19世纪40年代以后的中国音乐，处在中国社会政治经济的大变革时代，具有与中国古代音乐不同的发展特点。一方面，仍在人民群众中流传的传统音乐（包括古典的与民间的歌曲、歌舞、说唱、戏曲和器乐等），朝着同新的时代要求和人民生活相结合的方向不断地发展；另一方面，随着社会的变革和西洋音乐的输入（包括新的音乐教育、音乐理论、音乐创作、音乐表演和相应的音乐活动方式等等），在人民音乐生活中占据了越来越重要的位置，并且也朝着同新的人民生活 and 时代要求、以及与中国固有的音乐传统相结合的方向，不断地向前发展。各类声乐形式的创作和表演是这时期新音乐发展的主体，其他音乐种类（如各类器乐和歌剧舞剧等）的发展，则比较缓慢。这阶段的代表音乐家有箫友梅、赵元任、黎锦晖、刘天华、黄自、马思聪、聂耳、冼星海、吕骥、贺绿汀等。

1949年中华人民共和国建立，中国社会开始进入了社会主义建设和发展时期。这时期的音乐文化发展尽管仍然保留着传统音乐与新音乐并存的状况，但两者之间的交融则比过去大大加快了。政治上的相对稳定、社会经济的不断上升、生活的不断改善、国家对音乐事业的一贯重视以及中外音乐文化交流

的加速发展，都有利于音乐朝着多品种、多风格的方向全面发展。技术水平（特别是音乐教育和音乐表演）有显著的提高，艺术风格从原来比较凝固、保守逐步走向比较活跃、开放。在长期音乐实践中，出现了一大批卓有成就的作曲家、指挥家和演奏家、歌唱家，对音乐理论的研究和传统音乐的整理也上了一个新台阶。特别是从 80 年代以后，娱乐性的通俗音乐的发展速度和规模，及其在群众文化生活中的影响，超出了人们的意料。经过 50 多年的努力，中国现代音乐的发展（包括台湾和香港地区的音乐在内）同世界现代音乐的发展在逐步接近，中国音乐在世界乐坛的影响也在不断加强。

ภาคที่ 2 ประเภทของเครื่องดนตรีไทยและดนตรีจีน

第二章：泰中乐器的分类

ในภาคที่สองนี้กล่าวถึงการแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีไทยและดนตรีจีน การแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีไทยแบ่งตามลักษณะการบรรเลงได้ 4 ชนิด คือ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี และเครื่องเป่า ส่วนเครื่องดนตรีของจีน มีวิธีการแบ่งแบบโบราณกับแบบปัจจุบัน สมัยโบราณจีนแบ่งเครื่องดนตรีตามวัสดุที่นำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรี เรียกชื่อว่า “แปดเสียง” แต่ปัจจุบันแบ่งตามลักษณะการบรรเลง แบ่งเป็นเครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี และเครื่องเป่าเช่นเดียวกันกับดนตรีไทย

本章讨论泰中乐器的分类，泰国根据演奏方法把乐器分为：弹拨乐器、弓拉乐器、打击乐器和吹奏乐器。中国乐器的分类法有两种，即古代分类法；根据乐器的材料叫做“八音”，另一种是现代分类法与泰国分类法相同，即分为弹拨乐器、弓拉乐器、打击乐器和吹奏乐器。

2.1 การแบ่งประเภทเครื่องดนตรีไทย 泰国乐器的分类

เครื่องดนตรีไทยแบ่งประเภทตามวิธีการบรรเลงเป็น เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี และเครื่องเป่า

泰国乐器根据演奏方法把乐器分为：弹拨乐器、弓拉乐器、打击乐器和吹奏乐器。

1. เครื่องดนตรีไทยประเภทดีด เครื่องดนตรีที่บรรเลงหรือเล่นด้วยการใช้นิ้วมือ หรือไม้ดีดดีดสายให้สั่นสะเทือนเกิดเสียงขึ้น เครื่องดีดของไทยประเภทนี้ได้แก่ กระຈັบปี และ จะเข้

弹拨乐器是指使用手指或弹片弹拨乐器的弦，使之振动而产生音响。泰国弹奏乐器有：四弦琴，独弦葫芦琴，箏琴。

2. เครื่องดนตรีไทยประเภทสี คือเครื่องสายที่ทำให้เกิดเสียงด้วยการใช้คันชักสีเข้ากับสายดนตรีไทยเรียกว่า ซอ เครื่องสีของไทยมี ซอสามสาย ซอด้วง และซออู้

弓拉乐器是一种使用琴弓拉动琴弦而产生音响的乐器，在泰国民族乐器里被称之为“索”（即胡琴）。泰国胡琴一共有 3 种，即二胡、三弦胡琴和椰胡。

3. เครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตี เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ของสองสิ่งกระทบกันให้เกิดเสียง นับเป็นเครื่องดนตรีประเภทที่เก่าแก่ที่สุดที่มนุษย์รู้จักใช้ มีวิวัฒนาการจากอุปกรณ์ง่ายๆ และวิวัฒนาการเรื่อยมาจนมีความหลากหลายทั้งรูปแบบและวัสดุที่ใช้ เครื่องตีของไทยแบ่งได้ 3 ประเภท คือ เครื่องตีที่ทำด้วยไม้ เช่น กรับ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม เป็นต้น เครื่องตีที่ทำด้วยโลหะเช่น โหม่ง ฆ้อง เป็นต้น และเครื่องดนตรีที่ทำด้วยหนังได้แก่กลองชนิดต่างๆ

打击乐器是指用两种物体互相击打而产生音效的乐器，可以说是一种人

类最早认识并使用的乐器，由最初使用简易材料制作，发展为使用种类和形式繁多的材质制作。泰国打击乐器根据乐器的材料分为：木质打击乐器如拍板、木琴、竹琴等，金属打击乐器如锣、圈锣，皮质打击乐器，即鼓类。

4. เครื่องดนตรีไทยประเภทเป่า เป็นเครื่องดนตรีที่ทำให้เกิดเสียงจากลมเป่า ในยุคแรกใช้วัสดุจากลำต้นพืชชนิดกลวง เช่น หลอดไม้ต่าง ๆ ไม้ไผ่ และจากสัตว์ ได้แก่ เขาสัตว์ต่างๆ ต่อมาได้มีวิวัฒนาการด้วยการเจาะรูและทำลิ้น เพื่อเพิ่มความดังของเสียง เครื่องดนตรีไทยประเภทเป่าเช่น ขลุ่ย ปี่ เป็นต้น

吹管乐器是用吹气而产生音响的乐器，最早使用天然材料作为发音的器材，如各种树杆、竹子和动物角，后来吹管乐器得到较大发展，即在管体上钻音孔和加上簧片而使乐器本身能产生更多的音效。泰国的吹管乐器有：箫和管子。

2.2 การแบ่งประเภทเครื่องดนตรีจีน 中国乐器的分类

1. การแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีเป็น “แปดเสียง” ในสมัยโบราณ

ในสมัยโจว มีการแบ่งเครื่องดนตรีตามวัสดุที่ใช้ประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรี แบ่งเป็น 8 ชนิด ได้แก่ โลหะ หิน เส้นไหม(เครื่องสาย) ไม้ไผ่ น้ำเต้า ดิน หงษ์ และไม้ จึงเรียกการแบ่งประเภทเครื่องดนตรีนี้ว่า “แปดเสียง” และใช้วิธีการแบ่งประเภทเครื่องดนตรีนี้ยาวนานกว่า 3,000 ปี นับตั้งแต่ปลายสมัยโจวเรื่อยมาจนถึงต้นสมัยชิง

一、古代的“八音”分类法

周代，中国已有根据乐器的不同制作材料进行分类的方法，分成金、石、丝、竹、匏、土、革、木八类，叫做“八音”。在周末至清初三千多年中，中国一直沿用“八音”分类法。

เครื่องดนตรีประเภทโลหะ เครื่องดนตรีโลหะที่สำคัญได้แก่ ระฆัง ซึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายมากในยุคทองสำริด ในสมัยโบราณ ระฆังไม่เพียงทำหน้าที่เป็นเครื่องดนตรีเท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นเครื่องประดับเกียรติยศเพื่อแสดงฐานะและอำนาจของบุคคลในสมัยนั้นด้วย เช่น พระราชพิธีออกท้องพระโรง พระราชพิธีบวงสรวงในราชสำนัก การเสวยพระกระยาหารงานเลี้ยง การทรงพระสำราญ ก็ล้วนแล้วแต่ใช้ระฆังเป็นเครื่องดนตรีบรรเลงขับกล่อมทั้งสิ้น การเคาะระฆังบรรเลงเป็นเสียงดนตรีนั้นมีวิธีการบรรเลงสองแบบคือ การเคาะด้านข้างกับการเคาะด้านหน้าทำให้เกิดเสียงสูงต่ำแตกต่างกันได้สามระดับ นอกจากระฆังแล้ว ยังมีเครื่องดนตรีโลหะอีกหลายชิ้นเช่น ฉิ่ง ฉุนหวิ โกวเตี้ยว เครื่องดนตรีเหล่านี้ล้วนแล้วแต่มีวิวัฒนาการมาจากระฆังทั้งสิ้น

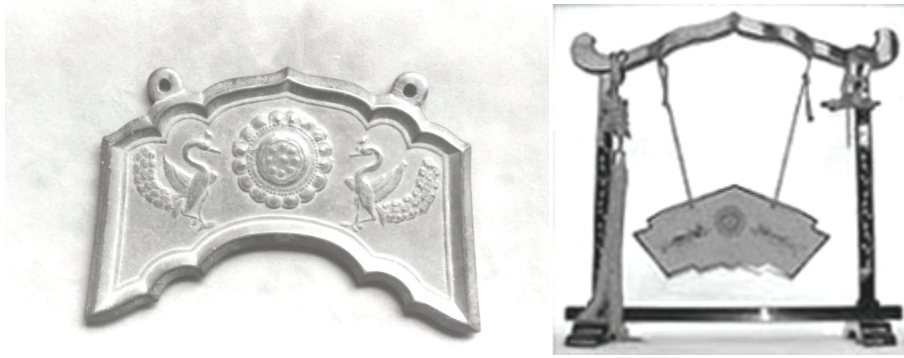
金类：主要是钟，钟盛行于青铜时代。钟在古代不仅是乐器，还是地位和权力象征的礼器。王公贵族在朝聘、祭祀等各种仪典、宴飨与日常燕乐中，广泛使用着钟乐。敲击钟的正鼓部和侧鼓部可发两个频率音，这两个音，一般为大小三度音程。另外还有磬、鐃于、勾鑿，基本上都是钟的变形。

รูปภาพ ฉุนหวี เครื่องดนตรีโลหะบรรเลงโดยการใช้ไม้เคาะ ขนาดที่เล็กใหญ่ต่างๆ กันมีเสียงสูงต่ำต่างกัน

รูปภาพ โกวเดี่ยว เครื่องดนตรีโลหะบรรเลงโดยการใช้ไม้เคาะ

รูปภาพ รูปร่างลักษณะของ “ชิงโลหะ”

เครื่องดนตรีประเภทหิน วัสดุที่ใช้ทำเครื่องดนตรีจำพวก “ชิง” ส่วนใหญ่ใช้หินปูน รonglongman ใช้หินเขียวและหยก ลักษณะของชิงคือ รูปร่างด้านบนโค้งมน ด้านล่างเว้า ขนาดและความหนาแตกต่างกันไป กระจังของชิงประกอบขึ้นจากเครื่องโลหะทองแดง แขนวงชิงไว้ตรงกลาง ลักษณะคล้ายกระจังโหม่งของไทย ขาทั้งสองข้างของกระจังทำเป็นรูปสัตว์ต่างๆ เช่น หัวมังกร คอนกกระสา ตัวนก ขาตะพาบเป็นต้น ฝีมือการประดิษฐ์ประณีตงดงาม และมั่งคั่งแข็งแรง ในกระจังแขนวงชิงสองชั้น แต่ละชั้นแบ่งเป็นสองกลุ่มตามกลุ่มเสียงที่แตกต่างกัน กลุ่มหนึ่งมี 6 ชิ่ง โดยเรียงลำดับคู่เสียงเป็นคู่สี่และคู่ห้า อีกกลุ่มหนึ่งมี 14 ชิ่ง เรียงลำดับเสียงเป็นคู่สอง คู่สาม และคู่สี่

石类: 各种磬, 质料主要是石灰石, 其次是青石和玉石。均上作倨句形, 下作微弧形。大小厚薄各异。磬架用铜铸成, 呈单面双层结构, 横梁为圆管状。立柱和底座作怪兽状, 龙头、鹤颈、鸟身、鳖足。造型奇特, 制作精美而牢固。磬分上下两层悬挂, 每层又分为两组, 一组为六件, 以四、五度关系排列; 一组为十件, 相邻两磬为二、三、四度关系。它们是按不同的律(调)组合的。

รูปภาพ ชิง เครื่องดนตรีโบราณที่ทำด้วยหิน

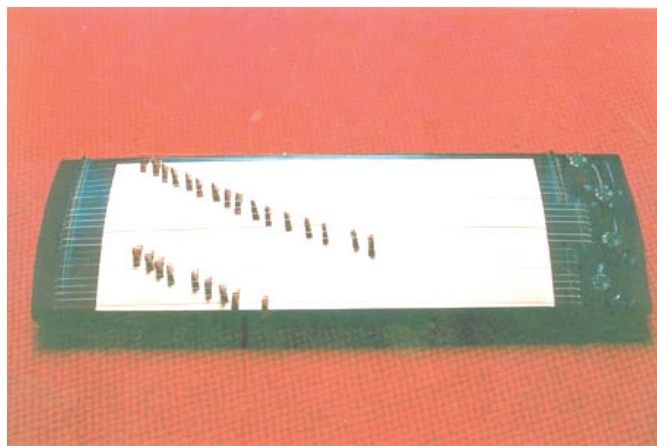
รูปภาพ ชิ่งราว ทำจากหิน เครื่องดนตรีโบราณที่ขุดพบ มีอายุราว 2,400 ปี

เครื่องดนตรีประเภทเส้นไหม ในสมัยโบราณ สายของเครื่องดนตรีใช้เส้นไหม เช่น จิม เสือ
จู้ ผีพา ซอ กงโหว

弦乐器: 各种弦乐器，因为古时候的弦都是用丝作的。有琴、瑟、筑、琵琶、胡琴、箜篌等。

รูปภาพ เครื่องสาย ชื่อ ฉิน บรรเลงโดยการดีด

รูปภาพ เครื่องสายจีนโบราณชื่อ เสือ มี 50 สาย ใช้ดีด พัฒนาการมาเป็น กู่เจิงในปัจจุบัน

รูปภาพ เครื่องสายดีดที่เก่าแก่ที่สุดของจีน ชื่อ จู๋ เชื่อว่าเป็นต้นกำเนิดของตู้ฉิน เส้อ และกู่เจิง

รูปภาพ เครื่องสายชื่อ เปี๊ยะ บรรเลงโดยการดีด

รูปภาพ เครื่องสายชื่อ หูฉิน หรือซอจีน บรรเลงโดยการสี

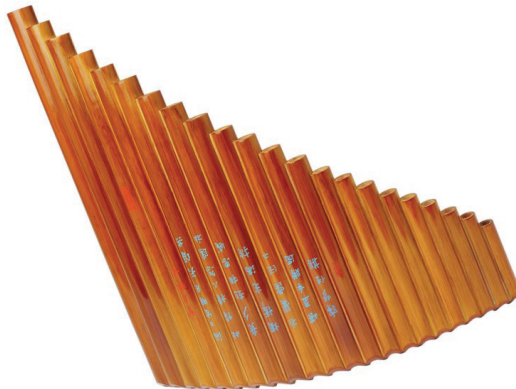
รูปภาพ กงโหว เครื่องดนตรีจีนโบราณ สายทำด้วยเส้นไหม ความสั้นยาว และตึงหย่อนของสายทำให้เกิดระดับเสียงต่างๆ กัน

เครื่องดนตรีประเภทไม้ไฟ ได้แก่เครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไฟ บรรเลงโดยการเป่า เช่น ตี เซียว ลือ ผายเซียว กวานจือ เป็นต้น

竹类: 竹制吹奏乐器，笛、箫、篪、排箫、管子等。

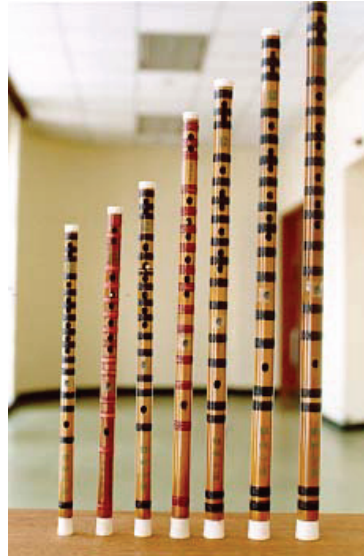
รูปภาพ ตี เครื่องดนตรีทำจากไม้ไฟ บรรเลงโดยการเป่าตามแนวขวาง **รูปภาพ** กวานจือ เครื่องเป่า มีลิ้น

รูปภาพ ผายเซียว (ขลุ่ยแฝง) เครื่องเป่าที่ทำจากไม้ไฟ ความสั้นยาวให้เสียงที่สูงต่ำต่างกัน

รูปภาพ เซียว เครื่องเป่า ทำจากไม้ไผ่
บรรเลงโดยการเป่าตามแนวตั้ง

รูปภาพ ฉีอ เครื่องเป่าที่ทำจากไม้ไผ่อีกชนิดหนึ่ง

เครื่องดนตรีประเภทน้ำเต้า เครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นจากน้ำเต้า ที่สำคัญคือ เซิง หูลูซื่อ
匏类: 匏时葫芦类的植物果实, 用匏作的乐器主要是笙, 葫芦丝。

รูปภาพ เซิง เครื่องเป่าที่ทำจากน้ำเต้า
มีน้ำเต้าเป็นกลองขยายเสียง และมีไม้ไผ่เป็นตัวควบคุมเสียง

รูปภาพ หูลูซื่อ เครื่องเป่าที่ทำจากน้ำเต้า

เครื่องดนตรีประเภทดิน คือเครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์จากดินเผา เช่น ซวิน ถาวตี ถาวกู เป็นต้น
土类: 就是陶制乐器, 埙、陶笛、陶鼓等。

รูปภาพ ชวิน เครื่องเป่าทำจากดินเผา

รูปภาพ ถาวตี หรือขลุ่ยดินเผา

รูปภาพ ถาวกู่ กลองดินเผา จีงหน้าด้วยหนัง หรือผ้า

เครื่องดนตรีประเภทหนัง ที่สำคัญได้แก่เครื่องประกอบจังหวะจำพวกกลอง มี กลองแขวน และ กลองตั้ง 革类: 主要是各种鼓, 以悬鼓和建鼓为主。

รูปภาพ กลองแขวน จีงหน้าด้วยหนัง แขวนอยู่บนร้านกลอง รูปภาพ กลองตั้งสูงขึ้นจากพื้น จีงหน้าด้วยหนัง

เครื่องดนตรีประเภทไม้ ปัจจุบันพบน้อยมาก เช่นจำพวกมู่กู่ (กลองไม้) หยวี ฐู เครื่องดนตรีที่ชื่อ “หยวี” เป็นเครื่องตีโบราณ รูปร่างคล้ายเสื่อ หลังเสื่อมีแผ่นไม้ลักษณะหักเป็นฟันเลื่อย ใช้ไม้ตีที่ฝ่าปลายเป็นก้านๆ ครูดไปมาบนหลังเสื่อ เกิดเป็นเสียงขึ้น ใช้บรรเลงเป็นสัญญาณการจบเพลง ใช้ประกอบในการบรรเลงดนตรีชั้นสูงของราชสำนัก เครื่องดนตรีชื่อ “ฐู” เป็นเครื่องตีโบราณ รูปร่างเป็นกลองสี่เหลี่ยม ด้านบนกลมวง กว้างแล้วสอบลงด้านล่าง ใช้ท่อนไม้ตีผนังด้านในให้เกิดเป็นเสียงใช้บรรเลงเพื่อแสดงการขึ้นต้นเพลงในการบรรเลงดนตรีราชสำนัก

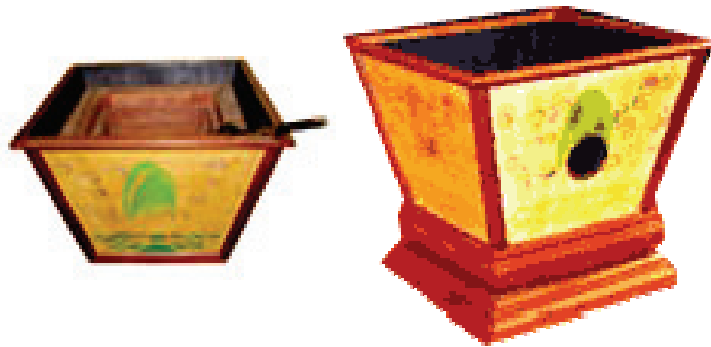
木类: 现在已经很少见了, 有各种木鼓、敌、柷。敌是古代打击乐器。形制呈伏虎状, 虎背上有锯齿形薄木板, 用一端劈成数根茎的竹筒, 逆刮其锯齿发音, 作乐曲的终结。用于历代宫廷雅乐。柷是古代打击乐器。形如方形木箱, 上宽下窄, 用椎(木棒)撞其内壁发声, 表示乐曲即将起始。用于历代宫廷雅乐。

รูปภาพ 1 มู่กู่ หรือกลองไม้

รูปภาพ 2 เครื่องตีโบราณชื่อ หยวี

รูปภาพ เครื่องตีโบราณ ชื่อ ฐู

2. การแบ่งประเภทดนตรีจีนในปัจจุบัน (แบ่งตามลักษณะการบรรเลง)

二、目前常见的乐器分类法（按演奏性能分类）

เครื่องตี เครื่องตีจีนแบ่งเป็นสองแบบคือ แบบวางแนวขวางและแนวตั้ง เครื่องตีแนว

ขวางเช่น กู่เจิง กู่ฉิน หยางฉิน(จิม) พิณสายเดี่ยวเป็นต้น เครื่องดีดแนวตั้งเช่น ผีพา หรวน พิณวงเดือน พิณสามสาย หลัวฉิน ตงปู้ลา จามูเนี่ยเป็นต้น

เครื่องดีดจีนมีเสียงดังกังวานใส ไพเราะ มือชาวผู้บรรเลงมีการคิดเล็บบลอมและใช้ไม้ดีด มีเทคนิคการบรรเลงล้ำลึกมากมาย เช่น ดีดเข้า ดีดออก กลิ้ง วน เกี้ยว นิ้วชี้ดีด และ กรีด สะบัด แยก หยิบ ยก เต็ด เป็นต้น ส่วนมือซ้ายก็มีวิธีการบรรเลง เช่น กด แหย่ กระทุ้ง หยุด บิด ดัน ดึง จับ รูด ขยี้เป็นต้น ทำให้เครื่องดีดมีการพัฒนาเทคนิคการบรรเลงที่เยี่ยมยอด

นอกจากพิณสายเดี่ยวแล้ว เครื่องดีดส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงบทเพลงที่มีจังหวะ กระชับ ชัดเจน ทางเสียงของเครื่องดีดสั้นมาก ต้องใช้วิธีรวสายเพื่อให้ได้เสียงยาว กำลังเสียงของเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีดมีความเปลี่ยนแปลงไม่มาก ในวงดนตรีจีน นอกจากกู่ฉินที่มีเสียงค่อนข้างเบาแล้ว เครื่องดีดอื่นๆล้วนมีเสียงดังกังวานโดดเด่น เป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงชัดเจนมากที่สุดใวง

นอกจากพิณสายเดี่ยวแล้ว เครื่องดีดแนวอนทั้งหมด ใช้หย่องกันระยะสั้นยาวของสายเป็นตัวกำหนดเสียงสูงต่ำของสายแต่ละสาย ส่วนเครื่องดีดจำพวกแนวตั้งใช้ระยะห่างระหว่างหย่องแต่ละตัวกำหนดเสียงสูงต่ำ หย่องของเครื่องดีดแนวอนแบ่งช่วงเสียงเป็นกลุ่มเสียง 5 ระดับเสียง (pentatonic) นอกจากนี้ยังสามารถเลื่อนหย่องเพื่อเปลี่ยนกลุ่มเสียงได้ด้วย

ลักษณะเด่นของเครื่องดีดคือ สามารถบรรเลงเสียงประสานได้ดี นอกจากพิณสายเดี่ยวแล้ว เครื่องดีดทุกชนิดสามารถบรรเลงเสียงขึ้นคู่ เสียงประสานขึ้นคู่ กลุ่มโน้ต (Chord) การไล่ล๊อคกลุ่มเสียง(Canon) และขึ้นเสียงคู่กระโดด ด้วยชนิดเครื่องดนตรีที่หลากหลาย ทำให้ศัพท์สังคีตและการบันทึกโน้ตของแต่ละเครื่องดนตรี มีความแตกต่างกันมากด้วย

เครื่องดีดจีนที่สำคัญเป็นที่รู้จักทั่วไปมี ผีพา เจิง หยางฉิน (จิม) พิณเจ็ดสาย(กู่ฉิน) เรอหว่าผู้ ตงปู้ลา หรวน หลัวฉิน พิณสามสาย พิณวงเดือน ถานปู้เออร์

弹拨乐器 中国的弹拨乐器分横式与竖式两类。横式，如：箏（古筝和转调箏）、古琴、扬琴和独弦琴等；竖式，如：琵琶、阮、月琴、三弦、柳琴、冬不拉和扎木聂等。

弹奏乐器音色明亮、清脆。右手有戴假指甲与拨子两种弹奏方法。右手技巧得到较充分发挥，如弹、挑、滚、轮、勾、抹、扣、划、拂、分、擘、拍、提、摘等。右手技巧的丰富，又促进了左手的按、擞、煞、绞、推、挽、伏、纵、揉等技巧的发展。

弹奏乐器除独弦琴外，大都节奏性强，但余音短促，须以滚奏或轮奏长音。弹拨乐器一般力度变化不大。在乐队中除古琴音量较弱，其它乐器声音穿透力均较强。

弹拨乐器除独弦琴外，多以码（或称柱）划分音高，竖式用相、品划分音高，分为无相、无品两种。除按五声音阶排列的普通箏等外，一般都便于转调。

各类弹奏乐器演奏泛音有很好的效果。除独弦琴外，皆可演奏双音、和弦、琵琶音和音程跳跃。

中国弹奏乐器的演奏流派风格繁多，演奏技巧的名称和符号也不尽一致。

典型乐器：琵琶、箏、扬琴、七弦琴（古琴）、热瓦普、冬不拉、阮、柳琴、三弦、月琴、弹布尔。

เครื่องตี เครื่องตีหลัก ๆ คือ เครื่องดนตรีจำพวก ซอชนิดต่าง ๆ แม้จะมีประวัติความเป็นมาและพัฒนาการสั้นกว่าเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ แต่ด้วยเสียงที่หวานแว่ว และความสามารถในการแสดงอารมณ์ที่หลากหลาย มีศิลปะการบรรเลงที่ลึกซึ้ง เครื่องตีจีนจึงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวาง สามารถบรรเลงได้หลายลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงเดี่ยว การบรรเลงผสม การบรรเลงร่วม และการบรรเลงคลอ

เครื่องตีส่วนมากมีสายสองสาย แต่ก็มีจำนวนหนึ่งที่มีสี่สาย เช่น ซอสี่สาย ซอเกี้ยว ซออายเจี้ยเก้อ(เครื่องตีของชนกลุ่มน้อยแถบมณฑลซินเจียง) เครื่องตีส่วนใหญ่กระบอกซอมีรูปร่างกระบอก จึงหน้าด้วยหนังงูเหลือม หนังแพะ และมีบ้างที่ใช้ไม้แผ่นเป็นหน้าซอ เช่น ซอเยหู (ซอกะลา) ซอปานหู (ซอที่ใช้ไม้แผ่นทำเป็นหน้าซอ) ซอบางชนิดหน้าซอเป็นรูปทรงแบน หน้าเหลี่ยมหรือกลม เช่น ซอหัวม้า ซอจู้หู ซอปานหูเป็นต้น เสียงซอบ้างสูงส่ง มีมนต์ขลัง บ้างเสียงใสกังวาน บ้างมีพลัง สนุกสนาน เหมาะที่จะใช้บรรเลงประกอบการขับร้องอย่างยิ่ง

เครื่องตีหลักที่สำคัญเป็นที่รู้จักทั่วไป มี ซอเอ้อร์หู ซอปานหู ซอเกี้ยว ซอหัวม้า ซออายเจี้ยเก้อ ซอจิงหู ซอกกลาง ซอสูง

拉弦乐器 拉弦乐器主要指胡琴类乐器。其历史虽然比其它民族乐器较短，但由于发音优美，有极丰富的表现力，有很高的演奏技巧和艺术水平，拉弦乐器被广泛使用于独奏、重奏、合奏与伴奏。

拉弦乐器大多为两弦少数用四弦如：四胡、革胡、艾捷克等。大多数琴筒蒙的蛇皮、蟒皮、羊皮等；少数用木板如：椰胡、板胡等。少数是扁形或扁圆形如：马头琴、坠胡、板胡等，其音色有的优雅、柔和有的清晰、明亮；有的刚劲、欢快、富于歌唱性。

典型乐器：二胡、板胡、革胡、马头琴、艾捷克、京胡、中胡、高胡。

เครื่องตี เครื่องตีของจีนมีหลากหลายประเภท มีเทคนิควิธีการบรรเลงซับซ้อนมากมาย แฝงความเป็นเอกลักษณ์ความเป็นเชื้อชาติได้อย่างชัดเจน

สามารถแบ่งกลุ่มเครื่องตีจีนได้ตามการกำเนิดเสียงดังนี้

1. เครื่องโลหะเช่น โหม่งใหญ่ โหม่งเล็ก โหม่งหน้าแบน ฉาบเล็ก ฉาบใหญ่ กระดิ่งเป็นต้น
2. เครื่องไม้ เช่น เกราะ กรับท่อน ตีอก
3. เครื่องหนัง เช่น กลองต่างๆ กลองแบน กลองแถว กลองเท้าช้าง เป็นต้น

เครื่องตีของจีนไม่เพียงแต่เป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงประกอบจังหวะเป็นหลักเท่านั้น เครื่องดนตรีแต่ละกลุ่มยังสามารถบรรเลงเดี่ยวได้ เป็นเสียงหลักที่สามารถสร้างอารมณ์ของเพลง และการแสดงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังสามารถใช้บรรเลงในวงออเคสตราจีนได้อีกด้วย

เครื่องตีของจีนสามารถแบ่งเป็นสองประเภทคือประเภทที่มีการกำหนดเสียงสูงต่ำ และไม่กำหนดเสียงสูงต่ำ เครื่องตีที่ไม่กำหนดเสียงสูงต่ำเช่น กลองใหญ่ กลองเล็ก โหม่งใหญ่ โหม่งเล็ก ฉาบใหญ่ ฉาบเล็ก เกราะ กรับท่อน กระดิ่งเป็นต้น ส่วนเครื่องตีที่มีการกำหนดเสียงสูงต่ำเช่น กลองกั๋ง กลองแฉวง โหม่งหน้าแบนเป็นต้น

เครื่องตีที่รู้จักทั่วไป ได้แก่ กลองใหญ่ กระดิ่ง กลองกั๋ง (มีการกำหนดเสียงสูงต่ำหลายเสียง) กลองโลหะ โหม่งใหญ่ โหม่งเล็ก กลองเล็ก กลองแฉวง กลองฉิ่ง และโกร่ง

打击乐器 中国民族打击乐器品种多，技巧丰富，具有鲜明的民族风格。根据其发音不同可分为：

- 1、响铜，如：大锣、小锣、云锣、大、小钹，碰铃等；
- 2、响木，如：板、梆子、木鱼等；
- 3、皮革，如：大小鼓、板鼓、排鼓、象脚鼓等。

中国打击乐器不仅是节奏性乐器，而且每组打击乐群都能独立演奏，对衬托音乐内容、戏剧情节和加重音乐的表现力具有重要的作用。民族打击乐器在中国西洋管弦乐队中也常使用。

民族打击乐可分为有固定音高和无固定音高的两种。无固定音高的如：大、小鼓，大、小锣，大、小钹，板、梆、铃等有固定音高的如：定音缸鼓、排鼓、云锣等。

典型乐器：堂鼓(大鼓)、碰铃、缸鼓、定音缸鼓、铜鼓、朝鲜族长鼓、大锣小锣、小鼓、排鼓、达卜(手鼓)、大钹。

เครื่องเป่า กลองเสียงเครื่องเป่าของจีนส่วนใหญ่ทำจากไม้ไผ่หรือไม้ แต่มีวิธีการสั่นสะเทือน เพื่อให้เกิดเสียงต่างกัน แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

กลุ่มที่ 1 ใช้วิธีการเป่าลมเข้าที่ช่องเป่า ลมไหลเข้าและทำให้ลากล้องสั่นสะเทือน เกิดเป็นเสียง เครื่องเป่าประเภทนี้มี ขลุ่ยเชียว ตีจ้อ (ฉวีตี้และปังตี้) ขลุ่ยโขวตี้เป็นต้น

กลุ่มที่ 2 เป่าลมผ่านช่องเป่า ไหลผ่านและสั่นสะเทือนที่ช่องปากนกแก้วทำให้เกิดเสียง เครื่องเป่าประเภทนี้มี ส่วนนำ ไห่ตี้ กวานจือ ชวง-กวาน โหว-กวานเป็นต้น

กลุ่มที่ 3 เป่าลมผ่านลิ้น ผ่านเข้าสู่ลากล้องและสั่นสะเทือนทำให้เกิดเสียง เครื่องเป่าประเภทนี้มี เซิง ป้าวเซิง ผายเซิง ปาอูเป็นต้น

การกำหนดเสียงของเครื่องเป่าแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน ดังนั้นเครื่องเป่าของจีนจึงมีความหลากหลายทั้งเรื่องชนิดและเสียงของเครื่องดนตรี และด้วยความหลากหลายในเรื่องเทคนิคการบรรเลง ท้องที่ ยุคสมัย รวมทั้งตัวผู้บรรเลงเอง ทำให้เครื่องเป่าของจีนมีพัฒนาการในด้าน

ศิลปะและรูปแบบการบรรเลงที่แพรวพราว นอกจากนี้แต่ละสำนักดนตรีก็มีเอกลักษณ์โดดเด่นต่างกันไปอีกด้วย

เครื่องเป่าจีนที่รู้จักทั่วไปมี เซิง หลูเซิง ผายเซิง หูลูซือ ตี้ กวานจื่อ ปาอู ซวิน ถ้วน่า เซียว

吹奏乐器 中国吹奏乐器的发音体大多为竹制或木制。根据其起振方法不同，可分为三类：

第一类，以气流吹入吹口激起管柱振动的有箫、笛(曲笛和梆笛)、口笛等。

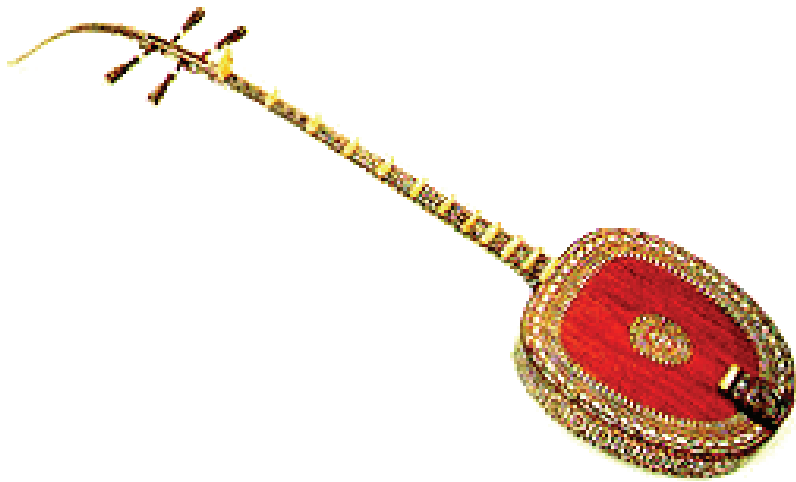
第二类，气流通过哨片吹入使管柱振动的有唢呐、海笛、管子、双管和喉管等。

第三类，气流通过簧片引起管柱振动的有笙、抱笙、排笙、巴乌等。

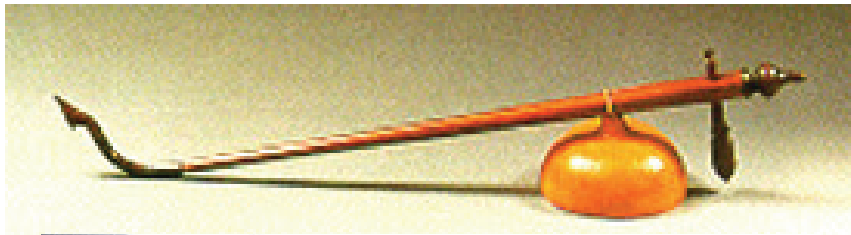
由于发音原理不同，所以乐器的种类和音色极为丰富多采，个性极强。并且由于各种乐器的演奏技巧不同以及地区、民族、时代和演奏者的不同，使民族器乐中的吹奏乐器在长期发展过程中形成极其丰富的演奏技巧，具有独特的演奏风格与流派。

典型乐器：笙、芦笙、排笙、葫芦丝、笛、管子、巴乌、埙、唢呐、箫。

ภาพเครื่องดนตรีไทยประเภทดีด 泰国弹奏乐器图
กระจำปี 四弦琴

พินน้ำเต้า 独弦葫芦琴

จะเข้ 箏琴

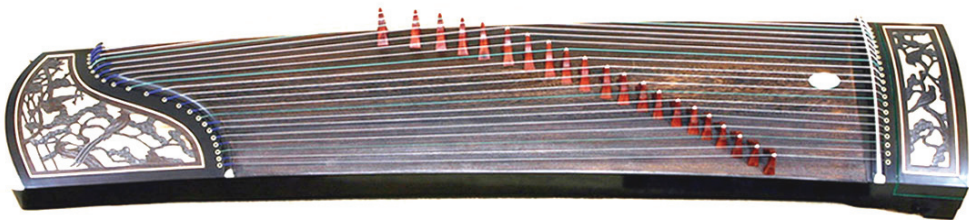
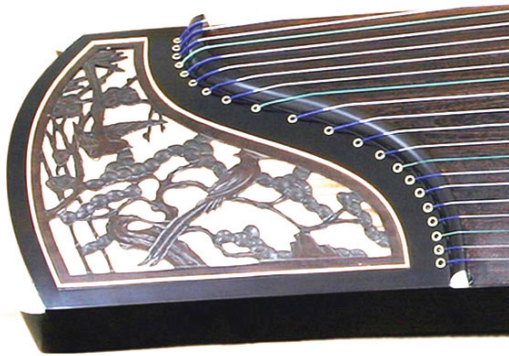
ภาพเครื่องดนตรีจีนประเภทดีด 中国弹奏乐器图

เส้า 瑟

瑟

กู่เจิง 古筝

พิณวงเดือน 月琴

หรัวน阮

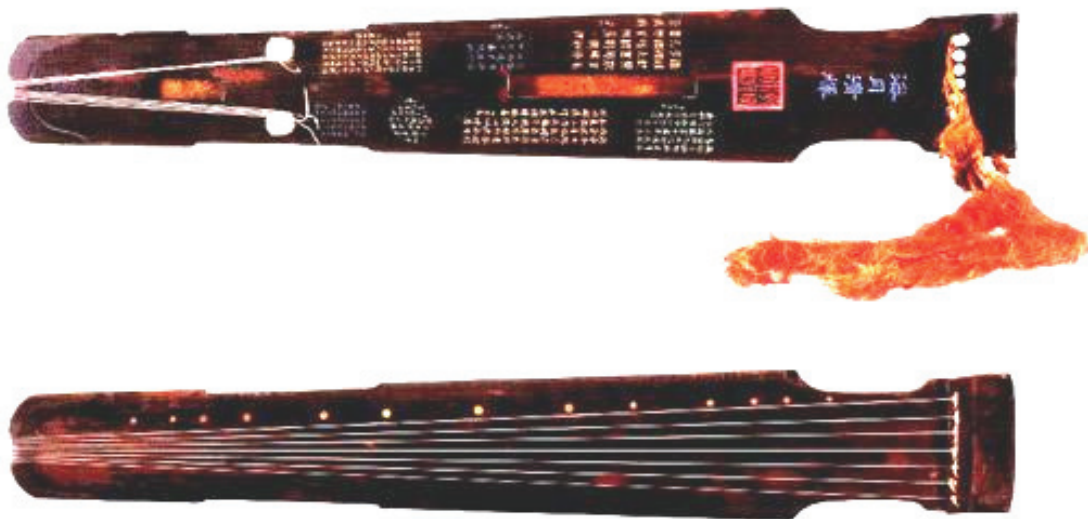
พินฉิน 秦琴

หลิวฉิน 柳琴

กูฉิน 古琴

พิณสายเดี่ยว 独弦琴

พิณสามสาย 三弦

พิณ 琵琶

ภาคที่ 3 เครื่องดนตรีประเภทดีด

第三章：弹奏乐器

เครื่องดีด คือ เครื่องดนตรีที่บรรเลงหรือเล่นด้วยการใช้นิ้วมือหรือไม้ดีด ดีดสายให้ตีสระเทือนจึงเกิดเสียงขึ้น เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีจีนประเภทนี้มีหลายชนิด ในภาคที่สามนี้จะกล่าวถึงเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีจีนที่บรรเลงโดยการดีด เครื่องดีดของไทยได้แก่ กระจับปี่ พิณน้ำเต้าและจะเข้ เครื่องดีดของจีนได้แก่ เสือ กู่เจิง พิณวงเดือน กู่ฉิน พิณสามสาย ผีพาหรววน หลิวฉิน พิณฉิน พิณสายเดี่ยว

弹拨乐器是指使用手指或弹片弹拨乐器的弦，使之振动而产生音响。泰国和中国的弹拨类民族乐器有很多种，本章讨论泰中弹奏乐器，泰国弹奏乐器有：四弦琴，独弦葫芦琴，箏琴。中国弹奏乐器有：瑟、古筝、月琴、阮、秦琴、柳琴、古琴、独弦琴、三弦、琵琶。

3.1 เครื่องดนตรีไทยประเภทดีด 泰国弹奏乐器

กระจับปี่ 四弦琴

กระจับปี่ เป็นพิณชนิดหนึ่ง มี 4 สาย กระพุ่มพิณมีลักษณะ เป็นกลองแบนรูปทรงสี่เหลี่ยมคางหมูมุมมน ด้านหน้าทำเป็นช่องให้เสียงกังวาน ทวนทำเป็นก้านเรียวยาวและกลมกลิ้ง ปลายแบนและงอนโค้งไปด้านหลัง ตรงปลายทวนมีลิ้มสลักเป็นลูกบิดไม้สำหรับขึ้นสาย 4 ลูก สายกระจับปี่ส่วนมากทำด้วยสายเอ็นหรือลวดทองเหลือง ตลอดแนวทวนด้านหน้าทำเป็น “สะพาน” หรือนมปึกทำด้วยไม้ เขาสัตว์หรือกระดูกสัตว์สำหรับหมุนสาย มีนม 11 นมกระจับปี่พัฒนามาจากเครื่องดนตรีประเภทหนึ่งของอินเดีย มีต้นกำเนิดจากการดีดสายธนูตามหลักฐานการบันทึกเอกสารโบราณพบว่า กระจับปี่มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยแล้ว

四弦琴 是一种印度琵琶，有四根琴弦。琴身似一个四周磨圆的梯形扁平盒子，琴身正面有出音孔，能使声音流畅发出且响亮悦耳；琴杆由前到后成细长形，最末端细长扁平且向后弯曲；琴杆末端有两个木质琴轴，用于缚绞 4 根琴弦；琴弦一般由牛筋或黄铜丝制成；琴杆正面有 11 个品，品一般用硬木、牛角或兽骨制成。四弦琴演变于印度的一种乐器，最初源于弹拨弓箭的弦而发明了此乐器，据考证素可泰时期就已经出现四弦琴。

พิณน้ำเต้า 独弦葫芦琴

พิณน้ำเต้า สันนิษฐานว่า พิณมีกำเนิดในประเทศทางตะวันออก พิณโบราณหรือพิณน้ำเต้า ซึ่งมีลักษณะเป็นพิณสายเดี่ยว สันนิษฐานว่าชาวอินเดียนำมาแพร่หลายในดินแดนสุวรรณภูมิ การที่

เรียกว่าพินน้ำเต้าเพราะใช้เปลือกผลน้ำเต้ามาทำ คันพินหรือส่วนที่เรียกว่า ทวน ทำด้วยไม้เหลา โดยเหลาให้ปลายข้างหนึ่งเรียวจนโค้งขึ้นสำหรับผูกสาย ที่โคนทวนเจาะรูแล้วเป็นที่เสียบลูกบิดที่เหลาจากไม้เนื้อแข็ง ลูกบิดทำหน้าที่ร้อยสายเพื่อบิดให้สายตึงหรือหย่อนเพื่อให้เสียงสูงต่ำ สายพินมีสายเดี่ยวเดิมทำด้วยเส้นหวาย ต่อมาใช้เส้นไหม และใช้ลวดทองเหลืองในปัจจุบัน

独弦葫芦琴 据推测独弦葫芦琴起源于东方国家，并由印度人将独弦葫芦琴传播到泰国。古代的独弦葫芦琴只有一根弦，之所以称之为独弦葫芦琴，是因为使用葫芦壳来制作琴筒。独弦葫芦琴的琴杆使用硬木制成，头粗尾细，顶部削成圆尖状，尾部渐细并向上翘起，弯曲的部分便于缠住琴弦。在琴杆的顶部凿一小孔，插入削尖的硬木制成的琴轴，用以调整琴弦的松紧，可以产生高低音。古代独弦葫芦琴的琴弦由藤条制成，现在则使用丝线或黄铜丝。

จะเข้ 箏琴

จะเข้ เป็นเครื่องดนตรีที่วางดีดตามแนวนอน ทำด้วยไม้ท่อนขุดเป็นโพรง นิยมใช้ไม้แก่นขนุน เพราะให้เสียงกังวานดี ด้านล่างเป็นพื้นไม้ ซึ่งมักใช้ไม้ฉำฉา เจาะรูไว้ให้เสียงออกดีขึ้น มีขาอยู่ตอนหัว 4 ขา ตอนท้าย 1 ขา มีสาย 3 สาย คือ สายเอก(เสียงสูง) สายกลาง(เสียงทุ้ม) ทั้งสองสายนี้ทำด้วยเอ็นหรือไหมพื้นเป็นเกลียว สายที่สามเรียก สายลวด(เสียงต่ำ) ทำด้วยลวดทองเหลือง ทั้งสามสายนี้จึงจากหลักตอนหัวผ่าน โຕ้ะ (กล่องทองเหลืองกลวง) ไปพาดกับ “หย่อง” แล้วสอดลงไปพันกับลูกบิด(ทำด้วยไม้หรืองา) สายละลูก โຕ้ะทำหน้าที่ขยายเสียงของจะเข้ให้คมชัดขึ้น ระหว่างรางด้านบนกับสายจะเข้ จะมีชิ้นไม้เล็ก ๆ ทำเป็นสันหนาเรียกว่า “นม” 11 นม วางเรียงไปตามแนวยาว ความห่างลดหลั่นกันไปทำให้ได้เสียงสูงต่ำต่าง ๆ กัน เวลาบรรเลงใช้นิ้วมือกดลงบนนมไล่ระดับเสียงกันไป เวลาดีดจะใช้ไม้ดีดที่ทำด้วยงาหรือเขาสัตว์กึ่งเป็นท่อนกลม ปลายเรียวแหลมมน ดีดปิดสายไปมา ไม้ดีดนี้จะพันติดกับนิ้วชี้มือขวา ส่วนมือซ้ายใช้นิ้วกดบนสายถัดจากนมไปทางซ้ายเล็กน้อยเพื่อให้เกิดเสียงสูงต่ำตามที่ต้องการ

箏琴是一种放于水平位置弹奏的弹拨类乐器，用木段制成，制作时将木段中间掏空，一般使用菠萝蜜的树干制作，因为这种树干制成的箏声音响亮动听。琴身下面垫底的木头一般用冷杉木制成，并凿孔使声音能顺畅地发出。琴身下面左端有 4 个支脚，右端有 1 个支脚。箏琴有 3 根琴弦，即高音琴弦、中音琴弦和低音琴弦，高音弦和低音弦用牛筋或丝线搓成螺旋状制成，而低音弦则用黄铜丝制成，这三根琴弦紧紧地缚在琴身上，从琴身的顶部经过琴桌（空心金属盒子）、并穿过弦马缠在用硬木或象牙制作的琴轴上，每根弦穿过一个琴轴。琴桌的作用是使箏琴的声音得到扩散并且更加响亮。在放置琴弦的轨道里，有 11 个品以高音到低音的顺序依次排列，弹奏时手指根据旋律按住不同的品。弹奏时使用由象牙或牛角车成的圆棒形弹棒来弹奏，将弹棒缠在右手手指上来回弹拨，左手按住品旁边的琴弦，就能产生需要的高低音。

3.2 เครื่องดนตรีจีนประเภทดีด 中国弹奏乐器

เครื่องดนตรีจีนประเภทดีดคือ เครื่องดนตรีจีนที่บรรเลงหรือเล่นด้วยการใช้นิ้วมือ หรือไม้ดีด ดีดสายให้สั่นสะเทือนจึงเกิดเสียงขึ้น เครื่องดนตรีจีนประเภทนี้มีหลายชนิดได้แก่ เสือ กู่เจิง พิณวงเดือน กู่ฉิน พิณสามสาย ผีพา พิณหรววน พิณหลัวฉิน พิณฉิน พิณสายเดี่ยว

弹拨乐器是指使用手指或弹片弹拨乐器的弦，使之振动而产生音响。中国的弹拨类民族乐器有很多种，即瑟、古筝、月琴、古琴、三弦、琵琶、阮、柳琴、秦琴、独弦和独弦琴。

เสื่อ 瑟

เสื่อ เป็นเครื่องดีดโบราณของจีน มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตามบันทึกชื่อ “พิธีการ” กล่าวว่า พิธีการต่างๆ การเลี้ยงอาหาร งานสำเร็จสำราญล้วนใช้เสื่อบรรเลงขับกล่อม ในยุคจ้านกั๋วฉิน และฮั่นนิยมดนตรี “หยวี , เสื่อ” ในสมัยเว่ยจินหนานเปย เสื่อเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมบรรเลงเพื่อประกอบการขับร้อง ในสมัยสุยและถังนิยมใช้บรรเลงเดี่ยว จากนั้นมา เสื่อใช้เป็นเครื่องดนตรีชั้นสูง ใช้บรรเลงเฉพาะงานพระราชพิธีและพิธีกรรมต่างๆ เท่านั้น จากการขุดค้นทางโบราณคดีพบเสื่อที่สร้างในสมัยโจวและฮั่นมากที่สุด เสื่อที่เก่าแก่ที่สุดขุดพบที่สุสานฉู่หมายเลขหนึ่ง เมืองฉางซา มณฑลหูหนาน มีอายุราวปลายสมัยชุนชิวหรือต้นสมัยจ้านกั๋ว นอกจากนี้การขุดค้นสุสานฉู่ที่เมืองซินหยาง มณฑลเหอหนาน เมืองเจียงหลิง มณฑลหูเป่ย์ สุสานเจิงโหวอี่ อำเภอสุย มณฑลหูเป่ย์ สุสานฮั่นหมายเลขหนึ่ง ที่เนินหม่าหวัง เมืองฉางซา ล้วนพบเสื่อจำนวนมาก เสื่อที่ได้จากสุสานต่างๆ เหล่านี้มีจำนวนสายไม่เท่ากัน มีตั้งแต่ 23 ถึง 25 สาย แต่ส่วนใหญ่มี 25 สาย

เสื่อที่ขุดได้จากที่ต่างๆ มีรูปร่าง ลักษณะไม่แตกต่างกันมากนัก ลำตัวเสื่อใช้ไม้ท่อนขุดเป็นโพรง แผ่นหน้าด้านบน โกงนูนขึ้นเล็กน้อย พื้นตีปิดด้วยไม้แผ่น ด้านหางเสื่อมีท่อนไม้ทำหน้าที่เหมือนโຕ้จะเข้ของไทย 3 ตัวรองสาย มีหมุดยึดสายสี่แท่ง ด้านหัวเสื่อมีรูร้อยสายของแต่ละสาย และมีหมุดยึดสายที่เหลือจากไม้ ความยาวของเสื่อทั้งลำตัวประมาณ 150 – 170 เซนติเมตร กว้างประมาณ 40 เซนติเมตร ทาสีเคลือบเงางดงาม

เสื่อของสมัยชุนชิวและฉินฮั่นที่ขุดพบมีจำนวนกว่าสิบตัว แต่สภาพไม่สมบูรณ์ หรือเสาหย่องประจำสายสูญหายไม่ชัดเจน มีเพียงเสื่อที่ขุดได้จากสุสานฮั่นหมายเลขหนึ่ง เนินหม่าหวัง เมืองฉางซา ยังอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ แม้เสาหย่องจะผุพังไปบ้างแล้ว แต่ยังคงมองเห็นภาพการวางตำแหน่งของเสาหย่องได้ชัดเจน เป็นหลักฐานที่ยืนยันได้ว่าเสื่อมีการตั้งสายและการตั้งเสียงเป็นอย่างไร เสื่อดังกล่าวนี้มีทั้งหมด 25 สาย มีโຕ้สำหรับรองสายสามกลุ่ม ด้านใน 9 สาย กลางเจ็ดสาย และด้านนอก 9 สาย การเรียงลำดับสายด้านนอกและด้านในมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน ตั้งเสียง

เหมือนกันทั้งสองชุด ส่วนการตั้งเสียงของสายชุดกลางค่อนข้างซับซ้อน แต่สัมพันธ์เป็นคู่เสียงกับชุดสายด้านใน จากตำแหน่งของเสาหย่องสามารถเดาได้ว่า ระบบเสียงของเสื่อ คือระบบ 5 เสียง

เสื่อโบราณดังกล่าวข้างต้นขาดการถ่ายทอดไปในสมัยหนานเป่ย์ เสื่อที่ปรากฏในบันทึกนับแต่สมัยถัง ซึ่งเป็นต้นมาแตกต่างจากเสื่อโบราณมาก ไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง จำนวนสาย และการตั้งเสียง โน้ตเพลงเสื่อ 6 ฉบับ ที่แต่งโดย สีหยง-หมิงหลาย แต่งขึ้นในปลายสมัยซ่ง (ค.ศ.1246 - 1323) มีกล่าวถึงรูปลักษณะและวิธีการบรรเลงของเสื่อไว้ด้วย มีโน้ตเพลงสำหรับประกอบการขับร้องบทกลอน 12 เพลง และเพลงที่ผู้เขียนประพันธ์ขึ้นอีก 20 เพลง รวมถึงโน้ตเพลงที่ใช้ในพิธีบูชาในวัดขงจื้ออีกด้วย เสื่อในสมัยนั้นด้านหัวและหางล้วนมีโตะทั้งสองด้าน ถัดจากโตะออกไปมีรูร้อยสายเรียงลำดับตรงกันทั้งสองด้าน มีสายทั้งหมด 25 สาย การตั้งเสียงเรียงลำดับสูงต่ำเทียบเสียงกับเสียงปีไม้ไผ่มีทั้งหมด 12 เสียง สายกลางคือสายที่ 13 ไม่คิด ที่เหลือ 24 สายตั้งเป็นเสียงคู่แปดเสียงละ 2 คู่ มือขวาคิดเสียงกลาง มือซ้ายคิดเสียงสูงคู่แปด นอกจากนี้ทั้งมือซ้ายและขวาสามารถคิดเสียงคู่แปดของทั้งสองมือพร้อมๆ กันก็ได้ วิธีการคิดเสื่อหลัก ๆ มี นิ้วหัวแม่มือคิดเข้า ดัดออก นิ้วชี้คิดเข้าออก นิ้วกลางคิดเข้าออก การเค็ดสาย ดีสายเป็นต้น ยุคต่อมาการตั้งสายมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม สายกลางที่แต่เดิมไม่คิด ก็ตั้งเป็นเสียงที่ใช้บรรเลงได้ด้วย และเปลี่ยนการตั้งสายเป็นกลุ่มเสียง 5 เสียง หรือกลุ่มเสียง 7 เสียง มือขวาคิด มือซ้ายกดสายทางด้านซ้ายของเสาหย่องทำให้เกิดเสียงสูงต่ำ

瑟，古代弹弦乐器。其历史久远 据《仪礼》记载，古代乡饮酒礼、乡射礼、燕礼中，都用瑟伴奏唱歌。战国至秦汉之际盛行“竽瑟之乐”。魏晋南北朝时期，瑟是伴奏相和歌的常用乐器。隋唐时期用于清乐。以后则只用于宫廷雅乐和丁祭音乐。周、汉时期的古瑟，考古发掘中多有发现。湖南长沙一号楚墓（约为春秋晚期或战国早期）出土瑟，是目前所知年代最早的实物。河南信阳、湖北江陵等地楚墓、湖北随县曾侯乙墓、长沙马王堆一号汉墓都出土有瑟，弦数二十三至二十五弦不等，以二十五弦居多。

古瑟形制大体相同，瑟体多用整木斫成，瑟面稍隆起，体中空，体下嵌底板。瑟面首端有一长岳山，尾端有三个短岳山。尾端装有四个系弦的柄。首尾岳山外侧各有相对应的弦孔。另有木质瑟柱，施于弦下。曾侯乙墓共出土瑟十二具，多用梓木或梓木斫成，全长约 150 至 170、宽约 40 厘米。通体髹漆彩绘，色泽艳丽。

春秋至秦汉以来出土古瑟以数十计，但多残缺不全或柱位不详。惟长沙马王堆一号汉墓出土瑟保存完好。弦虽腐朽变质，仍保持在原位上，柱的位置也比较清晰，为我们了解古瑟的张弦和调弦提供了直接的物证。此瑟二十五弦，由三个尾岳分成三组，计内九、中七、外九。内外九弦的柱位排列较为规则，定弦的音高相同；中七弦的柱位较为紊乱，但也隐约显示出，它与内九弦做音阶级进连接。从各柱位有效弦长的比例推算，可知它按五声音阶调弦。

上述古瑟至南北朝时期失传。唐宋以来文献所载和历代宫廷所用的瑟，与古瑟在形制、张弦、调弦法诸方面已有较大的差异。宋末元初熊朋来（1246—1323）曾编撰《瑟谱》六卷。书中记述了瑟的形制和演奏法，并有歌

唱诗经的旧谱十二首和他创作的新谱二十首，以及孔庙祭祀音乐的乐谱。当时的瑟，首尾各有一长条岳山，两岳山外侧有数目相应的弦孔，依次张弦。共二十五弦，音高按十二律吕排列。正中一弦（第十三弦）不弹，其余二十四条弦可奏两个八度音程的二十四音。以右手弹“中声”（低八度音区）；左手弹“清声”（高八度音区）。左右手也可同时弹奏高低八度的和音。基本指法是大、食、中、无名各指分别向内外方向拨弦。名为擘、托、抹、挑、勾、剔、打、摘，共八种。后世定弦法略有变化，正中一弦也可弹奏，按五声音阶或七声音阶定弦。左手在必要时可按抑柱左弦段而取变化音。

近年，武汉民族乐器厂张开镒、周敦发根据考古发掘的楚瑟实物，吸收现代筝结构上的合理部分制作了仿二十五弦楚瑟。长 176、宽 42、高 10 厘米。可演奏琶音、和音、和弦及快速旋律。又可使用揉音、滑音等技巧，具有独特韵味。曾在湖北省歌舞团《编钟乐舞》中演奏。

กู่เจิง 古筝

กู่เจิง เป็นเครื่องดนตรีจีนที่มีอายุเก่าแก่มากที่สุดชนิดหนึ่ง นับตั้งแต่ยุคชุนชิวจ้านกว๋อ เจิงเป็นที่นิยมอย่างมากในบริเวณมณฑลส่านซีและมณฑลกานซู จากพงศาวดารพบว่าแรกเริ่มเจิงมีสายทั้งหมด 5 สายรูปร่างเหมือนเครื่องตีชนิดหนึ่งชื่อ “จู่” เชื่อกันว่าเจิงเริ่มวิวัฒนาการจาก 5 สายมาจนถึง 12 สายในสมัยฮั่น และเพิ่มเป็น 13 สายในสมัยสุยและถัง สมัยหมิงเพิ่มอีก 4 และ 5 สายต่อมายุคใกล้ปัจจุบันเพิ่มขึ้นเป็น 16 สายและ 21 จนถึง 26 สายในปัจจุบัน

แต่เดิมการบรรเลง เจิง ใช้เพื่อประกอบการขับร้อง แต่ด้วยความนิยมการร้องเพลงหมู่ในสมัยฮั่น ศิลปะการบรรเลงกู่เจิงเริ่มเข้าสู่ยุคใหม่ และบรรเลงรวมวงกับเครื่องสายอื่น ๆ 6 – 7 ชนิด บรรเลงร่วมกับการขับร้องและเครื่องประกอบจังหวะ

เล่ากันว่า แต่เดิมเจิงคือเครื่องดนตรีชนิดเดียวกับเครื่องดนตรีชื่อ จู่ หรือไม่มีที่มาจากรีเครื่องดนตรีชื่อ เสือ ดังเช่นพงศาวดารพงศาวดาร ในสมัยตงฮั่น บันทึกว่า “เจิงมี 5 สายรูปร่างเหมือนจู่” ยังมีตำนานเกี่ยวกับเจิงที่นิยมเล่าต่อกันมาคือ การแย่งเสื่อแตกออกเป็นเจิง เช่น บันทึก จดหมายเหตุนินฮว่าลู่ (Yin Hua Lu) ของ เจ้า หลิน (Zhao Lin) ในสมัยถัง บันทึกไว้ว่า เสื่อมี 50 สาย ชาวจีนตีเจิง สองพี่น้องแย่งชิงกันจนแตกออกเป็น 2 ส่วน กลายเป็น เจิง จึงเรียกเครื่องดนตรีนี้ว่า “เจิง”¹ แต่เรื่องนี้คงเป็นเพียงตำนานเรื่องเล่าเท่านั้น หากได้มีหลักฐานที่น่าเชื่อถือไม่

ในปี 1979 มีการขุดพบเครื่องดนตรี 2 ชิ้น จากสุสานยุคชุนชิวที่อำเภอกุ้ยซี มณฑลเจียงซี เรียกชื่อว่า “เครื่องดนตรีไม้สิบสามสาย” หนึ่งในนั้นมีเครื่องดนตรีชิ้นหนึ่งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ ลักษณะเครื่องดนตรียาว 166 เซนติเมตร ด้านหัวของเครื่องดนตรีเป็นทรงโค้ง กว้าง 17.5 เซนติเมตร

¹ คำว่า “แย่งชิง” ในภาษาจีนออกเสียงว่า เจิง (zhēng) พ้องเสียงกับคำเรียกชื่อ กู่เจิง แต่ตัวหนังสือเขียนคนละแบบ ด้วยเหตุที่ เสียงพ้องกันนี้เองทำให้เกิดตำนานนี้ขึ้น เพราะจากบันทึกกล่าวว่า ด้วยเหตุแย่งชิงนี้จึงกลายมาเป็น ชื่อเรียก เจิง ในเวลาต่อมา

ตามแนววงทรงโค้งมีรูร้อยสายสองแถว แถวหนึ่ง 7 รู อีกแถวหนึ่ง 6 รู แต่ละรูมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างรู 3 เซนติเมตร ด้านกว้าง 15.5 เซนติเมตร มีรูร้อยสาย 13 สาย เรียงเป็นแถวเดียวกัน ที่ด้านหัวและหางของเครื่องดนตรีมีหย่องไม้พาดตามแนววง ลักษณะของเครื่องดนตรีเป็นรูปทรงกล่องยาว ด้านในกลวง เครื่องดนตรีชนิดนี้น่าจะเป็น เจึง ในยุคแรก ๆ

เจึง ในปัจจุบันเป็นรูปทรงกล่องสี่เหลี่ยมยาวแบน ด้านในกลวงเป็นกล่องเสียง ด้านในมีก้านยึดระหว่างหน้าเจึง กับพื้นเจึง หน้าเจึงโค้งนูนขึ้น ตามแนววง พื้นเจึงมีปล่องเสียง 2-3 ช่อง ทั้งด้านหัวและหางของเจึงฝั่งหย่องใหญ่ไว้เป็นที่รองสายและเป็นตัวกำหนดตำแหน่งของสายให้กระจายกันอย่างสมดุล ด้านล่างมีหมุดยึดสาย ทุก ๆ สายจะมีหย่องประจำสายเป็นรูปจั่วสามารถขยับไปมาได้ ทำหน้าที่ยกสายให้สูงขึ้นจากหน้าเจึง และวางเรียงรายเป็นแนวไปทางหางเจึง เพื่อบังคับเสียงสูงต่ำ บางครั้งหย่องประจำสายจะมีรูที่ปลาย เวลาร้อยสาย ต้องร้อยผ่านรูนี้ก่อนจะไปยึดที่หมุดทั้งสองด้าน ถ้าตัวเจึงทำด้วยไม้แดง ไม้จันทร์ ไม้ฮาวาลี และสลักลวดลายต่างๆ งดงาม หน้าเจึงและพื้นเจึงนิยมใช้ไม้ธูปถั้ว ตัดตามลายแนวยาวของไม้ หากได้เนื้อไม้เป็นพื้นทรายและมีลายวงปีถือเป็นไม้ที่ดี มีผลต่อเสียงที่กังวานใสของกู่เจึง หย่องประจำสายโบราณมักใช้ไม้ กระดุกงู ไม้ไผ่ หรืองาช้าง แต่ที่นิยมมากคือไม้จันทร์ และไม้ฮาวาลี

เจึงที่ใช้ทั่วไปมี 13 สาย และ 16 สาย จากนั้นมาปรับปรุงเพิ่มเป็น 18 สาย 19 สาย 21 สาย 23 สาย 25 สาย แบ่งเป็น เจึงใหญ่ เจึงเล็ก และเจึงสายลวด ตั้งสายโดยยึดระบบกลุ่มเสียง 5 เสียง เสียงต่ำสุดคือเสียง ซอล หรือ โด ความกว้างของช่วงเสียงคือมีกู่แปด 3 กู่ การตั้งสายเจึงยังมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เจึงใช้วิธีกดสายด้านซ้ายในขณะที่บรรเลงเพื่อเพิ่มเสียงให้สูงขึ้นครบเป็น 7 เสียง เจึงใหญ่มีความยาวประมาณ 2 เมตร เจึงเล็กยาวประมาณ 130-150 เซนติเมตร ด้านหัวเจึงกว้าง 28 เซนติเมตร หางเจึงกว้าง 25 เซนติเมตร ความสูงของหย่องประจำสาย 5 เซนติเมตร

การบรรเลงใช้มือขวาทั้ง 5 นิ้วคี่สาย แต่โดยมากนิยมใช้ 3 นิ้ว คือ นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลาง ส่วนมือซ้ายกดสายลงทางด้านซ้ายของหย่องประจำสายแต่ละสาย เพื่อให้ได้เสียงสูงต่ำทำให้เกิดเป็นทำนองเพลงต่าง ๆ วิธีการคี่มีหลากหลายเช่น นิ้วหัวแม่มือคี่คี่เข้าคี่คี่ออก นิ้วชี้คี่คี่เข้าคี่คี่ออก นิ้วกลางคี่คี่เข้าคี่คี่ออก การคี่รวบสายเป็นต้น ส่วนมือซ้ายใช้วิธีกด ขยี้ สั่น กรีดเป็นต้น การกดลงบนสายทางด้านซ้ายเกิดเป็นเสียงสูงคู่สองหรือคู่สาม สามารถคิดแบบประสานเสียง มือเดียว สองมือได้เสียงประสานกลุ่มเสียง 6 เสียง สามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงคู่ บรรเลงประกอบเครื่องดนตรีอื่น ประกอบการเต้นรำ ละครต่างๆ เป็นต้น

ในยุคใกล้ปัจจุบัน เจึง พัฒนาเอกลักษณ์วิธีการบรรเลง และสำเนียงเพลงแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น เกิดเป็นสำนักต่างๆ ขึ้น มีทั้งหมด 6 สำนัก ได้แก่ สำนักเหอหนาน สำนักชานตง สำนักเฉาโจว (แต้จิ๋ว) สำนักเก้อเจีย (แคะ) สำนักเจ้อเจียง สำนักมองโกล เพลงเอกของกู่เจึงที่เป็นที่นิยมเช่น หยวีเฉียวเวินต้า (ชาวประมงคนตัดไม้จันทร์) หยวีโจวซ่างหวาน (ประมงจับสาหร่าย) เทียนเซี่ยต้าถิง (ใต้ฟ้าเดียวกัน) เยวเอ้อร์เกา (จันทร์แจ่มฟ้า) เป็นต้น

古筝是中国最古老弹弦乐器之一。早在春秋战国时期，就已盛行於陕西和甘肃一带。战国时期已广泛流行，而于秦国尤盛，史称秦筝。据古文献记载，筝最早为“五弦筑身也”，一般认为筝是由早期的五弦发展为汉代十二弦，进而为隋唐十三弦筝，明代增至十四，十五弦，到近代才出现了十六弦乃至现代的二十一至二十六弦筝。

早期筝的表演形式主要是弹唱的筝歌。随着汉代相和歌的兴起，古筝艺术进入了一个全新的时代，并逐步发展为六七种丝竹乐器耕相迭奏，歌手击节唱和的形式。

相传早期筝与筑为同一乐器或筝源于瑟，如东汉应劭《风俗通义》：“谨按《礼乐记》：‘筝，五弦筑身也’。唐赵璘《因话录》：“秦人鼓瑟，兄弟争之，又破为二，筝之名自此始”。此类传说还有不少，但均属牵强，尚无证据可考。

1979年，江西贵溪县仙岩春秋战国崖墓群发现两件乐器，发掘报告称“十三弦木琴”，其中一件保存较好。长166厘米，琴首向下弧弯，宽17.5厘米。在起弯处有两行弦孔，孔径2、行距3厘米。一行七孔、一行六孔，孔距相错；琴尾宽15.5厘米，有一排十三个孔。首尾两端均有凸起的横梁，可构成长方形音箱。这件乐器的形制、系弦方式、弦数与后世筝相近，应为筝的早期实物。

现代筝体呈扁长方形，由框板、面板和底板构成，为中空共鸣体。里面胶有音梁，表面呈拱形，底部开有两三个出音孔。筝的首尾部嵌有岳山，又称前梁和后梁。筝面置弦。设有上扁下圆锥形弦轴。前梁至弦柱（又称雁足）间为有效弦长。弦距均等。每弦由人字形、金字塔形、古泉（刀币）形或葫芦塔形的弦柱支起，柱在面板上可移动，位置错落如雁行，以取得不同的音高。有的柱上部有一细孔，琴弦穿孔而过，以防散落。框板用红木、紫檀、花梨木制作，外部多镶嵌雕刻凸条花纹。面、底板采用梧桐木制，以木纹顺直、沙眼大的沙桐为佳，如带有活疤节的发音更为脆亮。面板决定筝的音色和音量。筝柱之材，古代多用木、竹、驼骨或象牙，最多为紫檀、花梨制木柱。

民间常用的筝为十三弦和十六弦。经过改良的筝有十八弦、十九弦、二十一弦、二十三弦、二十五弦等规格。品种有大筝、小筝和钢弦筝。五声音阶定弦，最低音从G或c起始，音域达三个八度。不同地区的筝又有多种定弦法。利用余弦的抑按，可弹奏七声音阶。大筝全长2米左右。小筝全长130—150、首宽28、尾宽25厘米，筝柱高5厘米。

演奏时，以右手大、食、中三指拨弦，弹出旋律、掌握节奏，用左手在筝柱左侧顺应弦的张力、控制弦音变化，以润美音色、装饰旋律。右手有托、劈、挑、抹、剔、勾、摇、撮等指法，左手有按、滑、揉、颤等指法，重按可使原音增高大二度或小三度音程。可奏单音曲调或和弦，也可双手演奏，同时发出六个音。用于独奏、重奏、器乐合奏和歌舞、戏曲、曲艺伴奏。

近代筝在不同地区形成富有地方特色的流派，有河南筝、山东筝、潮州筝、客家筝、浙江筝、内蒙筝六个派系。各有独特的演奏技巧和代表曲目。传统乐曲有《渔樵问答》、《渔舟唱晚》、《天下大同》、《月儿高》等。

พิณวงเดือน 月琴

พิณวงเดือน เป็นเครื่องดนตรีประเภทดีดชนิดหนึ่ง ในบันทึก “คีตานุกรม” ของสมัยรัตนโกสินทร์ กล่าวถึงพิณชนิดนี้แล้ว ข้อความว่า “พิณพระจันทร์ รูปร่างกลม ยอดยาว มีสามสาย ลีบสามนม¹ เป็นตัวเปลี่ยนเป็นเสียงต่างๆ ตามแบบหรววนของสมัยจีนทั้งหมด” (หรววน คือเครื่องดีดชนิดหนึ่ง จะอธิบายถัดไป) ในสมัยชิง คอพิณทำให้สั้นลง แต่การบรรเลงคงเหมือนแบบบรรเลงในปัจจุบัน

กล่องเสียงของพิณเป็นรูปทรงกลม แบน คอพิณเล็กและสั้น ความยาวทั้งตัวพิณ 62 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางของพิณ 36.3 เซนติเมตร คอพิณและขอบรอบวงตัวพิณใช้ไม้แดง ไม้จันทน์ประกอบขึ้นรูป ขอบรอบวงใช้ไม้แผ่น 6 ชิ้นต่อประกอบเป็นขอบรูปทรงกลม หน้าพิณและหลังพิณทำจากไม้ต้นลง ในกล่องเสียงมีแท่งไม้ 2 แท่งเป็นสะพานนำเสียง มีสี่สาย ลูกบิดปรับสายสี่ตัว ตั้งเสียงเหมือนกัน 2 เสียง ตั้งเป็นคู่ห้า มีนมกำหนดเสียงเรียงตั้งแต่คอพิณลงมาจนถึงหน้าพิณ มีทั้งหมด 8 - 9 ตัว ความกว้างของช่วงเสียงคือ คู่แปดสองคู่

การบรรเลงมือซ้ายประคองคอพิณไว้ในอุ้งมือ นิ้วทั้งสี่กดสายตามนมแต่ละตำแหน่งเพื่อให้ได้เสียงต่างกัน มือขวาดีดสาย วิธีการดีดมีหลากหลายเทคนิค เช่น ดีด ดึง ขยี้ม กลิ้ง รัวกลิ้ง กด สั่น กรีด การว่ากลอน เป็นต้น

ในยุคปี 50 มีการพัฒนาพิณวงเดือนให้เป็นพิณคอกว้าง ยาว 67 เซนติเมตร มีนม 18 - 24 นม ตั้งสายเป็นเสียง ซอลต่ำ โดต่ำ ซอลกลาง โดกลาง ความกว้างของช่วงเสียงคือ ซอล ถึงเสียงสูง คู่ 16 ของเสียงโด สายพิณใช้เส้นไหม สายในล่อน หรือในล่อนพันลวด ที่นิยมนำเสียงที่ไพเราะคือ สายในล่อนพันลวด

ยุคปี 80 ปรับปรุงคอพิณให้ยาวขึ้น ความยาว 80 เซนติเมตร การร้อยสายพิณไม่เปลี่ยนตำแหน่ง แต่เพิ่มจำนวนนม เป็น 30 นม ภายในกล่องเสียงเพิ่มสะพานที่เป็นตัวนำเสียงวางเป็นแนวขวางอีก 2 ก้าน ตั้งสายเหมือนเดิมคือ ซอลต่ำ โดต่ำ ซอลกลาง โดกลาง

พิณวงเดือนมีพัฒนาการมาจากหรววน ได้รับความนิยมน้อยมากในสมัยจีน ไม่เพียงแต่เป็นที่นิยมในหมู่ชาวฮั่นเท่านั้น พิณวงเดือนยังได้รับความนิยมชมชอบจากชนชาติกลุ่มน้อยต่างๆ อย่างกว้างขวาง เช่น ชาวอี ชาวเมี้ยว ชาวดั่ง ชาวปู้ฮี้ ชาวไป๋ ชาวฮานี เป็นต้น ด้วยวิวัฒนาการอันยาวนาน พิณวงเดือนรับใช้ให้ความบันเทิงกับผู้คนมาตลอด โดยใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงประสม บรรเลงประกอบการเต้นรำ อุปรากร เป็นต้น

นับตั้งแต่สมัยจีน พิณวงเดือนได้รับความนิยมเรื่อยมา ด้วยรูปลักษณ์ทรงกลมเหมือนพระจันทร์เต็มดวงนี้เอง จึงเรียกชื่อว่า “พิณพระจันทร์” มาตั้งแต่สมัยถึง ในยุคแรก ๆ มีเสียงและ

¹ เครื่องดนตรีจำพวกเครื่องดีดจะใช้ซี่ไม้ หรือโลหะฝังหรือเลี่ยมเป็นระยะห่างกัน จากห่างมากให้เสียงต่ำสุดคลลันไปเรื่อยให้เสียงสูงขึ้น โดยจะฝังหรือเลี่ยมซี่ไม้ดังกล่าวนี้ไว้ที่ค้ำจับเพื่อกดสายให้ نابลงไปกับซี่ไม้แต่ละอันเพื่อบรรเลงเป็นเสียงสูงต่ำเกิดเป็นเสียงดนตรีขึ้น ส่วนประกอบนี้ภาษาจีนเรียกว่า ผั้น (品) สำหรับในภาษาไทยจะเรียกส่วนนี้ว่า “นม”

รูปร่างคล้ายหรววน พัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเรื่อยมา จนถึงสมัยซึ่ง มีวิวัฒนาการที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง คอพิณสั้นลง ไม่สลับซับซ้อนเหมือนหรววน ทำให้มีความแตกต่างจากหรววนอย่างเห็นได้ชัด ได้รับความนิยมน้อยอย่างแพร่หลาย

ในสมัยถึงพิณวงเดือนแพร่กระจายสู่ญี่ปุ่น ปีที่ 30 แห่งศตวรรษที่ 19 ได้รับความนิยมนสูงสุด ช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง ด้วยความเกลียดชังคนจีนและเป็นคู่สงคราม ญี่ปุ่นห้ามคนในชาติเล่นพิณวงเดือน แต่หลังสงครามสงบลงก็กลับมานิยมอีกครั้ง

พิณวงเดือนในยุคนี้นิยมใช้บรรเลงประกอบการขับลำของเสฉวน ซึ่งเป็นศิลปะดนตรีที่วิวัฒนาการมาจากการร้องเพลงพื้นเมือง จนกลายมาเป็นรูปแบบการแสดงขับลำในสมัยจักรพรรดิเฉียนหลงแห่งราชวงศ์ชิง ได้รับความนิยมนิยมชมชอบเป็นอย่างมากในบริเวณมณฑลเสฉวน ก่อนยุคปลดปล่อย ศิลปินจะบรรเลงพิณวงเดือนตามโรงน้ำชา หรือตั้งเป็นโรงดนตรีขึ้นตามถนนหนทางทั่วไป บรรเลงร่วมกับฉีปา จึงเป็นที่มาของชื่อเรียก การขับฉีปา หรือ การขับพิณวงเดือน

เพลงเอกของพิณวงเดือนเช่น ไปว่านสี-โหยงชื่อกั้วต้าเจียง (ล้านราชสีห์ข้ามห่านทิ) กวาตีฟง (วายุพัด) เหย์หม่ากั้วเหอ (ม้าป่าข้ามคลอง) อี้คั้วเอ้อ (ห่านคู่) เป็นต้น

月琴，弹弦乐器，唐代已有月琴之名。来陈旸《乐书》：“月琴，形圆项长，上按四弦十三品柱，象琴之徽，转轸应律，晋阮咸造也”。其形制与阮相近。清代，琴颈缩短，演变为现代的样式。

音箱呈满圆形，琴颈短小。全长 62、音箱直径 36.3 厘米。琴颈和音箱边框用红木、紫檀木制，边框用六块规格一致的木板胶接而成。面板和背板桐木制。箱内置两道音梁，支两个音柱。四轴，四弦，每两弦同音，五度定弦。琴颈和面板上设八或九个品位。音域两个八度。

演奏时，左手持琴按弦，右手执拨弹奏，技巧有弹、拨、撮、滚、扫滚、按、颤、滑、吟等，用于京剧、楚剧等戏曲伴奏。

本世纪五十年代，改革制成宽颈月琴。长 67 厘米。十八至二十四品，定弦 g、d1、g1、d2，音域 g—c4。琴弦用丝弦、尼龙弦或尼龙缠钢丝弦。以钢丝尼龙弦的效果最好。

八十年代制成长杆月琴，长 80 厘米，缚弦下移，增置弦码，音箱内横音梁间增置两条竖音梁。三十品，定弦 g、c1、g1、c2。

月琴：我国汉、彝、苗、侗、布依、白和哈尼等族人民共同喜爱的弹弦乐器。历史久远，流传广泛，音色清脆，常用于独奏、民间器乐合奏、歌舞、戏曲和说唱音乐伴奏。

自晋代起就在民间流行，约从唐代起就有月琴之名，取其形圆似月、声如琴。当时和阮相似，后来逐渐变化，清时月琴就与阮完全不同了，比阮简化，琴杆变短，音箱呈满圆形，而且在各族人民中广泛流传。

我国的月琴在唐代传入日本，19 世纪 30 年代达到最盛时期，遍及一般人家。第二次世界大战时，月琴在日本被禁，战后才又恢复。

月琴常用于说唱音乐四川清音的伴奏。这种曲艺形式是清乾隆年间由民歌小调发展而成的，深为四川人民所喜爱。解放前，艺人多在茶馆坐唱或在街头即地作场演唱，用琵琶或月琴伴奏，故也称“唱琵琶”或“唱月琴”。

月琴曲：《百万雄狮过大江》、《刮地风》、《野马过河》、《一对鹅》。

หรววน 阮

หรววน เป็นเครื่องดีดกลองเสียงกลม มี 12 นม มีสาย 4 สาย ดีดด้วยเล็บปลอมหรือใช้ที่ดีด ลักษณะเป็นแผ่นบางๆ สามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม และใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการขับร้อง สามารถถ่ายทอดศิลปะอารมณ์เพลงได้มากมาย

ความเป็นมาของหรววน

หรววน เดิมเป็นเครื่องดนตรีของกลุ่มชนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เคยแพร่เข้าสู่ประเทศจีน โดยผ่านกลุ่มชนและดินแดนที่ชื่อ Kucina ปัจจุบันคือเขตปกครองตนเองเว่ยอูร์ ซึ่งเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของจีน ในสมัยอันเรียกหรววนว่า “ผิฟา”

ในสมัยอัน มีเครื่องดนตรีที่ตีบนหลังม้าแพร่กระจายเข้าสู่ประเทศจีน ในปีที่ 2 แห่งรัชสมัยพระเจ้าอันอู่ตี้ (ค.ศ.115) ราชทูตจากเขียนเชื่อมสัมพันธไมตรีกับประเทศอุซุนกว้อ (ปัจจุบันคือชนกลุ่มน้อยอุสเบก) ราชวงศ์อุซุนสมรสกับราชวงศ์อัน ก่อนที่องค์หญิงแห่งอุซุนจะอภิเษกสมรส พระเจ้าอันอู่ตี้มีพระบรมราชโองการให้ช่างทำเครื่องดนตรีประดิษฐ์เครื่องดนตรี โดยดูแบบอย่างจาก เจิง ฉิน จู และ โวคง เพื่อให้เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถใช้บรรเลงบนหลังม้าได้ เครื่องดนตรีที่เกิดขึ้นใหม่นี้มีกลองเสียงกลม ก้านตรง 12 นม 4 สาย ซึ่งก็คือรูปร่างสมบูรณ์ในยุคเริ่มต้นหรววนนั่นเอง แต่ในสมัยนั้นเรียกกันทั่วไปว่าผิฟาแห่งแคว้นฉิน

ในสมัยตงจิ้น (ค.ศ.317 - 420) ในบรรดาคีตกวีนักบรรเลงหรววนสำนัก “จู๋หลินซีเสียน” มีชื่อเสียงและชื่นชอบดนตรีประเภทนี้มาก เทคนิควิธีการบรรเลงของคีตกวีท่านนี้เป็นแบบแผนของการบรรเลงหรววนมาจนปัจจุบัน ด้วยเหตุที่ผู้คนยกย่องจู๋หลินซีเสียนอย่างมาก หรววนจึงเป็นที่นิยมแพร่หลายไปทั่วประเทศจีน เป็นเครื่องดนตรีหลักที่ใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม บรรเลงประกอบการขับร้องในสมัยนั้น แต่หลังจากสังคมจีนเกิดความวุ่นวายในช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม หรววน จึงขาดการสืบทอดไปช่วงระยะหนึ่ง

บนรอยสลักผนังถ้ำที่หุบเขาม่ายจีซาน มณฑลกานซู และภาพเขียนฝาผนังยุคเป่ย์เว่ยของกัวหวง พบว่าหรววนในสมัยโบราณกับหรววนในสมัยปัจจุบันมีรูปร่างคล้ายคลึงกัน

ส่วนประกอบของหรววน

หรววน ประกอบขึ้นด้วยส่วนประกอบสำคัญคือ ส่วนหัว ส่วนคอ ส่วนลำตัว ลูกบิด มือจับสาย และสายพิณ

ส่วนหัวและคอของหรววนใช้ไม้เนื้อแข็งสองท่อนต่อกัน ด้านหัวของหรววนแกะสลักเป็นรูปต่างๆ ตามความนิยมของแต่ละพื้นเมือง ก้านของหรววนเป็นที่ติดนม หรววนมีทั้งหมด 24 นม (ส่วนคอ 12 นม และส่วนที่ติดบนหน้าหรววน 12 นม) โดยใช้มาตรฐานเสียง 12 เสียงในการติดนม

ลำตัวของหรววนเป็นรูปทรงกลมแบน ทำด้วยไม้จันทน์รูปเป็นกรอบวงกลม ใช้ไม้แผ่นดีประกบหน้าหลัง ที่หน้ากลองเสียงมีมือจับสายและรูดสาย ลูกบิดมี 4 ตัว นอกจากจะใช้ลูกบิดไม้ธรรมดาแล้ว ยังสามารถใช้ลูกบิดโลหะเกลียว สายหรววนใช้สายลาวด สายลาวดหุ้มเป็นต้น

วัสดุที่ใช้ประกอบหรววนเหมือนกันกับที่ใช้ประกอบพิพา ส่วนคอของหรววนใช้ไม้ด้วนมูหรือไม้หยางมู ด้านหน้าหลังของส่วนกลองเสียงใช้ไม้แผ่นที่ทำจากไม้ถ้งมู แผ่นไม้ติดนมใช้ไม้หรงมู ลูกบิดใช้ไม้หรงมู ไม้หวงหยาง หรือไม้หวงฉาน เป็นต้น รูปทรงกลมของกลองเสียงต้องประกอบให้ได้ทรงกลมจริง ๆ แผ่นไม้หน้าหลังกลองเสียงต้องขัดให้เรียบ คอของหรววนทาบและติดสนิทตรงบริเวณกลางหน้ากลองเสียง ความห่างของนมแต่ละตัวมีระยะห่างลดหลั่นไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ได้เสียงจากต่ำไปสูง

การตั้งเสียง

หรววนแบ่งตามลักษณะรูปร่างๆ ได้ 3 ชนิดคือ หรววนใหญ่ หรววนกลาง และหรววนเล็ก นอกจากนี้ ยังมีหรววนอีกชนิดหนึ่งมีเสียงต่ำ เรียก หรววนทุ้ม การตั้งสายและช่วงเสียงของแต่ละชนิดไม่เหมือนกัน การทำหน้าที่ของหรววนแต่ละชนิดในวงก็ต่างกัน หรววนใหญ่ หรววนกลาง หรววนเล็ก ตั้งสายเป็นคู่ห้า แต่หรววนทุ้ม ตั้งสายเป็นคู่สี่

ส่วนหรววนที่เล่นกันตามพื้นบ้านตั้งสายไม้แตกต่างกัน ทั้งยังไม่เป็นแบบแผนชัดเจน ในวงดนตรีพื้นเมือง หรววนใหญ่ หรววนกลาง หรววนเล็ก ระหว่างสายแต่ละสายล้วนตั้งสายเป็นคู่ห้า ได้แก่ หรววนเล็ก ตั้งสายเป็น โด ซอล เร ลา หรววนกลาง ตั้งสายเป็น ซอล เร ลา มี หรววนใหญ่ตั้งสายเป็น โด ซอล เร ลา ส่วนหรววนทุ้มตั้งสายเป็นคู่สี่ คือ มี ลา โด ซอล ช่วงเสียงที่ใช้บ่อย หรววนเล็กคือ โด ต่ำ ถึง ลาสูง 3 ชั้น หรววนกลางคือ ซอลถึง มีสูงสามชั้น หรววนใหญ่คือ โด ถึง ลาสูงสองชั้น หรววนทุ้มคือ มีต่ำ ถึง มี

การบรรเลงรวมวง หรววนเล็กมีเสียงสูง กังวาน ไส มักใช้บรรเลงประกอบการแสดงและขับร้อง

หรววนกลางจัดเป็นเครื่องดนตรีเสียงกลาง มีเสียงเบานุ่มนวล สงบ ไพเราะดั่งบทกวี มีเสียงคล้ายคลึงกับ พิณฉิน (จะอธิบายเรื่องพิณฉินในอันดับถัดไป) การบรรเลงรวมวงทำหน้าที่ดำเนินทำนองหลัก มีความสามารถพิเศษในการควบคุมและเปลี่ยนแปลงจังหวะ สร้างความโดดเด่นให้กับเพลงได้ดี ในการบรรเลงรวมวงหากใช้หรววนกลางสองตัวบรรเลงคู่กัน จะทำให้เสียงกลุ่มเครื่องดีดเสียงกลางที่สมบูรณ์มาก

หรววนใหญ่มีเสียงต่ำกว่าหรววนกลางเป็นคู่ห้า มีน้ำเสียงทุ้มหนักแน่น มีพลัง คล้ายกับวิโอล่าของตะวันตก การบรรเลงทำนองในวงมักคิดทำนองคู่ลือกันไปเป็นเสียงคู่แปลกับหรววนกลาง

สามารถเน้นทำนองและจังหวะที่มีความคึกคักร้อนแรงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ห่วงกลางและห่วงใหญ่ยังเหมาะที่จะใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงคู่ หรือบรรเลงประกอบกับเครื่องดนตรีอื่นได้ด้วย เช่น ปี่ต๋วน่า ซอเอ้อร์หู ซอปานหู ขลุ่ยเป็นต้น ในวงดนตรีพื้นเมืองนิยมใช้บรรเลงคู่กันเป็นกลุ่ม บรรเลงสองเสียง หรือสามเสียง สร้างเสียงที่หนักแน่นให้กับวงดนตรี ในวงดนตรีประกอบ อุปรากรจีนก็นิยมใช้ห่วงใหญ่และห่วงกลางเป็นเครื่องดนตรีหลักเช่นกัน

ห่วงทุ้ม คือห่วงที่มีเสียงต่ำ ทุ้ม ลึก ในวงดนตรีพื้นเมือง ห่วงทุ้มทำหน้าที่เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบกับเครื่องดนตรีอื่น บรรเลงดำเนินทำนองหลักเท่านั้น วงดนตรีบางวง นิยมใช้ห่วงทุ้มบรรเลงแทนเสียงเครื่องสีกลุ่มเสียงต่ำ

วิธีการบรรเลงห่วง เดิมที่ไม่ซับซ้อนมากนัก บรรเลงง่าย ๆ แต่ด้วยวิวัฒนาการที่ยาวนาน การบรรเลงห่วงได้พัฒนาการเทคนิควิธีการบรรเลงที่ยากขึ้น และเป็นแบบแผนมากขึ้น เห็นได้จาก การที่มีการศึกษาการบรรเลงห่วงในฐานะเครื่องดนตรีเอกของนักศึกษาวิชาดนตรี เพลงเดี่ยวที่ใช้ห่วงใหญ่และห่วงกลางบรรเลงก็เกิดขึ้นใหม่มากมาย ปัจจุบันด้วยคุณูปการในการสร้างสรรค์และสืบทอดของคีตกวี การคิดห่วงมีกลเม็ดเด็ดพรายมากมายที่นอกเหนือจากการคิดเข้าคิดออกธรรมดา เช่น นิ้วก้อยคิด นิ้วหัวแม่มือคิด นิ้วกลางคิด การเกี่ยว กรีด วน เลียด แบ่ง เขย่า กวาด กลิ้งเป็นต้น ส่วนมือซ้ายก็มีวิธีการบรรเลงมากมายที่นอกเหนือจากการกดธรรมดา เช่น การตี ซัก โหย ผลัก ดึง สัก เป็นต้น ทำให้ห่วงมีพัฒนาการและเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น

เพลงเอกของห่วงเช่น เสียงนหยวินเหยเฮ้อ (กระสาวาในม่านเมฆ) ไปเย่วถึง (ศาลาไหว้จันทร์) ซื่อลู่ถั่วหลิง (กระดิ่งอุฐ์ถันผ่านทางสายไหม) เสี่ยวมู่หมิน (ชนเลี้ยงสัตว์) ฮวาฮู่ย (ซุนนุมนบุปผา) เป็นต้น

阮： 音箱圆形，十二个音柱，四弦，用假指甲或拨片弹，可用于独奏、重奏和歌舞伴奏或参加民族乐队演奏，有丰富的艺术表现力。

阮的历史

阮源于中亚，通过龟兹传入我国，在汉时称为秦琵琶。

汉时，有众多的马上乐器传入我国，汉武帝元鼎二年（公元前 115 年），张骞出使乌孙国（今乌孜别克民族），乌孙王昆弥与汉通婚，乌孙公主出嫁前，汉武帝命懂得音乐的工匠参考琴、箏、筑、卧箜篌等创制了一种能在马上弹奏的乐器，圆形音箱、直柄、十二柱、四弦，这种乐器便是阮，当时称“秦琵琶”。

东晋（317~420）“竹林七贤”中的阮咸是杰出的音乐家，最喜弹奏这种乐器，他当时弹奏的已是趋于定型的阮了。由于阮咸善弹和当时社会对竹林七贤的崇尚，这种乐器一时风行全国各地，成为独奏、合奏或为相和歌伴奏的主要乐器。后来因为社会动乱，阮曾一度失传。

在甘肃麦积山石窟浮雕和敦煌北魏壁画上，可以见到阮的造型与现在的形制相似。

阮的结构

阮由琴头、琴颈、琴身、弦轴、山口、缚弦和琴弦等部分组成。

琴头和琴颈是用两块硬质木料胶合而成，琴头顶端多饰以民族风格的雕刻，琴颈上粘有指板，指板上嵌有 24 个音品，品按十二平均律装置。

琴身是一个呈扁圆形的共鸣箱，由面板、背板和框板胶合而成。在面板上胶有缚弦和开有出音孔。弦轴有 4 个，除用普通弦轴外，也可用齿轮铜轴。琴弦使用丝弦、肠衣弦或金属弦。

制作阮，所用材料大致和琵琶相同。琴颈和琴身框板，还可使用椴木或杨木。面背板都使用桐木。指板用红木。弦轴可用红木、黄杨或黄檀等。琴身的圆度应准确，面背板平整光滑，琴颈和琴身在一个平面上，各部胶接严密牢固，音品间距准确，表面涂漆匀净、木纹清透。

阮的定弦

各种阮的定弦及音域均不相同，在乐队中的作用也不一样。大、中、小阮以五度关系定弦，低阮以四度关系定弦。

根据阮的大小可分为大阮、中阮、小阮三种，还有一种叫低阮。

民间流传的阮，定弦很不统一。在民族乐队里，大、中、小阮都以五度关系定弦，它们分别为：小阮（C、g、d₁、a₁），中阮（G、d、a、e₁），大阮 C、G、d、a，低音阮以四度关系定为（E₁、A₁）、D、G。常用的音域是：小阮从 C~a₃，中阮从 G~e₃，大阮从 C~a₂，低音阮从 E₁~e。

在这族乐器中，小阮是高音乐器，发音清脆、明亮，在乐队中常担任演奏曲调。

中阮为中音乐器，音色恬静、柔和、富有诗意，与秦琴相似，在合奏中常担任演奏旋律或描句，具有动人的效果；担任伴奏时，丰富的节奏变化能突出乐曲的特点，在乐队中采用两个以上中阮分部演奏和声，会使弹拨乐器组的中音声部更为丰满。

大阮比中阮低五度，是次中音乐器，发音坚实、雄厚而有力，与西洋乐器大提琴相似，在乐队中演奏旋律时，常与中阮作八度结合，以加强中阮效果，流畅的琶音最适宜映衬抒情的旋律，演奏单音或和弦时，能加强节奏、烘托出乐曲热烈奔放的效果。中阮和大阮，既适于独奏，也适于合奏或伴奏。在民族乐队中，常用来组成双音或三音和弦等各种音型，以加强整个乐队的演奏效果。它常给二胡、板胡、笛子和唢呐等乐器伴奏。在京剧和其他地方戏曲中，也常用到中阮和大阮。

低阮是低音乐器，发音深沉而低厚，犹如西洋乐器低音提琴，在民族乐队中，低阮只用于演奏和声的节奏或是经过简化的曲调。有些乐队还将它作为低音拉弦乐器使用。

阮的演奏技巧，原来比较简单。随着乐器的改革，如今逐步得到丰富。近年来，我国许多音乐学院先后开设了阮的专业本科，大阮和中阮的独奏曲也相继涌现。目前，经过演奏者的继承、实践、移植和创造，右手的指法已有弹、挑、勾、抹、扣、划、轮、拂、分、摇、扫、滚等 30 多种，左手指法也有泛、打、带、滑、推、拉、吟、纹等 10 多种，显著提高了阮的艺术表现力。

阮曲 《闲云野鹤》《拜月亭》《丝路驼铃》《小牧民》《花会》

พิณฉิน 秦琴

พิณฉินมีวิวัฒนาการมาจากพิณกลอง (กล่องเสียงของพิณชนิดนี้ เดิมเป็นกล่องไม้ทรงกลมซึ่งหนังใช้เป่าเป็นกลอง ต่อมาพัฒนามาเป็นเครื่องดีด) มีโครงสร้างคล้ายกับหรั่วน แต่กล่องเสียงเล็กกว่า ค้ำพิณยาวกว่า กล่องเสียงของพิณมีรูปร่างหลากหลาย ภาพสลักในถ้ำกัวหวงไม่หมายเลขที่ 220 มีภาพสลักพระโพธิสัตว์ อุ้มเครื่องดนตรีชนิดหนึ่ง มีลักษณะคล้ายหรั่วน กล่องเสียงคล้ายกับพิณฉิน ในปัจจุบัน แต่ค้ำพิณสั้น

ส่วนประกอบของพิณฉินประกอบด้วย ตัวพิณ ค้ำพิณ (หรือค้ำพิณ) ลูกบิด และสายพิณ ลำตัวพิณก็คือนั่นเอง ขอบของกล่องเสียงใช้ไม้แผ่น 6 – 8 แผ่นเรียงต่อกัน มีรูเจาะทะลุบนล่างตรงกันเพื่อเสียบก้านพิณ หน้าและหลังของกล่องเสียงปิดทับด้วยไม้ลงมูแผ่น บางๆ ประกอบขึ้นเป็นกล่องเสียง บ้างประกอบเป็นรูปทรงกลม รูปทรงดอกเหมย 6 เหลี่ยมหรือ 8 เหลี่ยม

ค้ำพิณหรือก้านของพิณยาวและแคบ ทำจากไม้เนื้อแข็ง ฝังนมไว้ในเนื้อไม้ ส่วนหัวของพิณแกะสลักเป็นรูปดอกเหมย รูปหรือรูปปลิว¹ หรือรูปปลิว ค้ำบนบอาจประดับประดาด้วยกระดูกสัตว์หรืองาเพื่อความสวยงาม ลูกบิดทำมาจากไม้ หรือตะปูเกลียวโลหะพิณฉินทั่วไปมีสายทั้งหมด 3 สาย หรือ 4 สาย ปัจจุบันนิยมเล่นชนิดสี่สาย ใช้สายไหม หรือสายลวด ใช้ไม้ดีดดีดสาย

ที่มณฑลกวางตุ้ง มีพิณฉินที่หน้ากล่องเสียงจึงด้วยหนัง ที่นิยมคือหนังงู หนังแกะ หนังวัว ที่หน้ากล่องเสียงใช้หย่องเป็นตัวนำเสียง ใช้สายลวด ทำให้ได้เสียงที่ใสและยาว

พิณฉินแต่เดิมใช้เป็นเครื่องดนตรีในบริเวณมณฑลกวางตุ้งเท่านั้น ปัจจุบันเป็นที่นิยมกว้างขวาง ใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงในวงดนตรีพื้นเมือง และวงดนตรีประกอบอุปรากรจีนทั่วไป การตั้งสาย

การตั้งสายพิณฉินตั้งเป็นเสียงคู่ห้า มีช่วงกว้างของเสียงเป็น ซอล – มีสูง(3ช่วงคู่แปด) เป็นเครื่องดีดในกลุ่มเสียงกลาง

¹ หรือ (如意) คือภาชนะชนิดหนึ่ง หัวเป็นรูปเมฆ ค่อนข้างงอ ใช้สำหรับชมความงาม พร้อมเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความเป็นสิริมงคล

พิณฉิ่งบางท้องถิ่นที่มีทั้งสองสาย สามสาย และสี่สาย การตั้งสายแต่ละสายคือเสียงคู่ห้า พิณสี่สายจะตั้งเป็นเสียงเดียวกันสองคู่ ปัจจุบันนิยมใช้พิณชนิดมีสามสาย การตั้งสายคือ ซอล โด ลา มี นมทั้งหมด 19 นม เรียงลำดับตามเสียงมาตรฐาน 12 เสียง ช่วงกว้างของเสียงคือ ซอล – มีสูง (สามช่วงคู่แปด)

เสียงของพิณฉิ่งกวางไส นุ่มนวล บรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นได้อย่างกลมกลืน เนื่องจากเป็นเครื่องดีดที่มีเสียงกลาง ปัจจุบันนิยมใช้ในวงดนตรีพื้นเมืองของกวางตุ้ง เคาโจว ทั้งยังนิยมใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบเครื่องดนตรีอื่นๆ และดนตรีประกอบการแสดงละคร อุปรากรต่างๆ ด้วย

ในวงดนตรีพื้นเมืองกวางตุ้ง การบรรเลงเกาหูฉิ่ง (ซอลสูง) และหยางฉิ่ง (ซิม) พิณฉิ่งเป็นเครื่องบรรเลงประกอบที่ขาดเสียมิได้ โดยเฉพาะช่วงเสียงดนตรีที่แสดงถึงความนุ่มนวล งดงาม ใช้พิณฉิ่งบรรเลงประกอบ จะให้เสียงที่ไพเราะน่าฟังยิ่งนัก

ในวงดนตรีพื้นเมืองทั่วไป นิยมใช้พิณฉิ่งบรรเลงประกอบกับการบรรเลงเดี่ยวของขลุ่ย และซอเอ๋อร์หู ทำหน้าที่บรรเลงทำนองประสานเสียง ให้จังหวะ และยังบรรเลงสอดแทรกทำนองทางเก็บ แต่ไม่นิยมบรรเลงเพลงหรือทำนองช่วงเสียงสูง

秦琴：由古时的“弦鼗”发展而来，结构和阮相似，共鸣箱小于阮和月琴，但琴杆较长，琴箱形状多种，敦煌莫高窟第 220 窟有一飞天合奏图，其中一飞天手抱花边阮，琴箱已与今日之秦琴相似，但琴杆较短。秦琴包括琴身、琴杆、琴头、弦轴和琴弦等部分。

琴身即共鸣箱，由 6 块或 8 块硬质的弧形木板胶接成琴框，上下开有插琴杆的洞眼，琴框两面蒙以桐木薄板而成共鸣箱。琴箱呈梅花形、圆形、六角形或八角形。

琴杆窄而长，一般多用色木等硬杂木制作，上面嵌有音品。

琴头刻成梅花、如意、铲头形，上面有的还嵌以骨花。

弦轴使用琴杆木料或齿轮铜轴。

琴弦有两弦、三弦或四弦的几种，现多使用三弦秦琴，用丝弦或钢丝弦，演奏时使用拨子弹奏。

在广东，还有根据秦琴并结合西洋乐器班卓改革而成的皮鼓琴。它是在琴身面板的中央蒙蟒皮或牛、羊皮，皮面上用琴马架弦，使用钢丝弦。皮鼓琴因面板上有皮膜和使用钢丝弦，所以发音响亮，余音较长，很有特色。

秦琴以前只用于演奏广东音乐，现广泛用于地方戏剧伴奏、民族乐队。

定弦和音域

秦琴以五度音程定弦，音域 $g \sim e3$ ，是结合高、低音乐器的中音乐器。

秦琴有两弦、三弦或四弦的几种，不论两弦或三弦的，都以五度音程定弦，四弦的是每两根定为同度音。现在乐队中使用的多为三弦秦琴，音高定为 (g 、 $d1$ 、 $a1$)，共有 19 个音品，按十二平均律排列，音域从 ($g \sim e3$)。

秦琴的音色明亮、柔和，与别的乐器合奏，音响协调，是结合高、低音乐器的中音乐器。现多用于广东音乐、潮州大锣鼓和民族乐队，也作为各地方剧

种的伴奏乐器。

在广东音乐中，秦琴是配合高胡或扬琴必不可少的伴奏乐器。尤其是表现轻柔、优美的旋律时，有着较好的效果。

在民族乐队中，秦琴常为苗子、二胡等旋律乐器伴奏，担任伴奏部分的节奏与和声部分的声部，或附会其他乐器演奏部分曲调，但很少使用高音。

หลิวฉิน 柳琴

หลิวฉิน เครื่องคิดในกลุ่มพิพาทที่มีความโดดเด่นที่สุด รูปลักษณ์และส่วนประกอบของเครื่องดนตรีชนิดนี้คล้ายกับพิพามาก แต่มีขนาดเล็กกว่า โดยมีความยาวทั้งลำตัว 65 เซนติเมตร ทำจากไม้หลิว (ไม้ต้นหลิว) มีสี่สาย รูปร่างเหมือนใบหลิว จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อว่า พิณใบหลิว นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกอื่น ๆ อีก เช่น พิณหลิววงเดือน พิพาทพื้นเมือง พิพาทบ้าน ขาเหล็กเป็นต้น วิธีการบรรเลงก็คล้ายกับพิพาท แต่ใช้ไม้แผ่นเหลาบางคิด (พิพาทคิดเล็บปลอมที่นิ้วคิด)

หลิวฉิน ในอดีตเป็นเครื่องดนตรีพื้นเมือง นิยมเล่นกันแถบบริเวณมณฑลอันฮุย ซานตง และเจียงซู ใช้บรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรพื้นบ้านตามท้องถิ่นต่างๆ เช่น ละครชื่อโจวละครหลิวฉิน เสียงของหลิวฉินดังกังวาน เสียงสูงมีพลัง ให้อารมณ์และบรรยากาศความเป็นพื้นเมืองได้ชัดเจนยิ่งนัก ด้วยวิวัฒนาการที่ยาวนาน หลิวฉินพัฒนารูปแบบการบรรเลงจนถึงขั้นบรรเลงเพลงเดี่ยว และใช้เป็นเครื่องดนตรีกลุ่มเครื่องคิดเสียงสูงในวงดนตรีจีนโบราณอีกด้วย

หลิวฉินในยุคแรก ๆ ประกอบขึ้นด้วยส่วนประกอบง่าย ๆ มีสายที่ทำด้วยสายไหมสองสาย มีนม 7 นม ช่วงเสียงไม่กว้างมาก คือมีเพียงช่วงเสียงครึ่งคู่แปดเท่านั้น และไม่นิยมเปลี่ยนระดับเสียง ในยุคแรก ๆ นั้น ลำตัวของหลิวฉินมีขนาดใหญ่ เวลาบรรเลงใช้ไม้ไผ่กระบอกเล็ก ๆ สวมไว้ที่นิ้วชี้ แล้วใช้นิ้วหัวแม่มือหนีบให้แน่น ดัดสายเข้าออกโดยใช้แรงจากข้อมือ รูปแบบการบรรเลงง่าย ๆ ต่อมาด้วยเหตุที่ไม้ไผ่แตกหักง่าย จึงใช้เขี้ยวเป็นไม้คิดแทน

หลิวฉิน ไม่เพียงมีรูปร่างคล้ายคลึงกับพิพาท วิธีการบรรเลงก็ไม่แตกต่างกันมาก เพียงแต่หลิวฉินใช้ไม้คิดเท่านั้น การบรรเลงหลิวฉิน จะวางในแนวตั้ง กอดไว้ในอ้อมแขน มือซ้ายถือพิณ นิ้วมือกดสาย มือขวาตีโดยใช้ไม้คิดที่ทำจากไม้ไผ่หรือเขาสัตว์ ใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้จับไม้คิด วิธีการบรรเลงพิพาทในบางท้องถิ่นก็คล้ายคลึงกับการบรรเลงหลิวฉิน

ปลายปี 1958 คีตกวีจินหวางฮู่หราน ร่วมมือกับช่างทำเครื่องดนตรีประดิษฐ์หลิวฉินแบบใหม่ขึ้น เพิ่มสายเป็นสามสาย มีนมเพิ่มขึ้นจากเดิม 7 นมเป็น 24 นม ทำให้ช่วงเสียงเพิ่มมากขึ้น สะดวกในการเปลี่ยนระดับเสียงในเวลาบรรเลง น้ำเสียงใส ชัดเจนขึ้นกว่าเดิม ในยุคปี 70 หวางฮู่หรานได้ประดิษฐ์คิดค้นหลิวฉินขึ้นใหม่อีกครั้ง โดยประดิษฐ์หลิวฉินที่มีสี่สาย และเพิ่มนมมากขึ้น ทำให้ช่วงเสียงเพิ่มมากขึ้น แต่ที่สำคัญที่สุดคือ มีการปรับเปลี่ยนมาใช้ไม้ไผ่เป็นรางนม ใช้สายลวดแทนสายไหม การเดินทางอันยาวนานของหลิวฉินแบบเก่ากว่า 200 ปีจบสิ้นลง หลิวฉินพัฒนาขึ้น

เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงเดี่ยว และได้รับความนิยมมากขึ้น พลิกประวัติศาสตร์หน้าใหม่นับแต่นั้นเป็นต้นมา

ปัจจุบันหลิวฉินมีบทบาทในวงการดนตรีจีนอย่างมาก ในวงดนตรีพื้นเมืองจัดเป็นเครื่องดีดกลุ่มเสียงสูงที่สำคัญ และด้วยเหตุที่หลิวฉินเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงดัง จึงมักใช้เป็นเครื่องบรรเลงดำเนินทำนองหลักของวง และด้วยเหตุที่มีเสียงดัง ยากที่จะถูกกลบเสียงจากเครื่องดนตรีอื่นได้ เพลงที่ต้องการแสดงลีลา อวดฝีมือ อวดทำนองเพลง จึงมักใช้หลิวฉินเป็นเครื่องดำเนินทำนองหลัก ดังกล่าว หลิวฉินยังมีเสียงคล้ายกับเครื่องดนตรีตะวันตกชื่อ แมนโดลิน Mandolin ซึ่งนิยมนำมาใช้บรรเลงร่วมในวงออร์เคสตราของจีนอย่างมาก

เทคนิควิธีการดีดหลิวฉิน มีขวามนอกจากการดีดเข้าออกธรรมดาแล้ว ยังมีเทคนิคแพรวพราวมากมาย เช่น ดีดเดี่ยว ดีดคู่ กวาด วนเป็นต้น ส่วนมือซ้ายนอกจากจะกดสายธรรมดาแล้ว ยังมีเทคนิคมากมายเช่นกัน เช่น ดีดสาย ผัด ดึง ประ เป็นต้น เทคนิคต่างๆ คล้ายคลึงกับการดีดพิพา และด้วยเหตุที่หลิวฉินมีความสามารถพิเศษในการดีดให้เกิดเป็นกลุ่มเสียงพร้อม ๆ กัน เสียงที่ได้เป็นธรรมชาติ ชัดเจน เป็นที่ต้องการ เมื่อดีดเพลงที่มีอารมณ์ร้อนแรง หลิวฉินก็สามารถดีดให้เกิดเป็นเสียงได้อย่างคึกคักและร้อนแรง แต่ในขณะที่เมื่อต้องการเสียงที่อ่อนโยน นุ่มนวล งดงาม ก็สามารถบรรเลงได้อย่างลึกซึ้งถึงอารมณ์

เพลงเดี่ยวหลิวฉิน เช่น มู่เหมียนฮวาคาย (ดอกฝ้ายบาน) เจียนซี (กระบี่) จินเสอชางอู่ (งูทองเรืองระบำ) ซุนเต้าอี้เหอ (ใบไม้ผลิที่ลำธารอี) ไป่เหมานหวิ (นางพญาผมหงา) ซวีชื้อฉวี (เพลงรำพัน)

柳琴：典型的琵琶类弹拨乐器，外形及构造与琵琶相似，但比琵琶要小，通体长约 65 厘米，用柳木制作，四弦，形如柳叶，故又名柳叶琴。别名“柳月琴”、“土琵琶”、“金刚腿”等。演奏方法与琵琶类似，只是右手用拨子弹奏。

柳琴原是流行于鲁、皖、苏一带的民间乐器，用作柳琴戏、泗洲戏等地方戏曲的伴奏及弹奏简单歌曲，发音响亮宏大，音色高亢刚劲，富有浓郁的乡土气息。经过长时间的发展，现已发展为独奏乐器，并常用于民族乐队中的高音乐器。

最早的柳琴，构造较简单，只有两条丝弦，7 个用高粱秆做成的品位，音域很窄，仅有一个半八度，还不便转调。当时的琴体较大，演奏时有一竹筒套在食指上，用拇指捏紧，靠手腕甩动而拨弦发音，演奏形式别具一格。后以竹套质脆易裂，使用挖空的牛角圆筒代替。

柳琴不仅在外形和构造上与琵琶相同，演奏方法也和琵琶一样，只是演奏时用拨子弹拨。演奏柳琴时，演奏者要端坐，将柳琴斜放在胸前，左手持琴，手指按弦，右手把拨子夹在拇指和食指之间，弹拨琴弦，姿势非常幽雅。有的地方，柳琴的演奏方法和阮一样。

1958 年底，王惠然和乐器厂的师傅一起研制成功了第一代新型柳琴——三弦柳琴。三弦柳琴由原来的两根弦变成了三根弦，音柱也由 7 个增加到 24 个。跟土琵琶相比，新型柳琴扩大了音域，方便了转调，音色也由闷噪变得明

亮起来。70 年代，王惠然又研制出了第二代新型柳琴——四弦高音柳琴。第二代新型柳琴除了在琴弦和音柱的数量上又有所增加外，最主要的变化是用竹子代替了高粱秆，用钢丝代替了丝弦。这些改革大大改善了柳琴各方面的性能，丰富了表现力。从而使柳琴结束了 200 余年来仅仅作为伴奏乐器的历史，走上了独奏乐器的发展道路。

今天，柳琴在中国音乐表演的领域里扮演着各种各样的角色。在民族乐队中，柳琴是弹拨类乐器组的高音乐器，有独特的声响效果，常常演奏高音区重要的主旋律。由于它的音色不易被其他乐器所掩盖和融合，有时还担任技巧性很高的华彩段落的演奏。另外，柳琴还具有西洋乐器曼陀林的音响效果，与西洋乐队合作，别有风味。

柳琴的演奏技巧，右手有弹、挑、双弹、双挑、扫拂和轮奏等，左手有吟弦、打弦、带弦、推拉弦和泛音等，其指法符号均与琵琶的指法符号相同。柳琴可以演奏各种度数的和音与和弦。自然泛音灵敏清晰、效果良好。它的震音奏法也具特色，强奏时紧张、热烈；弱奏时安静、甜美。

柳琴曲《木棉花开》《剑器》《金蛇狂舞》《春到沂河》《白毛女》《叙事曲》

กู่ฉิน 古琴

กู่ฉิน เป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่ของจีน ในสมัยโบราณเรียกกู่ฉินว่า “ฉิน” หรือ “เหยฉิน” มีประวัติความเป็นมายาวนาน บรรพบุรุษจีนได้ประดิษฐ์กู่ฉินขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์โจว คือเมื่อ 3,000 กว่าปีมาแล้ว

รูปลักษณะของกู่ฉินงดงาม มีเสียงไพเราะนุ่มนวล สามารถบรรเลงเสียงได้ละเอียดลึกซึ้งมากมายหลากหลาย คนโบราณให้ความสำคัญกับการบรรเลงกู่ฉินมาก มีข้อกำหนดสำหรับการบรรเลงมากมาย เช่น ก่อนการบรรเลงจะต้องอาบน้ำชำระร่างกาย เปลี่ยนเสื้อผ้าให้สะอาด จุดธูปกำยาน นั่งท่าขัดสมาธิวางกู่ฉินไว้บนตักหรือบนโต๊ะ การบรรเลงใช้มือซ้ายดีดสาย มือขวากดสายบรรเลงทำนอง การกดอาศัยสัญลักษณ์ที่สลักไว้ที่หน้ากู่ฉินเป็นเครื่องกำหนดตำแหน่งเสียง ความแม่นยำของเสียงมีข้อกำหนดที่เคร่งครัด

บัณฑิตในสมัยโบราณผูกพันใกล้ชิดกับกู่ฉินอย่างแยกกันไม่ออก เอกสารที่บันทึกเกี่ยวกับกู่ฉินล้วนแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่ศึกษากู่ฉินก็คือคือบัณฑิตผู้มีการศึกษาสูงนั่นเอง เป็นทั้งผู้ศึกษาบรรเลง รังสรรค์และเสพวรรณกรรมสำคัญของกู่ฉิน นับเป็นผู้สร้างคุณูปการต่อการสืบทอดเครื่องดนตรีชนิดนี้อย่างใหญ่หลวง

การประกอบกู่ฉินมีความพิถีพิถันมาก นับได้ว่าเป็นศิลปะวิทยาที่สูงส่งแขนงหนึ่งที่เดียวสมัยถึงและยังเป็นยุคทองของการประดิษฐ์กู่ฉิน งานจิตรกรรมฝีมือต่างๆ ตลอดจนการคิดค้นวิธีบรรเลงกู่ฉินใหม่ ๆ เกิดขึ้นมากมาย แต่หลังจากนั้นก็ขาดการสืบทอดไปหลายปี ผู้ประดิษฐ์กู่ฉินก็คือผู้บรรเลงกู่ฉินนั่นเอง แต่ด้วยจินตนาการที่แตกต่างกันทำให้ขนาดและรายละเอียดต่างๆของกู่

ฉินมีความแตกต่างกันไป ในระยะเวลาหลายสิบปีมานี้ ประเทศจีนรื้อฟื้นการประดิษฐ์ฉินขึ้นใหม่ และพัฒนาให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น ทำให้เสียงฉินกลับมีชีวิตก้องวานแว่วจับใจจับใจขึ้นมาอีกครั้ง

เสียงของฉินแสดงอารมณ์ได้มากมาย ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์หรือสภาพต่างๆทางธรรมชาติ ล้วนสามารถใช้ฉินบรรเลงถ่ายทอดออกมาเป็นทำนองได้อย่างไพเราะน่าฟัง การบรรเลงฉินมีหลากหลายลักษณะ สามารถบรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วมกับขลุ่ย บรรเลงการขับร้องเพลงโบราณ เพลงฉินที่มีอยู่ในปัจจุบัน เกินกว่าครึ่งเป็นเพลงที่บรรเลงประกอบการขับ

ส่วนประกอบ

ลำตัวฉินยาวประมาณ 3 ฟุต 6.5 นิ้ว (หรือประมาณ 120 – 125 เซนติเมตร) ความยาวของฉินตามมาตรฐานวัดของจีนเป็นสัญลักษณ์แทนจำนวนวัน 365 วัน ความกว้าง 6 นิ้ว (20 เซนติเมตร) ความหนา 2 นิ้ว (6 เซนติเมตร)

รูปลักษณะของฉินเดิมได้จินตนาการมาจากหงส์ ลำตัวของฉินแต่ละส่วนเปรียบเป็นลำตัวหงส์ (หรืออาจจะเปรียบว่าเป็นลำตัวมนุษย์ก็ได้) มี หัว คอ บ่า เอว หาง และเท้า

“หัวพิณ” ด้านบนเรียกว่าหน้าผาก ได้หน้าผากฝังไม้เนื้อแข็งเป็นโต๊ะรองสาย เรียกว่า เยว่ซาน หรือ หลินเยว่ (แปลว่า “ขุนเขา” คือส่วนที่เป็นโต๊ะของเครื่องดนตรีประเภทคีย์) เมื่อวางในแนวราบแล้วจะเป็นส่วนที่สูงที่สุดของพิณ พื้นพิณมีช่องเสียง 2 ช่อง ช่องที่อยู่ตรงกลาง เรียกว่า หลงฉือ (สระมังกร) อีกหนึ่งช่องอยู่ก่อนไปทางหาง ขนาดเล็กกว่า เรียกว่า ฟังจ่าว (บ่อหงส์) เป็นการเปรียบเทียบจินตนาการกับพื้นพิภพที่ด้านบนมีภูเขา ด้านล่างมีสระน้ำ

ข้างๆ เยว่ซานอีกด้าน ฝังไม้เนื้อแข็งไว้เป็นที่รองสายเรียกว่า ฉิงตู ด้านบนมีรูร้อยสาย 7 รู ด้านล่างมีหมุดยึดสาย 7 หมุด ปลายอีกด้านมี ตาหงส์ และ ที่รองหมุด

จากเอวลงไปเรียกว่า หางพิณ มีไม้เนื้อแข็งแซะเป็นร่องวางสายเรียกว่า เหงือกมังกร ขอบทั้งสองด้านของเหงือกมังกรเรียกว่า เขามังกร

สายทั้ง 7 สาย เป็นตัวแทนดาวเจ็ดดวง พาดผ่านด้านบนของฉิงตู เยว่ซาน เหงือกมังกร แล้วไปพันไว้ที่หมุดใต้พิณซึ่งมีอยู่สองหมุด เรียกชื่อว่า เยียนจู้ (ขาห่าน)

หน้าพิณฝังหมุดกลมให้เรียบเป็นหน้าเดียวกับพื้นพิณ 13 หมุด เป็นสัญลักษณ์แทน 1 ปีมี 12 เดือน และเดือนอธิกสุรทินอีก 1 เดือน

กล่องเสียงของฉินไม่เหมือนกับกล่องที่ใช้ไม้ประกอบกันขึ้นเป็นกล่อง แต่เป็นไม้ทั้งท่อนแล้วขุดเป็นโพรง กล่องเสียงค่อนข้างหนา ด้านในไม่ได้ขัดละเอียด ทำให้ได้เสียงที่เป็นเอกลักษณ์ ฟังดูแล้วชวนให้จินตนาการถึงภาพเลื่อนรางของประวัติศาสตร์

ด้านในของเอวพิณและหัวพิณมีปล่องเสียง 2 ช่อง เรียกชื่อว่า เสอเสวีย (ถ้ำลิ้น) และ เซิงฉือ (สระเสียง) ด้านหางโดยปกติแล้วก็จะมีปล่องเสียงอีก 1 ช่อง เรียกชื่อว่า ยว้นเจ้า(สระทำนอง) อยู่ในตำแหน่งตรงกันข้ามกับสระมังกร และสระหงส์ที่อยู่ด้านพื้นพิณ แต่ละปล่องเสียงมีช่องรับเสียง

ด้านหัวถัดจากสระมังกรไป มีช่องรับเสียงเรียกว่า เทียนจู้ (หลักฟ้า) ด้านหางมี ตี๋จู้ (หลักดิน) เป็นที่รับเสียง ซึ่งจะทำให้เสียงพินเมื่อออกมาจากปล่องเสียงแล้วจะไม่กระจายออกไป แต่ยังคงสะท้อนวนเวียนอยู่ในตัวพินนั่นเอง

กู่ฉินไม่มีนมหรือหย่องประจำสาย ทำให้สายมีความสั่นสะเทือนสูง ทำให้ได้เสียงที่มีความยาวมาก การบรรเลงจึงมีความเป็นอิสระมากในการกดเพื่อให้เกิดเสียงแบบต่างๆ ที่สำคัญสามารถบรรเลงเสียงโหยได้เป็นอย่างดี เป็นเอกลักษณ์ที่เป็นหนึ่งของกู่ฉินโดยแท้

สายพินมี 2 ชนิด คือสายใหม่ กับสายลวดในล่อน

สายใหม่ เสียงที่ได้จากสายใหม่มีความพิเศษคือได้ท่วงทำนองเสียงที่ยาว เสียงทุ้ม นุ่มนวล อรรถรสของเสียงดนตรีจับจิตจับใจ แต่หากผู้บรรเลงฝีมือไม่ดี จะบรรเลงให้ไพเราะได้ยาก การใช้สายใหม่เหมาะกับกู่ฉินเป็นอย่างมาก เพราะกู่ฉินเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงขับกล่อม สร้างสมาธิ ปัญญาแก่ตัวผู้บรรเลงเอง ไม่ได้ใช้บรรเลงให้ความสุขรื่นรมย์กับผู้อื่น จึงไม่ต้องการเสียงดังมาก เสียงที่ได้จากสายใหม่ได้ยินในระยะสามก้าว เพียงพอสำหรับให้ผู้บรรเลงค้ำในท่วงทำนองอันเลิศล้ำ แต่ข้อเสียของสายใหม่คือ ขาดง่าย ไม่คงทน

สายลวดในล่อน เหมาะสำหรับกู่ฉินที่ใช้บรรเลงในการแสดง สายลวดในล่อนให้เสียงดังกังวานใส แต่เสียงไม่ไพเราะนุ่มนวลเหมือนเสียงที่ได้จากเส้นใหม่ บางครั้งยังมีเสียงกระทบที่เกิดจากโลหะ ทำให้สูญเสียอรรถรส และสมาธิในเพลง

การตั้งสาย กู่ฉินใช้ระบบกลุ่มโน้ต 5 เสียง บันใดเสียง ฟา เริ่มตั้งแต่สาย 1 ถึงสาย 7 ตั้งเสียงเป็น โคะ เร ฟา ซอล ลา โคะ เร

เพลงเอกของกู่ฉิน เช่น จู๋หวิซ่างหว่าน (ประมวงเมาขับสายซัณฑ์) จื่อเฉาเฟย (ไก่อฟ้าเหิร) ยี่โหลวซุนเสี่ยว (อรุณฉายหอยหอย) หยวิเกอ (เพลงประมวง) สือซ่างหลิวเฉวียน (น้ำพุพุ่งศิลา) เซาโส่วเวินเทียน (ฉงนถามฟากฟ้า) หยวิเฉิวเวินต้า (ชาวประมวงคนตัดไม้จันรรจ์) อู่เย่อชีวฟง (ใบถองอุ้งเรีงลม) เป็นต้น

古琴是中国古老的弹拨乐器。古琴在古代被称为“琴”或“瑶琴”，它的历史非常悠久，远在 3,000 多年前的周代，中华民族的祖先就已经创制了古琴。

古琴的造型精美，音色圆润清脆，音响细腻，丰富多变。古人演奏古琴，非常讲究。演奏之前，要沐浴更衣，点上香柱，然后双腿盘坐，把琴放在腿上或桌上演奏。鼓琴时，用左手拨弹琴弦，右手按弦取音，演奏时完全靠琴徽来标记，音准要求非常严格。

中国古代文人与古琴音乐有着密不可分的联系。大量的古代文献记载表明，中国文人一直是古琴音乐的主要参与者，他们在古琴的创作、演奏、赏析和传播等方面都做出了重要的贡献。

古琴的制作是非常讲究，是一门专门的艺术。唐、宋时期是古琴制作的黄金年代，出现了许多工艺精巧、音色优美的珍品。但古琴的制作已失传多年，一些历代流传下来的古琴，由于多为演奏家自制，各部件的位置和尺寸都不统一。近几十年来，中国恢复了古琴的制作，并对它进行了改良，使这一古老的

乐器重新焕发出动人的光彩。

古琴具有丰富的表现力，喜怒哀乐的情感和对大自然景物的描绘，在古琴上都能生动地表达出来。古琴的演奏形式很丰富，可用作独奏，和箫合奏，还可以为古歌的演唱来伴奏。在现存的琴曲中，有近一半是专门用来伴奏的琴歌。

琴一般长约三尺六寸五（约 120—125 公分左右），象征一年三百六十五天（一说象周天 365 度）。一般宽约六寸（20 公分左右）。一般厚约二寸（6 公分左右）。

琴最早是依凤身形而制成，其全身与凤身相应（也可说与人身相应），有头，有颈，有肩，有腰，有尾，有足。

“琴头”上部称为额。额下端镶有用以架弦的硬木，称为“岳山”，又称“临岳”，是琴的最高部分。琴底部有大小两个音槽，位于中部较大的称为“龙池”，位于尾部较小的称为“凤沼”。这叫上山下泽，又有龙有凤，象征天地万象。

岳山边靠额一侧镶有一条硬木条，称为“承露”。上有七个“弦眼”，用以穿系琴弦。其下有七个用以调弦的“琴轸”。琴头的侧端，又有“凤眼”和“护轸”。

自腰以下，称为“琴尾”。琴尾镶有刻有浅槽的硬木“龙龈”，用以架弦。龙龈两侧的边饰称为“冠角”，又称“焦尾”。七根琴弦上起承露部分，经岳山、龙龈，转向琴底的一对“雁足”，象征七星。

琴面上有十三个“琴徽”象征一年十二个月和一个闰月。

古琴的音箱，不象箏等乐器那样粘板而成，而是整块木头掏空而成。其音箱壁较厚，又相对较粗糙，所以其声更有独特韵味和历史的沧桑感。琴腹内，头部又有两个暗槽，一名“舌穴”，一名“声池”。尾部一般也有一个暗槽，称为“韵沼”。与龙池、凤沼相对应处，往往各有一个“纳音”。龙池纳音靠头一侧有“天柱”，靠尾一侧有“地柱”。使发声之时，“声欲出而隘，徘徊不去，乃有余韵”。

由于琴没有“品”（柱）或“码子”，非常便于灵活弹奏，又具有有效琴弦特别长，琴弦震幅大，余音绵长不绝等特点，所以才有其独特的走手音。

琴弦有两种之分，即丝线和尼龙钢弦；

（一）韵味十足的丝弦

约在虞舜时代，中国人已开始养蚕。自那时起，琴弦一直以蚕丝制成。丝弦的特点在于韵长味厚、苍古圆润。丝弦韵长不假，韵味醇厚，柔和饱满，敏感细腻等。使用丝弦，细诉情怀，确是直触人心，实是乐事。当然，若弹琴的功夫不到，其缺点也会被暴露无余。丝弦的使用，非常合于古琴“愉己不娱人”的性格，利于内心深层的交流，所以也并不要求音量有多大。事实上，使用丝弦弹奏古琴时的音量较小，甚至弹到细微处，三步以外就听不到了。另外，丝弦也存在着易断折等问题。

（二）清亮的尼龙钢弦

近年来，为适应演奏的需要，古琴也开发出了尼龙钢弦。尼龙钢弦的特色是清脆明亮，解决了丝弦音量较小的问题（当然，琴有琴的韵味，虽说解决了音量问题，但音量比箏等乐器仍较小）。使用尼龙钢弦，虽使琴的声音更加亮，但在韵味上，比起丝弦来，可就差了一大截。另外，尼龙钢弦也具有有时会发出金属噪音的问题。

古琴定弦，现今通常以正调(F 调)五声音阶为基准，从第一弦到第七弦，依次为 C、D、F、G、A、c、d。

古琴曲有《醉渔唱晚》《雉朝飞》《玉楼春晓》《渔歌》《石上流泉》《搔首问天》《渔樵问答》《梧叶舞秋风》

พิณสายเดี่ยว 独弦琴

พิณสายเดี่ยว เป็นพิณของชนกลุ่มน้อยชาวจีน (ชาวเวียดนาม) ภาษาจีนเรียกชื่อตามเสียง ภาษาจิงว่า ตานผาว (ภาษาเวียดนามออกเสียงว่าต่านบ่าว) นิยมบรรเลงแถบเขตปกครองตนเองชาวจ้วง มณฑลกว่างซี

พิณสายเดี่ยวมีสองแบบคือ แบบที่ทำจากไม้ท่อนซุง และแบบที่ทำจากไม้ไผ่ พิณที่ทำจากไม้ไผ่ลำตัวพิณยาว 100 เซนติเมตร ลำไม้ไผ่ผ่าครึ่งก่อน 1 ใน 3 เส้นผ่านศูนย์กลาง 12 – 15 เซนติเมตร ส่วนนี้เป็นกล่องเสียงของพิณ วางด้านที่ผ่าครึ่งไว้ด้านล่าง ให้ด้านโค้งขึ้นบน บางครั้งเรียกว่า พิณผาวสายเดี่ยว

ส่วนพิณที่ทำจากไม้ ลำตัวพิณเป็นรูปทรงกระบอกเหลี่ยม ความยาว 105 เซนติเมตร ปลายด้านขวากว้างและใหญ่กว่าอีกด้านหนึ่งเป็นด้านหัวพิณ กว้าง 11.5 เซนติเมตร หนา 8 เซนติเมตร ปลายด้านซ้ายเล็ก เรียกว่า หางพิณ กว้าง 9 เซนติเมตร สูง 6.5 เซนติเมตร หน้าพิณและพื้นล่าง ทำจากไม้ลงมู่หรือไม้สน หน้าพิณโค้งนูนขึ้นเล็กน้อย ลำตัวของพิณทำจากไม้หนุมู่ หรือไม้ฮวาหลี ด้านหัวพิณมีช่องระบายเสียง ภายในมีกล่องเก็บเสียง และกระจายเสียง ลูกบิดทำจากไม้หรือหมุดเกลียว ฝังตะกั่วในแนวขวางที่หัวพิณ หางพิณมีแท่งที่ทำจากเขาวัว หรือเหลาจากไม้ไผ่ลักษณะโค้งงอ ใช้เป็นก้านสำหรับโยกสาย ความยาว 30 เซนติเมตร (ด้วยความโค้งของคันโยกลักษณะคล้ายธนูนี้ บางครั้งเรียกชื่อว่า พิณธนู) ด้านล่างแขวนน้ำเต้าเป็นเครื่องประดับ ใช้สายลวดหรือสายในล่อนพันลวด ผูกสายที่หมุดยึดสาย แล้วโยงผ่านลำตัวพิณตามแนวยาวไปผูกกับคันโยก ไม้ดีดทำจากไม้ไผ่เหลาเป็นแผ่นความยาว 10 เซนติเมตร กว้าง 0.5 เซนติเมตร ใช้ส่วนที่แหลมของไม้ดีด ดัดสาย แล้วโยกคันโยกเพื่อบังคับเสียง

การบรรเลง วางพิณไว้บนตักหรือบนโต๊ะตามแนวขวาง มือขวาดีดสาย มือซ้ายโยกคันบังคับเสียงให้ตึงหย่อน ทำให้ได้เสียงต่างๆ กัน เสียงที่ได้เช่น ซอล โด มี ซอลสูง โดสูง การโยกคันโยกสามารถบังคับเสียงให้เสียงสูงถึงสามระดับคู่แปด เสียงต่ำสี่ระดับคู่แปด ตั้งสายเสียง ลา จะได้ช่วงเสียงเป็นเสียง มีต่ำ ถึง โดสูงสามช่วงคู่แปด วิธีคิดนอกจากการคิดแล้ว ยังมีวิธีการบรรเลงอย่างอื่นอีกเช่น เกี้ยว ประเด็น ส่วนการบรรเลงของมือซ้ายมี ดัน คิง คิงขี้ ดันขี้ ดี ชน เขย่า สั่น โหย เป็นต้น

เพลงเอกของพิณสายเดี่ยวเช่น เกาซานหลิวสูย (เขาสูงน้ำไหล) ฉีหม่า (จี่ม้า) บทเพลงที่เพลงแต่งขึ้นใหม่เช่น จีจ้านเปียนฉุย (กองทัพพรหมแดน) หยวีซุนเจินฉวี (บทเพลงรุ่งอรุณ ณ หมู่บ้านประมง) เป็นต้น

独弦琴，京族弹弦乐器。京语称旦匏。流行于广西壮族自治区防城各族自治县。

有竹制和木制两种。竹制者，以长 100 厘米、直径 12—15 厘米的大半边毛竹筒为音箱，劈面朝下加底而成，又名独弦匏琴。

木制者，琴体呈不规则长方盒形，全长 105 厘米。右端较大为琴首，宽 11.5、高 8 厘米，左端较小为琴尾，宽 9、高 6.5 厘米。面板、底板桐木或松木制，面板呈拱形。侧板红木或花梨木制。琴首设方形出音孔，内置拾音器、扬声器。弦轴木制或用机械轴，横置琴首内，旋柄外出。琴尾置牛角或竹制摇杆，长 30 厘米，上部弯弓状，故又称弦弓，下部穿以喇叭状葫芦为饰。张钢丝弦或尼龙钢丝弦，一端缠于弦轴，另一端通过葫芦口系于摇杆。竹制拨片长 10、宽 0.5 厘米，挑弦一端细而尖。是泛音演奏乐器。

演奏时，置琴于双腿或桌上。右手执拨片挑弹，手掌外侧轻触弦的三分之一至八分之一处，发出泛音和基音的复合音，取得 g、c1、e1、g1、c2 等基本音。左手握摇杆推、拉，改变琴弦张力，可使每个音升高大三度、降低纯四度。定弦 A，音域 E—#c3。右手技巧有弹、挑和触弦。左手技巧有拉、推、揉弦、拉揉、推揉、打、撞、摇、颤音和滑音等。

传统独奏曲有《高山流水》、《骑马》等。创作独奏曲有《激战边陲》、《渔村晨曲》等。

พิณสามสาย 三弦

พิณสามสายเป็นเครื่องดนตรีที่พัฒนามาจากกลองเชือกในสมัยโบราณ เป็นเครื่องดนตรีสำคัญในการบรรเลงเพลงในสมัยหยวน นับแต่สมัยซึ่งเป็นต้นมา พิณสามสายได้รับความนิยมมาก โดยมากใช้บรรเลงประกอบการขับลำ

พิณสามสายเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เสียนจื่อ (เครื่องสาย) เป็นเครื่องดีดเก่าแก่ของจีน มีด้ามยาว กล้องเสียงทรงเหลี่ยม จิงหน้าด้วยหนัง มีสามสาย บรรเลงโดยกอดไว้ในแนวเอียง มีน้ำเสียงคุดัน แข็งกร้าว สามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม และบรรเลงประกอบ มักใช้เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้าน พื้นเมืองประกอบการแสดงพื้นเมือง และการขับลำ

214 ปี ก่อนคริสตกาล หลังจากจีนล้มสลาย ลี้กั๋วรวบรวมอำนาจสำเร็จ เริ่มส่งผู้คนไปซ่อมกำแพงหมื่นลี้ตามแนวชายแดน เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดและความเหนื่อยล้าจากการทำงาน ชนชาวเหนือได้ริเริ่มนำเอากลองเข่ามาเสริมด้าม พาดด้วยสายไหม จิงหน้าด้วยหนัง ทำกล้องเสียงเป็นทรงกลม สามารถใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงเป็นทำนองเพลงได้ โดยเรียกชื่อในขณะนั้นว่า “พิณกลอง” (กล้องเสียงของพิณชนิดนี้เดิมเป็นกลอง แล้วพัฒนามาเป็นกล้องเสียงของ

พิณ) นับเป็นจุดกำเนิดแรกเริ่มที่สุดของพิณสามสาย ใช้ในกองทัพทหารทางภาคเหนือ หนังสือเรื่อง ซิเหอฉือฮว่า (เรื่องเล่าซีเหอ) แต่งโดยเหมาฉีหลิง ในสมัยราชวงศ์ซิง กล่าวถึงพิณสามสายไว้ว่า “พิณสามสายเกิดในยุคฉิน เดิมคือกลอง เปลี่ยนรูปร่างใหม่ ให้เสียงดั่งขลุ่ย เรียกชื่อว่า กู่กู่ ชาวฉินนิยมเล่น เดิมคิดว่าเป็นเครื่องสี่ แต่หาใช่ไม่”

บันทึกในสมัยถังเรื่อง บันทึกการสอน บทประพันธ์ของซุ่ยหลิงชิน กล่าวถึงชื่อพิณสามสาย แต่ไม่ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะรูปร่างของพิณ วิทยาการสิบหมูในสมัยถัง ไม่ได้กล่าวถึงพิณสามสาย

ในสมัยหยวน พิศสามสายนิยมเล่นกันในภาคกลาง เป็นเครื่องดนตรีหลักที่บรรเลงเพลงในสมัยนี้ แต่เรียกชื่อว่า เสียนซู่ (เครื่องสาย)

โบราณวัตถุที่ขุดค้นได้จากสุสานสมัยหนานซ่ง ที่มณฑลเสฉวน มีศิลาจารึกที่มีภาพสลักของพิณสามสาย วัตถุโบราณที่ขุดได้จากสุสานมณฑลเหอหนานมีรูปปั้นคนบรรเลงพิณสามสาย จิตรกรรมฝาผนังที่พบในสุสานมณฑลเหอหนานหนึ่งพบภาพคนตีพิณสามสาย แสดงให้เห็นว่าพิณสามสายได้รับความนิยมไปทั่วนับแต่สมัยซ่งหยวนเป็นต้นมา

ส่วนประกอบของพิณสามสาย

พิณสามสายประกอบขึ้นง่าย ๆ แบ่งได้เป็นสามส่วนหลัก ๆ คือ หัวพิณ ค้ำพิณ และกล่องเสียง ด้านหัวพิณมีลูกบิดขึงสาย พาดสายไปตามแนวยาวของค้ำพิณ ผ่านกล่องเสียงที่ขึงด้วยหนัง แล้วมีหย่องไม้เป็นตัวกลางนำเสียง

หัวพิณทำเป็นรูปปลั้ว เป็นส่วนที่จะประดับประดาเลี่ยมด้วยมุกหรือโลหะต่าง ๆ หรือสามารถแกะสลักเป็นลวดลายก็ได้ ตรงกลางแฉะเป็นร่องวางสาย ด้านข้างของร่องวางสายเจาะรูใส่ลูกบิดสามรู

ค้ำของพิณเหล่านี้เป็นค้ำยาว รอบวงเป็นลักษณะครึ่งวงกลม ขัดให้เรียบมัน ด้านบนเป็นที่ฝังลูกบิด ด้านล่างเสียบเข้ากับกล่องเสียง ลักษณะเด่นของพิณสามสายคือ บนค้ำพิณไม่มีนมเป็นที่บังคับเสียงเหมือนอย่างเครื่องดนตรีอื่น ๆ

กล่องเสียงเรียกอีกชื่อว่า กลอง ทำเป็นทรงกลมแบน ขึงหน้าด้วยหนังทั้งสองด้าน ที่ญี่ปุ่นใช้หนังแมวขึงหน้า เรียกชื่อว่า ซานเว่ยเสียน (ซามิเซ็ง)

หย่อง วางไว้ในตำแหน่งกลางของหน้ากล่องเสียง เป็นตัวรองสาย นำเสียงผ่านไปยังกล่องเสียง

สายพิณใช้สายไหม ตั้งสายจากสายนอก สายกลาง สายใน จากสูงไปต่ำ ปลายสายผูกไว้ที่หมุดด้านล่างของกล่องเสียง ปลายอีกด้านพันไว้กับลูกบิดด้านหัวพิณ

ในช่วงไม่กี่ปีมานี้ เกิดพิณสามสายขึ้นหลายลักษณะ สามารถแบ่งได้เป็น พิศสามสายลำเนียงได้ พิศสามสายใหญ่ พิศสามสายเล็ก และพิณสามสายไฟฟ้า

การตั้งสาย

พิณสามสายมีวิธีการตั้งสายหลายแบบ โดยทั่วไปนิยมตั้งสายสองแบบ คือ สายกลางแข็ง กับ สายกลางอ่อน แต่ที่นิยมคือการตั้งสายแบบ สายกลางแข็ง

สายกลางแข็ง คือ สายกลางและสายในตั้งเป็นคู่ห้า สายกลางและสายนอกตั้งเป็นคู่แปด ส่วนการตั้งสายแบบ สายกลางอ่อน คือ สายกลางและสายในตั้งเป็นคู่สี่ สายกลางกับสายนอกตั้งเป็นคู่แปด ช่วงเสียงของพิณสามสายโดยปกติแล้วมีช่วงเสียงกว้างเท่ากับคู่แปด 3 คู่ เสียงที่บรรเลงฟังดูเข้มแข็ง ยิ่งใหญ่ เสียงใสดังกังวานแต่นุ่มลึก

ปี 1964 ศิลปินชื่อหวางเจินเซียน แห่งวิทยาลัยการดนตรีได้ประดิษฐ์พิณสามสายเป็นสี่สาย ตั้งสายเป็นเสียง มี ลา เร ซอล และในปี 1976 ก็ได้ประดิษฐ์พิณสี่สายอีกแบบหนึ่ง ตั้งเสียงเป็น ซอล ที เร ซอล

การบรรเลงพิณสามสาย มือซ้ายกดสาย มือขวาตีคสาย วิธีตีได้แบบอย่างมาจากการตีตีพิพา แต่ด้วยเหตุที่พิณสามสาย ไม่มีนมบังคับเสียง ดังนั้นการกดสายเพื่อบังคับเสียงสูงต่ำทำให้เกิดเป็นทำนองจึงมีความอิสระมาก สามารถบรรเลงเสียงโหยได้ดี ใช้บรรเลงเพื่อสร้างสีสันประกอบการขับร้อง การแสดงต่างๆ โดยเฉพาะเพลงที่มีเสียงซาร์ป เฟลต พิณสามสายสามารถบรรเลงได้อย่างคล่องแคล่วและชัดเจน เหมาะอย่างยิ่งสำหรับการบรรเลงถ่ายทอดทำนองที่แสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก

การปรับปรุงเปลี่ยนรูปของพิณสามสาย ให้ความสำคัญกับความสั้นยาวของค้ำพิณมากขึ้นซึ่งมีผลโดยตรงต่อวิธีการตีและลักษณะเฉพาะตัวของพิณ พิณสามสายผ่านการลองผิดลองถูกมาหลายชั่วอายุคน ปัจจุบันพิณสามสายมีความยาวของค้ำพิณมาตรฐานคือ 86 เซนติเมตร หัวพิณควรมีน้ำหนักเบา ตัวกลองเสียงและค้ำพิณใช้ไม้แดงดีที่สุด

三弦 源于古时的弦鼗，元朝时是元曲的主要伴奏乐器。明清以来三弦极为盛行，主要用于说唱曲艺伴奏。

三弦：又称“弦子”，我国传统弹拨乐器。柄很长，音箱方形，两面蒙皮，弦三根，侧抱于怀演奏。音色粗犷、豪放。可以独奏、合奏或伴奏，普遍用于民族器乐、戏曲音乐和说唱音乐。

早在公元前 214 年，秦始皇灭六国完成统一后，就征发黎民百姓去边疆修筑有名的万里长城，为了调剂繁重的劳役，我国北方各民族人民，曾把一种有柄的小摇鼓加以改造，在上面栓了丝弦，制成了圆形、皮面、长柄、可以弹拨的乐器，当时称为“弦鼗”。这就是三弦的前身，最早在北方边疆的军队中使用。清代毛其龄《西河词话》：“三弦起于秦时，本三十鼓鼓之制而改形易响，谓之鼓鼓，唐时乐人多习之，世以为胡乐，非也”。

唐崔令钦《教坊记》中出现过三弦之名，但其型制不明，唐代十部伎中皆无三弦。

元朝时，三弦盛传于中原，是元曲的主要伴奏乐器，当时曾称弦索。

四川广元罗家桥南宋墓出土伎乐石雕中有演奏三弦的图像，河南焦作西冯村金墓出上有演奏三弦的乐俑，辽宁凌源富家屯元墓壁画中有演奏三弦的图像，说明三弦在宋元时期已广泛流传于全国各地。

三弦的结构

三弦的构造较简单，可分为琴头、琴杆和琴鼓三部分，由琴头、弦轴、山口、琴杆、鼓框、皮膜、琴马和琴弦等组成。

三弦的构造较简单，可分为琴头、琴杆和琴鼓三部分，由琴头、弦轴、山口、琴杆、鼓框、皮膜、琴马和琴弦等组成，有些加装转调移位山口。

琴头多呈铲形，是三弦的装饰部分，一般都嵌有骨花或雕出纹饰，中间开出弦槽，槽侧开有弦轴孔，三个弦轴置于琴头两侧。

琴杆为半圆形的柱状体，平滑的表面是三弦的指板，上端胶有山口，下端呈方形插入琴鼓中，三弦最显著的特征是琴杆无品格。

琴鼓又叫鼓子或鼓头，是三弦的共鸣箱，鼓框椭圆形，两面蒙蟒皮(亦有蒙木板者,日本蒙猫皮,叫三味线)。

琴马置于蟒皮中央。

琴弦使用丝弦，从高音弦起依次为外弦、中弦和内弦，外弦用子弦，中弦用二弦，内弦用老弦。琴弦的一端，都系在琴鼓下面的菱形木壳上，另一端分别卷绕在3个弦轴上。

近年来三弦的种类，一、南音三弦，二、大三弦 小三弦 电三弦。

三弦的定音

三弦有多种定弦法，民间一般定成“硬中弦”或“软中弦”两种，而以“硬中弦”最常用。

“硬中弦”是中弦与里弦为五度关系，外弦与里弦为八度关系；“软中弦”是中弦与里弦为四度关系，外弦与里弦为八度关系。三弦的音域一般为3个八度，它发出的音量宏大，音色清脆、明亮而浑厚。

1964年中央音乐学院王振先(江苏1933-)研制四弦三弦，定音EADG。

1976年王振先再研制四弦三弦，定音GBDG。

演奏三弦，左手按弦，右手指弹弦或用拨子拨弦，其指法都源于琵琶。由于三弦琴杆无品，弹奏旋律时音域间高低变化自由，可奏出各种滑音，在所有说唱、戏曲和歌唱伴奏中，都能很好地起到衬托作用，在转调和演奏有半音的乐曲时尤为灵活，最宜于演奏抒情的旋律和激昂三弦的制作的曲调，具有丰富的表现力。

在三弦改革中，琴杆的长短很重要，直接关系到三弦的特性和指法方便与否。经过试验，弦长86厘米效果较好。琴头以料轻为好，琴鼓和琴杆以红木等上等木料制作作为佳。

พิพา 琵琶

พิพาในปัจจุบันพัฒนามาจากพิพาด้ามงอกกับพิพาด้ามตรง พัฒนมาถึงขีดสุดในสมัยถึง

ในอดีต พิพา ไม่ได้ใช้เรียกเครื่องดนตรีที่มีกล่องเสียงเป็นรูปร่างเข้าขอบตรง ด้ามโค้ง เพียงอย่างเดียว แต่เครื่องดีดหลายชนิดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่ต่างขนาดกัน เช่น หลิวฉิน เข่วฉิน (พิณวงเดือน) หรวน เป็นต้น ก็สามารถเรียกว่า พิพาได้ ชื่อเรียก “พิ - พา” ได้มาจากศัพท์ที่ใช้เรียกวิธีดีดเครื่องดนตรีชนิดนี้นั่นเอง

ฝีปา เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ฟีปา เอกสารเก่าแก่ที่สุดที่มีบันทึกถึงฝีปาคือหนังสือชื่อ นามาริบาย ภาคดนตรี เขียนโดย หลิวซี ในสมัยฮั่น ความว่า “ฝีปามาจากต่างประเทศ ต่อมาใช้เป็นเครื่องคิดบนหลังม้า (ชนชาวเลี้ยงสัตว์ในสมัยโบราณ เวลาขี่ม้านิยมคิดฝีปา) คิดไปข้างหน้าเรียกว่า ฟี คิดกลับหลังเรียกว่า ปา ต่อมาจึงใช้เป็นชื่อเรียก” จนกระทั่งสมัยเว่ยจิน จึงกำหนดเรียกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้เป็นที่แน่นอนว่า ฝีปา

ดังที่ได้กล่าวข้างต้นว่าฝีปาในปัจจุบันพัฒนามาจากฝีปาด้ามงอกกับฝีปาด้ามตรง ตามบันทึกทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า ฝีปาด้ามตรงเป็นเครื่องดนตรีในกลุ่มฝีปาชนิดแรกที่เกิดขึ้นในประเทศจีน ในสมัยจินและฮั่นมีเครื่องดนตรีชื่อ “ฉินฮั่นจื่อ” เป็นเครื่องคิดด้ามตรง กล้องเสียงกลม กล้องเสียงหน้าหลังซึ่งด้วยหนัง เป็นเครื่องคิดที่พัฒนามาจากปลายสมัยจิน “หรววน” เป็นเครื่องคิดด้ามตรง กล้องเสียงทรงกลม มีสี่สาย บรรเลงโดยอุ้มไว้ในอ้อมกอด ตั้งตรง ด้วยเหตุที่มีวิธีการคิดที่คล้ายคลึงกัน ในยุคนั้นจึงเรียกชื่ออย่างเดียวกัน ซึ่งปัจจุบันคือเครื่องคิดชนิดหนึ่งชื่อ หรววน

ในสมัยหนานเป่ย์ เส้นทางสายไหมนับเป็นเส้นทางความคิดต่อ ถ่ายทอดทางการค้าและการหลังไหลถ่ายเทวัฒนธรรมที่สำคัญ ฝีปาด้ามงอกจากเปอร์เซียเผยแพร่เข้ามาสู่จีนเจียง และเป็นที่ยอมรับแพร่หลายในประเทศจีนในเวลาต่อมา ฝีปาด้ามงอมีสี่สาย มีที่ยึดสายสี่หมุด ทรงหลี่ (สาถึ รูปทรงคล้ายน้ำเต้า แต่ขอบเป็นเส้นตรง ไม่คอคกลาง) บรรเลงโดยกอดไว้ในอ้อมกอดตามแนวขวาง นิยมมากในสมัยหนานเป่ย์ และแพร่ขยายความนิยมไปสู่ตอนใต้ และพื้นที่ตามแถบลุ่มน้ำแยงซีเกียง ในช่วงกลางศตวรรษที่ 6

ในสมัยสุยและถัง ฝีปากลายมาเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญชนิดหนึ่ง เป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของพัฒนาการด้านศิลปะดนตรีของสมัยถัง

ชนิดของฝีปา

ฝีปาแบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

1. ฝีปา 5 สาย
2. ฝีปาสำเนียงใต้
3. ฝีปาใหญ่ ฝีปาวงเดือน ฝีปาสูง ฝีปาไฟฟ้า

ฝีปา 5 สาย เป็นเครื่องดนตรีที่สืบทอดกันมาในสมัยฮั่นและเว่ย เผยแพร่จากประเทศอินเดีย เข้าสู่ประเทศจีนตามเส้นทางสายไหมโดยศิลปินภาคตะวันตก บันทึกที่เก่าแก่ที่สุดที่มีกล่าวถึงฝีปา คือ บันทึกราชวงศ์สุยชื่อ กิตจาริก ความว่า ศตวรรษที่ 5 – 6 แพร่หลายในภาคกลาง จากนั้นก็เผยแพร่สู่ภาคใต้ นับแต่สมัยหนานเป่ย์ถึงสุยและถัง เป็นระยะเวลากว่า 500 ปี ฝีปา 5 สาย ได้รับความนิยมนานตลอด และยังเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมแพร่หลายไปยังประเทศและเมืองต่างๆ เช่น ซีเหลียง กุจชา (Kucha) อินเดีย ชูเก้อ (Yengisheher County เมืองที่อยู่ในพื้นที่เขตปกครองตนเอง

เว่ยอู๋ ของมณฑลชินเจียง ประเทศจีนในปัจจุบัน) อานกว้อ(ประเทศที่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันตกของจีนปัจจุบัน) และเกาหลี่ อีกด้วย บทกวีในสมัยถัง เช่น บทกวีไป๋จวีอี้ ของ จางคู้ ส่วนพรรณนาถึงความนิยมชมชอบพิพา 5 สายของผู้คนสมัยนั้น พิพา 5 สาย กับพิพาสี่สายที่มีมาแต่อดีต มีลักษณะไม่แตกต่างกัน จนถึงสมัยชงพิพา 5 สาย ขาดการสืบทอดและไม่เป็นที่นิยม จึงถูกแทนที่ด้วยพิพาสี่สาย และสืบทอดมาจนปัจจุบัน

ในสมัยถัง เครื่องดนตรีจากจีนหลายชนิดเผยแพร่เข้าสู่ญี่ปุ่น ในจำนวนนี้รวมทั้งพิพาด้วย พิพาประดับหอยมุก ไม้จ้อฉาน ปัจจุบันเก็บไว้ที่วัดนาระโตะ เป็นพิพาที่ประดับประดาประณีตงดงาม และยังมีภาพสลักคนจี้จูคิดพิพาไว้บนตัวพิพาด้วย เป็นมรดกดนตรีตะวันออกที่ล้ำค่าชิ้นหนึ่ง

ส่วนประกอบของพิพา

พิพาประกอบขึ้นด้วยส่วนประกอบสำคัญสองส่วนคือ ส่วนหัวและส่วนลำตัว ส่วนหัวประกอบด้วย ลูกบิด 4 ตัว ช่องร้อยสาย ร่องวางสาย ส่วนลำตัวประกอบด้วยนมคดบังคับเสียงหย่อง กล่องเสียง ที่ยึดสายด้านล่าง

ลำตัวของพิพา ด้านบนเรียก “ยอด” ซึ่งก็คือนมหยักที่แกะเนื้อไม้ให้เป็นรอยหยักถูกระนาด เพื่อเป็นที่กดบังคับเสียง มีหมอนรองด้านบน จากตรงกลางลงมาติดกันไม้เป็นนมมีหลายชั้นเพื่อเป็นที่บังคับเสียงได้หลายเสียงต่าง ๆ กัน นมและหย่องนี้ในสมัยโบราณรวมเรียกเป็นชื่อเดียวว่า “เสา” เป็นที่กดบังคับเสียง ลำตัวพิพาจากกลางลงล่างเป็นลักษณะทรงแคบแล้วอ้วนลงล่างเป็นรูวงรี ด้านในกลวงทำเป็นกล่องเสียง หน้าพิพาเป็นไม้แผ่นทำจากไม้อุง สายทึงสี่สายไม่ได้มัดพันไว้ที่ด้านล่างสุดของพิพาเหมือนเครื่องดีดชนิดอื่นๆ แต่มีมือยึดสายติดอยู่ที่ส่วนล่างของหน้าพิพา ที่มีมือยึดสายนี้มีรู 4 รูสำหรับร้อยสาย ส่วนลำตัวของพื้นหลังของพิพาเรียกว่า หลังพิพา ด้านบนของหลังพิพาตรงกับด้านหัวของด้านหน้า ด้านบนของหลังตรงข้ามกับแผ่นหน้า หลังของพิพาใช้ไม้แดง ไม้ฮวาลี ไม้ห่าวหวง เพราะให้คุณภาพเสียงที่ดี ใช้ไม้สีขาวทำเป็นหน้าพิพา และนม

พิพามีนมทั้งหมด 6 นมหยัก 25 นมปรับเสียง มีช่วงกว้างของเสียงทั้งหมด 12 เสียงมาตรฐาน เสียงที่ 1 ใช้สายลวด ส่วนสายที่ 2,3,4 ใช้สายลวดพันไนลอน (ด้านในเป็นสายลวดพันรอบด้วยสายไนลอนหุ้มอยู่ชั้นนอกตลอดเส้น) เสียงของพิพามีความพิเศษมาก และมีชื่อเสียงได้รับความนิยมไปทั่วทั้งในประเทศจีนและต่างประเทศ ไม่เพียงแต่มีเสียงดั่งฟังซัด แต่ยังมีน้ำเสียงกังวานใส ในขณะเดียวกัน เสียงคู่แปดที่ยืนพื้นสร้างความหลากหลายของเสียงให้กับเสียงพิพาเป็นอย่างมาก คู่แปดของพิพา ไม่เพียงสามารถทำให้การแผ่ขยายของเสียงลดน้อยลง ยังสามารถส่งเสียงแผ่กระจายไปได้ไกล เสียงบรรเลงพิพาส่งเสียงไปได้ไกลถึง 2 – 3 เมตร

หลังจากที่พิพาเผยแพร่และถ่ายทอดไปทั่วทั้งในและต่างประเทศ ทำให้คีตกวีคิดค้นกลวิธีการบรรเลงบทเพลงที่แตกต่างกันไป แต่ละท้องถิ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวเป็นของตนเอง สามารถแบ่งสำนักของพิพาได้ 5 สำนัก ดังนี้

1. สำนักพิพาอุฐี
2. สำนักพิพาผิงหู
3. สำนักพิพาผู้ตง
4. สำนักพิพาฉงหมิง
5. สำนักพิพาวังพาย

การตั้งสายพิพา

สายพิพาทั้งเสียงเป็น ลา เร มี ลา ซึ่งก็คือบันไดเสียง เร นั่นเอง พิพา 6 นมหยัก 25 นมมี ช่วงกว้างเสียงเป็น ลาต่ำ ถึงเสียง มี

เพลงเอกของพิพา

เพลงเอกที่พิพานิยมบรรเลงเช่น หยางชุนไปเสวีย (หิมะขาวพราวแสงทอง) 《阳春白雪》 อั่นกงชิวเยว่ (จันทร์กระจ่างตำหนักอัน) 《汉宫秋月》 สือเมี่ยนหมายฝู 《十面埋伏》 เยว่เออร์เกา (จันทร์แจ่มฟ้า) 《月儿高》 อี้จู่อู่วี่ (เพลงระบำเผ่าอี้) 《彝族舞曲》 เทียนชานจื่อซุน (ใบไม้ผลิบนเขาเทียนชาน) 《天山之春》 หัวป่าเจี้ยจื่อเย่ (ราตรีคบเพลิง) 《火把节之夜》

琵琶由历史上的直项琵琶及曲项琵琶演变而来。唐代是琵琶的发展高峰。

历史上的所谓琵琶，并不仅指具有梨形共鸣箱的曲项琵琶，而是多种弹拨乐器，形状类似，大小有别，象现在的柳琴，月琴，阮等，都可说是琵琶类乐器。其名“琵”“琶”是根据演奏这些乐器的右手技法而来的。

琵琶又称“批把”，最早见于史载的是汉代刘熙《释名·释乐器》：“批把本出于胡中，马上所鼓也。推手前曰批，引手却曰把，象其鼓时，因以为名也。”意即批把是骑在马上弹奏的乐器，向前弹出称做批，向后挑进称做把；根据它演奏的特点而命名为“批把”。在古代，敲、击、弹、奏都称为鼓。当时的游牧人骑在马上好弹琵琶，因此为“马上所鼓也”。大约在魏晋时期，正式称为“琵琶”。

琵琶由历史上的直项琵琶及曲项琵琶演变而来，据史料记载，直项琵琶在我国出现得较早，秦、汉时期的“秦汉子”，是直柄圆形共鸣箱的直项琵琶（共鸣箱两面蒙皮），它是由秦末的弦鼗发展而来的。“阮咸”或“阮”是直柄木制圆形共鸣箱，四弦十二柱，竖抱用手弹奏的琵琶。晋代阮咸善奏此乐器，故以其名相称，即今天的阮。

南北朝时，通过丝绸之路与西域进行文化交流，曲项琵琶由波斯经今新疆传入我国。曲项琵琶为四弦、四相（无柱）梨形，横抱用拨子弹奏。它盛行于北朝，并在公元 6 世纪上半叶传到南方长江流域一带。

在隋唐九、十部乐中，曲项琵琶已成为主要乐器，对盛唐歌舞艺术的发展起了重要作用。

琵琶的种类

- 一、五弦琵琶
- 二、南音琵琶
- 三、响琵琶 月琵琶 高音琵琶 电琵琶

五弦琵琶：汉魏之交，由西域乐人经“丝绸之路”由印度传入我国。最早的记载见于《隋书·音乐志》。公元五六世纪时盛行于中原。后来又流传到我国的南方。

自南北朝至隋唐的 500 年间，五弦琵琶盛传不衰，并成为隋唐九、十部乐中西凉、龟兹、天竺、疏勒、安国和高丽诸乐的主要乐器。在唐代张祜、白居易等许多诗人的作品中都有对五弦琵琶的描绘，五弦琵琶的构造和古老的四弦曲项琵琶大致相同，到了宋代教坊已经不见使用，而被四弦琵琶所取代。

在唐代，我国有多种乐器传入日本，其中在公元 756 年，传入日本的螺钿紫檀琵琶，藏于日本奈良东大寺的正仓院中，这张用紫檀木制成的五弦琵琶，工艺精细，通体施有螺钿装饰，腹面上还嵌有一骑驼人抚琵琶的画面，它已成为世界艺术宝库中的稀世珍品。

琵琶的结构

琵琶是由“头”与“身”构成，头部包括弦槽、弦轴、山口等。身部包括相位、品位、音箱、覆手等部分。

琵琶的身部，上端又称“颈”部，即“相位”之处，颈的上端叠出部称“枕”中与中下部是“品位”，相与品古代都称作“柱”，是一种音位装置。身部的中下部分呈上狭下阔，底呈半圆，中空，即音箱；品位粘在用梧桐板制成的“面板”上，四条弦系在下端“覆手”的四个小孔内，在覆手中央处的面板上，开有一个小孔，称作“纳音”或“出音孔”。身部背面，称作“琵琶背”，背的上端与头相接，背的中下部与面板相粘接，腹内另有二条横档和几个音柱，安置在一定的部位处；背料用紫檀、黑料、老红木、花梨木、香红木等制成的是上品，用白木制成的是普及品，因为紫檀、红木等木料善于在弹奏中发出自然泛音来。

琵琶由六个相、二十五个品构成了音域宽广的十二平均律。其一弦为钢丝，二三、四弦为钢绳尼龙缠弦。琵琶发声十分特殊，它的泛音在古今中外的各类乐器中居首位，不但音量大，而且音质清脆明亮。同时，琵琶发出的基音中又伴有丰富的泛音，这种泛音能使琴声在传播中衰减减小，具有较强的穿透力，在平静的空旷地弹奏时，用它演奏重强音时的琴声能传到二、三里地以外。

琵琶的传派

- 一、无锡派
- 二、平湖派
- 三、浦东派

四、崇明派

五、汪派

定弦与音域

常用的定弦法，是把四条弦由缠弦至子弦固定为“Adea”四个音。即“D”调。六相二十五品琵琶音域从“A”到“e”。

(1) 定弦，琵琶定弦，在传统乐曲中变化较多，四条空弦之音的音程关系并不固定。但比较常用的定弦法，是把四条弦由缠弦至子弦固定为“Adea”四个音。即“D”调。初学者宜先学“D”调，定弦是以“D”调为标准进行定弦。

(2) 音域，琵琶上的音位（相与品），现都按照平均律依半音顺次排列，一般安装有六相二十五品。在个别独奏琵琶上出有安装有六相三十品的，在定弦作“Adea”装置有六相二十五品的琵琶上，它的音域是从“A”到“e”；装置有六相三十品的琵琶上，它的音域是从“A”到“a”。

琵琶名曲

《阳春白雪》 《汉宫秋月》 《十面埋伏》 《月儿高》 《彝族舞曲》
《天山之春》 《火把节之夜》

เครื่องดนตรีไทยประเภทสี 泰国弓拉乐器图

ซอด้วง 二胡

ซออู้ 椰胡

ซอสามสาย 三弦胡琴

เครื่องดนตรีจีนประเภทสี 中国弓拉乐器图

ซอเอ๋อร์หู 二胡

ซอสยามสาย 三胡

ซอลี่สาย 四胡

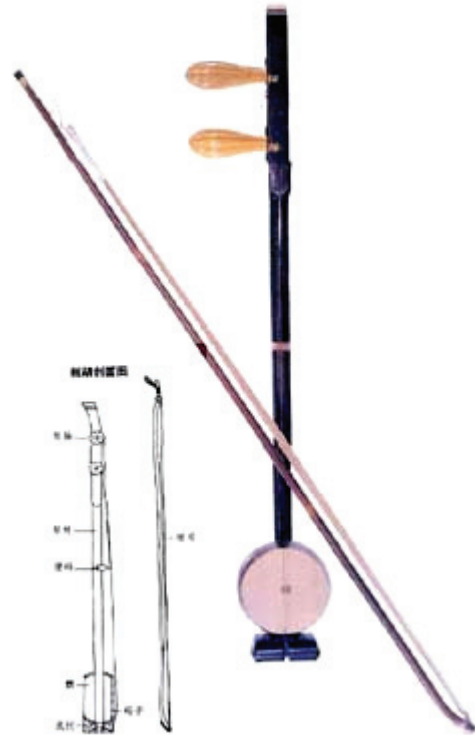
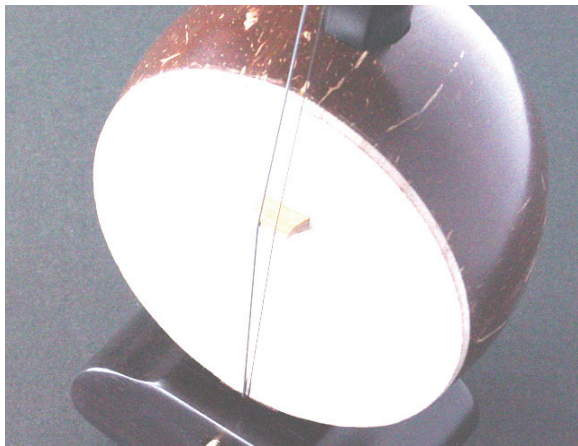
ซอหมาโถวฉิน (ซอหัวม้า) 马头琴

ซอเกาหู 高胡

ซอแป้นหู 板胡

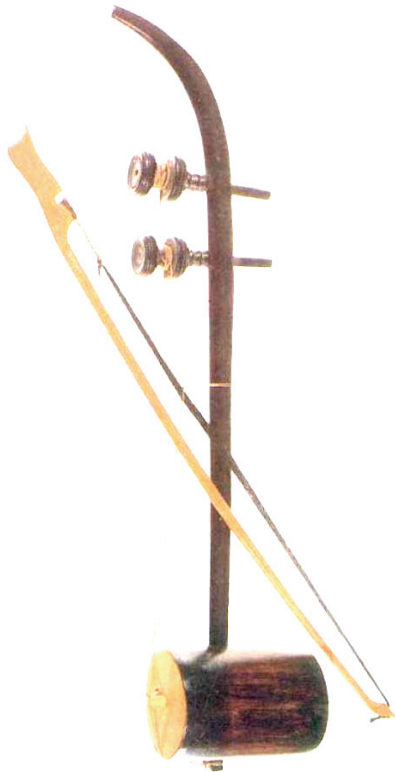
ซอจิงหู 京胡

จู้ยฉิน หรือ จู้ยหู 坠琴, 坠胡

ฉีฉิน 奚琴

ซอเหลยฉิน 雷琴

ซอกะลา 椰胡

สองสาย 二弦

ซอกระบอกใหญ่ 大筒

ย่าเจิง 轧筝

เก๋อหู 革胡

ภาคที่ 4 เครื่องดนตรีประเภทตี

第四章：弓拉乐器

เครื่องดนตรีประเภทตี คือ เครื่องสายที่ทำให้เกิดเสียงด้วยการใช้คันชักสีเข้ากับสาย ดนตรีไทยเรียกว่า ซอ ภาคที่สี่นี้กล่าวถึงเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีจีนที่บรรเลงโดยการสี เครื่องสีของไทยมี ซอสามสาย ซอด้วงและซออู้ ส่วนเครื่องสีจีนมี ซอเอ๋อร์หู ซอสามสาย ซอสี่สาย ซอเกาหู ซอป่านหู ซอหม่าโถวฉิน(ซอหัวม้า) ซอจิงหู จู๋ยฉินหรือจู๋ยหู ซีฉิน ซอกะลา สองสาย ซอกระบอกใหญ่ ย่าเจิง(ซอพิณ) และเก้อหู

弓拉乐器 是一种使用琴弓拉动琴弦而产生音响的乐器，在泰国民族乐器里被称之为“索”（即胡琴）。本章讨论泰中弓拉乐器，泰国胡琴一共有 3 种，即二胡、三弦胡琴和椰胡。中国弓拉乐器有：二胡、三胡、四胡、高胡、板胡、马头琴、京胡、坠琴或坠胡、奚琴、椰胡、雷琴、二弦、大筒、轧筝及革胡。

4.1 เครื่องดนตรีไทยประเภทตี 泰国弓拉乐器

ซอด้วง 二胡

ซอด้วง เป็นซอชนิดหนึ่งของไทย ให้เสียงสูงแหลม สันนิษฐานว่าซอด้วงมีวิวัฒนาการมาจากเครื่องจับหนูที่ชาวบ้านเรียกว่า “ด้วง” จึงใช้เป็นชื่อเรียกซอชนิดนี้ว่า “ซอด้วง”

ซอด้วงมีส่วนประกอบ ดังนี้

1. กระบอก ทำหน้าที่เป็นกล่องเสียง รูปทรงกระบอก ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง และเพื่อความวิจิตรงดงามมีการใช้วัสดุอื่นๆทำเป็นกระบอกซอ เช่น งาช้าง หรือหินเป็นต้น ไม้ต่างชนิดกันจะให้คุณภาพเสียงต่างกัน เช่น เสียงนุ่ม เสียงกลม เสียงแหลมเป็นต้น ด้านหน้าของกระบอกมีวัสดุบาง ๆ จึงปิด นิยมใช้หนังงูเหลือม นอกนั้นก็อาจเป็นหนังลูกวัว หนังแพะ หรือใช้กระดาษว่าวปิดซ้อนกันหลาย ๆ ชั้นก็ได้

2. คันซอ ทำด้วยไม้หรืองาช้าง ลักษณะกลมยาว สอดปักที่กระบอกตั้งตรงขึ้นไป แบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงบนตั้งแต่ได้ลูกบิดขึ้นไปจนถึงปลายคัน รูปร่างคล้ายโขนเรือ เรียกว่า “โขน” ปลายโค้งงอไปทางด้านเปิดของกระบอก ช่วงล่างนับตั้งแต่ลูกบิดลงไปเรียกว่า “ทวนล่าง”

3. ลูกบิด มีอยู่สองลูก เสียบบนที่ช่วงล่างของโขน ปลายลูกบิดเจาะรูไว้สำหรับร้อยสายซอ เพื่อจึงให้ดึงตามที่ต้องการ ลูกบิดลูกบน สำหรับสายเสียงต่ำ เรียกว่า ลูกบิดสายทุ้ม ลูกบิดลูกล่าง สำหรับสายที่มีเสียงสูง เรียกว่า ลูกบิดสายเอก

4. รัศมี เป็นบ่วงเชือกสำหรับรั้งสายซอ นิยมใช้ขนาดเดียวกับสายเอก ใช้ผูกรั้งสายซอทั้งสองเข้ากับทวนล่าง

5. ห้อย เป็นไม้ชิ้นเล็กใช้หมุนสายขอให้พื้นขอบกระบอก และเป็นตัวรับความสั่นสะเทือนจากสายขอไปสู่หน้าขอ

6. คันชัก ทำด้วยไม้เนื้อแข็งหรืองาช้าง รูปโค้ง ค้ำมือจับมีหมุดสำหรับให้เส้นหางม้าคล้อง อีกด้านหนึ่งเจาะรูไว้ร้อยเส้นหางม้า ซึ่งมีประมาณ 250 เส้น สอดเส้นหางม้าให้อยู่ภายในระหว่างสายเอกกับสายทุ้ม สำหรับสี การเทียบเสียง เทียบเสียงให้ตรงกับเสียงขลุ่ยเพียงออ ทั้งสายเอกและสายทุ้ม โดยใช้สายเอกเป็นหลัก ซอด้วงของไทยตั้งสายเป็นเสียง ซอล และ เร

二胡 (泰语发音为“素杜旺”) 是泰国胡琴的一种，声音具有高、尖的特点。之所以取名为杜旺胡琴，是因为发音琴筒的形状酷似一种叫做“杜旺”的竹制捕鼠器。二胡由以下几部分组成：

1. 琴筒：能够包住声音并产生响亮动听的声音，形状像一节竹筒，用硬木、象牙或石头等材料制成。琴筒如用不同材质制成能产生不同的声质，例如柔和、圆润或尖锐的音质等等。琴筒的侧面即琴膜，用很薄的材质蒙住，一般使用蟒蛇皮、牛皮、羊皮，或多层纸将琴筒侧面蒙住。

2. 琴杆：用硬木或象牙制成的，形状为长圆状，直直地插入琴筒，并以琴轴为界分上下两部分。上半部分即琴轴以上的部分，顶部微微朝琴筒后面方向弯曲，形状酷似“孔船”（一种船头向上翘起的船），因此这一部分也被称之为“孔”；下半部分即琴轴以下的部分，叫做“下杆”。

3. 琴轴：一共有 2 个琴轴，插在“孔”的下面，琴轴的尾端凿一小孔用于穿入琴弦，并可根据需要调节琴弦松紧程度。上方的琴轴穿入低音琴弦，被称之为低音琴轴；下方的琴弦穿入高音琴弦，被称之为高音琴轴。

4. 千斤：琴杆上扣住琴弦的那个装置叫千斤，千斤一般是用与琴弦规格相同的线制成一个绳套，钩住琴弦并将琴弦套在琴杆上。

5. 弦马：弦马是一块小木片，它是琴弦与琴筒之间振动的媒介体，作用是将琴弦的振动传导到琴膜上。

6. 琴弓：琴弓由弓子和弓毛组成，弓子用硬木或象牙制成，形状为弯曲状，手握住的位置钉有铆钉，用于钉住弓毛；弓毛用马尾做成，在弓子的另一头凿有小孔，穿入约 250 根马尾。演奏时，马尾在低音弦和高音弦之间来回拉动摩擦，产生音响，演奏中以高音弦为主。泰国二胡定弦为 G ,D。

ซอสสามสาย 三弦胡琴

ซอสสามสาย เป็นซอชนิดหนึ่งของไทย มีมาแต่โบราณ มีเสียงไพเราะ นุ่มนวล รูปร่างวิจิตรสวยงามกว่าซอชนิดอื่น ถือเป็นเครื่องดนตรีชั้นสูง ใช้ในราชสำนัก มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. กะโหลก ทำด้วยกะลามะพร้าว ตัดตามด้านขวาง ด้านหน้าต่อติดกับกรอบไม้เนื้อแข็ง เดิมนิยมใช้ไม้สักเรียกว่า “ขนงไม้สัก” มีรูปร่างคล้ายกรอบหน้านาง ใช้หนังลูกวัวหรือหนังแพะจึงปิดทับขอบขนงไม้สักและขอบกะลาให้ตึงพอดี

2. คันซอ แบ่งออกเป็นสามส่วน คือ ทวนบน ทวนกลาง และทวนล่าง ทวนบน คือ ส่วนที่นับจากรอยต่อเนื้อรัดดอกขึ้นไป ทวนกลาง คือ ส่วนต่อจากทวนบนลงมาถึงกะโหลก ทวนล่างหรือแข้งไก่ คือ ส่วนที่ต่อจากกะโหลก ลงไปรวมทั้งเขี้ยวที่ทำด้วยโลหะ ซึ่งอยู่ปลายล่างสุด

3. ลูกบิด มีสามลูก ลูกล่างสำหรับสายเอก ลูกบนสำหรับสายกลาง สองลูกนี้อยู่ทางขวา ทางซ้ายมีลูกเดียว สำหรับสายทุ้ม หรือสายสาม

4. รัดดอก มักใช้สายไหมพ่นเกลียวแบบสายซอ พันรอบทวนกลาง ใช้รัดสายทั้งสาม ให้แนบเข้ากับทวนกลาง เพื่อให้เสียงของสายเปล่าได้ระดับและมีความกังวาน

5. หย่อง ทำด้วยไม้หรืองา เหล่าเป็นรูปคันธนูให้ได้ขนาดพอรับสายซอทั้งสามสาย บนหย่องบากร่องไว้ สามตำแหน่ง เพื่อรองรับสายซอ

6. ถ่วงหน้า ทำด้วยแก้วหรือโลหะ ขึ้นรูปเป็นตลับกลมเล็ก ๆ ข้างบนประดับพลอยสีต่าง ๆ หรือถม หรือลงยา ภายในบรรจุสีผึ้งผสมตะกั่ว เพื่อให้ได้น้ำหนัก ใช้ขันปิดหน้า ใช้ปรับเสียงให้สายเอกเข้ากับสายทุ้ม

7. หนดพรหมณี ใช้สายไหมพ่นเกลียวอย่างสายซอ ผูกเป็นสายบ่วง ร้อยเข้าไปในรูที่ทวนล่าง เพื่อรั้งปมปลายสายซอทั้งสาม

8. คันชัก ทำด้วยไม้เนื้อแข็งและเหนียว กิ่งให้ได้รูป จึงด้วยขนหางม้าสีขาวประมาณ 250 - 300 เส้น

ซอสามสายตั้งเสียงเป็นเสียง ลา เร และซอล

三弦胡琴 是泰国自古以来就有的一种胡琴，具有柔和、悦耳的音质，形状比其他胡琴更优美流畅，作为一种高级乐器，一般用于宫廷演奏。由以下几部分组成：

琴筒；用半个椰壳做琴筒锥形，再用柚木做成瓜子脸形状的木框套在椰壳边缘，接着用牛皮或羊皮紧紧地蒙在木框上做成琴膜。

2、琴杆；琴杆分为上、中、下三段。上段即琴杆顶端至千斤这一部分，中段是千斤至琴筒这一部分，琴筒以下至金属针这段为下段，因形状酷似鸡的小腿，所以这一部分又被称为“鸡小腿”。

3、琴轴；有3个琴轴，右边的两个琴轴一个负责高音、一个负责中音，左边的琴轴负责低音。

4、千斤；用丝线搓成与琴弦粗细相等的绳套，钩住琴弦并套在琴杆中段，能使音质宏亮且有层次感。

5、弦马；用硬木或象牙制成，削成弓箭状，它的作用是将琴弦所产生的声音传导到琴膜上。

6、赘子；用玻璃或金属制成的圆形物，上面镶嵌宝石或乌银，或者里面灌进铅外面涂上珐琅釉。它的作用是增加重量和使高低音更和谐。

7、弦索；用丝线搓成琴弦状的弦索，穿入琴杆下段，作用是拉住三根琴弦。

8、琴弓：由弓子和弓毛组成，弓子用硬木制成，弓毛用 250—300 根马尾制成。

三弦胡琴定弦 A D 和 G

ซอฮู้ 椰胡

ซอฮู้ เป็นซอที่มีเสียงทุ้มกังวาน ลักษณะโดยทั่วไปคล้ายซอด้วง แต่กระบอกเสียงทำจากกะลามะพร้าว มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. กะโหลก ทำด้วยกะลามะพร้าว ตัดส่วนที่กว้างใกล้กับขั้ว ให้พูทั้งสามอยู่ด้านบน ใช้หนังลูกวัวหรือหนังแพะ จึงเป็นหน้าตรงที่ตัด

2. คันซอ ทำด้วยไม้หรืองาช้างกลึง แบ่งเป็นสองส่วน คือ ทวนบน นับตั้งแต่ลูกบิด ไปถึงปลายคันทวนล่างนับตั้งแต่ลูกบิดลงมาที่ตัวคันทวนคันทวนหรือลูกแก้วคันทวนเป็นระยะ ปลายทวนล่างสอดทะลุ กะโหลกลงไป เพื่อคล้องสายซอทั้งสองเส้น

3. ลูกบิด มีสองลูก เสียบอยู่ที่ทวนบน ใช้จึงสายซอ ซึ่งทำจากไหมพันเป็นเกลียว หรือทำจากเอ็นผูกคล้องปลายทวนล่างสุด ลูกบนสำหรับสายทุ้ม ลูกล่างสำหรับสายเอก

4. รัศมี เป็นบ่วงเชือกใช้ลูกล่างสำหรับสายเอกรั้งสายซอ เพื่อให้ได้คู่เสียงสายเปล่าชัดเจน ทั้งยังทำหน้าที่กำหนดเสียงมาตรฐานของซอด้วย

5. หมอน เป็นวัสดุที่วางหนุนระหว่างหน้าซอกับสายซอเพื่อให้ได้เสียงกังวาน ทำจากกระดาษหนาหรือผ้าพันเป็นรูปหมอน บางทีเรียกว่า หย่อง

6. คันชัก ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง กลึงให้ได้รูป จึงเส้นหางม้า ประมาณ 250 เส้น เส้นหางม้านี้จะสอดเข้าระหว่าง สายเอกกับสายทุ้ม การเทียบเสียง สายเอกมีระดับเสียงตรงกับสายทุ้มของซอด้วง สายทุ้มมีเสียงต่ำกว่าสายเอก 5 เสียง ตั้งเสียงเป็น โด และ ซอล

椰胡 是一种音质低沉的胡琴，形状跟二胡很相似。但音箱部分是用椰子壳制作的，由以下几部分构成：

1、琴筒：用半个去除了椰蒂部分的椰壳制成，用牛皮或羊皮紧紧地蒙在琴筒正面做成琴膜。

2、琴杆：用硬木或象牙制成。分为上下两部分，琴轴以上部分为上段，琴轴以下至琴筒之间的部分为下段，琴杆下段插入琴筒中，能够拉住琴弦。

3、琴轴：琴杆上段插有 2 个琴轴，用于缚绞琴弦，上琴轴负责控制低音，下琴轴负责控制高音。

4、千斤：用跟琴弦粗细相当的线搓成绳套，用于钩住琴弦并套在琴杆上，能使琴弦产生清晰的音质，也作为琴的标准定音部分。

5、弦马：是琴弦与琴筒之间振动的媒介体，用较厚的纸或布包成枕头形。它的作用是将琴弦的振动传导到琴膜上。

6、琴弓：由弓子和弓毛组成，弓子用硬木制成，弓毛用 250 根马尾制成。演奏时弓毛在高音弦和低音弦之间来回拉动而产生音响，高弦比低音弦高 5 个音。椰胡的高音与二胡的低音音位相同。

椰胡的定弦为 C 和 G

4.2 เครื่องดนตรีจีนประเภทตี 中国弓拉乐器

ขอเอ๋อร์หู 二胡

เอ๋อร์หูพัฒนามาจากเครื่องตีชื่อ “หูฉิน” เดิมก็เรียกชื่อว่าหูฉิน หรือ หานานหู ได้รับความนิยมแพร่หลายมากที่สุด และนับเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญชิ้นหนึ่งในบรรดาเครื่องดนตรีของจีน มีเสียงไพเราะกินใจ สามารถแสดงอารมณ์ต่างๆ ได้หลากหลายและชัดเจน เป็นเครื่องดนตรีชิ้นเอกในการบรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม บรรเลงประกอบการระบำ ละคร ขับลำเป็นต้น

ประวัติศาสตร์จีนมีข้อห้ามที่เกี่ยวกับกษัตริย์มากมาย¹ ในยุคคังราชวงศ์ชิง เอ๋อร์หูก็ถูกห้ามเช่นเดียวกัน ในยุคที่จักรพรรดิเจี๋ยซิงสืบราชบัลลังก์ต่อจากเจียนหลง ในยุคนั้นผู้คนเคารพกษัตริย์องค์ใหม่และองค์เก่า และเรียกกันว่า เอ๋อร์หวง (สองกษัตริย์) ซึ่งพ้องเสียงกับเอ๋อร์หู ขอเอ๋อร์หูจึงเป็นสิ่งที่ถูกห้าม นอกจากนี้ด้วยลักษณะของขอที่มีสองสาย คือสายเอกกับสายทุ้ม ในภาษาจีนเรียกว่า สายพ้อกับสายลูก หากผู้ใดบรรเลงเอ๋อร์หูแล้วทำสายใดสายหนึ่งขาด นั่นย่อมหมายถึงจักรพรรดิเจียนหลง และเจี๋ยซิง มีโทษถึงประหารชีวิต ขอเอ๋อร์หูจึงกลายเป็นเครื่องดนตรีต้องห้ามไปช่วงหนึ่ง ปลายสมัยชิง เมื่อเข้าสู่ยุคเปลี่ยนแปลงการปกครอง เสียงขอเอ๋อร์หูกลับดังและมีชีวิตชีวาขึ้นมาอีกครั้ง ปัจจุบันไม่ว่าชนบทหรือในเมือง ตามตรอกซอกซอยหรือชุมชนใหญ่ เสียงขอไม่เคยห่างหายไปจากชีวิตชาวจีนเลย

ส่วนประกอบของเอ๋อร์หู

1. กระบอขอ เป็นส่วนที่ทำหน้าที่เป็นกล่องเสียงของเอ๋อร์หู ทวนขอตั้งฉากกับกระบอขอ ทำหน้าที่เป็นตัวขึงสาย
2. ลูกบิด เป็นที่ขึงสาย กับปรับเสียงสูงต่ำ
3. รัศดอก เป็นที่ใช้ยึดรวบสายเข้ากับคันทวน
4. หย่อง วางไว้บนหน้ากระบอขอ เป็นตัวกลางถ่ายเสียงจากสายขอไปสู่กระบอขอ
5. คันชัก ใช้สีกับสายขอ ให้เกิดเสียง เสียงของเอ๋อร์หู มาจากการสั่นสะเทือนของสาย

¹ มีกฏอยู่ข้อหนึ่งว่า การกล่าวคำที่มีชื่อของกษัตริย์ ถือเป็นความผิด ต้องได้รับโทษหนักถึงขั้นประหารชีวิต เมื่อจะกล่าวคำที่มีชื่อของกษัตริย์รวมอยู่ ผู้คนต้องเลี่ยงไปใช้คำอื่นที่มีความหมายคล้ายคลึงกัน หรือละเว้น ไม่ยุ่งเกี่ยว ยกเลิกที่จะกล่าวคำนั้นเสีย

6. ยางสน เพิ่มความฝืดให้กับคันชัก และสาย ทำให้เกิดการสั่นสะเทือน และได้เสียงที่ดังมากขึ้น

กระบอกซอทำหน้าที่เป็นกล่องเสียงของซอ นิยมใช้ไม้แดง ไม้จันทร์ หรือไม้คำ มีบางที่ใช้ ไม้ฮวาลี หรือกระบอกไม้ไผ่ก็มี ในปี 70 มีการประดิษฐ์ใช้โฟมอัด รูปร่างของกระบอกซอเป็น ทรงกระบอก 6 เหลี่ยม ยาว 13 เซนติเมตร หน้าหลังทะลุถึงกัน เส้นผ่าศูนย์กลาง 8.8 เซนติเมตร บาง ท้องที่ทำเป็นรูปทรงกลม 8 เหลี่ยม ส่วนเอวกระบอกคอดเล็กน้อย ปากกระบอกด้านหลังปิดด้วยไม้ แผ่นแกะสลักรูปต่างๆ ความใหญ่เล็กของกระบอกซอมีผลต่อความดัง ทุ่ม แหลมของเสียงซอด้วย

หน้าซอซึ่งด้วยหนัง เป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดเสียงของซอ โดยทั่วไปนิยมใช้หนังงู ซอคุณภาพระดับกลางขึ้นไปใช้หนังงูเหลือม เก็ด็ดและลายของหนังงูละเอียดงดงาม จะมีความ เหนียวและยืดติดดี แต่จะมีความบางมาก คุณภาพเสียงจะเปลี่ยนไปตามสภาพอากาศได้ง่าย ถ้าลาย ของหนังใหญ่ ขรุขระและหนา จะมีความยืดหยุ่นสูง ใช้จึงเป็นกล่องเสียงได้คุณภาพที่ดี นอกจากนี้ หนังงูเหลือมที่ได้จากกังเหมิน ถือเป็นหนังงูที่มีคุณภาพดี เพราะเป็นหนังงูที่ไม่คืนรูป เหมาะสม กับทุกสภาพอากาศ

คันทวน บ้างก็เรียกชื่อว่า เสาซอ เป็นตัวขึงสายซอ ความยาวทั้งหมด 81 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.55 นิ้ว ด้านบนเป็นส่วนหัวซอ ปลายโค้งหรือแกะสลักเป็นรูปต่างๆ เช่น รูปหัวมังกรหรือรูปสัตว์ต่างๆ ถัดลงมาเป็นที่เสียบลูกบิดสองด้าม ด้านล่างเสียบทะลุ กระบอกซอ ซอจะมีเสียงดีหรือไม่ดี ไม้ที่ทำคันทวนมีผลต่อคุณภาพเสียงอย่างมาก โดยทั่วไปนิยม ใช้ไม้แดง (หงู่) หรือไม้คำ (อูมู) ส่วนไม้อื่นๆ คุณภาพจะรองลงมา นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงลาย ไม้ ต้องเรียบ ไม่มีตาไม้ หรือรอยแตกร้าว ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพเสียงของซอโดยตรง

การตั้งสายและช่วงเสียง

การตั้งสายซอโดยทั่วไปไม่มีเสียงประจำสายที่แน่นอน แต่จะตั้งทั้งสองสายเป็นเสียงคู่ห้า เช่น เร-ลา โค-ซอล ซอล-เร ลา-มี เป็นต้น ความกว้างของเสียงเป็นคู่แปด 3 คู่ แต่โดยทั่วไป ใน เพลงเพลงหนึ่งมักมีช่วงกว้างของเสียงไม่เกินคู่เสียง 2 คู่ครึ่งเท่านั้น

การบรรเลงเพลงของแต่ละท้องถิ่น หรือการบรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรแต่ละอย่าง บางครั้งมีการตั้งสายแตกต่างกันไป เช่น ตั้งเป็นคู่สี่ หรือตั้งเป็นคู่แปดก็มี

ซอมีความคล่องตัวมาก สามารถบรรเลงให้อารมณ์ได้หลากหลาย ทั้งเข้มแข็งดุดัน ทั้ง อ่อนโยนนุ่มนวล ในวงดนตรีพื้นบ้านทั่วไปมักได้รับหน้าที่เป็นเครื่องดนตรีหลักในการดำเนิน ทำนอง

ในการบรรเลงรวมวงพื้นเมืองนิยมใช้ซอ 6 – 8 คันประสมวง แต่ในวงดนตรี ขนาดใหญ่ นิยมใช้ซอ 10 – 12 คัน ซอเออร์หูนอกจากจะใช้บรรเลงเดี่ยวแล้ว ยังนิยมใช้บรรเลงร่วม บรรเลง

ประกอบ อีกทั้งยังเป็นเครื่องดนตรีหลักในการบรรเลงประกอบการขับลำ อุปรากรต่างๆ เช่น จั้วผิงจิว จั้วกวางตุ้ง จั้วเซียงไฮ้ เป็นต้น

เพลงเอกขอเอ๋อร์หู

เพลงบรรเลงเดี่ยวที่เอ๋อร์หูนิยมบรรเลง เช่น ไช่หม่า (อาซาซิงซัย) เจียงเหอสู่ย (ธารารทม) ฮั่นกงชิวเยว่ (จันทรังามในวังฮั่น) ฮวาฮวนเล่อ (บุบผาเริงระบำ) หยวินสู่ย (ธาราเมฆ) เจียงซาน (หุบเขาสายน้ำ) เหอเยว่ (ธารจันทร) เยว่เย่ (คืนจันทร) ชูเมิ่นจื่อโอว (เพลงไต้คั้ง) เปยเกอ (เพลงพญาโศก) ชวนเจียง (ธารน้ำ) เทียนเสียน (สายสวรรค์) เป็นต้น

二胡: 由胡琴发展而来，曾被称为胡琴或南胡。流传之广非其它乐器可比。音色优美、表现力强，是我国主要的拉弦乐器之一，在独奏、民族器乐合奏、歌舞和声乐伴奏以及地方戏曲、说唱音乐中，都占有重要地位。

中国历代禁忌颇多，二胡在清初亦曾遭禁。说的是清嘉庆接位后，尊乾隆为太上皇，一时朝廷形成二皇共政之局面。于是有关这“二皇”的事物、名目皆遭忌讳。戏曲唱腔中“二簧”，似有影射“二皇”之嫌，被看作是对嘉庆的不敬。而二胡上的两根弦——老弦、子弦亦称二（儿）弦，又惹了“二皇”。更有甚者，若是在演奏二胡的过程断了老弦或者子弦，那简直是要遭杀头的大祸。于是，在很长一段时期内，二胡被禁止，一直到晚清各种矛盾激化，朝廷无暇顾及，梨园艺人手中方才响起二胡声。

现在，二胡已成为流行最广的乐器之一，无论是大街小巷还是穷乡僻野，处处皆可闻到二胡声。

二胡的结构

- 一、琴筒是二胡的共鸣箱，琴杆是支撑琴弦、接指操作的重要支柱。
- 二、琴轴用来调节二胡的音高
- 三、千斤用于扣住琴弦
- 四、琴马是联结琴皮琴弦的枢纽
- 五、弓子用于拉奏二胡,二胡的音响来源于琴弦的振动
- 六、松香的作用是增大弓毛对琴弦的摩擦

二胡由琴筒、琴皮、琴杆、琴头、琴轴、千斤、琴马、弓子和琴弦等部分组成，另外还有松香等附属物。

琴筒是二胡的共鸣筒，多用红木、紫檀或乌木制成，也有用花梨木或竹子做的，七十年代并开始使用低发泡（ABS）材料模压成型。其形状主要为六方形，长 13 厘米，前口直径（对边）8.8 厘米。有些地区则制成圆形或八方形。筒腰略细，筒后口敞口或装置开有各种式样花孔的音窗。琴筒起扩大和渲染琴弦振动的作用。

琴筒前口蒙皮，叫琴皮，也叫琴膜，它是二胡发声的重要装置。普及式二胡为蛇皮，中高档二胡多为蟒皮。蛇皮鳞纹细密，纹路排列规则，并富有韧性，但质地较薄。音质易受气候、室温等因素的影响。蟒皮鳞纹粗而平整，色彩对比协调，厚度适宜而有弹性，不易受虫蛀，发育共鸣较好。蟒皮又以肛门

一带地方的最为理想，这个地方的蟒皮适应性广、发音浑厚圆润，并且性能稳定。

琴杆也叫“琴柱”，是支撑琴弦、供按弦操作的重要支柱，全长 81 厘米，直径约为 0.55 寸。顶端为琴头，上部装有两个弦轴，下端插入琴筒。琴头呈弯脖形，也有雕刻成龙头或其他形状的。衡量一把二胡的发音纯净与否与琴杆材料的选择有很大关系，通常把红木视为上品，乌木的也不错，其它木材的就要逊色一等了。选择时除了要仔细辨别琴杆的制作材料外，还要兼顾到质地紧密。木射线细密而均匀，无节、无疤，无明显裂痕，有一定光亮度等。

二胡的定弦和音域

二胡一般以五度关系定弦，音域达三个八度。

二胡一般以五度关系定弦，如定成(d1、a1, c1、g1, g、d1, a、e1)或(e1、b1)。

在演奏某些地方色彩的乐曲或戏曲时，除了五度关系定弦外，也有定为纯四度关系的。在个别场合甚至有八度定弦的。

二胡的音域达三个八度，但在一般的乐曲中，则很少超过两个半八度。

二胡音色刚柔多变，有精巧灵活的性能，有丰富的表现力，适于演奏各种复杂的音调，既能演奏柔和、流畅的曲调，也能演奏跳跃、有力的旋律，在民族乐队和民间丝竹乐队中，常常担任主奏的角色，通常在中、小型民族乐队中使用 2~6 把二胡，而在大型民族管弦乐队中，则有 10~12 个席位。它除用于独奏、合奏外，也是评剧、越剧、沪剧和粤剧等地方戏曲和说唱音乐的主要伴奏乐器，被称为“主胡”或“正场胡琴”。

二胡曲：《赛马》《江河水》《汉宫秋月》《花欢乐》《云水》《江山》《河月》《松涛》《月夜》《苦闷之讴》《悲歌》《雪山魂塑》《川江》《天弦》。

ซอสามสาย 三胡

ซอสามสายในที่นี้ลักษณะเหมือนซอเออร์หู แต่มีสามสาย เป็นเครื่องดนตรีที่มีเฉพาะในชนกลุ่มน้อยเผ่าอี ซึ่งเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของจีน เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญที่สุดที่ใช้ในเทศกาลเต้นรำของชาว “อาซื่อ” นิยมมากในบริเวณเมืองลู่หนาน กุยชาน หมี่เล่อ ชู่ซี อี้เหลียง ของมณฑลหยวนหนาน อันเป็นพื้นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยเผ่าอี ซึ่งแบ่งเป็นสองสาย คือ ชาวอีอาซื่อ และชาวอีซาหนี ชาวอาซื่อเรียกชื่อซอสามสายนี้ว่า เฮยหู ส่วนชาวซาหนีเรียกชื่อว่า เลยหู กระจบอกซอ ทำด้วยไม้ จิงหน้าด้วยหนังงู หรือหนังแกะ คันทวนใช้ไม้ไผ่ม่วง ปลายทวนมีที่เสียบลูกบิดสามอัน มีสายสามสาย คันชักหนาใหญ่ ทำจากไม้ไผ่ จิงด้วยขนหางม้า ขนหางม้าในคันชักเดียวแบ่งเป็นสองกลุ่มสาย แทรกอยู่ระหว่างกลางสายในกับสายกลาง และสายกลางกับสายนอก เวลาบรรเลงเสียงสายในกับสายกลางดังพร้อมกัน และเสียงสายกลางกับสายนอกดังพร้อมกัน ทำให้เสียงซอสามสายนี้มีเสียงประสานที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่นไม่เหมือนใคร นำเสียงซอนุ่มนวล กลมกลืน สามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงประสม และบรรเลงรวมวงประกอบการเต้นรำ

ส่วนประกอบของซอสามสาย

ซอสามสายเผ่าอีมีรูปร่างคล้ายคลึงกับซอจิงหูของชาวจีน แต่ขนาดใหญ่และยาวกว่า มีส่วนประกอบหลัก ๆ คือ คันทวน กระจบอกซอ ลูกบิด รัดอกซอ หย่อง สายซอ และคันชัก ความยาวทั้งหมด 85 เซนติเมตร

คันทวนเป็นค้ำยาวกลม ทำจากไม้ไผ่หรือ ไม้เนื้อแข็ง ที่นิยมคือไม้ไผ่ม่วง 6 ข้อ หรือไม้ไผ่ชนิดอื่น ๆ ส่วนไม้เนื้อแข็งนิยมใช้ไม้แดง (หงมู่) หัวซอเรียบ ไม่มีการประดับประดาใด ๆ

กระจบอกซอเป็นรูปทรงกระจบอก ทำจากกระจบอกไม้ไผ่ หรือไม้เนื้อแข็งเจาะเป็นโพรง ขึ้นหน้าซอด้วยหนังงู หนังแกะ หรือหนังกบ ท้ายกระจบอกเปิดโล่ง

ด้านบนมีลูกบิดทำจากไม้หวงหยาง เสียบลูกบิดเป็นแนวขนานกับกระจบอกซอ รัดอกใช้สายไหม มัดสายไว้ที่คอซอ ทำหน้าที่กำหนดเสียงเริ่มต้นสายเปล่าของซอ หย่องทำจากไม้ไผ่ วางไว้ที่หน้าซอ เป็นตัวนำเสียงจากสายสู่กระจบอกซอ บนหย่องบากเป็นร่อง 3 ร่อง เป็นที่กำหนดตำแหน่งของสายทั้งสาม

การบรรเลง

ผู้บรรเลงจะมีสายคล้องซอ คล้องไว้ที่คอ วางซอในระดับเอวพอดี มือซ้ายกดสายไล่ระดับเสียงต่างๆ มือขวาจับคันชักสีซอ ชาวอาซื่อตั้งสายซอจากสายในออกนอกเป็นเสียง ซอล โดสูง โดต่ำ สายกลางเป็นเสียงสูง สายนอกเป็นเสียงต่ำ ส่วนชาวซาหนิงตั้งสายซอจากสายในออกนอกเป็นเสียง ซอล โดต่ำ โดสูง สายนอกตั้งเป็นเสียงสูง สายกลางเป็นเสียงต่ำ

ซอสามสายนี้ไม่ว่าจะสีสายในหรือสายนอก เสียงสายกลางยังคงดังตลอดเวลา เกิดเป็นเสียงประสานที่ฟังไพเราะนุ่มนวล ด้วยเหตุที่คันชักสั้น นิยมใช้การสีแบบแบ่งคันชัก ส่วนการกดนิ้ว นิยมใช้การรูดสาย โหยเสียง มีทำนองไพเราะ หลากหลาย น่าฟัง

三胡：是彝族特有的弓弦乐器，是民间乐舞“阿细跳月”的主要乐器。流行于云南路南、圭山、弥勒、泸西和宜良等彝族阿细人和撒尼人聚居地区。阿细人称“嘿胡”，撒尼人称“嘞胡”，木制琴筒，蒙蛇皮（或羊皮），琴杆用紫竹，杆端有三个森轸，三弦。琴弓略粗、竹制弓形、双股马尾，分别穿于一、二弦及二、三弦之间。演奏时一、二弦与二、三弦同时发音，音色丰富独特，柔和、圆润，可以独奏、合奏或为歌舞伴奏。

彝族三胡的结构：彝族三胡外形与汉族地区的京胡相似，但琴体较为长大，由琴杆、琴筒、弦轴、千斤、弦马、琴弦和琴弓构成，全长 85 厘米左右。

琴杆为圆柱形，用竹或木制成，用竹材制作时，多采用 6 节紫竹、枯竹或白竹。木制琴杆以红木等质硬者为佳。琴头平顶、无饰。

琴筒是圆筒状，竹或木制，竹制者多用较粗大的毛竹筒；木制者选材与琴杆相同。筒前口蒙蛇皮、羊皮或青蛙皮，筒后口为开放式，不加音窗。

琴杆上端设 3 个黄杨木制的弦轴，其装置方向与琴筒呈平行。千斤用丝弦制作，将琴弦拢聚于琴杆上部，它是发音弦段的一个固定点。弦马竹制，支于琴筒皮面中央，是发音弦段的另一个固定点。张丝弦或钢丝弦 3 条。

琴弓较为短小，弓杆用细竹制作，拴以两股马尾而成，分别插于 3 条琴弦之间。

演奏时，奏者多用一条细绳拴住琴头与琴尾，系于胸前纽扣上，将琴筒置于腰间，左手持琴按弦，右手执弓拉奏。阿细人嘿胡定弦由里至外为 (g1、C2、C1)，中弦音高，外弦音低，里弦音居中；撒尼人嘞胡定弦为 (g1、c1、c2)，外弦音高，中弦音低。

三胡因马尾分开两股，不论拉奏里弦或外弦，中弦都同时发音，形成自然和音。三胡因琴弓短小，弓法上多用灵巧的分弓，指法的特点是滑奏，多用装饰音。旋律多变，音响丰富、甘润。

三胡因马尾分开两股，不论拉奏里弦或外弦，中弦都同时发音，形成自然和音。三胡因琴弓短小，弓法上多用灵巧的分弓，指法的特点是滑奏，多用装饰音。旋律多变，音响丰富、甘润。

ซอสี่สาย 四胡

เครื่องสี่จำพวกซอ มีสี่สาย บ้างก็เรียกว่า สี่สาย (ชื่อเสียน) พัฒนามาจากซอซีฉิน บันทึกลงในสมัยซ่ง ชื่อ เยว่ซู่ (คิดจาร์ก) งานนิพนธ์ของ เฉินหยาง กล่าวว่า “ซีฉิน คือเครื่องดนตรีจำพวกซอ” ในสมัยราชวงศ์ซิงใช้เป็นเครื่องดนตรีราชสำนัก เรียกว่า ถีฉิน (ซอถื่อ) ดังมีบันทึกกล่าวไว้ว่า “ถีฉิน มีสี่สาย คล้ายหว่าน แต่เป็นเครื่องดนตรีจำพวกซอซีฉิน” นิยมบรรเลงในบริเวณมองโกลเลียในและมณฑลต่างๆ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง

ซอสี่สายมีสามชนิด แบ่งเป็นซอใหญ่ ซอกลาง และซอเล็ก มีส่วนประกอบเหมือนกับเอ้อร์หู คันทวนยาวและใหญ่กว่า คันทวนทำจากไม้แดง หรือไม้ดำ ยาว 79 - 85 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.9 - 2.4 เซนติเมตร ยอดซอลักษณะแบนเรียบ ไม่มีการประดับตกแต่งใด ๆ กระจบซอมีสองแบบ คือแบบทรงกระจบกลม กับแบบทรงกระจบแปดเหลี่ยม แบบกระจบกลมยาว 13.3 - 14 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 6.8-9 เซนติเมตร ทำจากไม้แดง (ไม้หงมู่) ส่วนกระจบแปดเหลี่ยมยาว 13.2 - 13.8 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 8 - 10 เซนติเมตร หน้าซอจึงด้วยหนังงูเหลือม ด้านหลังกระจบเปิดโล่ง ด้านบนมีลูกบิดสี่อัน ทำจากไม้แดง เสียบลูกบิดเรียงกันขนานกับแนวกระจบซอ ปลายลูกบิดประดับด้วยแผ่นกระดูกสัตว์ สายซอเป็นสายไหม หรือสายลวด คันชักยาว 75 เซนติเมตร แบ่งเป็นสองกลุ่ม แทรกกิ่งกลางระหว่างสายที่ 1 และ 2 กับกิ่งกลางระหว่างสายที่ 3 และ 4 เช่นนี้เวลาสีจะสามารถสีเสียงสองเสียงประสานไปพร้อมๆ กัน การตั้งสายซอจะตั้งสายเหมือนกัน 2 คู่ ซอสี่สายใหญ่ตั้งเสียงเป็น ซอล 1 คู่ และ เรสูง 1 คู่ ส่วนซอเล็กตั้งสายเป็น เรสูง 1 คู่ และ ลาสูง 1 คู่

ซอสี่สายนิยมใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการแสดงต่างๆ เช่น การขับลำเพลง กลองปักกิ่ง การขับลำเพลงกลองซีเหอ การขับเพลงเทียนจิน เพลงพื้นบ้านหูเป่ย์ เพลงขับลำบัวลอยของชาวเมืองซำซิง การขับเพลงคู่ ละครเพลง หนังเชิด เป็นต้น

การใช้คันชักของซอสี่สายมีวิธีมากมาย สามารถสีเพลงที่ไพเราะน่าฟัง ทั้งเสียงเดี่ยวและเสียงประสาน เสียงของซอสี่สายมีความใสแว่วหวาน ในขณะที่เดียวกันก็แฝงความนุ่มลึก สามารถบรรเลงเพลงได้เหมือนกับซอเอ๋อร์หู และยังสามารถบรรเลงเพลงของไวโอลินได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุความพิเศษของส่วนประกอบของซอสี่สายนี้เอง ทำให้ซอสี่สายสามารถบรรเลงเสียง และแสดงอารมณ์ได้ดีกว่า เอ๋อร์หู โดยเฉพาะการสีเสียงประสาน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของซอสี่สายเท่านั้น

四胡，拉弦乐器。又称四弦、二夹弦。源于古代奚琴。宋代陈旸《乐书》：“奚琴本胡乐也。”清代用于宫廷乐队，称提琴。清代《律吕正义后编》：“提琴，四弦，与阮咸相似，其实亦奚琴之类也。”流行于内蒙古、东北和华北各省、区。

结构与二胡相同，琴杆略长而粗，置四轴，张四弦。有大、中、小三种。琴杆用红木或乌木制，长 79—85、直径 1.9—2.4 厘米，上部置轴部位呈方柱形，方宽 2.4—2.6 厘米，琴头平顶、无饰。琴筒有圆形和八方形两种。铜制圆形筒长 13.3—14 厘米、直径 6.8—9 厘米；红木制八方筒长 13.2—13.8 厘米、前口外径 8—10 厘米。前口蒙蟒皮，后口加边框。弦轴红木制，轴顶加骨片为饰。张丝弦或钢丝弦，每两弦定为同音。琴弓长 75 厘米，马尾分两股分别夹于一、二弦和三、四弦之间，同时拉响两条弦。大四胡定弦 g、d1，音域 g—g2；小四胡定弦 d1、a1，音域 d1—d4。

是京韵大鼓、西河大鼓、天津时调、湖北小曲、绍兴莲花落等说唱和二人台、曲剧、皮影等戏曲的伴奏乐器。

通过不同的运弓方位，改变琴弓与琴筒的角度，奏出单音和双音。它有着清晰、明亮、浑厚和深沉的音色，可用于演奏所有的二胡曲，并能拉奏小提琴曲，由于它的独特结构，最适于演奏富有民族风格又比二胡更有表现力的乐曲

ซอเกาหู 高胡

ซอเกาหูวิวัฒนาการมาจากซอเอ๋อร์หู เกิดขึ้นในช่วงปีที่ 20 ของ ศตวรรษที่ 20 เป็นเครื่องดนตรีเอกชิ้นหนึ่งของมณฑลกวางตุ้ง

ซอเกาหู หมายถึง ซอเสียงสูง เป็นชื่อเรียกที่ย่อมาจาก ซอสองสายเสียงสูง (เกาอินเอ๋อร์หู) ซึ่งเป็นซอที่นิยมแพร่หลายแถบมณฑลกวางตุ้ง ชาวกวางตุ้งเรียกซอชนิดนี้ว่า ซอเอ๋อร์หู หรือ ซอสองสาย กระบอกซอเล็กกว่าซอเอ๋อร์หู ตั้งสายเสียงสูงกว่า 4—5 ช่วงเสียง จึงเรียกว่า ซอเสียงสูง ซอเกาหูมีเสียงดังกังวานใส เล็กแหลม แสดงอารมณ์ได้หลากหลาย จัดเป็นเครื่องสีกลุ่มเสียง

สูง ในวงดนตรีจีน ใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงประสม และบรรเลงประกอบการแสดงอุปรากร และการระบำพื้นเมืองต่าง ๆ

ในสมัยก่อน วงดนตรีของกวางตุ้งประกอบด้วย ซอสองสาย ซอใหญ่ พิณวงเดือน และขลุ่ยผิว เรียกชื่อว่า วงเครื่องห้า มีเครื่องดนตรีหลักคือ ซอสองสาย ด้วยเหตุที่สายซอมีขนาดใหญ่ คันชักแข็ง ทำให้เสียงซอมีเสียงสูง ดังก้อง กระหึ่ม จึงมักเรียกวงดนตรีพื้นเมืองนี้ว่า “วงคันชักแข็ง”

ในช่วงปีที่ 20 ของ ศตวรรษที่ 20 ซอเกาหูวิวัฒนาการขึ้นมาจากซอเอ๋อร์หู เปลี่ยนสายเป็นสายลวด ขึ้นสายเสียงสูงกว่าเดิม เวลาสีใช้ขาทั้งสองข้างหนีบกระบอกซอไว้กลางขา ซอชนิดใหม่นี้มีเสียงใส กังวาน สูง ใช้บรรเลงร่วมกับขิม พิณฉิน เกิดวงพื้นเมืองใหม่ขึ้น เรียกชื่อว่า “วงคันชักอ่อน”

ส่วนประกอบของเกาหู

ส่วนประกอบของเกาหูคล้ายคลึงกับซอเอ๋อร์หู แต่เกาหูมีขนาดเล็กกว่า กระบอกซอเป็นทรงกระบอกกลม ยาว 13 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 8.6 เซนติเมตร ปลายกระบอกเปิดโล่ง สายนอกใช้สายลวดขนาดเล็ก สายในใช้สายไหม

ช่วงปี 70 ศตวรรษที่ 20 มีการประดิษฐ์กระบอกเป็นทรงกลมแบน โดยเลียนแบบรูปทรงของเครื่องขยายเสียงที่มีลักษณะเป็นวงรี ทำให้ได้เสียงที่ดังขึ้น กระบอกซอชนิดนี้มีความยาว 14.5 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากระบอกซอ 10.3 เซนติเมตร ด้านใน 7 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางกลางปลายกระบอก 11.3 เซนติเมตร ด้านใน 7.8 เซนติเมตร การจึงหน้ากระบอกซอเปลี่ยนเป็นจิ้งแบบตามขวาง เพิ่มขนาดสายซอให้ใหญ่ขึ้น คันทวนเปลี่ยนจากค้ำกลม เป็นค้ำแบน ใช้บรรเลงร่วมกับซอเอ๋อร์หูค้ำแบนซึ่งประดิษฐ์ขึ้นใหม่พร้อมกัน ได้เสียงที่กลมกลืนสอดคล้องกัน เรียกชื่อว่าซอเกาหูกระบอกแปดเหลี่ยม เป็นที่ชื่นชอบของนักดนตรีพื้นเมืองทั่วไป

ปี 70 มีการประดิษฐ์ซอเกาหูสามสายขึ้น กระบอกซอแบน ทั้งหน้าและหลังเป็นรูปแปดเหลี่ยม ภายในกระบอกซอบรรจุลิ้นปี มีฝาปิดกระบอก ตั้งเสียงต่ำลง 5 ระดับ มีวิธีบรรเลงไม่ยาก ใช้บรรเลงประสานเสียงกับเกาหู

คุณภาพของซอเกาหูที่ดีคือ เสียงในทุกช่วงเสียง มีระดับเสียงสูง ความดังคงที่สม่ำเสมอ และส่งเสียงดังได้ไกล

เพลงเอกของเกาหู

เพลงเอกของเกาหูมี ชวงเซิงเฮิน (สำเนียงพิโรธ) ผิงหูซิวเยว่ (ธาราจันทร์พุกพรรณปลิว) เจาจวินย่วน (เจ้าจวินพ้อ) เหลียนหวนโถ้ว (คล้อยห่าง) เสียวเถาหง (ลูกท้อแดง) ซานถานอินเยว่ (รอยจันทร์สามสระ) เป็นต้น

高胡是 20 世纪 20 年代在二胡的基础上改革而成，是广东音乐的主奏乐器。

高胡：“高音二胡”的简称，即广东音乐中使用的粤胡，在广东也称为“二胡”或“二弦”。二十世纪二十年代由二胡改革而成。它的琴筒比二胡小，定音比二胡高四至五度，所以称为高胡。高胡音色清澈、明亮，富于表现力，是民族乐队中二胡族的高音乐器，可用于独奏、器乐合奏或为地方戏曲及歌舞伴奏。

早期的广东音乐是用二弦、提琴（大板胡）、三弦、月琴和横箫（笛子）五种乐器合奏，称为“五架头”乐队，作为主奏的二弦（叫作“头架”），因其弦粗弓硬、音色高亢强亮，故把“五架头”的组合形式称为“硬弓乐队”。

20 世纪 20 年代中期，在二胡的基础上改革成高胡，高胡采用钢丝弦，提高定弦，并用两腿夹着琴筒演奏，发音明亮柔美，配以扬琴和秦琴等乐器，便形成了“软弓乐队”。

高胡的结构

高胡与二胡基本相似。主要区别是琴筒较细，多为圆形，长 13 厘米，前口外径 8.6 厘米，筒后口不加音窗。一般用钢丝弦，也有外弦用钢丝弦，里弦用丝弦的。

20 世纪 70 年代初，制成扁圆琴筒高胡，它是根据椭圆形扬声器的声学原理，使共鸣频率范围宽、音量大。扁圆形琴筒长 14.5 厘米，前口长径 10.3 厘米，短径 7 厘米，后口长径 11.3 厘米，短径 7.8 厘米。蒙皮改为横鞞，琴弦适当加粗，琴杆也由圆形杆改为椭扁杆。扁圆筒高胡和扁圆筒二胡配套使用，音质非常和谐统一。对称扁八方筒高胡，可与对称扁八方筒二胡一起配套使用，满足了民族乐队的需要。

七十年代制成的三弦高胡，琴筒前口呈扁八方、后口为正八方形，琴筒内设喉管，采用立体音窗，新增的一条低音弦使音域向下扩展了五度。可演奏简单的和弦。

优质高胡的标准是各音区的发音灵敏度高，音量均衡，音响共鸣效果强，传远度好。

高胡的优秀曲目有《双声恨》《雨打芭蕉》《乌投林》《平湖秋月》《昭君怨》《连环扣》《步步高》《小桃红》和《三潭印月》等。

ขอปานหุ 板胡

ขอปานหุวิวัฒนาการมาจากซอหุฉิน เกิดขึ้นในปลายสมัยหมิง ต้นสมัยชิง หน้าซอปิดด้วยไม้แผ่น จึงเรียกชื่อว่า ปานหุ (คำว่า “ปาน” ภาษาจีนหมายถึง แผ่น)

ขอปานหุ มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น เยหุ (ซอกะลามะพร้าว) ฉินหุ (ซอฉิน) หุสุ (ซอสุ) ต้าเสียน (สายใหญ่) และเฟียว (กระบาย) เป็นต้น เป็นเครื่องดนตรีหลักที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรพื้นบ้าน เช่น การขับลำปึงจื่อเซียง ขับลำล่วนตันเซียง เป็นต้น ซอมีเสียงสูง ดังก้อง นิยมใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม และบรรเลงประกอบการแสดงต่างๆ

ปลายสมัยหมิง ต้นสมัยชิง มีการแสดงละครเพลง ขับลำ ชื่อ “ปิงจื่อเซียง” (ขับลำเคาะเกราะ) เกิดขึ้น เริ่มมีการนำซอป่านหูไปใช้บรรเลงประกอบการขับลำละครเพลงดังกล่าว และด้วยลักษณะหน้าซอเป็นไม้แผ่นแบน จึงเรียกชื่อซอนี้ว่า ซอป่านหู (ซอแผ่น) นับถึงปัจจุบัน มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 300 ปีแล้ว

ซอป่านหูนิยมเล่นกันในบริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และตะวันตกเฉียงเหนือของจีน ที่พบมากและนิยมแพร่หลายที่สุดได้แก่ บริเวณมณฑลส่านซี กานซู และซานซี ใช้เป็นเครื่องดนตรีหลักบรรเลงประกอบการแสดงพื้นเมืองต่างๆ มากมาย เช่น การขับลำเคาะเกราะ ละครผิงจิวี่ ละครยิวี่ของมณฑลเหอเป่ย์ การขับลำเคาะเกราะ ละครลิวี่จิวี่ ละครจิ้นจิวี่ ละครเหมยจิวี่ การขับลำฉินเซียง ละครผู่จิวี่ของเมืองซานตง การลั่นกลองของเมืองหลันโจว การขับลำเพลงเกี่ยวของเมืองส่านเป่ย์

ปัจจุบัน ซอป่านหูนับเป็นเครื่องสีพื้นเมืองที่วงดนตรีจีนจะขาดเสียมิได้ โดยเฉพาะการใช้บรรเลงประกอบการแสดง ระบำ ละครพื้นเมืองต่างๆ ให้เสียง ลีลา และท่วงทำนองพื้นเมืองที่ยากจะหาเครื่องดนตรีอื่นเทียบได้

ส่วนประกอบของป่านหู

ป่านหูมีส่วนประกอบคล้ายกับเอ๋อร์หู แต่มีส่วนที่ต่างกันคือกะโหลกซอ และคันทวน โดยเฉพาะหน้าซอ เป็นส่วนที่ทำให้เป็นเอกลักษณ์ของซอป่านหู

ส่วนกะโหลกซอเรียกชื่อว่า “เสียว” (กะบวย คือส่วนที่เป็นกะลามะพร้าว ภาษาไทยเรียกกะโหลกซอ) ใช้กะลามะพร้าว ไม้ หรือโลหะทำเป็นรูปทรงกลม ในยุคปี 70 ของศตวรรษที่ 20 เคยมีการประดิษฐ์กะโหลกซอขึ้นมาจากโฟมอัดแข็ง กะโหลกซอด้านหน้าใหญ่ ด้านหลังเล็ก ทำให้เกิดการรวมเสียงอยู่ตรงกลาง กะโหลกซอใหญ่ เสียงที่ได้จะทุ้มหนัก ไม้ไผ่ กะโหลกซอเล็กให้เสียงสูง เล็กแหลม เสียงดู หน้ากะโหลกไม่คลุมด้วยหนัง แต่จะปิดด้วยไม้แผ่นบาง อันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่สุด ที่ทำให้เกิดเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของซอชนิดนี้ ใช้ไม้เนื้ออ่อน ไล้ไม้ตรง ละเอียด ไม้มีตำหนิ หรือตาไม้ โดยมากนิยมใช้ไม้ฮูล่ง ด้านหลังกะโหลกบ้างบากเป็นรู บ้างเจาะเป็นรูกลม เรียงเป็นวง 5 รู

คันทวนใช้ไม้แดง ไม้จันทน์ หรือไม้ฮวาหลิ แต่ที่นิยมคือไม้ดำ คันทวนเป็นด้ามกลม บนยอดมีรูเสียบลูกบิด คันทวนไม่ยาวมาก หากยาวมากจะมีผลต่อการกดเสียง ทำให้หาเสียงยาก

ลูกบิดนิยมใช้ไม้ชนิดเดียวกับคันทวน หรือไม้หวงหยาง เสียบด้านข้างของซอ ปัจจุบันนิยมใช้ไม้หมุดเกลียวเป็นลูกบิด เพราะขึ้นสายได้เสียงที่แม่นยำ และสายไม่ลดง่าย

คันชัก ใช้ไม้ที่มีความเหนียว ยืดหยุ่น เช่นหวาย หรือไม้ไผ่ ความยาวของคันชักยาวและหนากว่าคันชักซอเอ๋อร์หู ไม่ยาวมากเพราะกะกะ เทอทะ แต่ก็ไม้สั้นมาก เพราะจะลีเสียงยาว ๆ ไม่ได้ แล้ใช้ขนหางม้า จะให้เสียงที่มีความนุ่มนวล

รัดคอซอ หรือเรียกว่า เออมี๊ ใช้เขาควย หรือไม้ทำเป็นวงบางๆ ใช้เป็นที่ยึดสาย
หย่อง ทำจากไม้ไผ่ หรือ ไม้ วางไว้ที่หน้าซอ เชื่องขึ้นด้านบนเล็กน้อย หย่องยังมีขนาดใหญ่
เสียงที่ได้ยิ่งทุ้ม ลึก หากใช้สายลวด จะได้เสียงที่กังวาน ไส

การตั้งสายและช่วงเสียง

การตั้งสายป่านหูแบบดั้งเดิม ตั้งสายเป็นคู่ห้า และคู่สี่ แต่เสียงสูงต่ำในการบรรเลงแต่ละ
ครั้งไม่เหมือนกัน ตั้งตามการใช้งานว่าบรรเลงประกอบการขับร้องหรือการแสดงใด

ในวงดนตรีพื้นเมือง ป่านหูนิยมตั้งสายเป็นคู่ห้า สายในตั้งเสียง เร สายนอกตั้งเสียง ลา
เสียงสูงกว่าเออร์หู 1 ช่วงคู่แปด ช่วงกว้างของเสียงคือ เร2 ถึง ซอล4 (เร2 หมายถึง เสียงเรต่ำ 2
ช่วงคู่แปด ซอล 4 หมายถึง เสียงสูง 4 ช่วงคู่แปด)

ในการบรรเลงประกอบการแสดงละครหมยคู่จี่ ตั้งสายเป็นคู่สี่ ซึ่งปรับเสียงเพื่อให้
เหมาะกับลีลาการขับร้องและการแสดง

ซอป่านหูสามสาย มีสองประเภทคือ เสียงสูง และเสียงกลาง ตั้งสายเป็นคู่ห้า ซอเสียงสูงตั้ง
เป็นเสียง ซอล เร ลา ซอเสียงกลางตั้งสาย เร ลา มี ใช้บรรเลงประกอบการแสดงละครยี่จี่ และ
การขับลำเคาะเกราะของเมืองซานตง สามารถปรับเปลี่ยนการตั้งเสียงเป็นแบบคู่สี่ หรือคู่ห้าก็ได้

ซอป่านหูสามสายมีช่วงเสียงเพิ่มขึ้น 5 คู่ มีเทคนิค วิธีการบรรเลงและช่วงเสียงเพิ่มมากขึ้น
กว่าเดิม สามารถใช้บรรเลงประกอบการแสดงต่างๆ ได้กว้างขวาง และยังใช้บรรเลงเพลงพื้นเมือง
จากต่างชาติได้เป็นอย่างดี

วิธีการบรรเลง

การบรรเลง มือขวาถือคันชักสองนิ้วรองข้างล่าง นิ้วนางสอดกลางระหว่างคันชักกับแฉ่
นิ้วหัวแม่มือกดด้านบน ส่วนมือซ้าย ใช้ง่ามมือจับที่คอซอ ใช้นิ้วทั้งสี่กดที่สายไประดับเสียงต่างๆ
การใช้คันชักสี่ซอป่านหูมีวิธีการสี่มากมาย เช่น สี่ทั้งคันชัก สี่ครึ่งคันชัก ซอย ตัน หยุด สะบัด
กระชับ กระโดด ฟัน ดีเป็นต้น ส่วนนิ้วมือซ้ายมีวิธีบรรเลงแพรวพราว เช่น กด ขยี้ พรหม สั่น ประ
คิด เกี่ยว ดึง เสียงคู่ รูดสาย โหยเสียงเป็นต้น

การบรรเลงป่านหู มีวิธีการบรรเลงไม่ต่างจากเออร์หูมากนัก แต่ป่านหูจะใช้เทคนิคการ
บรรเลงคันชักมากกว่า การใช้เสียงโหย รูดสาย ก็ ใช้มากกว่า และเป็นธรรมชาติกว่า ด้วยน้ำเสียง
ที่ใส สูง กังวานกระหึ่ม และวิธีการบรรเลงเฉพาะตัว เกิดเป็นเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ และลีลาที่ป่าน
หูแตกต่างจากเสียงซอชนิดอื่น ๆ

เพลงเอกของซอป่านหู

เพลงเดี่ยวของซอป่านหูที่มีชื่อเสียงและนิยมเช่น เติ้งเจี๋ย (เทศกาลโคม) ก่านลู่ (ริบจร) ต้ากู่
เนียงเหม่ย (คุณหนูผู้เลอโฉม)

板胡的历史

板胡于明末清初在胡琴的基础上出现，因琴筒上蒙木板而得名。

板胡：又称“梆胡”、“秦胡”、“胡呼”、“大弦”和“瓢”。是梆子腔、乱弹腔各剧种的主要伴奏乐器，音色明亮、高亢，常用于独奏、合奏，也用于曲艺伴奏，如兰州鼓子、道情。

明末清初，随着戏曲梆子腔的出现，为了适应戏曲伴奏的需要，以胡琴为基础，将琴筒和千斤加以改造，因琴筒胶以薄木板而得板胡之名，至今已有300多年的历史。

板胡主要流行于我国的东北、华北和西北各地，为多种地方戏曲和曲艺所吸收，在河北梆子、评剧、豫剧、山东莱芜梆子、吕剧、晋剧、郿鄠、秦腔、蒲剧、兰州鼓子和陕北大道情等伴奏中，都占有主要地位，其中以陕西、甘肃和山西等省最为普遍。

现在，板胡已成为民族乐队中不可缺少的特色乐器和具有浓郁民族风格的独奏乐器，并为歌剧、民族歌舞和声乐伴奏。在地方戏曲和曲艺伴奏中，各地区的板胡又都善于表现各自不同的风格，富有独特的地方色彩。

板胡的结构

板胡的结构 绝大部分和二胡相同，主要区别在琴筒和千斤上。

琴筒又称瓢，呈圆筒形，以硬的椰子壳、木质、铜质或竹质为材料，20世纪70年代以后还用低发泡（ABS）材料模压成型。琴筒一头大一头小，使音响共鸣集中，形成板胡独有的音色。瓢大发音低沉不宏亮，瓢小则发音尖啸刺耳。琴筒前口不蒙皮膜而胶以桐木板。它是板胡音色优劣的关键，以用木质松软、纹理顺直、匀密、无痕节和水渍的梧桐木为佳。筒后口有的敞口，有的开五个音孔，呈金钱眼状。

琴杆用红木、紫檀木或花梨木制作，以贵重的乌木为好，琴杆为圆柱形，琴头开有弦轴孔。琴杆不宜过长，过长会有碍发音的优美，并加宽了指位，不便运指和掌握音准。

弦轴多用琴杆木料或黄杨木制作，表面开有瓣纹，装在琴杆同一侧面。目前大部分板胡已用木柄齿轮铜轴，调弦既准确又不会回弦。

弓子用粗细均匀、富有弹性的江苇或其他竹子做成，比二胡弓子长而粗，上面装的马尾以白马尾为好，出音柔润。弓杆不宜过长或过短，过长笨重，过短不宜拉奏长音。

板胡的千斤又称腰马，用牛角或红木制成的扁形木片，以丝弦系于琴杆下轴到弦马的1/3处。

弦马用竹或木制成，置于面板中央以上、板的1/3处，竹马共鸣较大，发音也较浑厚优美。

琴弦由可用丝弦或钢丝弦，丝弦发音浑厚，钢丝弦则发音清亮。

板胡的定弦与音域

板胡传统的定弦法，有五度和四度两种，定弦的高度也不一样，多据伴奏的戏曲或演唱者的嗓音而定。

板胡的定弦

在民族乐队中，板胡常按五度关系定弦，内弦定为 d2、外弦定为 a2，比二胡高一个八度，音域从 d2 ~ g4，有两个半八度。

在梆子剧等伴奏中按四度定弦，这主要是为了更好地表达戏曲的特有风格。

三弦板胡有高、中音两种，都为五度定弦，高音定为 g、d1、a1，中音为 d、a、e1，为豫剧或山东莱芜梆子等伴奏时，也可按四、五度或五、四度定弦。

三弦板胡使音域扩大了五度音程，在保持板胡原有的音色基础上，发展了新的演奏技巧，增强了表现力，不论演奏民族风格浓厚的乐曲或歌剧选曲，还是外国民间乐曲或为它创作的新曲。都能收到较好的艺术效果。

演奏方法

演奏板胡时，左手执琴，虎口夹住琴杆，拇指自然平伸，用其他四指按弦。右手持弓，以拇指、食指持握弓柄，中指放在弓杆外侧，无名指控制弓毛。板胡的弓，指法丰富多样，弓法有全弓、中弓、连弓、颤弓、顿弓、甩弓、断弓、点弓、跳弓、砍弓和击弓等技巧，指法有按弦、揉弦、颤音、点音、勾弦、弹弦、拨弦、泛音、双音和各种滑音等。

板胡弓、指法虽与二胡大体相同，但板胡以用中弓为多，滑音也用得相当广泛，而且干脆、爽利。板胡弓、指法的特点和它清脆、高亢的音色，构成了板胡独特的演奏风格。

板胡独奏曲有《灯节》、《赶路》和《大姑娘美》等。

ซอหม่าโถวฉิน (ซอหัวม้า) 马头琴

ซอหัวม้า เป็นเครื่องสีของชาวมองโกลที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน ที่หัวซอแกะสลักเป็นรูปม้า จึงเรียกชื่อซอชนิดนี้ว่า “ซอหัวม้า” ภาษามองโกลเรียกซอชนิดนี้ว่า เจาเอ้อร์ หรือ โม่วหลินหูอูร์ นับตั้งแต่ซอหัวม้าถือกำเนิดขึ้นในศตวรรษที่ 13 ก็มีชีวิตอยู่กับชาวมองโกลเป็นที่นิยมชมชอบเรื่อยมา นับอายุได้ราว 1,200 ปีมาแล้ว มีความสำคัญเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของชาวมองโกลที่จะขาดเสียมิได้

ตามตำนานเล่าว่า มีคนเลี้ยงสัตว์ในทุ่งหญ้าคารังจีน ชื่อ ซูเหอ มีนิสัยรักการร้องเพลง มีม้าขาวที่รักมากอยู่ตัวหนึ่ง มีขนมันวาวงดงามมาก ครั้งหนึ่งมีการแข่งม้า ม้าขาวตัวนี้วิ่งชนะ เป็นที่พอพระทัยของกษัตริย์มาก จึงแย่งเอาม้าตัวนี้ไป อยู่มาวันหนึ่ง กษัตริย์ผู้นี้ขี่ม้าอยู่ดี ๆ ถูกม้าคิดตกจากหลังขาดเจ็บสาหัส แล้วม้าก็วิ่งหนีไป แต่โซคร้ายถูกลูกธนูอาบยาพิษของกษัตริย์ยิงเข้า ม้าขาว

แจ้งใจวิ่งกลับไปตายกับเจ้าของเดิม ชูเหอเจ้าของม้าเสียอกเสียใจมาก ฝ่าศพม้าของตนทั้งคืนทั้งวัน เสียงของม้ายังคงดังก้องอยู่ในหู ชูเหอจึงคิดหาวิธีให้ม้าอยู่กับตนไปนานแสนนาน จึงประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้นมาชิ้นหนึ่ง ใช้กระดูกขาม้าเป็นคันทวน หัวม้าทำเป็นกล่องเสียง หน้าม้าจึงเป็นหน้าซอ หางม้าทำเป็นสายซอ เสาคอกม้าทำเป็นคันทัก และแกะสลักหัวซอเป็นรูปหัวม้า เป็นซอหัวม้าคันแรกแห่งทุ่งหญ้ามองโกล ทุกครั้งที่ชูเหอสีซอหัวม้า จะใช้เสียงซอพรรณนาความทุกข์ระทมที่ตนมี ในขณะเดียวกันก็ใช้เสียงอันไพเราะนี้บอกความเป็นไปและเรื่องราวชีวิตของชนชาวมองโกล

ในปีค.ศ. 1206 เจงกิสข่านรวมอำนาจ และก่อตั้งประเทศมองโกลขึ้น ซอหูเออร์ ซึ่งเป็นรูปร่างดั้งเดิมของซอหัวม้า มีหัวซอเป็นรูปมังกร เป็นที่นิยมขึ้นชอบอย่างแพร่หลาย ในสมัยพระเจ้าเยียนหลง มีการประดิษฐ์ซอหัวม้าด้ามยาวขึ้น กล่องเสียงสอบลลง คลุมหน้าหลัง ใช้สายที่ทำจากขนม้า และคันทักจากเสี้ยนหางม้า วิวัฒนาการมากกว่า 100 ปี จนกระทั่งต้นศตวรรษที่ 20 ซอใหม่ชื่อเฉาเออร์ได้เปลี่ยนหัวจากหัวมังกรเป็นหัวม้า

ส่วนประกอบของซอหัวม้า

ซอหัวม้าแบบดั้งเดิมมีหัวซอเป็นรูปม้า ชาวมองโกลประดิษฐ์ขึ้นและบรรเลงสืบทอดต่อกันมา แบ่งเป็นสองชนิดคือ ซอใหญ่และซอเล็ก เพื่อใช้บรรเลงในและนอกสถานที่ ซอใหญ่เหมาะสำหรับบรรเลงนอกสถานที่ ตามสภาพท้องทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ของชาวมองโกล ส่วนซอเล็กใช้บรรเลงภายในบ้าน ซอใหญ่ยาว 100 เซนติเมตร ซอเล็กยาว 70 เซนติเมตร กล่องเสียงทำด้วยไม้เป็นกรอบรูปทรงสี่เหลี่ยม หน้าหลังคลุมด้วยหนังม้า หนังวัว หรือหนังแกะ บนหนังวาดรูปลวดลายประจำเผ่า หัวซอแกะสลักเป็นรูปหัวม้างดงาม ลูกบิดเสียบเข้าสองข้างของหัวซอข้างละ 1 อัน สายซอทำจากขนม้าความยาว 40 – 60 เซนติเมตร คันทักทำจากหวายจึงด้วยเสี้ยนหางม้า เมื่อเสี้ยนหางม้าของคันทัก สัมผัสกับสายซอที่ทำจากขนหางม้าเกิดเป็นเสียงขึ้น

เสียงซอหัวม้านุ่มนวล แว่วหวาน เปรียบเสมือนเสียงแห่งความหวังก้องจากกันบึงหัวใจของชนชาวเลี้ยงสัตว์ในทุ่งหญ้าอันกว้างใหญ่ดังแว่วมาจากฟากฟ้าแดนไกล จับจิตจับใจผู้ได้ยินได้ฟังสะกดให้หลงใหลอยู่ในห้วงไออุ่นแห่งอ้อมกอดของทุ่งหญ้ามองโกล เสียงซอหัวม้าสำเนียงโหยหวาน แต่หนักแน่นไพเราะกินใจ เป็นเครื่องดนตรีที่มีเอกลักษณ์ ได้รับความนิยมนับแต่อดีตมาจนปัจจุบัน

เพลงเอกของซอหัวม้า

ว่านหมาเป็นเถิง (หมื่นม้าฮ้อตะบึง) ซีเหมิงเตอหลิวสิงอู่ (เพลงระบำมองโกล) ซื่อจี (เพลงสี่ฤดู) เหมิงกู่เสี่ยวเตี่ยว (เพลงเกร็ดมองโกล) เฮยจวินหมา (ม้าคำผู้องอาจ) ต้าฉ่าวหยวน (ทุ่งหญือกว้างใหญ่) เป็นต้น

马头琴：是中国少数民族——蒙古族拉弦乐器，因琴杆上端雕有马头而得名。马头琴的历史悠久，早在十三世纪初就在蒙古族人民当中广泛流传了，由

于流传地区的不同，它的名称、造型、音色和演奏方法也各不相同。在内蒙古西部地区称作“莫林胡兀尔”，而在东部地区则叫做“潮尔”。

传说在科尔沁草原上有个爱唱歌的牧人苏和，他有匹心爱的白马，皮毛像缎子一样光亮美丽，嘶鸣起来银铃般清脆悦耳。在一次赛马会上，白马夺得锦标后被王爷抢去了。一天，王爷骑白马炫耀，被马摔得头破血流，白马脱缰而逃，却不幸中了王爷的毒箭，待回到主人身边后，终因伤势过重而死在蒙古包前。苏和悲痛欲绝，日夜守着死马。白马那凄凉的嘶鸣还在耳边回响，苏和想捉住这个声音来寄托对白马的怀念，于是，他用白马的腿骨做琴杆、头骨做琴箱、马皮蒙琴面、马尾搓成琴弦、套马杆做琴弓，并照白马的模样雕刻了一个马头，做出了草原上第一支马头琴。苏和拉起马头琴，用哀怨的琴声诉说人民的苦难，用优美的琴声表达人民的向往。

早在 1206 年，成吉思汗建立蒙古汗国时，马头琴的前身胡尔（一种胡琴）就已在蒙古民族中广为流传了。清乾隆年间，在其基础上，出现了长琴杆、倒梯形琴箱、双面蒙皮、马尾弦和马尾弓的蒙古族拉弦乐器朝尔。又经过 100 多年的流传，到 20 世纪初，潮尔的头饰由龙头改为马头，琴箱变为正梯形，才真正开始了马头琴的历史。

传统马头琴多为马头琴手就地取材、自制自用。通常分为大小两种，分别适于室外和室内演奏。大琴长 100 厘米，小琴长 70 厘米，琴箱用硬杂木作框板，正背两面蒙以马皮、牛皮或羊皮，皮面上彩绘民族图案，琴头雕刻精致的马头。弦槽后开，两侧各置一弦轴，两条马尾弦分别用 40、60 根长马尾合成。琴弓用藤或木制杆，两端系以一束马尾。用马尾弓摩擦马尾弦，发出的声音优美、浑厚、悠扬、动听，这在古今中外拉弦乐器中都是极为独特的。

马头琴琴声婉转、悠远，它融汇着牧人的喜怒哀乐，融汇着牧人的希望和期冀，从牧人的心底飘出来，弥漫了整个草原；又从草原回转过来，流泻到人们的心里，使人感到无限温馨。它表达的正是草原牧人与草原的一种相合相乐的谐畅气氛

马头琴名曲：《万马奔腾》《西蒙的流行舞》《四季》《蒙古小调》《黑骏马》《大草原》等。

ซอจิงหู 京胡

เครื่องสี่ชนิดหนึ่ง เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า หูฉิ่ง พัฒนามาจากซอพื้นบ้าน ได้รับความนิยมขึ้นตามพัฒนาการของจิวเป่ก๊กในช่วงต้นราชวงศ์ชิง คันทวนมีขนาดสั้น กระจบอกซอเล็ก จึงหน้าซอด้วยหนังงูเหลือม หรือหนังงูอื่น ๆ สายซอทำด้วยสายไหม ใช้คันชักชนิดอ่อน เรียกชื่อว่า ซอหูฉิ่ง คันชักอ่อน ศตวรรษที่ 19 พัฒนาการมาใช้คันชักแข็ง จนกลางศตวรรษที่ 20 พัฒนามาเป็นรูปแบบอย่างในปัจจุบัน ในช่วงปี 50 เริ่มหันมาใช้สายลวดเป็นสายซอ

คันทวนหรือค้ำซอ ยาวทั้งสิ้น 49 เซนติเมตร หรือเท่ากับขนาดความยาวของไม้ไผ่ม่วง หรือไผ่ขาว 5 ปล้อง ด้านบนระหว่างปล้องที่หนึ่งและสองเป็นที่เสียบลูกบิด มีรดอกเป็นที่รวบสาย และกำหนดเสียงสายเปล่าบริเวณคอซอ ด้านล่างเสียบเข้ากับกระจบอกซอ ทะลุลงด้านล่างเป็นที่ยึด

สาย คันทวนส่วนที่เสียบลงไปนกระบอกซอเจาะเป็นช่องขนาดยาวตามแนวคันซอ ทำหน้าที่เป็น เป็นกล่องเสียงขนาดเล็กซ่อนอยู่ในกระบอกซออีกชั้นหนึ่ง กระบอกซอยาว 11.4 เซนติเมตร ปลาย กระบอกเปิดโล่ง เส้นผ่าศูนย์กลางยาว 4.3 เซนติเมตร ทำจากกระบอกไม้ไผ่ หน้าซอจึงด้วยหนังงู ลูกบิดทำจากไม้หวงหยาง หรือไม้หวงฉาน หย่องเหลาจากไม้ไผ่ คันชักทำจากไม้ไผ่ หรือไม้ต้น อ้อ จึงด้วยเส้นหางม้ายาว 74 เซนติเมตร วางไว้กึ่งกลางของสายซอ ตั้งสายเป็นคู่ห้า แต่ไม่จำกัด ว่าเป็นเสียงใด ตั้งตามความต้องการในการบรรเลง เช่น โด- ซอล ซอล-เร ลา- มี เร- ลา โดยมากใช้บรรเลงเสียงเร บันไดเสียงมี บันไดเสียงซอล ช่วงกว้างของเสียงคือคู่แปด 2 คู่

京胡，又称胡琴。拉弦乐器。

清代中叶以来，随着京剧的形成，在民间传统拉弦乐器基础上改制而成。早期琴杆短、琴筒小，蒙蟒皮或蛇皮，张丝弦，用软弓拉奏，称软弓胡琴（参见“软弓京胡”条）。十九世纪后出现硬弓。二十世纪上半叶形成今日形制。本世纪五十年代始用钢丝弦。

琴杆又称担子，全长 49 厘米。用五节紫竹、白竹制。上方第一、二两节置弦轴，底节插入琴筒，筒里的杆上开长方形对穿的“风口”，产生复共鸣。琴筒长 11.4、后口直径 4.3 厘米，用毛竹制，前口蒙蛇皮，后敞口。弦轴黄杨或黄檀木制。琴码竹制。弓子江苇竹制，上拴马尾，长 74 厘米。张二弦，设有“千斤”。五度定弦，据唱腔和曲牌不同分别为：反二簧 do、Sol 弦，二簧 Sol、re 弦，西皮 la、mi 弦，反西皮 re、la 弦。常用的是 D 调、E 调二簧京胡和 E 调、G 调西皮京胡。音域约两个八度。

演奏时，坐姿，琴筒置于左腿上，琴杆向左稍倾斜，左手持琴杆按弦，右手执马尾弓夹于两弦间拉奏。

จู้ยี่น หรือ จู้ยี่หู 坠琴, 坠胡

จู้ยี่หู มีชื่อเรียกหลายชื่อ ได้แก่ จู้ยี่น จู้ยี่อู๋ ฉวีหู(ซอเพลง) เอ้อร์เสียน (สองสาย) วิวัฒนา มาจากพิณสามสายในสมัยชิง นิยมบรรเลงประกอบการขับลำ ละคร แถบมณฑลเหอหนาน และ ซานตง

เสียงของซอจู้ยี่หูมีความเป็นเอกลักษณ์และเป็นตัวแทนดนตรีพื้นเมืองของเมืองซานตง และ เหอหนาน ซึ่งนอกจากจะใช้บรรเลงประกอบการขับลำ การแสดงอุปรากรพื้นบ้านแล้ว ยังสามารถ ใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วมกับดนตรีอื่น เสียงซอมีเสียงสูงหนักแน่น แต่นุ่มนวล และยังสามารถ เลียนเสียงธรรมชาติต่างๆ ได้อย่างดีเยี่ยม เช่น เสียงสัตว์ต่างๆ เสียงหัวเราะ ร้องไห้ของคนเป็นต้น อันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของซอจู้ยี่หู

ซอจู้ยี่หูมีประวัติความเป็นมายาวนานนับร้อยปีแล้ว ในช่วงปลายสมัยราชวงศ์ชิง บริเวณเมือง เหอหนานนิยมชมชอบการขับลำเพลงพื้นเมืองชื่อ “อิงเกอหลิว” และ “เพลงเกี่ยวข้าวพิณสามสาย” โดยมีเครื่องดนตรีหลักที่บรรเลงประกอบคือ พิณสามสาย แต่อย่างไรก็ตาม เสียงพิณฟังดูไม่ไพเราะ

กลมกลืนกับเสียงซำร้อง ศิลปินพื้นบ้านจึงคิดที่จะนำซอมาเป็นเครื่องดนตรีที่ประกอบการขับลำแบบเดิม ซึ่งซอนี้ประดิษฐ์ขึ้นจากพิณสามสายนั่นเอง โดยใช้เส้นหางม้า แทรกไว้ระหว่างสายพิณทั้งสาม เปลี่ยนจากเครื่องตีมาเป็นเครื่องสี เสียงซอที่ได้จากพิณสามสาย เป็นที่ชอบอกชอบใจของศิลปินพื้นบ้านและประชาชนทั่วไปมาก ในขณะนั้นชาวบ้านเรียกเครื่องดนตรีชนิดนี้ว่า “ซอพิณสามสาย”

ต่อมาศิลปินเพลงขับลำพื้นบ้านเริ่มมีนักร้องหญิงเกิดขึ้นมาก เครื่องดนตรีที่แต่เดิมมีเสียงต่ำไม่เหมาะกับเสียงร้องของหมอลำหญิง จึงพัฒนาซอพิณสามสายที่แต่เดิมจึงหน้าด้วยหนังงู มาใช้เป็นไม้แผ่นแทน ซึ่งให้เสียงที่นุ่มนวลขึ้นและสูงขึ้น และตัดสายออกหนึ่งสาย เป็นรูปร่างของจู้จิ้นอย่างที่เห็นในปัจจุบัน นอกจากนี้ ที่เมืองเหอหนานการนำพิณสามสายที่ใช้บรรเลงประกอบการแสดงมาปรับกล่องเสียงให้เป็นลักษณะของกระบอกซอ ได้รับความนิยมนิยมรับและใช้มาจนปัจจุบัน

จู้จิ้นหรือจู้หู ตั้งสายเป็นคู่สี่ ส่วนใหญ่ตั้งสายเป็นเสียง ลา และ เรต่ำ มีช่วงเสียงเป็น ลา ถึง โดสูงสามคู่แปด หรือ มีช่วงเสียงกว้างสองคู่แปดครึ่ง

ส่วนประกอบของจู้หู

ด้วยเหตุที่ซอจู้หูพัฒนามาจากพิณสามสาย รูปลักษณะของซอจู้หูจึงยังคงรักษาลักษณะเดิมของพิณสามสายไว้ มีคันทวน หัวซอ ลูกบิด กล่องเสียงก็ยังคงรูปแบบของพิณสามสาย แต่ลดขนาดลงเล็กน้อย ความยาว 8 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 11 เซนติเมตร ปิดหน้าและหลังซอด้วยไม้แผ่นบาง นิยมใช้ไม้ฉู่ลง บางท้องถิ่นที่เปลี่ยนกระบอกซอเหมือนกับซอสี่สาย จึงหน้าด้วยหนังงูเหลื่อมกันซีกทำจากไม้ไผ่

คันทวน และหัวซอก็ยังคงลักษณะของพิณสามสาย แต่ลดความยาวสั้นลง หัวซอเล็กกลึง ที่กดสายกว้างขึ้น การบรรเลงใช้คันชักสีกับสายซอ ให้น้ำเสียงใส นุ่มนวล เหมาะกับการบรรเลงเพลงที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่สง่างาม และสูงส่ง

ประเภทของจู้หู

จนถึงปัจจุบัน มีการมีการประดิษฐ์จู้หู 2 ลักษณะคือ ซอพิณสามสาย และซอจู้หูหน้าไม้ ปี 70 แห่งศตวรรษที่ 20 วิทยาลัยการดนตรีแห่งเซี่ยงไฮ้ประดิษฐ์ซอพิณสามสายขึ้น กระบอกซอทำมาจากแผ่นเหล็กม้วนเป็นทรงกระบอก ความยาว 10 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 10 เซนติเมตร หน้าซอชิงด้วยหนังงูเหลื่อม มีสายสามสาย ตั้งสายเป็น เร ลา เรสูง ใช้คันชักสองฟู่ ฟู่หนึ่งอยู่ระหว่างกลางสายลา กับ เรสูงเวลาสีใช้นิ้วกลางมือขวาควบคุม อีกฟู่หนึ่งอยู่ระหว่างกลางสายเร กับ ลา เวลาสีใช้นิ้วนางมือขวาควบคุม สามารถสีได้ทั้งเสียงเดี่ยวและเสียงประสาน

ช่วงกว้างของเสียงคือคู่แปด 5 คู่ เริ่มจาก เร ถึง เรสูง 4 ชั้นคู่ เสียงซอกังวานใส หนักแน่น เสียงประสานสอดคล้องกันอย่างไพเราะ

ซอจู้ฮู ไม่เพียงแต่ยังคงรักษารูปลักษณ์ของพิณสามสายเอาไว้ การพัฒนาเป็นเครื่องสีที่สามารถบรรเลงเสียง และสื่ออารมณ์ต่างๆ ได้ดีนั้น เหมาะกับเพลงที่มีทำนองสนุกสนาน ครั้นเครื่องและยังสามารถเลียนเสียงเครื่องดนตรีประเภทตีได้ด้วย นอกจากนี้เสียงคน เสียงสัตว์ ซอจู้ฮูก็สามารถเลียนแบบได้คล้ายคลึงมากเช่นกัน

ในปี 70 ยังมีการประดิษฐ์ซอจู้ฮูแบบใหม่ออกมาอีกคือ ซอหน้าไม้ ซอประเภทนี้ประกอบขึ้นด้วยกระบอกซอ คันทวน หัวซอ ลูกบิด ปากเขา หย่อง สายซอ และคันชัก กระบอกซอใช้กระบอกของซอปานหู ยาว 10 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 6 เซนติเมตร คันทวนใช้แบบของซอพิณสามสาย ยาว 60 เซนติเมตร

ซอพิณหน้าไม้(จู้ฮูปานหู) มีช่วงเสียงกว้างมาก ใช้บรรเลงประกอบละครเพลงเหอหนาน ตั้งสายเป็น ซอล โดสูง ช่วงเสียงตั้งแต่ ซอล ถึง ซอลสูงสามขั้น น้ำเสียงของซอเป็นเสียงประสมระหว่างซอจู้ฮู กับซอหน้าไม้ มีช่วงเสียงต่ำนุ่มนวลคล้ายกับซอจู้ฮู ช่วงเสียงสูงดังกังวานใส

ซอพิณหน้าไม้นอกจากจะใช้บรรเลงเดี่ยวแล้ว สามารถใช้บรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นๆ ได้อย่างกลมกลืน มีเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ดนตรีพื้นเมือง เหมาะกับการบรรเลงประกอบการแสดง การรำ การขับร้องเพลงพื้นเมืองของเหอหนานเป็นอย่างยิ่ง

坠琴 • 坠胡的历史概况

坠琴及坠胡在清末由小三弦演变而来，流行于河南、山东。

坠琴：坠琴也称“坠子”，是河南说唱音乐坠子书的主要伴奏乐器。

坠胡，又叫“曲胡”或“二弦”，是河南曲剧和山东琴书、吕剧等的主要伴奏乐器。

它们流行于河南、山东一带，富有浓厚的地方色彩，深受人民喜爱。除用于曲艺和戏曲伴奏外，还可独奏或合奏。音色浑厚、高亢、柔美，同时还可以模仿各种特有的声音（如各种动物的叫声，人的笑声、哭声等），是一个十分有特色的乐器。

坠琴已有近百年历史。清代末年，在河南流传着“莺歌柳”和“三弦饺子书”等说唱音乐形式，为它们伴奏的主要乐器是小三弦。经过民间艺人长期的演奏实践，深感弹拨的小三弦与演唱者的拖腔不能紧密配合，难于满足艺术要求，于是有些艺人就仿效胡琴，在小三弦的外弦和中弦之间穿上一支马尾弓（保留里弦做共鸣弦），作为拉弦乐器使用，在伴唱中收到了较好的效果，当时人们称这种乐器为“拉三弦”。

后来，在说唱艺术中随着女演员相继出现，演唱者的音区和音色有了显著区别，为了提高乐器的定弦和增加音色的明亮度，适应坠子书发展的需要，进而又把“拉三弦”的蟒皮面改为桐木板面并去掉里弦，逐渐形成今日的坠琴。与此同时，河南曲剧也采用这一方法，将伴奏的小三弦琴鼓改为胡琴的琴筒，形成今日的坠胡。

坠琴和坠胡，多以四度关系定弦，常定为 a、d1，音域从 a ~ d3，一般有两个半八度。

坠琴的结构

坠琴仍保持小三弦形制，琴筒与四胡琴筒相同。

坠琴的构造和小三弦基本相同，琴杆、琴头、弦轴和指板，仍保留着小三弦的形制，共鸣箱较三弦的琴鼓略小，两面蒙以梧桐木薄板，使用江苇竹制作的马尾弓拉奏，音色浑厚。

坠胡的琴筒与四胡琴筒相同，用铜板或硬木制作，呈圆筒形，较四胡琴筒短而粗，长 8 厘米，直径 11 厘米，前口蒙以蟒皮。

琴杆和琴头形似三弦，但琴杆较短，琴头较小，指板较宽。用马尾弓拉奏，音色纯净、柔美，宜于表现优雅抒情的曲调。

坠胡的种类

已研制出的坠胡有三弦坠胡、坠板胡两种。二十世纪七十年代末上海音乐学院研制成功三弦坠胡。琴筒用钢板制成，筒长和直径均为 10 厘米，前口蒙以蟒皮，琴杆长 90 厘米，3 条琴弦定音为 d、a、d1，使用双毛弓，第一股弓毛置于 a、d1 两弦间，由右手中指控制，第二股弓毛系得稍松弛，置于 d、a 两弦间，以右手无名指控制，可以拉奏单音、双音。音域向低音区扩展了五度音程，可由 d ~ d4，达四个八度。音色明亮、纯厚，双音结实、饱满。

三弦坠胡既保持了坠胡原有的特色，又发展和丰富了表现力，最适于演奏活泼、流畅的乐曲，并可以模拟打击乐器、人声和某些动物的鸣叫等音响效果。

七十年代，还研制出一种新乐器——坠板胡。它由琴筒、琴杆、琴头、弦轴、山口、弦马、琴弦和弓子等部件组成。结构是采用了高音坠胡的琴杆和板胡的琴筒，琴杆全长 60 厘米，琴筒前口直径 10 厘米，长 6 厘米。

坠板胡音域宽广，在河南曲剧伴奏中，定弦为 g、c1，音域由 g ~ g3，达三个八度。音色介于坠胡和板胡之间，低音柔和近似坠胡，高音清晰，纯净。

坠板胡除适于独奏外，与其他乐器合奏音响也融合协调。具有浓厚的地方特色最适于豫剧和曲剧等河南地方戏曲音乐伴奏，也适于独奏或为歌舞伴奏。

ซิงฉิน 奚琴

ซิงฉิน เริ่มมีปรากฏขึ้นในสมัยถัง พัฒนามาจากเครื่องดนตรีจำพวกกลอง พัฒนาการถึงขีดสุดนับแต่สมัยซ่งเป็นต้นมา ซิงฉินมีความเก่าแก่มาก อาจกล่าวได้ว่า เป็นแม่แบบของเครื่องสีฉินในปัจจุบันทั้งหมดเลยก็ว่าได้

พัฒนาการที่ผ่านมา ในสมัยถังเรียกซิงฉินว่า “จิงฉิน” ได้รับความนิยมนิยมรับถึงขั้นบรรจุให้เป็นเครื่องดนตรีราชสำนักชั้นสำคัญชิ้นหนึ่ง แต่เดิมใช้แผ่นไม้ไผ่ขนาดบางสีกับสายให้เกิดเป็นเสียง จนถึงสมัยซ่งเปลี่ยนมาใช้เส้นขนหางม้า ในสมัยหยวนใช้เป็นดนตรีเพื่อทรงพระสำราญใน

ราชสำนัก ซินพัฒนาจนถึงสมัยชิง เกิดมีเออร์หู(ซอสองสาย) ชื่อหู (ซอสี่สาย) จึงหู ป่านหู (ซอหน้าไม้) เกิดขึ้น ซอเหล่านี้ล้วนได้แบบอย่างมาจากซอซินทั้งสิ้น

ในบันทึกเยวชู (คีตจารึก) มีความตอนหนึ่งกล่าวว่า “ซิน เดิมเป็นเครื่องสีจำพวกซอพัฒนามาจากกลอง รูปร่างคล้ายกัน” นั่นก็หมายความว่า ซินมีรูปร่างเหมือนกับเครื่องสีทั่วไปในปัจจุบัน

มีกลุ่มชนที่มีชีวิตอยู่ในสมัยหนานเป่ย์ชื่อ ชาวซี อาศัยอยู่บริเวณภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะสองฝั่งบริเวณลุ่มน้ำซีลามากุหลุน ปลายสมัยถึงมีชาวซีบางส่วนอพยพไปตั้งถิ่นฐานที่เมืองกุยโจว (ปัจจุบันคือพื้นที่อำเภอหวายหลาย มณฑลเหอเป่ย์) เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ซิตะวันตัก ต่อมาในยุคห้าราชวงศ์ ชาวซิตะวันตักและตะวันออก หลอมรวมเป็นกลุ่มเดียวกับชาวซีตาด

ซิน เป็นเครื่องดนตรีประจำชาติของชาวซิตะวันตัก ซึ่งตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณภาคเหนือของประเทศจีน เป็นเครื่องสีที่วิวัฒนาการมาจากเครื่องคิด ที่มีกล่องเสียงเป็นรูปกลอง แต่เดิมใช้คันชักเป็นแผ่นไม้ไผ่บางๆ และเปลี่ยนเป็นขนหางม้าในเวลาต่อมา

ในสมัยซ่ง ซินได้รับความนิยมและพัฒนาขึ้นมา ได้รับการยอมรับนำเข้าสู่ประสมในวงดนตรีในราชสำนัก ในขณะที่ในวังห้ามพูดคำว่า “หู” (ซอ) จึงเปลี่ยนชื่อซีหูเป็น ซิน ในวงดนตรีราชสำนักใช้ซอซิน 11 คัน ในสมัยซ่งเหนือ ราชบัณฑิตเสิ่นค้วกล่าวพรรณาถึงซินไว้ในหนังสือชื่อ เม็งซีเป่ถาน ว่า “ซินเป็นเครื่องสี่สายเดี่ยวชื่อ จิน” ซึ่งนี่ก็เป็นหลักฐานชี้ชัดว่า เมื่อ 900 ปีก่อนบรรพบุรุษของเครื่องสีจำพวกซอคือ “จิน” ได้ถือกำเนิดขึ้นแล้ว โดยใช้เป็นดนตรีทรงพระสำราญในราชสำนัก มีเทคนิควิธีการบรรเลงที่พัฒนาถึงขั้นสูงแล้ว

奚琴的历史

奚琴出现在唐代，由弦鼗发展而来，自宋后大大发展，现在拉弦类的乐器都可说是奚琴的后裔。

奚琴：出现在唐代，宋代称“稽琴”，已加入宫廷乐队的编制，最初用竹片拉奏。宋代始有马尾胡琴，元代用于宴乐¹。经过长期的流传和创造，到了清代，除原有的二弦或二胡之外，又出现了四胡、京胡和板胡等，它们都可以说是奚琴的后裔。

《乐书》记载：“奚琴，本胡乐也，出于弦鼗，形制亦类焉”，从《乐书》上奚琴的图形可知它与现在拉奏类的乐器形制相似。

奚族在南北朝时称库莫奚，居住在我国东北地区的西拉木伦河流域，唐末，一部分奚人西徙妫州（今河北怀来县），别称西奚，五代十国时，东、西奚渐与契丹人相融合。

¹ เยียนเยว่ เป็นดนตรีที่ใช้ในการรื่นเริงสโมสร ในสมัยโบราณเป็นชื่อเรียกดนตรีชั้นสูง ซึ่งหมายถึงดนตรีในราชสำนักนั่นเอง นอกจากนี้ยังมีเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นว่า เยียนเยว่ (燕乐) สมัยสุยและถังหมายถึงดนตรีพื้นเมือง สมัยฮั่นหมายถึงดนตรีที่ใช้ในการเลี้ยงอาหารและงานรื่นเริงทั่วไป 宴乐 (讌樂) 宴饮欢乐，古代雅乐之称。即内廷之乐，也叫“燕乐。隋唐俗乐名，多作“燕乐”。汉，宴饮作乐。ดูเชิงอรรถหน้า 14 ประกอบ

奚琴为唐末我国北方西奚所用的一种乐器。它是在古代弹弦乐器弦鼗的基础上发展改革而成的，它当时不用弓，而是用竹片擦琴。

奚琴在宋时大大发展，加入了宫廷乐队，当时宫中避忌胡名，改称奚琴为稽琴，演奏人数多达 11 人。北宋著名科学家沈括（1031~1095），在《梦溪笔谈》中特别赞赏宫廷乐工徐衍演奏独弦稽琴。表明早在 900 多年前，胡琴的前身稽琴，就在宫廷宴会上用于独奏，并有较复杂的换把、移指等相当高的演奏技巧了。

ซอกะลา 椰胡

เครื่องสีจำพวกซอก มีชื่อเรียกหลายชื่อเช่น ฉะถี เลี้ยวเหมาหู นิยมมากแถบมณฑลกว๋างตุ้ง ผู้เขียน ในบันทึกราชวงศ์ซิงกล่าวถึงเขาไว้ว่า “ฉะถี ด้ามไม้ดำ กลองเสียงกะลา ทวนเปลือกหอย ประเภทเดียวกับเอ้อร์หู เสียงนุ่มนวล สงบ เป็นดนตรีกว๋างตุ้ง” กะลาซอกทำจากกะลามะพร้าวผ่าครึ่ง หน้าซอกปิดด้วยไม้แผ่นบาง ด้านหลังเจาะรูกลมเล็ก ๆ เป็นช่องเสียง ใช้เปลือกหอยเล็ก ๆ ทำเป็นหย่อง ความยาวทั้งลำตัว 67 เซนติเมตร มีลูกบิดสองอัน จึงสายสองสาย ใช้คันชักสี ทำด้วยเส้นขนหางม้า ตั้งสายเป็น โด ซอล หรือ ซอล เร

ซอกะลามีน้ำเสียงนุ่มนวล และให้อารมณ์ของความเป็นดนตรีพื้นบ้าน เหมาะกับการบรรเลงประกอบการแสดงพื้นบ้านต่างๆ เช่น ละครเพลงกว๋างตุ้ง ตลอดจนการระบำพื้นเมืองต่างๆ ที่มณฑลผู้เขียนใช้ในวงดนตรีพื้นเมืองหลงเจียน หย่งต้ง ซ่างหัง เป็นต้น ปัจจุบันมีฐานะเป็นเครื่องดนตรีหลักอย่างหนึ่งในวงดนตรีพื้นเมืองของจีน

椰胡的结构

椰胡形如板胡。琴杆用硬木制作，琴筒用椰子壳制成，蒙薄桐木板，背面开五个金钱眼状音孔，用小贝壳做马。

椰胡：又称“潮提”。潮州音乐中称“冇弦”。流行于广东地区，是广东戏曲、曲艺的伴奏乐器。

《清朝续文献通考》：“潮提，乌木柄，椰壳为槽，蛤蜊壳为柱，与二胡等。发音甚静而平和，亦粤乐器”。

椰胡形制、用料、工艺与秦腔板胡相似。只是琴杆略细而短，全长 67 厘米，用红木等硬木制作。

琴筒用半个椰子壳制成，蒙薄桐木板，后面开 5 个金钱眼状音孔。椰胡常用小贝壳作马，也有用竹马的。置两弦轴，弦较板胡弦略细，用马尾弓在两弦间拉奏。

椰胡按五度关系定弦，常定为 g、d1 或 c1、g1，音域由 g ~ g2，有两个八度。

椰胡音色柔和浑厚。是广东音乐、潮州音乐和广东各种戏曲、曲艺的常用乐器，也用于福建龙岩静板音乐，永定、上杭等地的十班音乐等，现也用于民族管弦乐队。

ขอเหลยฉิน 雷琴

ในช่วงปี 20 แห่งศตวรรษที่ 20 คีตกวีชาวเดี่ยนยวี พัฒนาขอเหลยฉินฉั้น ในปี 1899 - 1964 โดยอาศัยรูปแบบ และรากฐานจากขอจู้ยหู

เหลยฉินเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “เหลยหู” เสียงดังกว่าขอจู้ยฉิน ช่วงเสียงกว้างกว่า มีเสียงไพเราะกว่า เดิมเรียกว่า ต้าเสียนจื่อ (ขอสายใหญ่) หรือ ต้าเหลย (ขอสายฟ้า) จนปี 1953 จึงเป็นที่รู้จักกันทั่วไป และตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า เหลยฉิน

เหลยฉินมีช่วงเสียงกว้าง เสียงดังแต่นุ่มนวล สามารถแสดงอารมณ์ได้หลากหลาย ใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม บรรเลงประกอบก็ได้ สามารถเลียนเสียงมนุษย์ เสียงนก หรือแม้แต่เสียงเครื่องดนตรีอื่น ๆ ก็ทำได้เป็นอย่างดี เช่น เป็ แตรของกองทัพ เป็นต้น

เหลยฉินผ่านวิวัฒนาการอันยาวนาน สร้างและสะสมเพลงเฉพาะเครื่องมือ และใช้บรรเลงเพลงพื้นเมืองต่างๆ มากมาย เกิดเป็นทางของสำนักวิชาหลากหลาย เช่น ทางร้องจิวปักกิ่งของสำนักเหมย สำนักฉิง สำนักถาน สำนักหม่า สำนักหยวี ทางร้องจิวผิงจิวของสำนักเหอเป่ย์ เหอหนาน เป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนทั่วไป

องค์ประกอบของเหลยฉิน

เหลยฉิน พัฒนาโดยรูปแบบอย่างมาจากจู้ยฉิน เพิ่มคันทวน กระจบอกขอ และจิงหน้าหน้าขอด้วยหนังงูเหลือม

คันทวนแคบ แต่ยาว ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ด้านหน้าเป็นแท่นกดสาย หัวขอเป็นรูปปลั้วเสียบลูกบิดซ้ายหนึ่ง ขวาหนึ่ง แกะสลัก และประดับเปลือกหอยเป็นลวดลายงดงาม

กระจบอกขอมีขนาดใหญ่แต่สั้น ทำจากแผ่นทองแดงหรือโลหะแผ่นม้วนเป็นรูปทรงกระจบอก จิงหน้าขอด้วยหนังงูเหลือม ด้านหลังเปิดโล่ง หย่องแซะพื้นเป็นที่รองสายทั้งสองสาย คันชักยาวกว่าคันชักของเออร์หู เส้นหางม้ามี่ขนาดกว้างกว่า

ขนาดของเหลยฉินมีสองแบบ คือขนาดใหญ่ กับขนาดเล็ก เหลยฉินใหญ่มีความยาว 110 เซนติเมตร ใช้สายลวด เหลยฉินเล็กมีความยาว 90 เซนติเมตร ใช้สายไหม

การตั้งสาย

การตั้งสายมีหลายแบบ โดยมากตั้งสายในและนอกเป็นเสียงคู่สี่ เหลยฉินใหญ่ตั้งสายเป็น มิ กับ ลา หรือ เร กับ ลา ความกว้างของช่วงเสียงคือ 3.5 ขึ้นคู่แปด ส่วนเหลยฉินเล็ก ตั้งสายเหมือนกับเหลยฉินใหญ่ แต่เสียงสูงกว่าหนึ่งขึ้นคู่แปด

การบรรเลงเลลยฉิน ผู้บรรเลงนั่งแล้ววางซอไว้ที่ขาซ้าย มือซ้ายถือซอ นิ้วมือซ้ายกดสาย มือขวาถือคันชักสีให้เกิดเสียง วิธีการสีและการกดสายเหมือนกับเอ้อร์หู แต่ส่วนมากจะใช้ นิ้วชี้กับ นิ้วนางกดสาย และนิยมใช้วิธีรูดสายเพื่อโหยเสียงมากกว่า

เลลยฉินเมื่อบรรเลงเดี่ยว มักนิยมสีสายนอกสายเดี่ยว เมื่อบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่น มักบรรเลงทำนองเสียงต่ำ เพื่อเน้นน้ำเสียงหนักแน่นของวงดนตรี

การบรรเลงเลลยฉินเล็ก มือขวาถือคันชัก มือซ้ายจับอยู่ที่ลูกบิดของสายนอก เพื่อลดและดึงสายให้เกิดเสียงต่าง ๆ กัน ด้วยเหตุที่เลลยฉินไม่มีส่วนที่ควบคุมเสียงที่แน่นอน มักใช้บรรเลงเดี่ยวมากกว่า ไม่นิยมบรรเลงรวมวงกับเครื่องดนตรีอื่น

雷琴的历史

雷琴是 20 世纪 20 年代由王殿玉根据坠胡改革而成。雷琴：又名“雷胡”，20 世纪 20 年代出现的一种拉弦乐器。是我国著名民间艺人王殿玉（1899～1964）在坠胡的基础上改革而成，它较坠胡音量大、音域宽、音色美，最早称之为“大弦子”，“大雷”。1953 年正式定名为“雷琴”。

雷琴音域宽广、音量较大，音色柔和圆润，富有丰富的表现力。既可独奏、重奏或合奏，又可模拟人声，戏曲唱腔、鸟兽啼叫和多种乐器的音响效果。

雷琴经过多年的艺术实践，已经积累了一批曲目，所奏戏曲流派唱腔，如京剧“梅派”、“程派”、“谭派”、“马派”、“余派”和评剧、河北梆子、河南梆子的著名演员唱段，均惟妙惟肖，颇受群众的欢迎和喜爱，俗称“大雷拉戏”、“单弦拉戏”、“巧变丝弦”。此外，雷琴还能模拟笙管合奏、军乐鼓号以及民间小调等。

雷琴的结构

雷琴是在坠琴的基础上，加长琴杆，加大琴筒，改蒙蟒皮而成。

雷琴琴杆窄而长，表面为指板。琴头呈铲形，左右各置一弦轴，轴表面刻有瓣纹，轴顶嵌骨饰。

琴筒大而短，采用薄铜板制成，圆形，前口蟒皮，后敞口。置琴码，张两弦。

琴弓较二胡弓长，所拴马尾束较宽。

雷琴有大、小两种规格。大雷琴长 110 厘米，张钢丝弦；小雷琴全长 90 厘米，张丝弦。

琴的定弦与音域

大雷定弦不统一，里、外弦一般定为 e、a 或 d、a，音域约三个半八度。

小雷的定弦和音域与大雷相同，发音比大雷高八度。

雷琴常按四度或五度关系定弦。

演奏雷琴采用坐势，将琴筒置于左腿上，左手持琴按弦，右手执弓拉奏，指法与二胡相同，但多用食指和无名指按弦，并多用大音程滑奏。

大雷琴用于独奏时通常只用外弦，合奏时演奏低音声部，用以加强乐队的音响厚度。

演奏小雷琴时时，右手执弓，左手握住外弦的弦轴，以改变音高。小雷常用于独奏，一般不参加乐队合奏。

雷琴无明显的音区差别，音量较大，音色柔和圆润。

สองสาย 二弦

ซอสองสายเป็นเครื่องสี่เก่าแก่ของจีน มีวิวัฒนาการยาวนาน โดยพัฒนามาจากซิงฉินในสมัยถึง ปัจจุบันนิยมบรรเลงเฉพาะบริเวณมณฑลกวางตุ้ง และฝูเจี้ยน นิยมใช้บรรเลงในวงดนตรีพื้นเมืองกวางตุ้ง วงเครื่องสายพื้นเมืองแต้จิ๋ว การบรรเลงขับเพลงกลองแต้จิ๋ว วงดนตรีพื้นเมืองใต้ของมณฑลฝูเจี้ยน รวมทั้งการบรรเลงประกอบการขับลำพื้นเมืองเช่น เพลงขับหลงซู เพลงขับปาเยว่ เพลงขับสี่ป่าน และเพลงขับจิ้นเกอ เป็นต้น

ดนตรีกวางตุ้งในสมัยโบราณ มีซอสองสายเป็นเครื่องดนตรีหลัก เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “สายหลัก” นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องดนตรีหลักในวงเครื่องสายของแต้จิ๋วด้วย

ซอสองสายของฝูเจี้ยนมีรูปร่าง ลักษณะคล้ายคลึงกับซิงฉินของสมัยซึ่งเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งของลูกบิดที่เสียบไว้ด้านขวาของซอ ซึ่งเป็นลักษณะที่แปลกไปกว่าการเสียบลูกบิดเครื่องสี่ทั่วไปที่เสียบไว้ด้านซ้าย วงพื้นเมืองใต้ของฝูเจี้ยนเป็นดนตรีโบราณที่สืบทอดมาแต่สมัยถึง ซอสองสายก็สืบทอดมาพร้อมกับวงพื้นเมืองนี้เช่นเดียวกัน ที่วัดไคหยวน เมืองเฉียนโจว มณฑลฝูเจี้ยน ซึ่งสร้างในสมัยถึง บุรณะในสมัยหมิง มีรูปสลักเทพเจ้ากำลังตีซอสองสายอยู่

องค์ประกอบของซอสองสาย

ซอสองสายของวงดนตรีพื้นเมืองใต้กวางตุ้ง กับของฝูเจี้ยนมีลักษณะแตกต่างกัน ซอสองสายในวงดนตรีพื้นเมืองกวางตุ้ง คันทวนทำด้วยไม้เนื้อแข็ง กระจบอกซอทำด้วยไม้ไผ่ หน้าซอซึ่งด้วยหนังงูเหลือม หลังกระจบอกเปิดโล่ง สายซอใช้ขนาดใหญ่ คันชักยาว มีเสียงทุ้มหนัก ปนเสียงแหบ เป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีหลักของวงเครื่องห้า ใช้เป็นเครื่องสี่หลักบรรเลงประกอบการร้องจิวกวางตุ้งด้วย

ส่วนซอสองสายในวงพื้นเมืองใต้ของฝูเจี้ยน คันทวนทำด้วยไม้ไผ่ และใช้ส่วนของรากไผ่เป็นด้านหัวซอ สลักเป็นรูปลายต่างๆ กระจบอกซอใช้ไม้ท่อนเจาะเป็นโพรงรูปทรงกระจบอก นิยมใช้ไม้ถั่งมู ทำกระจบอกเปิดโล่ง ลูกบิดทำจากไม้เนื้อแข็ง เสียบลูกบิดไว้ทางด้านขวาของคันทวน คันชักทำจากไม้ไผ่ ชิงด้วยเส้นขนหางม้า ไม่ตึงมาก

การตีซอสองสายมือขวาจับคันชักต้องคล่องแคล่วว่องไว มีข้อกำหนดคือการตีสายนอกจะ ใช้คันชักเข้าเท่านั้น ส่วนสายในบังคับใช้คันชักออก มีเสียงเบา และแหลม แต่ให้เสียงที่เป็นมีความ เป็นพื้นเมือง และสูงส่ง

二弦的历史

二弦源于唐代奚琴，现仅流行于福建和广东，用于广东音乐、潮州丝弦、潮州大鼓、福建南音。

二弦：我国古老的拉弦乐器。历史悠久，形制独特。流行于闽南和闽西一带的福建二弦，用于“南音”、“笼吹”、“八乐”、“十班”和“锦歌”等民间器乐及民间唱奏形式的演出。

在早期广东音乐中，二弦是领奏乐器，又称为“头弦”，也是潮州音乐中潮州丝弦的领奏乐器，在潮州大鼓中也有使用。

福建二弦与宋代奚琴在形制上极为相近，特别是两轴置于琴杆右侧，为同类型拉弦乐器所独有。福建南音是唐代流传下来的古老乐种，二弦也是奚琴遗制流传至今。福建泉州开元寺（初建于唐代，明代重修）紫云殿斗拱乐伎木雕中有演奏二弦的飞天形象。

二弦的结构

广东音乐所用的二弦和福建南音所用的二弦结构有所不同。

广东音乐中的二弦琴杆木制，琴筒竹制，前端蒙厚蟒皮，后端全空，弦较粗，琴弓较长，发音粗犷，带有沙音，是广东音乐“五架头”之一。粤剧中的霸腔也常用二弦伴奏。

福建南音中的二弦琴杆竹制，并以竹根作为琴头装饰。琴筒采用整块木材挖空而成，以桐木作共鸣板，筒后敞口，弦轴用硬木制成，安装方位与二胡弦轴恰恰相反，装在琴杆右侧。琴弓由竹制弓杆系以马尾而成，但马尾的比较松软。

演奏南音二弦，右手需灵活掌握琴弓。且外弦只准用推弓，内弦全部用拉弓，发音细弱，古朴典雅。

ซอกระบอกใหญ่ 大筒

ต้าถ่ง หมายถึง กระบอกใหญ่ รูปร่างคล้ายเออร์ฮู แต่กระบอกซอใหญ่กว่ามาก นิยมบรรเลงแถบมณฑลหูหนาน ใช้เป็นเครื่องดนตรีหลักบรรเลงประกอบการแสดงละครเพลงฮวาถู่ โดยเฉพาะ จึงมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ฮวาถู่ต้าถ่ง (ฮวาถู่กระบอกใหญ่) นับถึงปัจจุบันมีประวัติความเป็นมาว่า 300 ปี

ซอกระบอกใหญ่ที่นิยมทั่วไปมี 2 ชนิด คือ

1. แบบกระบอกสั้น คันทวน กระบอกซอ ทำจากไม้ไผ่ หน้าซอจึงด้วยหนัง รูปร่างคล้ายกับซอจิงหู ถูกบิดทำจากไม้เนื้อแข็ง มีสองสาย ใช้สายไหม ใช้ไม้ไผ่เรียวยาวึงด้วยเส้นขนหางม้า หรือเส้นใยปาล์มเป็นคันชัก มีเสียงแหลมเล็ก และเบา

大筒的定弦与音域

新型大筒按五度关系定弦，里外弦分别定成 d1、a1，音域从 d1 — e3，达两个多八度。高音区发音较细窄，很少使用；中音区有色圆润、明亮；低音区浑厚而粗犷。

大筒的演奏技巧与二胡相同，可以演奏各种装饰音和清音，已发展为独奏或合奏乐器。

大筒在湖南花鼓戏的伴奏中，定弦可根据演员嗓音的需要适当调整，在乐队中它的音响较为突出，不易被其它乐器所淹没，具有花鼓戏音乐的乡土风味。大筒还用于长沙丝弦的伴奏，丝弦改用钢丝弦，并在琴筒下增置底托。

ย่ำเจิง 轧筝

ย่ำเจิง นับเป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่ที่สุดในบรรดาเครื่องสีทั้งหมด เกิดขึ้นราวสมัยถัง จากนั้นแพร่หลายทั่วไป แต่ขาดการสืบทอด ปัจจุบันไม่เป็นที่นิยมแล้ว

ย่ำเจิง เรียกอีกชื่อว่า ย่ำเจิง มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน รูปร่างเรียบง่าย แต่ดูสง่างาม น้ำเสียงเล็กแหลม นุ่มนวล มีวิธีการบรรเลงโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ใช้เป็นเครื่องดนตรีหลัก บรรเลงประกอบการแสดงละครพื้นเมืองอุ๋นผิง นิยมแพร่หลายบริเวณตอนเหนือและตอนใต้ของมณฑลเหอหนาน รวมไปถึงบริเวณตอนใต้ของมณฑลชานซีและชานตง

ในช่วงต้นสมัยถัง ศตวรรษที่ 7 ย่ำเจิงถือกำเนิดขึ้น เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองที่ได้รับความนิยมในยุคนั้นแล้ว บันทึกของเจินหยาง แต่งในสมัยซ่ง ชื่อ “เย่วซู่” (จิตจาริก) ฉบับที่ 146 มีข้อความตอนหนึ่งว่า “ยุคถังมีย่ำเจิง ทำจากไม้ไผ่ ม้วนริมสองด้านเข้าหากัน จึงเรียกว่า ย่ำเจิง” (คำว่า “ย่ำ” ในภาษาจีนหมายถึง การม้วน พับ ดัด บด) แต่เดิมเป็นเครื่องดีด ต่อมาวิวัฒนาการกลายมาเป็นเครื่องสี ย่ำเจิงในยุคแรก ๆ มีรูปร่างแบบเดียวกับเจิง (กู่เจิง) มี 7 สาย ใช้ไม้ไผ่สีกับสายให้ เกิดเป็นเสียง นับเป็นการเริ่มต้นของพัฒนาการเครื่องสีจีนทั้งปวง แต่นิยมใช้เฉพาะเป็นดนตรีพื้นบ้านเท่านั้น ยังไม่เป็นที่นิยมใช้ในวงดนตรีราชสำนัก

มาในสมัยหยวนซ่ง (ค.ศ. 1127 - 1279) ย่ำเจิงเป็นที่นิยมแพร่หลายไปทั่ว และเผยแพร่เข้าสู่ วงดนตรีราชสำนัก ในสมัยซ่งและหยวน พบภาพเขียนจำนวนไม่น้อยที่พรรณนาถึงย่ำเจิง จนถึงสมัยชิง ย่ำเจิงพัฒนาเป็น 10 สาย และสืบทอดมาจนปัจจุบัน

นับตั้งแต่ยุคราชวงศ์ชิง รัชสมัยของพระเจ้าเฉียนหลงเป็นต้นมา ย่ำเจิง ใช้เป็นเครื่องดนตรีหลักบรรเลงประกอบการแสดงละครพื้นเมืองเหอหนาน คือ ละครเพลงอุ๋นผิง ย่ำเจิงมีเสียงเบา แต่มีน้ำเสียงนุ่มนวล ปัจจุบันพัฒนาเพิ่มสายจากเดิม 10 สาย เพิ่มเป็น 11 และ 12 สาย ใช้คันชักเสี้ยนหางม้าสี นอกจากนี้บริเวณอื่น ๆ ยังมีเครื่องดนตรีที่มีลักษณะรูปร่างและรูปแบบการบรรเลง คล้ายคลึงกับย่ำเจิง เช่น เครื่องสีของชาวจ้วงที่มณฑลกว่างซี ชื่อ หว่าฉิน เครื่องสีที่เมืองฝูเจี้ยน มณฑลฝูเจี้ยน ชื่อ เหวินสืออิน ล้วนเป็นเครื่องดนตรีลักษณะเดียวกับย่ำเจิง

ส่วนประกอบของย่ำฉิน

รูปร่างของย่ำฉินเหมือนกับกู่เจิง (แต่มีขนาดเล็กมากจนสามารถถืออยู่บนมือเวลาบรรเลงได้) กล้องเสียงทรงเหลี่ยม ยาว มีส่วนประกอบสำคัญคือ แผ่นหน้า แผ่นพื้น โต้ะ หย่องประจำสาย สายพิณ และคันชัก

ความยาวตลอดลำตัวย่ำฉิน ยาว 60 เซนติเมตร กว้าง 13.5 เซนติเมตร แผ่นหน้า กับแผ่นพื้น นิยมใช้ไม้ตองมู หน้าเจิงโค้งนูนตามแนวยาว แผ่นพื้นแบนเรียบ ตรงกลางมีรูปกลม หัวทำย่ำฉินมี โต้ะทั้งสองด้านเป็นที่รองสาย ใช้สายไหม 10 เส้น แต่ละสายมีหย่องประจำสาย เรียงรายต่อกัน บนหน้าเจิง หย่องนี้นิยมเหลาจากไม้พุทรา ใช้ก้านต้นเกาเหลียงทำเป็นคันชัก

การตั้งสาย

ย่ำฉินตั้งสายเป็นกลุ่มเสียงห้าเสียง เริ่มจากเสียงต่ำไปเสียงสูง คือ ซอล ลา โด โด เร มี ซอล ซอล ลา โด เพราะการร้องละครเพลงอุ่อฉิงใช้กลุ่มเสียง ซอล และ โด เป็นเสียงแกน ดังนั้น การตั้งสายย่ำฉินจึงตั้งเสียงทั้งสองไว้คู่กัน เพื่อให้เสียงที่ดังขึ้น เหมาะกับการบรรเลงประกอบการขับร้องดังกล่าว

การบรรเลงย่ำฉิน ผู้บรรเลงอยู่ในท่านั่ง วางย่ำฉินในแนวตั้งแนบกับอก มือซ้ายถือเครื่องดนตรี โดยสอดนิ้วหัวแม่มือเข้าไปในรูที่แผ่นพื้น มือขวาถือคันชักสีให้เกิดเสียง การสีจะสีทีละสาย เพื่อให้ได้เสียงต่าง ๆ กัน มือซ้ายที่ประคองเครื่องดนตรีอยู่ หันเข้าหากันชักไปมาเวลาสี เพื่อให้ได้เสียงที่ถูกต้องแม่นยำ

轧琴的历史

轧琴是最早出现的拉弦乐器，大约在唐代出现，后流行于民间，近代少有应用。

轧琴：又称“轧筝”，我国最初的拉弦乐器。历史悠久，形制古朴大方，音色细腻柔和，演奏方法独特。是河北地方戏曲武安平调的伴奏乐器。流行于河北南部、河南北部和山西东南部等地区。

唐初（公元七世纪）我国民间就出现了轧筝，宋代陈旸《乐书》卷一百四十六中：“唐有轧筝，以竹扞其端而轧之，因取名焉。”它是在弹弦乐器筝的基础上，经过改制而逐步形成的。最早的轧筝，构造基本和筝相同，七弦，用竹棒擦弦发音，轧筝可说是我国拉弦乐器的最初形式。轧筝在唐代民间已经流行，只是尚未在宫廷乐队中使用。

到了南宋（1127~1279），轧筝在民间普遍使用。在南宋的宫廷宴乐中，也占有相当的地位，在宋、元的绘画里也有生动的描绘。到了清代，轧筝发展到十弦，已与今日的轧琴相同了。

轧琴从清代乾隆年间开始，就是河北南部的地方戏——武安平调的伴奏乐器。轧琴音量较小，音色柔细，现已发展为十一或十二弦，用马尾琴弓拉奏。广西壮族民间乐器“七弦琴”，即瓦琴，福建莆田地区乐种“文十音”中的文枕琴等都是类似轧筝的乐器。

轧琴的结构

轧琴外形与筝相似，共鸣箱呈长方形，由面板、底板、岳山、弦柱、琴弦、琴弓等部分构成。

琴长 60 厘米，宽 13.5 厘米。面、底板均用桐木制作。面板表面中间拱起，呈半弧形。底板平直，中间开有圆孔。面、底板胶合而成共鸣箱。琴面两端设有岳山，张丝弦（用老弦）10 根，弦下施柱（用野生酸枣树杈）。用高粱秆制成擦弦杆（取最上一节，去穗、去皮，涂松香末），作为琴弓拉奏。

轧琴按五声音阶定弦，由低到高为 g、a、c'、c'、d'、e'、g1 g'、a'、c2，因为在武安平调唱腔中，g' 和 c' 是调式骨干音，故设两个相邻同度音，使其同时发音，以加大音量，增强伴奏效果。

轧琴多坐势演奏。将琴竖立胸前，左手握琴，将拇指伸进底板圆孔中，其余四指扶琴的外侧，使琴身和身体平行。右手持擦弦杆，在距琴首岳山 10 厘米处横向（与琴弦垂直）轧擦琴弦。演奏中，双手同时配合动作，通常一音一拉。双手同时快速震颤，可奏出颤音效果。

เกอหู 革胡

เกอหูคือเครื่องสีเสียงต่ำ มีสายสี่สาย มีแท่นรองกดสาย กระจบอกชอวางแนวขวาง คันชักเหมือนกับคันชักไวโอล่า ใช้บรรเลงได้หลายแบบ ใช้สี หรือใช้ดีดก็ได้

เกอหูเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงดัง ช่วงเสียงกว้าง เป็นเครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นในช่วงปี 50 โดยวิทยาลัยการดนตรีเมืองเซียงไฮ้ โดยนักดนตรีชื่อ หยางหยวิหลิน (ปี ค.ศ. 1926 - 1980) ได้ใช้พื้นฐานของเครื่องสีเออร์หูผสมผสานกับลักษณะเดิมของเครื่องสีหลาย ๆ ประการประกอบเกอหูขึ้น จึงตั้งชื่อว่า เกอหู หมายถึง ซอใหม่ (คำว่า เกอ หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง)

รูปลักษณะภายนอกของเกอหู ไม่เหมือนกับเครื่องสีใด ๆ มีสี่สาย มีแท่นกดสาย กระจบอกชอวางในแนวขวาง คันทวนเสียบเข้ากับด้านข้างของกล่องเสียง กล่องเสียงทำจากไม้ จึงหน้าด้วยหนังงูเหลือม หนังม้า หรือหนังแกะ การจึงหน้าซอมีวิธีเหมือนกับการจึงหน้ากลอง สามารถลดหรือเพิ่มความตึงของหน้าซอเพื่อปรับเสียงได้ คันชักเหมือนกับไวโอล่า คันชักไม่แทรกอยู่กลางระหว่างสาย แต่จะใช้วิธีสีด้านนอกสาย หย่องเป็นทรงเตี้ย ไม่สูง เกอหูมีแท่นกดสาย การสีจึงสะดวกมาก นอกจากนี้ เกอหูไม่เพียงแต่ใช้เป็นเครื่องสี แต่ยังสามารถใช้เป็นเครื่องดีดได้ด้วย

เกอหูมีน้ำเสียงหนัก ทุ่มต่ำ แต่ใส มีช่วงเสียงกว้าง และด้วยเหตุที่คันชักอยู่นอกสาย จึงมีเทคนิควิธีการบรรเลงที่หลากหลาย สามารถรวมวิธีการสีของเครื่องสีต่างๆ เช่น เออร์หู ซอกลาง จู๋หู ซอหัวม้ามาประยุกต์ใช้ ในวงดนตรีพื้นเมือง เกอหูสามารถใช้แทนเสียงซอกลางและซอทุ่ม นอกจากนี้ยังสามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม บรรเลงประกอบต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันซอเกอหูนิยมแพร่หลายไม่เฉพาะในประเทศจีน ในวงดนตรีออร์เคสตราพื้นเมืองต่างๆ ยังนิยมใช้ซอเกอหูเป็นเครื่องดนตรีเสียงต่ำชิ้นสำคัญที่ขาดมิได้

การตั้งสาย

เก๋อหูเสียงต่ำ ตั้งสายเป็นเสียง โด ซอล เร ลา มีช่วงกว้างเสียง 4 ชั้นคู่แปด เก๋อหูทุ้มตั้งเสียงต่ำกว่าเก๋อหูเสียงต่ำ 1 ชั้นเสียง คือ มี ลา เร ซอล ทำให้มีช่วงเสียงกว้างมากขึ้น

革胡

革胡的外形和中胡、低胡都不同，它张有四条琴弦，设有指板，琴筒横置，琴杆插入琴筒一侧。琴筒木制，蒙以蟒皮、马皮或羊皮，蒙皮方法和定音鼓相同，可以调节张紧度。弦马为扁铲状。振动的蟒皮不直接承受弦的压力。弓子和大提琴弓相同，在弦外拉奏，便于运弓。由于有指板，按弦极为方便，不仅能拉奏，还能拨弦弹奏。

革胡的音响低沉明亮，圆润雄厚，音域宽广，由于弓在弦外，演奏技巧也极为丰富。它吸收了二胡、中胡、坠胡、马头琴的演奏技巧并有所发展。在民族乐队中，它还能代替中胡和低胡，可用于独奏、重奏、合奏或伴奏等各种演奏形式。如今在我国和东南亚一些国家的民族管弦乐队中，已成为必不可少的低音拉弦乐器。

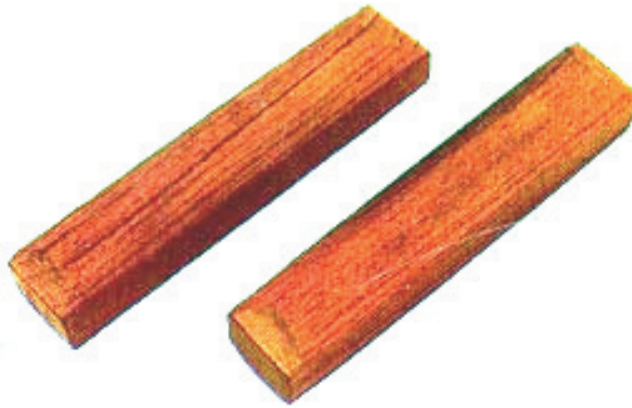
低音革胡定弦为 C、G、d、a，音域为四个八度，倍低音革胡定弦为 E1、A1、D、G。音域也相当宽阔。

เครื่องดนตรีไทยประเภทตี 泰国打击乐器图

กรับพวง 拍板

กรับเสภา 梆子

ระนาดเอก 木琴

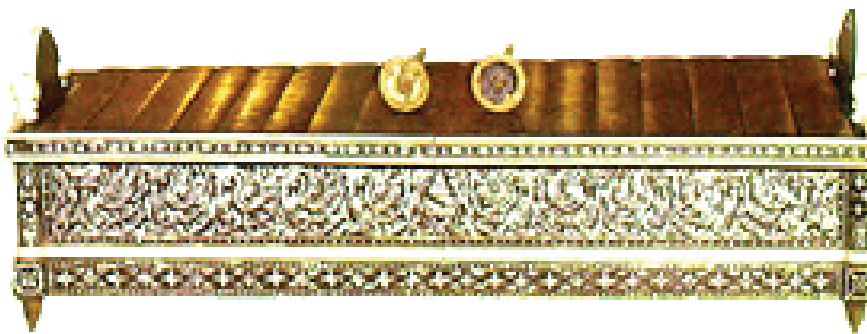
ระนาดทุ้ม 竹板琴

ระนาดเอกเหล็ก 高音铁琴

ระนาดทุ้มเหล็ก 低音铁琴

ฆ้อง 锣

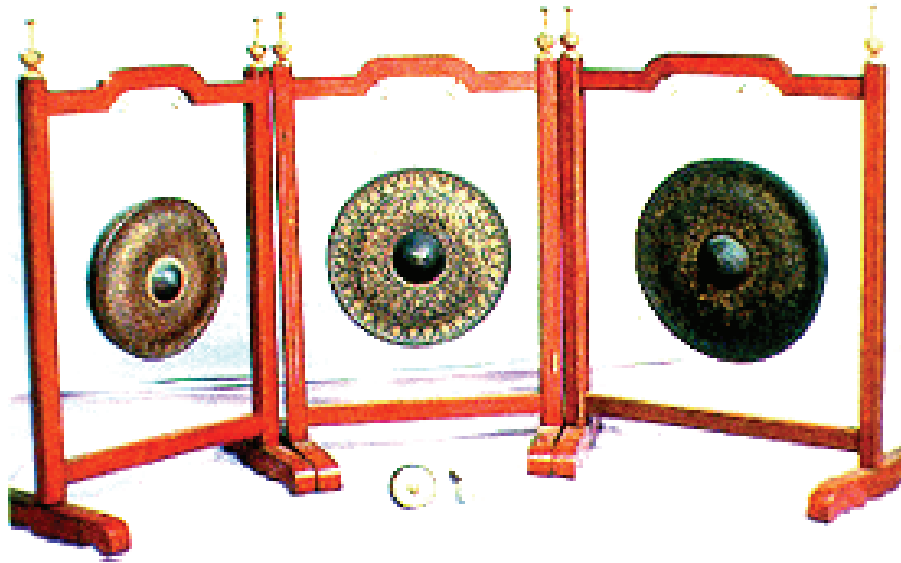
ฆ้องมโหรี 玛红丽锣

ฆ้องมอญ 孟式 U 型锣

ห้องระเบ็ง 拉绷锣

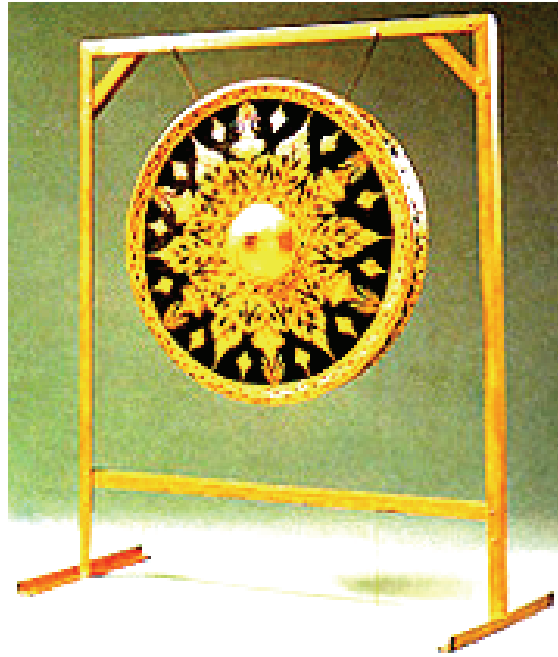
ห้องวงใหญ่ 大圈排锣

ห้องวงเล็ก 小圈排锣

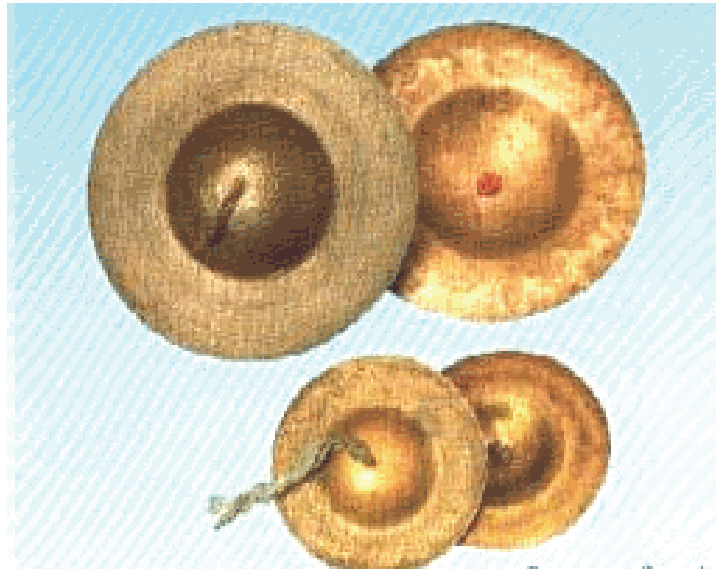
ฆ้องหุ่ย 辉锣

ฆ้องโหม่ง 梦锣

ฉาบ 钹

ฉิ่ง 碰铃

กลองแขก 印度鼓

กลองชนะ 差纳鼓

กลองชาตรี 查德里鼓

กลองต๋อก 中国鼓

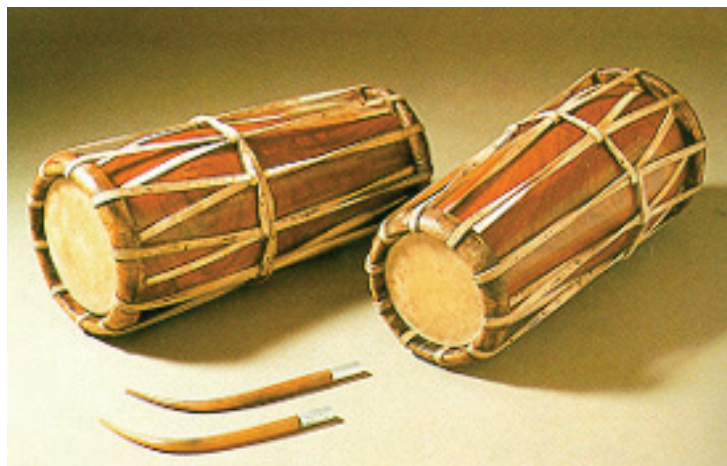
กลองตะโพน 双达蓬鼓

กลองทัด 塔鼓

กลองมลายู 马来优鼓

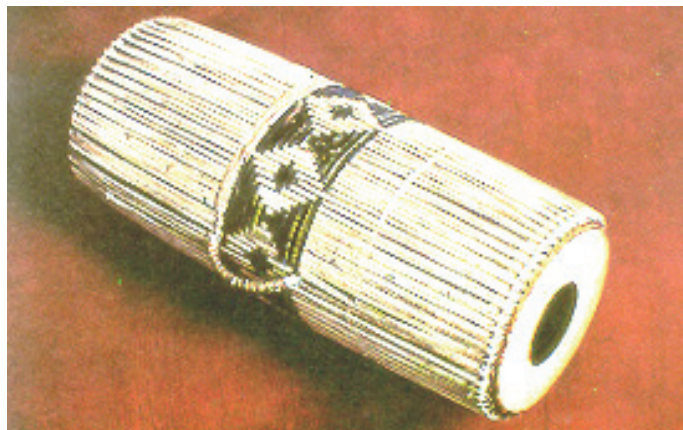
กลองยาว 长尾鼓

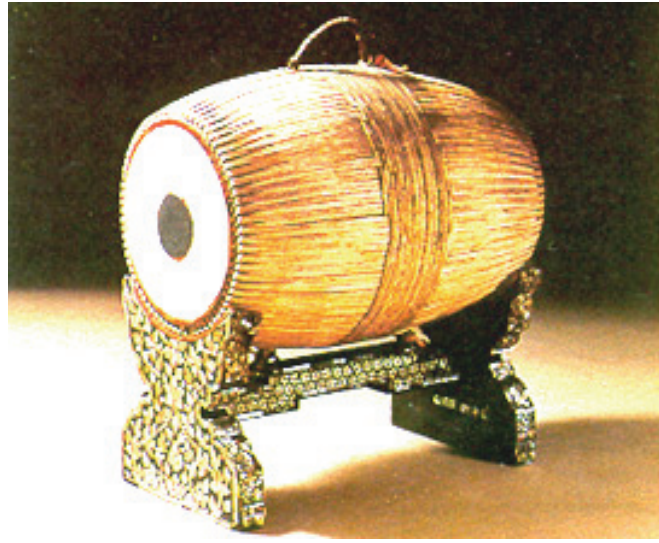
กลองโหมกรุ่ม 蒙库鼓

กลองสองหน้า 双面鼓

ตะโพน 达蓬

ตะโพนมอญ 孟式达蓬

โพน - รำมะนา 同鼓----兰玛纳鼓

เปิงมาง 围鼓

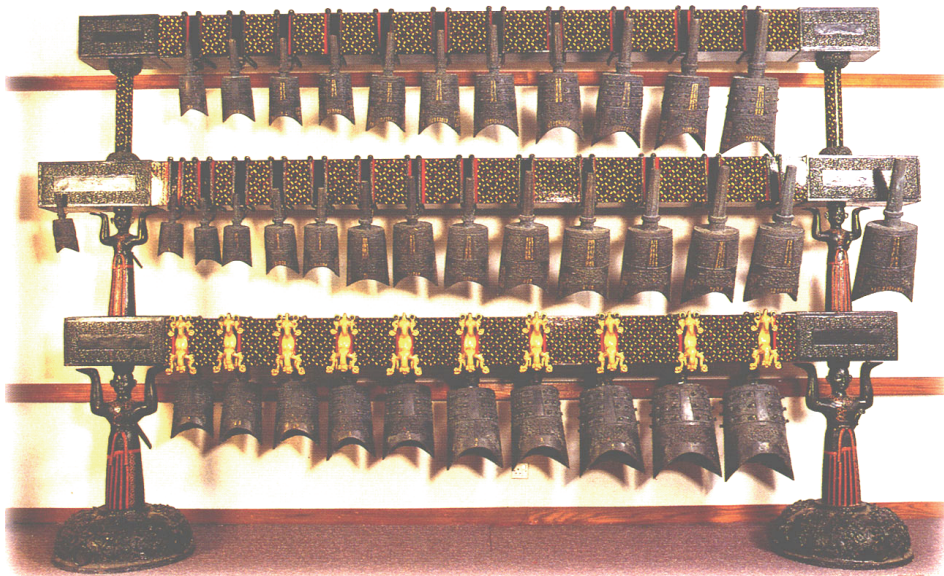

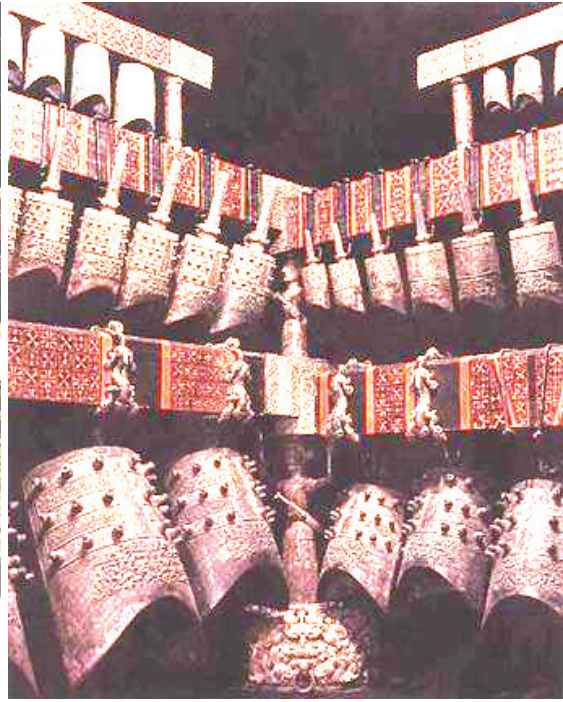
เครื่องดนตรีจีนประเภทตี 中国打击乐器图

จิม 扬琴

ระฆัง และระฆังราว 钟、编钟

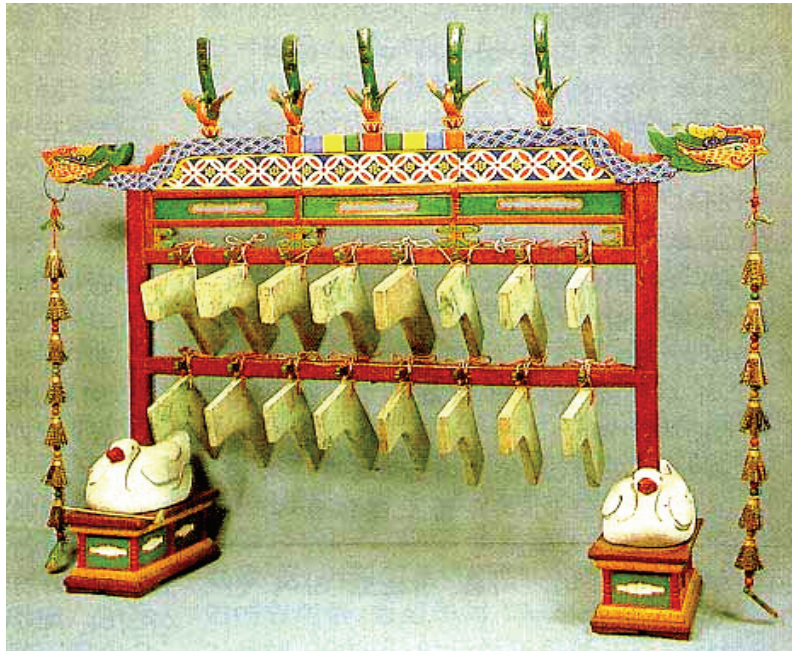

หนิวจง 鈕钟

หย่งจง 甬钟

ชิงราว 编磬

ฉาบ 大钹、小钹

เขน้า 饒

กระดิ่ง 鈴

หัวโหม่ง 锣

ปั้งจ้อ (กรับไม้) 梆子

แผ่นหลิวา 梨花片

ถ้วยน้ำ 水碗

มู่หยวี 木鱼

ตะบองระบำ 连厢棍

กรับแผ่นและกรับข้อ 竹板、节板

ระนาดไม้ไผ่ 竹板琴

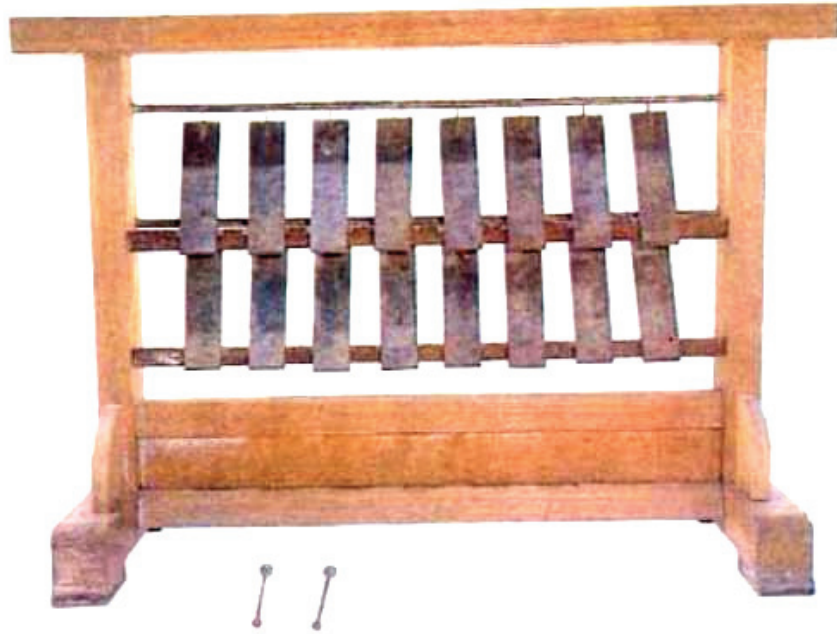
กรับพวง 拍板

หยี 敵

ระนาดเหล็ก 方响

ตู้ 祝

ฉู่ หรือ กลองดิน 土鼓

กลองหนังระเซ่ 鼉鼓

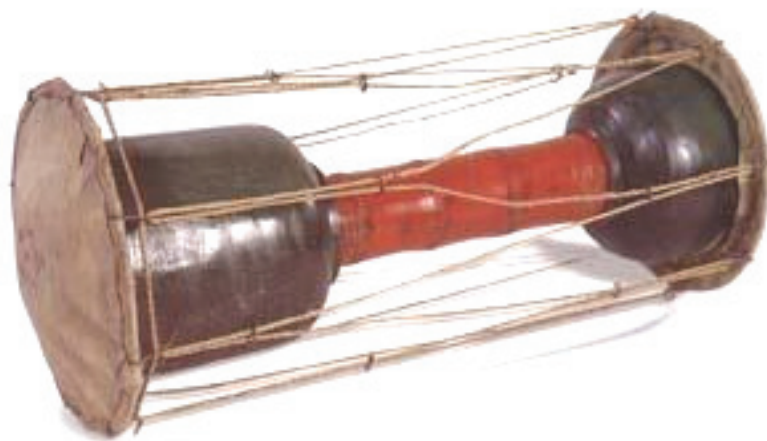
กลองโลหะ 铜鼓

เสวียนญู กลองแขวน 悬鼓

กลองหลางจ่าง 狼涨

กลองเตียนกู่ 点鼓

กลองเอว 腰鼓

กลองเจี๋ยกู่ 羯鼓

กลองประมง 渔鼓

กลองตงꦒꦺꦤ꧀ 同鼓

กลองพายꦒꦺꦤ꧀ 排鼓

กลองจ้านกู่ 战鼓

กลองฮวาเฟินกู่ 花盆鼓

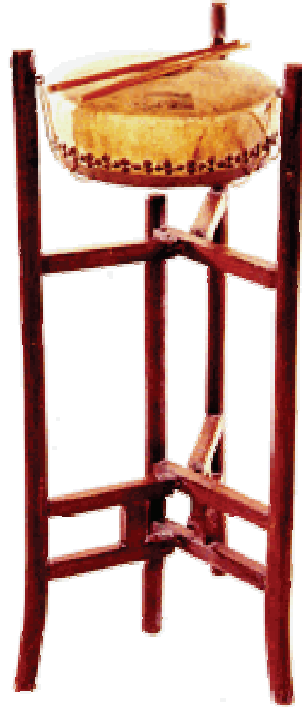
กลองต่ำถัง 大堂鼓

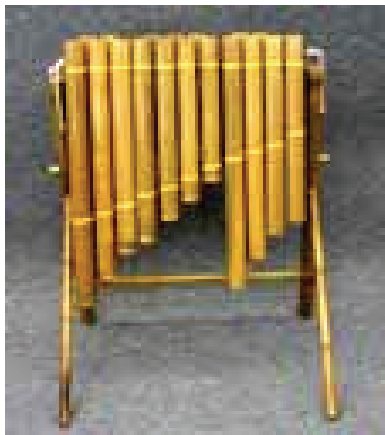
กลองซุง 书鼓

กลองป้านกู่ 板鼓

กลองพิณ 琴鼓

ภาคที่ 5 เครื่องดนตรีประเภทตี

第五章：打击乐器

เครื่องตี เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ของสองสิ่งกระทบกันให้เกิดเสียง นับเป็นเครื่องดนตรีประเภทที่เก่าแก่ที่สุดที่มนุษย์รู้จักใช้ มีวิวัฒนาการจากอุปกรณ์ง่ายๆ และวิวัฒนาการเรื่อยมาจนมีความหลากหลายทั้งรูปแบบและวัสดุที่ใช้ ในภาคที่ห้านี้กล่าวถึงเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีจีนที่บรรเลงโดยการตี เครื่องตีของไทยและจีนสามารถแบ่งตามวัสดุที่ใช้ทำเครื่องดนตรีได้ 3 ประเภท คือ เครื่องตีที่ทำด้วยไม้ เครื่องตีที่ทำด้วยโลหะ เครื่องตีที่ทำด้วยดินเผา เครื่องตีที่ทำด้วยหินและเครื่องดนตรีที่ทำด้วยหนัง

打击乐器是指用两种物体互相击打而产生音效的乐器，可以说是一种人类最早认识并使用的乐器，由最初使用简易材料制作，发展为使用种类和形式繁多的材质制作。本章讨论泰中打击乐器，泰中打击乐器根据乐器的材料分为：木质打击乐器，金属打击乐器，陶器打击乐器，石质打击乐器和皮质打击乐器。

5.1 เครื่องดนตรีไทยประเภทตี 泰国打击乐器

กรับพวง 拍板

กรับพวง ทำด้วยไม้หรือโลหะ ลักษณะเป็นแผ่นบาง หลายแผ่นร้อยเข้าด้วยกัน ใช้ไม้หนาสองชิ้นประกบไว้

วิธีตี ใช้มือหนึ่งถือกรับ แล้วตีกรับลงไปบนอุ้งมืออีกข้างหนึ่งที่ทำให้เกิดเสียงกระทบจากแผ่นไม้ หรือแผ่นโลหะที่อยู่ในกรับ ใช้ตีในการบรรเลงมโหรีโบราณ เล่นเพลงเรือ และโจนละคร

节子板：是由两块厚木板与一组薄板贴合组成的，这组薄板串联起来夹在两块厚木板中间，薄板一般用木片或金属片制成。打击方法：用一只手持节子板的一侧，然后击向另一侧，使木片或金属片产生音响。一般用于古典管弦乐演奏、船歌伴奏和孔剧伴奏。

กรับเสภา 梆子

กรับเสภา ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ลักษณะเป็นแท่งสี่เหลี่ยม มีสันมน วิธีตี การตีใช้ขยับมือที่ละคู่ การจับเสภาใช้กรับสองคู่ ถือมือละคู่ ผู้จับเสภาจะขยับกรับ สองคู่นี้ตามท่วงทำนองที่เรียกเป็นไม้ต่างๆ เช่น ไม้กรอ ไม้หนึ่ง ไม้รบ หรือไม้สี่

梆子：用硬木制作，形状为四方形长条，脊面磨成圆滑状。打击方法：

两只手各持一对梆子，每对梆子相互击打。表演说唱时，使用两对梆子，表演者根据不同的节奏来击打梆子，比如颤击、一拍、战拍、四拍等演奏方法。

ระนาดเอก 木琴

ระนาดเอก ที่ให้เสียงนุ่มนวล นิยมทำด้วยไม้ไผ่บง หากต้องการ ให้ได้เสียงเกรียวกราว นิยมทำด้วยไม้แก่น ลูกระนาดมี 21 ลูก ลูกที่ 21 หรือลูกยอด จะมีขนาดสั้นที่สุด ลูกระนาด จะร้อยไว้ด้วยเชือกติดกันเป็นผืนแขวนไว้บนรางซึ่งทำด้วยไม้เนื้อแข็งรูปร่างคล้ายเรือ ค้ำหัวและท้ายโค้งขึ้น เพื่อให้อุ้มเสียง มีแผ่นไม้ปิดหัวและท้ายรางเรียกว่า “โชน” ฐานรูปสี่เหลี่ยมเรียกว่า ไซ้ไม้ชนิดแข็ง ได้เสียงดังกังวาน ไม้ตีอีกชนิดหนึ่งทำด้วยวัสดุที่นุ่มกว่า ไซ้ผ้าพัน แล้วถักด้วยสลับ เวลาตีจะให้เสียงนุ่มนวล

วิธีตี ไซ้ไม้ตีติดกับลูกระนาดแต่ละลูกจะเกิดเสียงลดหลั่นกัน ไปจากเสียงต่ำซึ่งอยู่ด้านซ้ายสุด ไปถึงเสียงสูงที่ไต่ระดับไปทางด้านขวา มือขวาและซ้ายบรรเลงเป็นคู่แปด ระนาดที่ใช้มาแต่ดั้งเดิมเป็นระนาดไม้แข็ง

木琴 具有柔和优美的音质，一般使用竹子制作，如果需要响亮尖锐的音质，就采用硬木制作。木琴一共有 21 个琴键，由大到小一次排列，第 21 个琴键即最顶端的琴键是最小的琴键。这 21 个琴键像竹筒一样用绳子串起来放置在使用硬木制成的琴床上，琴床两头向上弯曲可包住木琴发出的音响，在琴床两头各附有一块叫做“捆”的木板。木琴底座呈四方形。演奏时使用的击槌用一种硬实材料制作演奏能使声音高昂响亮，或用柔软材料制作，顶端用布包裹，并用线缠好，这样制作的击槌能使声音柔和优美。

演奏方法：用击槌敲打琴键，琴键从左到右由低到高音依次排列。左右手按照八度音成对敲打，最原始的木琴音质生硬不柔和。

ระนาดทุ้ม 竹板琴

ระนาดทุ้ม เลียนแบบระนาดเอก สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ลูกระนาดมีจำนวน 17-18 ลูก ลูกระนาดมีขนาดกว้างและยาวกว่าของระนาดเอก ตัวรางก็แตกต่างจากระนาดเอก คือเป็นรูปคล้ายหีบไม้แต่เว้ากลาง มีโชนปิดหัวท้าย มีเท้าอยู่สี่มุมของราง ไม้ตีใช้ผ้าพันพอกให้โต และนุ่ม เวลาตีจะได้เสียงทุ้ม

วิธีตี ไซ้ไม้ตีติดกับลูกระนาดแต่ละลูกจะเกิดเสียงลดหลั่นกัน ไปจากเสียงต่ำซึ่งอยู่ด้านซ้ายสุด ไปถึงเสียงสูงที่ไต่ระดับไปทางด้านขวา การบรรเลงระนาดทุ้มแตกต่างไปจากระนาดเอก คือไม่ได้ยึดการบรรเลงคู่ 8 เป็นหลัก

竹板琴 是在木琴的基础上演变而来的，产生于曼谷王朝拉玛四世时期。

板琴有 17 到 18 个琴键，琴键大小均大于木琴的琴键。琴床形状也不同于木琴的琴床，竹板琴的琴床像一只木箱，中间向下凹进去，但琴床两头也各附有一块叫做“孔”的木板。琴身底部有 4 个支脚支撑整个木琴。击槌顶端用软布缠裹，能敲打出低沉柔和的音质。

演奏方法：用击槌敲打琴键，琴键从左到右由低到高音依次排列，演奏方式不同于木琴，即不必遵循“成对 8 度音”的原则。

ระนาดเอกเหล็ก 高音铁琴

ระนาดเอกเหล็ก เป็นเครื่องดนตรีที่ประดิษฐ์ขึ้นในรัชกาลที่ 4 เดิมถูกระนาดทำด้วยทองเหลือง จึงเรียกกันว่าระนาดทอง ในเวลาต่อมาได้มีการประดิษฐ์ถูกระนาดด้วยเหล็ก ระนาดเอกเหล็กมีจำนวน 20 หรือ 21 ลูก โดยวางไว้บนรางที่ไม่มีระก้ำวางพาดไปตามขอบราง หากไม่มีไม้ระก้ำ อาจใช้ผ้าพันไม้แล้วนำมารองถูกระนาด ส่วนรางของระนาดเอกเหล็กนั้น ทำเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีเท้ารองรับไว้ทั้ง 4 ด้าน หรืออาจใส่ลูกล้อเพื่อสะดวกในการขนย้าย การบรรเลงเหมือนกับการบรรเลงระนาดไม้

高音铁琴：或称铁质高音木琴，发明于曼谷王朝拉玛四世时期，以前是用黄铜制作的铜琴，后来发明了铁做的铁琴并代替了铜琴。铁质高音琴有 20 或 21 个琴键，这些琴键依次排列在有棕木垫着的琴床上，如果没有棕木垫，就用布将木头包起来垫在琴床上。琴床做成四边形，底部有 4 个琴脚，有时为了便于移动，就在底部安上 4 个轮子。演奏方法与木琴相同。

ระนาดทุ้มเหล็ก 低音铁琴

ระนาดทุ้มเหล็ก เป็นเครื่องดนตรีที่พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำริให้สร้างขึ้น ถูกระนาดทำอย่างเดียวกับระนาดเอกเหล็ก ระนาดทุ้มเหล็กมีจำนวน 16 หรือ 17 ลูก ตัวรางระนาดยาวประมาณ 1 เมตร ปากราง กว้างประมาณ 20 ซม มีขาขึ้นออกไปสองข้าง มีเท้ารองติดลูกล้อ 4 เท้าเพื่อให้เคลื่อนที่ไปมาได้สะดวก

低音铁琴：或称铁质低音木琴，是拉玛四世下达御令制作的乐器。有 16 或 17 个琴键，琴键的排列安放与铁质高音木琴一样，琴床长约 1 米，宽约 20 厘米，两边的边缘部分向外延伸，琴床底部有 4 个琴脚，也可安上轮子便于移动。

ฆ้อง 锣

ฆ้อง ตัวฆ้องทำด้วยโลหะแผ่นรูปวงกลมตรงกลางทำเป็นปุ่มนูน เพื่อรองรับการตีให้เกิดเสียงเรียกว่า ปุ่มฆ้อง ต่อจากปุ่มเป็นฐานแผ่ออกไป แล้วงอข้อมลงมาโดยรอบเรียกว่า "ฉัตร" ส่วนที่เป็นพื้นราบรอบปุ่มเรียกว่า "หลังฉัตร" หรือ "ขานฉัตร" ส่วนที่งอเป็นขอบเรียกว่า "ใบฉัตร" ที่ใบ

ฉัตรนี้จะมีรูเจาะสำหรับร้อยเชือกหรือหนังเพื่อแขวนฆ้อง ถ้าแขวนตีทางตั้งจะเจาะสองรู ถ้าแขวนตีทางนอนจะเจาะสี่รู

การบรรเลง ฆ้องใช้ในการบรรเลงได้สองลักษณะคือ ใช้ตีกำกับจังหวะ และใช้ตีดำเนินทำนอง ฆ้องที่ใช้ตีกำกับจังหวะได้แก่ ฆ้องหุ่ย หรือฆ้องชัย ฆ้องโหม่ง ฆ้องเหม่ง ฆ้องระเบ็ง และฆ้องคู่ ฆ้องที่ใช้ตีดำเนินทำนอง ได้แก่ ฆ้องราง ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ฆ้องมโหรี ฆ้องมอญ ฆ้องกะแตและฆ้องหุ่ย หรือฆ้องชัย ฆ้องกะแต ใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์มอญ ลูกฆ้องมีขนาดเล็ก จำนวน 11 ลูก

锣体用金属制作，呈一圆形弧面，中央部位凸出，用槌敲击中央部位振动发音。锣的中央部位略高凸出，称为锣脐，锣脐与锣边之间的部分称为锣面，锣边向内弯曲，在锣边的一侧钻有锣眼，以穿系麻绳或皮绳便于击奏。如果需要直立击奏，就钻 2 个锣眼，如果需要水平击奏，就钻 4 个锣眼。

用于演奏的锣分为两种，一种用于控制节奏，一种用于演奏旋律。用于控制节奏的锣有：差锣（意为“胜利锣”）、架锣、门锣、悬锣，以及高低音双锣；用于演奏旋律的有：槽锣、大圈排锣、小圈排锣、玛红丽锣（用于管弦乐队的圈排锣）、孟式 U 型锣、卡特锣（ฆ้องกะแต），以及差锣，其中卡特锣用于孟式管击乐队的演奏中，由 11 只小锣组成。

ฆ้องมโหรี 玛红丽锣

ฆ้องมโหรี เป็นฆ้องวงที่ใช้บรรเลงในวงมโหรีโดยเฉพาะ มีอยู่สองขนาด คือฆ้องวงใหญ่ มโหรีและฆ้องวงเล็กมโหรี ฆ้องวงใหญ่มโหรีเดิมมีลูกฆ้อง 17 ลูก ต่อมานิยมใช้ 18 ลูก

玛红丽锣主要用于混合乐队的演奏中，有两种型号，即大圈玛红丽锣和小圈玛红丽锣。以前玛红丽锣由 17 只小锣组成，现在一般由 18 只小锣组成。

ฆ้องมอญ 孟式 U 型锣

ฆ้องมอญ เป็นฆ้องวงที่ตั้งโค้งขึ้นไปทั้งสองข้าง ไม่วางราบเหมือนอย่างฆ้องไทย มีลูกฆ้อง 15 ลูก ใช้บรรเลงใน วงปี่พาทย์มอญ ตัวรางประดิษฐ์ตกแต่งงดงาม

孟式 U 型锣是将 15 只小锣安放在一个 U 型支架上，支架本身精雕细刻装饰丽。孟式 U 型锣用于孟式管击乐队的演奏中。

ฆ้องระเบ็ง 拉绷锣

ฆ้องระเบ็ง ใช้ตีประกอบการและแสดงระเบ็ง ชุดหนึ่งมีสามลูก มีขนาดและให้เสียงสูง-ต่ำต่างกัน มีชื่ออีกอย่างหนึ่งตามลักษณะว่า “ฆ้องราว”

拉绷锣（悬锣）是一种用三面大、中、小型的锣按顺序悬挂在架子上的乐器，声音也根据锣的大小由高到低。

ฆ้องวงใหญ่ 大圈排锣

ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงใหญ่ มีลูกฆ้อง 16 ลูก ลูกเสียงต่ำสุดเรียกว่า ลูกทวน ลูกเสียงสูงสุดเรียกว่า ลูกยอด ไม้ที่ใช้ตีมีสองอัน ผู้ตีถือไม้ตีมือละอัน

大圈排锣由 16 只小锣组成，音最低的小锣叫“图婉锣”，音最高的小锣叫“顶锣”。演奏时使用 2 只锣槌击打，每只手一只锣槌。

ฆ้องวงเล็ก 小圈排锣

ฆ้องวงเล็ก มีลูกฆ้อง 18 ลูก สร้างขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าฯ ใช้บรรเลงร่วมในวงปี่พาทย์ มีหน้าที่บรรเลงทำนองเก็บ สอดแทรก ฯลฯ

小圈排锣；发明于曼谷王朝三世时期，由 18 只小锣组成，用于管击乐队的演奏中担任演奏快捷花哨的旋律。

ฆ้องหุ่ย 辉锣

ฆ้องหุ่ย ใช้ตีกำกับจังหวะ เป็นฆ้องที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในวงดนตรีไทย มีอีกชื่อว่า ฆ้องชัย เพราะสมัยโบราณ ใช้ฆ้องชนิดนี้ตีเป็นสัญญาณในกองทัพ ปัจจุบันใช้ใน งานพิธี งานมงคลต่าง ๆ

辉锣；是泰国乐队中体积最大的锣，也叫“差锣”（意为胜利锣）用于控制节奏。辉锣在古代行军中用于鼓舞士气或发出信号，现在用于各种喜庆盛会。

ฆ้องโหม่ง 梦锣

ฆ้องโหม่ง ใช้ตีกำกับจังหวะ มีขนาดใหญ่ รองลงมาจากฆ้องหุ่ย เรียกชื่อตามเสียงของฆ้อง
梦锣 用于控制节奏，它的体积大小仅次于差锣。因锣的声音“梦梦”而得名。

ฉาบ 钹

ฉาบ เป็นเครื่องตีกำกับจังหวะ ทำด้วยโลหะ รูปร่างคล้ายฉิ่ง แต่ มีขนาดใหญ่กว่าและหล่อบางกว่า มีสองขนาด ขนาดใหญ่กว่าเรียกว่า ฉาบใหญ่ ขนาดเล็กกว่า เรียกว่า ฉาบเล็ก การตีจะตีแบบประกบ และตีแบบเปิดให้เสียงต่างกัน

钹是一种节奏的乐器，用金属制作而成，一组钹由两片形状大小相同的

钹组成，形状与碰铃相似，但体积比碰铃更大、铸得更薄，钹分为大钹和小钹两种。演奏时用两片钹互相擦击而产生音效。

ฉิ่ง 碰铃

ฉิ่ง เป็นเครื่องตีกำกับจังหวะ ทำด้วยโลหะ หล่อหนา รูปร่างกลม เว้ากลาง ปากผาย คล้ายฝาขนมครกไม่มีหู สำหรับหนึ่งมีสองฝาเจาะรูตรงกลางตรงส่วนที่เว้าสำหรับร้อยเชือกโยงฝาทั้งสองเพื่อสะดวกในการถือตี ฉิ่งมีสองขนาด ขนาดใหญ่ใช้ประกอบวงปี่พาทย์ ขนาดเล็กใช้กับวงเครื่องสายและมโหรี

碰铃是一种节奏乐器，用金属制作而成，形状呈圆形，中央凸出，正面呈开口状，一组碰铃由两只形状大小相同的碰铃组成，在每只碰铃中央凸出的位置钻孔系绳，并将两只碰铃系在一起，便于持奏。碰铃分为大碰铃和小碰铃两种，大碰铃用于管击乐队的演奏中，小碰铃用于管弦乐队和混合乐队的演奏中。

เครื่องตีจำพวกกลองของไทย 泰国鼓类乐器

กลอง เป็นเครื่องดนตรีประเภทตี สำหรับใช้บอกสัญญาณ บอกจังหวะ และใช้ประกอบเครื่องดนตรีอื่น ๆ ตัวกลองเรียกว่า “หุ่น” ทำด้วยไม้ ข้างในเป็นโพรง หน้าจึงด้วยหนังมีทั้งหน้าเดียวและสองหน้า การขึ้นหนังมีทั้งตีด้วยหมุด และโยงแรงด้วยเส้นหนัง หวายหรือลวด การตีกลอง อาจใช้ตีด้วยฝ่ามือ และตีด้วยไม้สำหรับตี กลองที่ใช้ในวงดนตรีไทยมี 12 ชนิด ได้แก่ กลองแขก กลองชนะ กลองชาตรี กลองต๋อก กลองตะโพน กลองทัด กลองมลายู กลองโหมงครู่ม กลองยาว กลองสองหน้า ตะโพน และตะโพนมอญ

鼓是一种打击乐器，用于控制音乐节奏和伴奏。鼓体用木材制作，中间掏空，侧面用皮革蒙住，有些鼓两侧都蒙上皮革，有些只有一侧蒙上皮革，用图钉将皮革钉在鼓体上，并用皮绳、藤条或铜丝将皮革绑紧加固。击打的时候可以用手掌击打，也可以用鼓棒击打。泰国民族乐队里的鼓有以下 12 种：印度鼓、差纳鼓（意为胜利鼓）、查德里戏鼓、中国鼓、双达蓬鼓、塔鼓（意为双叉鼓）马来优鼓、蒙库鼓(กลองโหมงครู่ม)、长尾鼓、双面鼓、小达蓬鼓(ตะโพน) 孟式达蓬鼓(ตะโพนมอญ)

กลองแขก 印度鼓

กลองแขก มีรูปร่างยาวเป็นกระบอก หน้าด้านหนึ่งใหญ่เรียกว่า "หน้ารุ่ม" หน้าด้านหนึ่งเล็กเรียกว่า "หน้าต่าน" หนังหน้ากลอง ทำด้วยหนังลูกวัว หนังแพะ ใช้เส้นหวายผ่าซีกเป็นสายโยงแรงให้ตึงด้วยรัดดอก สำหรับหนึ่งมีสองลูก ลูกเสียงสูงเรียกว่า "ตัวผู้" ลูกเสียงต่ำเรียกว่า "ตัวเมีย"

การตี การตีใช้ฝ่ามือทั้งสอง ตีทั้งสองหน้าให้เสียงสอคล้ายกันทั้งสองลูก กลองชนิดนี้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “กลองชะวา”

印度鼓也叫爪哇鼓，形状像一个长竹筒，鼓体一侧大，一侧小，用牛皮或羊皮蒙住，再用藤条紧紧缠在鼓体上，中间缠成环形。印度鼓一般成对出现，音高的那只叫做“雄鼓”，音低的那只叫做“雌鼓”。

击鼓的时候用两只手交替击打鼓的两面。

กลองชนะ 差纳鼓

กลองชนะ รูปร่างเหมือนกลองแขก แต่สั้นกว่า หน้าหนึ่งใหญ่ อีกหน้าหนึ่งเล็ก ใช้ตีด้วยไม้จอบ ๆ หรือหวาย ทางด้านหน้าใหญ่ เดิมกลองชนะใช้ในกองทัพ หรือในการสงคราม ต่อมาใช้เป็นเครื่องประโคมในกระบวนพยุหยาตรา และใช้ประโคมพระบรมศพ พระศพ และศพ ตามเกียรติยศของงาน จำนวนที่ใช้บรรเลง มีตั้งแต่ 1 คู่ ขึ้นไป

差纳鼓，意为胜利鼓，鼓的形状与印度鼓相似，但比印度鼓短一点，鼓体两侧一侧大一侧小，用弯曲状的木棒或藤棒击打面积达的那面。胜利鼓最初用在军队或打仗中，用于鼓舞士气或发出讯号，后来用在行军和各类葬礼的伴奏中。在乐队中使用 1 对以上的胜利鼓演奏。

กลองชาตรี 查德里鼓

กลองชาตรี มีรูปร่างลักษณะและการตีเช่นเดียวกับกลองทัด แต่ขนาดเล็กกว่ากลองทัด ประมาณครึ่งหนึ่ง ขึ้นหนังสองหน้า ใช้บรรเลงร่วมในวงปี่พาทย์ในการแสดงละครชาตรีที่เรียกว่า "ปี่พาทย์ชาตรี" ใช้เล่นคู่กับโทนชาตรี

查德里鼓的形状和击打方式与塔鼓相似，但体积比塔鼓要小一半，鼓体的两侧用皮革蒙住。查德里鼓用于泰国古典剧查德里剧的伴奏，因而得名。一般与打拍子用的单面鼓一起使用。

กลองต็อก 中国鼓

กลองต็อก เป็นกลองจีนชนิดหนึ่ง มีขนาดเล็ก หุ่นกลองหนา ขึ้นหนังสองหน้า หน้าทั้งสองมีขนาดเท่ากัน ตีหน้าเดียวโดยใช้ไม้ขนาดเล็ก

中国鼓 顾名思义为一种中国式的鼓，体积较小，鼓体两侧用皮革蒙住，且两侧面积相等。击打时使用木质鼓棒击打一侧。

กลองตะโพน 双达蓬鼓

กลองตะโพน ใช้ตะโพนสองลูก เสียงสูงต่ำต่างกัน ถอดทำออก แล้วนำมาตั้งเอาหน้าทั้งขึ้นตีแบบกลองทัด ใช้ไม้ฉิ่งที่ใช้ตีระนาดเป็นไม้ตี

双达蓬鼓 由 2 只达蓬鼓组成，一只音高，一只音低，演奏时不用脚架支撑，将鼓体低音一侧朝上，用演奏木琴时使用的布头击槌击打。

กลองทัด 塔鼓

กลองทัด มีรูปทรงกระบอก ช่วงกลางป่องออกเล็กน้อย ขึ้นหนังสองหน้า ตีด้วยหมุดที่เรียกว่า “เส้” ซึ่งทำด้วยไม้ งาช้าง กระดูกสัตว์ หรือโลหะ หน้ากลองด้านหนึ่งติดข้าวตะโพน แล้วตีอีกด้านหนึ่ง ใช้ไม้ตีสองอัน สำหรับหนึ่งมีสองลูก ลูกเสียงสูงเรียกว่า “ตัวผู้” ลูกเสียงต่ำเรียกว่า “ตัวเมีย” ตัวผู้อยู่ทางขวา และตัวเมียอยู่ทางซ้ายของผู้ตี กลองทัดใช้เป็นกลองของไทยมาแต่โบราณ ใช้บรรเลงรวมอยู่ในวงปี่พาทย์มาจนถึงปัจจุบัน

塔鼓的外形像一只竹筒，鼓体中间部分向外鼓出，鼓体两侧用皮革蒙住，并用木钉、象牙钉、骨钉或金属钉将皮革钉紧，一侧用脚架支撑，一侧用于击打，击打时使用一对木质鼓棒。一组塔鼓由 2 只鼓组成，一只为高音鼓，叫做“雄鼓”；一只为低音鼓，叫做“雌鼓”。演奏时，雄鼓在演奏者的右边，雌鼓在演奏者的左边。塔鼓是泰国最古老的鼓之一，通常用在民族乐队的演奏中。

กลองมลายู 马来优鼓

กลองมลายู มีรูปร่างลักษณะเหมือนกลองแขก แต่สั้นและอ้วนกว่า หน้าหนึ่งใหญ่ อีกหน้าหนึ่งเล็กขึ้นหนังสองหน้า เร่งให้ตึงด้วยหนังรัดให้แน่น สายโยงเร่งเสียงทำด้วยหนัง หน้าใหญ่อยู่ทางขวาไปตีด้วยไม้ฉิ่ง หน้าเล็กตีด้วยฝ่ามือ สำหรับหนึ่งมีสี่ลูก ต่อมาลดเหลือสองลูก ใช้บรรเลงคู่อย่างกลองแขกลูกเสียงสูงเรียกว่า “ตัวผู้” ลูกเสียงต่ำเรียกว่า “ตัวเมีย” ใช้บรรเลงในวงบัลลอยในงานศพ และใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์นางหงส์

马来优鼓的形状与印度鼓相似，但体形较短较宽，鼓体的两侧用皮革蒙住，一侧面积较大，一侧面积较小，鼓体用皮条缠紧，鼓体的中间用皮条缠成环状套住鼓体。演奏时，将鼓面大一侧置于演奏者右边，并用弯曲状的木质鼓棒击打，鼓面小的一侧用手掌击打。起初一组马来优鼓由 4 只鼓组成，后来只用 2 只，与印度鼓以及塔鼓一样，马来优鼓也分雄鼓和雌鼓，音高的叫做雄鼓，音低的叫做雌鼓。一般用于各类殡礼演奏曲的伴奏。

กลองยาว 长尾鼓

กลองยาว หุ่นกลองทำด้วยไม้ ตอนหน้าใหญ่ ตอนท้ายเรียวแล้วบานปลายเป็นรูปดอกกล่าโพงมีหลายขนาด ขึ้นหน้าเดียว ตัวกลองนิยมตกแต่งให้สวยงามด้วยผ้าสี หรือผ้าดอกเย็บจีบย่น ปล่อยเชิงเป็นระบายห้อยมาปกด้วยกลอง มีสายสะพายสำหรับคล้องสะพายบ่า ใช้ตีด้วยฝ่ามือ แต่การเล่น โลดโผน อาจใช้ส่วนอื่น ๆ ของร่างกายตีก็มี กลองยาวได้แบบอย่างมาจากพม่า นิยมเล่นในงานพิธี ขบวนแห่ กลองชนิดนี้เรียกชื่อตามเสียงที่ตีได้อีกชื่อหนึ่งว่า “กลองเถิดเทิง”

长尾鼓的鼓体用木材制作，鼓体头部较大，尾部细长且呈喇叭状，只在鼓体头部一侧蒙上皮革，鼓体头部用彩色布料装饰并缝制成褶皱状花边，鼓体上拴一根肩带。演奏时，演奏者将肩带斜挎在身体上，用手掌击打鼓面，表演方式为边蹦跳边击打，也可以用身体的其他部位击打。长尾鼓起源于缅甸，通常用在游行队伍的伴奏中。

กลองโหมงครุ้ม 蒙库鼓

กลองโหมงครุ้ม มีรูปร่างลักษณะเหมือนกลองทัด แต่ใหญ่กว่า ขึ้นหน้าสองหน้า ตีด้วยหมุด ตีหน้าเดียว โดยใช้ไม้ตี ใช้ตีในการเล่นสมัยโบราณที่เรียกว่า “โหมงครุ้ม” หรือ “โหม่งครุ้ม” ซึ่งมักตีโหม่งประกอบด้วย

蒙库鼓的形状与塔鼓相似，但比塔鼓更大，鼓体两侧用皮革蒙住，并用图钉钉紧，演奏时用木棒击打鼓体的一侧。蒙库鼓用于古代皇家庆典上的伴奏，通常与架锣一齐演奏。

กลองสองหน้า 双面鼓

กลองสองหน้า ลักษณะคล้ายเปิงมาง แต่ใหญ่กว่า ตีด้วยมือขวา ใช้ใบเดียวตีกำกับจังหวะในวงปี่พาทย์ที่บรรเลงในการขับเสภา

双面鼓的形状与崩芒鼓（排鼓）相似，但体积更大。演奏时用右手击打，一般使用一只双面鼓在乐队演奏中控制节奏，通常用在说唱表演的伴奏中。

ตะโพน 达蓬

ตะโพน เป็นเครื่องดนตรีประเภทกลอง ตัวตะโพนเรียกว่า “หุ่น” ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ขุดแต่งให้เป็นโพรงภายใน ขึ้นหน้าสองหน้า ตรงกลางป่องและสอบไปทางหน้าทั้งสอง หน้าหนึ่งใหญ่ เรียกว่า “หน้าเทิง” หรือ “หน้าเท่ง” ปกติอยู่ด้านขวามือ อีกหน้าหนึ่งเล็ก เรียกว่า “หน้ามัด” ใช้สายหนังเรียกว่า “หนังเรียด” โยงแรงเสียงระหว่างหน้าทั้งสอง ตรงรอบ ขอบหนังขึ้นหน้าทั้งสองข้าง ถัก

ด้วยหนังตีเกลียวเป็นเส้นเล็ก ๆ เรียกว่า “ไส้ละมาน” สำหรับใช้ร้อยหนังเรียก โยงไปโดยรอบจน หุ้มไม้หุ่นไว้หมด ตอนกลางหุ่นใช้หนังเรียกพันโดยรอบเรียกว่า “รัดอก” หัวตะโพนวางนอนอยู่บน แท่นที่ทำด้วยไม้ ใช้ฝ่ามือซ้าย-ขวา ตี ที่สองหน้า

ตะโพนใช้บรรเลงผสมอยู่ในวงปี่พาทย์ ทำหน้าที่กำกับจังหวะหน้าทับต่าง ๆ นักดนตรีไทย นับถือพระประคนธรรพว่าเป็นครูใหญ่ทางดนตรี ได้ถือเอาตะโพนเป็นเครื่องแทนพระ ประคนธรรพในพิธีไหว้ครู และถือว่าตะโพนเป็นเครื่องควบคุมจังหวะที่สำคัญที่สุด

达蓬 是鼓的一种，鼓体用硬木制作，鼓体内部掏空，两侧蒙上皮革。鼓体的中央部位向外鼓出，并逐渐向两侧缩小，一侧鼓面面积稍大，一般置于演奏者的右手边，另一侧鼓面面积稍小。用皮条把整个鼓体缠紧，再用皮条以打绳子的方式搓成皮绳将整个鼓体沿横向一条一条缠起来，鼓体中央鼓出的部位用皮条纵向捆绑起来，整个达蓬水平放置并用木质脚架支撑，演奏时用双手手掌击打两侧的鼓面，达蓬用于各类鼓曲演奏中的节奏控制。音乐界人士将拍布叻坤堂（Phrabrakhontam）尊为音乐祖师，在拜师仪式中通常用达蓬来代替这位祖师加以祭拜，因为认为达蓬是控制音乐节奏最好的乐器。

ตะโพนมอญ 孟式达蓬

ตะโพนมอญ คล้ายตะโพนไทย แต่ใหญ่กว่า ตรงกลางหุ่นป่องน้อยกว่า มีเสียงดังกังวานลึก กว่าตะโพนไทย หน้าใหญ่เรียกว่า “เม็กโนด” หน้าเล็กเรียกว่า “เม็กโดัด” เป็นภาษามอญ ตะโพนมอญใช้บรรเลงผสมในวงปี่พาทย์มอญ มีหน้าที่บรรเลงหน้าทับ กำกับจังหวะต่าง ๆ

孟式达蓬的形状于泰式达蓬很相似，只是孟式达蓬体积更大，且中央部位比泰式达蓬稍微平一些，只是微微向外鼓出，鼓体的两侧蒙上皮革，一侧鼓面稍大，另一侧鼓面稍小。孟式达蓬的音质更加响亮清脆，在孟式管击乐队中为各种鼓曲伴奏或控制节拍。

โตน – รำมะนา 同鼓----兰玛纳鼓

โตน – รำมะนา โตนเป็นกลองหน้าเดียว โตนมโหรี ตัวโตนทำด้วยดินเผา ขนาดหน้ากว้างประมาณ 22 ซม. ยาวประมาณ 38 ซม. สายโยงเร่งเสียง ใช้หวายผ่าเหลาเป็นเส้นเล็กหรือใช้ไหมพันเป็นเกลียว ขึ้นหนังด้วยหนังลูกวัว หนังแพะ หนังงูเหลือม หรือหนังงูวงช้าง ใช้สำหรับบรรเลงคู่กับ รำมะนา โดยตีสอดสลับกัน ตามจังหวะหน้าทับ

同鼓 (โตน) 兰玛纳鼓 (รำมะนา) : 同鼓为单面鼓，鼓体用陶土制作，长约 38 厘米；鼓面用牛皮、羊皮或蛇皮制作，宽约 22 厘米。缠皮条用细藤条或丝线搓成螺旋状缠在鼓体上端。一般和兰玛纳鼓一起交替演奏。

เปิงมาง 围鼓

เปิงมาง เป็นกลองใช้ตีขัดจังหวะกับตะโพน หรือกลองทัด มีรูปร่างยาวเหมือนกระบอง ตรงกลางป่องเล็กน้อย หุ่นกลองทำด้วยไม้ ขึ้นหนังสองหน้า สายโยงเร่งเสียงทำด้วยหนังเรียดย่อย จากหนังไล่ละมานเรียงถึงคนคลุมหุ่น มีห่วงหนังผูกโยงสายสำหรับคล้องคอเวลาเดินบรรเลง ถ้าหากใช้ในวงปี่พาทย์มอญ จะใช้เปิงมางจำนวน 7 ลูก ที่มีขนาดลดหลั่นกัน เทียบเสียงสูงต่ำ แฉวนเรียงลำดับไว้เป็นราวรอบตัวคนตี เรียกว่า เปิงมางคอก โดยคอกที่ใช้แฉวนเปิงมางจะมีรูปโค้งเป็นวง

围鼓或排鼓: 是一种与达蓬或塔鼓一起交替演奏的鼓。鼓体的形状像一支竹筒，中间部位微微向外鼓出，整个鼓体用木材制作，两侧用皮革蒙住，缠皮条是用稻草做芯外裹皮革做成的皮条，细密地缠在两侧鼓面之间的鼓体上。鼓体上套有一根皮绳，便于在行走中演奏时能够挂在脖子上。如果在孟式民族乐队的演奏中，就用一道弧形的围栏将 7 只这样的鼓围起来，这 7 只鼓按大小、高低音依次排列挂在围栏里。

5.2 เครื่องดนตรีจีนประเภทตี 中国打击乐器

จิม 扬琴

เกี่ยวกับหยางฉิน

เครื่องสาย ใช้ไม้ตีให้เกิดเสียง คนไทยรู้จักหยางฉินในชื่อ จิม ความจริงแล้วคำว่า จิม หรือ ฉิน ในภาษาจีนหมายถึงเครื่องดนตรีทุกชนิด คนไทยยืมคำว่าฉินสำเนียงภาษาแต้จิ๋วมาใช้เรียกเครื่องสายที่ใช้ไม้ตีนี้ว่า จิม แต่ในภาษาจีนหากจะเรียกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ให้ถูกต้อง จะเรียกว่า หยางฉิน

นอกจากจะเรียกว่า หยางฉินแล้ว ในภาษาจีนยังมีชื่อเรียกเครื่องดนตรีชนิดนี้อีกหลายชื่อ เช่น หยางฉิน ต่าฉิน (จิมตี) ถงฉือฉิน (จิมลวด) ซ่านเมี่ยนฉิน (จิมใบพัด) เปียนฝูฉิน (จิมค้ำกวาง) หูเตี้ยฉิน (จิมผีเสื้อ) เป็นต้น

จิมจีน เป็นเครื่องดนตรีชนิดเดียวที่มีระบบเสียงที่เป็นสากล รูปร่างสี่เหลี่ยมคางหมู ใช้ไม้ตีที่ทำจากไม้ไผ่ ตีลงบนสายให้เกิดเสียง น้ำเสียงใสกังวาน ไพเราะรื่นหู เผยแพร่เข้าสู่ประเทศจีน มาทางประเทศแถบตะวันออกกลางในช่วงสมัยราชวงศ์หมิง ในยุคแรกเริ่ม ได้รับความนิยมนับถวายเป็นวงกว้าง ตั้ง เครื่องดนตรีชนิดนี้ เดิมเป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองของชาวอาหรับและเปอร์เซีย มีชื่อเรียกเป็นภาษาพื้นเมืองว่า ซานเทอร์ (Santur) จากนั้นเผยแพร่เข้าสู่ยุโรป อเมริกาเหนือและมีชื่อเรียกต่างกันไป ตามแต่ละท้องที่ เช่น คัลซิเมอร์ (Dulcimer) ซิมบาลอน (Cimbalon) แฮคเบรท (Hackbrete) ซัลเทอร์รี (Psaltery) เป็นต้น ส่วนชื่อเรียกในประเทศจีน ด้วยรูปร่างของจิม และทำทางบรรเลงของแขนทั้งสอง ที่คล้ายกับการ โยบินของผีเสื้อ จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “จิมผีเสื้อ”

จิมผีเสื้อได้พัฒนารูปแบบให้มีขนาดใหญ่ขึ้น มีเสียงสลับซับซ้อน ช่วงเสียงกว้าง สามารถบรรเลงเสียงประสาน และการบรรเลงกรวด การบรรเลงครึ่งเสียง เป็นเครื่องดนตรีหลักและสำคัญที่ใช้ประกอบการบรรเลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีต่างๆ นอกจากนี้ยังสามารถใช้บรรเลงเดี่ยวให้น้ำเสียงที่ไพเราะ และอารมณ์ได้หลากหลาย

“หยางฉิน” เป็นเครื่องดนตรีสำคัญที่ขาดเสียมิได้ในวงดนตรีจีน โดยปกติตัวหนังสือภาษาจีนที่หมายถึงหยางฉินเขียนว่า 扬琴 บางครั้งก็เขียนว่า 洋琴 อ่านว่าหยางฉินเช่นเดียวกัน แปลว่าเครื่องดนตรีที่มาจากต่างชาติ ลักษณะน้ำเสียง การกำเนิดเสียงและที่มาเป็นกลุ่มเดียวกับเปียโน มีน้ำเสียงกังวาน ชัดเจนเป็นเอกลักษณ์ ฟังดูโอ้อ่า ยิ่งใหญ่หนักแน่นแต่นุ่มนวล บรรเลงเพลงช้าคูลเสียงน้ำพุพุ่งชานจากหุบเขา บรรเลงเพลงเร็วคูลสายน้ำเชี่ยวกราก ไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงเดี่ยว บรรเลงประสม หรือบรรเลงประกอบ เสียงของหยางฉินก็บรรเลงได้จับใจยิ่งนัก นอกจากนี้ยังใช้บรรเลงประกอบการขับลำ การแสดงต่างๆ โดยเฉพาะวงดนตรีพื้นบ้าน หยางฉินนับเป็นเครื่องดนตรีสำคัญที่ขาดมิได้เลยทีเดียว

ส่วนประกอบของหยางฉิน

หยางฉินแบบดั้งเดิม กล้องเสียงประกอบขึ้นจากไม้เสื่อมู่ ไม้ฮวามู่ หรือหยิวมู่ ด้านบนส่วนที่เป็นหน้าจิมใช้ไม้แผ่นสีขาวที่ทำจากไม้สน ไม้ถมมู่ ด้านล่างใช้ไม้แผ่นปิดเป็นพื้นจิม กล้องเสียงนิยมทำเป็นรูปผีเสื้อ หรือรูปสี่เหลี่ยมคางหมู ความยาว 90 - 97 เซนติเมตร กว้าง 32 - 41 เซนติเมตรหนา 5.7-7 เซนติเมตร ขอบด้านซ้ายมีหมุดยึดสาย ขอบด้านขวาเป็นเกลียวพันสาย หน้าจิมมีรูกลมสองรูเป็นช่องเสียง ประดับด้วยกระดุกสัตว์แกะสลัก หรือเครื่องประดับโลหะฉลุต่าง ๆ มีหย่องยาวพาดตามแนวตั้ง ทำจากไม้ไผ่ ไม้แดง หรือเขาวัว ด้านซ้ายเป็นหย่องเสียงสูง ด้านขวาเป็นหย่องเสียงต่ำ หย่องแต่ละแถวเป็นไม้ยาวเท่ากัน ประกอบด้วยส่วนสำคัญสองส่วน คือส่วนที่เป็นยอด และส่วนที่เจาะเป็นโพรง ส่วนที่เป็นยอดใช้พาดสายแต่ละเสียง ส่วนที่เป็นโพรงใช้ร้อยสายไปพาดกับหย่องตรงกันข้าม ขอบทั้งสองข้างมีไม้เนื้อแข็งแซะเป็นฟันปลาดั้งไว้เป็นที่รองสายและกำหนดตำแหน่งของสายไม่ให้เคลื่อน ภายในกล่องเสียงมีแท่งไม้ยึดติดพื้นจิมและหน้าจิมในตำแหน่งของหย่องแต่ละแถวทำหน้าที่เป็นตัวนำเสียง แท่งไม้ที่เป็นตัวนำเสียงนี้ เจาะรูกลมตลอดแนว 4 - 5 รู สายหยางฉินใช้สายลวด ช่วงเสียงสูงใช้สายเปลือย สายเสียงต่ำใช้สายลวดที่พันด้วยลวดเส้นเล็กอีกชั้นหนึ่ง ไม้จิมทำจากไม้ไผ่เป็นค้ำยาว หัวไม้คือส่วนที่ใช้ตีกระทบกับสายเหลาเป็นรูปค้อนแบน

การตั้งเสียง

หางฉิ่งที่นิยมใช้มี 3 แบบ ได้แก่ หางฉิ่งแปดเสียง หรือฉิ่งแปดคู่ (มีช่วงเสียง 24 เสียง คือ ฟา1 - โด2) หางฉิ่งสิบเสียง หรือฉิ่งสิบคู่ (มีช่วงเสียง 30 เสียงคือ โด1 - โด3) หางฉิ่งสิบสองเสียง หรือ ฉิ่งสิบสองคู่ (มีช่วงเสียง 36 เสียงคือ โด - มี 3)

ประเภทของหางฉิ่ง

หางฉิ่งเผยแพร่เข้าสู่ประเทศจีนและพัฒนาเรื่อยมาเป็นเวลากว่าสี่ร้อยปีแล้ว นักดนตรีและช่างทำเครื่องดนตรีจีนได้ประดิษฐ์หางฉิ่งแบบใหม่ขึ้นมากมาย เช่น หางฉิ่งเปลี่ยนเสียง หางฉิ่งเปลี่ยนบันไดเสียง หางฉิ่งคู่เจิง(ใช้ดีด) หางฉิ่งไฟฟ้า เป็นต้น โดยเฉพาะหางฉิ่งไฟฟ้าที่พัฒนาให้มีตัวนำไฟฟ้าจากการสั่นสะเทือนของสาย ไปสู่เครื่องขยายเสียง และด้วยเสียงของหางฉิ่งสามารถบรรเลงเดี่ยวและร่วมกับเครื่องดนตรีอื่นได้อย่างกลมกลืนนี้เอง จึงเป็นที่นิยมชมชอบของนักดนตรีทั่วไป

การบรรเลงหางฉิ่ง

วิธีการบรรเลงหางฉิ่งคือ มือสองข้างถือไม้ดีด ตีลงบนสายแต่ละสายให้ได้เสียงสูงต่ำ คือ การตีเสียงเดี่ยว ยังมีการตีรัวไม้เพื่อให้ได้เสียงยาว นอกจากนี้ยังมีวิธีการตีให้ได้เสียงต่างๆ หลายแบบ คีตกธหางฉิ่งที่มีชีวิตอยู่ในช่วงปลายยุคปี 50 ชื่อ หวางอีผู้ บันทึกถึงวิธีการตีฉิ่งไว้ว่ามี 8 แบบ ได้แก่ คีต รัว สั่น โหย จุด ดิ่ง ขี้ และเกี้ยว วิวัฒนาการของหางฉิ่งที่ผ่านมาได้รับเอาเทคนิคและวิธีการบรรเลงจากดนตรีต่างประเทศมากมาย ทำให้หางฉิ่งสามารถบรรเลงเสียงได้หลากหลาย กลายเป็นเอกลักษณ์ของหางฉิ่งในปัจจุบัน สามารถแบ่งเป็นวิธีหลัก ๆ ได้ 7 ประเภท คือ เสียงคู่ เสียงรัว คีตรัว แยกเสียงประสาน ทำนองประสาน และวิธีพิเศษ

แต่พื้นฐานหลักที่เป็นหัวใจของการบรรเลงหางฉิ่งคือ การตีเสียงเดี่ยวและการตีเสียงรัว เสียงเดี่ยวก้องดูจูงใจมุ่งหล่นบนจานหยก ใช้บรรเลงเป็นทำนองเสริม สร้างบรรยากาศเบิกบาน และมีชีวิตชีวา เสียงคู่แพรวพราวกราวก้อง เข้มแข็ง ใช้บรรเลงเพลงที่ต้องการความหนักแน่นและทำนองที่โดดเด่น

เสียงรัวดูสวยงามไหลรินไม่ขาดสาย ใช้บรรเลงทำนองเพลงช้าและเพลงขับทั่วไป ให้อารมณ์อ่อนโยนสร้อย งดงาม การดีดสะบัด หรือรัวสะบัดใช้บรรเลงโน้ตสั้นๆ ให้กระชับว่องไว ดูประกายระยิบระยับของผิวคลื่น ใช้บรรยายความงามของท่วงทำนองเพลงแห่งสายน้ำและทิวทัศน์ธรรมชาติอันชวนหลงใหล เสียงประสานสร้างมิติต่างๆของทำนองเพลง ให้ภาพพจน์และจินตนาการที่กว้างไกล ลึกซึ้ง ชัดเจน

เพลงเอกของหยางฉิน เช่น หลงฉวน (เรือมังกร) เจาฉินย่วน (เจ้าฉินครวญ) เซียงเหลียนฉ่วงกง (กรุ่นกลิ่นบัวฝรั่ง) ปาเยว่ก๊วยฮวาเปี่ยนตี้คาย (ดอกก๊วยฮวาสิงหาบานสะพรั่ง) ไห่ซ่างหยวีเกอ (ลำนํ้าเพลงประมง) หลิวสุ่ยฮวานเกอ (เพลินเพลงธาราริน) เป็นต้น

中国扬琴是中国乐器中唯一的世界性乐器。琴身呈梯形，以竹质双槌击弦振动发音，音色清脆悦耳，悠扬动听。大约在明朝由中东传入中国，起初流行於广东一带。这个乐器最早源於中东阿拉伯、波斯地区，当时称之为桑图尔 Santur，最后流传到欧洲、北美及大洋洲，有德西马 Dulcimer，钦巴龙 Cimbalon，海克布里 Hackbrete 及萨特瑞 Psaltery 等名称。在中国，更因其外观貌似蝴蝶，演奏时双手持拿的琴竹，舞动如触角，而有蝴蝶琴之美称。

现代改良后的中国大扬琴，音响丰富，音域宽广，可演奏和弦、快速音、半音阶及各类特殊技巧，在合奏中是一件极重要的乐器，独奏方面亦极有特色与表现。

扬琴是中国民族乐队中必不可少的乐器。扬琴又称“洋琴”，是中国常用的一种击弦乐器，与钢琴同宗，音色具有鲜明的特点，音量宏大，刚柔并济。慢奏时音色如叮咚的山泉，快奏时音色又如潺潺流水。无论用于独奏、伴奏还是合奏，扬琴的音色特点都可得到淋漓尽致的发挥。它的音色清脆明亮，表现力极为丰富，可以独奏、合奏或为琴书、说唱和戏曲伴奏，在民间器乐合奏和民族乐队中占有重要的地位。

扬琴的结构

传统扬琴，框架用色木、桦木或榆木制，上蒙白松或桐木面板，下蒙胶合板，音箱呈蝴蝶形或扁梯形。长 90—97、宽 32—41、高 5.7—7 厘米。左侧琴头设拴弦钩钉，右侧琴头置弦轴。面板上开两个圆形音孔，并镶骨雕音窗为饰。上置两个用竹、红木或牛角制、呈峰谷状条形琴码，左为高音码，右为低音码，峰部用以支弦，谷部有另一码上的琴弦通过。面板两侧设红木制直线或锯齿形长条山口，用以架弦。音箱内对应面板琴码部位胶有音梁，音梁上开四或五个圆形风眼，以使音波对流。张钢丝弦，高音用裸弦，低音用缠弦。琴竹又称琴箭、琴签，为两支有弹性的竹制小槌。

扬琴的定音

常用扬琴有八音（实发二十四音）、十音（实发三十音）、十二音（实发三十六音）三种。又称双八型、双十型、双十二型。音域分别为：八音 f1—c2，十音 d1—d3，十二音 c—e3。

扬琴的种类

扬琴在中国已经流传和演化了四百多年了。在这期间，中国的乐器制作者研制出了不少扬琴的新品种，比如像变音扬琴、转调扬琴、箏扬琴和电声扬琴等。尤其值得一提的是电声扬琴，这种电声扬琴由琴体、拾音器、放大器和音箱组成，当琴弦振动的时候，声音波通过拾音器转变为电讯号，然后经过放

大器美化音色之后，由扬声器发出。电声扬琴既能伴奏又能独奏，因此，从它问世以来，一直受到扬琴演奏家们的好评。

扬琴的演奏技巧和表现手法

扬琴的基本竹法是两手轮流交替.传统竹法有“左竹法”和“右竹法”两种。五十年代末王沂甫先生总结出弹、轮、颤、滑、点、拔、揉、勾”扬琴八法。随着扬琴的发展，过去单一竹法已变成充分发挥两手主动性、灵活方便的混合竹法。在继承传统、吸收、借鉴姊妹民族乐器和外国乐器技法特长的基础上，我国扬琴已自成一体，具有丰富多彩的演奏技巧和表现手法。归纳起来，大致可分为七类：单音技术、双音、轮音、弹轮、分解和弦、两声部配置和色彩技巧。

其中单音技术和轮音系扬琴的基本核心技巧。单音似珠落玉盘，晶莹剔透，常用于装饰旋律，使之轻快活泼，华丽多彩；双音丰满有力，主要用于曲调需强奏的音上，以增强气势，烘托情绪；轮音犹如涓涓细流，潺潺不止，常用于慢，中板歌唱性旋律，使之更加缠绵婉转；弹轮密集紧凑，多用于时值较短的音符，使之轻巧明快；分解和弦则宛如微波荡漾的湖面上闪烁的粼粼波光，常用于描绘秀丽的山河景色和大自然的迷人风光；两声部配置增强音响的立体感，使音乐形象的塑造更加鲜明丰满。

传统乐曲有《龙船》、《昭君怨》、《香莲闯宫》、《八月桂花遍地开》、《海上渔歌》、《流水欢歌》等。

ระฆัง และระฆังราว 钟、编钟

ระฆัง

การกำเนิดของระฆัง เท่าที่มีบันทึกเอกสารทางประวัติศาสตร์ไม่ตรงกัน เช่น คัมภีร์ชานไหจิง กล่าวว่า “นั้ดดาแห่งเหยียนตี้ ผู้สร้างกลอง คือผู้ริเริ่มสร้างระฆัง” บันทึกกว่านจื่อ กล่าวว่า “หวงตี้มีบัญชาให้สร้างระฆังห้าเสียง หนึ่งชื่อระฆังเขียวเสียงดัง สองชื่อระฆังแดงแก่นแท้ สามชื่อระฆังเหลืองเปล่งประกาย สี่ชื่อระฆังพรายบังเงา ห้าชื่อระฆังดำเร้นความจริง” นอกจากนี้ยังมีตำนานในสมัยเฮาซุ่นว่า “ผู้สร้างระฆัง นามว่า ฉูย” นักวิชาการดนตรีทั่วไปเชื่อกันว่า ระฆังพัฒนามาจากกระดิ่ง

ระฆังในยุคแรกๆ เป็นระฆังดินเผา จากการขุดค้นทางโบราณคดีที่มณฑลเหอหนาน พบระฆังดินเผา เป็นเครื่องปั้นดินเผาในยุคใหม่ สูง 9 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลาง 5 เซนติเมตร เป็นรูปทรงกลม ปากกว้าง ปลายแคบ มีด้ามสั้น

ในยุคพระเจ้าหยิว แห่งราชวงศ์เซี่ย มีระฆังทองสำริดเกิดขึ้น และในช่วง 16 ปี ถึง 11 ปี ก่อนคริสตกาล ตรงกับยุคราชวงศ์ซาง ประเทศจีนมีระฆังเกิดขึ้นหลากหลายรูปแบบ ดังหลักฐานโบราณวัตถุต่างๆ ที่ขุดพบก็เป็นเครื่องยืนยันได้ ถึงการกำเนิดระฆังของจีน

กระทั่งสมัยราชวงศ์โจว ระฆังพัฒนาขึ้นเป็นเครื่องดนตรีชนิดแรกในบรรดาเครื่องดนตรีแปดเสียงของจีน (สมัยโบราณเครื่องดนตรีจีนแบ่งตามวัตถุที่ผลิต 8 ชนิด ได้แก่ โลหะ หิน เส้นไหม ไม้ไผ่ น้ำเต้า ดิน หิน และไม้ รายละเอียดกล่าวไว้ในบทที่ 2) ใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงในวัด และดนตรีชั้นสูงสำหรับพระราชพิธีในราชสำนัก แต่ขาดการสืบทอดและบรรเลง ปัจจุบันระฆังจึงมีฐานะเป็นเพียงวัตถุโบราณที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์เท่านั้น

ระฆังราว

เป็นเครื่องดนตรีจีนโบราณ หล่อจากทองสำริด ใช้ระฆังขนาดเล็กเสียงสูงแขวนเรียงกัน ไปถึงขนาดใหญ่เสียงต่ำตามลำดับบนราวขนาดใหญ่ ใช้ไม้ตีรูปค้อน ระฆังที่เล็กใหญ่ต่างกันให้เสียงสูงต่ำต่างกัน สามารถบรรเลงเป็นท่วงทำนองเพลงได้ไพเราะน่าฟัง

จากบันทึกทางประวัติศาสตร์ และการขุดค้นทางโบราณคดี พบว่าระฆังราวมีมาตั้งแต่สมัยซีโจว(โจวตะวันตก) แล้ว ในยุคนั้นระฆังราวประกอบกันขึ้นเป็นกลุ่มเสียงสูงต่ำต่างกันด้วยระฆังสองถึงสามตัว ต่อมาช่วงปลายสมัยชุนชิวจนถึงจ้านกั๋วเพิ่มจำนวนมากขึ้น มีกลุ่ม 9 ตัว และ 13 ตัว เป็นต้น ปี 1978 มีการขุดค้นโบราณวัตถุจากสุสานเจิงโหว้อ ที่มณฑลหูเป่ย์ พบระฆังราวที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่เคยขุดพบมา มีอายุอยู่ในช่วง 433 ปี ก่อนคริสตกาล ระฆังราวนี้แขวนเรียงกันบนชั้นมีความใหญ่โตพอๆ กับเวทีการแสดงหนึ่งเวทีในปัจจุบัน ประกอบด้วยหน้าวง (ระฆังหู) 19 ตัว ห่วงจ (ระฆังค้ำ) 45 ตัว ด้านนอกมีระฆังใหญ่ที่พระเจ้าอยู่หวางพระราชทานให้อีก 65 ตัว ระฆังราวเหล่านี้แบ่งเป็น 3 ชั้น 8 กลุ่ม แขวนอยู่บนราวระฆัง ระฆังที่แขวนอยู่ชั้นบนสุดเรียกว่า หน้าวง ส่วนระฆังที่ แขวนเอียงลงมาในชั้นล่างถัดลงมาเรียกว่า ห่วงจ ระฆังที่มีขนาดเล็กที่สุดคือ ระฆังหน้าวงสูง 20.4 เซนติเมตร น้ำหนัก 2.4 กิโลกรัม ระฆังที่มีขนาดต่างกันให้เสียงสูงต่ำต่างกัน ระฆังใบใหญ่สุดคือระฆังที่มีเสียงต่ำสุด สูง 153.4 เซนติเมตร น้ำหนัก 203.6 กิโลกรัม ระฆังทั้งชุดมีน้ำหนักรวมมากกว่า 2,500 กิโลกรัม ราวระฆังสร้างขึ้นจากไม้และโลหะเป็นรูปฉาก ความยาวทั้งหมด 10 เมตรขึ้นไป มีชั้นแขวนระฆังสามชั้น ความสูง 273 เซนติเมตร มีสลักเป็นตัวอักษรเข้าด้วยกัน ราวระฆังยิ่งใหญ่ โอ้อำ ดุสง่างามยิ่งนัก

การบรรเลง

การบรรเลงระฆังราวใช้ผู้บรรเลง 3 คนขึ้นไป ใช้ไม้ตีรูปค้อนตีระฆังเสียงสูงและเสียงกลาง ส่วนแถวล่างเสียงต่ำใช้ไม้ตีรูปกระบอง จากการวิจัยของนักดนตรีจีนปัจจุบันพบว่า ระฆังแต่ละตัวสามารถตีเป็นเสียงได้สองเสียง แต่ต้องตีให้ถูกต้องที่กำหนดแน่นอน ระฆัง 1 ราว สามารถตี

เป็นเสียงทุกเสียงที่อยู่บนแป้นเปียโน นั่นก็หมายความว่า เสียงระฆังราว สามารถบรรเลงเสียงเปียโนในปัจจุบันได้ทุกเสียง ความถี่ของเสียงระฆังคือ 256.4 เฮิรตซ์ ซึ่งเป็นระดับเสียงเดียวกันกับเสียงเปียโน แม้จะถูกฝังอยู่ยาวนานกว่า 2,000 ปี แต่จากการทดลองบรรเลงของนักดนตรีปัจจุบันพบว่าเสียงของระฆังยังคงมีคุณภาพเสียงชัดเจนและแม่นยำ มีช่วงเสียง 5 ช่วงคู่แปด สามารถบรรเลงเพลงโบราณและเพลงปัจจุบันได้ครบทุกเสียง และบรรเลงเพลงกลุ่มเสียงต่างๆ ได้อย่างสมบูรณ์

วัสดุที่ประกอบเป็นระฆังราวของสุสานเจิงไห้วอี้ได้แก่ทองสำริด ดีบุก อลูมิเนียม ทั้งชุดประกอบราวระดับประคาค้วยรูปโลหะหล่อต่างๆ เช่น รูปคน รูปสัตว์ มังกร สลักเสลาเป็นตัวอักษรและลวดลายงดงาม มีการสลักตัวอักษรบนระฆังเพื่อบอกเสียงตัวโน้ตประจำระฆังแต่ละตัว แสดงให้เห็นว่า เมื่อ 2,400 ปีก่อน การดนตรีของจีนมีพัฒนาการเจริญขั้นสูงแล้ว ซึ่งเก่าแก่กว่าการกำเนิดดนตรี 12 เสียงมาตรฐานของยุโรปเกือบ 2,000 ปี

ระฆังราวโบราณใช้เป็นเครื่องดนตรีในราชสำนักบรรเลงในการออกศึก พระราชพิธีบวงสรวง การออกท่องพระโรงเท่านั้น แต่ไม่เป็นที่นิยมของประชาชนทั่วไป ถือเป็นดนตรีชั้นสูงของชนชั้นศักดินา เป็นเครื่องแสดงฐานะันดร ศักดิ์ศรีและเกียรติยศของผู้เป็นเจ้าของ ในสมัยใกล้ปัจจุบัน พบระฆังราวที่ขุดได้จากสุสานขุนนางต่างๆ ในบริเวณมณฑลหยวนหนาน ซานซี และหูเป่ย์ ที่สำคัญที่สุดก็คือ ระฆังราวจากสุสานเจิงไห้วอี้ ซึ่งเป็นระฆังราวขนาดใหญ่ และมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ดนตรีจีนอย่างมาก จนได้รับขนานนามว่าสิ่งมหัศจรรย์แห่งสมบัติทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ

จากการศึกษาวิจัยของนักดนตรีปัจจุบัน ใช้โน้ตเพลงที่บันทึกไว้บนระฆังราวที่พบในสุสานเจิงไห้วอี้ บรรเลงเพลงชื่อ ฉู่ซาง ซึ่งเป็นบทเพลงที่บรรยายถึงอารมณ์โกรธแค้นและเศร้าโศกของกวีจินโบราณชวีหยวนที่กระทำความคิด และถูกเนรเทศออกนอกเมือง ท่วงทำนองเพลงลึกซึ้งจับใจยิ่งนัก

บทเพลงที่ใช้ระฆังราวบรรเลง เช่น เพลงจู่จื่อฉือ (เพลงกิ้งไผ่) เพลงซุนเจียงฮวาเยว่เย่ (คืนจันทร์ธาราบุผาบาน) เพลงฉู่ซาง (ราชวงศ์ฉู่และซาง) เพลงโยวหลาน (กล้วยไม้โยวหลาน) เพลงกว้อซาง (ชาติสลาย)

中国“钟”的起源何时，现存史籍记载不一。《山海经·海内经》说：“炎帝之孙伯岐生鼓，是始为钟”。《管子·五刑篇》：“昔者黄帝以其缓急作五声，以政五钟。令其五钟，一曰青钟大音；二曰赤钟重心；三曰黄钟洒光；四曰景钟昧其明；五曰黑钟隐其常”。还有传说是尧舜时一位名叫垂的人所创，当然也有学者认为钟是起源于铜铃等等。

最初的钟是陶制的，在河南陕县庙底沟出土一件新石器时代陶钟，高约 9 厘米，径 5 厘米，共鸣体为圆筒形，顶端为圆柱形短柄。

夏禹时期，出现了青铜制的钟。公元前 16 世纪至前 11 世纪的商代，我国就有了不同形制的钟，从殷墟出土的乐器中，已能见到用青铜铸成的造型古朴的几种钟。

到了周代，钟在古代乐器分类中，居于八音之首，为金类乐器。铜钟在古代是宗庙或宫廷举行典礼和宴会时所用的乐器。历代都用于雅乐。现在仅作为文物保留，有着重要的历史价值和较高的艺术价值。

编钟是我国古代的一种打击乐器，用青铜铸成，它由大小不同的扁圆钟按照音调高低的次序排列起来，悬挂在一个巨大的钟架上，用丁字形的木锤和长形的棒分别敲打铜钟，能发出不同的乐音，因为每个钟的音调不同，按音谱敲打，可以演奏出美妙的乐曲。

根据文献记载和出土文物，发现我国在西周时期就有了编钟，那时候的编钟一般是由大小 3 枚组合起来的。春秋末期到战国时期的编钟数目就逐渐增多了，有 9 枚一组的和 13 枚一组的，等等。1978 年，湖北随州一座战国时代（约公元前 433 年）的曾侯乙墓出土的编钟，是至今为止所发现的成套编钟中最引人注目前一套，这套编钟之大，足以占满一个现代音乐厅的整个舞台。曾侯乙墓编钟由 19 个钮钟、45 个甬钟，外加楚惠王送的一件大傅钟共 65 件组成。这些钟分 3 层 8 组挂在钟架上，直挂在上层的 3 组叫钮钟，斜悬在中下层的 5 组叫甬钟，其中最小的一个钮钟高 20.4 厘米、质量为 2.4 千克，在演奏中能起定调作用，最大的一个低音甬钟高达 153.4 厘米、质量为 203.6 千克，全套编钟总质量在 2,500 千克以上。钟架是铜木结构的，它的外形呈直角曲尺形（如 ），全长 10 米以上，上下 3 层，高 273 厘米，由 6 个佩剑的青铜武士和几根圆柱承托。整套编钟和梁架气势宏大、壮观无比。

演奏时乐队由几个人组成，用 6 只丁字形木锤敲高、中音，用两根长形棒撞低音。经声学专家研究，编钟中的每只钟都可以发出两个不同的乐音，只要准确地敲击钟上标音的位置，它就能发出合乎一定频率的乐音，整套编钟能奏出现代钢琴上的所有黑白键的音响。这套编钟的定音频率为 256.4 赫，与现在钢琴上的中央“C”频率几乎完全相等。出土后经过试验性演奏，表明它们虽然在地下埋藏了 2,000 多年，但音乐性能仍然很好，它的发音准确，音色优美，音域可跨五个八度之多，变化音比较完备，因此，古典的和现代的乐曲都能演奏，用来伴唱效果也很好。

曾侯乙编钟用料是铜、锡、铝合金，全套编钟上装饰有人、兽、龙等花纹，铸制精美，花纹细致清晰，并刻有错金铭文，用以标明各钟的发音音调，它是公元前 433 年的实物。可见，远在 2,400 多年以前。我国的音乐文化和铸造技术已经发展到相当高的水平，它比欧洲十二平均律的键盘乐器的出现要早将近 2,000 年。

古代的编钟多用于宫廷的演奏，在民间很少流传，每逢征战、朝见或祭祀等活动时，都要演奏编钟。在中国古代，编钟是上层社会专用的乐器，是等级和权力的象征。近代，在中国云南、山西和湖北等地的古代王侯贵族的墓葬中，曾先后出土了许多古代的编钟。其中最引人注目的是在湖北随县曾侯乙墓发现的曾侯乙编钟，被誉为人类文化史上的奇迹。

用曾侯乙编钟演奏的乐曲《楚商》。乐曲表现了中国古代诗人屈原被流放时的悲愤之情。

编钟曲目有： 01 竹枝词（编钟与编磬） 02 春江花月夜（古乐合奏） 03 屈原问渡（古乐合奏） 04 楚商（古乐合奏） 05 幽兰（古琴与编钟） 06 国殇（古乐合奏）

ชิงราว 编磬

ชิง เป็นเครื่องดนตรีที่ทำมาจากหิน พัฒนามาจากเครื่องมือการเกษตร ในยุคแรกๆ ใช้กันใน
กลุ่มชาวนาหรือผู้ใช้แรงงาน ต่อมาพัฒนาขึ้นจนเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในการพระราชพิธีบวงสรวง
และวงดนตรีชั้นสูงของราชสำนัก ในยุคนุพกาลเรียกชิงว่า “สือ” (หิน) หรือ “หมิงฉิว” (ลูกตุ้มร้อง)
มีบันทึกประวัติศาสตร์ชื่อ ช่างชู ซึ่งเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ที่สุดเล่มหนึ่งของจีน
บันทึกไว้ว่า “เซี่ย (หมายถึงยุคราชวงศ์เซี่ย) ตีหมิงฉิว สรรพสัตว์เรียงระบำ” แสดงให้เห็นว่ามนุษย์
ในสังคมบุพกาลมีการใช้ชิงเป็นเครื่องดนตรีเพื่อความรื่นเริงบันเทิงใจแล้ว

จากการขุดค้นทางโบราณคดีที่มณฑลชานซี พบวัตถุโบราณสมัยราชวงศ์เซี่ยมากมาย
รวมทั้ง ชิงที่ทำจากหินด้วย รูปร่างคล้ายกับเครื่องมือการเกษตร เป็นรูปโค้ง มีรูตรงยอดเพื่อใช้
แขวน แต่เป็นชิงที่สกัดจากหินด้วยฝีมือหยาบ ๆ ชิงบางตัวสกัดให้มีปลายแหลม เมื่อเคาะจะมีเสียง
ใสกังวาน ระดับเสียงโน้ตเป็นเสียง โด#

ในสมัยราชวงศ์ชาง ชิงมีทำจากหิน หยก และทองสำริด แบ่งเป็นสองประเภทหลักๆคือ ชิง
เดี่ยว มีขนาดใหญ่เรียกว่า ชิงพิเศษ พบในสุสานที่หมู่บ้านอานหยาง มณฑลเหอหนาน ทำมาจากหิน
อ่อน มีอายุราว 3,000 ปี มีเสียงกังวานใสเหมือนกับเครื่องดนตรีสำริด

ยังมีชิงอีกชนิดหนึ่ง เป็นชิงที่แขวนรวมกันเป็นกลุ่ม มีเสียงสูงต่ำต่างกัน เรียกชื่อว่า หลีชิง
ในบันทึกหลี่จี้ มีตอนหนึ่งกล่าวถึงหลี่ชิงว่า “หลี่ชิงของท่านอา” ต่อมาหลี่ชิงพัฒนามาเป็นชิงราว
แขวน ชิงราวแขวนในสมัยชางมี 2 – 3 กลุ่ม โบราณวัตถุที่ได้จากเมืองอินชิวพบว่า ชิงแต่ละกลุ่ม
ประกอบด้วยชิง 5 ตัว ในยุคจ้านกั๋ว คือเมื่อ 2,000 กว่าปีในอดีต ชิงราวของแคว้นฉู่พัฒนาถึงขีดสุด

ชิงราวสามารถบรรเลงเป็นทำนองเพลงได้ นิยมใช้เป็นดนตรีชั้นสูง และบรรเลงในพิธีหรือ
พระราชพิธีที่สำคัญ ๆ ของราชสำนัก

นับแต่ปีที่ 70 ของศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา ประเทศจีนพบวัตถุโบราณจากสุสานที่อำเภอ
เจียงหลิง มณฑลหูเป่ย์ อำเภอซุ่ย พบชิงราวขนาดใหญ่ ในประวัติศาสตร์ บริเวณที่เป็นมณฑลหูเป่ย์
เป็นแคว้นหนึ่งในอาณาจักรของประเทศฉู่ ปี 1970 ขุดพบชิง 1 ชุดจากสุสานบริเวณดังกล่าวนี้
ชิงราวชุดนี้มีชิงเดี่ยว 25 ตัว ตัวชิงทำจากหินปูนสีเขียว ทำเป็นทรงโค้งหัวคว่ำ มีการสลักหินเป็น
ลวดลายต่างๆ มี 4 ตัว สลักเป็นรูปหงส์ เส้นลายพลิ้วไหว งดงาม ดูสง่างาม และสูงส่ง

ชิงราวที่ขุดได้จากสุสานเจิงโหว้อ ที่อำเภอซุ่ย มณฑลหูหนาน มีชิงเดี่ยวทั้งหมด 41 ตัว ทำ
ด้วยหิน แขวนบนราวสองชั้น ชั้นบน 16 ตัว ชั้นล่าง 16 ตัว และมีอีก 9 ตัวที่ใช้เปลี่ยนเสียง ชิงราว
ชุดนี้ กลมกลืนกับระฆังราวมาก สามารถบรรเลงรวมวงกันได้โน้ตเสียงเดียวกัน และสามารถ
เปลี่ยนชิงตัวอื่นขึ้นแขวนเมื่อต้องการเปลี่ยนโน้ตเสียง เสียงของระฆังราวและชิงราวไพเราะดังคำ
กล่าวที่ว่า “เสียงระฆังกังวานอยู่ใกล้ๆ แว่ดั่งไกลไสเสียงชิงราว”

ในปี 1980 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเมืองหุเป่ย์ ร่วมมือกับศูนย์วิจัยทางฟิสิกส์เมืองอู่ฮั่น สร้างซิ่งขึ้นใหม่ โดยอาศัยแบบอย่างเดิม เสียงที่ได้สอดคล้องกลมกลืนกับของเดิมทุกประการ เสียงต่ำหนักแน่น ทุ่ม ก้อง เสียงสูงชัดใส น้ำเสียงไพเราะจับใจ มีช่วงเสียงสามขั้นเสียงคู่แปด สามารถบรรเลงเพลงราชสำนัก และเพลงทั่วไปได้หลากหลาย

ซิ่งราวในสมัยชิง ใช้เป็นเครื่องดนตรีชั้นสูงในพิธีสำคัญ ๆ ของราชสำนัก สำหรับกษัตริย์ และขุนนางชั้นผู้ใหญ่ ในรัชสมัยพระเจ้าเฉียนหลง สร้างซิ่งราวขึ้นใหม่ มีซิ่งเดี่ยว 16 ตัว ขนาดเท่ากันหมด แต่ความหนาต่างกัน สกัดจากหยกจีนเจียง รูปทรงเหมือนซิ่งพิเศษ (ซิ่งใหญ่) แต่ขนาดเล็กกว่า การบรรเลงทุกครั้ง ใช้ซิ่งครบทุกตัว บรรเลงไปตามทำนองเพลง ในปีที่ 55 ของจักรพรรดิเฉียนหลง (1790) มีพระบัญชาให้สร้างซิ่งราวทองคำ และระฆังราวทองคำ เพื่อใช้บรรเลงร่วมกันอีกด้วย

磬的历史

磬是一种石制的乐器，由劳动工具演变而来，最初用于先民的乐舞活动。后成为历代宫廷用于祭祀、宴乐等活动的礼器。磬在远古时代称作“石”和“鸣球”，《尚书·益稷》记载：“夏击鸣球，……击石拊石，百兽率舞。”表明在远古时期，先民曾用于乐舞等娱乐。

在山西夏县东下冯夏代文化遗址，发现了一石磬，形状像耕田用的石犁，其斜上方，有一圆孔用于悬挂，整体打得非常粗糙，有的棱角还十分锐利，敲击时仍能发出清脆的声音（#c）。

商代的磬有石制、玉制和青铜制等多种，分为两种，一种为单个的大的磬，称为特磬。在河南安阳武官村殷墓出土的虎形大石磬，由大理石制成，已有 3,000 余年的历史，音色与青铜乐器发出声音一样清亮。

还有一种叫离磬，是把若干只磬编排成一组，发出几个音色不同的音来；《礼记·明堂位》：“叔之离磬”。离磬也就是后来的编磬。商代的编磬，一般三枚一组，在殷墟西区出土有五枚一套的编磬。2,000 多年前的战国初期，楚地的编磬制造技艺达到较高

编磬 是可以演奏旋律的打击乐器，多用于宫廷雅乐或盛大祭典。

编磬就是把若干只磬排成一组，每磬发出不同的音色，可以演奏旋律。

20 世纪 70 年代以来，我国先后在湖北的江陵和随县出土了大型编磬。湖北江陵纪南故城，是春秋战国时期楚国的国都，1970 年在这里出土了一套 25 枚编磬。磬体用青色石灰石制成，上部作倨（gōu）句形，下作微弧形，表面都有较清晰的彩绘花纹和略显凹凸的花纹。其中 4 枚绘有凤鸟图，色彩高雅，线条流畅。

湖北随县曾侯乙墓出土的全套编磬共四十一枚，石制，分上下两层悬挂，上层十六枚，下层十六枚，另有九枚可随时调用，这套编磬与编钟密切配合，可在同一调高上进行合奏或同时转调演奏。其音响效应“近之则钟声亮，远之则磬音彰”。

1980 年下半年，湖北省博物馆和武汉物理研究所合作，将这套 2,400 多年前的战国初期大型编磬复制出来，其发音与原编磬的标音铭文相符，低音浑

厚洪高，高音明澈，音色优美而动听，音域达三个八度，可以旋宫转调，演奏多种乐曲。

清代的编磬，主要用于皇帝与王公大臣庆典的“丹陛大乐”、宫中大型宴会的“中和清乐”和“丹陛清乐”。清乾隆年间制作的编磬，16枚为一套，大小相同，厚度有异，采用新疆和田碧玉，其形与特磬一致，只是体积较小，每次演奏时全套都要使用，随乐曲旋律击奏。在清乾隆五十五年（1790），乾隆皇帝还用黄金制作了一套金编磬，和它一起使用的还有一套金编钟。

ฉาบ 大钹、小钹

โປ้ หรือฉาบในภาษาไทย เดิมเป็นเครื่องดนตรีของเอเชียตะวันตก เผยแพร่และได้รับความนิยมในจีนราวสมัยเว่ยเหนือ ต่อมาภายหลังสมัยหมิงและชิงนิยมใช้บรรเลงประกอบดนตรีสำหรับการแสดงละครและอุปรากรต่างๆ

สมัยโบราณเรียกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ว่า “ถงโป้” (ฉาบทองแดง) หรือ “ถงผาน” (ฉาบทองแดง) แต่ชาวบ้านทั่วไปเรียกชื่อว่า “ฉ่า” เป็นเครื่องตีที่พบได้ทั่วไปในวงดนตรีพื้นเมือง มีประวัติความเป็นมายาวนาน เป็นเครื่องดนตรีที่มีความโดดเด่นมาก ไม่เพียงได้รับความนิยมใช้ประกอบการบรรเลงดนตรีพื้นเมืองเท่านั้น อุปรากรพื้นเมือง และดนตรีประจำเผ่าชนกลุ่มน้อยต่างๆ ก็นิยมนำไปใช้ประกอบการเต้นรำ รื่นเร้า และการร้องป่าวประกาศกันอย่างกว้างขวางด้วย

โປ้ มีต้นกำเนิดที่เอเชียตะวันตก แรกเริ่มได้รับความนิยมมากในอียิปต์ ซีเรีย จากนั้นเผยแพร่เข้าสู่เปอร์เซีย โรม สำหรับซีกโลกตะวันออก พบครั้งแรกในอินเดีย จากนั้นเผยแพร่สู่เอเชียกลาง จากบันทึกเปย์ตี้ชู กล่าวว่า “โປ้ เผยแพร่เข้าสู่ภาคกลางของจีนในช่วงปี ค.ศ. 350” มาพร้อมกับดนตรีเทียนจู๋เยว่

ช่วงต้นศตวรรษที่ 6 โປ้ทองแดงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางของชนชาวเว่ยเหนือ แรกเริ่มที่สุดนำไปใช้ในดนตรีที่เกี่ยวกับศาสนา

ในสมัยสุย โປ้ ถูกนำไปใช้ในวงดนตรีห้าประเภท คือ เทียนจู๋ ซีเหลียง กุยซื่อ อานกั๋ว และถังกั๋ว

ถึงสมัยถัง มีวงดนตรี 10 ประเภท 7 ในสิบวงมี โປ้ เข้าร่วมอยู่ด้วย โดยเฉพาะในวงดนตรีเทียนเยว่ ยังแยกประเภทของโປ้ออกเป็น โປ้เดี่ยวและโປ้คู่ จิตรกรรมฝาผนังพระพุทธรูปองค์ในถ้ำคุนหวาง และที่สุสานห่าราชวงศ์ ฉู เมืองเจิงตู มีภาพจำหลักคนตีโປ้อยู่บนแผ่นหินด้วย

ในยุคราชวงศ์หมิงและชิง โປ้ ใช้เป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรพื้นเมืองต่าง ๆ เช่น ละครคุนฉวี เป็นต้น

ส่วนประกอบของโป้

โป้ ทำมาจากทองแดง มีโครงสร้างง่าย ๆ รูปร่างเป็นแผ่นโลหะทรงกลม ตรงกลางนูนขึ้น เป็นรูปครึ่งทรงกลม เรียกชื่อว่า “หว่าน” (ถ้วย) หรือ “ม่าว” (หมวก) เป็นจุดศูนย์กลางของโป้ ส่วนหมวกถึงริมแผ่นบานออกเป็นวงกลม เรียกว่า “ถาง” (ใบ) ที่ยอดหมวกมีรูเล็ก ๆ สำหรับร้อยเชือก ผู้บรรเลงอยู่ในท่ายืน มือสองข้างถือโป้ด้านละข้าง ใช้เชือกพันให้แน่นเพื่อจับโป้ให้มั่น ออกแรงใช้โป้ทั้งสองข้างกระทบกัน แรงสั่นสะเทือนทำให้เกิดเป็นเสียง นอกจากนี้ยังสามารถใช้โป้ข้างเดียว แขนไวที่กระจงใช้ไม้ตีให้เกิดเสียงก็ได้ แต่เสียงที่ได้จะต่างกัน ในวงดนตรีไทยใช้นาบสองข้างตีกระทบกัน แต่หากใช้แขนและตีตรงกลางปุ่ม เรียกว่า โหม่ง ขอบจะพับเข้าไป สามารถบรรเลงจังหวะอารมณ์ได้หลากหลาย

โป้ จัดเป็นเครื่องดนตรีโลหะ ไม่มีเสียงสูงต่ำ แต่มีเสียงดังกังวาน แกร่งกร้าวและมีพลัง เหมาะกับการสร้างบรรยากาศครึกครื้น นับเป็นเครื่องตีที่ขาดมิได้ในวงออเคสตรา และวงเครื่องตีเครื่องเป่า ทำหน้าที่สร้างบรรยากาศเข้มแข็ง ยิ่งใหญ่ให้กับบทเพลง เมื่อบรรเลงเสียงเบาสามารถทำหน้าที่คล้ายกลอง จัดเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องจังหวะ

โป้ สามารถแบ่งตามขนาด นำหนักได้หลายประเภท เช่น ขวงกวังโป้ (ฉาบคู่ใหญ่) ส่วยโป้ (ฉาบถ้วยใหญ่) จิงโป้ (ฉาบจิ้งปักกิ้ง) เสี่ยวโป้ (ฉาบเล็ก) โป้ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เสี่ยวโป้กับจิงโป้ (คือฉาบเล็กกับฉาบจิ้งปักกิ้ง) มีเสียงเล็กและสูง ใช้เป็นเครื่องจังหวะในวงดนตรีประกอบการแสดงจิ้งปักกิ้งและละครอุปรากรพื้นเมืองต่างๆ มักบรรเลงคู่กับ โหม่งกลาง โหม่งเล็ก เป็นจังหวะร่วมกัน ส่วนฉาบคู่ใหญ่และฉาบถ้วยใหญ่มีเสียงต่ำ มักใช้กับละครพูด ใช้ร่วมกับ โหม่งคู่ใหญ่เป็นจังหวะร่วมกัน ฉาบใหญ่คู่ยังใช้เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญในวงดนตรีประกอบการแสดงจิ้งกวังตุงด้วย ในวงออเคสตราก็ใช้ฉาบคู่ใหญ่และฉาบเล็กเป็นเครื่องประกอบจังหวะ บรรเลงคู่กันด้วย

โป้ นอกจากจะเป็นที่นิยมชมชอบของชาวฮั่นทั่วไปแล้ว ชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆ เช่น ชาวทิเบต ชาวจ้วง ชาวอี ชาวไต ชาวว้า ชาวป๋าย ก็นำไปไปใช้ประกอบดนตรีพื้นเมืองของตนอย่างแพร่หลายเช่นกัน

钹源于西亚，流行于北魏。明清后成为戏曲的重要伴奏乐器。

钹：古称“铜钹”、“铜盘”，民间叫做“镲”。是常见的打击乐器。历史悠久，表现力强。不仅在民族音乐、地方戏剧、吹打乐和锣鼓乐中使用，还广泛用于各族的民间歌舞和文娱、宣传活动中。

钹源于西亚，最早在埃及、叙利亚，以后在波斯、罗马等古国都有流传；在东方，先见于印度，而后中亚，据《北帝书·神武记》记载：钹大约是在公元350年左右，随《天竺乐》传入我国中原。

6世纪初期，铜钹在北魏民间已很流行，并很早就在梵乐中使用。

钹在隋代九部乐中，已用于天竺、西凉、龟兹、安国和康国五乐中。

到了唐代，十部乐中有七部用钹，尤其在燕乐中，还有正铜钹与和铜钹之

分。在敦煌千佛洞的隋唐壁画和成都五代前蜀皇帝王建墓的乐舞石刻中，已有敲击铜钹的人像。

明、清之际，钹是昆曲等地方戏剧中的伴奏乐器。

钹的结构

钹由响铜制成，构造简单，钹体为一圆形金属板，用“响铜”制成，中部隆起的半球形部分称“碗”或“帽”，碗根与钹边之间叫作“堂”，碗是钹的固定点，顶部钻有小孔，用绸或布拴系，叫“钹巾”，演奏者须取站姿，用双手通过钹巾持住钹身，相击后振动发音。也可以悬挂在支架上，用鼓槌滚奏，表现力很丰富。

钹属于金属体鸣乐器，无固定音高。其音响洪亮而强烈，穿透力很强，善于烘托气氛，是各种管弦乐队和地方吹打乐队中必不可少的色彩性打击乐器，在吹打乐等地方乐种中在用于强奏时，极富气势，通常表现一种激情；用于弱奏时，其作用类似大鼓，属于节拍乐器。

根据钹的大小及重量等不同，钹分为双光钹、水钹、京钹、小钹等几种，其中小钹和京钹发音较高，多用于京剧等地方戏曲中的武戏或伴奏吹打曲牌，常与奉锣和仿苏锣配合使用；双光钹和水钹发音较低，多用于文戏，与虎音锣或中堂锣配合使用，其中双光钹是粤剧的主要伴奏乐器。在民族管弦乐或器乐合奏中，双光钹和小钹也已成为重要的节奏乐器。

钹除汉族广为使用外，在藏、壮、彝、侗、傣、景颇、佤、白等少数民族中也广为流传。

哏 铙

哏 发展มาจากเครื่องดนตรีพิธีกรรมในสังคมบุพกาล ได้รับความนิยมมากในสมัยชาง แต่ขาดการสืบทอด และลดความนิยมลงในสมัยช่ง

เดิมใช้เป็นเครื่องแสดงฐานะ เกียรติยศของชนชั้นสูงในสังคมศักดินา ทำจากดินเผา นับถึงปัจจุบันพบ哏ที่เก่าแก่ที่สุดคือ 哏ที่ขุดพบจากเมืองฉางอาน มณฑลส่านซี เป็นโบราณวัตถุเครื่องดินเผาในยุคหินใหม่ มีอายุกว่า 4,000 ปี

哏เป็นที่นิยมมากในสมัยชาง เป็นเครื่องดนตรีที่นิยมใช้ในกองทัพทหาร ใช้มือถือบรรเลง หรือวางบนแท่นบรรเลง 哏ในสมัยชางหล่อมาจากทองสำริด รูปร่างคล้ายระฆัง ลำตัวเล็ก สั้น ด้านล่างมีด้ามจับ ด้ามจับด้านในกลวงเป็นที่เสียบไม้ เป็นที่จับ ใช้ไม้เคาะด้านนอกตามลำตัวเกิดให้เกิดเสียง

哏มีขนาดใหญ่เล็กต่างกัน ทำให้เกิดเสียงสูงต่ำต่างกัน แบ่งเป็น 2 แบบคือ 哏ใหญ่คู่กับ哏เล็ก 哏ใหญ่ขุดพบที่หมู่บ้านหนิงเซียง มณฑลหูหนาน เป็น哏ในสมัยชาง เป็น哏ชุดที่ประกอบด้วย哏เดี่ยวต่างขนาดต่างเสียงกัน ส่วน哏เล็กชุดหนึ่งประกอบด้วย 哏เดี่ยว 3 ตัว 哏ที่ขุดพบที่สุสานที่เมืองอานหยาง มณฑลเหอหนานพบ哏 1 ชุด มี 5 ตัว มีเสียง 4 ระดับ

เสียง สามารถบรรเลงเพลงในบันไดเสียง โด ได้ ประกอบด้วยเสียง 5 เสียง คือ ซอล ลา โด ฟา ซอล

ในสมัยช่วงมีเครื่องดนตรีที่คล้ายคลึงกับเหเนาเกิดขึ้น ในสมัยช่วงเหนือ และสมัยเหลียวเหเนาเคยใช้เป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงยามออกรบ แต่ในสมัยต่อมา เหเนาไม่เป็นที่นิยมเท่าใดนัก และเลิกใช้ไปในที่สุด

饶 由远古时期的礼乐器发展而来，盛于商代，宋后渐少使用。

饶：原是原始社会末期象征氏族贵族权力的礼乐器，用陶土制成；迄今为止所见的远古实物是 1955 年在陕西长安客省庄出土的新石器时代陶饶，距今约 4,000 多年。

饶盛行于商代，是军队中所用乐器之一，可手持或植于座上演奏，商代的饶为青铜铸造，外形似倒置的钟，体小而短阔，下有中空短柄，装入木桶柄后可执，以槌敲击当口方形鼓起处而鸣。

饶因其形体不同而有大饶、小饶之分。大饶如湖南宁乡出土的商象纹大饶；由多枚饶组成一套的称为编饶，小型编饶一般为三枚一组。在河南安阳殷墟妇好墓出土五枚一套的编饶，已构成四声音阶，能发出相当于现在 C 调的 sol、la、do、fa、sol 五个音。

宋代出现了与钹相似的饶。北宋和辽时，饶曾用于皇帝仪仗中的《鼓吹乐》里。后世久已不用。

กระดิ่ง 鈴

กระดิ่งทองแดง เป็นเครื่องดนตรีโลหะมีลิ้นที่เก่าแก่ที่สุดของจีน(ลิ้นคือส่วนที่แขวนอยู่ในกระดิ่งใช้เคาะกระดิ่งให้เกิดเสียงดัง) การขุดค้นทางโบราณคดีปี 1981 ที่อำเภอเอ้อร์หลี่โถว เมืองลั่วหยางพบกระดิ่งโลหะ 4 ชิ้น หลอมจากทองสำริด เป็นรูประฆังคว่ำ ขนาดเล็ก ผิวบาง ยอดแหลม ปากกว้าง ริมเรียบ มีหูกางออกสองข้าง ยอดกระดิ่งมีห่วงสำหรับคล้อง ลิ้นกระดิ่งทำจากหยก บางครั้งประดับด้วยทองคำมณี ในสมัยโบราณใช้เป็นสิ่งของล้ำค่า

จากหลักฐานทางโบราณคดีแสดงให้เห็นว่า ก่อนที่จะถึงยุคกระดิ่งทองแดงที่ขุดพบที่เอ้อร์หลี่โถวนั้น บริเวณเมืองเหอหลั่วมีกระดิ่งดินเผาเกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้แล้ว เช่น กระดิ่งดินเผาที่ขุดได้จากวัดसानเซี่ยน เป็นกระดิ่งที่มีอายุเก่าแก่มากที่สุดชิ้นหนึ่ง กระดิ่งนี้ป็นขึ้นด้วยมือ มีลักษณะกลม ด้านข้างทั้งสองข้างมีรูเจาะทะลุถึงกัน บนยอดมีหูทรงกลม ที่แหล่งอารยธรรมหยางเส้าก็พบกระดิ่งเช่นกัน เป็นกระดิ่งดินเผาที่ป็นด้วยมือ รูปทรงกลม มีด้ามจับ ด้านข้างไม่มีรูเจาะถึงกัน นอกจากนี้ยังมีกระดิ่งที่ขุดพบจากแหล่งอารยธรรมเหวินซาน มณฑลเหอหนาน ก็เป็นกระดิ่งดินเผาเช่นเดียวกัน ในเวลาเดียวกันนั้น ที่มณฑลซานซีก็ขุดพบกระดิ่งทองแดงที่เก่าแก่ที่สุดของจีน รูปร่างของกระดิ่งเป็นรูประฆังคว่ำ บนยอดกระดิ่งมีรูสำหรับร้อยลิ้น ความหนาบางของกระดิ่งไม่

เท่ากัน ผิวภายนอกมีรอยสลักลวดลายต่างๆ จากหลักฐานทำให้เรารู้ว่า ก่อนที่จะเกิดมีอารยธรรม เชื้อหวินฮว่า กระดิ่งได้เริ่มมีพัฒนาการเกิดขึ้นแล้ว และเป็นจุดกำเนิดสำคัญของเครื่องดนตรีโลหะ ในสมัยราชวงศ์ซาง และราชวงศ์โจวในเวลาต่อมา

การขุดค้นทางโบราณคดีจากสุสานสมัยซางและโจวหลายแห่งที่เมืองลั่วหยาง พบกระดิ่ง เป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่เป็นสุสานในสมัยโจวตะวันตก กระดิ่งที่พบมีรูปลักษณะเหมือนกัน แต่ขนาดใหญ่เล็กต่างๆ กัน เป็นรูประฆังคว่ำ ด้านบนเล็ก ด้านล่างกว้าง บนยอดมีหูครึ่งวงกลม ใต้หูมีรูสำหรับร้อยลึน ลึนแขวนห้อยอยู่ในกระดิ่ง แต่เนื่องจากไม่ได้้นำกระดิ่งที่พบทั้งหมดมาวัด ระดับเสียง จึงไม่แน่ใจว่ากระดิ่งที่มีขนาดต่างกันนั้นเป็นกระดิ่งราวที่สามารถบรรเลงเป็นทำนองเพลงได้หรือไม่ กระดิ่งโบราณที่พบที่เมืองลั่วหยางแม้จะมีจำนวนมากและมีขนาดไม่เท่ากัน แต่รูปร่างไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิมมาตั้งแต่กระดิ่งทองแดงของสมัยเชี่ยที่ขุดพบที่ เออร์หลี่โถวนั่นเอง

铜铃

铜铃是中国最早出现的有舌青铜乐器。1981-1986年在洛阳偃师二里头夏文化遗址的考察与挖掘中，先后有4只铜铃出土。出土的铜铃均为青铜铸造，形体较小，器壁较薄，铃体上窄下宽，横断面为合瓦形铃体，一侧有扉棱，舞面为平面，上设有桥形钮。这些铜铃出土时，铃体皆被数层织物包裹，铃舌为玉质，保存完好，有的尚被置于铜铃腔内。铃、舌金玉相配，可见在当时为极其珍贵的物品。

根据考古资料表明，在二里头铜铃之前的远古时期，河洛地区已有陶铃出现，陕县庙底沟遗址出土的陶铃为最早的一例，其铃体为手工捏制而成，形制呈圆台形，肩下两侧有一对对称的斜孔直通体内，顶上有圆钮。仰韶文化时期郑州大河村遗址也有一例陶铃出土，形制为手制，椭圆形，铃口较侈，肩上无穿孔。至河南龙山文化中、晚期出现的河南汤阴白营陶铃和禹县瓦店陶铃，手制的铃体已为合瓦形。这一时期，山西襄汾陶寺遗址出土了一例我国迄今考古发现最早的红铜铸就的铜铃，铃体为菱形，顶部钻有一悬舌孔，内壁厚薄不均，体表附有很清晰的纺织物纹痕迹。由此，从形制上可以看出，在夏文化中开始出现的早期青铜乐器，二里头铜铃的合瓦形铃体继承了中原地区古乐器陶铃的椭圆体，作为中国合瓦形铜钟形制的先源，它奠定了商周青铜乐器造型的基础，成为艺术史上具有划时代意义的新成就。

洛阳地区商、周墓葬中多有铜铃出土。这组西周晚期铜铃形制相同，大小略有差异，器体断面呈合瓦形，上细下粗，平舞上有半环形纽，纽下有小穿孔与铃腔贯通，腔内有槌状铃舌。因未经测音，所以尚不能确定是否为一套编铃。这个时期洛阳地区出土的铜铃尽管姿态各异，但铃体均为扁筒形，口外侈，顶端有半环状纽，腔内有槌状铃舌，都仍保持了夏二里头铜铃的基本形制和特点。

หลัว(โหม่ง) 锣

หลัว หรือโหม่ง เดิมทีเป็นเครื่องดนตรีของชนกลุ่มน้อย มีประวัติความเป็นมายาวนาน และมีหลากหลายชนิด แต่ละชนิดมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีเสียงกังวาน ต่อมาเผยแพร่และเป็นที่นิยมชื่นชอบของคนทั่วไป

บันทึกราชวงศ์ถัง ภาคดนตรี ฉบับที่ 29 ในเรื่อง “ไป่” (ฉาบ) บันทึกไว้ว่า “ฉงไป่ (ฉาบทองแดง) เรียกอีกชื่อว่า ฉงผาน (ฉาบทองแดง) เกิดขึ้นมาเมืองซีซีวี และ หานานหม่าน” บันทึกประโยคนี้อธิบายว่าเป็นที่บันทึกเกี่ยวข้องกับหลัวในยุคแรกเริ่มที่สุด

หลังสมัยฉินและฮั่น ชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆมีการติดต่อไปมาหาสู่กันมากขึ้น หลัวเริ่มเผยแพร่ไปสู่กลุ่มชนต่างๆ คนโบราณแต่เดิมเรียกหลัวว่า “จิน” (ทอง) ใช้ในการศึกสงคราม โดยใช้หลัวเป็นเสียงสัญญาณคำสั่ง ดังมีคำพูดที่ว่า “ยินเสียงหลัวดัง ต้องถอยทัพ”

ในบันทึกชื่อ ทงเตียน ของตู้โย่วในสมัยถัง มีความตอนหนึ่งบันทึกไว้ว่า “ศตวรรษที่ 6 ก่อนราชวงศ์หมิงหลังราชวงศ์เว่ย ก็เริ่มปรากฏมีหลัวโลหะเกิดขึ้นแล้ว ในขณะนั้นเรียกว่า ต่าซาหลัว” หลัวที่เป็นที่นิยมในสมัยหนานเป่ย น่าจะได้รับอิทธิพลมาจากชนกลุ่มน้อยบริเวณภาคตะวันตกเฉียงเหนือ หรือชาวต่างชาติเป็นผู้นำเข้ามา

ในสมัยซ่งใช้ หลัวบรรเลงเป็นเครื่องเคาะจังหวะ

ต่อมาในสมัยหยวน หลัวนอกจากจะใช้เป็นเครื่องดนตรีในพิธีกรรมความเชื่อต่างๆ และงานในราชสำนักแล้ว ยังใช้เป็นเครื่องประกอบจังหวะในวงดนตรีที่ใช้ประกอบการแสดงละครพื้นบ้านทั่วไปอีกด้วย หลัวในยุคนี้มีการพัฒนาทั้งรูปร่างและรูปแบบการบรรเลงที่ชัดเจน

จากการพัฒนาของศิลปะละครร้องที่ก้าวหน้ามากขึ้น ในสมัยหมิงและชิง หลัวถือเป็นเครื่องดนตรีสำคัญในวงดนตรีประกอบการแสดงอุปรากร “คุนฉวี” ต่อมาหลัวใหญ่ของจีนเผยแพร่สู่ชาติตะวันตก โดยในปี 1791 นักประพันธ์เพลงชาวฝรั่งเศส Francois Joseph Gossec เริ่มนำหลัวเข้าไปเป็นเครื่องประกอบการบรรเลงในบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ นับเป็นเครื่องดนตรีจีนหนึ่งเดียวที่ใช้บรรเลงในวงออเคสตราแบบตะวันตก

นับตั้งแต่เริ่มต้นศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา หลัวถูกนำไปใช้ในวงดนตรีพื้นเมือง ดนตรีประกอบการแสดงพื้นเมือง การละเล่นรื่นเริงต่างๆ อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ ด้วยเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ของหลัว ผู้คนยังนิยมใช้หลัวเป็นเครื่องประกอบการสร้างบรรยากาศ และใช้ในการเรียกร้องความสนใจ ใช้ในการร้องขายสินค้า ใช้เป็นสัญลักษณ์เร่ขายสินค้า และการร้องป่าวประกาศต่างๆ อีกด้วย

ส่วนประกอบของหล้า

หล้าเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากโลหะ ทำจากทองแดงหรือทองเหลือง มีส่วนประกอบง่าย ๆ ไม่สลับซับซ้อน ดีเป็นรูปวงกลม ตรงกลางมีปุ่มนูนขึ้นเล็กน้อย หรือดีเป็นปุ่มกลมครึ่งลูกสูงขึ้นมาจากพื้นผิว ถือเป็นจุดกำเนิดเสียงสำคัญของหล้า ความใหญ่เล็กของปุ่ม ความหนาบางเป็นตัวกำหนดเสียงสูงต่ำ การบรรเลงใช้ไม้ตีตรงกลางให้เกิดเสียงดัง

ช่วงพื้นผิวระหว่างปุ่มกับขอบ เรียกว่า หน้าหล้า สองข้างมีรูร้อยเชือก เพื่อแขวนกับกระจัง และสะดวกเวลาบรรเลง

锣源于少数民族乐器，历代应用颇广。锣：我国常见的民族乐器，历史悠久、种类繁多，各具特色，音响宏亮，深受各族人民喜爱。

《旧唐书·音乐志》（卷 29）在“铜拔”条目中曰：“铜拔，亦谓之铜盘，出自西戎及南蛮。”这条记载中所说的铜盘是关于“锣”的最早记载。秦汉以后，随着民族间的交往，铜锣逐渐向内地流传。古代锣曾称为“金”，并用于战争，两军交战，常以锣来指挥，有鸣“金”收兵之说。

据唐杜佑《通典》记载：公元六世纪前期，后魏就开始有了铜锣出现，当时称“打沙锣”。南北朝时期流行的锣可能是由西北少数民族或外国人传入。

宋代，锣在民间音乐形式“鼓板”中被应用。

到了元代，除民间的迎赛神社常常鸣锣外，它还是杂剧的主要伴奏乐器。它除在宫廷“宴乐”使用外，也在民间流行，当时锣的制造和演奏已具有一定水平。

随着戏曲艺术的发展，锣在明、清的昆曲伴奏中已占有重要地位。我国的大锣西传欧洲，在 1791 年，法国作曲家戈赛克开始将大锣用于管弦乐作品中，是交响乐队中唯一的中国乐器。

20 世纪以来，锣已广泛用于地方戏曲、民间音乐、民间娱乐和节庆活动中，参加各种乐队的演奏。此外，它还是小贩和耍猴者沿街招揽生意的工具，以锣的特有音调代替叫卖，称之为“唤头”。

锣的结构

锣是金属体鸣乐器，用“响铜”制造，结构简单，锣身呈圆形弧面，四周以本身边框固定。锣是金属体鸣乐器，因用“响铜”制造，也有“响器”之称。用捶敲击中央部分振动发音。

锣的中央部分略高，称为光、脐或堂，是发音的主要部分，光的大小、厚薄与锣的面积比例，决定音调的高低，也有中央部分突起成为半圆的球状。

锣光与锣边之间称为锣面、“二位”或“内、外八字”，在锣边的一侧钻有两个锣眼，以穿系锣绳，便于提奏。

ปั้งจื้อ (กระบี่ไม้) 梆子

ปั้งจื้อ รูปร่างเหมือนกระบี่เสภาของไทย ใช้กระทบกันเอง หรือใช้ไม้ตีเคาะให้เกิดเสียง เรียกอีกชื่อว่า ปั้งปาน เป็นเครื่องตีที่เกิดขึ้นราวปลายสมัยราชวงศ์หมิง ต้นราชวงศ์ชิง และได้รับความนิยมขึ้นตามพัฒนาการของเพลงขับลำปั้งจื้อ บันทึกในสมัยราชวงศ์ชิงของ หลี่เตี๋ยหวาน เรื่อง ว่าด้วยการละคร มีตอนหนึ่งกล่าวว่า “ใช้ปั้งเป็นจังหวะ ประกอบพิณวงเดือน จังหวะมีซ้ำมีเร็ว” พื้นบ้านเรียก “เพลงขับลำปั้งจื้อ” เสฉวนเรียกว่า “เพลงตัน” เพลงขับลำปั้งจื้อได้ชื่อมาจากการใช้ปั้งจื้อเคาะประกอบจังหวะนี้เอง

ปั้งจื้อแบ่งเป็นปั้งจื้อทางเหอเป่ย์ ปั้งจื้อทางใต้ จู๋ปั้งจื้อ (ปั้งจื้อเคาะ) และฉินปั้งจื้อ แต่โดยทั่วไปแล้ว หากกล่าวถึงปั้งจื้อ จะเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นปั้งจื้อทางเหอเป่ย์ ① ปั้งจื้อ ทางเหอเป่ย์ นิยมทั่วไปบริเวณเหอเป่ย์ เหอหนาน ซานตง ใช้บรรเลงประกอบการขับลำปั้งจื้อ และดนตรีพื้นเมือง ปั้งจื้อ นิยมทำจากไม้ต้นจันทน์ ไม้แดง และไม้พุศตรา ปั้งจื้อสองข้างมีขนาดใหญ่เล็ก สันยาวไม่เท่ากัน ท่อนที่เรียวยาวเป็นลักษณะทรงกระบอก ยาว 25 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 4 เซนติเมตร ท่อนสั้นและหนาเป็นลักษณะทรงเหลี่ยม ยาว 20 เซนติเมตร กว้าง 5 - 6 เซนติเมตร หนา 4 เซนติเมตร เวลาบรรเลง มือซ้ายถือไม้ท่อนยาว มือขวาถือไม้ท่อนสั้นตีกระทบกันเป็นแนวเครื่องหมาย + ② ปั้งจื้อ ทางใต้ หรือเรียกอีกชื่อว่า ทางกวางตุ้ง นิยมแถบทางตอนใต้ ใช้บรรเลงร่วมกับดนตรีพื้นเมืองประกอบการแสดงอุปรากรท้องถิ่น และใช้ประกอบการขับร้องจิว่ปักกิ้ง นิยมทำจากไม้ฮวาลี เป็นรูปทรงกระบอก ด้านในกลวง ตรงกลางเจาะรูสี่เหลี่ยมเป็นปล่องเสียง มือซ้ายถือปั้งจื้อ มือขวาใช้ไม้ตีเคาะให้เกิดเสียง ③ จู๋ปั้งจื้อ เรียกอีกชื่อว่า ปั้งจื้อเท้าเหยียบ ใช้ประกอบการแสดงอุปรากร ยิวี่จิวี่ และเพลงขับลำเหอหนาน รูปลักษณะคล้ายไขเป็ด ตัวปั้งกับไม้ตีคล้องติดไว้ด้วยกัน เวลาบรรเลง จะผูกไว้กับขาโต๊ะ ใช้เท้าตีไม้ตีเคาะให้เกิดเสียง ผู้บรรเลงมักทำหน้าที่ยืนบรรเลงซอจู๋ฉินไปพร้อมกัน ④ ฉินปั้งจื้อ ใช้ประกอบการขับลำเพลงฉิน ลักษณะเป็นทรงกลมรี ยาว 20 เซนติเมตร

เสียงของปั้งจื้อใสก้อง และแกร่ง ไม้มีเสียงสูงต่ำ เป็นเครื่องเคาะจังหวะที่นับว่าเป็นเอกลักษณ์ของอุปรากรเหอหนานปั้งจื้อ อุปรากรยิวี่จิวี่ และการขับลำเพลงฉิน ใช้เคาะเป็นจังหวะที่มีหน้าทับแน่นอน นอกจากนี้ยังนิยมใช้เป็นเครื่องเคาะจังหวะประกอบการบรรเลงดนตรีพื้นเมืองต่างๆ ได้รับความนิยมอย่างมากแถบมณฑลเหอเป่ย์ เหอหนาน ซานตง ซานซี และส่านซี

梆子，又名梆板，打击乐器。约在明末清初（十七世纪），随着梆子腔戏曲的兴起而流行。清代李调元《剧说》：“以梆为板，月琴应之，亦有紧慢。俗呼梆子腔，蜀谓之乱弹”。梆子腔即以使用梆子击拍而得名。

梆子有河北梆子、南梆子、坠梆和秦梆之分。梆子有时特指河北梆子。①河北梆子流行于河北、河南、山东一带，用于梆子戏曲和民间器乐合奏。多用紫檀、红木或枣木制作。两根长短、粗细不同的硬木棒，细长的一根为圆柱形，长 25 厘米，直径 4 厘米；短粗的一根为长方形，长 20 厘米，宽 5~6 厘米，厚 4 厘米。以左手执长方形木棒，右手执圆形木棒，相交成十字形，互击发声。②南梆子又称广东板，广泛流行于南方地区，在戏曲和民间器乐合奏中使用，也用于京剧高拨子唱腔的伴奏。多以花梨木制作。为长方形中空体，中间有一长方形音孔。以左手执梆，右手执一竹签或木槌敲击。③坠梆又称脚踏梆子，用于豫剧及河南坠子的伴奏。外形如鸭蛋，梆与槌连为一体。演奏时常绑于桌腿上，用脚控制木槌击梆发音。演奏者常由操坠琴者兼任。④秦梆用于秦腔伴奏。椭圆形，长 20 厘米。

梆子的音色清脆、坚实，无固定音高。是河北梆子、豫剧、秦腔等梆子戏曲的代表性击节乐器，常用以有规律地敲击强拍和增强戏剧气氛。在一些民间器乐合奏及曲艺伴奏中也常使用，广泛流行于河北、河南、山东、山西、陕西等地。

แผ่นหลิวา 梨花片

แผ่นหลิวา เป็นเครื่องจังหวะหลักประกอบการขับลำที่ชื่อ “สวาทิดำกู่” (สวาทิดี - กลองใหญ่) มีที่มาจากเครื่องมือการเกษตรชื่อ “หลิวา” ซึ่งหมายถึง “แผ่นไถเหล็ก” เมื่อพัฒนาเป็นเครื่องดนตรีแล้ว จึงเปลี่ยนวัสดุจากเหล็กเป็นแผ่นทองแดง

แผ่นหลิวา เรียกอีกชื่อว่า พระจันทร์เสี้ยว เป็นเครื่องประกอบจังหวะหลักในการขับลำสวาทิดำกู่ หมายถึง การขับลำกลองคันทันไถ หรือ ขับลำกลองแผ่นเหล็ก เดิมเป็นการขับร้องเพลงพื้นเมืองของชาวนาแถบชานตง ชาวนาร้องรำทำเพลงมักใช้เครื่องมือการเกษตรเช่น แผ่นไถ แผ่นจอบที่เป็นโลหะเคาะประกอบจังหวะ ถือเป็นจุดกำเนิดของแผ่นหลิวา ต่อมาเพลงร้องของชาวนาพัฒนาเป็นการขับลำกลอง จึงประดิษฐ์แผ่นเคาะจังหวะดังกล่าวด้วยแผ่นทองแดง และเปลี่ยนชื่อเป็น แผ่นหลิวา ภาษาจีนออกเสียงว่า หลิวาเฟียน

แผ่นหลิวามีลักษณะเป็นแผ่นครึ่งวงกลมสองแผ่น ความยาว 16 เซนติเมตร หนา 0.4 เซนติเมตร หนัก 0.25 กิโลกรัม ทำจากทองแดงหลอมแล้วรีดเป็นแผ่น

การบรรเลงใช้นิ้วมือซ้ายหนีบแผ่น ทำให้เกิดเสียงโดยการกระทบกัน มีเสียงใสกังวาน ใช้ประกอบการขับลำของภาคเหนือ เช่น ขับลำกลองคันทันไถ การขับลำกลองชานตง เพลงเสภาชานตง การบรรเลงผู้แสดงขับลำเป็นผู้ถือแผ่นหลิวาบรรเลงด้วยตนเอง

ทางตะวันตกเฉียงเหนือของจีนมีชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งชื่อ ชาวอาซาง ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ชาวอาซาง จะใช้แผ่นโลหะที่ชื่อว่า “เสียงเจีย” เคาะประกอบ เครื่องจังหวะนี้มีลักษณะเหมือนกันกับแผ่นหลิวา แต่ยังคงเป็นการใช้ไม้เคาะแผ่นโลหะแผ่นเดียวอยู่ ยังไม่พัฒนา

เป็น 2 แผ่นเหมือนของชาวฮั่น การบรรเลงจะแขวนแผ่น “เสียงเจ็ย” บนกระจัง ใช้ไม้สั้นเคาะให้เกิดเป็นเสียง น้ำเสียงนุ่มลึก ก้องไกล

梨花片是说唱音乐“梨花大鼓”的主要伴奏乐器，源于农具犁铧铁片，后改用铜片。

梨花片：又称“月牙片”。说唱音乐“梨花大鼓”的主要伴奏乐器。“梨花大鼓”又称“犁铧大鼓”或“铁片大鼓”，源于山东乡间农歌，农民歌唱时，常以农具犁铧的铁片敲击节奏，这便是梨花片的最初形式。后农歌发展成为大鼓，便不再使用犁铧的铁片，而改用铜片，并名为梨花片。梨花片由两块半圆形的薄铜片组成，长 16 厘米，中间宽 4 厘米，厚 0.4 厘米，重约 0.25 公斤。用铜铸造而成，以“响铜”制作的为佳。

演奏时用左手指夹击发音，音色清脆、响亮。用于梨花大鼓、山东大鼓、山东快书等北方鼓书伴奏中，由表演者自击自唱。

在我国西南边陲的阿昌族，那里人们在宗教活动中，使用着一种名为“响姐”的铜片，其形虽与梨花片差异较大，但仍属于敲击单片铜板发音的乐器。演奏时，左手将铜片提起或悬挂架上，右手执短水木槌敲击，音响浑厚悠长。

ถ้วยน้ำ 水碗

ถ้วยน้ำพัฒนามาจากไหในสมัยบุพกาล ใช้ถ้วยหลายใบประกอบเข้าเป็นกลุ่ม ถ้วยแต่ละใบขนาดใหญ่เล็กไม่เท่ากัน เมื่อเคาะแล้วได้เสียงสูงต่ำต่างกัน สามารถบรรเลงเป็นเสียงดนตรีได้ไพเราะน่าฟัง มักใช้ประกอบเพลง และการเดินรำ

เมื่อสามพันปีก่อน ตรงกับสมัยเชียงและชาง ปรากฏหลักฐานการบรรเลงถ้วยน้ำขึ้นแล้ว เรียกว่า “จิโฝ่ว” (เคาะไห) แต่เดิมคนโบราณใช้ไหเป็นภาชนะเก็บบรรจุอาหารและเครื่องดื่ม ต่อมาพัฒนามาเป็นเครื่องดนตรี ในบันทึก “อี่ หลี” มีความตอนหนึ่งกล่าวว่า “ไม่ตีกลอง แต่ร้องเพลง” ในบท “ซื่อจิง” ก็มีความตอนหนึ่งกล่าวว่า “จั้นๆ นั้นเสียงลั่นไห”

ส่วนประกอบของถ้วยน้ำ

ถ้วยน้ำ เป็นเครื่องดนตรีที่ประกอบขึ้นจากถ้วยขนาดใหญ่เล็กต่างๆ กันหลายใบรวมเป็นกลุ่ม ตั้งไว้บนชั้นที่ทำจากไม้ โดยคัดเลือกถ้วยกระเบื้องที่มีคุณภาพดี เสียงสูงต่ำที่แตกต่างกันเป็นผลมาจากขนาดของถ้วย และระดับน้ำในถ้วย

ขนาดของถ้วยใหญ่มากเท่าใด เสียงก็จะยิ่งทุ้มและต่ำลง ตรงกันข้าม ถ้วยที่มีขนาดเล็กก็จะให้เสียงเล็กแหลมเช่นเดียวกัน ขามโถขนาดใหญ่ให้เสียงต่ำสุด ในขณะที่ถ้วยเหล่านี้นั้นขนาดเล็กให้เสียงเล็กแหลม แต่หากถ้วยมีขนาดเท่ากัน จะใช้วิธีเติมน้ำให้มีระดับต่างๆ กัน เพื่อกำหนดระดับเสียงสูงต่ำ

การบรรเลง สองมือถือไม้ค้ำตะเกียบข้างละอัน เคาะที่ขอบชาม สามารถบรรเลงเสียงเดี่ยว เสียงประสาน เสียงร่ำ เสียงใสกว่าระนาดไม้ กังวานกว่าเปียโน เสียงของถ้วยน้ำ ดิงๆ ตังๆ ฟังไพเราะยิ่งนัก

水碗的历史

水碗源于远古时期的缶，由多个碗组成。

水碗：用大小不同的碗，奏出优美动听的乐曲，常用于歌、舞或曲艺伴奏。

远在 3,000 多年前的夏、商时代，我国就产生了类似水碗的演奏形式——“击缶”。缶初为先民们装食物饮料的器皿，后发展为打击乐器。《易·离》中记载：“不鼓缶而歌”，《诗经·陈风》中亦有“坎其击缶”。

据传古代“击缶”，是用 12 个小碗敲击成曲的，后来“击缶”演变为击“瓿”，瓿是盆盂一类的瓦器，很像个小碗。战国时期有名的渑池会，蔺相如就是逼秦王击瓿以回击赵王鼓瑟之辱。

击瓿在晋代已很流行。隋朝的音乐奇人万宝常在一次与人吃饭时就曾随手击碗成曲，水碗到了唐代还有所发展。

水碗的结构

水碗由大小不同的多个碗组成，音高与碗的大小及盛水量有关。水碗是将精选的瓷碗按大小排列、放置于特制的木架上。

水碗音量的大小与碗的大小及盛水的多少有关。碗越大发出的音越低，碗越小音越高，发音最低的是大海碗，最高音为小酒盅。如碗大小相同，则音高取决于盛水的多少。

演奏时，双手各执一支竹筷，敲击碗边发音，可演奏双音、刮音和滚音等，音色比木琴明亮，较钢片琴清脆，叮叮咚咚，十分悦耳。

มูหยิวี่ 木鱼

มูหยิวี่ หรือที่คนไทยเรียกชื่อตามเสียงที่ได้ยินว่า “ต็อก” ชื่อเรียกเครื่องตีชนิดนี้ตามชื่อเรียกภาษาจีนคำนี้แปลว่า “ปลาไม้” เป็นเครื่องดนตรีโบราณของจีน เดิมใช้ประกอบการสวดมนต์ในศาสนาพุทธ จากนั้นเผยแพร่และเป็นที่นิยมแพร่หลายของประชาชนทั่วไป

“ต็อก” เผยแพร่เข้าสู่ประเทศจีนมาแต่อดีตแล้ว แต่เพิ่งมีปรากฏบันทึกในภายหลัง ในยุคแรก ๆ ใช้เคาะเป็นจังหวะในการสวดมนต์เท่านั้น มีน้ำเสียงสงบเงียบ สื่อถึงจิตใจที่เปี่ยมด้วยแก่นแท้แห่งพุทธธรรม

ในสมัยราชวงศ์หมิง และชิง ต็อกถูกนำมาใช้ในดนตรีราชสำนัก เพลงขับลำคุณชาน (คุณฉวี) และใช้ในวงดนตรีพื้นบ้านพื้นเมืองทั่วไป ต่อมาจึงใช้แพร่หลายในการบรรเลงดนตรี

ประกอบการขับร้องต่างๆ โดยเฉพาะที่มณฑลกวางตุ้ง ใช้เป็นเครื่องประกอบจังหวะหลักในการขับลำเพลงพื้นเมืองประจำท้องถิ่น

ปัจจุบัน “ต็อก” เป็นเครื่องจังหวะที่วงดนตรีจีนจะขาดเสียมิได้ ในวงดนตรีหนึ่งๆ ต้องเตรียมไว้เป็นชุด ด้วยน้ำเสียงที่ใส กังวาน เป็นเอกลักษณ์ จึงนิยมใช้เป็นเครื่องควบคุมจังหวะในวงดนตรี

ประเภทของมูหยิวี่

มูหยิวี่ หรือ ต็อก มีขนาดเล็กใหญ่ไม่เท่ากัน โดยทั่วไปแบ่งเป็น 5 ชนิด ในวงดนตรีพื้นเมืองนิยมใช้ต็อกใหญ่ กับ ต็อกเล็ก แต่ในวงดนตรีวงใหญ่จะใช้เป็นชุด

มูหยิวี่ ทำจากไม้เนื้อแข็ง และสลักเป็นรูปทรงคล้ายปลา (จึงเป็นที่มาของชื่อเรียกว่า “ปลาไม้”) ใช้ไม้ตีเคาะให้เกิดเสียง เสียงสั้น น้ำเสียงใสกังวานมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ความเล็กใหญ่ที่แตกต่างกัน ให้เสียงสูงต่ำต่างกัน ขนาดที่ใหญ่ที่สุดมีเส้นผ่าศูนย์กลางยาวถึง 40 เซนติเมตร ขนาดเล็กมีขนาดเท่ากับกำปั้นของเด็กทารก ที่นิยมมี 5 ประเภทได้แก่

- มูหยิวี่ใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง 16 เซนติเมตร
- มูหยิวี่เบอร์ 2 เส้นผ่าศูนย์กลาง 13 เซนติเมตร
- มูหยิวี่เบอร์ 3 เส้นผ่าศูนย์กลาง 11 เซนติเมตร
- มูหยิวี่เบอร์ 4 เส้นผ่าศูนย์กลาง 9 เซนติเมตร
- มูหยิวี่เบอร์ 5 เส้นผ่าศูนย์กลาง 7 เซนติเมตร

มูหยิวี่ใหญ่นิยมทำจากไม้ต้นหม่อนและไม้เก้อซุน ส่วนมูหยิวี่เล็กนิยมทำจากไม้จันทน์ และไม้แดง ไม้ที่ใช้ต้องเป็นไม้แห้ง ไม้มีตาไม้ ไม้มีรอยร้าว กลึงให้ได้รูปทรงสมดุค เคลือบสีหรือแลคเกอร์เงางาม

วงดนตรีพื้นเมืองกวางตุ้งนิยมใช้มูหยิวี่ทรงยาว ในการบรรเลงมักใช้มูหยิวี่ขนาดใหญ่เล็กบรรเลงประกอบกัน มูหยิวี่ใหญ่ให้เสียงต่ำ มูหยิวี่เล็กให้เสียงสูง

ในวงดนตรีพื้นเมืองต่างๆ เช่น วงเครื่องสายไม้ไผ่เจียงหนาน วงเครื่องเครื่องตีเครื่องเป่าซุหนาน เจ้อเจียง กว่างตง และวงขับลำเครื่องเป่าของเหอหนาน นิยมใช้มูหยิวี่เล็กเป็นเครื่องประกอบจังหวะ และนิยมใช้ร่วมกับกรับเคาะจังหวะหนัก มูหยิวี่เคาะจังหวะเบา

ในวงฆ้องกลองสิบหมู่ มูหยิวี่เล็กเป็นเครื่องจังหวะหลักที่ขาดมิได้ นอกจากจะใช้เป็นเครื่องกำกับจังหวะตามปกติแล้ว ยังเป็นเสียงหลักที่เป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรีชนิดนี้อีกด้วย

ในวงดนตรีเครื่องสายเครื่องเป่าพื้นเมือง จะใช้มูหยิวี่ที่มีขนาดใหญ่อเล็กต่างๆกัน ทำให้มีระดับเสียงที่แตกต่างกัน มักใช้กับการขับลำพื้นบ้าน มูหยิวี่ที่ใช้เป็นชุดมีชุด 5 กลุ่มเสียง ชุดเจ็ดกลุ่มเสียง และชุด 12 กลุ่มเสียง นิยมใช้ประกอบการบรรเลงเพลงที่มีความสนุกสนานรื่นเริง บางครั้งใช้บรรเลงเดี่ยวเป็นทำนองเพลงสั้น ๆ หรือใช้เลียนเสียงม้าวิ่งในเพลงและการแสดงต่างๆ

木鱼的种类

木鱼大小不一，通常分为五种；在地方音乐中常用大木鱼和小木鱼，而在管弦乐队中则成套使用。

木鱼：用硬木制成，外形似鱼头，通常为团鱼状，也有作鱼形的。用小槌敲击发音，声音短促，音色脆亮，是富有特色的节奏乐器。

木鱼大小不一，音高不同，最大的面径达 40 厘米以上，最小的有如婴孩拳头。经常使用的有五种。其尺寸分别为：大木鱼 16 厘米，二号木鱼 13 厘米，三号木鱼 11 厘米，四号木鱼 9 厘米，小木鱼 7 厘米。大木鱼多使用桑木或格椿木制作，小木鱼常用檀木或红木制作，以选用干燥、无大疤节和无劈裂的木材为好。外观应对称，涂漆均匀，发音要宽厚。

广东音乐使用长方形木鱼。在合奏中有时要使用大小两个木鱼，大木鱼发音低，小木鱼发音高。

木鱼的历史

木鱼为中国传统打击乐器，源于佛教。最早用于佛教“梵呗”的伴奏。后传入民间。

木鱼很早就已传入我国，但见于记载较晚。最初仅在佛教中用于“梵呗”（佛教歌曲）的伴奏，带有浓厚的宗教色彩。

明、清时，木鱼用于宫廷音乐，昆曲伴奏和民间器乐合奏。后来又逐渐在曲艺和歌舞伴奏中应用，及在广东等地的说唱音乐“木鱼”中作节奏乐器使用。

木鱼是中国民族乐队中必备的打击乐器，通常成套使用，发音清脆、响亮、节奏感强。

木鱼的种类

木鱼大小不一，通常分为五种；在地方音乐中常用大木鱼和小木鱼，而在管弦乐队中则成套使用。

木鱼：用硬木制成，外形似鱼头，通常为团鱼状，也有作鱼形的。用小槌敲击发音，声音短促，音色脆亮，是富有特色的节奏乐器。

木鱼大小不一，音高不同，最大的面径达 40 厘米以上，最小的有如婴孩拳头。经常使用的有五种。其尺寸分别为：大木鱼 16 厘米，二号木鱼 13 厘米，三号木鱼 11 厘米，四号木鱼 9 厘米，小木鱼 7 厘米。大木鱼多使用桑木或格椿木制作，小木鱼常用檀木或红木制作，以选用干燥、无大疤节和无劈裂的木材为好。外观应对称，涂漆均匀，发音要宽厚。

广东音乐使用长方形木鱼。在合奏中有时要使用大小两个木鱼，大木鱼发音低，小木鱼发音高。

在江南丝竹、苏南吹打、浙东吹打和河北吹歌等民间器乐合奏中，多使用小木鱼，它常与拍板一起使用，用拍板击重拍，用小木鱼击轻拍。

在十番锣鼓中，小木鱼是不可缺少的乐器。除用以敲击轻拍外，也将它所发之音，视为主要音色之一。

在民族管弦乐队中，常备有音高不同、数量不多的整套木鱼，它们按五声、七声音阶或十二平均律编排成组，多用于配合轻快活泼的曲调，有时也用以敲出简短的独奏乐句，还可用来模仿战马奔驰的音响效果。

ตะบองระบำ 连厢棍

ตะบองระบำ มีชื่อเรียกเป็นภาษาจีนหลายชื่อ ได้แก่ “ป้าหวางเปียน” (หวายผู้พิชิต) “เหลียนเซียงกุ้น” (ตะบองปล่องห้วง) หรือ “ฮวาเก๋น” (ตะบองดอกไม้) หรือ “จิงเหลียนกุ้น” (ตะบองเงินทอง) เป็นการแสดงพื้นเมืองที่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายในยุคใกล้ปัจจุบันมานี้ ในการแสดงยังสามารถระบำและขับร้องเพลงพื้นเมืองไปได้พร้อมๆ กัน แสดงออกถึงความสนุกสนานรื่นเริง นิยมแพร่หลายแถบภาคเหนือและภาคใต้ของจีน

ตามตำนานเล่าว่าในช่วงปลายสมัยฉิน แคว้นฉู่และ ฉันทำสงครามกัน เซียงหยวีและหลิวปังตกลงกันว่า “ผู้ใดเข้าคู่เสียนหยางได้ก่อนเป็นผู้ชนะ” ตลอดระยะทางแห่งการพิชิต ทุกครั้งที่บุกพิชิตแต่ละเมืองสำเร็จ เซียงหยวีจะขึ้นบนหลังม้า แกว่งหวาย ขับร้อง ระบำเรไร่า บัญชาให้ทหารหักท่อนไม้เป็นตะบองพลองรำ ไชโยโห่ร้องเฉลิมฉลองชัยชนะ ท่วงทีฮึกเหิม สง่างาม ประทับตรึงตราผู้คนยิ่งนัก ทั้งทหารและประชาชนทั่วไปจึงเอาอย่างเซียงหยวีเมื่อมีงานเฉลิมฉลองยินดี กลายมาเป็นประเพณีพื้นเมืองสืบต่อกันมา ด้วยเหตุที่เซียงหยวีเรียกตนเองว่า “กษัตริย์ผู้พิชิตรัฐฉู่ตะวันตก” (คำว่าผู้พิชิตในภาษาจีนออกเสียงว่า ป้าหวาง) จึงนำมาเป็นชื่อเรียกตะบองนี้ว่า “หวายป้าหวาง” ซึ่งก็หมายถึงหวายผู้พิชิตนั่นเอง

ส่วนประกอบของตะบองระบำ

ตะบองระบำทำมาจากท่อนไม้ หรือปล้องไม้ไผ่ ความยาวประมาณ 100 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางของตะบองยาว 3-4 เซนติเมตร ปลายสองข้างเปิดโล่ง ด้านข้างของปลายแต่ละด้าน เจาะรูลักษณะยาวแคบ 4 – 5 รู เป็นที่ร้อยเหรียญหรือแผ่นโลหะ เวลาแสดงผู้แสดงจะเขย่าตะบอง เมื่อเหรียญกระทบกันจะเกิดเป็นเสียงกรังกริ่ง ๆ

ในการบรรเลง อาจใช้ผู้บรรเลงคนเดียว หรือเป็นกลุ่มมากถึงสิบคนก็มี มือถือตะบองเขย่าและตีไปตามร่างกาย เช่น ไหล่ เอว หัวเข่า เท้า หรือเกาะกันกับตะบองที่ผู้อื่นถือ เป็นการให้เสียงจังหวะการเดินรำรูปแบบต่างๆ

霸王鞭的历史

霸王鞭：又名“连厢棍”、“花棍”、“金钱棍”。霸王鞭是近代民间广大城乡常见的歌舞表演形式，表演时还可演唱各地民歌，形式生动活泼。流行于我国北方和中南一带。

据传秦末楚汉相争，项羽与刘邦相约：“先入咸阳者王之”。后项羽一路所向披靡，每攻下一城池，便站在马上，挥舞马鞭，高歌竞舞，舞至酣时，命士卒折木为鞭再舞，共同欢庆胜利。其恢宏之状，激昂之情，吸引和感染了当地百姓，百姓纷纷效仿。于是这种欢庆胜利的即兴舞蹈形式，就由军营传播到民间，逐渐演变为一种传统舞蹈节目。因项羽自称西楚霸王，“霸王鞭”由此

得名。

霸王鞭的结构

霸王鞭用木棍或竹竿制作，全长约 100 厘米，霸王鞭是用一根直径 3~4 厘米，两端挖有透空孔洞，洞中嵌入铜钱或小铜钹。在其两端各挖四五个透空孔洞或挖一个细长的透空孔洞，分别嵌入四五个铜钱或小铜钹而成。摇动花棍铜钱撞击孔壁哗哗作响。

演奏时，常由一人、数人或数十人执花棍舞蹈。摇棍或用棍碰击肩、背、肘、两手、两膝、两足以及两棍相击，都可震动铜钱作响，造成复杂的节奏变化，并配合以各种舞姿。

กรับแผ่นและกรับข้อ 竹板、节板

กรับแผ่นและกรับข้อ ทำจากไม้ไผ่ ใช้ประกอบจังหวะในการขับร้องและขับลำรูปแบบต่างๆ ด้วยความแตกต่างของการขับลำ กรับแผ่นไม้ไผ่ก็มีรูปแบบแตกต่างกันด้วย ได้แก่ กรับแผ่นสองแผ่น กรับแผ่น 5 แผ่น และกรับแผ่น 7 แผ่น

การคัดเลือกไม้ไผ่ จะเลือกแผ่นไม้ที่เป็นช่วงท่อน ไม่มีปล้อง ไม่มีตาไม้ ไม่มีรา้ว ไม่มีรอยตำหนิชำรุดจากแมลงแทะ แผ่นกรับชนิดสองแผ่น แต่ละแผ่นความยาว 16—19 เซนติเมตร กว้าง 7—8 เซนติเมตร หนา 1 เซนติเมตร ด้านบนเจาะรูร้อยเข้าด้วยกันเป็นพวง ทำให้คล้องในการบรรเลง การบรรเลงทำโดยใช้มือเดียวหนีบ แล้วเขย่าให้กระทบกัน มีเสียงดังกังวาน นอกจากนี้ยังมีกรับไม้ไผ่บางชนิดหนึ่งที่มีขนาดใหญ่ ทำจากส่วนที่เป็นปล้องของไม้ไผ่ ความยาวประมาณ 65 เซนติเมตร มักบรรเลงร่วมกับหอยวีคู่เป็นจังหวะลือกัน (หอยวีคู่คือเครื่องตีชนิดหนึ่งจะอธิบายต่อไป)

กรับแผ่นและกรับข้อใช้บรรเลงร่วมกัน แต่ใช้เดี่ยวๆ ก็ได้ ใช้เป็นเครื่องจังหวะหลักในการขับลำเพลงเร็ว เช่น ขับลำเพลงเร็วชานตง ขับลำเพลงเร็วเทียนจิน ขับลำเพลงเสฉวน เป็นต้น ผู้แสดงร้องเองเกาะเอง เป็นตัวสร้างบรรยากาศและสร้างอารมณ์สนุกสนานที่สำคัญชิ้นหนึ่ง

竹板、节板 由毛竹制作，板数多种；常用于曲艺伴奏。

竹板、节板：竹板适用于各种曲艺说唱的节拍伴奏。因伴奏的曲种不同，板的数量也有 2 块、5 块和 7 块之分。

竹板使用毛竹制作，以选择不带竹节、无劈裂和无虫蛀的竹材为佳。竹板由两块长 16~19 厘米、宽 7~8 厘米、厚 1 厘米的瓦形竹板组成，上端用绳串连，下端可以自由开合。演奏时，一手夹击发音，声音响亮、圆厚。

由 5 块或 7 块小竹板组成的节板，民间又叫“碎子”，上端用绳串连，板与板之间串夹两个铜钱或钢片，下端可自由开合。演奏时，一手夹击发音。此外还有一种由两根长约 65 厘米的竹片构成的筒板，用左手夹击发音，常与渔鼓一起为“道清”伴奏。

竹板和节板有时合用，有时单用，它们是快板、山东快板、天津快板、四川金钱板等曲艺音乐的主要伴奏乐器。常由表演者自打自唱，起制造气氛和烘托情绪的作用。

ระนาดไม้ไฟ 竹板琴

ในระยะหลายปีก่อนหน้านี้ ช่างเครื่องดนตรี และนักดนตรีหลายท่านทุ่มเทกำลังกาย กำลังทรัพย์เพื่อศึกษาวิจัยและผลิตระนาดไม้ไฟขึ้น แต่เพราะไม้ไฟเป็นไม้ที่แตกร้าวได้ง่าย ความพยายามในการประดิษฐ์ระนาดไม้ไฟจึงล้มเหลวมาตลอด แม้จะมีช่างเครื่องดนตรีบางท่านใช้วิธีการอบไม้ไฟด้วยความดันอุณหภูมิสูงเพื่อแก้ปัญหาไม้ร้าว และแก้ไขได้เป็นผลสำเร็จจริง แต่เสียงที่ได้กลับไม่ไพเราะนุ่มนวล ไม่เหมาะที่จะนำมาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรีได้

ระนาดไม้ไฟที่ประดิษฐ์ขึ้นในปัจจุบันทำด้วยไม้ไฟทั้งตัว ลูกระนาดเรียงลำดับตามอย่างเสียงเปียโน มีทั้งเสียงเต็มเสียงและเสียงครึ่งเสียงครบทุกเสียง น้ำเสียงนุ่มนวล นับเป็นเครื่องดนตรีจีนที่สร้างขึ้นใหม่และมีอายุน้อยที่สุดในบรรดาเครื่องดนตรีจีนทั้งหมด ลูกระนาดที่ทำจากปล้องไม้ไฟมีความทนทาน ไม่แตกร้าวง่ายและให้เสียงที่ไพเราะ ถ่ายทอดเสียงแห่งวัฒนธรรมจีนได้อย่างชัดเจน และลึกซึ้ง แบ่งออกเป็นสองชนิดคือ ระนาดเสียงต่ำ และระนาดเสียงสูง ระนาดเสียงสูงมีน้ำเสียงใสกังวาน แต่นุ่มนวลและกลมกล่อม ส่วนระนาดเสียงต่ำให้เสียงนุ่มลึก บริสุทธิ์ เรียบง่าย มีเสียงคล้ายคลึงกับเสียงร้องเพลง

ระนาดไม้ไฟมีเสียงที่มีเอกลักษณ์ มีเสียงนุ่มนวลกว่าระนาดไม้แข็ง และมีเสียงดังกังวานกว่าเครื่องดนตรีตะวันตกอย่าง marimba นับเป็นเครื่องดนตรีใหม่ที่เต็มเต็มความสมบูรณ์ให้กับวงการดนตรีจีน ระนาดไม้ไฟสามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม บรรเลงประกอบและบรรเลงเสียงประสานได้เป็นอย่างดี

竹板琴

在中国，数年前有关部门曾经专门为研制竹板琴拨款，一些业内人士做出了很大努力，但终因竹板开裂问题解决不了而未能成功。也有人曾试验将竹材在高温高压状态下溶入树脂，虽然竹子开裂的问题真的解决了，但因处理后的竹材音色发死变涩，不能发出乐音而不能使用。

现制作的竹板琴整琴都用竹子制作，竹音板呈钢琴排列，半音齐全，音色柔美元润，是中国民族音乐的新乐器。竹子音板经过加工音色优美，历经十年演奏不开裂，音色具有竹的质感和中国文化独特的圆润柔美。分高音琴和低音琴，高音竹板琴音色明亮圆润，低音竹板琴音色柔美富于歌唱性，用软槌时音色尤为松弛醇厚。

竹板琴音色比木琴柔和，又比马木巴明亮，具有典型的中国乐器的音色特征；成本远远低于木琴或马林巴，对传播普及极为有利；为中国民族管弦乐增添了新的乐器种类和新的音色。”竹板琴在竹乐团里发挥着旋律、伴奏、节奏、和声等重要的核心支柱作用。

กรับพวง 拍板

กรับพวง ภาษาจีนเรียกว่า พายป่าน เดิมเป็นเครื่องดนตรีของชนกลุ่มน้อย เผยแพร่เข้าสู่ชาวฮั่น จนได้รับความนิยมมากในสมัยถัง นับแต่สมัยซ่งเป็นต้นมา ไม่เพียงแต่ใช้เป็นเครื่องดนตรีชั้นสูงในราชสำนัก แต่ยังมีใช้บรรเลงประกอบการขับลำทั่วไปด้วย

พายป่าน ในภาษาจีนเรียกชื่อย่อว่า “ป่าน” หมายถึง “แผ่น” ในอดีตนิยมทำจากไม้จันทน์ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ฉานป่าน (แผ่นจันทน์) ในรัชสมัยพระเจ้าถังเสวียนจง คีตกกรหวงฟานฉิว เชี่ยวชาญการบรรเลงกรับพวงนี้มาก ทำให้บางครั้งก็เรียกชื่อกรับพวงนี้ตามชื่อคีตกกรท่านนี้ว่า ฉิวป่าน

ในสมัยโบราณ พายป่าน เผยแพร่เข้าสู่ชาวฮั่นโดยชนกลุ่มน้อยแถบภาคตะวันตกเฉียงเหนือ ในสมัยถัง (ค.ศ. 618 - 907) ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง แต่ใช้เป็นเครื่องดนตรีพื้นเมืองทั่วไปเท่านั้น พายป่านมี 2 แบบคือ พายป่านเล็ก มีแผ่นไม้ 6 แผ่น และพายป่านใหญ่ มีแผ่นไม้ 9 แผ่น หลักฐานที่พบในจิตรกรรมฝาผนังที่ถ้ำพันพระพุทธรุคณหวง มีภาพวาดคนบรรเลงพายป่าน ในสุสานหวางเจียน ที่เมืองเฉิงตู ก็พบศิลาจารึกที่แสดงว่า เมื่อพันปีก่อน พายป่านเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องจังหวะที่สำคัญชิ้นหนึ่งในวงดนตรีราชสำนัก

ในสมัยซ่ง พายป่านนิยมใช้อย่างกว้างขวางในการประกอบการขับลำพื้นเมือง เป็นเครื่องประกอบจังหวะหลักดนตรีพื้นเมือง “กู่ป่าน” (ลั่นกลอง) และยังคงถูกนำไปใช้ในวงดนตรีราชสำนักน้อยใหญ่ในหลาย ๆ ลักษณะอีกด้วย

ในสมัยหยวน พายป่านนำไปใช้ในดนตรีการทรงพระตำราญเสวยพระกระยาหาร และนิยมใช้ทั่วไปในการแสดงอุปรากรพื้นเมืองต่างๆ

สมัยหมิงและชิง พายป่านถูกนำมาใช้ในวงดนตรีต่างๆอย่างกว้างขวาง รวมทั้งใช้เป็นเครื่องจังหวะประกอบการบรรเลงเดี่ยวเครื่องดนตรีต่างๆ ด้วยเหตุผลการใช้งานที่ต่างกัน พายป่านในอดีตมีจำนวนแผ่นไม้ไม่เท่ากัน มีตั้งแต่ 3 แผ่น 4 แผ่น 6 แผ่น และมากกว่า 10 แผ่นขึ้นไปก็มี

ในยุคใกล้ปัจจุบัน แพร่หลายทั่วไปในวงดนตรีพื้นเมือง และดนตรีประกอบการแสดงพื้นเมืองต่างๆ

ชนิดของพายป่าน

พายป่านแบ่งเป็น 3 ชนิดคือ กู่ป่าน (กรับพวงกลอง) ชูป่าน (กรับพวงเสภา) และจู้ป่าน (กรับบรรเลงซอจู้จื่อ) กู่ป่านนิยมใช้ประกอบจังหวะการบรรเลงดนตรี ส่วนชูป่านและจู้ป่านนิยมใช้ประกอบศิลปะการขับลำนำ เสภา เพลงร้องต่างๆ

พายป่านนิยมใช้ไม้จันทร์ ไม้แดง ไม้ฮวาลีหรือไม้เนื้อแข็งชนิดอื่นๆ ไม้ที่ใช้ทำต้องเป็น ไม้เนื้อแข็ง แข็งสนิท ไม้แตกร้าว กรับไม่มีเสียงสูงต่ำ เสียงที่เคาะออกมาสั้น ๆ แต่มีความดัง แน่น และมีพลัง หากใช้ไม้ที่มีวงปี จะยิ่งได้เสียงที่มีความใสกังวานมากขึ้น

กู่ป่าน (กรับพวงกลอง) เนื่องจากมักใช้บรรเลงร่วมกับกลอง (ภาษาจีนเรียกว่า ป่านกู่ 板鼓) จึงเรียกชื่อว่า กู่ป่าน ซึ่งหมายถึงกรับพวงที่ใช้กับกลองนั่นเอง ประกอบขึ้นด้วยไม้แผ่น 3 แผ่น แต่ละแผ่นยาว 27 เซนติเมตร ปลายด้านบนกว้าง 5.9 เซนติเมตร ปลายด้านล่างกว้าง 6.7 เซนติเมตร หนา 0.8 – 0.9 เซนติเมตร แผ่นกรับแต่ละแผ่นแบนเรียบ ส่วนแผ่นไม้ที่ครอบเป็นขอบด้านข้างทั้งสองด้าน ด้านหนึ่งหนา อีกด้านหนึ่งบาง มีแผ่นขอบด้านหนึ่งโค้งเป็นรูปโค้งเล็กน้อย ด้านหัวเจาะรูร้อยแผ่นกรับแต่ละแผ่นรวบกรอบทั้งสองข้างเข้าด้วยกัน การบรรเลงใช้การเคาะเข้าที่มือซ้าย ให้แผ่นด้านในกระทบกันเกิดเป็นเสียง แผ่นครอบกรับด้านล่างรูปร่างคล้ายปากคน จึงมักเรียกว่า “ปากกรับ” เป็นส่วนที่ควบคุมเสียงสูงต่ำ เสียงทุ้มเสียงใส กู่ป่านนิยมใช้เป็นเครื่องควบคุมจังหวะในการแสดงและวงดนตรีต่าง ๆ เช่น ประกอบการแสดงจิวปักกิ่ง จิวคุนซาน จิวกวางตุ้ง และประกอบวงดนตรีไม้ไผ่แถบเจียงหนาน วงเครื่องตีเครื่องเป่าของซูหนาน ดนตรีได้ผู้เจียน วงลั่นกลอง วงดนตรีซานซีแปดชุด เป็นต้น

ซูป่าน (กรับพวงเสภา) แบ่งได้เป็นขนาดเล็กและใหญ่ 2 แบบ กรับใหญ่มีขนาดความยาว 18 เซนติเมตร กรับเล็กยาว 14 เซนติเมตร ปลายด้านบนกว้าง 3.4 เซนติเมตร ด้านล่างกว้าง 4 เซนติเมตร หนา 0.7 เซนติเมตร

จួយป่าน เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เจียนป่าน หรือ เจียนจื่อ ประกอบขึ้นด้วยท่อนไม้รูปสี่เหลี่ยมสองท่อน ยาว 27 เซนติเมตร กว้าง 2.2 เซนติเมตร ด้านบนโค้งนูนขึ้น ส่วนที่หนาที่สุดหนา 2 เซนติเมตร การบรรเลงใช้ไม้สองท่อนกระทบกันให้เกิดเสียง นิยมแพร่หลายบริเวณมณฑลหูหนาน เป็นเครื่องประกอบจังหวะที่สำคัญในวงดนตรีหูหนานจួយจื่อ ผู้ขับร้องเคาะจังหวะด้วยตัวเองไปพร้อม ๆ กัน

拍板的历史

拍板由少数民族传入，流行于唐代。宋以后不仅用于宫廷雅乐，也用于说唱艺术中。

拍板：简称“板”，古时多用檀木制作，又名“檀板”。唐玄宗时，梨园乐工黄幡绰善奏此板，故又称“绰板”。

古代拍板由西北少数民族地区传入中原，唐代（618~907）已广为流传。但只在民间流行的“散乐”中使用。有大小之分，大的 9 块板，小的 6 块板。在敦煌千佛洞的唐代壁画中，绘有打拍板的乐伎象。从成都王建墓的乐舞石刻还可以看出，在 1,000 多年前五代前蜀宫廷乐队中，拍板已是重要的节奏乐器。

宋代，拍板在民间说唱中普遍应用，是民间器乐“鼓板”中的主要乐器，并在宫廷的教坊大乐、小乐器合奏和马后乐中使用。

到了元代，拍板用于宫廷宴乐，也是杂剧的伴奏乐器。

明、清的中和韶乐、清乐和番部合奏等宫廷音乐都使用拍板。历代拍板因使用目的不同，板的数量也不一致，从3块、4块、6块直至10余块的都有。

近代，拍板广泛用于民间器乐合奏和地方戏剧伴奏。

拍板的种类

拍板可分为鼓板、书板、坠板三种；鼓板多用于器乐合奏，书板和坠板则多用于说唱艺术。

拍板可用紫檀木、红木、花梨木或其他硬木制作，木材必须干燥，不能有干裂或腐朽现象。板无固定音高，发音短促，声音坚实响亮，穿透力强。若用纹雕旋转的木料制成，则发音更为脆亮。

鼓板：因常与板鼓配合使用而得名。由3块板组成，每块长27厘米，上宽5.9厘米，下宽6.7厘米，厚0.8~0.9厘米。中板略厚，两面是平的。盖板和底板稍薄，有一面中间隆起呈脊状。盖板的平面和中板用丝弦缠绕两头，合并而成一体。敲击时，左手执底板，使与前两板相碰发音。底板中间隆起，下部击板部位形似人的上嘴唇，故名“板唇”，是发音高低、宽窄、闷亮的关键。鼓板常用于京剧、昆曲、越剧等地方戏剧伴奏和江南丝竹、苏南吹打、福建南音、十番锣鼓、山西八套等器乐合奏，是主要的节奏乐器之一，常在乐曲的强拍上击奏。

书板：有大小两种，长度分到大为18（大）和14（小）厘米，上宽3.4厘米，下宽4厘米，厚0.7厘米。

坠板：又称“筒板”或“筒子”。由两根长方形木棒组成。长27厘米，宽2.2厘米，板的上面鼓起呈拱形，其最厚部分为2厘米。演奏时，左手执棒，互相撞击发音。流行于河南一带，是河南坠子的重要击节乐器，由演员自打自唱。

หยวี 敌

หยวี เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ซิง มีขนาดความสูง 68 เซนติเมตร ความยาว 70.5 เซนติเมตร ความกว้าง 37 เซนติเมตร ทำมาจากไม้ เกะสลักเป็นลำตัวรูปเสื่อ ทาสีเลียนแบบขนของเสื่อเป็นสีเหลืองคาดดำและขาว ด้านหัวเสื่อมีหูตั้งขึ้น หน้าผากขาว ตาย้อย ปากแดง เขี้ยวแหลม ตลอดแนว ยาวบนหลังเสื่อเสียบไม้แผ่นสี่เหลี่ยมในแนวตั้ง 27 แผ่น เรียงต่อกันเป็นแนวยาวไปด้านหลัง ไม้แผ่นแบ่งออกเป็นกลุ่มสี่ต่างๆ เช่น น้ำเงิน เขียว แดง ขาวเป็นต้น ตัวเสื่อวางไว้บนแท่นไม้ที่แกะสลัก ลวดลายสวยงามและทาสีทอง ด้านข้างมีมือรองไม้ตี ไว้สำหรับวางไม้ตี ไม้ตีทำจากไม้ไผ่ปล้องยาว 80.5 เซนติเมตร และผ่าจากปล้องแบ่งครึ่งเป็นด้ามจับยาว 40 เซนติเมตร รอบๆใช้ไม้ไผ่เส้นถักหุ้ม ข้อ ไม้ตีทำด้วยเหล็กเกอร์สีแดง

ในการบรรเลง ผู้บรรเลงยืนอยู่ข้างหยวี ใช้ไม้ครูดไปบนแผ่นไม้บนหลังเสื่อเกิดเป็นเสียง ความจริงแล้ว หยวีมิได้เป็นเครื่องดนตรีมีเสียงไพเราะโดดเด่นแต่อย่างใด แต่ความโดดเด่นอยู่ที่ รูปลักษณะของเครื่องดนตรี และวิธีการบรรเลงที่ดูแปลกตา จึงกลายเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญชิ้น หนึ่งของวงดนตรีชั้นสูงแห่งราชสำนักจีน

敌，清，通高 68cm，座长 70.5cm，座宽 37cm。木制，雕为伏虎状，髹黄漆，上彩绘黑色斑纹，胸腹部斑纹略杂以白色。伏虎双耳竖立，白额吊睛，红口利齿，其背插列方形木片 27 片，形如刚鬣，间隔染以靛蓝、绿、红、白等色。虎伏于木座之上，木座通体髹金漆，绘海水江崖纹，一侧出二耳状托架，以承击敌之籥（音真）。籥为竹管制，长 80.5cm，在长 40cm 处锯开，所锯深度为管径的二分之一强，然后顺纵向截去，所留另一半纵劈成 24 根细茎，另用 3 根竹丝箍于竹管上以防劈裂。籥髹以朱漆。

清朝时敌为中和韶乐所配置的乐器。在中和韶乐所使用的种材质中，敌属木质。敌的历史久远，文献多有记载，如《诗经·周颂·有瞽》：“鞀磬祝圉”。“圉”为“敌”之假借字，指的是 4 种乐器。《尚书·益稷》载：“合止祝敌”。郑玄所注更为清楚：“敌，状如伏虎，背有刻，鉏铍，以物栝之，所以止乐。”

演奏中和韶乐时，奏者立于敌侧，以劈成细茎的籥逆刮敌背上插列的木片使之发出声音，作为中和韶乐的结束音。中和韶乐中设敌一架，如果仅从音响审视，它并不突出，但它却以奇特的形制和演奏方法而成为宫廷雅乐中的重要乐器之一。

ระนาดเหล็ก 方响

ระนาดเหล็ก ภาษาจีนเรียกชื่อว่า ฟางเสียง หมายความว่า “แผ่นเหล็กมดั่ง” เป็นเครื่องตีโบราณของจีน ปรากฏขึ้นในสมัยหนานเป๋ย ยุคราชวงศ์เหลียง (ค.ศ. 502 - 557) ในบันทึกราชวงศ์ถึงภาคดนตรี บันทึกไว้ว่า “ยุคเหลียงมีซิ่งเหล็ก รวมทั้งจำพวกฟางเสียง ทำมาจากเหล็ก ขนาดยาว 8 นิ้ว กว้าง 2 นิ้ว บนกลมล่างเหลี่ยม ชั้นแฉวนเหมือนซิ่ง แต่ไม่มีกระจิง แฉวนไว้บนชั้นอย่างซิ่ง”

จากบันทึกทางประวัติศาสตร์จะเห็นว่า ฟางเสียงมีลักษณะเป็นแผ่นรูปสี่เหลี่ยม ทำจากเหล็ก ทองแดง หรือแผ่นหยก โดยใช้ความหนาบางของแผ่นฟางเสียงเป็นตัวกำหนดเสียงสูงต่ำ แฉวนบนราว 2 ชั้น ใช้ไม้ตีเคาะบรรเลงให้เกิดเสียง

ในสมัยสุยและถังใช้เป็นดนตรีเขียนเยว่ หลังจากนั้นในสมัยต่อมาใช้เป็นดนตรีราชสำนัก นับแต่สมัยซ่งเป็นต้นมาค่อยๆลดความนิยมลง ในสมัยถึงเคยปรากฏหลักฐานที่เกี่ยวกับนักบรรเลงฟางเสียงชื่อ หม่าเซียนเฉาและอู๋ปิ่น ร่องรอยของฟางเสียงปรากฏอยู่ในบทกวีในสมัยถึงเป็นจำนวนมาก กวีที่มีชื่อเสียงในสมัยถึงหลายต่อหลายคน เช่น ตู้มู่ เจียนฉี ยงถาว ลู่กุยเมิงเป็นต้น ล้วนมีการกล่าวพรรณนาถึงฟางเสียงในบทกวีของตน

นับจากสมัยซ่งเป็นต้นมาค่อยๆลดความนิยมและขาดการสืบทอด จนกระทั่งเลิกใช้ไป ปัจจุบันพบว่ามีฟางเสียงอยู่เฉพาะที่วังดนตรีโบราณของเมืองเซียงไฮ้ซึ่งจะนำออกมาบรรเลงเป็นบางครั้งบางคราวเท่านั้น

ปี 70 ของศตวรรษที่ 20 คณะดนตรีพื้นเมืองเซียงไฮ้ร่วมมือกับโรงงานผลิตเครื่องดนตรีเซียงไฮ้ สร้างฟางเสียงเหล็กขึ้นมาใหม่โดยการศึกษาวิจัยจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และฟาง

เสียงที่สืบทอดมาแต่อดีต จนถึงปี 80 ได้ประดิษฐ์ฟางเสียง 51 เสียง สามารถบรรเลงเดี่ยว บรรเลงรวม บรรเลงประกอบการเต้นรำ และได้รับการยอมรับจัดให้เป็นเครื่องดนตรีจีนชนิดหนึ่ง

ส่วนประกอบของฟางเสียง

ในอดีตฟางเสียงทำด้วยแผ่นหยก และแผ่นเหล็ก แขนบนร้านสองแถว กำหนดเสียงด้วยความหนาบางของแผ่นฟางเสียง บรรเลงโดยใช้ไม้เคาะให้เกิดเสียง

ฟางเสียงที่สร้างขึ้นใหม่โดยคณะดนตรีพื้นเมืองแห่งเซียงไฮ้ ใช้เหล็กแผ่น 60% แผ่นเหล็กทำเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาว ด้านหลังมีปุ่มกำเนิดเสียงที่ทำเป็นสามเหลี่ยม รวมทั้งราวแขนมีฟางเสียงอยู่ 43 แผ่น แบ่งเป็นสองแถว เรียงลำดับตามเสียง 7 เสียง แผ่นเหล็กทุกแผ่นด้านล่างมีกล่องเสียงที่ทำจากอะลูมิเนียม ด้านบนมีอุปกรณ์ควบคุมเสียง ชั้นแขนฟางเสียงสามารถปรับระดับสูงต่ำได้ และสามารถปรับระดับไปมาได้อย่างอิสระ 90 องศา เพื่อความสะดวกในการบรรเลงเหมือนอย่างระฆังและซิ่ง ความกว้างของเสียง เป็น ซอล - ซอลสี่ขั้นคู่แปด

ปี 80 ศตวรรษที่ 20 ได้มีการประดิษฐ์ฟางเสียงขึ้นใหม่อีก มีทั้งหมด 51 เสียง โดยเทียบเสียงกับเสียงมาตรฐาน 12 เสียง แขนบนเรียงเป็นบันไดเสียง โด# แขนล่างเป็นบันไดเสียง โด (ซอล - โดสูงสี่ขั้นคู่แปด) ชั้นที่ใช้แขนสามารถเลื่อนและปรับระดับได้ เพื่อความสะดวกในการบรรเลง นอกจากนี้ยังสร้างให้มีกล่องเสียงอีกด้วย

ฟางเสียงที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่มีเสียงครบถ้วนสมบูรณ์ ไพเราะจับใจ ช่วงเสียงสูงดังก้องกังวานใส คุจเสียงกระดิ่ง ช่วงเสียงกลางกระหึ่มมีพลัง ช่วงเสียงต่ำ น้ำเสียงทุ้มลึกคุดังเสียงระฆังเหมาะสำหรับบรรเลงเสียงได้ระดับกลุ่มเสียง (เช่น โด มี ซอล โด มี ซอล โด) และบรรเลงเสียงประสาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การบรรเลงเสียงคู่แปด การบรรเลงเพลงที่สนุกสนานเร้าใจ ฟางเสียงก็สามารถบรรเลงถ่ายทอดอารมณ์เพลงได้อย่างดียิ่ง สามารถใช้บรรเลงในวงดนตรีออร์เคสตราขนาดใหญ่ ฟางเสียงนิยมใช้บรรเลงเพลงเดี่ยว และประกอบ เช่น เพลงบรรเลงเดี่ยว เชียวเซียงสุ่ยหยวน (เมฆาวารีลึก) เยวเออร์เกา (จันทร์กระจ่างฟ้า) บรรเลงประกอบซอเออร์หู เช่น เพลงฉางเฉิงสุยเสียงฉวี (แว้งเสียงเพลงตามกำแพงเมืองจีน) บรรเลงเพลงเล่าเรื่องประกอบซอเออร์หู เช่น เพลงเรื่องซินฮุนเปี่ย (แต่งแล้วลาจาก) บรรเลงร่วมกับขลุ่ย เช่น เพลงชีวหูเยวเอ่ (ท้องนทีราตรีส่อง) นอกจากนี้ยังใช้บรรเลงประกอบการขับร้องต่างๆ สร้างอารมณ์แห่งศิลปะได้งดงาม ตรึงใจ

方响：古代打击乐器，出现于南北朝梁代（502—557）。《旧唐书·音乐志》：“梁有铜磬，盖今方响之类。方响。以铁为之，修八寸，广二寸，圆上方下。架如磬而不设业（乐器架子横木上的大板），倚于架上以代钟磬。”

由史载可知：方响是由十六块大小相同的长方形铁板、铜片或玉片组成，以厚薄不同定音高，分上下两层悬挂，用小铁锤敲击。

隋唐时用于燕乐，后也用于宫廷雅乐，自宋代后渐少使用。。唐代曾涌现出马仙期、吴缤等方响演奏家。唐代诗人杜牧、钱起、雍陶、陆龟蒙等都留下了诵方响的诗篇。

宋代，方响渐少使用。现仅上海今虞琴社合奏古乐时偶用，濒于失传境地。

20 世纪 70 年代末，上海民族乐团和上海民族乐器一厂合作，在参阅古代文献和残存的唯一方响（发音板锻铁制成）基础上研制成功新型方响，80 年代初，又制成 51 音方响，可独奏、合奏或为歌、舞伴奏，已正式列入民族乐队编制中。

方响的结构

古时的方响多用玉片、铁板等组成，分上下两层悬挂，以厚薄定音高，用小铁锤敲击。

20 世纪 70 年代末，上海民族乐团和上海民族乐器一厂合作，在参阅古代文献和残存的唯一方响（发音板锻铁制成）基础上研制而成新型方响。发音板采用 60# 钢板，音板上面为长方形，背面有突出的三角形出音点。整架方响由 43 块音板组成，分为两排，按七声音阶序列排列于金属架上，每片音板下面装置有一根铝制共鸣筒。琴架上设有制音装置。整个琴面可调节高度，并能在 90 度范围内调整琴面角度，既能水平演奏，又可像编钟、编磬那样竖立演奏。音域（g1~g4）。

20 世纪 80 年代初，又制成 51 音方响，音板采用十二平均律“双音阶排列法”，上列为（#C）调音阶，下列为 C 大调音阶，音域（f~C4）。安置音板的主体架可以升降和转动，便于水平或竖立演奏，并设有制音装置和共鸣筒。

新型方响发音丰满、悦耳，高音区音色清脆、透亮，如同银铃；中音区音色铿锵、华丽；低音区音色浑厚、深沉，犹如钟声。新型方响长于演奏琶音及各种节奏型分解和弦，以八度同音演奏旋律或副旋律有庄重朴实之感，演奏欢快、流畅的乐曲更具表现力。可用于大型民族管弦乐队和各种演奏形式。在器乐合奏《潇湘水云》、《月儿高》、《霓裳曲》，二胡协奏曲《长城随想曲》、二胡叙事曲《新婚别》和笛子独奏曲《秋湖月夜》以及声乐伴奏中，新型方响都有着较好的艺术效果。

桴

桴 เป็นเครื่องตีโบราณของจีน ลักษณะทรงสี่เหลี่ยม ใช้ไม้ท่อนตีให้เกิดเสียง เป็นดนตรีชั้นสูงในราชสำนัก ใช้เป็นเสียงสัญญาณบอกการจบเพลง

ในเอกสารโบราณตั้งแต่ก่อนสมัยฉินมีปรากฏชื่อเครื่องดนตรีที่ชื่อ หยวี และ 桴 อยู่บ่อยครั้ง เป็นหนึ่งในเครื่องดนตรีแปดเสียง (ปาอิน 八音) ในอดีต

จากบันทึก ช่างซู่จี้ มีความตอนหนึ่งกล่าวถึงจู่ไว้ว่า “ปิด จบ จู่ หยวี” ข้อความนี้ เจิ้ง เสวียน อธิบายว่า “จู่ รูปร่างเหมือนถังน้ำ มีแกนกลาง เมื่อจบเพลงใช้แกนกลางนี้ทำให้เกิดเสียง” สรุปได้ว่าดนตรีโบราณ จะใช้ จู่ และ หยวี บรรเลงเป็นสัญลักษณ์ในการขึ้นเพลง และจบเพลง

บันทึก ชื่อจิง เหมาจ้วน ที่แต่งในสมัยชี่อัน ก็มีกล่าวถึงจู่ไว้ว่า จู่ คือไม้ กลวง พันรอบ บันทึก ชั่วเหวินเจี่ยจื่อ (อักษรอธิบาย) กล่าวว่า “จู่ คือเครื่องดนตรี ไม้ กลวง ใช้เป็นเสียงจบ เพลง”

บันทึกจิวถังชู ภาคดนตรี (บันทึกราชวงศ์ถังเก่า) บันทึกไว้ว่า “จู่ หน้าทรงสี่เหลี่ยม แต่ละ ด้าน กว้าง 2 นิ้วกว่า ประกอบกัน มีรู มีไม้ตีตรงกลาง เคาะให้เกิดเสียงดนตรี”

จากหลักฐานบันทึกเอกสารโบราณ และหลักฐานโบราณวัตถุที่สืบทอดมาแต่สมัยราชวงศ์ ชิงทำให้เราทราบว่า จู่ รูปร่างทรงสี่เหลี่ยม ด้านบนปากกว้าง ด้านล่างสอบแคบ ใช้ไม้ตีผนังด้าน ในให้เกิดเสียง ใช้เพื่อตีบอกการขึ้นต้นเพลง และจบเพลง ใช้ในวงดนตรีชั้นสูงในราชสำนัก

祝 是古代打击乐器，方形，以木棒击奏，用于宫廷雅乐，表示乐曲开始。

古代打击乐器，在先秦的文献中，多次提到敌和祝这两种乐器，它们属于“八音”中的木类乐器。

据《尚书·益稷》记载：“合止祝敌。”郑玄注：“祝，状如漆桶，而有椎，合乐时投椎其中而撞之。”可见，在乐曲的开头和结尾使用祝和敌。

《诗经·周颂·有瞽》：“鞀磬祝圉”。《毛传》（西汉毛亨《毛诗故训传》）载“鞀，鞀鼓也。祝，木空也。圉，楬也”。祝假借为祝字。

东汉许慎《说文解字》：“祝，乐木空也，所以止音为节”。

《旧唐书·音乐志》：“祝，……方面各二尺余，傍开员孔，内手于中，击之以举乐”。

根据文献及清代传世祝的实物可知，祝形如方形木箱，上宽下窄，用椎（木棒）撞其内壁发声，表示乐曲即将起始，用于历代宫廷雅乐。

เครื่องตีจำพวกกลองของจีน

ประวัติความเป็นมาของกลอง

กลอง ภาษาจีนออกเสียงว่า “กู่” มีปรากฏมาตั้งแต่สมัยบรรพกาล นับแต่สมัยอันเป็นต้นมา รูปลักษณ์ของกลองมีมากมายหลากหลาย เป็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายทั่วไป

กู่ หรือกลอง มีมาตั้งแต่สมัยบุพกาล เรียกชื่อว่า กู่กู่ (กลองดิน) จึงสันนิษฐานได้ว่าลำตัว กลองในยุคแรกน่าจะทำจากดินเผา ตกทอดมาจากการที่หวงตี้ทำศึกกับชือโฮยที่เมืองจิวหลู ปราชัย 9 สมรมุมิ ต่อมาได้รับการสอนจากสตรีชาวหยวนให้สร้าง “กลองหนังวัว” 80 ใบ ล้วนหนึ่ง ไม้ดังไป 500 ลี้ ล้วนรัวดังไป 3,000 ลี้ ใช้เสียงกลองลั่นพลังอำนาจทหารหาญราษฎรศึก จนในที่สุดก็สามารถสังหารชือโฮยได้สำเร็จ

สมัยโบราณภาษาจีนมีคำเรียกชื่อสัตว์ในตำนานอยู่สองคำ คือ “ขุย และ ถั่ว” เป็นคำที่ใช้เรียกได้ทั้งวัวและจระเข้ จากบันทึกกล่าวว่า “ขุย รูปร่างเหมือนวัว ใหญ่เท่าสระน้ำ สะเทินน้ำ สะเทินบก ฤดูฝนทุกปีจะคำรามเสียงอันน่าสะพรึงกลัว” ในคัมภีร์ซานไห่จิง (คัมภีร์ภูสมุท) มีบันทึกไว้ว่า “สระสายฟ้ามีเทพสถิต ท่อนบนเป็นมังกร หัวเป็นคน ตีกลางตัวจะเฟื่องฟู” สัตว์ในเทพนิยายที่ชื่อ “ขุย” นี้คนโบราณนับถือว่าเป็นเทพอัสนีและเทพแห่งกิตติคุณตรี

ความจริงแล้วสัตว์ที่มีชื่อว่า “ถั่ว” ก็คือจระเข้นั่นเอง ถั่วก็คือกลองที่ขึงหน้าด้วยหนังจระเข้ ในปี 1978 มีการขุดค้นทางโบราณวัตถุที่วัดเชิงฝืนถาว มณฑลซานซี พบกลองหนังจระเข้ที่มีอายุราวปลายยุคหินใหม่ มีอายุราว 4,000 ปี ตัวกลองทำจากไม้ ด้านนอกวาดลวดลายต่างๆ ขึงหน้าด้วยหนังจระเข้ สูงประมาณ 1 เมตรเศษ เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.4 เมตร หน้าอีกด้าน เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร ตอนที่ขุดออกมา หน้ากลองยุ่ยสลายแล้ว แต่ภายในลำตัวกลองยังคงพบเศษ และร่องรอยของหนังจระเข้หลงเหลืออยู่

นับแต่สมัยชางเป็นต้นมา กลองมีรูปแบบหลากหลายมากขึ้น ในปี 1977 การขุดค้นทางโบราณคดีขวงชว่งซางตอนปลายถึงต้นราชวงศ์โจวตะวันตก ที่เมืองจงหยาง มณฑลหูเป่ย์ พบกลองโลหะ คาดว่าเลียนแบบมาจากกลองหนังจระเข้ รูปทรงคนโท วาดลวดลายชัดเจน สวยงาม ปี 1960 และปี 1975 การขุดค้นทางโบราณคดี ที่เนินเสียงหยวิน และเขื่อนฉู่สีโหยง มณฑลหยวินหนาน พบโบราณวัตถุเป็นกลองโลหะยุคจั้นกั๋ว 16 รายการ นับเป็นกลองโลหะของชนกลุ่มน้อยที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดเท่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ต่อมากลองมีพัฒนาการมากขึ้น มีการสร้างชั้นวางกลอง ฐานกลองเป็นรูปทรงต่างๆ การประดับประดาลำตัวกลองด้วยขนนก การใช้หนังสัตว์อื่นๆ ขึงเป็นหน้ากลอง เช่นกลองที่ทำฐานวางเป็นรูปเสื่อ รูปนกที่ขุดพบจากสุสานหมู่หมายเลข 1 นอกจากนี้ยังมีกลองแขวนที่ขุดได้จากสุสานเจิงไห้วอี้ เป็นต้น

กลอง ถือกำเนิดมาตั้งแต่ยุคบุพกาล นับตั้งแต่ยุคอันเป็นต้นมา รูปร่างของกลองมีความหลากหลาย และใช้อย่างกว้างขวางในหลาย ๆ รูปแบบ เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วไป

วงปีกลองที่เกิดขึ้นในยุคอัน ทำให้กลองมีบทบาทที่สำคัญขึ้นมา คริสต์ศตวรรษที่ 4 ปรากฏมีกลองชนิดต่างๆ เกิดขึ้นมากมาย เช่น กลองเอว กลองหนีบ กลองฝ่าเจี๋ย กลองตำปู้ เป็นต้น

ในวงเครื่องเก่าของราชวงศ์ซุย และวงเครื่องสิบของราชวงศ์ถังใช้กลองหลากหลายชนิดมาก เช่น กลองเจี๋ย กลองเหยียน กลองตูดาน กลองเหมาหยวน กลองตำชี กลองจีโหลว กลองเหยียนและกลองฝู เป็นต้น ในยุคนี้จึงเกิดศิลปินนักเล่นกลองขึ้นมากมาย

ถึงสมัยช่ง กลองมีบทบาทสำคัญที่ขาดเสียมิได้ในดนตรีทุกชนชั้น ในยุคเดียวกันนี้เอง บริเวณทางตะวันออกเฉียงใต้ปรากฏมีกลองของชนกลุ่มน้อยกลุ่มหนึ่งเป็นที่นิยมแพร่หลายมาก ชื่อ กลองชงกู่ หรือ หนาวกู่ เป็นกลองที่เวลาบรรเลงต้องใช้โคลนแดงพอกที่หน้ากลองแล้วตี เป็นกลอง

ประจำเผ่าของชนเผ่าเย้า นับจากสมัยหมิงและชิงเป็นต้นมา การดนตรีของชนเผ่าและดนตรีพื้นเมืองต่างรุ่งเรืองมาก เครื่องจังหวะอย่างกลองก็พัฒนาขึ้นตามไปด้วย

ในสมัยโบราณ กลองมีบทบาทหน้าที่หลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการบรรเลงในพิธีบูชาอันศักดิ์สิทธิ์ หรือการบรรเลงเพื่อการรื่นเริง ใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงพลังอำนาจในการออกศึกสงคราม ถือเป็นอาวุธอย่างหนึ่ง นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องบอกเวลา รวมถึงตั้งไว้หน้าศาลเพื่อให้ประชาชนตีกลองร้องทุกข์อีกด้วย คนโบราณนิยมเสียงกลองว่าเป็นเสียงที่มีความเอกรีก ยิ่งใหญ่ เมื่อสังคมพัฒนาเจริญมากขึ้น บทบาทหน้าที่ของกลองก็ใช้กว้างขวางมากขึ้น การดนตรี การละคร การละเล่น การแข่งขัน การเฉลิมฉลองล้วนต้องมีเสียงกลองเป็นส่วนประกอบสำคัญทั้งสิ้น

中国鼓类乐器 鼓的历史

鼓出现在原始时代。自汉以来，鼓的形制多样，用途甚广，广泛流传。

鼓：在原始时代已有，叫做“土鼓”，鼓框可能由陶土制成。另有一种鼉鼓，相传黄帝在征伐蚩尤的涿鹿之战中，曾九战不胜，后受元女之教，造“夔牛鼓”80面，一震500里，连震3,000里，以鼓声大壮军威，终于擒杀了蚩尤。

夔与鼉古文相通，据记载，夔其状如牛，居于大泽，水陆两栖，每到雷雨季节便发出令人震撼的吼叫，《山海经·大荒东经》有：“雷泽有神，龙首人头，鼓其腹而熙。”夔被先民奉为雷神和音乐之神。

其实夔就是鳄鱼，鼉鼓就是用鳄鱼皮作膜面的鼓，1978年，在山西襄汾陶寺遗址发现一新石器时代晚期的鼉鼓实物，距今4,000多年，鼓腔用树干制作，外施彩绘，鳄鱼皮蒙面，高约一米，径一端0.4米，另一端0.5米，出土时蒙面已朽，但鼓腔内仍可见散落的鳄鱼皮。

自商代后，鼓有多种形制，1977年在湖北崇阳出土一件晚商至西周早期的铜制贲鼓，可能是仿牛皮制作，形如贲字，鼓面条纹清晰，工艺精美。

1960年和1975年，在云南祥云大波那和楚雄万家坝出土了16件战国时期的铜鼓，这是迄今所见年代最早的少数民族铜鼓。

后来发展到鼓身下有鼓座，鼓身上有羽毛作为装饰，以动物皮革作为膜面，有代表性的实物如湖北江陵望山一号楚墓的虎座鸟架鼓。曾侯乙墓也出土悬鼓。

鼓出现在原始时代。自汉以来，鼓的形制多样，用途甚广，广泛流传。

在汉代兴起的鼓吹乐中，鼓占有非常重要的地位。公元4世纪时，又有腰鼓、齐鼓、羯鼓、达卜等流行。

隋九部乐和唐十部乐中所用到的就有节鼓、檐鼓、都昙鼓、毛员鼓、答腊鼓、鸡娄鼓、连鼓和桴鼓等10余种，此时并出现了一批优秀的鼓乐演奏者。

宋时在民间某些器乐合奏或供统治阶级享乐的教坊乐部中，鼓都是必不可少的。同时在西南少数民族地区又有铙鼓流行，明清以来，随着戏曲及其他民间音乐的进一步繁荣，鼓类乐器也相应地得到了发展。

在古代，鼓不仅用于祭祀、乐舞，它还是打击敌人、驱除猛兽的号角和武器，并且是报时、报警的工具。古代常把鼓作为一项最隆重的礼仪。随着社会的发展，鼓的应用范围更加广泛，民族乐队、民间器乐合奏、各种戏剧、曲艺、歌舞、喜庆集会和劳动竞赛等，都离不开鼓类乐器。

ประเภทของกลอง 鼓的种类

กลองของจีนในปัจจุบันมีรูปแบบ ลักษณะแตกต่างกันมาก แบ่งได้เป็น 现代中国鼓类乐器多种多样，细分为：

腰鼓	เยาถู่ (กลองเอว)
狼涨	หลางจ่าง (กลองยาว)
羯鼓	เจี่ยถู่ (กลองเผ่าเจี่ย)
渔鼓	หยวีถู่ (กลองประมง)
点鼓	เตี้ยนถู่ (กลองเคาะ)
同鼓	ตงถู่ (กลองตุ้ม)
排鼓	ผายถู่ (กลองแถว)
战鼓	จ้านถู่ (กลองศึก)
花盆鼓	ฮวาเฟินถู่ (กลองกระถาง)
大堂鼓	ต้าถั่งถู่ (กลองห้องพระโรง)
书鼓	ชู่ถู่ (กลองขับลำ)
板鼓	ป๋านถู่ (กลองกระดาน)
琴鼓	ฉินถู่ (กลองพิณ)

กลองหลางจ่าง 狼涨

กลองหลางจ่าง เรียกอีกชื่อว่า กลองหลางถู่ นิยมแพร่หลายแถบมณฑลฝูเจี้ยน เดิมทีเป็นกลองในกลุ่มกลองเอวแคบ รูปร่างเหมือนกับกลองยาวของเกาหลี และกลองเฟิงถู่ของชนกลุ่มน้อยเผ่าจ้วง ลำตัวกลองทำด้วยไม้ ความยาว 70 เซนติเมตรโดยประมาณ ตรงกลางคอดเล็ก ปลายทั้งสองด้านเป็นส่วนของปากกลองบานกว้างออก ภายในกลองทั้งลำตัว หน้ากลองทั้งสองด้านึงด้วยหนังวัว เส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากลอง 30 เซนติเมตร ใช้หวงโลหะเป็นตัวยึดหน้ากลอง ใช้เชือกจิ้งจิ้งหน้ากลองทั้งสองด้านเข้าด้วยกัน ใช้ไม้หรือมือตีกลอง นิยมบรรเลงในวงดนตรีพื้นเมือง “หลงชุย” ของมณฑลฝูเจี้ยน วงดนตรีฝูโจวสี่อู่อาน และใช้ประกอบการแสดงอุปรากรพื้นเมืองฮกเกี้ยน

狼涨：又名“狼鼓”。流行于福建地区。狼涨源于古代细腰鼓类乐器，形制与朝鲜族长鼓、壮族蜂鼓相似。鼓身木制，全长约 70 厘米左右，中部细小，两端粗大而中空，两面蒙牛皮，鼓面直径 30 厘米左右，鼓皮装于金属圆环上，由绳索穿系绷紧。用木槌敲击或用手拍击发音，用于福建地区“笼吹”、“福州十番”等器乐合奏和 闽剧伴奏。

กลองเตียนกู่ 点鼓

กลองเตียนกู่ เรียกอีกชื่อว่า หวายกู่ นิยมแพร่หลายแถบเมืองซูโจว หนานจิงในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 รูปร่างกลมแบน ขอบกลองทำจากไม้เชื่อมุ่หรือไม้เนื้อแข็งชนิดอื่นๆ ส่วนกลางป่องขึ้นเล็กน้อย ริมขอบกลองต่ำลง เส้นผ่าศูนย์กลางกลอง 18 เซนติเมตร หน้ากลองจึงด้วยหนังวัวทั้งสองด้าน ใช้หมุดยึดขอบหนังกับตัวกลองให้แน่น ไม้ตีทำเป็นค้ำยาว เรียว ทำจากไม้แดงหรือไม้ไผ่

การบรรเลง ผู้ตีวางกลองในแนวตั้งไว้บนเข่าขวา หันหน้ากลองไปด้านหน้า ใช้อุ้งมือขวา ประคองกลองด้านบนให้มั่น ใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนางตีกระทบบริเวณริมกลอง ส่วนมือซ้ายถือไม้ตีเป็นจังหวะ ใช้ประกอบการบรรเลงกลองสิบหมู่ การขับเพลงคุณชาน เวลาบรรเลงจะตีจังหวะละครึ่งเพื่อเป็นการควบคุมจังหวะการขับลำ

点鼓：又称“怀鼓”。16 世纪初就已流行于苏南地区。呈扁圆形，鼓框用色木等硬质木材制作，中间微高，边缘渐低，鼓腔直径约 18 厘米，两面蒙以牛皮，用密排鼓钉绷紧。鼓槌用红木或竹制成，称为签子。

演奏时，奏者将鼓的一边直立在右膝上，鼓的一面朝前，右手腕部压住鼓的上方边缘，使之固定，同时用右手的拇指、食指、中指和无名指执鼓槌敲击。左手持板击节。用于“十番鼓”器乐合奏或昆曲清唱伴奏，一般是每拍敲一下，起掌握节奏作用。

กลองเอว 腰鼓

กลองเอว ตำนานกล่าวว่ามีการพัฒนาการมาจากกลองฝ่าเจี๋ย เริ่มเป็นที่นิยมแพร่หลายในคริสต์ศตวรรษที่ 4 ในสมัยถังใช้กลองเอวในกิจกรรมต่างๆ กัน จึงมีชื่อเรียกต่างกันไปด้วย ที่เรียกว่า กลองเอว เพราะเวลาตีจะเขว่นไว้ที่เอว บ้างเรียกว่า เจิ้งกู่ (กลองตรง) หรือเรียกว่าเหอกู่ (กลองคู่) ในสมัยหมิงและชิง การละเล่นพื้นเมืองหลายแห่งล้วนนิยมใช้กลองเอวประกอบ เช่น ฟังหยางฮวา กู่ (กลองดอกไม้วังหยาง) ฮวา กู่ เต็ง (โคมไฟกลองดอกไม้วัง) ฮวา กู่ ชี (ละครกลองดอกไม้วัง) ล้วนใช้กลองเอวประกอบทั้งสิ้น และเริ่มพัฒนารูปร่างเป็นมาตรฐานอย่างในปัจจุบัน

รูปร่างกลองเอวเป็นรูปทรงกลมรี อ้วนกลาง ปลายทั้งสองด้านคอด ปากทั้งสองข้างจึงด้วยหนัง ถ้าตัวกลองฝั่งห้วงสองวง เป็นที่สำหรับร้อยเชือกเขว่นไว้ที่เอว มือสองข้างถือไม้ตีสลับกัน

เป็นจังหวะ มีเสียงคังกังวาน ใช้เป็นทั้งเครื่องให้จังหวะและเป็นอุปกรณ์ในการเดินรำในคราวเดียวกัน สร้างบรรยากาศครึกครื้น สนุกสนานรื่นเริง

腰鼓: 相传由羯鼓演变而来，公元四世纪开始流行，唐代腰鼓因演奏中的作用不同，称为“正鼓”或“和鼓”。明代以来，“凤阳花鼓”、“花鼓灯”和淮北“花鼓戏”中多用到腰鼓，并逐渐演变为现在的形式。

腰鼓形似圆筒，两端略细，中间稍粗，两端蒙皮，鼓身有两支铁环，用带子悬挂在腰间，两手各执一木槌敲打，腰鼓无固定音高，音响清亮，既可用作伴舞乐器，也可作为舞蹈道具，表现欢快热闹的情景，是腰鼓队的主要乐器。

กลองเจี๋ยกู่ 羯鼓

กลองเจี๋ยกู่ เดิมทีเป็นที่นิยมแถบภาคตะวันตกของจีน เผยแพร่เข้าสู่ตอนกลางของประเทศจีนในยุคหนานเป่ย์ ในสมัยถึงเป็นเครื่องดนตรีที่มีความสำคัญมาก ถ้าตัวกลองวางไว้บนชั้นไม้ตามแนววางกับคู่ตี ใช้ไม้ตีกลองทั้งสองหน้าให้เกิดเสียง สามารถตีจังหวะรัวได้อย่างรวดเร็ว ถือเป็นเครื่องดนตรีหลักที่สำคัญที่สุดในวงดนตรีกุยจือ (กุยจือเป็นชื่อเมืองโบราณทางภาคตะวันตกของจีน ปัจจุบันคือเขตปกครองตนเองเว่ยอูร์ ภาษาบาลีเรียกชื่อเมืองนี้ว่า Kucina) ในสมัยราชวงศ์ถัง พระเจ้าถังเสวียนจงเชี่ยวชาญการตีกลองเจี๋ยกู่มาก เวลาซ้อมแต่ละครั้ง ตีกลองแตกไปหลายใบ

羯鼓: 原流行于西域地区，南北朝时传入中原，大约于公元四世纪时开始流行。唐时成为主要演奏乐器，演奏时一般横放在木座上，用两根鼓杖敲击，速度可以很快。是当时龟兹乐队的特性乐器之一。唐玄宗擅击羯鼓，练习时敲坏的羯鼓就有四大柜。

กลองประมง 渔鼓

กลองหยวิกู่ เรียกอีกชื่อว่า “จู่กู่” (กลองไม้ไผ่) หรือ “เต้าถั่ง” เครื่องดนตรีชนิดนี้มีมาตั้งแต่สมัยชังใต้ กลองหยวิกู่ในปัจจุบันทำจากกระบอกไม้ไผ่ มีขนาดความยาว 65 – 100 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 13 เซนติเมตร ปลายกระบอกคลุมด้วยหนังหมูหรือหนังวัว เวลาบรรเลงมือซ้ายถือกลอง มือขวาตี เป็นเครื่องดนตรีประกอบศิลปะการแสดงพื้นเมืองหลายชนิดเช่น เต้าฉิง(เพลงเต้า) หยวิกู่ (เพลงหยวิกู่) และจู่ฉิน(ระนาดไม้ไผ่)

渔鼓: 渔鼓又称“竹琴”或“道筒”，南宋时已有这种乐器。现代使用的渔鼓，是在长65~100厘米、直径13厘米左右的竹筒上，一端蒙以猪皮或羊皮而成，演奏时，左手竖抱渔鼓，右手拍击，是民间曲艺“道情”、“渔鼓”和“竹琴”的主要伴奏乐器。

กลองงู่ 同鼓

กลองงู่ เป็นกลองขนาดใหญ่ที่นิยมใช้แพร่หลายทั่วไป จัดเป็นหนึ่งในกลองถึงคู่ (กลองห้องพระโรง) นิยมแถบเมืองสุโขทัย หนานจิง กลองงู่รูปทรงกระบอกป่องกลางรอบเอว สูง 60 เซนติเมตร นิยมทำจากไม้ซุงมู (ไม้ต้นสวรรค์จีน) ไม้เซ่อ ไม้ฮว่า หรือไม้หยาง จึงหน้าด้วยหนังวัว ทั้งสองข้าง เส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากลองยาว 50 เซนติเมตร กลางลำตัวกลองฝังห่วง 3 ห่วง ใช้ร้อยสายยึดกับชั้นวาง หรือใช้แขวน

การบรรเลง จะวางกลองไว้บนชั้นไม้สามขา ใช้ไม้ตีสองด้าม ทำจากไม้แดงหรือไม้เนื้อแข็งชนิดอื่น ๆ ใช้บรรเลงประกอบดนตรี การแสดง การละเล่นพื้นเมือง รวมไปถึงเทศกาลรื่นเริงต่างๆ บรรเลงร่วมกับโหม่งและกลองอื่นๆ เพื่อสร้างบรรยากาศครึกครื้น ในการบรรเลงประกอบวงกลองโหม่งสามารถใช้วิธีแขวนกับตัวผู้บรรเลง การตีมีวิธีการและจังหวะที่หลากหลาย เช่น ตีเดี่ยว ตีคู่ ตีรัว ตีกด ตีกลางหน้ากลอง ตีริม ตีขอบ ตีไล่รัวจากใจกลางกลองขยายออกริมเป็นต้น เทคนิควิธีการตีที่แตกต่างกันนี้สามารถให้เสียงที่มีอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างกันมากมาย

ในวงกลองประสมสิบหมู่ ชื่อภาษาจีนเรียกว่า “สื่อฟานกู่” หรือเรียกอีกชื่อว่า “สื่อฟานหลั่วกู่” (วงกลองโหม่งสิบหมู่) กลองงู่และกลองป่านกู่ใช้ผู้บรรเลงคนเดียวตีกลองสองใบ วิธีการตีล้าลึกยิ่งนัก จังหวะหนักหน่วง แผลวเบา รัวกระชั้น จนเป็นจังหวะที่เป็นแบบแผนของการตีกลองที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

同鼓：民间流传的较大型的鼓类乐器。堂鼓之一种。广泛流行于苏南一带。同鼓的鼓身呈桶形，中间略宽，鼓高约 60 厘米，多用椿木、色木、桦木或杨木制作，两面蒙以牛皮，鼓面直径约 50 厘米。鼓身中部装有 3 个鼓环，用以穿系鼓带或作悬挂之用。

演奏时，将同鼓悬空挂于木制三脚架上，以红木或其他硬质木料制作的双槌敲击。用于民间器乐合奏、舞蹈、戏曲伴奏和喜庆节日里群众性的锣鼓队。在锣鼓队行进时可系带悬挂在身上演奏。奏法有单打、双打、滚击、闷击等技巧。敲击鼓心、鼓边、鼓框，由鼓心逐渐向鼓边去奏，或由鼓边逐渐向鼓心敲击，均可取得不同的音色变化。

在器乐合奏“十番鼓”、“十番锣鼓”中，同鼓与板鼓由一人兼奏，击鼓技巧尤为繁复，用轻重击、轻重滚、连滚带击或多种奏法的交互组合使用，可以演奏出风格迥异的鼓段（或称“鼓牌子”）。

กลองผ่ายกู่ 排鼓

กลองผ่ายกู่ หรือกลองซุด เป็นกลองที่สร้างขึ้นใหม่ที่สุดของจีน นับจากหลังจากยุคปลดปล่อยเป็นต้นมา ช่างผลิตเครื่องดนตรีของจีนได้ศึกษาวิจัยเครื่องดนตรีทั้งในและต่างประเทศ

มากมาย และสร้างกลองชุดขึ้นมาโดยได้รูปแบบมาจากกลองต่ำดังและกลองเอว รูปร่างสวยงาม เสียงที่ได้ไพเราะหลากหลาย แต่ยังคงเอกลักษณ์เสียงดนตรีของจีนไว้ เป็นที่นิยมชมชอบในวงดนตรีจีนทั่วไป ใช้ประกอบการบรรเลงเครื่องดนตรีอื่นๆ ใช้ประกอบการละเล่นพื้นเมือง การเต้นรำ ตลอดจนในสถานบันเทิงสมัยใหม่ก็นิยมใช้บรรเลงดนตรีปัจจุบันด้วย

กลองชุดปกติแล้วประกอบด้วยกลองขนาดเล็กใหญ่ที่มีเสียงสูงต่ำต่างกันจำนวน 5 ใบ เส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากลองบนล่างเท่ากันทั้งสองหน้า ตรงกลางลำตัวอ้วน กลองแต่ละใบมีเสียง 2 เสียงต่างกัน กลอง 5 ใบสามารถตีเสียงที่แตกต่างกันได้ถึง 10 เสียง ที่หน้ากลองแต่ละหน้ามีชุดปรับเสียง ซึ่งสามารถปรับได้สี่ถึงห้าเสียง และยังสามารถปรับเสียงตามความต้องการใช้งานได้อีกด้วย ตัวกลองวางไว้บนชั้นที่ทำขึ้นเป็นพิเศษ ด้านบนเป็นแอ่งวางกลอง ด้านล่างทำเป็นขาสามแฉก สามารถยกสูง หดต่ำได้ ในการบรรเลงจะวางกลองเรียงเป็นหน้าเดียว หรือเป็นรูป 八 บ้างตั้งเป็นรูปครึ่งวงกลม หน้ากลองเอียง 15—45 องศา ผู้ตีสามารถยืนตี นั่งตี ตีข้าง ตีเอียง สามารถตีรัว ตีสลับกลองแต่ละตัวได้

เสียงกลองชุดให้ความรู้สึกร้อนแรงฮึกเหิมหนักแน่น เสียงต่ำและกลางฟังดูยิ่งใหญ่มีพลัง อันเป็นเอกลักษณ์ของเสียงกลองต่ำดัง ซึ่งกลองชุดยังคงรักษาไว้ได้เป็นอย่างดี แต่ขณะเดียวกันก็ยังมีเสียงนุ่มนวล ฟังสบาย ด้วยเหตุที่มีเสียงที่หลากหลาย จึงเหมาะอย่างยิ่งในการนำไปใช้ในวงดนตรีพื้นเมืองขนาดใหญ่ เหมาะสำหรับการบรรเลงเพื่อสร้างบรรยากาศที่ครึกครื้น โอ้อ่า ยิ่งใหญ่และเร่าร้อน

排鼓：我国鼓类乐器中的新品种，解放后，我国乐器工人和音乐工作者，总结国内外鼓类乐器技术经验，根据民间常用的中型堂鼓和腰鼓改革而成，造型美观，音色丰富多变，具有民族风格，已成为民族乐队中的重要乐器，广泛用于器乐合奏、地方戏曲和歌舞伴奏。在一些歌舞厅经常看到的”架子鼓“也就是排鼓。

排鼓一般由 5 个大小不同、发音高低有别的鼓组成一套。每个鼓的两面外径相同而内径不一，可发出两个音高不同的音，共可发出 10 个不同的音。鼓的两面都装有调音设备，调音的幅度一般可达四度或五度，并可根据实际需要定音。鼓身固定在一个特制的鼓架上，鼓架上端为 U 型的叉架，中间为套管制成的立柱，下端为三角架。立柱可上下伸缩，以使鼓身随着演奏者的需要升降，鼓身装在叉架上，便于翻转进行音高选择。演奏时，排鼓多摆成一字形、八字形、半圆形或弧形。鼓面可倾斜 15~45 度，可供立击、坐击、侧击或斜击，可以进行拍击、轮击和交叉击等。

排鼓发音激烈、跳荡，中、低音宽厚雄伟，高音坚实有力，既保持了堂鼓的风格，又具有圆润、抒情的特点。由于具有不同音高、音色及轻重的变化，所以最适于大型民族乐队使用及鼓乐独奏，是一种色彩性的乐器。除可集群使用外，还可根据不同的需要，选择其音色和性能，单独抽出来用于地方戏曲和器乐合奏。它善于表现热烈欢腾的情绪，有丰富多彩的音响效果。

กลองจ้านกู่ 战鼓

กลองจ้านกู่ รูปร่างภายนอกเหมือนกับกลองใหญ่ แต่ลำตัวกลองเตี้ยและสั้นกว่า จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างว่า “กลองแบน” ภาษาจีนออกเสียงว่า เปี่ยนกู่ มีเสียงต่ำกว่ากลองถึงกู่ แต่ก้องกังวานกว่า ในอดีตใช้เป็นเครื่องดนตรีในศาสนา ปี ค.ศ. 1723 คือช่วงที่สร้างพระราชวังยงเหอ ได้เก็บรักษากลองแบนไว้ 1 ลูก หน้ากลองขนาดกว้าง 1 เมตร ลำตัวสูงเพียง 20 เซนติเมตร ปัจจุบันใช้ประกอบการดนตรี การละเล่น เต็มรั้วพื้นเมือง รอบกองไฟ กายกรรม และวงโหม่งกลอง

战鼓：外形与大鼓相似，仅鼓身较低矮，故又有“扁鼓”之称。发音比堂鼓低，但很响亮。过去曾用于宗教音乐，在 1723 年建立的北京雍和宫里，藏有一面直径 1 米左右，鼓身仅高 20 厘米的扁鼓。如今主要用于民间器乐合奏、舞蹈、灯会、杂技团和锣鼓队。

กลองฮวาเฟินกู่ 花盆鼓

กลองฮวาเฟินกู่ ด้วยรูปร่างที่มีหน้ากลองกว้าง ปลายกลองแคบลักษณะคล้ายกับกระถางดอกไม้ จึงตั้งชื่อกลองนี้ว่า “กลองกระถางดอกไม้” (คำว่าฮวาเฟินในภาษาจีนหมายถึงกระถางดอกไม้) บ้างก็เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “หนานถึงกู่” นอกจากนี้ยังมีบางแห่งที่รูปร่างเหมือนอ่างจึงเรียกชื่อว่า “กลองอ่าง” ก็มี (ภาษาจีนออกเสียงว่า กังกู่) ปัจจุบันนิยมใช้ประกอบการแสดงงิ้วปักกิ่ง การระบำ ละเล่นพื้นเมืองทั่วไป และใช้ประกอบการบรรเลงเครื่องดนตรีต่างๆ

ลำตัวกลองสูง 60 เซนติเมตร หน้ากลองด้านบนมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 57 เซนติเมตร ส่วนหน้ากลองด้านล่างเล็กครึ่งหนึ่ง มีเส้นผ่าศูนย์กลาง 28.5 เซนติเมตร รอบลำตัวกลองวาดรูปศิลปะพื้นบ้านด้วยสีทอง กลองวางไว้บนชั้นทำด้วยไม้ที่มีรูปร่างเหมือนกับลำตัวกลอง นิยมทำจากไม้ซุนมู่ (ไม้ต้นสวรรค์จีน) ไม้หยางมู่ และไม้หลิว หน้ากลองจึงด้วยหนังควาย แต่ที่นิยมใช้เป็นหนังกลองด้านบนคือหนังบริเวณหลังควาย การบรรเลงกลองกระถางดอกไม้ใช้ไม้ตีลงที่หน้ากลองด้านบน เสียงกลองทุ้มลึก หนักแน่น แต่นุ่มนวลกว่ากลองถึงกู่ และยังสามารถตีให้เกิดเสียงสูงต่ำต่างกันได้อีกด้วย

花盆鼓：因鼓面大、鼓底小、状如花盆而得名。由堂鼓演变而来，也称“南堂鼓”。由于形状似缸，还有“缸鼓”之名。现已广泛用于京剧等各种地方戏剧和歌舞伴奏、器乐合奏及独奏。

花盆鼓的鼓身高 60 厘米，鼓上面直径 57 厘米，鼓的下皮比上皮小一倍，直径为 28.5 厘米，鼓身周围绘有民族风格的金色云龙图案，形象维肖，栩栩如生。并附用特制的鼓架。鼓身多用椿、杨或柳木制作，经车旋而成。鼓皮

用水牛皮或旱牛皮，但上面鼓皮以用牛的脊背皮为好。演奏花盆鼓时，以木槌敲击上面鼓皮而发音，音色低沉、雄厚，比堂鼓柔和，并可奏出不同的音调。

กลองต่ำถัง 大堂鼓

กลองต่ำถัง เป็นกลองขนาดใหญ่ ลำตัวกลองนิยมทำจากไม้ซุงมู ไม้เซ่อมู ไม้ฮวามู และ ไม้หยางมู เนื่องจากหน้ากลองมีความกว้างมาก นิยมใช้หนังควายจึงหน้ากลองทั้งสองหน้า หน้ากลองทั้งสองด้านมีขนาดเท่ากัน การบรรเลงวางกลองไว้บนขาตั้งที่ทำด้วยไม้ ใช้ไม้กลองที่ทำด้วย ไม้เนื้อแข็งตีให้เกิดเสียง เสียงกลองโอบอ้า ยิ่งใหญ่ ทุ่มลึก ใช้บรรเลงวงดนตรีต่างๆ การเดินรำ และการแสดงพื้นบ้านทั่วไป และที่สำคัญใช้เป็นกลองหลักชิ้นหนึ่งในวงโหม่งกลอง

ในสมัยโบราณ กลองที่มีขนาดใหญ่มีไว้สำหรับตีบอกเวลา ใช้ในการบูชา พิธีกรรมและการทหาร กลองที่ใช้ตีบอกเวลาเรียกชื่อว่า “เจี้ยเจินกู่” (กลองเผ่าอรุณ) มักตั้งไว้บนหอกลองสูง ดังเช่นกลองที่อยู่บนหอกลองที่ปักกิ่งสร้างในสมัยราชวงศ์ชิง ใช้เพื่อตีบอกเวลามาตรฐาน เส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากลอง 1.5 เมตร ด้วยขนาดของกลองที่มีขนาดใหญ่นี้เอง จึงได้รับขนานนามว่า “ราชาแห่งกลอง” การบอกเวลาในทุก ๆ ชั่วโมงในเวลากลางวัน เสียงกลองบนหอกลองร่ำดัง กระหึ่ม เสียงต่ำทุ่มและหนักแน่นของกลองดังกึกก้องไปทั่วทั้งเมือง จนกระทั่งปี 1915 เกิดมีนาฬิกาขึ้นใช้บอกเวลา หอกลองและกลองจึงกลายเป็นเพียงตำนานและพิพิธภัณฑ์ที่รอคอยการมาเยือนของผู้คนเท่านั้น ที่แทนฟ้าเทียนถาน ณ กรุงปักกิ่ง ก็มีกลองใหญ่ที่สร้างขึ้นในสมัยราชวงศ์ชิง เก็บรักษาไว้ ขนาดกลองมีหน้ากว้าง 1.5 เมตร สูง 2 เมตร ใช้ตีในพระราชพิธีบวงสรวงของฮ่องเต้เท่านั้น

ไม้กลองทำจากไม้เนื้อแข็งด้ามใหญ่ การบรรเลงใช้ไม้ตีลงบนหน้ากลอง ตีลงกลางหน้ากลองให้เสียงต่ำและหนัก หากตีเข้าขอบไปเรื่อยๆ เสียงจะค่อยๆ แล่ลมขึ้นแต่แข็งแรงและหนักแน่น ด้วยเหตุนี้การบรรเลงกลองใหญ่ชนิดนี้จึงใช้วิธีการตีหลายๆ จุดเพื่อสร้างเสียงที่หลากหลาย วิธีการตีก็มีหลายรูปแบบ เช่น ตีเดี่ยว ตีคู่ ตีรัว ตีเก็บ ตีกด ตีจุด ตีเขย่าเป็นต้น หน้ากลองที่มีขนาดใหญ่สามารถตีเสียงตั้งแต่เบาจนถึงหนักได้อย่างชัดเจน แสดงออกถึงพลังอันมหาศาล สร้างบรรยากาศและประกาศศักดิ์ศรีก้องกังวานไกล เสียงกลองกลมกลืนกับเครื่องดนตรีและวงดนตรีอื่นๆ ได้อย่างดี ใช้เติมเต็มเป็นเครื่องดนตรีกลุ่มเสียงต่ำในวงดนตรีขนาดใหญ่ สามารถใช้เล่นบรรเลงเดี่ยวก็ได้ และในการแสดงละครยังใช้เป็นเสียงสัญลักษณ์แทนเสียงฟ้าผ่า และพลุไฟด้วย

大堂鼓：鼓类乐器中形体较大者，多使用椿木、色木、桦木和杨木等制作鼓身，因鼓面较大，鼓皮多使用水牛皮。在鼓身上下蒙以两块面积相同的牛皮而成，平常置于木架上用两个鼓捶演奏。大鼓发音低沉而雄厚，主要用于器乐合奏、舞蹈和戏曲伴奏，也是锣鼓队中的主要乐器。

古代，大鼓多用于报时、祭祀、仪仗或军事。作为报时的大鼓又称“戒晨鼓”，常放置在城池的鼓楼之上。北京鼓楼上的大鼓制于清代，是专门作为公共报时用的。鼓面直径达 1.5 米，曾有“鼓王”之称。每到夜间报更时分，钟鼓楼上钟鼓齐鸣，低沉的鼓声传播全城。直到 1915 年钟表普遍使用后，它才成为供人们观赏的文物。在北京天坛，也藏有一面清代制造的大鼓，面径 1.5 米，高约 2 米，是过去皇帝祭天时才使用的。

大鼓由两根较粗的木槌敲击发音，鼓的中心发音较低而深厚，越向边缘声音则越高而坚实。由于从中心到边缘各圈的音色不同，演奏时可利用这些变化来丰富它的表现力。演奏方法有单击、双击、顿击、闷击、压击、摇击和滚奏等。大鼓鼓面较大，音量能从很弱到很强，力度变化很大。对情绪和气氛的渲染能起很大的作用。音响能与乐队融合，可加强乐队的低音。它还可以独奏或作为效果乐器使用，模仿雷声、炮声。

กลองซู่ 书鼓

กลองซู่ ในภาษาจีนคำว่า ซู่ แปลว่าหนังสือ กู่ แปลว่ากลอง ชื่อกลองชนิดนี้ได้มาจากการใช้งานของกลองนั่นเอง คือใช้ตีประกอบการขับลำ ซู่กู่จึงหมายถึงกลองขับลำ รูปร่างของกลองมีรูปทรงกลมแบน จึงหนังสือหน้า หน้ากว้าง 22 เซนติเมตร สูง 8.5 เซนติเมตร เสียงต่ำกว่ากลองถึงกู่ แต่ดังกว่า ใช้นับเลขประกอบการขับลำ ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงภาคเหนือโดยเฉพาะ และยังนิยมใช้นับเลขประกอบการแสดงพื้นเมืองในหลายๆ ท้องที่อีกด้วย ใช้นับนิ้วตามยาวอันเดียว ตีลงบนหน้ากลองให้เกิดเสียงดัง กลองซู่วางไว้บนชั้นไม้ที่ทำเป็นขาสูง มักใช้ร่วมกับแผ่นไม้ฮวาหลี ผู้แสดงขับลำมือซ้ายถือฮวาหลี มือขวาถือไม้ตีกลอง

书鼓：鼓身呈扁圆形，两面蒙皮，鼓面直径 22 厘米，鼓身高 8.5 厘米，发音较堂鼓低，但很响亮，专用于北方说唱音乐“大鼓书”等各种鼓书伴奏，也适用于各地的曲艺演唱和鼓书伴奏。用单箭演奏高 50 厘米左右，说唱演员左手执书板或梨花片，右手执鼓箭击鼓。

กลองป่านกู่ 板鼓

กลองป่านกู่ นิยมใช้นับเลขร่วมกับพายน่าน (กรับ) โดยใช้ผู้นับเลขคนเดียวกัน มือหนึ่งตีกลอง มือหนึ่งเขย่ากรับ จึงเรียกกลองนี้ว่า ป่านกู่ ตามชื่อพายน่าน นอกจากนี้ยังมีชื่อเรียกเป็นอย่างอื่นอีก เช่น “ตันผี” หมายถึง หน้าเดียว เนื่องจากเป็นกลองที่ขึงหนังหน้าเดียว หรือชื่อ “ป่านกู่” เพราะแต่เดิมใช้ในละครที่เรียกชื่อว่า ซี่ป่าน ใช้เป็นกลองหลักนำในวงดนตรีประกอบการแสดงของจีน เริ่มมีใช้ในสมัยราชวงศ์ถัง ในวงดนตรีซิงเยว่ ในขณะนั้นเรียกชื่อว่า “เจียกู่” (กลองจิ้งหะ)

รูปร่างกลองป้านกุ่มีลักษณะเด่นพิเศษ มีเสียงดังกังวานพัฒนาขึ้นพร้อมกับศิลปะการแสดงในสมัยหมิงและชิง สืบทอดมาจนปัจจุบัน นิยมใช้ทั่วไปในวงดนตรีประกอบการแสดงพื้นเมืองต่างๆ เช่น การขับลำเพลงคุณชาน (คุณจิว) อุปรากรปักกิ่ง อุปรากรผิงจิว อุปรากรกวางตุ้ง อุปรากรฮั่นจิว เพลงขับลำเหอเป่ย์ เพลงขับลำชานตง เพลงขับลำसानซี ทั้งยังสามารถใช้บรรเลงเดี่ยว เช่น วงดนตรีเครื่องเป่า เครื่องดีของเมืองซูโจว หนานจิง หน้าที่ในวงดนตรีของกลองชนิดนี้คือเป็นตัวนำหรือเคาะจังหวะหลักของเพลง ใช้ในการแสดงงิ้วปักกิ่ง เมื่อตัวแสดงออกเวที การขับร้อง การเปลี่ยนฉาก นอกจากจะประโคมด้วยเครื่องดนตรีอื่นๆแล้ว จำเป็นต้องใช้กลองป้านกุ่มี เคาะบรรเลงร่วมกับพายป้าน(กรับ) เป็นจังหวะลือไปกับกลอง โหม่ง สร้างบรรยากาศและใช้เป็นสัญลักษณ์ของตัวละครแต่ละตัว

ป้านกุ่มีเป็นกลองหน้าเดียวที่มีขนาดเล็ก สั้น ลำตัวกลองทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้เซอ่มู๋ ไม้ฮวามู๋ ไม้หวายมู๋ ไม้ซังมู๋ ไม้โย้วมู๋ โดยใช้ไม้แผ่น 5 แผ่นประกบกันเป็นตัวกลอง เส้นผ่าศูนย์กลางหน้ากลอง 25 เซนติเมตร ส่วนที่ตีแล้วเกิดเสียงกลองคือบริเวณ 5 – 10 เซนติเมตรจากศูนย์กลาง ออกกลองเป็นรูป 八 ขอบกลองสูง 3.5 เซนติเมตร จึงหน้ากลองด้วยหนังวัว คลุมทั้งหน้ากลองมาจนถึงขอบด้านล่างของกลอง ส่วนนอกกลองที่หนังเป็นบริเวณที่ดีให้เกิดเสียง เสียงสูงหรือต่ำของกลองป้านกุ่มีขึ้นอยู่กับขนาดของกลอง และความตึงหรือหย่อนในการึงหน้ากลอง เพื่อรักษาความตึงของหนัง จึงใช้หมุดยึดหนังจำนวนมาก ด้านล่างของกลองยังมีเหล็กม้วนยึดอีกชั้นหนึ่ง

การบรรเลงกลองป้านกุ่มี แขนกลองไว้บนชั้น หน้ากลองอยู่ในแนวขนานราบกับพื้น ใช้ไม้ตีตรงเรียกว่าที่ทำด้วยหวายหรือไม้ไผ่ บริเวณกลางกลอง ขอบกลองให้เสียงแตกต่างกัน ไม้ที่ใช้ก็มีส่วนทำให้เสียงกลองที่ได้มีความแตกต่างกันด้วย

板鼓：常与拍板由一人兼奏而得名，并有“单皮”（一面蒙皮）和“班鼓”（过去戏班专用）之称，是我国戏曲乐队中的指挥乐器。早在唐代（618～907）就已用于“清乐”中，那时称为“节鼓”。

板鼓构造独特，音色清脆。随着明、清戏曲艺术的发展。便世代相衍，流传至今，广泛用于昆曲、京剧、评剧、越剧、汉剧、豫剧、河北梆子、山东梆子、陕西梆子、山东柳子等地方戏曲伴奏和器乐合奏，也可以独奏（如苏南吹打中的快板鼓）。它在伴奏或合奏中，常常居于指挥和领奏地位。在京剧音乐中，凡人物出场、角色演唱、剧情变化，除用各种打击姿势及各种击音进行指挥外，还与拍板一起为唱腔打节奏，给锣鼓演奏增加花点，以及烘托舞台气氛和人物形象。

板鼓是形体矮小的单面鼓，鼓身用色木、桦木、槐木、桑木、榉木或柚木等硬质木料制作，由 5 块较厚木板拼合而成，鼓身直径 25 厘米，但绝大部分是木质板面，中间振动发音的鼓面仅有 5~10 厘米，鼓膛呈八字形，鼓边高 9.5 厘米。鼓皮用牛皮，张紧于整个板面直到底边为止。蒙皮的鼓膛部分又叫“鼓光”，是敲击发音部位。板鼓发音的高低，取决于鼓膛的大小和蒙皮的松紧。为保持鼓皮的张力，所钉鼓钉较多，并在底部箍以铁圈。

演奏板鼓时，将鼓吊于木架上，使用两根藤或竹制的鼓箭敲击，不仅鼓心、鼓边发音高低有别，而且因使用了点箭（用鼓箭点击鼓面）或满箭（用鼓箭平击鼓面），发出的音响也不同。

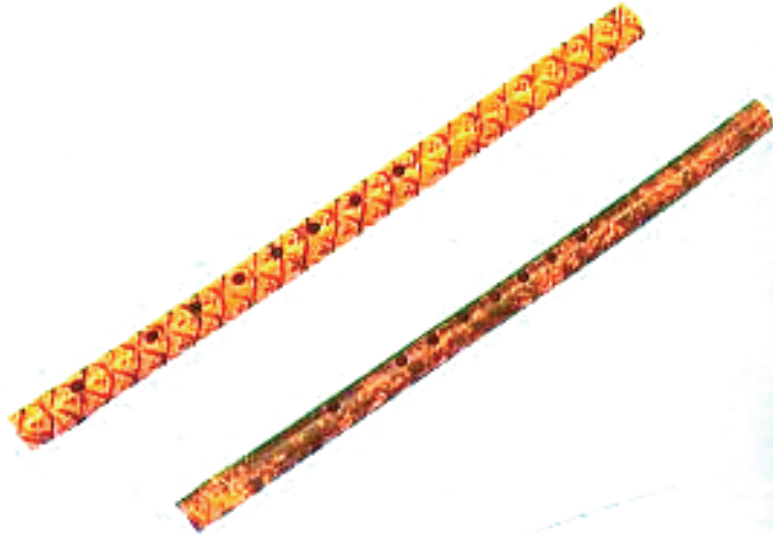
กลองพิน 琴鼓

กลองพิน คือกลองไม้ไผ่ที่สามารถบรรเลงทำนองเพลงได้ เป็นเครื่องดนตรีที่ได้แบบอย่างมาจากพินไม้ไผ่ที่เป็นผลงานการประดิษฐ์คิดค้นขึ้นของคณะดนตรีพื้นเมืองเสฉวน ประกอบขึ้นด้วยกระบอกไม้ไผ่ 16 ท่อน (บางที่ใช้ท่อพลาสติกก็มี) บนกระบอกไม้ไผ่แต่ละท่อนคลุมด้วยหนังวัวหรือหนังแกะ มัดไว้ที่ปากกระบอกไม้ไผ่ กระบอกไม้ไผ่แบ่งเป็น 2 ชุดแขวนไว้บนชั้น 2 แถว การบรรเลง ผู้บรรเลงถือไม้ตีทรงเรียวยาวสั้นติดลงบนหนัง มีเสียง เร – ฟา1 รวมทั้งหมด 16 เสียง เสียงที่ได้นุ่มนวล ชัดเจน สามารถใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงทำนอง และใช้เป็นเครื่องจังหวะก็ได้

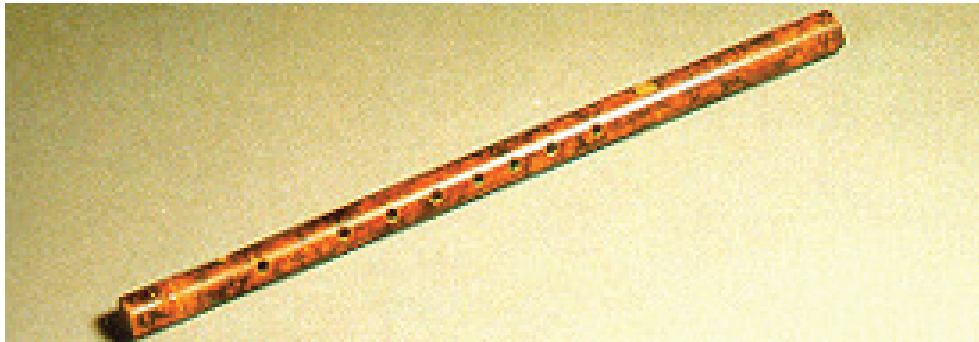
琴鼓：一种能够演奏旋律的渔鼓。它是成都民族竹管乐器业余研制组制成在四川民间曲艺“竹琴”的伴奏乐器启发下研制成功的，由 16 根长短不同的毛竹筒（或塑料筒）构成，每根竹筒上蒙以牛皮或羊皮，通过竹制固皮圈紧固在竹筒的上口。竹筒分两排置于木质琴架上。演奏时，奏者双手各执一支竹制琴箭击奏，发出由（D~f1）16 个音，音色柔润、清晰而明亮，既可用于器乐合奏或伴奏，也可用来单独演奏乐曲。

เครื่องดนตรีไทยประเภทเป่า 泰国吹奏乐器图

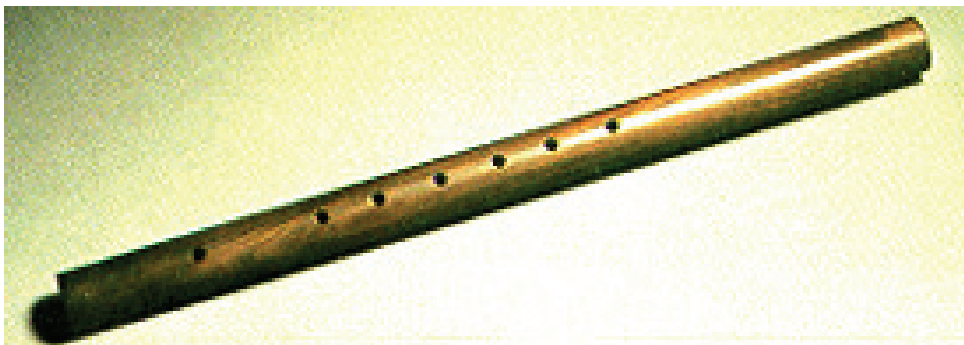
ขลุ่ยเพียงออ 中音箫

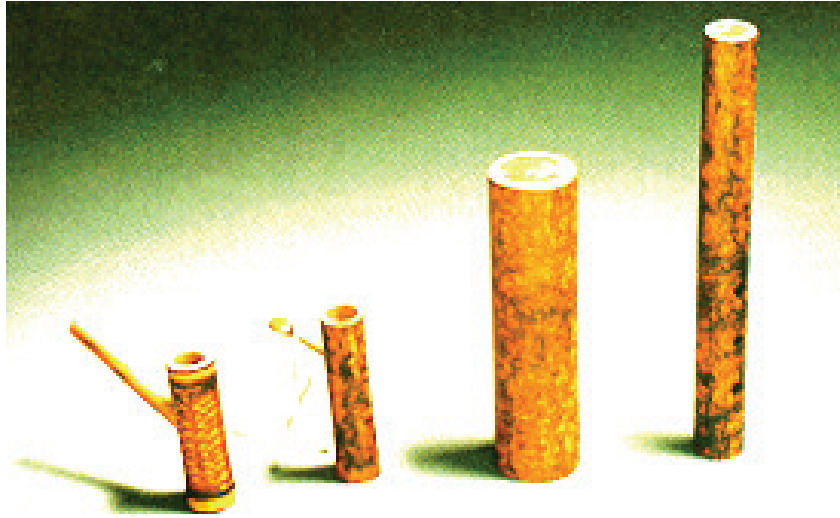
ขลุ่ยกรวด 格鲁瓦箫

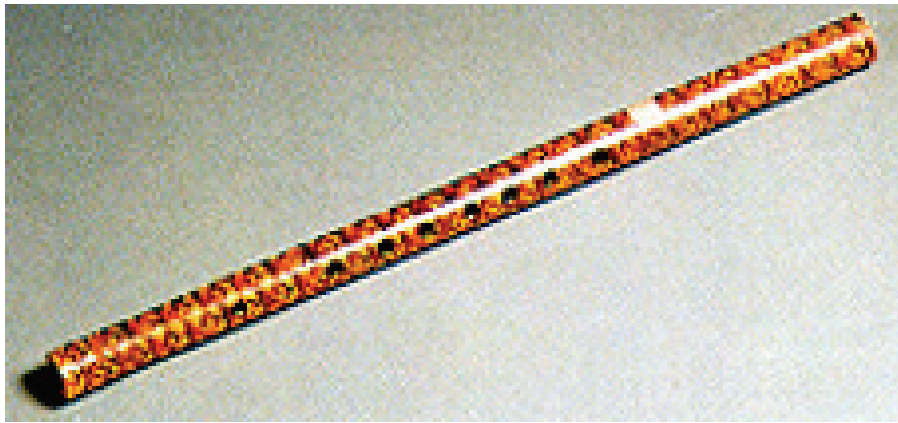
ขลุ่ยอู้ 低音箫

ขลุ่ยนก 鸟箫

ขลุ่ยหลีบ 高音箫

ปี่ฉน 唢呐

ปี่นอก ปี่กลาง ปี่ใน 大管 中管 小管

ปี่มอญ 孟式唢呐

ปี่ชวา 爪哇唢呐

เครื่องดนตรีจีนประเภทเป่า 中国吹奏乐器图

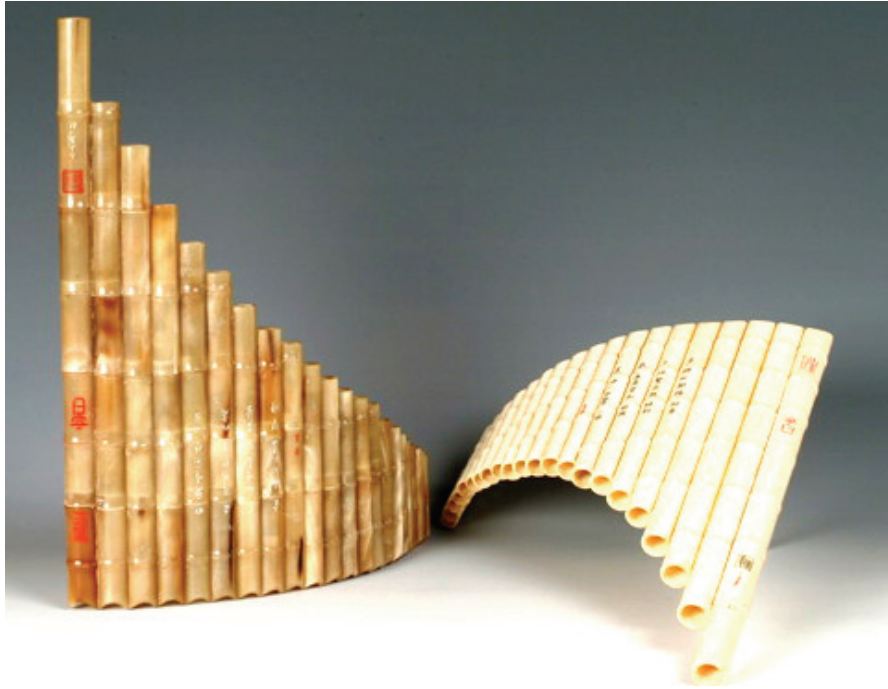
ตี๋จื่อ 笛子

เซียว 箫

ผายเขี้ยว 排箫

ขลุ่ยตี 口笛

ตั้งตี 侗笛

หูหูลูเซียว 葫芦箫

ซวิน 埙

โหว่เขี้ยว 口箫

สัวน่า 唢呐

โหวกว่าน 喉管

กว่านจือ 管子

ซวงกว่าน 双管

เซิง 笙

ฉ้อปา 尺八

ฉางเจียน 长尖

หยวี 筚篥

โหว่เลียน 口弦

ปาอู 巴乌

สังข์ 海螺

เขาวัว 牛角

ภาคที่ 6 เครื่องดนตรีประเภทเป่า

第六章：吹奏乐器

เครื่องเป่า เป็นเครื่องดนตรีที่ทำให้เกิดเสียงจากลมเป่า อุปกรณ์ดั้งเดิมได้จากวัสดุตามธรรมชาติ เช่น หลอดไม้ต่าง ๆ และจากสัตว์ ได้แก่ เขาสัตว์ กระดุกสัตว์ต่างๆ ต่อมาได้มีวิวัฒนาการด้วยการเจาะรูและทำลิ้น เพื่อให้เกิดระดับเสียงสูงต่ำและดังขึ้น เครื่องเป่าของไทย ได้แก่ เครื่องเป่าไม่มีลิ้นจำพวกขลุ่ย และเครื่องเป่ามีลิ้นจำพวกปี่ ส่วนเครื่องเป่าของจีนมี ตี๋จื่อ เซียว ผายเซียว หู หลูเซียว โขว่เซียว ตังตี้ (ขลุ่ยชาวตั้ง) โขว่ตี้ ชวิน ล้วน่า โหวก่วน ชวงก่วน ก่วนจื่อ เซิง ลือปา ฉางเจียน หยวี ปาอู โขว่เสียน สังก์เขาวัว

吹奏乐器：是用吹气而产生音响的乐器，最早使用天然材料作为发音的器材，如各种树杆和动物角，后来吹管乐器得到较大发展，即在管体上钻音孔和加上簧片而使乐器本身能产生更多的音效。泰国的吹管乐器有：箫类（无簧片吹管乐器）和管子类（有簧片吹管乐器）。中国乐器有笛子、箫、排箫、葫芦箫、口箫、侗笛、口笛、埙、唢呐、喉管、双管、管子、笙、尺八、长尖、竽、巴乌、口弦、海螺及牛角。

6.1 เครื่องดนตรีไทยประเภทเป่า 泰国吹奏乐器

เครื่องเป่าจำพวกขลุ่ย 箫类 (无簧片吹奏乐器)

ขลุ่ย เป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่า มักทำจากไม้รวก ไม้ชิงชัน ไม้พะยูน และงาช้าง แต่นิยมทำจากไม้รวกเพราะจะให้เสียงนุ่มนวลและไพเราะกว่า ขลุ่ยที่ใช้ในวงดนตรีไทยมี 5 ชนิด ได้แก่ ขลุ่ยกรวด ขลุ่ยนก ขลุ่ยเพียงออ ขลุ่ยหลีบและขลุ่ยอู้ ลักษณะโดยทั่วไป ขลุ่ยมีส่วนประกอบดังนี้

- เลาขลุ่ย คือ ตัวขลุ่ย มีขนาดแตกต่างกันไปตามชนิดของขลุ่ย มักนิยมประดิษฐ์ลวดลายต่าง ๆ ลงบนตัวขลุ่ย เช่น ลายดอกพิกุล ลายหิน และลายลูกกระนาบ เป็นต้น
- ดาก คือ ไม้อุดปากขลุ่ย นิยมใช้ไม้สักทอง เหลากลมให้ค้ำแน่นกับช่องภายในของปากขลุ่ย ผ่านให้เป็นช่องว่าง ลาดเอียงตลอดชิ้นดาก ให้เป่าลมผ่านไป
- รูเป่า เป็นรูสำหรับเป่าลมเข้าไป
- รูปากนกแก้ว เป็นรูที่เจาะร่องรับลม จากปลายดากภายในขลุ่ย อยู่ด้านเดียวกับรูเป่า อยู่สุดปลายดากพอดี เป็นรูปลีเหลี่ยมผืนผ้า รูปากนกแก้วนี้ทำให้เกิดเสียง ทำหน้าที่เป็นลิ้นของขลุ่ย
- รูเยื่อ เป็นรูสำหรับปิดวัสดุที่ทำให้เสียงสั้นพริ้ว มักใช้เยื่อไม้ไผ่ หรือเยื่อหัวหอมปิด อยู่ด้านขวามือ
- รูค้ำ หรือรูนิ้วค้ำ เป็นรูสำหรับให้นิ้วหัวแม่มือปิด เพื่อบังคับเสียง และประคองเลาขลุ่ยขณะเป่า อยู่ด้านหลังเลาขลุ่ย ต่อจากรูปากนกแก้วไปทางปลายเลาขลุ่ย
- รูบังคับเสียง เป็นรูที่เจาะเรียงอยู่ด้านบนของเลาขลุ่ย มีทั้งหมด 7 รู
- รูร้อยเชือก มี 4 รู หรือ 2 รูก็ได้ อยู่ทางส่วนปลายของเลาขลุ่ย โดยเจาะทะลุบน-ล่างและ

ซ่าย-ขวา ให้เยื้องกันในแต่ละคู่

箫一般用竹子、黄檀木和象牙制作，中间掏空成管状，如果是用竹子制作的箫，声音更加柔和动听。泰国箫分为 5 种：中音箫(ขลุ่ยเพียงออ)、格鲁瓦箫(ขลุ่ยกรวด)、鸟箫(ขลุ่ยนก)、高音箫(ขลุ่ยหลีบ)、低音箫(ขลุ่ยอู้)。

箫由以下部分构成：

箫管：箫管的大小根据箫的种类而不同，一般喜欢在箫管上雕刻各种花纹加以装饰。

吹口塞块：在箫管开口处的一块木块，一般用柚木制作，将柚木削成圆形，塞在箫管顶端的开口处，并斜斜地切开一个小口，便于在演奏时气流顺利通过形成音响。

吹孔：演奏时用于吹气的那个孔。箫能发音，就是通过吹孔把气灌进箫管内，使管内空气柱受振动而产生的。

鸚鵡嘴孔：钻在箫管内吹口塞片下方的一个四边形小孔，作用是使气流正常流动，作为箫管的舌簧片。

膜孔：在箫管左边的一个小孔，用来贴箫膜，箫膜一般用竹子内膜或洋葱膜做成，气流经过时振动箫膜，能发出清脆、明亮的声音。

撑孔：箫管后面的一个孔，演奏时用拇指按住撑孔，既可以控制声音，又可以捏住箫管。

音孔：箫管正面一共有 7 个音孔。分别开闭这些音孔，就能发出高低不同的音。

底孔：4 个或 2 个孔，在箫管的末端上下或左右各开一个孔，并形成对称。此箫孔用来穿绳子及挂件。

ขลุ่ยเพียงออ 中音箫

ขลุ่ยเพียงออ เป็นขลุ่ยหลักที่เกิดขึ้นก่อนขลุ่ยชนิดอื่นและใช้มาแต่สมัยโบราณ มีความยาวประมาณ 45 ซม. กว้าง 2.5 ซม. ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของไม้ไฟ ใช้ผสมในวงเครื่องสาย วงมโหรีและวงปี่พาทย์ศึกตำบรพ

การจับขลุ่ย มือซ้ายอยู่ด้านบน (หรือตามถนัด) นิ้วหัวแม่มือปิดรูนิ้วก้อยที่อยู่ด้านหลังของขลุ่ย นิ้วชี้ปิดรูที่ 7 นิ้วกลางปิดรูที่ 6 นิ้วนางปิดรูที่ 5 มือด้านล่างใช้นิ้วหัวแม่มือยันด้านหลังของขลุ่ย นิ้วชี้ปิดรูที่ 4 นิ้วกลางปิดรูที่ 3 นิ้วนางปิดรูที่ 2 และนิ้วก้อยปิดรูที่ 1

中音箫是泰国所有箫中最古老的一种，一直从古代沿用至今。中音箫的大小一般取决于天然竹节的大小，通常长约 45 厘米，宽约 2.5 厘米，用在弦乐队、管弦乐队和古典民族乐队的演奏中。

演奏中音箫的指法为：一只手的拇指按住箫后面的撑孔，食指按住第 7 个音孔，中指按住第 6 个音孔，无名指按住第 5 个音孔；另一只手的拇指捏

住箫管，食指按住第 4 个音孔，中指按住第 3 个音孔，无名指按住第 4 个音孔，小拇指按住第 1 个音孔。分别开闭这些音孔，就能发出高低不同的音。

ขลุ่ยกรวด 格鲁瓦箫

ขลุ่ยกรวด มีขนาดเล็กกว่า ขลุ่ยเพียงออ ระดับเสียงต่ำสุดสูงกว่า ระดับเสียงของขลุ่ยเพียงออ อยู่ 1 เสียง

格鲁瓦箫的体积比中音箫小，但其最低音的音位比中音箫的最低音音位还要高 1 个音位。

ขลุ่ยอู้ 低音箫

ขลุ่ยอู้ เป็นขลุ่ยขนาดใหญ่ ระดับเสียงต่ำสุด ต่ำกว่าระดับเสียงต่ำสุดของขลุ่ยเพียงออ ลงไป อีก 2 เสียง ใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์ศึกคำบรรพ์

低音箫体积较大，其最低音的音位比中音箫最低音的音位要低 2 个音位，用在古典民族乐队的演奏中。

ขลุ่ยนก 鸟箫

ขลุ่ยนก เป็นขลุ่ยพิเศษ ทำขึ้นเพื่อเลียนเสียงสัตว์ต่างๆ โดยเฉพาะเสียงนก ใช้บรรเลงประกอบ ในวงดนตรี เพื่อให้เกิดจินตนาการในการฟังเพลงได้ดียิ่งขึ้น บางครั้งยังใช้ ลิ้นปี่มาประกอบกับตัว ขลุ่ยเพื่อเลียนเสียงไก่ ขลุ่ยพิเศษเหล่านี้นิยมใช้บรรเลง เพลงตบนก และตบภูมรินทร์

鸟箫是一种特殊的箫，是为了模仿各种动物尤其是鸟类的叫声而发明的。用在乐队的伴奏中，因为能产生特殊音效，所以能使音乐更加丰富真实，使人在欣赏过程中产生联想。有时为了让音效更加真实自然，还使用簧片辅助，鸟箫一般用在鸟歌和蜜蜂歌的伴奏中。

ขลุ่ยหลีบ 高音箫

ขลุ่ยหลีบ เป็นขลุ่ยขนาดเล็ก มีเสียงสูงแหลมเล็ก ระดับเสียงต่ำสุดสูงกว่า เสียงต่ำสุดของขลุ่ยเพียงออขึ้นมา 3 เสียง ใช้เป่าคู่กับขลุ่ยเพียงออหรือขลุ่ยกรวด มีอยู่สองชนิด คือ ขลุ่ยหลีบเพียงออ และขลุ่ยหลีบกรวด

高音箫体积较小，音质尖细高昂，其最低音的音位比中音箫最低音的音位还要高 3 个音位，一般与中音箫和格鲁瓦箫一同演奏。高音箫可细分为中音高音箫和格鲁瓦高音箫。

เครื่องเป่าจำพวกปี่ 泰国管子类乐器 (有簧片吹奏乐器)

ปี่ เป็นเครื่องดนตรีไทยแท้ ๆ ทำด้วยไม้เนื้อแข็งเช่นไม้ชิงชันหรือไม้พยุง กลึงให้เป็นรูปบานหัวบานท้าย ตรงกลางป่อง เจาะภายในให้กลวงตลอดเลา ทางหัวของปี่เป็นช่องรูเล็กส่วนทางปลายของปี่ ปากรูใหญ่ใช้ชันหรือวัสดุอย่างอื่นมาหล่อเสริมขึ้นอีกราวข้างละ 0.5 เซนติเมตร ส่วนหัวเรียก ทวนบน ส่วนท้ายเรียก ทวนล่าง ตอนกลางของปี่ เจาะรูนิ้วสำหรับเปลี่ยนเสียงลงมาจำนวน 6 รู แต่สามารถเป่าได้เสียงตรง 24 เสียง กับเสียงควงหรือเสียงแทนอีก 8 เสียง รวมเป็น 32 เสียง รูตอนบนเจาะเรียงลงมา 4 รู เว้นระยะห่างเล็กน้อย เจาะรูล่างอีก 2 รู ตรงกลางของเลापี่ กลึงขั้วเป็นเกลียวคู่ไว้เป็นจำนวน 14 คู่ เพื่อความสวยงามและกันลื่นอีกด้วย ตรงทวนบนนั้นใส่ลิ้นปี่ที่ทำด้วยใบตาลซ้อนกัน 4 ชั้น ตัดให้กลมแล้วนำไปผูกติดกับท่อลมเล็กๆที่ เรียกว่า กำพวด เรียวยาวประมาณ 5 ซม. กำพวดนี้ทำด้วยทองเหลือง เงิน นาก หรือโลหะอย่างอื่นวิธีผูกเชือกเพื่อ ให้ใบตาลติดกับกำพวดนั้น ใช้วิธีผูกที่เรียกว่า ผูกตะกรุดเบ็ด ส่วนของกำพวดที่จะต้องสอดเข้าไปเลापี่นั้นเขาใช้ถักหรือเย็บ ด้วยเส้นด้าย สอดเข้าไปในเลापี่ให้พอมิดที่พันด้ายจะทำให้เกิดความ แน่นกระชับยิ่งขึ้น

管子是真正的泰国古典乐器。管子一般用黄檀木制作，将木材车成两头向外张开、中央鼓出的形状，然后将中间掏空成管状。管体顶端凿一小口，末端的凿口稍大一些，并在凿口下方再铸一个宽约半厘米的边缘。在管体中央鼓出的部位依次钻 6 个音孔，这 6 个音孔的顺序为：在管体上方先钻 4 个孔，且每孔之间的间距相等，接着隔开一定距离，再钻 2 个间距相等的孔。虽然只有 6 个音孔，但能够演奏出 24 个基本音和 8 个装饰音，一共 32 个音。在管体中央鼓出的部位车出 14 对螺旋形条纹，作用是美观和防滑。用 4 层棕树叶重叠后并剪成圆形，制成舌簧片贴到管体顶端的吹嘴下面，管子的吹嘴长约 5 厘米，用黄铜、金刚铜、银、或金属制成。舌簧片与吹嘴要贴合严密，吹嘴与管体之间也要用线缠紧。

ปี่ที่ใช้ในวงดนตรีไทยแบ่งได้สองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ ปี่ไทย และปี่ที่ได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศ

泰国有簧片吹管乐器分为两大类；既泰国本土管子和通过借鉴外国乐器而产生的管子。

ปี่ไทย มีสามชนิดคือ ปี่นอก ปี่กลาง และปี่ใน

泰国本土管子分为 3 种：小管、中管和大管。

ปี่นอก มีขนาดเล็ก ยาวประมาณ 31 เซนติเมตร กว้าง 3.5 เซนติเมตร เป็นปี่ที่ใช้กันมาแต่เดิม เสียงของปี่นอกจะมีเสียงที่เล็กแหลม

小管是体积最小的管子，长约 31 厘米，宽约 3.5 厘米，声音小而尖，一直从古代沿用至今。

ปี่กลาง มีขนาดกลาง ยาวประมาณ 37 ซม. กว้างประมาณ 4 ซม. สำหรับเล่นประกอบการแสดงหนังใหญ่ มีสำเนียงเสียงอยู่ระหว่างกลางของปี่นอกกับปี่ใน เสียงของปี่กลางจะไม่แหลมและไม่ต่ำเกินไปแต่จะอยู่ในระดับปานกลาง จึงเรียกชื่อว่าปี่กลาง

中管体积中等，长约 37 厘米，宽约 4 厘米。声音没有小管的尖细，也没有大管的低沉，用在大型皮影戏的伴奏中。由于中管的声音在小管和大管中间，因而得名。

ปี่ใน มีขนาดใหญ่ มีความยาวประมาณ 41 – 42 เซนติเมตร กว้างประมาณ 4.5 เซนติเมตร เป็นปี่ที่พระอภัยมณีใช้สำหรับเป่าให้นางผีเสื้อสมุทร (ในวรรณกรรมของสุนทรภู่) ขาดใจตายนั่นเอง โดยเสียงของปี่ในจะเป็นเสียงที่ต่ำ และทุ้มใหญ่

大管体积最大，长约 41-42 厘米，宽约 4.5 厘米。大管是泰国古典文学作品《帕阿派玛尼》中男主角使用的乐器，在故事中其音效动听迷人，能使听到的人迷住甚至断气致死，大管的声音大而低沉。

ปี่ที่ได้รับอิทธิพลมาจากต่างประเทศ ได้แก่ ปี่โฉน ปี่ชวาและปี่มอญ 通过借鉴外国乐器而产生的管子，即唢呐、爪哇唢呐、孟式唢呐。

ปี่โฉน 唢呐

ปี่โฉน เป็นปี่สองท่อน ถอดออกจากกันได้ ท่อนบนเรียงยาว ปลายผายออกเล็กน้อยเรียกว่า “เลาปี่” ท่อนล่างปลายบานเรียกว่า “ลำโพง” ทำด้วยไม้หรืองา ปี่ชนิดนี้เข้าใจว่าได้แบบอย่างมาจากเครื่องดนตรีของอินเดีย ซึ่งเป็นเครื่องเป่าที่ทำด้วยไม้ วงดนตรีไทยใช้ปี่ชนิดนี้มาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ปัจจุบันใช้ในขบวนแห่ คู่กับปี่ชวา จำปี่ใช้เป่านำกลองชนะในกระบวนพยุหยาตรา

唢呐 由两段可以脱开的管体组成，上段管体细而长，顶端微微张开为接口，下段管体呈喇叭状为扬音管，管体用硬木或象牙制作。唢呐是借鉴一种印度木质吹管乐器的样式发明的，从素可泰时期一直沿用到今天，多用于游行队伍的演奏中，一般由唢呐手领头吹奏，后面跟着鼓手敲打胜利鼓。

ปี่ชวา 爪哇唢呐

ปี่ชวา เป็นปี่สองท่อน รูปร่างลักษณะเหมือนปี่โฉน แต่ยาวกว่า ทำด้วยไม้หรืองา เนื่องจากมีขนาดยาวกว่าปี่โฉน จึงให้เสียงแตกต่างไปจากปี่โฉน เข้าใจว่าไทยนำปี่ชวาเข้ามาใช้คราวเดียวกับกลองแขก จากหลักฐานพบว่ามีการใช้ปี่ชวา ในกระบวนพยุหยาตรามาตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น

爪哇唢呐用硬木或象牙制作，外形与唢呐很像，也是由两段可以脱开的管体组成，但是长度更长，因此声音与唢呐也有很大区别。爪哇唢呐应该是与印度鼓在同一时期进入泰国的，有历史资料表明在阿育他耶时期爪哇唢呐就已应用于行军队伍中。

เป๋มอญ 孟式唢呐

เป๋มอญ เป็นเป๋สองท่อน เหมือนเป๋ชวา แต่มีขนาดใหญ่และยาวกว่า เลาเป๋ทำด้วยไม้ ลำโพงทำด้วยโลหะ ใช้บรรเลงในวงเป๋พาทย์มอญ สมัยก่อนเรียกว่า เป๋พาทย์รามัญ

孟式唢呐外形与爪哇唢呐相似，但体积更大长度更长，也是由两段可以脱开的管体组成，上段管体用硬木制作，下段的扬音管用金属制作。用在孟式民族乐队的演奏中。古称“拉杵唢呐”意为“孟族唢呐”。

6.2 เครื่องดนตรีจีนประเภทเป่า 中国吹奏乐器

ตี้จื่อ 笛子

ตี้จื่อ หรือขลุ่ย เป็นเครื่องเป่าแนวขวางชนิดหนึ่งของจีนที่นิยมแพร่หลายมาก เนื่องจากเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่ บางครั้งเรียกชื่อว่า “จู้ตี้” (ขลุ่ยไม้ไผ่)

ตี้จื่อทำมาจากไม้ไผ่ที่สกัดปล้องด้านในออกให้เป็นท่อกลวง เจาะรูสำหรับเป่า 2 รู และรูปิดเยื่อไผ่ 1 รู มีรูกดบังคับระดับเสียง 6 รู รูที่อยู่ด้านบนสุดคือรูสำหรับเป่า การบรรเลงตี้จื่อจะเป่าในแนวขวาง โดยผู้บรรเลงจะพินลมเข้าทางรูเป่า กระแสลมสั่นสะเทือนภายในเกิดเป็นเสียงดังกังวาน รูถัดลงไปคือรูปิดเยื่อไผ่ โดยจะใช้เยื่อไผ่หรือเยื่อหอยบาง ๆ ปิดรู การสั่นสะเทือนของเยื่อไผ่เวลาที่เป่าลมเข้านี้จะให้ตี้จื่อมีเสียงไพเราะนุ่มนวล

ตี้จื่อ แม้จะมีขนาดเล็ก และมีองค์ประกอบง่าย ๆ แต่ก็เป่าเครื่องดนตรีที่มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 7 พันปี ราว 4,500 ปีก่อน ตี้จื่อที่เดิมทำด้วยกระดูกสัตว์ เปลี่ยนมาใช้ไม้ไผ่แทน ในรัชสมัยพระเจ้าฮั่นอู่ตี้ คือช่วงก่อนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 1 ตี้จื่อมีชื่อว่า “เหิงซุ่ย” (เป่าขวาง เนื่องจากท่าทางการเป่าขลุ่ยชนิดนี้คือผู้บรรเลงถือขลุ่ยในแนวขวาง) เป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญชนิดหนึ่งในวงเป๋กลอง ซึ่งเป็นวงดนตรีหลักในยุคนั้น นับตั้งแต่ศตวรรษที่ 7 เป็นต้นมา ตี้จื่อมีการพัฒนาขึ้นอีกระดับหนึ่ง มีการเพิ่มรูปิดเยื่อไผ่ เพิ่มความหลากหลายทางเสียงให้กับตี้จื่อ รวมทั้งวิธีการบรรเลงก็พัฒนาขึ้นมากเช่นกัน จนถึงศตวรรษที่ 10 เพลงขับราชวงศ์ซ่งและเพลงกลอนราชวงศ์หยวนพัฒนาขึ้น ได้นำเอาตี้จื่อมาเป็นเครื่องดนตรีหลักกับบรรเลงประกอบการแสดงทั้งสองอย่าง ตี้จื่อจึงกลายเป็นที่นิยมชมชอบของผู้คนอย่างกว้างขวาง วงดนตรีพื้นเมือง การขับร้อง การแสดงพื้นเมืองต่างๆ ล้วนต้องมีตี้จื่อทั้งสิ้น

ดีจื้อสามารถบรรเลงอารมณ์ได้มากมาย นอกจากจะสามารถบรรเลงเสียงที่มีความยาวและเสียงสูงได้เป็นอย่างดีแล้ว ยังสามารถบรรยายอารมณ์เพลงได้หลากหลาย ในขณะที่เดียวกันก็ยังสามารถบรรเลงทำนองเพลงที่กระชับ กระฉับกระเฉงรวดเร็วอย่างเพลงเดินรำต่างๆ ได้เป็นอย่างดีอีกด้วย ที่สำคัญ ดีจื้อไม่เพียงเป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนองโหยหวนไพเราะ แต่ยังสามารถบรรเลงเลียนเสียงธรรมชาติต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเสียงนกต่างๆ

ดีจื้อไม่เพียงมีเทคนิควิธีการบรรเลงที่วิจิตรพิสดาร แต่ยังมีรูปแบบและชนิดที่หลากหลายตามความต้องการใช้งานด้วย เช่น ฉวีดี (ขลุ่ยเพลง) ปังตี้ (ขลุ่ยเกราะ) ดิ่งเตี่ยวตี้ (ขลุ่ยตั้งเสียง) เจียเจี้ยนตี้ (ขลุ่ยเพิ่มปุ่มกด) ยวีผิงตี้ (ขลุ่ยลิ้นหยก) ซิงซ่งตี้ (ขลุ่ยเจ็ดรู) ลืออิ่งซ่งตี้ (ขลุ่ยสิบเอ็ดรู) เป็นต้น ความนิยมแพร่หลายของดีจื้อในแต่ละท้องถิ่นทำให้พัฒนาความเป็นเอกลักษณ์ที่หลากหลายต่าง ๆ กัน สามารถแบ่งออกเป็นสองทางเพลงใหญ่ ๆ คือทางสำนักเหนือ และทางสำนักใต้

ทางสำนักใต้มีทำนองสูงส่ง งดงาม ขลุ่ยที่สำนักใต้นิยมใช้คือ ฉวีดี (ขลุ่ยเพลง) ซึ่งเป็นขลุ่ยที่มีขนาดใหญ่และยาว น้ำเสียงทุ้มต่ำ นุ่มนวล แต่แว่วหวานกังวานใส นิยมแพร่หลายในแถบบริเวณเจียงหนาน

ทางสำนักเหนือมีทำนองแข็งกร้าว คุด้น ขลุ่ยที่สำนักเหนือนิยมใช้คือ ปังตี้ (ขลุ่ยเกราะ) เป็นขลุ่ยที่มีรูปร่างเรียวยาวเล็ก เสียงสูงแหลม เป็นที่นิยมแพร่หลายแถบภาคเหนือของจีน

笛子是中国广为流传的吹奏乐器，因为是用天然竹材制成，所以也称为“竹笛”。

笛子由一根竹管做成，里面去节，在管身上开有一个吹孔、一个膜孔、六个音孔。吹孔是笛子的第一个孔，气流由此吹入，使管内空气振动而发音。膜孔是笛子的第二个孔，专用来贴笛膜，笛膜多用芦苇膜或竹膜做成，笛膜经气流振动，便发出清脆而圆润的乐音。

笛子虽然短小简单，但它却有七千年的历史。大约在四千五百多年前的时候，笛子由骨制改为竹制。在公元前1世纪末汉武帝时，笛子称为“横吹”，它在当时的鼓吹乐中占有相当重要的地位。从7世纪开始，笛子才有了改进，增加了膜孔，使它的表现力有了很大的发展，并且演奏技术也发展到相当高的水平。到了10世纪，随着宋词元曲的崛起，笛子成了伴奏吟词唱曲的主要乐器，在民间戏曲以及少数民族剧种的乐队里，笛子也是不可缺少的乐器。笛子的表现力非常丰富，它既能演奏悠长、高亢的旋律，又能表现辽阔、宽广的情调，同时也可以奏出欢快华丽的舞曲和婉转优美的小调。然而，笛子的表现力不仅仅在于优美的旋律，它还能表现大自然的各种声音。比如模仿各种鸟叫等。

笛子不但演奏技巧丰富，而且它的品种也多种多样，有曲笛、梆笛、定调笛、加键笛、玉屏笛、七孔笛、十一孔笛等，并形成了风格迥异的南北两派。

南派笛子的风格典雅清丽，他们所使用的笛子主要是曲笛。曲笛的管身较长较粗，音色浑厚柔和，清亮圆润、悠扬委婉，主要流行于中国江南地区。

北派笛子的风格刚劲粗犷，他们使用的笛子主要是梆笛。梆笛的管身较短较细，音色高亢明亮，它主要流行于中国北方地区。

เชียว 箫

เชียว เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ดั่งเชียว เป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าแนวตั้งที่เก่าแก่ชนิดหนึ่งของจีน เชียวเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ชาวจีนมานานนับพันปีแล้ว การกำเนิดและที่มาของเชียวมีจุดเริ่มต้นมาจากเครื่องเป่าชนิดหนึ่งชื่อ ผายเชียว (ขลุ่ยแฝง) ในยุคที่ผายเชียวเริ่มกำเนิดขึ้นนั้น ผู้คนเรียกเครื่องดนตรีชนิดนี้ว่า เชียว จากนั้นผู้คนพบว่าในเชียวแต่ละตัว หากเจาะรูเพิ่มขึ้นให้มีระยะห่างต่าง ๆ กัน จะสามารถให้กำเนิดเสียงที่แตกต่างกันได้ จากนั้นเชียวที่เดิมประกบกันเป็นแฝง แต่ละตัวมีเพียงเสียงเดียว วิวัฒนาการมาเป็นเชียวเดี่ยวที่แต่ละตัวให้เสียงได้หลายเสียงโดยการเจาะรูหลายรูบนเชียว 1 ลำ

เชียวอย่างในปัจจุบันเริ่มปรากฏรูปร่างขึ้นมาตั้งแต่สมัยฮั่นแล้ว แต่ในขณะนั้นเรียกชื่อว่า “เซียงตี้” เซียงตี้เดิมเป็นเครื่องดนตรีประจำเผ่าชนกลุ่มน้อยเผ่าหนึ่งชื่อ ชาวเซียง อาศัยอยู่แถบมณฑลเสฉวน และมณฑลกานซู นิยมแพร่หลายสู่ชุมชนแม่น้ำฮวงโหในช่วงก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 1 พัฒนาเรื่อยมาจนมีรูปร่างเสียง 6 รู ซึ่งเป็นลักษณะของเชียวอย่างที่พบในปัจจุบัน

โครงสร้างของเชียวไม่ซับซ้อน รูปร่างคล้ายกับตีจื่อ ทำจากไม้ไผ่ม่วง ไม้เหลืองหรือไม้ขาว ลำตัวมีความยาวกว่าตีจื่อเล็กน้อย ยอดเชียวใช้ข้อไม้ไผ่ปิดปากลำ ปลายยอดมีรูสำหรับเป่า ด้านหน้ามีรู 5 รูบังคับเสียง เจาะตามแนวยาวของลำไม้ไผ่ ด้านหลังบนมีรูสำหรับนิ้วหัวแม่มือปิด 1 รู ด้านหลังล่างมีรูอีก 3 – 4 รู เป็นรูที่ใช้สำหรับปรับความแม่นยำ ความไพเราะ และความดังของเสียงเชียว

เสียงของเชียวมีน้ำเสียงนุ่ม สูงส่ง ช่วงเสียงต่ำลึกล้ำ บรรเลงเสียงเบาแผ่วผิวได้อ่อนโยนยิ่งนัก ช่วงเสียงกลางมีน้ำเสียงกลมกล่อม ไพเราะพลิ้วไหว วิธีการบรรเลง การใช้นิ้วของเชียวไม่แตกต่างจากการบรรเลงตีจื่อมากนัก แต่ความคล่องแคล่วว่องไวยังน้อยกว่าตีจื่อ ไม่เหมาะกับการบรรเลงบทเพลงที่มีทางเก็บมาก ๆ เหมาะกับการบรรเลงบทเพลงทางกรอที่เชื่องช้า นุ่มนวล ให้อารมณ์เยียบสงบ มักใช้บรรยายความงดงามของธรรมชาติ และภาวะอารมณ์ของมนุษย์ เชียวสามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม และบรรเลงประกอบเครื่องดนตรีอื่น โดยเฉพาะในวงดนตรีไม้ไผ่ของเจียงหนาน วงเพลงใต้ของสำนักผู้เจี้ยน เพลงสำนักกวางคัง นอกจากนี้ยังใช้บรรเลงประกอบการแสดงพื้นเมืองในบางท้องถิ่นด้วย

เชียวมีหลายชนิด แต่ที่ได้รับความนิยมและรู้จักกันแพร่หลายได้แก่ เชียวไม้ไผ่ม่วง เชียวลิ้นหยก และเชียวแก้วข้อ

เพลงเอกของเชียว เช่น ผิงซาลั่วเยียน (หงส์ร้อนหาดทรายทอง) เป็นท่วงทำนองเพลงที่ทั้งแผ่วไพเราะ ทั้งกระชั้น บรรยายภาพห่านป่าโฉบบินอยู่บนท้องฟ้า นอกจากนี้ยังมีเพลง เทียนถั่งเหนี่ยว (วิหคสวรรค์) เชียวฉวีเสิน (เทพเพลงเชียว) เป็นต้น

箫，也称为洞箫，是中国古老的气鸣乐器。早在几千年前，箫就在中国民间流传了。关于它的来历，要从排箫说起。排箫在几千年前刚形成的时候，它就被称为箫。后来人们在吹排箫的过程中，发现在一支管子上开出距离不等的孔，也能吹出高低不同的声音，于是箫逐渐由多管组成的排箫，演变为单管数孔的洞箫。

今天的箫在汉代就有了，但当时被称为“羌笛”，羌笛原为居住在四川、甘肃一带的羌族人民的乐器，公元前 1 世纪时流传到黄河流域，经过发展，逐渐演变成六孔，和今天的箫非常相似。

箫的构造比较简单，形状和笛子非常相像。它一般用紫竹、黄枯竹或者白竹制作，管身比笛子稍长一点，顶端用竹节封口，封口的边缘上开有一个吹孔，管身正面还有五个音孔，背面靠上的部位还有一个音孔，另外，管身下端的背部还有三到四个出音孔和助音孔，用来调整音准，美化音色和增大音量。

箫的音色柔和、典雅，低音区发音深沉，弱奏时很有特色；中音区音色圆润、优美。箫的演奏技巧基本上和笛子相同，但它的灵活程度远不如笛子，不宜表现快捷花哨的内容，只适合于吹奏悠长细腻、恬静抒情的曲调，多用来表现大自然的美景和抒发人物的内心情感。箫的表现力很丰富，它可以用于独奏、重奏和合奏，还用于江南丝竹、福建南音、广东音乐等民间器乐乐种里，另外它还用于一些地方戏曲的伴奏。

箫的品种很多，常见的有紫竹洞箫、玉屏箫、九节箫等许多种。

紫竹洞箫演奏的乐曲《平沙落雁》，乐曲曲调悠扬流畅，描写了雁群降落前，在空中盘旋顾盼的情景。此外还有《天堂鸟》《箫曲神》等。

ผายเชียว 排箫

ผายเชียว(ขลุ่ยผาง) ประกอบขึ้นจากไม้ไผ่ที่มีขนาดสั้นยาวต่างกัน เรียงลำดับจากยาวไปสั้นต่อกันใช้เชือกหรือเส้นไผ่ร้อยเข้าเป็นผาง ใช้ไม้เนื้อแข็งเลี่ยมเป็นกรอบ หากใช้ไม้ไผ่ที่มีขนาดความยาวเท่ากัน จะใช้วิธีการอุดรูไม้ไผ่ การอุดรูสูงต่ำไม่เท่ากันเกิดเป็นเสียงสูงต่ำต่างกัน วิธีการเช่นนี้ทำให้ผายเชียวมีสองชนิด คือ ชนิดที่มีพื่นกับชนิดที่ไม่มีพื่น เรียกชื่อว่า ตั่งเชียว (เชียวโปร่ง) กับ ตี๋เชียว (เชียวตัน)

ในสมัยโบราณ ผายเชียวได้รับความนิยมเช่นเดียวกับระฆังราว ชิ่งราว เป็นเครื่องดนตรีชั้นสูงชิ้นหนึ่งในเครื่องดนตรีราชสำนักหนานเป่ย สุย และถัง เมื่อปี ค.ศ. 1998 เดือนสิงหาคม การขุดค้นทางโบราณคดีสุสานเจิงโหว้ออี้ ที่ตำบลสลุย มณฑลหูเป่ย พบผายเชียว 2 ชิ้น รูปร่างงดงามเป็นพิเศษ คล้ายกับปีกหงส์ เป็นผายเชียวที่ประกอบด้วยไม้ไผ่เรียว 13 เล้าที่มีขนาดความสั้นยาวต่างกัน ใช้เชือกไม้ไผ่ผูกเรียงกันเป็นผาง ด้านนอกวาดลวดลายสวยงาม ผายเชียวทั้งสองชิ้นนี้ แม้จะมีรูปร่างคล้ายคลึงกัน แต่ความยาวของเล้าไม้ไผ่ต่างกัน เป็นผายเชียวตัวผู้ และตัวเมีย ผายเชียวตัวผู้ยาวกว่าผายเชียวตัวเมียเล็กน้อย ในอดีตผายเชียวทั้งสองใช้บรรเลงคู่กัน สอดเสียงล้อคลอกัน เปรียบเหมือนกับเสียงหญิงชายขับลำเพลงกลอนเกี่ยวกัน เดิมทีเราจะพบผายเชียวที่วางนี้ได้จากภาพวาด

ฝาผนังที่วาดในสมัยเว่ย จีนและหนานเป่ย แต่หลังจากการพบโบราณวัตถุสมัยชุนชิวซึ่งมีอายุกว่า 2,400 ปี นับเป็นหลักฐานชิ้นสำคัญสำหรับวงการดนตรีของจีนและของโลก

ในยุคที่สมัยราชวงศ์ถังรุ่งเรือง ผายเซียวของจีนได้รับความนิยมแพร่หลายไปทั่ว ที่สำคัญเผยแพร่เข้าสู่ญี่ปุ่น ดังมีหลักฐานเป็นผายเซียวที่เผยแพร่เข้ามาตั้งแต่สมัยถังเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑน์ในวัดโทไดจิ (Todaiji) เมืองแก่นารา (Nara) ในขณะนั้นมีบัญชาการรับบริจาคของวัดเรียกชื่อผายเซียวว่า กานจู้วี่ (ทำนองไผ่หวาน) ภาษาญี่ปุ่นอ่านว่า Kannatiku no shou ประกอบขึ้นด้วยไม้ไผ่เรียว 12 เล้า ใช้ไม้จันทน์หรือสายหนังผูกติดกันเป็นแผง สูง 30.5 เซนติเมตร อีกตัวหนึ่งประกอบขึ้นด้วยไม้ไผ่เรียว 7 เล้า ความสูง 23.5 เซนติเมตร แต่สภาพในปัจจุบันชำรุดไปมาก ภายในไม้ไผ่แต่ละเล้าอุดด้วยกระดาษ เพื่อให้ปรับระดับเสียง ต่อมาได้รับการซ่อมแซมให้มีสภาพสมบูรณ์ขึ้น แต่รูปร่างแตกต่างไปจากแบบเดิมในสมัยโบราณ ที่สำนักวิจัยดนตรีปักกิ่งเก็บรักษาผายเซียวไว้หนึ่งชิ้น เป็นผายเซียวที่สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าเถียนหลงแห่งราชวงศ์ซิง (ปี 1736 - 1795) ประกอบขึ้นด้วยไม้ไผ่เรียว 16 เล้า แต่ละเล้าสลักชื่อเรียกเสียง (โน้ต) ลงบนไม้ไผ่ งานศิลปะประณีตงดงามกรอบไม้ครอบยังสลักเสลาเป็นรูปมังกรทองร้อนเมฆา แสดงออกถึงเอกลักษณ์ทางศิลปะวัฒนธรรมแห่งเชื้อชาติจีนได้อย่างชัดเจน

ในเดือนสิงหาคม ปี 1956 งานมหกรรมสัปดาห์ดนตรีครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่ปักกิ่ง ที่ประชุมจัดงานมีมติให้ใช้ผายเซียวเป็นสัญลักษณ์ของงานในครั้งนั้นด้วย อันเป็นสัญลักษณ์ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ทางดนตรีที่โดดเด่นของจีนที่สำคัญอย่างหนึ่ง

排箫：是把长短不等的竹管按长短顺序排成一列，用绳子、竹篾片编起来或用木框镶起来。如果竹管长短一致，则在管中采到堵腊（深浅不同）而得到高低有别的乐音。故排箫有无底、封底两种，分别叫作“洞箫”和“底箫”。

古代，排箫同编钟、编磬一样，是非常受欢迎的乐器。它在南北朝、隋、唐各代的宫廷雅乐中，都占有重要位置。一九七八年八月，考古工作者从湖北随县曾侯乙墓--我国“古代音乐文化宝库”中，首次出土了两支排箫。它们的形状独特，好像凤凰的一翼，都是由 13 根长短不同的细竹管依次排列，用三道剖开的细竹管缠缚而成，表面饰有色彩绚丽的漆绘。这两支排箫虽然形制相同，但相应的管长有别，是一对“雌雄箫”，雄的稍长，雌的略短，古时的雌雄排箫常作合奏，互相衬托，有如男女声二重唱。过去人们只能从魏、晋、南北朝以前的壁画、石刻中，间接地看到我国古代的排箫，而现在展示在我们面前的是 2,400 多年前春秋时代的排箫实物，这不仅引起国内外音乐界的赞叹，而且也为我们研究我国古代音乐和乐器发展史，提供了珍贵的资料。

盛唐时期，我国的排箫东传日本，至今在日本古都奈良东大寺的正仓院中，仍珍藏着我国唐代的两支排箫遗器，但当时在《东大寺献物帐》上，则称作“甘竹律”。一支为 12 管，由椴木和革带缠合而成，高 30.5 厘米；另一支 7 管，高 23.5 厘米。两支都已残破，旧管内塞有纸堵，以便于调律，后经修补复原，其形甚为奇异。在北京中国音乐研究所里，珍藏着一支清乾隆时（1736-1795）制作的排箫，共 16 管，每管都刻有音名，工艺十分精致，造型美观，本

制套架上还绘有两条腾云而起的金龙，富有民族风格。排箫是我国最古老的乐器之一。

1956年8月，全国第一届音乐周在北京举行时，经过广泛征求意见，我国文化部和音乐家协会，确定以排箫的图案，作为中国的音乐标志--乐徽，用以代表我国悠久的文化和丰富多彩的民族音乐艺术。

หูหลู่เซียว 葫芦箫

หูหลู่เซียว หรือขลุ่ยน้ำเต้า เป็นเครื่องดนตรีประจำเผ่าชนกลุ่มน้อยของจีน เป็นที่นิยมแพร่หลายทั่วไปในชนเผ่ากลุ่มน้อยแถบภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ได้แก่ ชาวไต ชาวอาซังและชาวว้า

หูหลู่เซียว มีประวัติความเป็นมายาวนาน สามารถสืบประวัติขึ้นไปถึงยุคก่อนสมัยจีน (221 ปี ก่อนคริสตกาล) แม้จะมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน แต่รูปร่างของหูหลู่เซียวยังคงรักษารูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เหมือนอย่างในอดีตไม่เปลี่ยนแปลง

รูปลักษณ์และส่วนประกอบของหูหลู่เซียวมีความเป็นเอกลักษณ์ คือการใช้น้ำเต้าทั้งลูกประกอบเข้ากับไม้ไผ่ 3 เล้า มีโลหะทำเป็นลิ้น 3 แผ่น บนยอดของหูหลู่เซียวเสียบไม้ไผ่อีก 1 ท่อนสั้นๆ เข้าในน้ำเต้าเป็นที่เป่าลม ลูกน้ำเต้าทำเป็นกลองเสียง เล้าไม้ไผ่ที่เสียบเข้ากับกลองเสียงมี 3 เล้า เล้ากลางมีขนาดใหญ่และยาว มีเล้าเล็กและสั้นกว่าขนาดทั้งสองข้าง บนเล้าใหญ่มีรูเรียงจากบนลงล่าง 7 รูเป็นที่ปิดเปิดควบคุมเสียง ส่วนเล้าเล็กที่ขนาดข้างทั้งสองมีเสียงเดียวตลอด ทำหน้าที่เป็นเสียงประสานกับเสียงของเล้าใหญ่

หูหลู่เซียวมีเสียงเบาเหมือนกับเซียวชนิดอื่นๆ แต่เสียงหูหลู่เซียวเล้าหลักมีเสียงกลมกล่อมแจ่มชัด ประกอบกับเสียงเล้าเล็กที่เปล่งดังประสานตลอดเวลา ให้ความรู้สึกถึงจินตนาการอันงดงามที่แผ่เร้นลึกล้ำ ดุจแพรไหมที่สะบัดพัดพลิ้วระเร่เรื่อยตามลม เป็นที่มาของชื่อเครื่องดนตรีชนิดนี้ในอีกชื่อหนึ่งว่า “น้ำเต้าแพรไหม”

ด้วยเหตุที่หูหลู่เซียวเป็นเครื่องดนตรีที่แพร่หลายในชนเผ่ากลุ่มน้อยที่หลากหลาย วิธีการบรรเลง บทเพลง ท่วงทำนองเพลงจึงมีเอกลักษณ์แตกต่างกันไป แต่ยังมีเอกลักษณ์ที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอยู่ นั่นก็คือนิยมใช้บรรเลงเพลงชาวเขาที่มีท่วงทำนองรื่นหู ในบทเพลงแต่ละเพลงมีเสียงยาวค่อนข้างมาก เสียงประสานแพรวพราว แต่ร้อยเรียงสอดคล้องกลมกล่อมนุ่มนวล ถ่ายทอดอารมณ์และจินตนาการของผู้บรรเลงได้ไพเราะกินใจ

ต่อมาคีตกวี และช่างเครื่องดนตรีได้ศึกษาวิจัยปรับปรุงและพัฒนาหูหลู่เซียวขึ้น ซึ่งเครื่องดนตรีที่พัฒนาขึ้นมาใหม่นี้นอกจากจะยังคงรักษาเอกลักษณ์ดั้งเดิมไว้แล้ว ยังแก้ไขเรื่องความเบาของเสียงให้ดังขึ้น มีช่วงเสียงกว้างขึ้น สามารถบรรเลงบทเพลงที่มีลีลาและอารมณ์ได้มากขึ้น ทำให้

葫蘆箏ที่แต่เดิมเป็นเพียงเครื่องดนตรีของชนเผ่ากลุ่มน้อย ก้าวขึ้นสู่เวทีศิลปะดนตรีระดับโลกอย่างภาคภูมิใจ

葫蘆箏: 是中国的少数民族吹奏乐器，它是生活在中国西南部地区的傣族、阿昌族、佤族等少数民族最喜欢、最常用的乐器之一。

葫蘆箏的历史悠久，它的渊源可以追溯到先秦时代（公元前 221 年以前），不过，今天的葫蘆箏在构造上仍然保持着古代同类乐器的特点。

葫蘆箏的形状和构造别具一格，它是由一个完整的葫蘆，加上三根竹管和三枚金属簧片做成的。在葫蘆的柄端，插有一根竹管作为吹口，葫蘆作为共鸣箱；葫蘆的底部插进三根粗细不同的竹管，每根竹管上都镶有一枚铜制或银制的簧片，中间的那根主管最粗，上面开有七个音孔，可以吹出旋律，两旁的副管只能发出与主管共鸣的和音。

葫蘆箏和其它箏类乐器一样，音量比较小，但是，它的主管发出的音色柔润而纤秀，在两根副管持续音的衬托下，给人一种含蓄、朦胧的美感。由于它吹出的颤音有如抖动丝绸那样飘逸轻柔，因此，有人又把它称为“葫蘆丝”。

由于民族和区域的差别，云南省其它少数民族的葫蘆箏，在形制和演奏方法上还是有所差异的。但是，它们都有一个共同的特点，那就是经常用于吹奏山歌，尤其擅长演奏旋律流畅的乐曲，曲调中一般长音比较多，合音丰富，乐声柔美和谐，能够比较好地抒发演奏者的思想感情。

后来，中国的民族音乐工作者对葫蘆箏进行了改良，这些新型乐器既保持了传统葫蘆箏特有的音色和风格，又增大了音量、扩展了音域、丰富了音响色彩和表现力。使葫蘆箏这种中国少数民族民间乐器走上了舞台，它随着中国音乐家的出访，也登上了世界艺术舞台。

ตั้งตี 侗笛

ตั้งตี ตามชื่อเรียก หมายถึง ขลุ่ยของชาวตั้ง ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยของจีนกลุ่มหนึ่ง ภาษาตั้งเรียกชื่อว่า “เจี้ยเก้อ หรือ จี้เก้อซือ” นิยมแพร่หลายบริเวณที่มีชนกลุ่มน้อยชาวตั้งอาศัยอยู่ ได้แก่ หูหนาน กุ้ยหลิน กุ้ยโจว และหยวนหนาน บริเวณที่นิยมอย่างกว้างขวางได้แก่เมืองหลินผิง หรงเจียง ฉงเจียงของมณฑลกุ้ยโจว

เลาขลุ่ยทำจากไม้ไผ่ขม ไม้ม่วง ความยาวทั้งลำ 30 – 35 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 เซนติเมตร ด้านบนกว้าง เป็นช่องเป่าลม ด้านล่างเรียว บากเป็นรู บนเลาขลุ่ยเจาะรู 6 รู ห่างจากรูเป่าลงมา 5 เซนติเมตร เจาะรูรูปสี่เหลี่ยมเป็นช่องลมผิว กลางช่องลมผิวเสียบไม้ไผ่แผ่นบาง คล้ายกับรูปากนกแก้วของขลุ่ยไทย ระบบเสียงของขลุ่ยตั้งแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น แต่ที่นิยมจะเป็นขลุ่ยบันไดเสียงฟา มีช่วงเสียงเป็น โด – ฟา 2 ชั้นคู่แปด ขลุ่ยบันไดเสียง ที และ มี มีช่วงเสียง ที – ที 2 ชั้นคู่แปด และ ที – มี 2 ชั้นคู่แปด ขลุ่ยบันไดเสียงเร มีช่วงเสียง โด – เร 2 ชั้นคู่แปด

การบรรเลง ผู้บรรเลงอมบริเวณช่องเป่าขลุ่ยเข้าไปในปาก นิ้วชี้ กลาง นางของมือซ้าย กด 3 รูล่าง ใช้วิธีระบายลมเป่าขลุ่ย นำเสียงเป็นเสียงกลางระหว่างขลุ่ยตีและขลุ่ยตั้งเซียว ให้บรรยากาศที่

เป็นทุ่งหญ้า หุบเขา ใช้เป่าคลอการขับลำเพลงพื้นเมืองเรียกชื่อว่า เสี่ยวเกอ (เพลงเกร็ด) หรือ ตี้จื่อเกอ (เพลงขลุ่ย) มีขลุ่ยตั้งเขี้ยวอีกชนิดหนึ่งที่มีขนาดยาว เสียงต่ำ เรียกชื่อว่า “ตี้เถ้า” (ขลุ่ยซูด) ใช้บรรเลงคลอเพลงร้อง เรียกชื่อว่า เพลงตี้เถ้า ส่วนใหญ่ใช้บรรเลงเพลงรักของคนหนุ่มสาว

ปี 70 ของศตวรรษปัจจุบัน กองดุริยางค์ทหารเรือหนานไห่ประดิษฐ์ขลุ่ยตั้งตี้เถ้า มีช่วงเสียงกว้างถึง 2 ชั้นคู่แปดของ 2 โน้ต สามารถบรรเลงเสียงคู่ประสานได้หลากหลายเสียง และบรรเลงเสียงเดี่ยวประสานได้ เพลงที่นิยมแพร่หลาย เช่น รถไฟขับเข้าหุบเขาชาวดัง เป็นต้น

侗笛，侗族吹奏乐器。侗语称介各、济各斯。流行于湘、桂、黔、滇等省侗族聚居地区，以贵州省黎平、榕江、从江最为盛行。

笛管用苦竹或紫竹制，全长 30—35 厘米，内径 1.5 厘米。上端较粗，有坡形吹口，留竹节或堵笛塞。下端较细、敞口。正面开有六个音孔。距上端吹口 5 厘米处开一方形哨孔，孔上方管壁破开，两侧垫竹条，上盖竹片并用竹蔑固定，形成进气道。哨孔下半部置一薄竹片。传统侗笛规格不一。常用的 F 调，音域 c1—f2；bE 调，音域 bb—be2；D 调，音域 a—d2。

演奏时，嘴含吹口，左手食、中、无名三指按下三孔。用循环换气法吹奏，音色介于竹笛与洞箫之间，富有山野风味。用于伴奏民歌，称“小歌”或“笛子歌”。形制较长、发音较低的侗笛，称“笛套”，用笛套伴奏的歌，称“笛套歌”。多表现青年爱情生活。

本世纪七十年代末，南海舰队文工团曾杜克研制成双管侗笛。音域扩展到二个半八度，能吹奏和谐的双音和简单的复调旋律。乐曲有《火车开进侗山寨》等。

ໂຂ້ວເຂືວ ອຸ້ສ

ໂຂ້ວເຂືວ ແປດຕາມຕົວວ່າ ຂລຸ້ຍປາກ (ເປ້າ) ເປັນເຄື່ອງເປ້າຂອງໝູ່ນ້ອຍເຜົ່າຫລີ ໃນພາສາຫາວຫລີເອີ້ນວ່າ “ຕີ່ເລີ້ຍ” ນິຍມແຮ່ຫລາຍໃນໝູ່ນ້ອຍເຜົ່າຫລີທີ່ອາໄສຢູ່ບໍລິເວນພູມທຸລໄຫ່ນານ ຫລືໄຫ່ຫລ້າ ຮູປຳກຳຄ້າຍກັບສ່ຳນ່າ (ເລາປີ) ເລາຂລຸ້ຍໃຊ້ໄມ້ໄຟຂະໜາດຄລ່ຳກັນຕັດສັ້ນເປັນຂ້ອ ໆ ຕ້ອຂ້ອນກັນເປັນເລາຂລຸ້ຍ ແຕ່ລະຂ້ອເຈາະຮູກຸມ ໂຂ້ວເຂືວແຕ່ດັ້ງເດີມມີເພີຍ 5 ຮູ ຈນກະທັ່ງປີ 50 ແຫ່ງສຕວຣຣຍນີ້ ເພີ່ມໄມ້ໄຟເຂົ້າໄປອີກ 1 ຂ້ອ ເພີ່ມຈຳນວນຮູເປັນ 6 ຮູ ນິຍມແຮ່ຫລາຍແຄບເມືອງເລ່ອດຸງ ຫາງເຈີຍ ຕຸງຟາງ ຫນາດຫວາຍທັ່ງເລາຂລຸ້ຍປະມານ 22 ເສນຕີເມຕຣ ປລາຍຍອດຂລຸ້ຍມີຮູສຳຮັບເສີຍລີ້ນທີ່ທຳຈາກລຳດັ້ນຂ້າວຫລືໂບໄມ້ ນອກຈາກນີ້ຍັງມີໂຂ້ວເຂືວທີ່ນິຍມແຮ່ຫລາຍແຄບເມືອງທຸງເສີນ ເປ້າດິງມີ 7 ຮູ ຮູທີ່ຢູ່ບຸນສຸດໄມ້ໄຟໄດ້ໃຊ້ກຳນາດເສີຍແຕ່ເພື່ອຫວາຍສວຍງາມ ປລາຍຍອດເປັນໄມ້ໄຟຂ້ອເລີກເປັນທີ່ເສີຍລີ້ນ ລີ້ນທຳດ້ວຍໄມ້ໄຟເຫລາເປັນແຜ່ນຮູປເທີຍມເສີຍລຸງລ່າງ ປັຈຈຸບັນໂຂ້ວເຂືວທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍມມີ 6—7 ຮູ ລີ້ນທີ່ເດີມທຳຈາກໄມ້ໄຟເຫລາເປັນແຜ່ນ ເປັດື່ນເປັນແຜ່ນໄມ້ດັ້ນອ້ອ ສາມາດເປ້າເປັນເສີຍຕ່າງໆ ກັນໄດ້ 8 ເສີຍ

ເນື່ອງຈາກໂຂ້ວເຂືວທຳຈາກວັສຕຸຕ່າງກັນ ຮູປັດເສີຍຈິງແຕກຕ່າງກັນດ້ວຍ ມີດັ້ງແຕ່ 6 ຮູ ຈນດິງ 9 ຮູ ຫວາຍສັ້ນຍາວ ແລະຫນາດໃຫຍ່ເລີກຂອງເລາຂລຸ້ຍກໍ່ໄມ້ທ່າກັນ ມີດັ້ງແຕ່ຂະໜາດເລີກທ່າດິນສອ ຈນດິງຫນາດ

ใหญ่เท่าขนาดปี่ส่วนนำต่ำ (ปี่ส่วนนำมีขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ให้เสียงสูง กลางและต่ำตามลำดับ) ลึ้น
ขลุ่ยบ้างมีแผ่นเดียว บ้างก็มีสองแผ่น

วิธีการเป่าคล้ายกับการเป่าส่วนนำเล็ก เลียนแบบวิธีการเป่าส่วนนำ เช่นพ่นลม รัวลิ้น เสียงโหย
เสียงชะงัก เสียงห้วงเป็นต้น ใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการขับร้อง ชายเป่าหญิงร้อง ใช้
ในกิจกรรมทางวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตประจำวันของชาวหลี เช่นขบวนแห่ ปล่อยฝูงสัตว์เลี้ยง การ
พลอครัก เกี่ยวพาราฮี งานเฉลิมฉลองล้วนต้องมีโข้วเซียว จากพัฒนาการของโข้วเซียว ปัจจุบัน
สามารถเป่าเสียงต่าง ๆ กันได้ 13 เสียง คือตั้งแต่เสียงที่ จนถึงเสียง ซอล 2 ชั้นคู่แปด และยังมี
ประดิษฐ์โข้วเซียวให้มีขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ให้เสียงสูง กลาง ต่ำตามลำดับ

เพลงเอกที่โข้วเซียวนิยมบรรเลง เช่น เซียงฮู่ฮ้อฮานหลานหยวน (นัดพบที่สวนชาน
หลาน) หุยฮี้ (หวนหา) ฮุนหลี่ฮู่ฉวี (เพลงระบำงานแต่ง) เป็นต้น

口箫，黎族吹奏乐器。黎语称利列。流行于海南省黎族地区。外形和唢
呐杆相似。管身由若干节粗细不同的短竹管套接而成，呈喇叭状。每节开一圆
形音孔。原始口箫仅五孔。到了本世纪五十年代，流行于乐东、昌江、东方一
带的西路口箫，多为六节六孔，全长约 22 厘米，上端管上开有隙口，插入麦杆
或树叶为簧；流行于通什、保亭一带的东路口箫，七节七孔，最上孔作为装
饰。将上端留节竹管削簿并刻一长方形簧片，簧舌朝下。现在流行的民间口
箫，多为七节六孔，簧片也改竹片为芦苇片。可吹出八个音。

口箫因取材不同，音孔有六、七、八、九之别。其长短、大小不一，有
像钢笔帽那样的小口箫，也有像低音唢呐那样的大口箫。有单簧哨片，也有双
簧的唢呐哨。

吹奏方法基本与小唢呐相同。吸收了唢呐吐音、花舌、滑音、断音、顿音
技巧。用于歌唱伴奏，男吹女唱。黎家在行路、放牧、青年男女恋爱或喜庆场
合吹奏。经过改革，口箫已能发出 b—g₂ 十三个音。并制成高、中、低音口
箫。乐曲有《相会在山栏园》、《回忆》、《婚礼舞曲》等。

โข้วตี 口 笛

โข้วตี หรือ ขลุ่ยปาก (ผิว) เป็นขลุ่ยที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่โดยกิตกรหยวิซวัน แห่งคณะดนตรี
พื้นเมืองเซียงไฮ้ ทำจากไผ่เหลือง หรือไผ่น้ำ นอกจากนี้ยังสามารถใช้ไผ่ชนิดอื่นๆทำได้ เช่น ไผ่
ก้านยาว ไผ่ตาหงส์ และไผ่ม่วง ลักษณะของโข้วเซียวเป็นข้อไม้ไผ่สั้น ๆ ตรงกลางเป็นรูผิวกลมเข้า
ใช้ปลายกระบอกทั้งสองด้านเป็นรูขลุ่ย เรียกว่า โข้วตีสองรู หากเจาะรู 3 รู ใกล้ๆกับช่องผิวกลม เรียก
ชื่อว่า โข้วตีห้ารู โข้วตีสองรูความยาวของเลา 4.8 เซนติเมตร ด้านขวาเป็นรูที่หนึ่ง ด้านซ้ายเป็นรูที่
สอง เส้นผ่าศูนย์กลางของปลายกระบอกด้านซ้าย 1.05 เซนติเมตร ด้านขวา 1.1 เซนติเมตร รูผิวกลม
ห่างจากปลายด้านซ้าย 2.3 เซนติเมตร ห่างจากปลายด้านขวา 2.5 เซนติเมตร โข้วตีห้ารู ความยาว
ของเลา 7.4 เซนติเมตร ปลายกระบอกด้านซ้ายเส้นผ่าศูนย์กลาง 0.95 เซนติเมตร ด้านขวา 1

เซนติเมตร รูฟิวลมห่างจากปลายกระบอกด้านซ้าย 3.45 เซนติเมตร ด้านขวา 3.95 เซนติเมตร รูฟิวลมเป็นรูปวงรี รูคเป็นรูวงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร

การบรรเลงโหว่ตี นิ้วหัวแม่มือของมือซ้ายและขวาบังคับลมที่รูที่ 1 และรูที่ 2 ซึ่งก็คือปลายกระบอกทั้งสองข้างนั่นเอง นิ้วชี้มือซ้ายกดรูที่ 3 นิ้วชี้และนิ้วกลางมือขวาที่รูที่ 4 และรูที่ 5 กดรูครบทั้ง 5 รู ได้เสียงต่ำสุด เป็ครูที่ 1 ได้เสียงคู่สี่ เป็ครูที่ 1 และ 2 ได้เสียงคู่แปด นิ้วหัวแม่มือขยับเปิดหรือปิดรูที่ 1 และ 2 ระดับการปิดมากน้อย หรือปิดมิด ได้เสียงในช่วงคู่สี่ โหว่ตีสองรูบันไดเสียงซอล มีช่วงกว้างเสียงคือ โดต่ำ - โดสูง โหว่ตีห้ารูบันไดเสียง ลา มีช่วงกว้างเสียงคือ ซอล - โด 2 ชั้นคู่แปด นอกจากนี้ยังสามารถใช้วิธีปิดรูทั้งหมด ขยับขลุ่ยไปมา ปรับระดับแรงลม และทิศทางลมเข้า จะได้เสียง เร มี และฟา ช่วงกว้างของเสียงใกล้เคียง 2 ชั้นคู่แปด

口笛，上海民族乐团俞逊发创制的新型吹奏乐器。用黄枯竹或小水竹制作，也可用长茎竹、凤眼竹或紫竹。在一段短而细的竹管上，中间开一吹孔，利用管端的自然孔，成为两孔口笛，若在近吹孔处再开三个音孔，则为五孔口笛。两孔口笛，管长 4.8 厘米，右端为第一孔，左端为第二孔，左、右端内径分别为 1.05 和 1.1 厘米，吹孔距左、右端分别为 2.3 和 2.5 厘米；五孔口笛，管长 7.4 厘米，左、右端内径为 0.95 和 1 厘米，吹孔距左、右端为 3.45 和 3.95 厘米，吹孔椭圆形，音孔圆形，直径均为 0.5 厘米。

演奏口笛，左、右手拇指控制第二、一孔，左手食指按第三孔，右手中、食指按第四、五孔。音孔全按发出最低音，开一孔发上方纯四度音，开一、二孔为纯八度音，两拇指在音孔上移动，多开或少开一点音孔，一、二孔可分别发出四度以内音阶。G 调两孔口笛音域 d1—d2。A 调五孔口笛音域 g—c2，还可用全按音孔、内转笛身、放松口劲和改变吹气角度等方法，吹出 d、e、f 三个音，音域近两个八度。

ชวิน 埙

ชวิน คือเครื่องเป่าดินเผา เป็นเครื่องดนตรีที่เก่าแก่ที่สุดอย่างหนึ่งของจีน มีอายุราว 7 พันปี สันนิษฐานว่า ชวินพัฒนามาจากเครื่องมือล่าสัตว์ชนิดหนึ่งที่ชื่อ สือหลิวซิง (ดาวตกหิน) ในอดีตผู้คนใช้เชือกมัดหินก้อนกลม หรือโคลนปั้นเป็นก้อนกลมขวางนกหรือสัตว์ป่า ลูกหินบางลูกภายในกลวง เมื่อกลึงปะทะกับลมเกิดเป็นเสียงขึ้น สร้างความสนใจและสนุกสนานให้คนในสมัยนั้นมาก จึงลองนำมาเป่าดู และพัฒนามาเป็นชวินในที่สุด

ชวินในยุคเริ่มแรกทำมาจากหินและกระดูกสัตว์ จากนั้นจึงพัฒนามาเป็นดินเผา รูปร่างก็ไม่เหมือนกัน บ้างเป็นรูปทรงกลมแบน ทรงรี ทรงกลม รูปปลา หรือทรงผลสาเก แต่ทรงสาเกเป็นที่นิยมมากที่สุด

ด้านบนของชวินมีรูเป่า พื้นเรียบ ด้านข้างลำตัวมีรูกดบังคับเสียง ชวินในยุคแรกสุดมีเพียงรูเดียว จากนั้นค่อยๆพัฒนามีรูเพิ่มขึ้น จนกระทั่งถึงปลายศตวรรษที่ 3 เริ่มมีชวิน 6 รู เกิดขึ้น

นับตั้งแต่ปลายปี 30 แห่งศตวรรษที่ 20 ศาสตราจารย์เถาเจิ้ง คีตกรแห่งวิทยาลัยครุศึกษาศิลป์แห่งชาติจีน เริ่มศึกษาวิจัยและประดิษฐ์ซวินดินเผาเลียนแบบโบราณ ต่อมาศาสตราจารย์เงินจิ่ง แห่งวิทยาลัยครุศึกษาศิลป์เมืองเทียนจิน ประดิษฐ์ซวินดินเผา 9 รูขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานจากซวินทรงสี่เหลี่ยม 6 รู และวิทยาการการผลิตเครื่องดินเผาของเมืองอู่ซิง มณฑลเจียงซู ซวินใหม่นี้นอกจากจะรักษารูปทรงดั้งเดิมของซวินไว้แล้ว ยังมีเสียงดังก้อง ช่วงเสียงกว้างขึ้น ไล่เสียงตามบันไดเสียงได้ รวมทั้งสามารถบรรเลงเสียงครึ่งเสียงได้ด้วย ทำให้ซวินใหม่นี้กลายเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถเปลี่ยนบันไดเสียงได้ ซวินมีน้ำเสียงที่เป็นเอกลักษณ์ มีความเป็นโบราณ เรียบง่าย นุ่มลึก เศร้าวังเวง แต่แฝงไว้ด้วยพลังความฮึกเหิมแข็งแกร่ง นอกจากนี้ ปัญหาของซวินแบบเดิมคือการเรียงตัวของรูกดเสียงไม่เป็นระบบระเบียบ ซวิน 9 รูได้ประดิษฐ์ให้ระบบการกดเสียง และตำแหน่งรูบังคับเสียงเป็นระเบียบมากขึ้น ทำให้การบรรเลงมีความคล่องตัวมากขึ้น ซวินสามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วมและบรรเลงประกอบกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้

การเปิดตัวของซวินดินเผา 9 รู เป็นสัญลักษณ์การเกิดใหม่ของซวินโบราณที่เคยสูญหายไปหลังการเผยแพร่ซวินใหม่ไม่นาน คีตกรในคณะดนตรีของมณฑลหูเป่ย์ชื่อ จ้าวเหลียงซานซึ่งเป็นลูกศิษย์คนหนึ่งของศาสตราจารย์เงินจิ่ง ประดิษฐ์ซวินจากไม้แดง มี 10 รู แก้ปัญหาการไม่สามารถเป่าเสียงสูงของซวินได้สำเร็จ

ในประวัติการดนตรีของจีน ซวินนับเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญในราชสำนักอย่างหนึ่ง ในวงดนตรีราชสำนัก ซวินแบ่งได้ 2 แบบคือ ช่งซวิน (ซวินบวงสรวง) และ หย่าซวิน (ซวินชั้นสูง) ช่งซวินมีรูปทรงเล็กเท่าๆกับไซโก่ มีเสียงสูง หย่าซวินรูปทรงใหญ่ มีเสียงต่ำทุ้ม มักบรรเลงร่วมกับเครื่องเป่าโบราณที่ทำจากไม้ไผ่ชนิดหนึ่งชื่อ “ฉือ” มีหลักฐานในบทกลอนที่เก่าแก่ที่สุดของจีน “ซือจิง” (กัมภีร์กลอน) ว่า “คนแซ่ไป่เป่าซวิน คนแซ่จิ่งเป่าฉือ” ความหมายก็คือ “พี่น้องสองคนคนหนึ่งเป่าซวิน อีกคนเป่าฉือ แสดงให้เห็นถึงความผูกพันรักรักใคร่กลมเกลียวในสายเลือด”

บทเพลงเอกของซวิน เช่น บทเพลงฉู่

埙是中国最古老的吹奏乐器之一，大约有七千年的历史。相传埙起源于一种叫做“石流星”的狩猎工具。古时候，人们常常用绳子系上一个石球或者泥球，投出去击打鸟兽。有的球体中间是空的，抡起来一兜风能发出声音。后来人们觉得挺好玩，就拿来吹，于是这种石流星就慢慢地演变成了埙。

最初埙大多是用石头和骨头制作的，后来发展成为陶制的，形状也有多种，如扁圆形、椭圆形、球形、鱼形和梨形等，其中以梨形最为普遍。

埙上端有吹口，底部呈平面，侧壁开有音孔。最早的埙只有一个音孔，后来逐渐发展为多孔，一直到公元前三世纪末期才出现六音孔埙。

中国音乐学院曹正教授从二十世纪三十年代末就开始制作仿古陶埙。后来，天津音乐学院的陈重教授在古制梨形六孔埙的基础上，又设计出新型的九孔陶埙，用江苏省宜兴市的紫陶制成。这种九孔埙既保持了传统埙原有的外形和音色，又增大了音量，扩展了音域，能吹出音阶和半音，使它成为可以转调的乐器，而且音色古朴醇厚、低沉悲壮，极富特色。另外，由于九孔埙改变了

原来不规则的音孔排列，按照现代人的演奏习惯，使演奏更为方便，可以独奏、合奏或伴奏使用。

九孔陶埙的面世，标志着中国古埙重新获得了生机。不久之后，陈重教授的另一位学生、湖北省歌舞团的赵良山，用红木研制出十孔埙，解决了埙难以吹奏高音的缺陷。

埙在中国的音乐历史上主要用于历代的宫廷音乐。在宫廷音乐中，埙分成颂埙和雅埙两种。颂埙形体较小，像个鸡蛋，音响稍高；雅埙形体较大，音响浑厚低沉，常常和一种用竹子做成的吹管乐器箎配合演奏。在中国最早的诗歌总集《诗经》里就有“伯氏吹埙，仲氏吹箎”这样一句话，意思是说兄弟两人，一个吹埙一个吹箎，表达和睦亲善的手足之情。

埙的乐曲如《楚歌》

ส่วน่า 唢呐

ส่วน่า คือเครื่องเป่าจำพวกปี่มีลำโพง ในภาษาจีนมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น หล่าปา (ลำโพง) ไห่ตี้ (จู่ยทะเล) เป็นที่นิยมและเผยแพร่ทั่วไปในแถบมณฑลชานเจียงในราวยุคสองราชวงศ์จิ้น(คือราชวงศ์จิ้นตะวันตกกับราชวงศ์จิ้นตะวันออก ค.ศ. 265 - 420) ในสมัยนั้นเรียกชื่อว่า “กุยจื่อ” บนภาพเขียนสีฝาผนังในถ้ำเขียนโฝตั้ง (ถ้ำพันพระพุทธรูป) ช่องที่ 38 ซึ่งสร้างในราวคริสต์ศตวรรษที่ 3 มีภาพวาดของส่วน่า ในสมัยราชวงศ์เว่ยเหนือ (ค.ศ.386 -534) ในถ้ำศิลาพระศรีอารีย์ที่ซานซี ถ้ำที่ 10 ก็มีภาพศิลาจำหลักคนบรรเลงดนตรี ภาพส่วน่าที่พบนี้มีรูปร่างส่วนประกอบของส่วน่าที่สมบูรณ์ได้แก่ ลี้นปี เล่าปี่ และลำโพง รูปร่างคล้ายคลึงกับปี่ของชนกลุ่มน้อยเผ่าเวอูร์ที่อาศัยอยู่บริเวณมณฑลชานเจียงของจีนในปัจจุบัน

จนกระทั่งถึงสมัยราชวงศ์หมิง ส่วน่าที่ใช้ในบริเวณที่ราบภาคกลาง (ที่ราบภาคกลางคือบริเวณใต้แม่น้ำหวงเหอ ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของมณฑลเหอหนาน ภาคตะวันตกของมณฑลชานตง และภาคใต้ของมณฑลเหอเป่ย์ และมณฑลชานซี) มีรูปร่างและส่วนประกอบเป็นแบบเดียวกันกับส่วน่าที่ใช้ในปัจจุบัน ดังมีในบันทึกของนักเขียนหลายฉบับเช่น บันทึกหนานฉือชวีลู่ (บันทึกอรรถาธิบายเมืองใต้) ของหมิงสวี่เว่ย บันทึกคนตรีที่่านหวางซีไหลว ของหวางผาน บันทึกอุทิศปัญญาตำราใหม่ ภาคบันทึกเตรียมกำลังรบ ของซีจี้กวางเป็นต้น ล้วนมีข้อความกล่าวถึงส่วน่าทั้งสิ้น โดยเฉพาะในซานฉายถู่ซู่¹ อธิบายถึงส่วน่าไว้ว่า “รูปร่างคล้ายหล่าปา (ลำโพง) เจ็ดรู หัวหางทำด้วยโลหะ เล่าทำจากไม้ ไม้รู้เกิดในสมัยใด ใช้เป็นคนตรีทหาร ปัจจุบันประชาชนใช้ทั่วไป” จนถึงสมัยราชวงศ์ชิง เรียกชื่อส่วน่าว่า “จินโซ่วเจียว” และ “จูเออร์น่า” เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในราชสำนักอีกอย่างหนึ่ง และยังใช้ประกอบในมหรกรรมรำร้องอีกด้วย บันทึกต่างๆในสมัยราชวงศ์ชิง

¹ บันทึกซานฉายถู่ซู่ คือหนังสืออรรถาธิบายภาพ ซานฉาย ในที่นี้หมายถึง ฟ้า ดิน และมนุษย์ หนังสือเล่มนี้อธิบายรายละเอียดและใช้ภาพวาดประกอบของทุกสรรพสิ่งในสามอย่างนี้ 《三才图会》-指南车图所谓「三才」，是指即「天」、「地」、「人」，此书就是要说明这三界中的一切。

เช่น ศัพทาทิบายราชสำนักชิง ภาพเครื่องราชพิธีกษัตริย์ ล้วนมีบันทึกและภาพประกอบที่กล่าวอธิบายถึงส่วนว่า “ซู่เออร์น่าเรียกอีกชื่อว่าส่วน่า” ส่วน่าเป็นที่นิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไป ใช้เป็นเครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรพื้นเมือง การร่ำร้องต่าง ๆ พิธีแต่งงานงานเฉลิมฉลองทั่วไป รวมถึงงานศพด้วย

ปีประกอบด้วยเลาปี ปากนกหวีด(ลีนปี) แผงลม ฐานรองลีน ปากปีและลำโพง เลาปีกลึงจากไม้แดง ลักษณะทรงกระบอกเป็นข้อ ๆ คล้ายข้อไผ่ ด้านในกลวง ในแต่ละข้อเจาะรูทรงกลม 1 รู รวมทั้งหมด 8 รูเพื่อให้เกิดความสวยงามและความสะดวกในการบรรเลง ปากนกหวีดทำจากต้นอ้อปลายด้านหนึ่งแบนเรียบใช้เป็นลีนปี ส่วนปลายอีกด้านเป็นทรงกลมพันด้วยลวดเสียบเข้าที่ปากปี แผงลมทำด้วยแผ่นโลหะทรงกลมสองแผ่น บ้างก็ใช้แผ่นแก้ว แผ่นพลาสติก มีสองชุดบนและล่างครอบลงบนปากปี แผ่นบนใช้ปิดสนิทกับริมฝีปากบน ส่วนด้านล่างปิดสนิทกับเลาปี เพื่อเป็นที่กักลมและบังคับแรงลม เลาลีนปีทำด้วยโลหะลักษณะทรงกลมม้วนเป็นลำเล็ก ๆ ด้านบนเสียบลีนปี ด้านล่างเสียบเข้ากับเลาปี ลำโพงทำจากแผ่นโลหะบางเป็นรูปลำโพงกลม ยอดลำโพงเสียบเข้ากับเลาปี สามารถหมุนปรับทิศทางและถอดออกได้

ส่วน่ามีหลากหลายชนิดและหลายรูปแบบ แบ่งตามความสั้นยาวของเลาปีได้เป็น 5 ชนิดคือ ให่ตี้ ส่วน่าเล็ก ส่วน่ากลาง ส่วน่าใหญ่ และส่วน่าไม้สน ส่วน่าแต่ละชนิดมีขนาดความยาวเลาปี 13.2 – 31 เซนติเมตร ปลายเลาเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน 1.8 – 2.65 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางวงนอก 2.4 – 3.45 เซนติเมตร ลำโพงสูง 7.1 – 13.6 ยอดลำโพงเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน 2.35 – 3.25 เส้นผ่าศูนย์กลางวงนอก 8.6 – 14.4 เซนติเมตร

ส่วน่าจำพวกให่ตี้ เลาสั้น ลำโพงเล็ก เสียงแหลม สูง ใช้บรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้ นิยมแพร่หลายแถบมณฑลเจียงซู เจ้อเจียง อันฮุย ส่วน่าเล็กเสียงนุ่มนวล เลาขนาดความยาว 7 นิ้ว เรียกอีกชื่อว่า ซานจือจือ นิยมใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วมหรือบรรเลงประกอบการขับร้องเต้นรำต่างๆ นิยมแพร่หลายแถบพื้นที่มณฑลกวางโจว หูหนาน ผู้เจี้ยน เจียงซี ส่วน่ากลางน้ำเสียงนุ่มนวล มักใช้เลาขนาดความยาว 1 ฟุต กับอีก 1 นิ้ว เรียกอีกชื่อว่า ปีเลาด้า นิยมแพร่หลายแถบมณฑลเจียงซู เจ้อเจียง อันฮุย ส่วน่าสามชนิดดังกล่าวข้างต้นนิยมแพร่หลายในเขตภาคใต้ของจีน จึงรวมเรียกส่วน่าทั้งสามชนิดนี้ว่า ส่วน่าใต้

ส่วน่าใหญ่ น้ำเสียงต่ำทุ้ม มักใช้เลาขนาดความยาว 1 ฟุต 5 นิ้ว เรียกอีกชื่อว่า เลาใหญ่หรือสองกระบอก นิยมแพร่หลายในเขตชานตง ซานไห่ และจีตง ส่วน่าไม้สนมีน้ำเสียงใส ดังกังวาน ใช้บรรเลงเพลงกรี้ด และเลียนทำนองเสียงร้องอุปรากร ส่วน่าทั้งสองชนิดนี้นิยมแพร่หลายแถบภาคเหนือจึงเรียกอีกชื่อว่า ส่วน่าเหนือ ส่วน่าแต่ละชนิดมีระดับเสียงไม่เท่ากัน ที่นิยมได้แก่ส่วน่าเล็กบันไดเสียง เร ให่ตี้บันไดเสียง ซอล และ ฟา ส่วน่ากลางและส่วน่าใหญ่บันไดเสียง ลา และ ที ส่วน่าทั้งห้าชนิดมีช่วงกว้างของเสียงสองขั้นคู่แปด

ส่วนนำส่วนมากใช้บรรเลงเป็นเครื่องนำ มักประสมกับเครื่องประกอบจังหวะจำพวกโหม่ง กลอง เหมาะสำหรับบรรเลงเพลงที่แสดงออกถึงความสนุกสนาน รื่นเริงและบรรยากาศการเฉลิมฉลองในชนบท ใช้บรรเลงในงานเลี้ยง เฉลิมฉลองการเก็บเกี่ยวผลผลิต เทศกาล พิธีการต่างๆ นอกจากนี้ยังใช้เป็นเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรีเพลงร้องเหอเป่ย์ เพลงปี่กลองซางตง เพลงปี่กลองเหลียวหนาน เพลงโหม่งกลองเฉาโจว(แต้จิว) และวงเปดซูดซางซี

唢呐，又称喇叭、海笛。吹奏乐器。约在两晋时期（265—420），唢呐已在新疆拜城一带（古称龟兹）流传，新疆克孜尔千佛洞第三十八窟（开凿于公元三世纪）壁画中有其图象。北魏时期（386—534）开凿的山西大同云岗石窟第十洞也有演奏唢呐的伎乐人雕刻。这种唢呐的哨、管身和喇叭碗成为一体，可能是其早期形态，与现代新疆维吾尔族木唢呐相近。

直至明代，中原地区使用的唢呐，其结构则与现代唢呐相同。明徐渭《南词叙录》、王磐《王西楼先生乐府》、戚继光《纪效新书·武备志》均有记述。明王圻《三才图会》述其形制：“其制如喇叭，七孔；首尾以铜为之，管则用木。不知起于何代，当是军中之乐也。今民间多用之”。清代，唢呐又称金口角、苏尔奈。在宫廷中列入回部乐，并用于烧歌大乐《大清会典》、《皇朝礼器图式》均注明“苏尔奈，又名唢呐”，并附图说明。在民间已广泛应用于器乐演奏、戏曲伴奏和婚丧喜庆活动。

唢呐由杆、哨、气牌、侵子和碗构成。杆用红木制成，为空心圆锥体，上开八个（前七后一）圆形音孔，表面旋成竹节形状，取其美观和按孔方便。哨芦苇制，一头扁平状为簧哨，另一头圆形缠铜丝插入侵子。气牌为两块圆形铜片、有机玻璃或赛璐珞片，分上下套于侵子上，中间夹以葫芦形装饰物，上片用以托住嘴唇，下片压紧杆身，以帮助运气、使口力持久。侵子为铜制圆锥形细管，上插簧哨，下与管身相接。碗又称喇叭口，用薄铜片制成喇叭形，套于杆下端，可活动和装卸。

品种较多，依杆的长短分为海笛、小唢呐、中唢呐、大唢呐和柏木杆五种。杆身全长 18.2—31、下口内径 1.8—2.65、下口外径 2.4—3.45 厘米。碗高 7.1—13.6、上口内径 2.35—3.25、下口直径 8.6—14.4 厘米。

海笛杆短碗小，发音尖锐，音色高亢，用于器乐合奏。流行于江、浙、皖等省；小唢呐音色柔和，常用的七寸杆，又称三吱子。用于独奏、合奏或歌舞伴奏，流行于两广、湘、闽、赣等省、区；中唢呐音色较柔和，常用一尺一寸杆，又称黑杆子。流行于江、浙、皖一带。因上述唢呐流传于南方各省，故称南方唢呐。

大唢呐发音低沉，常用一尺五寸杆，又称大杆子或二混头。流行于东北、山海关和冀东一带；柏木杆发音清脆明亮，用以吹奏小调和咋戏（模仿戏曲唱腔）。大唢呐、柏木杆流传于北方各省，故称北方唢呐。各种唢呐音高不等，常用的有 D 调小唢呐，G、F 调海笛，A、bB 调中唢呐和大唢呐。常用音域两个八度。

唢呐常作为领奏乐器或与锣鼓结合演奏，宜于表现热烈、欢腾的气氛。在农村用于集会、丰收、节日庆祝或婚丧仪仗；是河北吹歌、山东鼓吹、辽南鼓吹、潮州大锣鼓和山西八大套的主奏乐器。

โหวกว่าน 喉管

โหวกว่าน ตามชื่อภาษาจีนแปลว่า ปี่คอ เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “จู้กว่าน” (ปี่ไม้ไผ่) เป็นเครื่องเป่าลึนคู่ที่พัฒนามาจากปี่พื้นเมือง ในยุคแรกๆ เริ่มพบโหวกว่านแถบมณฑลกว่างตง(กวางตุ้ง) ใช้เป็นเครื่องเป่าเพื่อเรียกลูกค้าของร้านหาบแร่แฝงลอย จนปลายปีที่ 20 ของศตวรรษที่ 20 จึงเริ่มมีการนำมาใช้ในวงดนตรีกว่างตง และบรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรกว่างตง จากนั้นจึงนิยมแพร่หลายในเขตมณฑลกว่างตงและกว่างซี

ส่วนประกอบของโหวกว่านไม่ซับซ้อน ประกอบด้วยนกหวีด(ลึนปี่) เลาปี และลำโพง ลึนปี่ทำมาจากต้นอ้อ ลึนปี่มีขนาดใหญ่ แผ่นต้นอ้อที่ทำลึนปี่ก็คัดเลือกที่มีความหนา เลาปีทำจากไผ่ ซ้อยาว ไม้ดำ ไม้แดงและไม้เนื้อแข็งชนิดอื่นๆ หรืออาจทำมาจากพลาสติก แผ่นโลหะม้วนก็ได้ แต่ที่นิยมว่ามีเสียงไพเราะที่สุดก็คือเลาที่ทำด้วยไม้ไผ่ เลาปีเจาะรู 7 รู ปลายของปี่สวมด้วยลำโพงที่ทำจากโลหะแผ่นบาง เป็นตัวขยายเสียงและเพิ่มความสวยงาม

โหวกว่านมีเสียงคล้ายคลึงกับปี่กว่านจือมาก มีน้ำเสียงคล้ายช่วงเสียงต่ำของปี่กว่านจือ คือมีน้ำเสียงต่ำทุ้ม และให้ความรู้สึกเหมือนเสียงขลุ่ยจุมุก ในวงดนตรีพื้นเมืองมักใช้บรรเลงร่วมกับซอกลาง หรือซอเสียงต่ำ เพื่อเน้นเสียงกลุ่มเครื่องดนตรีเสียงต่ำให้กังวลง

ในวงดนตรีพื้นเมือง โหวกว่านที่นิยมทั่วไปมี 2 ชนิดคือ โหวกว่านบันไดเสียง ซอล และโหวกว่านบันไดเสียงโดต่ำ โหวกว่านบันไดเสียงซอลยาว 53 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางวงใน 1 - 1.3 เซนติเมตร สามารถกดเสียงได้ 8 เสียง ช่วงเสียงมีเพียง 1 ชั้นคู่แปด ส่วนโหวกว่านเสียงต่ำบันไดเสียงโดนั้น มีขนาดความยาว 85 เซนติเมตร เส้นผ่านศูนย์กลางวงใน 1.4 - 1.7 เซนติเมตร มีช่วงเสียงแคบ ไม่เหมาะกับการเปลี่ยนบันไดเสียง ปี 60 ของศตวรรษที่ 20 ศิลปินช่างทำเครื่องดนตรีของจีนได้คิดประดิษฐ์เครื่องโหวกว่านขึ้นมาใหม่ โดยเพิ่มปุ่มกดรู และเจาะรูเพิ่มเป็น 18 - 19 รู มีรูสำหรับบังคับให้เกิดเสียงประสาน โหวกว่านแบบใหม่นี้ไม่เพียงแต่สามารถเป่าเสียงครึ่งเสียงได้แล้ว ยังสามารถเปลี่ยนบันไดเสียงได้ด้วย ช่วงกว้างของเสียงขยายออกถึง 2 ชั้นครึ่งคู่แปด กลายมาเป็นเครื่องเป่าบรรเลงเดี่ยวชิ้นหนึ่ง นอกจากนี้ ส่วนช่วงเสียงของโหวกว่านสามารถแบ่งเป็นช่วงชั้นได้ คือ ช่วงเสียงกลาง ช่วงเสียงค่อนกลาง ช่วงเสียงต่ำ และช่วงเสียงต่ำสองชั้น ทำให้เสียงของโหวกว่านมีความสมบูรณ์ในตัวเองเป็นอย่างมาก

喉管又称“竹管”，它是在中国民间乐器管子的基础上创制而成的一种双簧气鸣乐器。喉管在问世之初，是广东省的街头小贩招揽生意的一种工具，到了二十世纪 20 年代末期，它才开始在广东音乐和广东粤剧中应用，后来，普遍地流行于广东和广西地区。

喉管的构造非常简单，由哨子，管身和喇叭口三个部分组成。它的哨子取材于芦苇，哨口比较宽，两片对合的哨片也比较厚。管身是用长茎竹、乌木、红木、杂木、塑料管或者是金属管等材料制成，其中，以竹制管身的音色

最好。喉管的管身上开有七个音孔，管身下端装有薄铜片制成的喇叭口，起到扩大音量和装饰的作用。

喉管的音色和管子相似，它的发音接近管子的低音区，音色醇厚，低沉，略带鼻音效果，在民族乐队中经常与中胡或低胡配合使用，以此来加强乐队的中音和低音声部。

在中国的民族乐队中，最常用的喉管有 g 调中音喉管和 d 调低音喉管两种。g 调中音喉管全长 53 厘米，内径为 1 至 1.3 厘米，它能发出 8 个音，音域只有一个八度。和它相比，d 调低音喉管管身较长，约为 85 厘米，内径为 1.4 至 1.7 厘米，d 调低音喉管的音域较窄，转调不方便。二十世纪 60 年代，中国的乐器制作家研制出了一种加键喉管，这种新型喉管的管身上加装了按键，开有 18 或 19 个音孔，并且设有一个泛音孔。它不仅可以吹奏出半音阶，而且适于转调。同时，音域也扩展到两个半八度，从而一跃成为一种独奏乐器。另外，在声部配套上，发展成为中音、次中音、低音和倍低音声部，使音色更加饱满和丰富。

กว่านจือ 管子

กว่านจือ คือ ปี่สองลิ้น มีประวัติความเป็นมายาวนาน มีต้นกำเนิดมาจากเครื่องดนตรีเปอร์เซียโบราณ ซึ่งก็คือดินแดนของประเทศอิหร่านในปัจจุบันนั่นเอง ในสมัยโบราณ ภาษาจีนเรียกกว่านจือว่า ปี่ลี่ หรือ หลู-กว่าน เมื่อสองพันปีก่อน ซึ่งตรงกับสมัยซีอัน กว่านจือเป็นเครื่องดนตรีที่นิยมแพร่หลายในดินแดนซินเจียง หลังจากนั้นจึงเริ่มเผยแพร่เข้าสู่ดินแดนที่ราบภาคกลาง จากพัฒนาการอันยาวนานทำให้กว่านจือพัฒนาศิลปะวิธีการบรรเลงขั้นสูง ปัจจุบันกว่านจือเป็นที่นิยมในวงดนตรีพื้นเมืองทั่วไป โดยเฉพาะเขตภาคเหนือของประเทศ

กว่านจือเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงดัง มีน้ำเสียงสูงใสกังวาน มุทะลุจุดัน ถ่ายทอดแก่นแท้บรรยากาศและอารมณ์กลิ่นไอชวนบทได้เป็นอย่างดี กว่านจือมีส่วนประกอบง่าย ๆ ได้แก่ ลิ้นปี่(หรือเรียกว่านกวืด) ฐานรองลิ้น และเลาปี่ กว่านจือใช้งานได้หลายประเภท สามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วมและบรรเลงประกอบกับเครื่องดนตรีอื่น โดยเฉพาะวงดนตรีพื้นเมืองภาคเหนือ กว่านจือเป็นเครื่องดนตรีสำคัญที่ขาดมิได้ เทคนิควิธีการเป่าก็มีความหลากหลายล้ำลึก นอกจากการเป่าเสียงเครือ เสียงโหย เสียงเอื้อย เสียงพ่นและเสียงรัวลิ้น ซึ่งนิยมใช้สำหรับบรรเลงเครื่องเป่าทั่วไปแล้ว กว่านจือยังมีวิธีการบรรเลงเฉพาะตัวอีกหลายแบบ เช่น เสียงตี เสียงข้าม เสียงจุ่ม และเสียงลอดฟันเป็นต้น นอกจากวิธีการใช้นิ้วที่แพรวพราวแล้ว การขยับระดับตื้นลึกของลิ้นปี่ในปากยังมีผลทำให้เกิดเสียงต่ำสูงต่าง ๆ กันด้วย การเปลี่ยนรูปทรงของกระพุ้งแก้ม รูปปากสามารถเลียนเสียงมนุษย์และสัตว์ได้เหมือนอย่างน่าอัศจรรย์ การใช้วิธีการระบายลมสามารถเป่าเสียงยาวได้ไม่ขาดสาย

กว่านจือมีสามขนาดคือ เล็ก กลางและใหญ่ เลากว่านจือ (เลาปี่) มีขนาดความยาว 18-24 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลางเลา 0.9 - 1.2 เซนติเมตร กว่านจือเล็กเรียกชื่อว่า “กว่านจือเสียงสูง” (ปี่

เล็ก หรือ ปี่สูง) ใช้เป็นเครื่องบรรเลงนำในวงดนตรี กว๋านจื่อกลาง (ปี่กลาง) เสียงต่ำกว่าปี่สูงหนึ่งขั้นคู่แปด กว๋านจื่อใหญ่ เรียกชื่อว่า “กว๋านจื่อเสียงต่ำ” (ปี่ใหญ่ หรือ ปี่ต่ำ) เสียงต่ำกว่าปี่กลางหนึ่งขั้นคู่แปด ใช้เป็นเครื่องดนตรีกลุ่มเสียงต่ำในวง หรือเป่าบรรเลงเสียงหลัก และเพื่อกำกับจังหวะช่วงกว้างของเสียงปี่ทั้งสามแบ่งเป็น ปี่เล็ก ลา1-โด4 ปี่กลาง ลา-เร 3 ปี่ใหญ่ ลาต่ำ-เร2

ปี่เล็กใช้ ต้นพีชจำพวกต้นอ้อ ต้นกกทำหลอดลิ้น หรือเรียกว่าตัวนกหวีด ปลายด้านหนึ่งใช้หลอดฟัน ปลายอีกด้านรีดให้แบน เสียบตัวนกหวีดนี้เข้าที่กระบอกปี่ด้านบน ปี่ใหญ่ใช้พีชจำพวกไม้หลอดทำลิ้น เสียบเข้ากับฐานรองลิ้น ฐานรองลิ้นทำด้วยแผ่นโลหะครอบฟิงที่ปลายบนของเลาปี่ เลาปี่ทำจากไม้ไผ่ซ้อยาว หรือถึงจากไม้แดงเคลือบเงา เจาะรู 8 รู (ด้านหน้า 7 รู ด้านหลัง 1 รู) บ้างก็เจาะ 9 รู (ด้านหลังเพิ่มเป็น 3 รู) ปลายทั้งสองเชื่อมด้วยโลหะป้องกันการรั่ว

กว๋านจื่อนิยมแพร่หลายในวงดนตรีพื้นเมืองต่าง ๆ เช่น วงปี่เหอเป่ย์ วงอิกทักจีตง วงแปดชุดซานซี วงลั่นกลองซีอาน วงดนตรีทางพิธีกรรมและศาสนา และยังใช้บรรเลงประกอบการแสดงอุปรากรพื้นเมืองทั่วไป วงปี่เหอเป่ย์ใช้ปี่ใหญ่และปี่เล็ก ปี่เล็กให้เสียงสูงใสกังวาน เหมาะสำหรับบรรเลงท่วงทำนองครึกครื้นรื่นเริง ส่วนปี่ใหญ่ให้เสียงทุ้มต่ำและนุ่มลึก เหมาะสำหรับบรรเลงท่วงทำนองโศกเศร้า นอกจากนี้กว๋านจื่อแต่ละเลาสามารถเปลี่ยนขนาดของลิ้นเพื่อเปลี่ยนระดับเสียงสูงต่ำได้ด้วย

เพลงเอกของกว๋านจื่อ เช่น วานเหนียนฮวน (รมย์รื่นหมื่นปี) เยี่ยนลั่วซาตัน (หงส์ร้อนหาดทรายทอง) โมลี่ฮวา (ดอกมะลิ) ฟางเฟิงเจิง (เริงว่าว) หลิวฉิงเหนียง (สาวหลิวพริ้วจี) ฟางหลิว (ปล่อยลา) เป็นต้น

管子一种双簧吹管乐器，历史非常悠久。管子起源于古代波斯，也就是现在的伊朗。在中国古代它曾称为“笙簧”或“芦管”。在两千多年前的西汉时期，管子已经成为中国新疆一带通用的乐器，后来，管子传入中原，经过变化发展，它的演奏技艺得到了不断丰富和发展。现在，管子广泛地流行于中国民间，成为北方人民喜爱的常用乐器。

管子的音量较大，音色高亢明亮、粗犷质朴，富有强烈的乡土气息。管子的构造比较简单，由管哨、侵子和圆柱形管身三部分组成。管子的用途很广，可用来独奏、合奏和伴奏。尤其在中国北方的一些乐种里，管子是非常重要的吹管乐器。管子的演奏技巧非常丰富，除了一般经常运用的颤音、滑音、溜音、吐音和花舌音外，还有特殊的打音、跨音、涮音和齿音等。除手指的技巧外，哨子含在嘴里的深浅也决定着管子发音的高低，吹奏时，利用口形的变化，还能模拟出人声和各种动物的叫声。运用循环换气法可不间断地奏出长时值音型。

管子有大、中、小三种。管身長 18—24 厘米，內徑 0.9—1.2 厘米。小管又称高音管，是乐队中有特色的领奏乐器。中管比小管低八度。大管又称低音管，比中管低八度，在乐队中担任低音或作节奏型强拍演奏。音域：小管 a1—c4，中管 a—d3，大管 A—d2。

小管哨芦苇制，一端用细钢丝扎住，另一端烙扁，直接插入管身上端，发音较高；大管哨芦竹制，插入侵子里。侵子铜制、锥形，插入管身上端。管身用长茎竹或红木制作，呈圆柱形，上开八孔（前七后一）或九孔（后二孔）外表涂漆侵腊，两端套金属圈防裂。

管子用于河北吹歌、冀东吵子会、山西八大套、西安鼓乐等民间器乐合奏、民族乐队、戏曲乐队和宗教音乐中。河北吹歌使用大管和小管，小管音色高亢明亮，宜表现活泼、热烈的旋律；大管音色深沉、浑厚、略带凄怆，长于抒情性描绘。各种管可更换不同的哨子升降音高。

传统乐曲有《万年欢》、《雁落沙滩》、《茉莉花》、《放风筝》、《柳青娘》、《放驴》等。

ซวงกว่าน 双管

ซวงกว่าน คือปี่เลาคู่ ใช้ปี่เดี่ยวประกอบเข้าด้วยกัน นิยมแพร่หลายแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของจีน ประวัติความเป็นมาของซวงกว่านพบในบันทึกสมัยตงอันของเจิ้งเสวียนจู้ มีความตอนหนึ่งบันทึกไว้ว่า “เลาเหมือนไผ่แต่เล็ก ประกอบเป็นคู่ ใช้เป่า” แสดงให้เห็นว่าในขณะนั้นมีเครื่องดนตรีที่มีลักษณะเลาคู่ประกอบใช้แล้ว ในบันทึกราชวงสุย ภาคดนตรีจารึก มีความตอนหนึ่งกล่าวว่า ในวงดนตรีกุยจื่อ (คูคำว่า “กุยจื่อ” ในเรื่องกลองเล็กคู่) มี “ปี่สี่เลาคู่” (ปี่เลาคู่) ภาพจำหลักผาหินเมืองตูร์ฟาน (Turfan) ที่มณฑลซินเจียง ถ้าหมายเลข 29 (สร้างราวปี ค.ศ. 550 - 1368) มีภาพปี่เลาคู่ ปี่แต่ละเลามี 5 รู บันทึกราชวงศ์ซ่งก็มีกล่าวถึงปี่คู่ไว้ว่า “เครื่องดนตรีของประเทศอานกว๋อมีปี่เลาคู่” บันทึกดนตรีราชวงศ์ถังก็มีบันทึกความตอนหนึ่งว่า “ปี่หงส์คู่ หนึ่งในเครื่องดนตรีสิบสองทำนอง ปลายปี่เสียบลิ้นปี่ เป็นด้านหัว ซ้ายขวาข้างละสี่รู” แสดงให้เห็นว่าปี่เลาคู่หรือ ซวงกว่าน นิยมแพร่หลายนับมาแต่สมัยถังแล้ว

ซวงกว่าน หรือ ปี่เลาคู่ในปัจจุบันประกอบด้วยปี่เดี่ยวสั้น 1 เลา ยาว 1 เลาประกอบกันเป็นคู่ แต่ละเลามี 8 รู ด้านหน้า 7 รู ด้านหลัง 1 รู ปี่เลาคู่ที่แต่เดิมเคยมี 9 รู ปัจจุบันพบน้อยมาก การบรรเลงสามารถเป่าให้ดังพร้อมกันทั้งสองเลา และสามารถแยกออกเป็นปี่เดี่ยวก็ได้ มือสองข้างจับปี่ซ้ายขวา ใช้นิ้ว 3 นิ้วทั้งมือซ้ายขวากดรู 3 รูบนของปี่เลาซ้ายเลาขวา สามารถบรรเลงเป่าเสียงสั้นเสียงยาว สร้างบรรยากาศครึกครื้น ใช้เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงเสียงหรือทำนองเด่นของเพลง เพลงเอกคือ เจียงเหอคู่ย (ธารารวม)

双管，系将两支管并排扎结一起而成。流行于东北、华北广大地区。东汉郑玄注《周礼·春官·小师》：“管如箛而小，并两而吹之”。可见当时已存在双管类乐器。《隋书·音乐志》载龟兹乐中有双笙箎。新疆吐鲁番东北部的伯孜克里克石窟（开凿于 550—1368 年）第二十九窟有双笙箎图象，双管并列，管身有五个按孔。宋《乐书》中载有双笙箎：“胡部安国乐器有双笙箎，《唐乐图》所传也”。又有双凤管：“双凤管合两管以足十二律之音，管端施回簧，刻凤以为首，左右各四窍”。表明双管自唐以来已广为应用。

现代双管由两支长短、音高相同的管子并排扎结而成。每管八孔（前七后一）。九孔管已很少见到。演奏时，可以两管并吹，也可将两管分开，两手各持一管，手指各按管子上方的三个音孔，交替吹奏短促的音符，以烘托气氛，把乐曲推向高潮。乐曲有《江河水》等。

笙 笙

笙 เป็นเครื่องเป่าที่เก่าแก่ของจีน นับเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ลิ้นปีแบบบิสระชนิดแรกของโลก และยังเป็นเครื่องดนตรีที่มีอิทธิพลต่อเครื่องเป่าตะวันตกในยุคต่อๆ มาอีกด้วย

ในปี 1978 มีการขุดค้นทางโบราณคดีที่สุสานเจิงไห้วอี้ อำเภอสุย มณฑลหูเป่ย์ พบเซิงน้ำเต้าที่มีอายุมากกว่า 2,400 ปี เป็นเซิงเก่าแก่ที่สุดที่มีอยู่ในปัจจุบัน

กระนั้นก็ตาม การกำเนิดของเซิงสามารถสืบสาวขึ้นไปยาวนานกว่านั้น คือเมื่อ 3,000 ปีก่อนเซิงได้ถือกำเนิดขึ้นแล้ว เซิงกับผายเซียว (เป่าแฉง) มีความคล้ายคลึงกัน คือไม่มีลิ้นปี และไม่มีกรวยเพียงใช้เลาไม้ไผ่ที่มีเสียงต่างๆ กัน ใช้เชือกพันเข้าด้วยกันเป็นแฉงเหมือนอย่างขลุ่ยแฉง ต่อมา มีการเพิ่มลิ้น และใช้น้ำเต้าเป็นกรวยรวบเลาไม้ไผ่เข้าด้วยกัน เกิดเป็นเซิงที่มีรูปแบบอย่างในปัจจุบัน ซึ่งทำให้เซิงและผายเซียว (ขลุ่ยแฉง) แตกต่างกันอย่างชัดเจน

กรวยของเซิงทำด้วยน้ำเต้า ปากเป่าทำด้วยไม้ เลาไม้ไผ่ที่มีเสียงต่างๆ กันเรียงรายอยู่ในกรวยเป็นรูปกึ่งม้า ภายหลังสมัยถึงเป็นต้นมา นักดนตรีเปลี่ยนกรวยมาเป็นไม้ทั้งหมด และวิวัฒนาการเรื่อยมาจนมีการใช้โลหะทำเป็นกรวยแทนไม้ ในขณะที่ลิ้นปีก็เปลี่ยนจากไม้ไผ่เป็นโลหะแทนด้วย

ด้วยเหตุที่เซิงสืบทอดมายาวนานหลายยุคหลายสมัย ทำให้รูปลักษณะของเซิงในแต่ละท้องถิ่นมีต่างๆ กันไป เซิงแต่เดิมมีช่วงเสียงแคบ การบรรเลงไม่คล่องแคล่ว ไม่สามารถเปลี่ยนบันไดเสียงได้ แต่ภายหลังการก่อตั้งสาธารณรัฐประชาชนจีน คีตกและช่างเครื่องดนตรีพยายามคิดประดิษฐ์และพัฒนาเซิงเรื่อยมา จนกระทั่งสามารถประดิษฐ์เซิงที่มีช่วงเสียงกว้างขึ้น เพิ่มก้านควบคุมเสียงเพื่อให้การบรรเลงคล่องตัวขึ้นด้วย

เซิงมีน้ำเสียงใสดังกังวาน แต่หวานนุ่มละมุนละไม ช่วงเสียงกลางมีความนุ่มนวล ช่วงเสียงต่ำมีเสียงทุ้มนุ่มลึก เป็นเครื่องเป่าชนิดเดียวของจีนที่สามารถเป่าเสียงประสานได้ เมื่อใช้บรรเลงรวมวงกับเครื่องดนตรีอื่น จะทำหน้าที่ประสานเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดให้กลมกลืน นุ่มเนียน ในวงดนตรีพื้นเมืองขนาดใหญ่ จะใช้เซิงถึงสามตัวบรรเลง คือ เซิงใหญ่(เสียงต่ำ) เซิงกลาง (เสียงกลาง) และเซิงเล็ก(เสียงสูง)

笙是中国古老的吹奏乐器，它是世界上最早使用自由簧的乐器，并且对西洋乐器的发展曾经起过积极的推动作用。

1978年，中国湖北省随县曾侯乙墓出土了2,400多年前的几支匏笙，这是中国目前发现的最早的笙。

笙的形成，可以追溯到 3,000 多年前。起初，笙和排箫有点相似，既没有簧片，也没有笙斗，只是用绳子或木框把一些发音不同的竹管编排在一起。后来人们逐渐给笙增加了竹质簧片和匏质笙斗，和排箫区别开来。

笙斗用葫芦制作，吹嘴由木头制成，十几根长短不等的竹管呈马蹄形状，排列在笙斗上面。唐代以后，演奏家们把笙斗改为木制，后来经过流传，又用铜斗取代了木斗，同时簧片也从竹制改为铜制。

由于笙流传的年代久远，所以在不同的地区有不同式样的笙。新中国成立后，中国的乐器制造者和音乐工作者，对笙进行了不断的改革，先后试制出扩音笙、加键笙等多种新品种，克服了音域不宽、不能转调和快速演奏不灵便等缺点，给笙带来了新的生命力。

笙的音色明亮甜美，高音清脆透明，中音柔和丰满，低音浑厚低沉，音量较大。而且在中国传统吹管乐器中，也是唯一能够吹出和声的乐器。在和其它乐器合奏的时候，能起到调和乐队音色、丰富乐队音响的作用。在大型的民族管弦乐队里，笙有时还要用到高音、中音和低音三种笙。

ฉือปา 尺八

ฉือปา เป็นเครื่องดนตรีเก่าแก่อีกชนิดหนึ่งในบรรดาเครื่องดนตรีจีน พัฒนามาจากเครื่องเป่าแนวตั้งชนิดหนึ่งชื่อ “ฉือจู”¹ ฉือปาทำด้วยไม้ไผ่ ยาว 1 ฟุต 8 นิ้ว นิยมแพร่หลายในสมัยซุ่ยและถัง จนเผยแพร่ไปถึงญี่ปุ่น แต่ได้ลดความนิยมลงนับแต่สมัยซ่งเป็นต้นมา

ฉือปา เรียกชื่อตามขนาดความยาวของเลาขลุ่ย มีชื่อเรียกหลายชื่อเช่น ฉือจู (ขลุ่ยตั้ง) เชียวกว่าน (ขลุ่ยเลา) หนานอินตั้งเชียว (เป่าสำเนียงใต้) เลาทาด้วยไม้ไผ่ น้ำเสียงนุ่มนวลสามารถใช้บรรเลงเดี่ยว บรรเลงร่วม และบรรเลงประกอบ ในสมัยฮั่นตะวันออก ฉือจู นิยมแพร่หลายในหมู่ประชาชนทั่วไป ต่อมาในสมัยซุ่ย ฉือปา จัดเป็นเครื่องเป่าหลักชนิดหนึ่งในวงดนตรีราชสำนัก จนถึงสมัยถังเป็นที่นิยมแพร่หลายกว้างขวาง จนถูกนำไปใช้เป็นเครื่องดนตรีในวงดนตรีราชสำนัก

ในสมัยซ่ง เรียกชื่อว่า “เชียวกว่าน” (ขลุ่ยเลา) ซึ่งบันทึกไว้ใน เยว่ซู่ (กิตติจารึก) ของเฉินหยาง นอกจากนี้ในบันทึกชื่อ เมิ่งซีเป่ถาน ของเกิ่นคั่ว ก็มีบันทึกไว้ว่า “หมาทรงประพันธ์ถึงฉางตี้ (ขลุ่ยยาว) ในกลวง ไม่มีฐาน เจาะรูบนเลา 5 รู 1 รูด้านหลัง รูปร่างคล้ายกับฉือปาในปัจจุบัน” จากหลักฐานบันทึกสมัยถังและซ่งจะเห็นได้ว่า ฉือปามีความใกล้เคียงกับเชียว แต่มีขนาดเลาสั้นและใหญ่กว่า ในยุคต่อมา เชียว และตีเป็นที่นิยมขึ้น จนแทนที่ฉือปา ฉือปาจึงลดความนิยมลงที่สุดในที่สุด

ปัจจุบันฉือปายังคงมีใช้อยู่แถบบริเวณมณฑลฝูเจี้ยนและใต้หวันเท่านั้น เป็นเครื่องดนตรีหลักในวงดนตรีสำเนียงใต้จีนสำคัญ² นอกจากนี้ฉือปายังได้รับวิธีการบรรเลงมาจากขลุ่ยตีฉือด้วย

¹ จูคือเครื่องเป่าโบราณจำพวกขลุ่ยชนิดหนึ่ง 簫 “古同“笛”。”

² เครื่องดนตรีหลักในวงสำเนียงใต้ ประกอบด้วย พิพาและฉือปา เครื่องดนตรีประกอบอื่นๆ ได้แก่ พิณสองสาย พิณสามสาย และปี่ส่วน่า 南音的主要乐器是琵琶和尺八，其他还有二弦、三弦和唢呐等。

คีตกรหวางต้าฮ่าว แห่งวงดนตรีสำเนียงใต้ที่เมืองเฉียนโจว มณฑลฝูเจี้ยน ได้คิดประดิษฐ์ นี้อปาเสียงต่ำขึ้น มีขนาดความยาว 82 เซนติเมตร เส้นผ่าศูนย์กลาง 3.4 เซนติเมตร ปลายด้านบนเลาะ เลี่ยมด้วยแผ่นพลาสติก และย้ายรูที่ห้าเจาะไว้ด้านข้างของเลาะ ใช้นิ้วก้อยควบคุมเสียง มีน้ำเสียง หนักแน่น และต่ำทุ้ม

ดังได้กล่าวมาแล้วว่ารูปร่างของนี้อปาและเชียวโก๊เสียงกันมาก ทำมาจากลำไม้ไผ่ ด้านใน กลวง ไม่มีฐาน ลำตัวยาว 1 ฟุต 8 นิ้ว ปากเป่าปากเป็นรูปจันทร์เสี้ยว ด้านหน้าเจาะรู 5 รู ด้านหลัง 1 รู ตรงกลางระหว่างช่องเป่าลมกับรูปิดเสียง เจาะรูสำหรับปิดเยื่อ วิธีการเป่าคล้ายคลึงกับเชียว แต่ เสียงดังกว่า

การบรรเลง ใช้นิ้วซ้ายขวาจับเลาะในแนวตั้ง แล้วเป่าลมเข้าด้านบน นิ้วมือปิดเปิดรูควบคุม เสียง ใช้รูปปาก แรงลม ทิศทางการเป่า และการปิดเปิดรูเพื่อให้ได้เสียงสูงต่ำ ดังเบาต่าง ๆ กัน

ช่วงเสียงของนี้อปาคือ เร - ที2 น้ำเสียงหวานแว่ว แต่นุ่มลึก เย็นใจ นี้อปาแบบดั้งเดิมไม่ สามารถเปลี่ยนบันไดเสียงได้ หากจะบรรเลงเพลงที่มีบันไดเสียงอื่น ต้องใช้นี้อปาเลอื่น ที่กำหนด บันไดเสียงนั้น ๆ

尺八是我国古老的吹奏乐器，源于竖箏，竹制，长一尺八寸，在隋唐颇为盛行，自宋代后渐少使用。尺八在隋唐之际东传日本。

尺八因长一尺八寸而得名。也有“竖箏”、“箫管”和“南音洞箫”之称。管身竹制，音色圆润、柔美，可以独奏、合奏或伴奏。在东汉时期，竖箏已流传于民间。到了隋代，尺八成为宫廷中的主要乐器，至唐则大盛，广泛用于宫廷乐舞。唐代吕才善制此器。

宋代尺八，又称箫管，陈旸《乐书》有所记述。沈括《梦溪笔谈》载：“后汉马融所赋长笛，空洞无底，剡其上孔，五孔，一孔出其背，正似今之尺八”。从传世唐代尺八和沈括所述宋代尺八的形制来看，它与箫相近，但管身短而粗。后来箫、笛等乐器逐渐取代了尺八的地位，尺八渐少使用。

尺八目前只流行于闽南和台湾，是福建南音的主要乐器之一，并吸收了笛子的一些演奏技巧。

福建省泉州南音乐团王大浩研制成低音尺八。长 82 厘米、内径 3.4 厘米。管上端加贴塑料片，并将第五孔移至管侧由小指控制。音色浑厚饱满。

尺八形制与箫相近，以竹根制作，中通无底，管体一尺八寸，吹口多做成斜面月牙形，正面开五个按孔，背面开一个按孔，在吹口和正面音孔间设有膜孔。其吹奏方法与箫相似，但音量较箫声大。

吹奏时，要求左右手臂抬起呈半圆形，以嘴吹奏吹孔，手指按孔，通过改变嘴唇吹奏的角度和力度，以及手指按孔的位置，从而发出不同的音响和音高。

尺八的音域从 (d ~ b2)。音色圆润柔美、深沉含蓄，略带凄凉之感。尺八本身不能转调，要演奏复调性乐曲时，需选取不同调的尺八。

ฉางเจียน 长尖

ฉางเจียน ความหมายตามตัวอักษรหมายความว่า “ยาวแหลม” เป็นชื่อตามรูปลักษณะของเครื่องดนตรีชนิดนี้ เป็นเครื่องเป่าอีกชนิดหนึ่งที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ในสมัยราชวงศ์หมิงและราชวงศ์ชิงเคยใช้เป็นเครื่องดนตรีสำหรับการทหาร ปัจจุบันใช้ในวงดนตรีเครื่องเป่าเครื่องดีและประกอบการแสดงอุปรากรพื้นเมือง ฉางเจียนมีชื่อเรียกหลายชื่อได้แก่ “เจาจวิน” (เรียกพล) “เซียนเฟิง” (กองหน้า, แนวหน้า) “หล่าปา” (ลำโพง) “เฮ่าถ่ง” (แตรกระบอก) และ “เจียนจื่อเฮ่า” (แตรแหลม) เคยมีการขุดพบ “ฉางเจียน” ในสุสานมู่ถิง ซึ่งเป็นสุสานในสมัยหมิง ที่เมืองเจียงหนิง มณฑลเจียงซู เป็นหลักฐานยืนยันได้ว่าฉางเจียนมีมาตั้งแต่สมัยราชวงศ์หมิงแล้ว ปัจจุบันนิยมแพร่หลายแถบมณฑลเจ้อเจียง เจียงซู ผู้เจียนและเหอหนาน ใช้ในวงดนตรีพื้นเมืองและประกอบการแสดงพื้นเมืองต่างๆ

ฉางเจียนมีขนาดความยาว 120 เซนติเมตร ประกอบด้วยเลาสองท่อนที่สวมต่อกัน ด้านปลายแหลมเป็นช่องเป่าลม บนเลาไม่มีรูปิดลม ปากแตรเป็นรูปลำโพงกลม น้ำเสียงดังกังวาน แต่หยาบกระด้าง สามารถเป่าเสียงง่าย ๆ เพื่อสร้างบรรยากาศเท่านั้นไม่สามารถบรรเลงทำนองได้

ปัจจุบันฉางเจียนนิยมใช้ในวงโหม่งกลอง และวงโหม่งกลองสืบอย่างของเมืองเจ้อตง วงดนตรีบางประเภทแม้ปกติจะไม่ใช้ฉางเจียน แต่ในตอนขึ้นเพลงมักใช้เป่าส่วนนำเลียนเสียงฉางเจียน ในวงดนตรีประกอบจิวปักกิ่ง รวมไปถึงการแสดงพื้นเมือง หรือการแสดงแบบโบราณต่างๆ ใช้ฉางเจียนเป่าเมื่อตัวละครที่เป็นแม่ทัพออกมา เพื่อแสดงถึงอำนาจและบารมีอันสูงศักดิ์ของตัวละครนั้นๆ

ในการแสดงละครด้าฝิงเตี่ยว (ละครเพลงโรงใหญ่) ละครด้าเยว่ซี (ละครดนตรีโรงใหญ่) ซึ่งเป็นละครโบราณชนิดหนึ่งของเมืองอานหยาง มณฑลเหอหนาน ก็ใช้ฉางเจียนเป็นเครื่องดนตรีประกอบ โดยเฉพาะในฉากสงคราม การสู้รบ ที่อานหยางเรียกฉางเจียนว่า “เจียนจื่อเฮ่า” (แตรแหลม) นอกจากนี้ในงานพิธีรีตอง การเฉลิมฉลองของผู้คนในแถบมณฑลเหอหนาน ใช้ฉางเจียนจำนวนมากเป่านำวงเครื่องเป่าเครื่องดี

长尖是历史悠久的吹奏乐器，明、清曾用于军中，现多用于吹打乐和戏曲伴奏。长尖：又称“招军”、“先锋”、“喇叭”、“号筒”或“尖子号”。江苏省江宁明代沐英墓曾出土实物一件。现广泛用于浙江、江苏、福建、河南等地民间吹打乐合奏和戏曲伴奏。

长尖管身全长约 120 厘米，由两段锥形铜管套接而成，细端为吹口，呈杯状，管身无按音孔，管底口呈喇叭形。发音嘹亮但粗糙迟钝，只能吹一些简单的音制造气氛。

现在，长尖多用于浙东锣鼓、十番锣鼓等乐种中。有些乐种虽然不用长尖，但在乐曲开始时，用唢呐模拟其音响。在京剧音乐中，一些传统剧目里将军出场时常奏长尖，以表现其威武之气势。

在河南安阳地区的古老剧种大平调、大乐戏中，也使用长尖伴奏，以制造战场气氛和特殊效果，当地称其为“尖子号”。在河南一些地区的民间喜庆活动中，有时甚至使用数支长尖齐奏，为吹打乐队开道。

หยวี 竽

หยวี คือ เครื่องเป่าโบราณชนิดหนึ่งของจีน นิยมแพร่หลายในยุคจ้านกั๋วและฮั่น ในบันทึก “หานเฟยจื่อ - เจี้ยวหล่าว” กล่าวถึงหยวีไว้ว่า “หยวี มีลำยาว 5 เสียง หยวีเกิดก่อน ระฆัง และเสื่อเกิดตามมา ใช้บรรเลงเพลงขับและรวมวง” รูปร่างของหยวีคล้ายกับเซิง (ดูเครื่องเป่าชื่อ “เซิง” ประกอบ) แต่มีขนาดใหญ่กว่า ในศิลาจารึกภาพฝาผนังและเครื่องดนตรีหินจำลองสมัยราชวงศ์ฮั่น พบมีภาพเครื่องเป่าชนิดนี้อยู่เป็นจำนวนมาก¹ จากบันทึกโจวหลี่ (พิธีราชวงศ์โจว) ของเจิ้งเสวียนจู้ บันทึกชวหวินเจี้ยวจื่อ (อักษรอธิบาย) ของสวีเซิน พงสาวดารฟงสูทงอ (ขนบประเพณี) ล้วนมีบันทึกถึงหยวี สรุปความได้ว่า หยวี เป็นเครื่องดนตรีจำพวกน้ำเต้า เดิมมี 36 เล้า ต่อมาลดลงเหลือ 23 เล้า มีขนาดความยาว 78 เซนติเมตร กรวยของหยวี (คือส่วนกระเปาะที่รวมหยวีแต่ละเล้าเข้าด้วยกัน) และปากหยวีทำด้วยไม้ ทาสีแดงเข้ม มีเล้าเสียงทั้งหมด 22 เล้า แต่ละเล้าใช้ไม้ไผ่เล็กเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 0.8 เซนติเมตร แ่งที่ยาวที่สุดยาว 78 เซนติเมตร เล้าที่สั้นที่สุดยาว 14 เซนติเมตร เสียบเรียงรอบตามแนวขอบกรวย แต่ละแถวมี 11 เล้า ใช้ไม้ตอกมัดเข้าด้วยกัน ด้านปลายยอดอาจใช้ผ้าแพรผูกเป็นเครื่องประดับ เล้าที่อยู่ด้านหน้าเสียบเครื่องประดับที่ทำจากเขาสัตว์ ด้านล่างของเล้าแต่ละเล้ามีรูสำหรับกด ด้านข้างของกรวยมีรูสองรู เล้าที่อยู่แถวหลังสองแถวขนานกันพอดี

ที่พิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมระโตะ ประเทศญี่ปุ่น เก็บรักษาหยวีที่เผยแพร่เข้ามาตั้งแต่สมัยถังไว้ 3 ตัว ในจำนวนนี้มีหยวีที่ทำจากไม้ไผ่ 2 ตัว ความยาว 87 และ 78.8 เซนติเมตร ทำจากไม้ไผ่ลาย 1 ตัว ความยาว 91.8 เซนติเมตร กรวยของหยวีทำด้วยไม้ ขัดสีชักเงา มีเล้าทั้งหมด 17 เล้า มีปากเป่ายาวเรียว มีลักษณะคล้ายกับเครื่องเป่า “เซิง” ในปัจจุบัน ในบันทึกราชวงศ์ถังเก่า ภาคดนตรี บันทึกไว้ว่า “หยวี และเซิงในปัจจุบันนี้ ใช้ไม้ขัดสีชักเงาแทนน้ำเต้าแต่เดิม” โรงงานผลิตเครื่องดนตรีที่เมืองซูโจวเคยประดิษฐ์หยวีเลียนแบบหยวีโบราณ 1 ตัว

竽，古代吹奏乐器。战国至汉代曾广泛流传。《韩非子·解老》：“竽也者，五声之长也，故竽先则钟瑟皆随，等唱则诸乐皆和”。其形状如笙而较大，在汉代乐俑和石刻画像中多有吹竽的图象。据《周礼·春官·笙师》郑玄注、许慎《说文解字》、应劭《风俗通义》等记载，竽属匏类乐器。原三十六管，后减至二十三管，通高 78 厘米。竽斗、竽嘴木制，髹绛色漆。设二十二根管，系用直径约 0.8 厘米的竹管刮制而成，最长者 78 厘米、最短者 14 厘米。分前后两

¹ สามารถค้นข้อมูลภาพเพิ่มเติมได้จากคู่มือภาพประวัติศาสตร์จีน ภาพที่ II—64、II—67 ถึง II—70 详细内容可参见《中国音乐史图鉴》II—64、II—67 至 II—70。

排插在筇斗上，每排十一根，用四至五道蔑箍加以固定。上端系一条绛色罗绮带为饰。前排一根长筇管上端插有一个角质的“塞”。此筇管及其相邻一根长筇管下端都有两个按音孔，靠近两管内侧的筇斗上有两圆孔。后排两根长管也同此情形。

日本奈良正仓院收藏唐代筇三支。吴竹筇二支，分别长 87、78.8 厘米。斑竹筇一支，长 91.8 厘米。筇斗木制，髹漆，十七管，有细长的吹嘴。与当时的十七簧笙相似。《旧唐书·音乐志》：“今之筇笙，并以木代匏而漆之”。苏州民族乐器一厂曾复制一件。

โฆวเลี่ยน 口弦

โฆวเลี่ยน แปลตามตัวหมายถึง สายปาก เป็นเครื่องเป่าขนาดเล็กชนิดหนึ่งของจีน และเป็นเครื่องดนตรีของชนกลุ่มน้อยที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานมากชนิดหนึ่ง จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์กล่าวว่า ในยุคสังคมนาฬิกา คือช่วง 40 ปีก่อนคริสตกาล ผู้คนในยุคนั้นเริ่มมีเครื่องดนตรีชนิดนี้ใช้บรรเลงดนตรีแล้ว ในสมัยนั้นเรียกชื่อว่า “หวง” (คำนี้ปัจจุบันหมายถึง ลีนของปี่หรือขลุ่ย)

โฆวเลี่ยนได้รับความนิยมแพร่หลายอย่างกว้างขวาง มีรูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่วัสดุที่ใช้ทำมีสองอย่างคือไม้ไผ่และโลหะ จำนวนลีนมีแบบลีนเดี่ยวและหลายลีน การบรรเลงที่แตกต่างกัน มีแบบที่ใช้มือคีตสาย และใช้สายไหมกระตุกให้เกิดเสียง

โฆวเลี่ยนไม้ไผ่ทำจากแผ่นไม้ไผ่เนื้อแข็งภาษาจีนเรียกว่า หนานจู่ การประดิษฐ์ ใช้มีดคมเหลาไม้หรือไผ่ให้แบน ตรงกลางคว้านเป็นรูทำเป็นลีน แล้วเหลาปลายของสายให้แหลมเป็นรูปดาบ ด้านปลายตัดให้เรียบเป็นที่จับ ด้านหัวของลีนมีขนาดใหญ่แต่บาง ตรงกลางแคบและหนา ด้านข้างของลีนทั้งสองด้านเหลาเป็นหน้าเรียบเอียง เชื่อมต่อกับด้านหัวของแผ่นไม้ไผ่ เวลาดีดใช้แผ่นไม้ไผ่เหลาบางดีดให้ลีนที่อยู่บนแผ่นไม้ไผ่สั่นสะเทือนเกิดเป็นเสียง หากใช้แผ่นไม้ไผ่หลายๆ แผ่นร้อยเข้าด้วยกัน จะเกิดเป็นโฆวเลี่ยนหลายลีน โฆวเลี่ยนชนิดนี้ประกอบด้วยลีนที่มีขนาดสั้นยาว หนาบางต่าง ๆ กัน ประมาณ 2 – 5 ลีน ซึ่งจะให้เสียงสูงต่ำต่างกัน

โฆวเลี่ยนอีกชนิดหนึ่ง คือโฆวเลี่ยนโลหะ ทำจากแผ่นทองแดง รูปแบบที่พบมีทรงใบไม้และทรงหลอดยาว นอกจากนี้ยังเคยมีผู้ประดิษฐ์โฆวเลี่ยนโลหะจากปลอกกระสุนปืนก็มี เปรียบเทียบกับโฆวเลี่ยนไม้ไผ่ โฆวเลี่ยนที่ทำจากโลหะนี้มีเสียงดังกังวานกว่า ยังมีขนาดเล็กกว่าด้วย

โฆวเลี่ยนมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวทั้งด้านการประดิษฐ์และรูปลักษณะ ด้านการบรรเลงก็ไม่เหมือนใคร ผู้บรรเลงใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือซ้ายจับที่มีอจับ วางโฆวเลี่ยนไว้กลางระหว่างริมฝีปากทั้งสอง ใช้นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้ของมือขวาจับที่ปลายอีกด้านขยับไปมา ทำให้ลีนโฆวเลี่ยนสั่นเกิดเป็นเสียงขึ้น โฆวเลี่ยนที่ใช้เส้นไหมกระตุกมีวิธีการบรรเลงที่พิเศษมาก ผู้บรรเลงใช้

เส้นไหมร้อยที่ปลายทั้งสองด้านของโหว่เสียน ปลายด้านหนึ่งคล้องไว้ที่นิ้วมือขวา ใช้มือกระตุกสายให้ลิ้นของโหว่เสียนสั่นสะเทือนเกิดเป็นเสียง นอกจากนี้ เพื่อเพิ่มความดังของเสียง ผู้บรรเลงจะทำริมฝีปากให้ยื่นออกมาเป็นรูปกระบอก นอกจากนี้สามารถใช้รูปปากควบคุมกระแสลมให้ได้เสียงสูงต่ำเวลาบรรเลงเพลง

口弦是中国乐器中体积较小的一种，也是中国历史最悠久的少数民族乐器。据说，早在公元前 40 世纪的原始社会，人们就开始用口弦演奏音乐了，那时候，口弦的名字叫做“簧”。

口弦的流行的地区非常广泛，它的品种也非常多。根据制作材料的不同，有竹制和金属制的两种口弦；根据簧片数量的不同，有单片弦和多片弦；根据演奏方法的不同，又有用手指弹拨和用丝线牵动的两种口弦。

竹制口弦一般采用质地坚硬楠竹片削制而成，制作时，用锋利的刀子将竹片剝薄，在中间三面镂空刻出簧舌，然后把弦的片头削尖呈剑形，片尾截齐做弦柄。竹口弦的簧舌头部大而薄，中部窄而厚，舌的两侧削成斜面，与竹片的头部相连。弹拨片头时，利用竹片的弹性，可以使簧舌自由往复地振动发音。如果把几个竹片用绳子穿接起来，就制成多片口弦。多片口弦大多由 2 至 5 片音高不同的竹片组成，竹片的音高取决于簧舌的长短、宽窄和薄厚。

与竹制口弦相比，金属制口弦一般是铜制和铁制的，常见的形状有树叶形和长条形两种，也有人用子弹壳制作过口弦。除了音色更加清脆、明亮之外，金属制口弦的体积上也比竹制口弦略小一些。

口弦不仅在形制和制作方法上颇有特色，在演奏方法上也非常别致。演奏者要用左手的拇指和食指夹住乐器的手柄，将簧舌部分放在两唇之间，用右手的拇指和食指来回拨动乐器的顶端，引起簧舌振动，发出明亮的声音。用丝线牵动的口弦的演奏方法更为独特，演奏者在每个簧片的尖端系上一条丝线，把线头套在右手指上，用手指牵线使簧片振动而发音。另外，为了增加共鸣和扩大音量，演奏者在演奏口弦的时候，双唇要向前突出，形成筒状。同时，他们还能借助口型的变化和控制呼吸等等方法，演奏出音色多变的乐曲。

ปาอู 巴乌

ปาอู เป็นเครื่องเป่าที่นิยมในหมู่ชนกลุ่มน้อยหลายเผ่าเช่น เผ่าอี เผ่าฮานี เผ่าไต เผ่าว้า เผ่าปลั่งและเผ่าแม้ว เป็นต้น นิยมแพร่หลายในแถบเมืองต่างๆของมณฑลหยุนหนาน เช่น หงเหอ หวินชาน ซื่อเหมา ลิบสองปิ่นนา หลินชาง และเต๋อหง ในเขตปกครองตนเองเผ่าจ้วง มณฑลกว่างซี และบริเวณเมืองต่างๆของมณฑลกุ้ยโจว เช่น เฉียนตง เฉียนหนาน เป็นต้น

ปาอูมีสองประเภทคือ แบบเลาเดี่ยวและแบบเลากู่ นอกจากนี้ยังมีแบบที่เป่าแนวขวางและแบบที่เป่าแนวตั้ง ชนิดที่ใหญ่และยาวใช้เป่าในแนวขวาง ส่วนชนิดที่เล็กและสั้นใช้เป่าในแนวตั้ง ปาอูที่นิยมทั่วไปมีขนาดความยาว 30 – 60 เซนติเมตร

นอกจากนี้ ปาอูยังมีขนาดใหญ่เล็กไม่เท่ากัน ช่วงเสียงของปาอูแบ่งตามขนาดของปาอูได้ 3 แบบ ปาอูเสียงสูง มีช่วงเสียง ฟา1 – ซอล2 ปาอูเสียงกลาง มีช่วงเสียง ที – โด2 ปาอูเสียงต่ำมีช่วงเสียง ฟา – ซอล1

ชาวเผ่าฮานินิยมใช้ไม้เขียวทำขลุ่ยปาอู เนื่องจากภูมิอากาศอบอุ่นและชื้น ขลุ่ยจึงไม่แตกร้าว เมื่อไม้เริ่มแห้งไปเองตามธรรมชาติจะเปลี่ยนเป็นสีขาว ชาวเผ่าฮานินิยมใช้ไม้ไผ่ชนิดเรียวยาว ด้านบนของเลา (หรือด้านซ้ายสำหรับขลุ่ยเป่าแนวขวาง) ใช้ไม้ไผ่ขนาดเล็กหรือใช้ข้อไม้ตามธรรมชาติ ภายในเลาเจาะทะลุเป็นโพรง ด้านปลายเลาบากเป็นรูให้ลมออก ห่างจากปลายเลาด้านต้น 1.5 – 2 เซนติเมตร เจาะรูเป่าเป็นรูสี่เหลี่ยมผืนผ้า

รูเป่า ขนาดความยาว 2.4 เซนติเมตร กว้าง 0.7 – 1 เซนติเมตร รูเป่าเลาให้เรียบแล้วใช้ขี้ผึ้งปะะลินท์ที่ทำด้วยโลหะ ขนาดของรูเป่าขึ้นอยู่กับขนาดของลิ้น ปกติเจาะให้มีขนาดเล็กกว่าลิ้นตามแนวขอบรูเป่าจะใช้ไม้ไผ่เหลาเป็นชิ้นเล็ก ๆ เลี่ยมขนาดบวไว้ที่สองข้างรูเป่า เปิดปากรูไว้เป็นช่องเล็ก ๆ สำหรับเป่า บ้างก็ใช้ดอกไม้ไผ่สานเป็นที่ครอบ เวลาเป่าสามารถถอดออกได้ ส่วนนี้ใช้เพื่อรักษาลิ้นของขลุ่ย

รูขลุ่ย (รูสำหรับปิดเปิดบังคับเสียง) บนเลาขลุ่ยเจาะรูบังคับเสียงเป็นรูกลม 8 รู ด้านหน้า 7 รู ด้านหลัง 1 รู การเจาะรูปาอูที่เป่าแนวขวางแตกต่างจากปาอูที่เป่าแนวตั้ง คือ รูเป่ากับรูปิดเสียงไม่ได้อยู่ในแนวเส้นตรงเดียวกัน แต่อยู่เอียงกัน 45 องศา มีปาอูบางชนิดเจาะรูที่ปลายเพิ่มอีก 1 รู

ลิ้น เป็นส่วนที่สำคัญมากของปาอู ในยุคแรก ๆ ชาวพื้นเมืองใช้แผ่นไม้ที่เหลาจากไม้ไผ่ทำเป็นลิ้น ต่อมาจึงเปลี่ยนมาใช้แผ่นทองเหลือง หรือแผ่นโลหะประสมอย่างอื่นก็ได้ ความหนาบางของแผ่นลิ้นโลหะมีความสำคัญมาก ลิ้นที่ดีไม่ควรเกิน 0.03 เซนติเมตร หากลิ้นที่ประกอบมาหนามากต้องใช้ค้อนทุบให้บางลง แผ่นโลหะที่ใช้ทำลิ้นตัดเป็นรูสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดความยาว 2.5 เซนติเมตร กว้าง 0.8 เซนติเมตร ใช้มีดปลายแหลมเจาะตรงกลางแผ่นเป็นรูสามเหลี่ยมปลายแหลม การกรีดลิ้นให้มีขนาดใหญ่หรือเล็กมีผลต่อบันไดเสียง เช่นหากจะทำปาอูเสียงฟา จะกรีดลิ้นให้มีขนาดยาว 1.7 เซนติเมตร กว้าง 0.25 เซนติเมตร เมื่อกรีดเสร็จจรดให้เบนราบ ด้านหลังลิ้นใช้กระดาษทรายขัด แล้วคัดปลายลิ้นส่วนที่แหลมให้งอขึ้นเล็กน้อยประมาณ 0.15 เซนติเมตร เพื่อให้เกิดความสั่นสะเทือนเวลาลมผ่าน การใช้ลิ้นโลหะในการปรับบันไดเสียงมีความสำคัญมาก โคนลิ้นค่อนข้างหนา แต่กลางลิ้นถึงปลายลิ้นใช้กระดาษทรายขัดให้บาง สวมเข้ากับขลุ่ยทดลองฟังเสียง หากยังไม่ได้เสียงที่ต้องการก็ต้องนำออกมาขัดปลายลิ้นให้บางและปรับระดับความงอ ในขณะที่ความสัมพันธ์กับรูปิดเสียงต่างๆ ก็ต้องตรวจสอบจนกว่าจะได้เสียงที่ต้องการ

การบรรเลงปาอูทั้งแนวตั้งและแนวนอน วางลิ้นของขลุ่ยไว้แนวนานกับริมฝีปาก กระแสลมผ่านลิ้นเข้าสู่เลาขลุ่ย ใช้วิธีพ่นลมเป่าบรรเลง วิธีการบรรเลงมีเสียง โห่ เสียงดี เสียงสั้น เสียงปรับเสียงไล่ เสียงลอยเป็นต้น กระแสลมที่เป่าสามารถใช้การระบายลมเพื่อให้เสียงขลุ่ยยาวไม่ขาดสาย

ปาอู เสียงไม่ดังมาก มีช่วงเสียงแคบ แต่มีน้ำเสียงพลิ้วหวาน มักใช้ประกอบการรำรำ ใช้บรรเลงเดี่ยวเป็นต้น นับเป็นเครื่องดนตรีของชนเผ่ากลุ่มน้อยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มักใช้เป่าบทเพลงที่สื่อถึงอารมณ์ต่างๆ และสามารถบรรเลงเพลงได้หลากหลายบันไดเสียง การบรรเลงรวมปาอูก็สามารถบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดอื่นได้อย่างไพเราะกลมกลืน

มีเครื่องดนตรีชนเผ่าอีกชนิดหนึ่งที่เสียงคล้ายคลึงกับปาอูคือขลุ่ยน้ำเต้า แต่มีข้อแตกต่างคือลิ้นของปาอูเปลือยอยู่ด้านนอก แต่ลิ้นของขลุ่ยน้ำเต้าฝังอยู่ด้านใน ช่วงเสียงของเครื่องดนตรีทั้งสองปกติแล้วก็ไม่ต่างกัน แต่ขลุ่ยน้ำเต้าจะมีเสียงประสานคู่เพิ่มมาเพียง 1 เสียง แต่ปาอูเป็นเสียงเดี่ยว (ดูเรื่องขลุ่ยน้ำเต้าหรือ หุหลูเขียวประกอบ)

巴乌，是彝族、哈尼族、傣族、佤族、布朗族、苗族等的吹奏乐器。流行于云南省红河、文山、思茅、西双版纳、临沧、德宏、广西壮族自治区融水、贵州省黔东南和黔南等地。

品种：有单管、双管之分。管身粗而长者横吹；细而短者竖吹。常用巴乌全长 30—60 厘米。

音域：高音巴乌 f1—g2、中音巴乌 b—c2、低音巴乌 f—g1。近年。

管身：哈尼族人民多使用青竹制作，由于当地气候温和湿润，一般都不会开裂变形，待缓慢干燥后，竹皮便呈白色。彝族人民常用细毛竹管制作。管身上端(或左端)由竹节或木塞封闭，中间竹节打通，管身下端(或右端)敞口。因竹管长短、粗细不同。在距封闭端 1.5 厘米-2 厘米的管壁上，开有一个长方形吹孔

吹孔，孔长 2.4 厘米—3 厘米、孔宽 0.7 厘米-1 厘米。将吹孔四周边缘削平，用蜂蜡粘贴上一枚铜簧片。吹孔的大小多据簧框大小而定，一般应略小于簧框。为保护簧舌，常用两根细竹棍镶在簧框两侧，只留一条缝隙作为吹孔。也有的用细竹蔑皮编织成一个保护簧舌的活动环套，吹奏时将其移开。

音孔：管身上开有八个(前七后一)圆形按音孔。横吹的巴乌，音孔与吹孔不在一条直线上，而呈 45 度角。还有的巴乌在尾端开有尾音孔。

簧片：巴乌的重要组成部分，民间最早都使用竹制簧片，后来才改进为用黄铜(62 或 68 乐器铜)制作，也可用合金铜、磷铜或炮弹铜壳制作。铜制簧片的厚度尤为重要，不应超过 0.03 厘米，厚者一定要用锤锻薄。将铜片剪成长 2.5 厘米、宽 0.8 厘米的长方形坯片，然后用锋利的尖刀在其上一刻出锐三角形簧舌。簧舌的大小根据调高而定，以 F 调为例，舌长 1.7 厘米，舌根宽 0.25 厘米，刻好后将簧舌理平，底面用水砂纸磨去毛刺，再把舌尖挑起，使其翘高 0.15 厘米左右，达到簧舌与簧框缝隙微小、自由振动通畅。簧片调音最为关键，簧舌根部较厚，中部及尖端较薄，应一边刮削一边装在巴乌上试听，以灵敏度高、音色优美、各孔发音协调为佳。

演奏：竖吹口含簧片，横吹将簧片置两唇间，气流振动簧片并激发管内空气柱共鸣。用吐音方法吹奏，有滑音、打音、颤音、抹音、琶音、飞指等技巧，可用循环换气法奏长时值音符。

音色：巴乌音量较小，音域较窄，但音色柔美，常用于伴奏舞蹈、独奏等。巴乌是一件极富民族色彩的乐器，常用演奏抒情的、宽广的音调，亦可演奏技巧性强的华彩乐段。合奏时巴乌音色易和其它乐器融合在一起。

葫芦丝和巴乌在音色上区别不大。巴乌的簧片是裸露的，葫芦丝的簧片在葫芦里面，音域通常是一样的。但是葫芦丝有多个管，发的是复音，而巴乌是单音。

สังข์ 海螺

สังข์ ภาษาจีนเรียกว่า ไห่หลั่ว หมายถึงหอยทะเล เป็นเครื่องเป่าของชาวฮั่นและชนกลุ่มน้อยเผ่าต่างๆในจีน ได้แก่ ธิเบต มองโกล น่าซี ไต หม่าน (แมนจู) มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น หลี่ (เปลือกหอย) ฟ่านเป่ย์ (หอยพุทท) ไห่หลั่วเฮ่า (แตรสังข์) ฝ่าหลั่ว (หอยมนตรา) เป็นต้น นิยมแพร่หลายแถบธิเบต มองโกลเลียใน หยวนหนาน เสฉวนและกานซู่ ยุคหนานเป่ย์ ช่วงราชวงศ์เป่ย์เว่ย์ (เว่ย์เหนือ ปี 386 – 534) ภาพสลักผาหยวนกั๊งมีรูปคนเป่าเครื่องดนตรีที่มีรูปร่างคล้ายสังข์ ในบันทึกสมัยราชวงศ์ซ่งชื่อ เยว่ซู่ (คิตจาริก) มีบันทึกไว้ว่า “สังข์ คือหอยทะเลขนาดใหญ่ ณ เพลานี้ คนตีพุททใช้บรรเลง ร่วมกับโหม่ง เป็นพิธีกรรมสังข์มนตรา” ในสมัยโบราณชนกลุ่มน้อยใช้ในการทหาร การทำงานและการรื่นเริง หนังสือซานฉาญถูซู่ของผู้แต่งหวังจี ซึ่งแต่งในสมัยหมิง (ดูรายละเอียดหนังสือซานฉาญถูซู่ได้ในเรื่องปีส่วน่า) บันทึกไว้ว่า “ใช้สังข์ใหญ่ เป่าในพิธีพราหมณ์” กองการวิจัยดนตรีแห่งสถาบันวิจัยศิลปกรรมจีน เก็บรักษาสังข์ในสมัยราชวงศ์ซิงไว้ 1 ชิ้น เป็นสังข์ที่สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าเจียนหลง (ปี 1736 - 1795) ใช้หอยสังข์สีขาวที่ได้จากธรรมชาติ ขัดปลายยอดให้เรียบ เลี่ยมด้วยโลหะเป็นปากเป่า ลำตัวสังข์เลี่ยมด้วยโลหะประดับประดางดงาม ด้านข้างด้านหนึ่งแกะสลักเป็นลวดลายต่างๆ อีกด้านหนึ่งสลักคำว่า “เจียนหลงทรงสร้าง” ความยาว 35 เซนติเมตร ปัจจุบันเลือกใช้สังข์สีขาวบริสุทธิ์ ความยาว 25 – 33 เซนติเมตร ขัดปลายยอดให้เรียบ ด้านยอดแหลมเจาะรูกลมเล็ก ๆ สำหรับเป่า บ้างร้อยสายที่ปลายทั้งสองด้าน ใช้สำหรับคล้องคอผู้บรรเลง บ้างเลี่ยมโลหะ เงิน ทองเพื่อความงดงาม แต่ที่นิยมมากคือ เงิน

ในดินแดนธิเบตและมองโกล สังข์เป็นเครื่องดนตรีสำคัญในศาสนาลามะ ปัจจุบันใช้บรรเลงในช่วงหยุดพักเวลาสวดมนตร์ การบรรเลงมือซ้ายถือสังข์ ปากอมรูเป่า เป่าลมเข้าให้เกิดเสียง ไม่มีเสียงสูงต่ำ น้ำเสียงของสังข์ขึ้นอยู่กับลายหอย ใช้เป็นเครื่องดนตรีเฉพาะในการบรรเลงเพลง “โจวซานหลั่วกู่” (โหม่งกลองแห่งหุบเขาโจว) วงดนตรีพื้นเมืองแถบมณฑลกว่างตง ผู้เขียนเอื้อเจียงใช้เป่าเพื่อเรียกรวมพล หรือเป็นสัญญาณเรียกประชุม

海螺，藏、蒙古、纳西、傣、满、汉等族吹奏乐器。又称蠡、梵贝、海螺号、法螺等。流行于西藏、内蒙古、青海、云南、四川、甘肃等省、区。南北朝北魏时期（386—534）云岗石窟雕刻中已有其吹奏形象。宋代《乐书》：“贝，蠡之大者也。今之梵乐用之以和铜钹，释氏所谓法螺。”古代北方少数民族用于军事、劳动和娱乐生活中。明代王圻《三才图会》：“即以螺之大者，吹作波啰之音，盖仿佛於笛而为之者。”中国艺术研究院音乐研究所收藏一支清代贝，乾隆年间（1736—1795）所制，取天然生长的清白色海螺，磨平螺尖，镶嵌铜吹嘴。螺身镶嵌铜板为饰，一面镂空精美花纹，一面刻“乾隆御制”

四字，全长 35 厘米。现代海螺选用颜色清白或有花条纹的天然海螺制作。全长 25—33 厘米。磨平螺尖，螺尾有一小圆孔作吹孔，有的两端穿以细皮绳，平时斜挂奏者胸前或腋下。精致者表面镶嵌金属（多为银质）。

在藏族、蒙古族地区，海螺原系喇嘛教乐队中的主要乐器。现仅于诵经间歇时演奏。吹奏时，左手执螺尾，嘴含吹口，吹气发音。无固定音高，其音为呜呜声，音色与螺纹粗细、多少有关。在民间器乐合奏“舟山锣鼓”中，作为色彩性乐器使用。广东、福建、浙江等沿海地区，用以召集群众集会。

เขาวัว 牛角

เขาวัว หรือแตรเขาวัว เป็นเครื่องดนตรีประเภทเป่าของชาวจีน และชนเผ่ากลุ่มน้อยของจีน หลายเผ่า เช่น เผ่าเย้า เผ่าอี เผ่าแม้ว เผ่าปู้เยย เผ่าจิ่งโพ เผ่าฮานี เผ่าไต เผ่าหลี เผ่าถู่เจีย เผ่าอีหล่าว นิยมแพร่หลายแถบมณฑลกุ้ยหลิน กุ้ยโจว หยวินหนาน หูหนาน และไห่หนาน ทำมาจากเขาวัวหรือเขากวางตามธรรมชาติ ปลายเขาลี้อยให้เรียบ ในเขาจะเป็นโพรงทะลุถึงกัน ปลายยอดสวมวงไม้เป็นที่เป่า แต่เขาวัวในแต่ละท้องถิ่นมีรูปร่างต่างกัน แต่โดยทั่วไปทำจากเขาที่มีความยาว 40 – 70 เซนติเมตร แตรเขาวัวของชาวเผ่าเย้า ที่มณฑลกว่างซี ใช้ไม้ตั้งมุมขนาดความยาว 30 เซนติเมตรเป็นปากเป่า ส่วนเขาวัวใหญ่ความยาว 20 – 30 เซนติเมตรใช้ทำเป็นลำโพง แตรเขาวัวขนาดเล็กความยาว 100 เซนติเมตร ขนาดใหญ่ที่สุด 120 เซนติเมตร

การบรรเลง มือซ้ายประคองท้องแตรไว้ในระดับขนานกับอก เป่าให้เกิดเสียง น้ำเสียงของแตรเขาวัวทุ้มลึก สามารถใช้บรรเลงเดี่ยว หรือบรรเลงร่วมกับเครื่องจังหวะอื่นๆ เช่นกลองโกละ กลองหนังเป็นต้น ใช้บรรเลงในงานรื่นเริงต่างๆ เช่น งาน ปีใหม่ การเฉลิมฉลองในฤดูเก็บเกี่ยว เป็นต้น ชนกลุ่มน้อยเผ่าถู่เจีย เผ่าอีหล่าว เผ่าหลี เผ่าแม้วก็มีเครื่องดนตรีชนิดนี้ นอกจากนี้ชาวเผ่าเย้า เผ่าหลี และเผ่าถู่เจียยังมีแตรเขาวัวขนาดยาวที่สามารถถอดและประกอบกันเป็นสองข้อ ข้อสั้น 15 เซนติเมตร ข้อยาว 34 เซนติเมตร ข้อสั้นสวมเข้ากับปลายด้านบนของท่อยาว สามารถบรรเลงเสียงได้ 5 ระดับเสียง มีช่วงเสียง ซอล1 – ซอล2 มีน้ำเสียงต่ำทุ้ม ใช้ในงานรื่นเริง เฉลิมฉลอง และพิธีการต่างๆ มักใช้บรรเลงเป็นกลุ่มหลายๆ ชิ้น สำหรับแตรเขาวัวของชาวถู่เจีย ผู้ใช้คือ “หมอผี” ประจำเผ่า ชาวฮานี ชาวไต ใช้แตรเขาวัวขนาดเล็ก ปลายยอดขัดให้เป็นรู เลี่ยมด้วยลิ่มที่ทำจากโกละ การบรรเลง มือซ้ายถือแตร อมปากเป่าไว้ในปากแล้วเป่าลมเข้า เสียงสูงคือ มี1 มือขวาประคองบริเวณปากแตรคอยปิดเปิด สามารถบรรเลงเพลงที่มีจังหวะต่างๆ ใช้เป่าในการล่าสัตว์ ชาวเผ่าเย้าที่เมืองหรงเจียง มณฑลกว่างซี ใช้แตรเขาวัวเป็นเครื่องดนตรีบรรเลงในงานศพ ชาวเผ่าอีที่เมืองกุ้ยโจว ใช้ในงานรื่นเริง

牛角，是瑶、彝、苗、布依、景颇、哈尼、傣、黎、土家、仡佬、汉等族吹奏乐器。流行于桂、黔、滇、湘、海南等省、区。用天然生长水牛角或黄牛角制作，角尖锯平，中心钻孔与角内腔相通，圆孔上端置一空心木管作吹嘴。各地形制大小不一。一般全长 40-70 厘米。广西瑶族大牛角，以长 30 厘米泡桐

木管为吹嘴，角口外接 20-30 厘米棕毛与粘胶树脂制喇叭口，角小者长 100 厘米，角大者达 120 厘米。

演奏时，左手托抱角底置于胸前。音色悠扬浑厚，可独奏或与铜鼓、皮鼓合奏。用于年节佳日、喜庆丰收等场合。土家、仡佬、黎、苗等族也使用这种大牛角；瑶、黎、土家等族还有用长、短两节套接而成的牛角。瑶族的牛角，短节长 15 厘米、长节长 34 厘米，短节套入长节上端。可奏五声音阶，音域 $g_1—g_2$ 。音色浑厚。用于喜庆节日、耍歌堂或开典场合，常由多人一起吹奏。土家族牛角为梯玛（巫师）所用；哈尼族、傣族牛角较小，角尖磨孔嵌铜制簧片，左手执角、口含簧片吹气鼓簧发音，音高为 e_1 ，右手掌在角口开闭，可奏各种节奏，用于狩猎活动；牧童小牛角，置树皮哨于细端吹奏。广西融江瑶族牛角用于丧乐；贵州彝族牛角称孩过，用于喜庆。

บรรณานุกรม 参考文献

- กาญจนา อินทรสุนานนท์. สารานุกรมดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: ชนชั้นการพิมพ์, 2545.
- เฉลิมศักดิ์ พิภูศิริ. สังคีตนิยมว่าด้วยดนตรีไทย. ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์, 2542.
- ชั้น ศิลปะบรรเลง. ดนตรีไทย ศึกษา. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2521.
- ปัญญา รุ่งเรือง. ประวัติการดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- ประดิษฐ์ อินทนิล. ดนตรีไทยและนาฏศิลป์. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น, 2536.
- ทรงวิทย์ แก้วศรี. ดนตรีไทย : โครงสร้าง อภิธานศัพท์ และสาระสังเขป. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, 2533.
- ทวีศักดิ์ บุญเกิด. เป็นเมืองไทย ชุดดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2520.
- มนตรี ตราโมท. ดุริยางคศาสตร์ไทย: ภาควิชาการ. กรุงเทพฯ: มติชน, 2540.
- ราชบัณฑิตยสถาน. สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทยภาคประวัติและบทเพลงเถา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน, 2538
- ราชบัณฑิตยสถาน. สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2540
- สังัด ภูเขาทอง. การดนตรีไทยและทางเข้าสู่ดนตรีไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชนชั้นการพิมพ์, 2539.
- สงบศึก ชรรณวิหาร. ดุริยางค์ไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2540.
- สมบัติ จำปาเงิน. เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีสากล. กรุงเทพฯ: อักษรการพิมพ์, 2523.
- อารีรัตน์ เรื่องกำเนิด. สังคีตไทยปริทรรศน์. เอกสารประกอบการสอนวิชาสังคีตไทยปริทรรศน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2547.
- อารีรัตน์ เรื่องกำเนิด. คู่มือประกอบการเรียนปฏิบัติเครื่องดนตรีไทย. แบบเรียนประกอบวิชาสังคีตไทย. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2547.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์. ทฤษฎีและการปฏิบัติดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.
- อุทิศ นาคสวัสดิ์ แต่ง. อังศุมาลย์ จันทราบัตย์ บรรณาธิการ. ทฤษฎีและหลักปฏิบัติดนตรีไทยและพจนานุกรมดนตรีไทย. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2546.
- 蔡仲德《中国古代音乐美学史》北京：人民音乐出版社，1994。
- 高厚永《民族器乐概论》江苏：江苏人民出版社，1981。
- 高厚永《民族器乐概论》台北：丹青图书有限公司，1986。
- 胡登跳《民族管弦乐法》上海：上海文艺出版社，1982。

- 简装本《中华乐器大典》北京：民族出版社，2002。
- 李纯一《先秦音乐史》北京：人民音乐出版社，1994。
- 林友仁《中国大百科全书音乐·舞蹈》北京、上海：中国大百科全书出版社，1989。
- 刘东升、胡传藩、胡彦久编著《中国乐器图志》北京：轻工业出版社，1987。
- 刘再生《中国音乐史简述》北京：人民音乐出版社，1989。
- 毛继增《中国音乐》北京：中国音乐编辑部，1987。
- 民族音乐研究所《中国历代乐器说明》（附图片）北京：中央音乐学院，1956。
- 乔建中《中国音乐》北京：文化艺术出版社，1999。
- 苏春敏《中国音乐》北京：中国音乐编辑部，1982。
- 孙继南，周柱铨《中国音乐通史简编》济南：山东教育出版社，1993。
- 孙培章《中国乐器演奏法基础篇》台北：幼狮文化事业公司，1975。
- 王建民《中国音乐》北京：中国音乐编辑部，1999。
- 汪毓和《中国近现代音乐史》北京：人民音乐出版社，1985。
- 吴钊，刘东升《中国音乐史略》北京：人民音乐出版社，1985。
- 夏野《中国古代音乐史简编》上海：上海音乐出版社，1989。
- 杨荫浏《中国古代音乐史稿》（上、下册）北京：人民音乐出版社，1981。
- 袁静芳《中国传统音乐概论》上海：上海音乐出版社，2000。
- 袁静芳《民族器乐》北京：人民音乐出版社，1987。
- 中国艺术研究院音乐研究所。《民族音乐概论》北京：人民音乐出版社，1983。
- 中央音乐学院编《民族乐队乐器法》北京：音乐出版社，1963。

Lee Yuan-Yuan and Shen, Sinyan. Chinese Musical Instruments (Chinese Music Monograph Series). Chinese Music Society of North America Press. 1999. ISBN 1-880464039.

Shen, Sinyan. Chinese Music in the 20th Century (Chinese Music Monograph Series). Chinese Music Society of North America Press. 2001. ISBN 1-880464047.

บรรณานุกรมอิเล็กทรอนิกส์

- <http://www.chinamedley.com> เข้าชมเมื่อ 25 มีนาคม 2549
- <http://www.bs.ac.th/musicthai/index.html> เข้าชมเมื่อ 30 มีนาคม 2549
- <http://www.ccnt.com.cn/music/> เข้าชมเมื่อ 10 เมษายน 2549
- <http://www.hongxiao.com/Index.html> เข้าชมเมื่อ 10 เมษายน 2549
- <http://www.wenhuacn.com/guoyue/lishi/01/> เข้าชมเมื่อ 10 สิงหาคม 2549
- <http://www.yinyuexi.com/> เข้าชมเมื่อ 10 สิงหาคม 2549
- http://kamas-kamas.blogspot.com/2007/10/blog-post_27.html เข้าชมเมื่อ 1 กันยายน 2549
- <http://kanchanapisek.or.th/kp6/BOOK1/chapter9/chap9.htm> เข้าชมเมื่อ 20 ตุลาคม 2549
- http://www.51zheng.com/Article_Show.asp?ArticleID=5116 เข้าชมเมื่อ 30 ตุลาคม 2549
- <http://baike.baidu.com/view/35402.htm> เข้าชมเมื่อ 30 ตุลาคม 2549
- <http://thaimusic.pochanukul.com/?cat=7> เข้าชมเมื่อ 10 ธันวาคม 2549

<http://www.siammelody.com/> เข้าชมเมื่อ 18 มกราคม 2550

<http://gb.cri.cn/chinaabc/> เข้าชมเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2550

<http://www.dontrithai.com/> เข้าชมเมื่อ 6 มีนาคม 2550

<http://www.sophon.ac.th/thaimusic> เข้าชมเมื่อ 6 เมษายน 2551

ภาคผนวก 1 附录一

ตัวอย่างโน้ตเพลงเอกของไทย

泰国名曲乐谱例

เพลงชาติ 国歌

		----1	- 3- 5	-- 5	--- 6	-- 54	-- 65
-----	----5	--- 3	-- 43	--- 2	-----	--- 2	-- 32
--- 1	-----	--- 1	-- 35	--- 5	--- 6	-- 54	-- 65
-----	-----	--- 5	-- 67	-- 52	-----	--- 6	-- 76
-----	---- 5	--- 5	-- 65	- 4- 2	-----	--- 4	-- 65
- 3- 1	-----	--- 1	-- 32	--- 2	--- 6	--- 7	-- 65
-----	-----	--- 1	-- 35	--- 5	--- 6	-- 71	-- 23
-----	-----	-- 21	-- 65	-- 67	-- 13	-- 12	-- 11

เพลงสรรเสริญพระบารมี 国王颂曲

-----	-----	-----	--- 4	-----	--- 5	- 4- 5	- 6- 4
-----	-----	-----	--- 4	-----	- 3- 4	- 3- 4	- 6- 5
-----	-----	-----	--- 5	- 6- 5	- 6- 4	--- 5	6456
-----	-----	-----	--- 6	-----	- 5- 6	- 5- 6	- 1- 6
-----	--- 2	-- 12	- 4- 1	-----	- 2- 1	- 2- 4	--- 5
-----	-----	-----	--- 5	-----	- 555	- 7- 6	- 564
-----	-----	-----	--- 5	-----	- 6- 5	- 6- 4	--- 5
-----	-----	-----	--- 5	-----	- 6- 5	- 6- 4	--- 2
-----	--- 5	-----	- 4- 4	-----	--- 2	-- 12	- 4- 1
-----	-----	--- 2	--- 7	-----	--- 1	-----	--- 2
- 4- 7	- 1- 2	-----	--- 1	- 2- 4	- 6- 5	-----	-- 44

ราตรีประดับดาว 月秀星美

- - - 4	- 555	- 4- 6	5555	- 2- 1	- 7- 1	2 1 2 4	- 5- 2
5555	4 6 5 4	1 2 4 5	4 2 4 1	- 4 5 6	5 6 7 1	7 1 5 6	7 2 1 7
--- 7	- 111	- 7- 2	1 1 1 1	- 2- 1	- 7- 1	- 7- 2	1 1 1 1
5 6 7 1	2 1 7 6	5 4 5 6	5 6 7 1	- 2- 1	- 7- 1	2 1 2 5	- 4- 2
-----	- 4- 2	-----	- 1- 7	-- 15	-- 17	- 5- 7	-----
- - 1 5	- - 1 7	- - 1 2	4 2 1 7	- - 1 5	- - 1 7	- 5 - 7	5 7- 1

- - - 4	5 6 7 1	1 1 1 1	- 1 - 1	5 6 7 1	2 1 7 6	5 4 5 6	5 6 7 1
- 2 - 4	- 2 - 1	- 7 - 1	- - - -	2 1 7 6	5 6 7 1	2 1 2 7	- 1 - 2
- 5 - 5	- - - 6	- - 5 1	- - 5 6	1 6 5 4	- 5 - 4	- - - 4	- 4 4 4
6 5 6 4	- 5 - 6	- - 5 1	- - 5 6	1 6 5 4	- 5 - 6	5 4 - 5	- 5 5 5
- - - 4	- 5 5 5	- 4 - 6	5 5 5 5	- 2 - 1	- 7 - 1	2 1 2 4	- 5 - 2
5 5 5 5	4 6 5 4	1 2 4 5	4 2 4 1	- 4 5 6	5 6 7 1	7 1 5 6	7 2 1 7
-- 4 5	-- 4 6	-- 1 2	4 5 4 5	-- 4 6	-- 4 5	-- 4 5	6 5 4 2
5 5 5 5	4 6 5 4	1 2 4 5	4 2 4 1	- 4 5 6	5 6 7 1	7 1 5 6	7 2 1 7
4 5 7 1	(- - - -)	2 5 7 1	(- - - -)	4 5 7 1	(- - - -)	2 5 7 1	(- - - -)
4 5 7 1	2 5 7 1	4 5 7 1	2 5 7 1	2 1 7 6	5 6 7 1	2 1 2 7	- 1 - 2
-- 4 2	-- 1 7	(- - - -)	(- - - -)	-- 1 5	-- 1 7	(- - - -)	(- - - -)
1 5 1 7	1 2 1 7	1 5 1 7	1 2 1 7	1 2 1 7	1 2 1 7	2 1 7 5	- 7 - 1
4 2 5 4	5 2 4 1	(- - - -)	(- - - -)	4 2 5 4	2 4 2 1	(- - - -)	(- - - -)
2 4 2 1	(- - - -)	2 4 2 1	(- - - -)	2 1 7 6	5 6 7 1	2 1 2 7	- 1 - 2
- 5 - 5	- - - 6	(- - - -)	(- - - -)	-- 5 1	-- 5 6	(- - - -)	(- - - -)
6 5 6 4	- 5 - 6	-- 1 5	1 6 - -	1 6 5 4	- 5 - 6	5 4 - 5	- 5 5 5
-- 4 6	-- 4 5	-- 1 2	4 5 4 5	-- 6 1	-- 4 5	-- 4 5	6 5 4 2
5 5 5 5	4 6 5 4	1 2 4 5	4 2 4 1	- 4 5 6	5 6 7 1	7 1 5 6	7 2 1 7
- - - 5	- 5 5 5	- 4 - 2	- 2 2 2	1 2 4 1	- 2 - 1	7 1 5 6	7 2 1 7
5 6 5 6	5 5 5 5	2 4 2 4	2 2 2 2	1 2 4 2	2 1 7 1	7 1 5 6	7 2 1 7
5 6 7 1	2 1 7 6	5 4 5 6	5 6 7 1	- 4 - 2	- 1 - 7	-- 2 1	7 1 - 2
- - - -	- 4 - 2	- - - -	- 1 - 7	- - - 1	- 2 - 7	2 1 7 5	- 7 - 1
- - - 4	5 6 7 1	- 1 1 1	- 1 - 1	- 4 - 2	- 1 - 7	-- 2 1	7 1 - 2
- - - 4	2 2 2 2	- 5 - 5	- - - 6	-- 5 6	5 4 5 6	- 1 - 5	- 5 5 5
5 6 5 5	1 4 2 2	1 2 1 1	7 1 7 7	5 6 5 5	1 4 2 2	1 2 1 1	7 1 7 7
2 1 7 1	2 1 7 1	2 1 7 1	2 4 - 2	-- 4 2	-- 1 7	- 5 - 7	5 7 - 1
- - - -	- 7 - 1	2 1 2 7	- 1 - 2	- - - -	- 5 - 6	5 4 5 6	- 5 5 5
5 5 5 5	- 2 - 2	1 1 1 1	- 2 - 2	1 1 1 1	- 7 - 7	1 1 1 1	- 2 - 2
1 7 - 1	7 5 - 7	5 4 - 5	4 2 - 2	4 5 - 4	5 7 - 5	7 1 - 7	1 2 - -

บุหลันลอยเลื่อน 月儿飘

--- 5	--67	2327	2765	3523	5365	- 3 - 6	- 555
2327	2765	7656	7627	-- 76	- 777	2672	6777
2327	2765	7656	7627	2666	2777	3222	5333
- 2 - 5	-- 67	2327	2765	3523	5365	- 3 - 6	- 555
6723	2356	7654	5432	6234	3463	4327	2672
--- 3	- 333	6723	- 5 - 6	5672	3276	2765	7653
5653	5327	6567	6723	5327	6723	6535	2356
5765	2567	2327	2765	3523	5365	- 3 - 6	-555
6723	2356	7654	5432	6234	- 6 - 3	4327	2432

ลาวดวงเดือน 月儿女

				-- 16	5356	-123	-2-1
----	----	-123	-5 -1	---2	1111	5616	53-5
---6	5555	-353	5616	--16	-5 -3	2353	21 -2
---3	2222	1651	-2 -3	-5 --	-1 -2	-352	3216
----	5613	2123	-5 -6	-- 16	5356	5616	-555
						-123	-2 -1
--- 2	1111	-352	3216	--16	5356	-1 -2	-3 -5
1216	1561	()	5653	5235	()
1216	1561	()	1216	-5 -3	()
----	2351	----	-2 -3	1235	----	2353	21-2
----	1235	6516	53-2	-123	56-1	2165	3561
-1 -3	5651	()	5651	5653	()
-- 23	5651	-- 51	5653	--51	5653	5323	5615
-1 -3	5615	()	----	61 -6	1653	-2 -1
----	1235	6516	5321	-612	1615	6535	-6 -1

นกเขาชะแมร์ 高棉鸟曲

---	---	- 456	-- 1- 2	4 ---	- 4- 1	2161	24 - 2
---	---	16 - 1	2- 4	4 ---	5612	4142	1-6
---	---	1214	5- 6	1 ---	5-6	1516	- 5 -4
---	5421	6- 1	2- 4	4 ---	5612	4142	- 1 - 6
--- 6	666	- 5 -5	-- 6	- 1- 6	5456	5456	1- 2
---	222	1456	1-2	3216	5612	3253	2-1
---	111	2212	3212	2212	3216	5456	1- 2
---	222	1456	- 1 -2	3216	5612	3253	2-1
---	642	642	642	- 4-2	1246	-- 56	1212
---	254	254	254	-- 12	6124	612	4216
---	- 5 - 6	---	5-6	---	- 5 - 6	5456	- 1 - 2
-- 2	222	- 456	1-2	3216	1-2	3253	2-1
-- 1	111	2212	3216	2212	3216	5456	1-2
-- 2	222	- 456	- 1 -2	3216	- 1 -2	3253	2-1

ภาคผนวก 2 附录二

ตัวอย่างโน้ตเพลงเอกของจีน

中国名曲乐谱例

เพลงเอกขอเอ๋อร์หู เจียงเหอสู่ย (ธารารวม)

1 = ^bB (3 7 弦)

Search 江 河 水

东北民间乐曲
黄海 怀移植
龙韵二胡网

【引子】节奏自由 凄凉地

女 $\frac{5}{\text{C}} 3 \dots \frac{5}{\text{C}} 6 \dots \frac{1}{\text{C}} 2 \dots 0$ $\frac{3}{\text{C}} 5 \dots 3$ $\frac{6}{\text{C}} 6 \dots 3$ $\frac{3}{\text{C}} 3 \dots 0$ $\frac{3}{\text{C}} 3 \dots 5 \ 3 \ 2 \ 1$

【一】慢速 悲痛、倾诉地

$\frac{6}{\text{C}} 5 \ 3 \dots \overset{tr}{6} \dots \frac{5}{\text{C}} 6 \dots \frac{1}{\text{C}} 1 \dots \overset{tr}{6} 1 \ 2 \ 3 \ 5 \ 3 \mid 2 \ 3 \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \ 5 \ 3 \mid 6 - \frac{5}{\text{C}} 6 \overset{tr}{1}$

$\frac{6}{\text{C}} 5 \ 3 \dots \overset{tr}{2} \ 3 \ 5 \mid 6 \ 1 \ 6 \ 5 \mid \overset{tr}{3} \ 3 \ 2 \ 6 \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \mid 3 \ 6 \ 5 \ 3 \ 2 \ 3 -$

$\frac{5}{\text{C}} 3 \dots 5 \ 3 \ 3 \ 3 \dots \overset{tr}{5} \ 3 \ 2 \ 3 \ 5 \mid \frac{5}{\text{C}} 6 - \frac{5}{\text{C}} 6 \dots \frac{5}{\text{C}} 6 \mid \overset{tr}{3} \ 5 \ 3 \ 6 \ 6 \ 5 \ 3 \mid 6 \dots 5 \ 3 \ 2 \ 6 \ 5 \ 5 \dots 3$

$\overset{tr}{2} \ 3 \dots \overset{tr}{2} \ 3 \ 6 \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \mid 3 \ 5 \ 3 \ 2 \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \mid 3 \ 5 \ 3 \ 2 \ 1 \dots 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 7 \ 5 \mid 6 \dots 7 \ 2 \ 3 \overset{tr}{6} \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \ 5 \ 3$

$\frac{5}{\text{C}} 6 - \frac{5}{\text{C}} 6 \dots \frac{5}{\text{C}} 6 \mid \frac{6}{\text{C}} 1 \dots 6 \ 1 \ 2 \ 3 \ 5 \ 3 \mid 2 \ 3 \overset{tr}{6} \ 1 \ 2 \ 5 \ 3 \mid 6 \dots 7 \ 2 \ 3 \overset{tr}{7} \ 7 \ 6 \ 5 \ 3$ 渐慢

【二】原速 若有所思地

转 1 = C (2 6 弦)

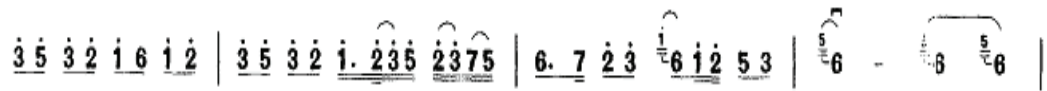
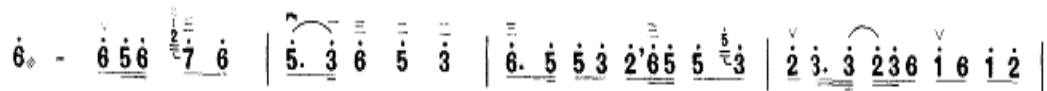
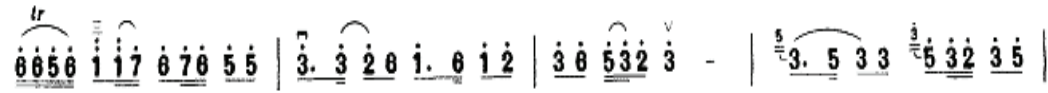
6 - - $\parallel \overset{tr}{0} \ 5 \ 4 \mid \overset{tr}{3} \ 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 1 \dots 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 1 \mid \overset{tr}{6} \ 1 \ 5 \ 6 \ 1 \ 2 \ 0 \ 5 \ 4 \mid \overset{tr}{3} \ 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 1 \dots 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 1 \ 5$

$\overset{tr}{6} \ 1 \ 2 \ 3 \ 1 \overset{tr}{6} \ 5 - \mid (\overset{tr}{5} \ 3 \ 2 \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \ 2 \mid 3 \ 3 \ 2 \ 1 \ 2 \ 3 \ 2 \diamond 2 \ 5 \mid 4 \ 3 \ 2 \ 1 \ 6 \ 1 \ 2 \ 3 \mid$

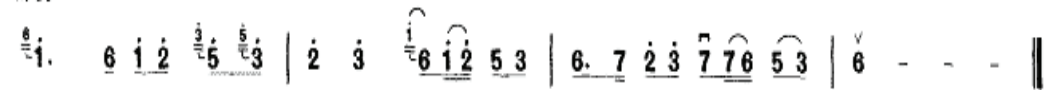
$\overset{tr}{2} \ 6 \ 7 \ 6 \ 5 \diamond 5 \overset{tr}{5} \ 4 \mid \overset{tr}{3} \ 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 1 \dots 2 \ 3 \ 5 \ 2 \ 3 \ 1 \mid \overset{tr}{6} \ 1 \ 5 \ 6 \ 1 \ 2 \ 2 \mid \overset{tr}{5} \ 3 \dots 5 \ 6 \ 1 \ 2 \ 2 \ 6 \ 1 \dots 2$

$\overset{tr}{6} \ 2 \ 4 \dots \overset{tr}{5} \ 6 \overset{tr}{6} \ 5 \ 0 \ 6 \mid 5 \ 2 \ 5 \ 5 \ 0 \ 6 \mid 5 \ 2 \ 5 \ 5 \ 0 \ 6 \mid 5 \ 6 \overset{tr}{1} \ 6 \ 5 \ 4 \overset{tr}{2} \ 4$

【三】悲愤地

转1= \flat B(3 7弦)

稍慢

说明：本曲的多数音不用揉弦，遇“5”和“1”用压揉，“2”用揉弦，在连续出现两个“6”音时，第一个“6”不揉，第二个“6”用揉弦。

2̇ 3̇ | 3̇ ↗ ↘ | 3̇ ↗ - | | 2̇ 2̇ 2̇ 3̇ 5̇ 5̇ 5̇ 5̇ | 3̇ 3̇ 2̇ 1̇ 1̇ 1̇ 1̇ | 1̇ 1̇ 2̇ 3̇ 5̇ 5̇ 5̇ 5̇ | 3̇ 3̇ 2̇ 1̇ 5̇ 6̇ 1̇ |

2̇	2̇	1̇	2̇	6̇	2̇	1̇	2̇	6̇	2̇	1̇ 2̇	6̇ 2̇	1̇ 2̇	6̇ 2̇
0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗	0 ↗

1̇ 2̇	1̇ 2̇ 1̇ 6̇	5̇ 1̇	6̇ 3̇	2̇	5̇	3̇ 6̇	5̇ 2̇	3̇	6̇	5̇ 2̇	3̇ 5̇	1̇	2̇
0 ↗	0 ↗	0 0	↗	0 0	↗	0 0	↗	0 0	↗	0 0	↗	0 0	↗

1̇ 6̇ 1̇ 2̇ | 3̇ 6̇ 5̇ 5̇ | 2̇ 3̇ 2̇ 1̇ 2̇ 3̇ 1̇ | 2̇ 6̇ - || 6̇ ↗ ↘ | 6̇ 7̇ | 3̇ 3̇ | 3̇ 6̇ 5̇ 3̇ 3̇ 7̇ 7̇ 6̇ 7̇ 6̇

渐慢 【二】慢起

2̇ 5̇ 7̇ 6̇ 5̇ 7̇ 6̇ | 5̇ - | 3̇ 5̇ 5̇ 6̇ 6̇ 0 6̇ 5̇ 6̇ | 3̇ 6̇ 7̇ 5̇ 7̇ 6̇ 5̇ | 3̇ 3̇ - | 3̇ 3̇ 3̇ 3̇ 5̇ 5̇ 0 5̇ 3̇ 5̇ | 2̇ 2̇ 5̇ 6̇ 3̇ 2̇ 5̇ 3̇

2̇ - | 3̇ 2̇ 2̇ 2̇ 3̇ 3̇ 0 3̇ 2̇ 3̇ | 2̇ 1̇ 3̇ 5̇ 2̇ 1̇ 3̇ 2̇ | 1̇ - | 3̇ 1̇ 1̇ 1̇ 2̇ 3̇ 0 2̇ 1̇ 2̇ | 6̇ 2̇ 2̇ 1̇ 1̇ 2̇ 3̇ | 6̇ 2̇ 2̇ 1̇ 1̇ 2̇ 3̇

突快

0	1̇ 2̇ 1̇ 6̇ 5̇	1̇ 6̇	1̇ 6̇	2̇ 1̇	2̇ 1̇	2̇ 2̇	3̇ 3̇	6̇ 6̇	6̇ 6̇	6̇ 6̇	6̇ 6̇	5̇ 5̇	5̇ 5̇	6̇ 6̇	3̇ 3̇	3̇ 5̇
x 0 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 x 0

2̇ 2̇	2̇ 2̇	3̇ 2̇	2̇ 2̇	1̇ 0	2̇	1̇ 3̇	2̇ -	2̇ 3̇	1̇ -	1̇ 2̇
x 0 x 0	x 0 x 0	x 0 0	↗	↗	↗	↗	↗	↗	↗	↗

6_♯ - | 6_♯ 1_♯ | 5_♯ - | 5_♯ 6_♯ | 3_♯ - | 3_♯ 5_♯ | 2_♯ - |

渐慢

2_♯ 3_♯ | 1_♯ 3_♯ 2_♯ 3_♯ | 1_♯ 3_♯ 2_♯ 3_♯ | 1_♯ 3_♯ 2_♯ 3_♯ | 1 2 | 3 5 | 廿 6_♯ - 6 1 2 3 |

↗ | ↗ 0 | ↗ 0 | ↗ 0 | 0 0 | 0 0 | 廿 ↗ ↘ ↗ ↘ ↗ ↗ ↗ ↗ ↗ 0(|

左右

【三】 慢起 ♩ = 42-100

5 7 | 6 6 | 6 7 6 | 5 5 | 6 6 | 3 3 | 6 6 |

↗ | 0 0 | 0 0 | 0 0 | 0 0 | ↗ | 0 0 | ↗ |

5 5 | 5 3 | 2 2 | 5 5 | 3 3 | 3 2 | 1 1 | 3 3 |

0 0 | ↗ | 0 0 | ↗ | 0 0 | ↗ | 0 0 | ↗ |

稍慢起

2 2 | 2 2 1 | 6 6 | 6 1 2 | 6 6 | 6 6 | 2 2 |

0 0 | 0 ↗ | 0 0 | 0 ↗ | 0 0 | 0 ↘ | 0 0 |

2 2 | 2 3 | 1 1 | 1 1 | 2 3 | 3 3 | 3 3 | 2 2 | 2 3 |

0 ↘ | 0 0 | 0 ↘ | 0 0 | 0 ↘ | 0 0 | 0 ↘ | 0 0 | 0 ↘ |

♩ = 144

5 5 | 5 6 | 3 3 | 3 6 | 5 6 5 6 | 5 6 5 3 | 2 2 |

0 0 | 0 ↘ | 0 0 | 0 ↘ | 0 0 | ↘ 0 | 0 0 |

2 3 5	3 5 3 5	3 5 3 2	1 1	1 2 3 5	2 3 2 3	2 3 2 1
0	0 0	0	0 0	0	0 0	0

♩ = 160

6 6	$\overset{\cdot}{6}$ 1 2	$\underset{\cdot}{6}$ $\underset{\cdot}{6}$ 6 1	2 2 2 3	1 1 1 2	3 3 3 5	2 2 2 3
0	0	0	0	0	0	0

5 5 5 6	3 3 3 6	5 5 5 3	2 2 2 5	3 3 3 2	1 1 1 3	2 2 2 1
0	0	0	0	0	0	0

6 6 6 1	6 6	6 -	$\overset{\cdot}{i}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{i}$	33.	22.	55.	0 66 $\overset{1}{5}$ $\overset{2}{6}$ $\overset{3}{6}$
0	0	$\overset{\cdot}{6}$	0 0 0 0	0	0	0	6 0

$\overset{\cdot}{0}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{2}$	0 $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{6}$	$\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{2}$	0 $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{1}$	0 $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{3}$	5 5	0 $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{2}$
5	5	0 0	6 2	1 0	5 0	5 0

$\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{2}$	$\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{6}$ $\overset{\cdot}{5}$ $\overset{\cdot}{3}$	$\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{1}$	$\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{1}$	$\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{1}$ $\overset{\cdot}{2}$ $\overset{\cdot}{3}$ $\overset{\cdot}{1}$	2 0	3 2
0	0	0 0	2 0	3 5	2 0	0 0

乐曲说明: 此曲于1991年根据古曲改编。该曲旋律极为优美典雅, 且节奏流畅富于变化。它从黄昏江岸的钟鼓开始, 逐步推开, 勾画出月下江上的种种景色: 时而是长江大河水天一色; 时而又是在归来小舟渔歌悠然, 直至夜阑人静, 尽现了一幅夕阳西下时江上的秀丽景色。

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{01656} \ \underline{1} \ \underline{12} \mid \underline{3\grave{a}} \ \underline{17} \ \underline{6} \ \underline{1653} \mid \underline{2235} \ \underline{3217} \mid \underline{6\grave{a}} \ \underline{6123} \mid \underline{56535} \ \underline{6561} \mid \underline{56532} \ \underline{1765} \mid \\ \underline{6} \ \underline{6} \ 0 \mid \underline{3} \ 0 \mid 0 \ 0 \mid \underline{0235} \ \underline{6} \mid \underline{1} \ \underline{1} \ \underline{6} \ \underline{5} \mid \underline{6} \ \underline{6} \ \underline{5} \ \underline{3} \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{0112} \ \underline{3253} \mid \underline{2} \ \underline{2\grave{a}} \ \underline{35} \mid \underline{23256} \ \underline{726} \mid \underline{5\grave{a}} \ \underline{5\grave{a}} \ 0 \mid \underline{5\grave{a}} \ \underline{6} \mid \underline{1\grave{a}} \ \underline{7} \mid \\ \underline{1135} \ \underline{6} \mid \underline{0561} \ \underline{2} \mid \underline{2} \ \underline{2\cdot} \mid \underline{0123} \ \underline{5} \ \underline{5} \mid \rightarrow 0 \mid \underline{1} \ \underline{1356} \ \underline{1} \ \underline{0} \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{6} \ \underline{6} \ \underline{1} \ \underline{7} \mid \underline{5\grave{a}} \ \underline{65} \mid \underline{3\grave{a}} \ \underline{5} \mid \underline{6\grave{a}} \ \underline{1} \mid \underline{5.617} \ \underline{6^{\#}432} \mid \underline{1\grave{a}} \ \underline{12} \mid \\ \underline{37626} \ \underline{5236} \mid 0 \ 0 \mid \underline{0123} \ \underline{5} \mid \underline{0612} \ \underline{3561} \mid \underline{0262} \ \underline{3562} \mid 0 \ 0 \mid \underline{0356} \ \underline{1} \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{35323} \ \underline{5} \ \underline{165} \mid \underline{3217} \ \underline{6} \ \underline{66} \mid \underline{7.235} \ \underline{3276} \mid \underline{5\cdot} \ \underline{1} \ \underline{235} \mid \underline{3\cdot} \ \underline{1.561} \ \underline{6^{\#}432} \mid \underline{1} \ \underline{16} \ \underline{5356} \mid \\ 0 \ \underline{0523} \mid \underline{5} \ 0 \mid 0 \ 0 \mid 0 \ 0 \mid 0 \ 0 \mid 0 \ 0 \mid 0 \ 0 \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{1} \ \underline{2} \ \underline{3} \mid \underline{0} \ \underline{0} \ \underline{0} \mid \underline{0} \ \underline{653} \mid \underline{0} \ \underline{0} \ \underline{0} \mid \underline{0} \ \underline{653} \mid \underline{0} \ \underline{5} \ \underline{1} \ \underline{6} \mid \\ \underline{5} \ \underline{6} \ \underline{1} \mid \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{5} \mid \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{5} \mid \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{5} \mid \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{5} \mid \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{5} \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{653} \mid \underline{0} \ \underline{5} \ \underline{1} \ \underline{6} \mid \underline{5} \ \underline{5} \ \underline{653} \mid \underline{0} \ \underline{2} \ \underline{5} \ \underline{3} \mid \underline{2} \ \underline{2} \ \underline{532} \mid \underline{0} \ \underline{2} \ \underline{5} \ \underline{3} \mid \\ \underline{1} \ \underline{6} \ \underline{5} \mid \underline{1} \ \underline{6} \ \underline{5} \mid \underline{1} \ \underline{6} \ \underline{5} \mid \underline{5} \ \underline{3} \ \underline{2} \mid \underline{5} \ \underline{3} \ \underline{2} \mid \underline{5} \ \underline{3} \ \underline{2} \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \underline{2} \ \underline{2} \ \underline{532} \mid \underline{0} \ \underline{16} \ \underline{5} \ \underline{65} \mid \underline{3} \ \underline{53} \ \underline{2} \ \underline{32} \mid \underline{1235} \ \underline{216} \mid \underline{5} \ \underline{4} \ \underline{3} \mid \underline{0235} \ \underline{216} \mid \\ \underline{5} \ \underline{2} \ \underline{2} \mid 0 \ \underline{1} \ 0 \mid \underline{1} \ \underline{6} \ \underline{6} \ \underline{0} \mid \underline{5} \ \underline{6} \ \underline{0} \ \underline{6} \mid \underline{5} \ \underline{0} \mid \underline{2} \ \underline{2} \mid \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} 0 \overset{5}{3} \overset{5}{3} \mid \underline{3335} \overset{6}{6} \overset{3216}{3216} \mid 0 \overset{5}{5} \overset{1}{1} \overset{2}{2} \mid \underline{6661} \underline{6532} \mid 0 \overset{1}{1} \overset{5}{5} \overset{i}{6} \overset{5}{5} \mid 0 \overset{6532}{6532} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{0}{0} \mid 0 \overset{0}{0} \mid \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{2}{2} \mid 0 \overset{5}{5} \overset{6}{6} \mid \overset{1}{1} \overset{1}{1} \overset{0}{0} \mid \underline{6235} \overset{0}{0} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} 0 \overset{1}{1} \overset{5}{5} \overset{i}{6} \overset{5}{5} \mid 0 \overset{6532}{6532} \mid 0 \overset{1}{1} \overset{5}{5} \overset{i}{6} \overset{5}{5} \mid \underline{6616} \underline{0216} \mid \underline{0353} \underline{0653} \mid \underline{2235} \underline{6623} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} \overset{1}{1} \overset{1}{1} \overset{0}{0} \mid \underline{6235} \overset{0}{0} \mid \overset{1}{1} \overset{1}{1} \overset{0}{0} \mid \overset{6}{6} \overset{2}{2} \overset{6}{6} \mid \overset{3}{3} \overset{6}{6} \overset{3}{3} \mid 0 \overset{0}{0} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} 0 \overset{5}{2} \overset{165}{165} \mid \overset{3}{3} \overset{3}{3} \overset{0}{0} \overset{653}{653} \mid \overset{2}{2} \overset{2}{2} \overset{0}{0} \overset{532}{532} \mid \overset{1}{1} \overset{1}{1} \overset{0}{0} \overset{321}{321} \mid \overset{6}{6} \overset{6}{6} \overset{0}{0} \overset{321}{321} \mid \overset{6}{6} \overset{6}{6} \overset{0}{0} \overset{216}{216} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{0}{0} \mid \overset{3}{3} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \mid \overset{2}{2} \overset{5}{5} \overset{2}{2} \mid \overset{1}{1} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \mid \overset{6}{6} \overset{3}{3} \overset{6}{6} \mid \overset{6}{6} \overset{6}{6} \overset{3}{3} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{0}{0} \overset{165}{165} \mid \overset{3}{3} \overset{3}{3} \overset{0}{0} \overset{653}{653} \mid \overset{2}{2} \overset{2}{2} \overset{0}{0} \overset{321}{321} \mid \overset{6}{6} \overset{216}{216} \overset{5}{5} \overset{165}{165} \mid \overset{3}{3} \overset{653}{653} \overset{2}{2} \overset{216}{216} \mid \overset{5}{5} \overset{165}{165} \overset{3}{3} \overset{653}{653} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \mid \overset{3}{3} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \mid \overset{2}{2} \overset{5}{5} \overset{2}{2} \mid \overset{2}{2} \overset{1}{1} \overset{5}{5} \mid \overset{6}{6} \overset{5}{5} \overset{2}{2} \mid \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{3}{3} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \overset{2}{2} \overset{532}{532} \overset{1}{1} \overset{653}{653} \mid \underline{2235} \underline{216} \mid \overset{5}{5} \overset{23}{23} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \mid \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{1}{1} \overset{2}{2} \mid \overset{3}{3} \overset{5}{5} \mid \overset{6}{6} \overset{5}{5} \overset{1}{1} \overset{6}{6} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{1}{1} \mid 0 \overset{0}{0} \mid \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \mid \overset{5}{5} \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{5}{5} \mid \overset{0}{0} \overset{1}{1} \overset{5}{5} \overset{1}{1} \mid \overset{0}{0} \overset{6}{6} \overset{3}{3} \overset{6}{6} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{5}{5} \mid \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \mid \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{1}{1} \overset{2}{2} \overset{3}{3} \mid \overset{2}{2} \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{5}{5} \mid \overset{5}{5} \overset{2}{2} \mid \overset{3}{3} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{2}{2} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} 0 \overset{32}{32} \overset{1}{1} \overset{6}{6} \mid \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{2}{2} \overset{3}{3} \mid 0 \overset{1}{1} \overset{5}{5} \overset{1}{1} \mid 0 \overset{2}{2} \overset{6}{6} \overset{1}{1} \mid 0 \overset{65}{65} \overset{3}{3} \overset{2}{2} \mid \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \end{array} \right.$

$\left\{ \begin{array}{l} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{5}{5} \mid \overset{5}{5} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \mid \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{1}{1} \overset{2}{2} \overset{3}{3} \mid \overset{2}{2} \overset{1}{1} \overset{6}{6} \overset{5}{5} \mid \overset{5}{5} \overset{2}{2} \mid \overset{3}{3} \overset{5}{5} \overset{3}{3} \overset{2}{2} \end{array} \right.$
 $\left\{ \begin{array}{l} 0 \overset{1}{1} \overset{2}{2} \overset{3}{3} \mid \overset{1}{1} \overset{3}{3} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \mid 0 \overset{2}{2} \overset{6}{6} \overset{2}{2} \mid \overset{3}{3} \overset{5}{5} \overset{6}{6} \overset{2}{2} \mid 0 \overset{5}{5} \overset{2}{2} \overset{3}{3} \mid 0 \overset{6}{6} \overset{3}{3} \overset{5}{5} \end{array} \right.$

Musical score for 'Lily of the Valley' in numbered notation. The score is written in a system with two staves. The first staff contains the melody, and the second staff contains the bass line. The notation includes various musical symbols such as slurs, accents, and dynamic markings like *mp* and *mf*. The score is divided into three systems. The first system has 8 measures, the second system has 8 measures, and the third system has 8 measures. The third system includes dynamic markings '渐慢' (ritardando) and '渐弱' (decrescendo) above the first and second measures respectively. The score ends with a double bar line.

乐曲说明:

此曲作于1991年,取材于江苏民歌《茉莉花》。全曲犹如田园诗一般抒情流畅,赞美了茉莉花的洁白无瑕和扑鼻芳香,具有浓郁的江南地方色彩。

เพลงเอกคู่เจิ้ง เกาซานหลิวสู่ย (เขาสูงน้ำไหล)

高山流水

浙江筝曲
王巽之传谱
范上娥整理

1=D $\frac{2}{4}$

按板 游雅、舒展 J=44

3 2 2 2 3 5 6 | 5 6 5 6 4 3 | 5 6 5 6 5 6 1 | 1 2 3 5 | 6 5 6 5 6 |

3 2 2 2 3 5 6 | 5 6 5 6 4 3 | 5 6 5 6 5 6 1 | 1 2 3 5 | 6 5 6 5 6 |

5 5 | 5 5 5 6 | 1 1 1 | 5 5 5 6 | 1 1 1 |

mf 2 2 * | 2 2 2 | 3 5 2 3 5 6 | 3 3 5 | 6 1 2 3 |

2 2 2 1 6 1 | 2 2 | 3 5 2 3 5 6 | 3 3 5 | 6 6 6 1 |

5 5 5 4 | 3 3 | 3 3 3 2 | 3 6 5 3 3 2 | 1 1 3 3 2 |

1 1 | 5 3 5 5 3 | 2 3 2 3 1 | 6 6 1 3 | 2 2 3 |

5 3 5 5 3 | 2 3 2 3 1 | 6 2 2 1 6 | 5 5 * | 5 5 |

mp 6 6 6 1 | 5 5 5 4 | 3 3 | 5 6 5 3 2 2 | 6 * 2 2 |

3 6 5 3 3 2 | 1 1 3 3 2 | 1 1 | 5 2 * | 7 6 |

$\overset{\frown}{4} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \mid \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \mid \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \mid \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \mid \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{7} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{5} \mid \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid$
 $\overset{\frown}{3} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{3} \mid \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \mid 0 \times \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{3} \mid \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{1} \mid 0 \times \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{1} \mid \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{7} \overset{\frown}{1} \mid$
 $\overset{\frown}{7} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{1} \times \mid \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} \times \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \mid 0 \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} 0 \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} \mid \times \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \parallel$

♩ = 180

$\overset{\frown}{2} \times \mid \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \mid 1 \times \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid 1 \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{3} \times \mid \overset{\frown}{2} \times \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \mid 2 \times \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \mid 1 \times \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid 1 \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{2} \times \mid$
 $1 \times \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid \overset{\frown}{6} \times \overset{\frown}{5} \times \mid \overset{\frown}{3} \times \overset{\frown}{2} \times \mid \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{2} \times \mid 1 \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \mid \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{3} \mid \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \mid$
 $\overset{\frown}{1} \times \overset{\frown}{1} \mid \times \overset{\frown}{6} \times \mid \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{5} \times \mid \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{2} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \times \mid \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{2} \overset{\frown}{5} \mid 0 \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{2} \mid$
 $\times \overset{\frown}{1} \mid \times \overset{\frown}{1} 0 \times \mid \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{2} \mid \times \overset{\frown}{5} 0 \times \mid \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \mid \times \overset{\frown}{1} 0 \times \mid \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{5} \times \mid$
 $\overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{5} \times \mid \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \mid \times \overset{\frown}{1} 0 \times \mid \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{3} \overset{\frown}{2} \mid \times \overset{\frown}{5} 0 \times \mid \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \parallel \times \overset{\frown}{1} \times \mid$
 $\overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{5} \times \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \times \overset{\frown}{5} \times \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{7} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{7} \mid \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{1} \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \times \mid \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{5} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \overset{\frown}{6} \overset{\frown}{1} \parallel$

说明：此曲以山东老八板琴曲为素材创作而成。乐曲由庄重的和弦开始，以双手交替演奏的繁响，描绘出高山耸立的巍峨气魄。接着以双手交替的加花手法，引出小溪潺潺流水之声。而后又用右手劈、托、抹、挑、花指等演奏手法，配合左手的按、滑、颤音技巧，由慢而快，描绘出清风拂弄着松柏翠竹时娇微摇摆的形象，给人以清新秀丽、欢快舒畅的感觉。乐曲的后半部分，用大指加花衬托中指奏出的主旋律及波浪起伏的连续切分音，造成热烈欢快的气氛，好似涓涓细流汇集成滚滚飞瀑，直泻深谷，声响轰鸣。展现出祖国锦绣山河宏伟壮丽的磅礴气势和到处充满生机的兴旺景象。

6 . 35 | 6 . 12 | 3235 6165 | 3235 6165 | 3532 1 3 | 6 . 12 |

6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 1 5 5 5 | 1 5 5 5 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 |

3235 6165 | 3235 6165 | 3532 1 3 | 6 . 36 | 1 6 6 3 | 1 6 6 3 |

1 5 5 5 | 1 5 5 5 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 |

渐慢

1 6 6 3 | 1 6 6 3 | 1 61 2 12 | 3 23 5 35 | 6 56 1 61 | 2 12 3 3 |

3 0 | 6 0 | 6 2 | 3 5 | 6 3 | 5 6 | 6 3 |

【独奏】 广阔地、抒情地、节奏自由

5 8 5 3 | 53535353 | 3 3 7 | 2 7 2 7 | 27272727 | 7 6

5 3 6 0 3 2 C 2 6 - - - 0 162132536516213253

由慢到快，由弱到强

6 0 5 - - - 3 6 2 - - - 0 25365162132536

5 - - - 3 3 7 - - - 2 6 7 3 - - - 0 3 7 6 3

p p p pp

0 0 | 0 0 | 0 0 | 0 0 | 6 . 35 | 6 . 35 | 6 . 35 |

3 3 3 3 | 3 3 3 3 | 3 3 3 3 | 3 3 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 |

6 . 35 | 6535 6535 | 6535 6535 | 6 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 3 1 6 |

6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 6 6 3 3 | 3 0 0 |

The musical score consists of six systems, each with a piano part (top line) and a double bass part (bottom line). The notation includes various rhythmic values, slurs, and articulations.

System 1: Piano part: $\overset{v}{3} \overset{v}{6} \ 5 \ 3 \ | \ \overset{p}{2321} \ \overset{p}{2321} \ | \ \overset{p}{2321} \ \overset{p}{2321} \ | \ \overset{f}{6} \ 3 \ 1 \ 6 \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{6} \ 5 \ 3 \ | \ \overset{p}{2321} \ \overset{p}{2321}$. Bass part: $\overset{v}{3} \overset{v}{1} \ 0 \ 0 \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{6} \ 0 \ 0 \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{1} \ 0 \ 0 \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2}$.

System 2: Piano part: $\overset{p}{2321} \ \overset{p}{2321} \ | \ 2 \cdot \ \overset{p}{61} \ | \ 2 \cdot \ \overset{p}{61} \ | \ 2 \cdot \ \overset{p}{61} \ | \ 2 \cdot \ \overset{p}{61} \ | \ \overset{p}{2321} \ \overset{p}{2321}$. Bass part: $\overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2}$.

System 3: Piano part: $\overset{p}{2321} \ \overset{p}{2321} \ | \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ 6_{ff} \ 6_{ff} \ | \ 5_{ff} \ \overset{~}{3}_{ff} \ | \ 2_{ff} \ 5_{ff}$. Bass part: $\overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{2} \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{6} \overset{v}{6} \overset{v}{6} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5}$.

System 4: Piano part: $\overset{~}{3}_{ff} \ 1_{ff} \ | \ 6_{ff} \ 6_{ff} \ | \ 5_{ff} \ \overset{~}{3}_{ff} \ | \ 2_{ff} \ 5_{ff} \ | \ \overset{~}{3}_{ff} \ 1_{ff} \ | \ \overset{v}{6} \cdot \ \overset{p}{12}$. Bass part: $\overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{1} \overset{v}{1} \overset{v}{1} \overset{v}{1} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{6} \overset{v}{6} \overset{v}{6} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{6} \overset{v}{6} \overset{v}{6} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{2} \overset{v}{2} \overset{v}{2} \overset{v}{2} \ | \ \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \overset{v}{5} \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{1} \overset{v}{1} \overset{v}{1} \overset{v}{1} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{6} \ | \ \overset{v}{3} \overset{v}{3}$.

System 5: Piano part: $6 \cdot \ \overset{p}{12} \ | \ 6 \cdot \ \overset{p}{12} \ | \ 6 \cdot \ \overset{p}{12} \ | \ \overset{p}{6212} \ \overset{p}{6212} \ | \ \overset{p}{6212} \ \overset{p}{6212} \ | \ \overset{p}{6212} \ \overset{p}{6212} \ | \ \overset{v}{6} \ 6 \ 6$. Bass part: $\overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3}$.

System 6: Piano part: $6 \ 6 \ 6 \ | \ \overset{v}{6}_{ff} \ - \ | \ 6_{ff} \ - \ | \ \overset{v}{6} \ 0 \ | \ \overset{v}{6} \ 6 \ 6 \ | \ \overset{v}{6} \ 0$. Bass part: $\overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3} \ | \ \overset{v}{6} \overset{v}{3} \ \overset{v}{3} \overset{v}{3}$.

乐曲说明：此曲产生六十年代。乐曲描写内蒙人民在庆祝自己的节日时，举行赛马的热烈情景。

注：这里发表的是黄海怀先生的原作。七十年代沈利群同志将该曲中间部作了修改。此后，便形成两种乐谱。

3 6 6 i | 2 2 3 3 2 1 | 3 6 6 7 | 3 7 6 5 3 | 5 2 2 2 | 7 6 5 3 |

3 6 6 6 | 6 6 6 6 | 6 i 6 5 | 3 0 0 6 5 6 3 5 |

2 2 2 2 | 2 3 1 2 | 5 1 0 0 6 5 6 5 3 | 2 2 2 2 | 2 1 6 1 |

2 0 0 2 5 2 3 5 | 1 1 2 | 7 6 5 3 | 6 13 6 3 | 3 6 1 3 | 1 3 6 1 |

6 6 6 i | 2 3 i 3 | 2 2 2 | 5 2 3 5 | i 2 | 1 5 1 3 5 0 | 7 6 5 3 |

小快板 由慢而快

6 6 6 6 | 6 i 6 5 | 6 6 6 6 | 6 i 6 5 | 6 6 6 i | 5 6 6 5 2 |

1 3 3 3 1 | 1 5 3 | 6 6 6 i | 2 3 3 2 1 | 6 6 6 i | 6 i 6 5 |

5 2 2 2 2 7 | 7 6 5 3 | 6 6 6 6 | 6 1 0 | 6 6 6 6 | 6 6 i i |

2 2 2 2 | 2 2 3 2 3 5 | 2 2 2 2 | 2 i 2 i | 6 6 6 6 | 6 6 i 6 1 2 |

6 6 6 6 | 6 i 6 5 | 1 3 3 3 1 | 3 1 5 6 | 2 2 2 2 | 2 2 3 2 3 5 |

2 2 2 2 | 2 2 3 5 | 1 1 1 1 | 1 1 2 1 | 6 6 6 6 | 6 6 0 |

6 6 3 1 3 | 6 6 3 1 3 | 6 6 3 1 3 | 6 6 3 1 3 | 6 6 3 1 3 | 6 6 3 1 3 |

渐慢

ประวัติผู้เขียน

1. ชื่อ - นามสกุล (ภาษาไทย) นายเมฆม สอดส่องกฤษ
ชื่อ - นามสกุล (ภาษาอังกฤษ) Mr.Metcha Sodsongkrit

2. ตำแหน่งปัจจุบัน
 - 2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 - 2.2 ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
 - 2.3 หัวหน้าสาขาภาษาและวรรณคดีตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

3. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้สะดวก สาขาภาษาและวรรณคดีตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี 34190
หมายเลขโทรศัพท์ 045-353750 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 0851040408 โทรสาร 045-288870
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) metchaweiqing@hotmail.com

4. ประวัติการศึกษา

2538	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดนตรีไทย) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2542	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล
2542	Certificate in Chinese Language, International Collage, Nanjing Normal University, China.
2549	Ph.D Chinese Linguistics and Philology, Nanjing Normal University, China
2549	Certificate of Training program for teachers of Chinese as a foreign language. Xiamen University, China.
2550	Certificate of Training program for teachers of Chinese as a foreign language. Beijing language University, China.

5. สาขาวิชาการที่สนใจ

ภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์เชิงสังคม ภาษาและวัฒนธรรมจีน ภาษาเขมร ชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์ศึกษา ดนตรีไทย ดนตรีจีนและดนตรีพื้นบ้าน

6. ประสพการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศ

6.1 ประเภทวิทยานิพนธ์และงานวิจัย

Metcha Sodsongkrit (2004) . **A comparative of Addressing terms in Chinese and Thai.**

Ph.D Dissertation, Nanjing Normal University, China.

เมชฌ สอดส่องกฤษ. (2550) **เปรียบเทียบการใช้คำเรียกขานภาษาไทยและจีนในสมัยปัจจุบัน.**ทุนสนับสนุนงานวิจัยเงินรายได้คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (ปรับปรุงเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก)

6.2 ประเภทพจนานุกรมและสารานุกรม

วัลยา วิริยเสนกุลและเมชฌ สอดส่องกฤษ (2544) **พจนานุกรมไทย – จีน – อังกฤษ** ได้รับสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน ปี 2542 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เมชฌ สอดส่องกฤษ.2551.**สารานุกรมดนตรีไทยจีน (ฉบับสองภาษาไทยจีน)** .พิมพ์ครั้งที่ 1, อุบลราชธานี : โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์.

6.3 ประเภทบทความ

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2545) **ความสัมพันธ์ของการขับร้องกับคีตศิลป์และวรรณศิลป์** เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการสังคีตวิทยาครั้งที่ 1 ,คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2548) “ดนตรีจีน กู่เจิง”, **วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 .**

เมชฌ สอดส่องกฤษ(2549) “หมาในภาษาและวัฒนธรรมจีน”, **วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2 .**

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2550) “นางคำยืมจากภาษาเขมรหรือคำศัพท์ร่วมเชื้อสายไทยจีน”, **วารสารสังคมนาโง,ปีที่ 3 ฉบับที่ 1.**

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2550) “จากบทเพลงเผ่าอีถึง 999 ดอก”, **วารสารเพลงดนตรี , วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 13 ฉบับที่ 5.**

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2550) “การใช้คำเรียกขานในภาษาไทยและภาษาจีนในสมัยปัจจุบัน : การศึกษาเปรียบเทียบ” **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี,ปีที่ 3 ฉบับที่ 2.**

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2551) “ประวัติดนตรีจีน” **วารสารเพลงดนตรี , วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 13 ฉบับที่ 12.**

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2551) “ระฆังราว เครื่องดนตรีจีนที่หายสาบสูญไปนับพันปี” วารสาร
เพลงดนตรี, วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 14 ฉบับที่ 2.

Metcha Sodsongkrit (2005) “The Social Appellations in The Sino-Thai Cognate”, **Journal of
Yunnan Normal University**, vol.4, Yunnan China.

Metcha Sodsongkrit (2005) “A study of Chinese GUZHENG vocabulary” ,**Journal of
Nanjing Arts University**, vol.104, Nanjing China.

Metcha Sodsongkrit(2006) “Chinese Loan words inThai” **Journal of Shantou University**,
vol.3, Shantou China.

Metcha Sodsongkrit(2005) “On the kinship addressing terms of related words in Chinese and
Thai languages”**Journal of Chinese Study**, vol.1 ,Faculty of Humanities,Kasetsart
University ,Thailand.

Metcha Sodsongkrit(2006) Acomparision of modern Thai and Chinese address terms usage,
Chinese Journal of Humanities&Social Sciences. Vol.4. China.

6.4 ประเภทเอกสารประกอบการสอน

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2545) ความสัมพันธ์ของการขับร้องกับศิลปะแขนงอื่น เอกสารคำสอน
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2548) สันทนาภาษาจีนในชีวิตประจำวัน เอกสารคำสอน,คณะศิลป
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2549) การแปลภาษาจีน-ไทย เอกสารคำสอน,คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เมชฌ สอดส่องกฤษ(2549) ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม เอกสารคำสอนวิชา
ภาษากับสังคม, เอกสารคำสอน, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เมชฌ สอดส่องกฤษ (2550) ปรีทรรศน์ชนกลุ่มน้อยในประเทศจีน. เอกสารประกอบการสอน
วิชารวมกรรมและชาติพันธุ์ลุ่มน้ำโขง,หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
สังคมศาสตร์, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

เมชฌ สอดส่องกฤษ(2551) การเขียนรายงานภาษาจีน เอกสารประกอบการสอนวิชาการเขียน
รายงานภาษาจีน, เอกสารคำสอน, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

作者简介

姓名 : 魏清 Metcha Sodsongkrit
 性别 : 男
 国籍 : 泰国人
 出生日期 : 1972年1月28日
 年龄 : 35岁

受教育情况

时间	受教育情况	获得证书
1990 -- 1994 年	泰国农业大学音乐学院	学士学位
1994 -- 1998 年	泰国玛希龙大学, 语言学院	硕士学位
2001 -- 2002 年	中国南京师范大学国际文化教育学院	汉语证书
2002 -- 2005 年	中国南京师范大学文学院	文学博士。
2006年4月-- 2006年5月	厦门大学, 国外汉语教师培训	培训证书。
2007年4月	北京语言文化大学, 国外汉语教师培训	培训证书。

工作经历

时间	单位	职位
1998-2001, 2005 至今	泰国乌汶大学	教师, 文学院东方语言文学系主任, 中文系主任。
1999年10月-- 1999年12月	中国云南民族大学	泰语教师

联系地址: Department of Eastern Language and Literature
 Faculty of Liberal Arts, Ubonratchathani University
 Ubonratchathani Province, Thailand 34190

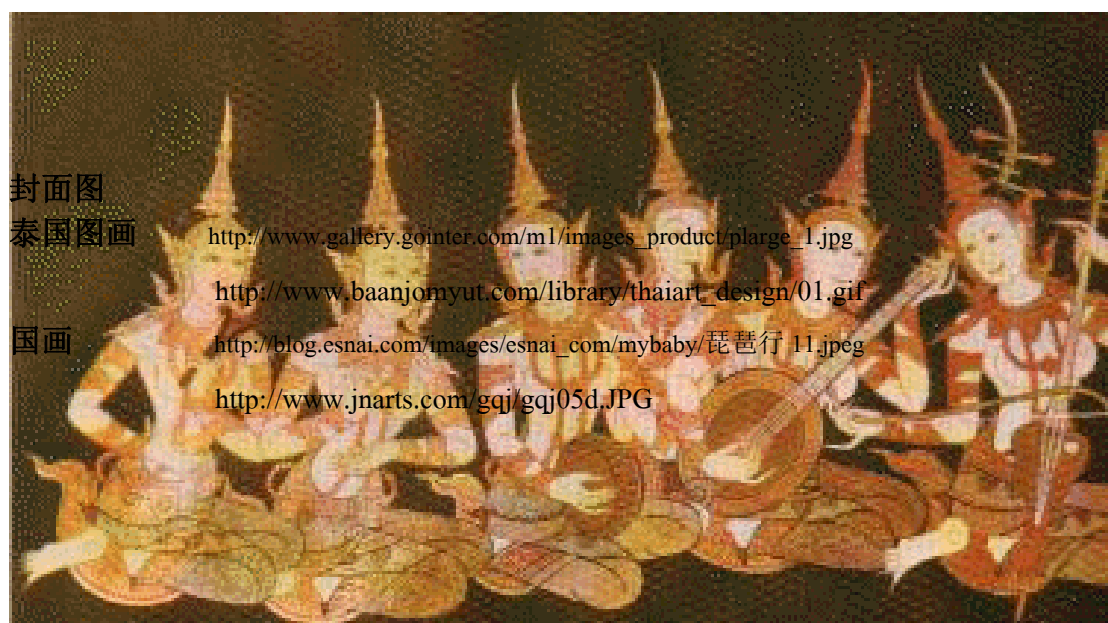
书名 泰中音乐全书 泰汉双语版

版次 2008 年第 1 版

作者 魏清 Metcha Sodsongkrit

地址 泰国乌汶府乌汶大学文学院 邮编 34190
电话 66 45 353700 传真 66 45 288870
metchaweiqing@hotmail.com

支持单位 乌汶大学艺术文化研究所

封面图
泰国国画

http://www.gallery.gointer.com/m1/images_product/plarge_1.jpg

http://www.baanjommyut.com/library/thaiart_design/01.gif

国画

http://blog.esnai.com/images/esnai_com/mybaby/琵琶行_11.jpeg

<http://www.jnarts.com/gqj/gqj05d.JPG>

印刷 乌汶市许永泉印刷公司

图书在版编目

泰中音乐全书 泰汉双语版/魏清编。——泰国乌汶：许永泉印刷公司
2008, 282 页。

I.泰... II.魏... III. 泰中音乐全书 泰汉双语版

ISBN 978 - 974 - 523 - 186 - 3